STEPHEN KING

JUODASIS NAMAS

PETER STRAUB

Stephen King
Peter Straub

JUODASIS NAMAS

Romanas

Iš anglų kalbos vertė
Vlada Baubonienė

Kaunas
2009

Stephen King. Rinktiniai raštai, 54 tomas

BLACK HOUSE
New York, Ballantine books, 2001

UDK 820(73)-3
Ki-108

www.eridanas.lt

ISBN 978-9986-97-266-2

Auksinės garbanos apvainikuoja veidą mielą,
O tavo bučinys - aš užsimerkiu - užburia man sielą.
Tarsi šešėlis slinksiu iš paskos, užmiršęs pats save,
Pasaulio Karaliene, tu neprilygstama.

"THE JAYHAWKS"

Veiksmo vieta bei laikas: čia ir dabar

Pirma dalis
SVEIKI, ATVYKĘ Į KAULIO APSKRITĮ

1 skyrius

Čia ir dabar, kaip mėgdavo kartoti mano vienas senas bičiulis... Aplink mus verda, kunkuliuoja gyvenimas, tačiau, nors mes apdovanoti aiškiaregystės galiomis, tai dar neįrodo, kad viską puikiai matome. Čia: maždaug du šimtai pėdų virš žemės, kur lemta skraidyti tik ereliams, Viskonsino valstijos rytinėje dalyje, kur permaininga Misisipės vaga sudaro natūralią miesto sieną. Dabar: tai ankstyvas penktadienio rytas, maždaug liepos mėnesio vidurys. Iki naujojo amžiaus bei naujojo tūkstantmečio pradžios beliko vos keletas metų. Ateitis mums taip nežinoma ir neaiški, kad turbūt neregys turi daugiau galimybių nuspėti priešais jį vingiuojantį kelią. Tiesiog čia ir dabar, praėjus kokiai valandai nuo šeštos ryto, saulė vos pasirodė rytinėje giedro dangaus skliauto dalyje - tokia didžiulė, tokia pasitikinti savimi, šviesiai geltona, tarsi pirmą kartą, palikusi praeitį, plauktų į ateitį. Praeitį, kuri vis blanksta, tamsėja, tolsta, paversdama mus visus neregiais.

Apačioje saulė liečia upės paviršių, apiberia jį auksiniais spinduliais. Jos šviesoje ryškėja geležinkelio Berlingtonas-Nortenas-Santa Fė bėgiai, nutiesti tarp upės pakrantės ir senų dviaukščių namų, pastatytų palei apskričiai priklausantį Oo kelią. Šis kelias labiau žinomas kaip Neilhauzo plentas, esantis žemutinėje mažo miestelio, besidriekiančio šlaitu aukštyn į rytus, dalyje. Regis, šią akimirką gyvenimas Kaulyje sulaikė kvėpavimą. Ramus mus gaubiantis oras toks tyras, saldus, kad, rodosi, galėtum kilometro atstumu pajusti ką tik iš žemės išrauto ridiko kvapą.

Judėdami link saulės, mes tolstame nuo upės, plaukiame virš blizgančių geležinkelio bėgių, virš Neilhauzo plento kiemų bei namų stogų, virš "harlių" motociklų virtinės. Šitie neišvaizdūs namai buvo pastatyti praėjusio amžiaus pradžioje ir skirti metalo liejikams, štampuotojams bei pakuotojams, dirbusiems Pedersono vinių gamykloje. Juk darbininkai tokie žmonės - jie nepradės skųstis nuomojamų jiems namų trūkumais. Todėl ir buvo galvojama ne apie patogumus, o apie kuo mažesnes sąnaudas. Pedersono vinių gamykla jau šeštajame dešimtmetyje jautė lėšų stygių, o 1963-iais ir visai išsikvėpė. Laukiantys savo šeimininkų "harliai" perša mintį, jog darbininkus pakeitė baikerių gaujos. Grėsminga bai-

kerių išvaizda, ilgi susivėlę plaukai, tankios barzdos, alaus pilvukai, auskarai vyrų ausyse, juodos odinės striukės tarsi dar labiau patvirtina mūsų spėjimus. Bet, kaip ir daugelis spėjimų, jie nėra visai patikimi.

Dabartinius Neilhauzo plento "karaliukus", kuriuos įtarūs vietos gyventojai praminė *Griausmingu penketu*, ne taip paprasta įsprausti į kokius nors rėmus ar priskirti kokiai nors kategorijai. Visi jie turi gerai apmokamus darbus "Kingslendo alaus kompanijoje", įsikūrusioje pietinėje miesto dalyje į rytus nuo Misisipės. Pažvelgę į dešinę, pamatysime "pačią didžiausią pasaulyje butelių pakuotę" - rezervuarus-saugyklas, spindinčias šviesaus Kingslendo alaus spalvomis. Vyrai, kurie dabar įsikūrė Neilhauzo plente, susipažino Ilinojaus universitete, kur visi (išskyrus vieną) ruošėsi ginti anglų kalbos arba filosofijos mokslų diplomus. Tik tas vienas gulėjo universiteto medicinos centro chirurginiame skyriuje. Jiems patinka būti vadinamiems *Griausmingu penketu*. Jie jaučiasi, tarsi būtų komikso herojai. Nors patys save vadina Hegelio puta. Šitie ponai - labai jau įdomi komanda, mes vėliau su jais susipažinsime artimiau. O kol kas galime tik leisti sau atkreipti dėmesį į ranka parašytus užrašus, iškeverzotus ant keleto apleistų pastatų, gyvenamųjų namų, gatvės stulpų. Užrašas visur toks pat: "ŽVEJY, MELSKIS SAVO DVOKIANČIAM DIEVUI, KAD MES PIRMIEJI TAVĘS NESUČIUPTUME! PRISIMINK EMĘ!"

Nuo Neilhauzo plento Čeizo gatvė kyla kalva aukštyn tarp apšerpėjusių, sukrypusių namų: senas "Nelsono"viešbutis, kuriame nakvoja keletas nuskurdusių miesto gyventojų; taverna; avalynės parduotuvė, kurios dulkėtoje vitrinoje išstatyti darbiniai "Red Ving" kompanijos pagaminti batai; dar keletas pastatų be jokių iškabų, tokių mieguistai negyvų ir, regis, tuščių. Visi šitie statiniai atrodo taip, tarsi būtų nesėkmingai atgaivinti. Tarsi juos išvadavo iš tamsių vakarinių žemių, tačiau jie taip ir liko negyvi. Kažkuria prasme taip viskas ir buvo. Gelsvai raudona horizontali juosta driekiasi dviejų šimtų pėdų aukštyje virš šaligatvių pagal "Nelsono" viešbučio fasadą, po to leidžiasi vis žemiau ir žemiau pagal dviejų pilkų gretimų namų fasadus. Ta juosta - tai 1965 metų potvynio vandens lygis, kai išsiliejusi iš krantų Misisipė užtvindė geležinkelį, Neilhauzą ir vos neužliejo kalvos, ant kurios iškilusi Čeizo gatvė.

Toje vietoje, kurios nepasiekė stichija, Čeizo gatvė kyla aukštyn, platėja ir virsta pagrindine Frenč Lendingo miesto gatve. "Edžinkorto" kino teatras, "Grilio baras", Pirmasis fermerių bankas, Semiuelio Štuco "Fotostudija" (pagrindinis jos pelnas iš mokyklų išleistuvių, vestuvinių nuotraukų bei vaikų portretų) ir parduotuvės, stovinčios prię plačių šaligatvių: "Bentono vaistinė", "Aukštos kokybės geležies dirbiniai", "Vaizdajuostės šeštadienio vakarui", "Drabužiai", "Šmito prekybos cent-

ras", prekiaujantis elektronika, žurnalais, atvirukais, žaislais, sportine apranga su "Briuerz", "Tvinz", "Pekerz", "Vikingo"* ir Viskonsino universiteto emblemomis.

Po kelių kvartalų gatvė keičia pavadinimą - ji tampa Lailo plentu. Čia namai mediniai, dažniausiai vieno aukšto, stovi jau kiek atokiau vienas nuo kito. Sprendžiant pagal iškabas, juose įsikūrusios draudimo bendrovės bei turizmo agentūros. Dar toliau gatvė virsta plentu, vedančiu į rytus pro "Nuo septynių iki vienuolikos"**, pro "Karo veteranų namus", pro didžiulį prekybos centrą, prekiaujantį žemės ūkio technika...

O už jų - platūs laukai. Jeigu mes, mėgaudamiesi tyru oru, pakilsime dar kiek aukščiau, pamatysime morenas, skardžius, pušimis apaugusias kalvas, iš žemės nematomus slėnius, per juos vingiuojančius upelius... vėl laukus ir mažus miestelius. Vienas iš jų - Sentralija (vos saujelė namų!), įsikūrusi 35-ojo bei 93-iojo plentų sankirtoje.

Žemiau įsikūręs Frenč Lendingas atrodo taip, tarsi naktį jo gyventojai būtų skubiai evakuoti. Niekas nevaikštinėja šaligatviais, niekas nekiša raktų į spynas ir nemėgina atrakinti kokią nors Čeizo gatvės parduotuvę. Stovėjimo aikštelės priešais parduotuves taip pat tuščios, automobiliai pasirodys čia kiek vėliau, maždaug po valandos. Komercinių pastatų languose nėra nė vieno žiburėlio. Tamsūs ir gyvenamųjų namų langai. Į šiaurę nuo Čeizo, Samnerio gatvėje, stovi keturi vienodi dviaukščiai raudonų plytų namai. Pirmame įsikūrusi viešoji Frenč Lendingo biblioteka; antrame - Patriko Dži bendrovė; trečiame - medicinos daktaro, gobšuolio bendrosios praktikos gydytojo buveinė ir juridinė firma "Belas ir Holandas" bei laidotuvių biuras "Hartfildas ir sūnus", jau tapęs tikra laidojimo imperija; o ketvirtame - Frenč Lendingo miesto pašto skyrius.

Atskirtas nuo kitų plačiu privažiavimo takeliu, pereinančiu į didžiulę automobilių stovėjimo aikštelę, kitas pastatas stovi Samperio bei Trečiosios gatvės sankirtoje. Jis taip pat dviaukštis, taip pat raudonų plytų, tačiau, lyginant su kaimynais, atrodo labiau ištįsęs. Iš kiemo pusės antrojo aukšto langai apkalti niekada dažų nemačiusiomis metalinėmis grotomis; stovėjimo aikštelėje iš keturių stovinčių automobilių du patruliuojantys, su švyturėliais ant stogų bei FLPN*** raidėmis ant šonų.

Tokiame kaimo užkampyje ir grotos ant langų, ir patruliuojantys automobiliai nelabai dera. Kokie nusikaltimai gali įvykti tokioje Dievo užmirštoje vietovėje? Žinoma, nieko rimto. Nebent smulki vagystė kokioje nors parduotuvėje, vairavimas išgėrus ar muštynės alaus bare...

* Turimos galvoje profesionalios beisbolo komandos.

** "Nuo septynių iki vienuolikos" - tai vieno tipo prekybos centrų tinklas, kurio asortimentas - būtinos kasdienio naudojimo prekės. Jie dažniausiai dirba apskritą parą.

*** Abreviatūra: Frenč Lendingo policijos nuovada.

Tarsi ramaus, ritmingo mažo miestelio gyvenimo įrodymas, Trečiąja gatve lėtai šliaužia nedidelis raudonas automobilis, ant kurio užrašyta "LA RIVJER HEROLD". Jis trumpam stabteli prie kiekvienos pašto dėžutės, kad vairuotojas galėtų įkišti į metalinį cilindrą šios dienos laikraštį, įdėtą į melsvą plastikinį voką, ant kurio užrašyti tie patys žodžiai, kaip ir ant automobilio šono. Kai automobilis pasuka į Samnerio gatvę, kur dėžučių prie namų nėra, vairuotojas tiesiog numeta paketus su laikraščiais prie įėjimo. Tokiu būdu mėlynieji paketai pasilieka prie policijos nuovados durų, prie laidojimo biuro, bibliotekos... Pašto skyrius negauna laikraščių.

Tik pamanykite - policijos nuovados pirmojo aukšto languose dega šviesa. Durys atsidaro. Išeina aukštas, tamsiaplaukis, jaunas žmogus. Jis vilki uniformą - šviesiai mėlyni marškiniai trumpomis rankovėmis bei tamsiai mėlynos kelnės, suveržtos odiniu diržu. Platus diržas bei auksinis ženkliukas ant Bobo Diulako krūtinės žybsi ryto šviesoje, ir viskas, ką dėvi Bobas, įskaitant pistoletą prie diržo, atrodo taip šviežiai... kaip ir pats jaunuolis. Jis stebi, kaip nedidukas raudonas automobilis pasuka į Antrąją gatvę, pažvelgia į laikraštį, susiraukia. Pajudina jį išblizginto bato galu, kad galėtų pro mėlyną plastiką perskaityti jo pavadinimą. Nepavyksta. Vis dar susiraukęs, Bobas pasilenkia ir labai atsargiai, beveik švelniai, paima laikraštį, beveik taip, kaip jo motina paimtų kačiuką, norėdama pernešti gyvūnėlį į kitą vietą. Laikydamas rankoje laikraštį apžvelgia Samnerio gatvę, šypteli ir dingsta už durų... Matau, jog šitas spektaklis jus sudomino, todėl dabar mes leisimės žemiau, sekdami paskui šitą jaunuolį.

Pilkas koridorius vingiuoja pro uždaras duris bei skelbimų lentas... veda prie metalinių laiptų. Jis beveik tuščias. Vieni laiptai leidžiasi žemyn. Ten persirengimo kambarėlis, dušo kabinos, tiras... Kiti kyla aukštyn. Tenai - tardymo kambarys, kameros, kurios šįryt tuščios. Nežinia iš kur girdisi radijo šou garsai, jie kiek trikdo ryto tylą.

Bobas Diulakas atidaro duris, įeina į budinčiojo patalpas. Mes sekame iš paskos... Dešinėje pusėje rikiuojasi spintos su dokumentais, stovi medinis apsilupęs stalas, ant kurio aplankai bei radijo imtuvas, skleidžiantis nederančius prie aplinkos garsus. Įjungta vietinė stotis KDSU - AM "Jūsų balsas Kaulio apskrityje". Linksmuolis veda populiarią rytinę laidą. Džordžas Retbanas pernelyg garsiai rėkauja, matyt, norėdamas, kad visi jį išgirstų. Tas vaikis iš prigimties toks rėksnys. Nieko nepadarysi - toks gimė.

Sienos viduryje uždarytos tamsios stiklinės durys. Ant jų užrašas: "POLICIJOS VIRŠININKAS DEILAS HILBERTSONAS". Deilas pasirodys už kokio pusvalandžio, o gal ir dar vėliau.

Iš kairės stovi du metaliniai stalai, nukreipti vienas į kitą stačiu kampu. Prie vieno iš jų sėdi Tomas Lundas, šviesiaplaukis policininkas, beveik tokio pat amžiaus, kaip ir jo porininkas. Beje, jis neatrodo taip, tarsi ką tik būtų pasirodęs iš konvejerio. Jaunuolis žiūri į paketą Bobo Diulako rankoje.

- Taip. Suprantama, - ištaria Lundas. - Naujausia informacija.

- O tu manei, jog *Griausmingas penketukas* pamalonino mus mandagumo vizitu? Imk. Nenoriu net skaityti to velniško laikraštpalaikio.

Net nepažvelgęs į mėlyną paketą, Bobas nuskraidina rytinį leidinį virš grindų, o pats pasuka dešinėn ir atsistoja prie medinio stalo, Tomui dar nespėjus pagauti jam mestą "kamuoliuką". Bobas sutelkia dėmesį ties grifeline lenta, kabančia ant sienos, kur kreida parašyti du vardai ir dar kažin kokios smulkmenos. Mūsų Bobas Diulakas nepatenkintas, jo veido išraiška byloja, kad iš pykčio jaunuolis tuojau išsiners iš kailio. O iš studijos linksmas storulis Džordžas Retbanas šaukia: "Drauguži, palauk minutėlę, leisk man užrašyti tavo rekomendacijas! Mes kalbame apie vieną ir tą patį žaidimą? Drauguži..."

- Galbūt Vendelas atėjo į protą ir nusprendė pasitraukti, - pasakė Tomas Lundas.

- Vendelas, - kartoja Bobas ir judina lūpas, nors Tomas mato tik jo pakaušį, o lūpų judėjimas neranda žiūrovo.

- Leisk tau pateikti vieną klausimą, drauguži, tik prašau atsakyti sąžiningai. Ar tu tikrai matei vakarykštį turnyrą?

- Aš nežinojau, kad Vendelas - tavo geras draugas, - iškošė pro dantis Bobas. - Ir apskritai nežinojau, jog tau teko lankytis taip toli pietuose, netgi La Rivjeroje. Visada maniau, kad tau pakanka vakare išgerti bokalą alaus bei leisti daugiau nei šimtinę Ardeno "Boulingdrome". O dabar matau, jog bendrauji su reporteriais iš universitetinių miestelių. Galbūt netgi su tuo Viskonsino žiurke, vaikinu iš KWLA. Žiūrėk, nepasigauk kokios nors ligos... juk žinai, kokios tenykštės kekšytės...

Retbano pašnekovas aiškina praleidęs pirmą kėlinį, nes jam reikėjo pasiimti vaikus iš konsultacijos "Maunt Hebrono" ligoninėje, o visa kita jis tikrai matė.

- Argi aš sakiau, kad Vendelas Grinas - mano draugas? - klausia Tomas Lundas. Pro kairį Bobo petį jis mato pirmą vardą, parašytą lentoje. Ir negali atitraukti nuo jo akių. - Taip jau atsitiko, kad aš sutikau jį po Kinderlingo teismo ir man pasirodė, jog jis neblogas žmogus. Jis man netgi patiko. Pagailėjau jo. Jis tada norėjo paimti iš Holivudo interviu, tačiau gavo neigiamą atsakymą...

- Taip, žinoma, jis matė papildomus kėlinius, - sako nelaimingas Retbano pašnekovas, kurį laidos vedėjas akivaizdžiai mėgina sumalti į miltus, nes jis žino, jog į Pokį Rizą pataikė kamuoliu.

- O to Viskonsino žiurkės aš net neatpažinčiau dabar pamatęs. Ir jo vadinamoji muzika, kurią jis leidžia į eterį... Nesu girdėjęs didesnio šlamšto. Apskritai negaliu suvokti, kaip jam galėjo leisti pačiam sudaryti programą. Ir dar universiteto radijo stotyje! O ką tu pasakysi apie mūsų nuostabiąją UW- La Rivjer, Bobai? Ką jie byloja apie mūsų visuomenę? O, aš pamiršau, tau juk patinka šitas mėšlas.

- Ne, man patinka "311" ir "Korn"*, bet tu tiek nukrypai nuo temos, jog negali suvokti skirtumo tarp Džonatano Deviso ir Di Di Ramono**. Tiek to, pamirškime apie tai, Bobai, gerai? - Bobas Diulakas lėtai pasisuka į savo porininką ir šypsosi. - Pakaks kandžiotis.

- Aš ir nesikandžioju. - Tomas Lundas išpučia akis, dedasi nustebęs, įžeistas, nekaltas. - Nejaugi aš šveičiau laikraštį per visą kambarį? Tarsi to nedariau.

- Jei tu niekada nesi matęs Viskonsino žiurkės, iš kur tuomet žinai, kaip jis atrodo?

- Iš kažkur žinau... Žinau, kad jo plaukai neįprastos spalvos, kad ilga nosis, kad jis niekada nenusivelka savo odinės striukės - nei dieną nei naktį, nei per lietų, nei saulei kepinant.

Bobas laukė tęsinio.

- Viskas atsispindi jo balse. Pagal žmogaus balsą galima labai daug apie jį pasakyti. Vaikinas sako: "Paklausyk, regis, šiandien bus graži diena", o iš tiesų jis pasakoja tau savo gyvenimo istoriją. Ar nori dar ką nors sužinoti apie šitą Žiurkėną? Jis nesilankė pas dantų gydytoją jau kokius šešerius ar septynerius metus. Ir jo dantys šūdini.

Iš šlykštaus betoninio pastato Deilo Hilbertsono kadaise policijos nuovadai padovanotas radijo imtuvas skleidžia įnirtingą Džordžo Retbano rėkavimą. Besiklausydami tokio rėkavimo, šimto mylių spinduliu pusryčiaujantys fermeriai šypsosi savo žmonoms, o pro šalį pravažiuojantys tolimų reisų vairuotojai linksmai kikena.

- Aš prisiekiu, drauguži, ir tai liečia kiekvieną, skambinantį man į studiją, aš tave nuoširdžiai myliu. Ir tai šventa teisybė... Myliu tave taip, kaip mano mamytė mylėjo savo ropių lysvę, tačiau kartais JŪS VAROTE MANE IŠ PROTO. Čia tai bent! Antroji vienuolikto kėlinio dalis. Du užribiai! Šeši - septyni. Pirmauja "Redai"***. Žaidėjai antroje ir trečioje bazėje. Beteris atmuša kamuolį į centrą. Rizas išsiveržia iš trečiosios bazės, bėgti visai netoli. O, jis suspėja! Suspėja į ketvirtąją bazę! IR NEREGYS ĮSKAITYTŲ JAM TAŠKĄ!

- Paklausyk, aš maniau, kad jis neturi nė mažiausio šanso suspėti. Tiesa, klausiau reportažą per radiją, - sako Tomas Lundas.

---

* "311" ir "Korn" - šiuolaikinės muzikinės grupės.
** Devisas Džonatanas bei Di Di Ramonas - muzikos atlikėjai.
*** Bostono "Red soks" - profesionali beisbolo komanda.

Jie vis dar pučiasi vienas prieš kitą ir abu tai žino.

- Berniukai bei mergaitės, - sako pats populiariausias Kaulio apskrities balsas, - man nieko nebelieka, kaip pateikti kitą pasiūlymą. Imkite ir pakeiskime visus Nacionalinės lygos teisėjus NEREGIAIS! Ką jūs apie tai manote? Esu įsitikinęs, jog teisėjavimo kokybė pagerėtų nuo šešiasdešimties iki septyniasdešimties procentų. PALIKITE ŠITĄ DARBĄ TIEMS, KAS PAJĖGUS SU JUO SUSIDOROTI, - AKLIESIEMS!

Tomo Lundo lūpose pasirodo linksma šypsena. Na ir pavaro tas Džordžas Retbanas!

- Keliaujam toliau, gerai? - siūlo Bobas.

Vis dar šypsodamasis, Lundas ištraukia iš mėlynojo paketo laikraštį, išskleidžia ant stalo, ūmai šypsena dingsta nuo jo veido. Veidas suakmenėja.

- O, ne. O, velniava.

- Kas ten?

Lundas aimanuoja, kraipo galvą.

- Viešpatie, aš netgi nenoriu to žinoti. - Bobas susikiša rankas į kišenes, po to išsitiesia, vėl ištraukia dešinę ranką ir užsidengia delnu akis. - Aš aklas, ar ne? Paskirkite mane varžybų teisėju.

Lundas tyli.

- Tai pavadinimas? Pirmame puslapyje? Nejaugi viskas taip baisu? - Bobas atitraukia nuo akių ranką. Ji pakimba ore.

- Regis, Vendelas neišgirdo proto balso. Nepanoro sustoti. Nejaugi aš ką tik kalbėjau, jog šitas velnio išpera man patinka? Negaliu tuo patikėti.

- Atsibusk, - sako Bobas. - Ar tau niekas neaiškino, jog tvarkos sergėtojai ir žurnalistai yra skirtingose barikadų pusėse?

Galingas Tomo Lundo liemuo palinksta virš stalo, kaktoje įsirėžia gili raukšlė, žandai raudonuoja. Jis rodo pirštu į Bobą Diulaką.

- Klausyk, tu mane užknisai, Bobai. Kiek laiko tu čia dirbi? Penkis mėnesius ar šešis? Deilas mane pasamdė prieš ketverius metus, tada, kai jiedu su Holivudu uždėjo antrankius misteriui Tornbergui Kinderlingui. Tai buvo pats garsiausias teismo procesas apskrities istorijoje per pastaruosius trisdešimt metų. Negaliu sau prisiimti visų laurų, tačiau prisidėjau prie to ir aš. Padėjau surinkti įrodymus.

- Tik truputėlį, - sako Bobas.

- Aš priminiau Deilui apie barmenę iš "Grilio baro". Jis apie tai pasakė Holivudui, o tas pasikalbėjo su mergina. Jinai daug padėjo. Jos dėka Kinderlingas atsidūrė kalėjime. Todėl tu neturi teisės šitaip su manim kalbėti.

Bobas apsimeta, jog nuoširdžiai gailisi.

- Atleisk, Tomai. Žinoma, aš neteisus. - O pats galvoja visai ką kitą: "Sakykime, tu dirbi policijoje kiek ilgiau ir vieną kartą atgaivinai Deilo at-

mintį. Bet tokiu *faru*, koks esu aš, tu niekada netapsi. Ne tavo nosiai. Praėjusį vakarą tu jau parodei savo didvyriškumą, argi ne taip?"

Likus keturiasdešimt penkioms minutėms iki vidurnakčio, Armanas Sent Pjeras, pravarde Uostytojas, bei jo draugužiai iš *Griausmingo penketo* komandos atlėkė iš Neilhauzo plento ir triukšmingai įsiveržė į policijos nuovadą. Iš trijų čia buvusių darbuotojų, ką tik baigusių aštuonias valandas trukusią savo darbo pamainą, baikeriai pareikalavo ataskaitos apie juos dominusio tyrimo rezultatus. "Kas apskritai čia dedasi, velniai rautų? Kaip ten su ta trečia mergaite, Irma Freno? Ar ją jau surado? Ar jūs iš tiesų ką nors veikiate, ar tik zulinate kelnes? Gal jums reikalinga pagalba? - rėkavo Uostytojas. - Ar reikalinga? Tai įdarbinkite mus policijoje, ir gausite visą reikalingą pagalbą. Ir netgi daugiau". Milžinas, pravarde Peliukas, vaipydamasis priėjo prie Bobo Diulako ir savo alaus pilvuku prirėmė jį prie spintos. Po to, kvėpuodamas jam į veidą alkoholiu bei marihuana, pasmalsavo, ar Bobas susipažinęs su didžiai gerbiamo džentelmeno Žako Derido* kūryba.

Bobui atsakius, jog jam neteko nieko girdėti apie tokį rašytoją, Peliukas ištarė: "Kaipgi taip, Šerloke?" - ir pasitraukė į šalį, įsistebeilijęs į vardus grifelinėje lentoje. Po pusvalandžio Uostytojas, Peliukas bei jų draugužiai išsinešdino, nepatenkinti gautais atsakymais bei netapę policininkais. Nors... jie kažkiek nusiramino... Deilas Hilbertsonas pareiškė, kad jam metas keliauti namo, nes reikia bent kiek pamiegoti, o štai Tomas privaląs dar kurį laiką pasilikti nuovadoje. Dėl viso pikto. Abu naktinės pamainos budintieji policininkai rado priežastį neatvykti į darbą. Bobas pats pasisiūlė pasilikti ("Be problemų, šefe"). Todėl mes ir radome čia šiuos du jaunus policininkus tokį ankstyvą rytą.

- Parodyk, - prašo Bobas Diulakas.

Lundas pakelia laikraštį, pakreipia jį taip, kad Bobas galėtų perskaityti antraštę: "ŽVEJYS VIS DAR VAIKŠTINĖJA PO FRENČ LENDINGĄ". Toks pavadinimas straipsnio, išspausdinto pirmame laikraščio puslapyje. Tekstas, esantis šviesiai melsvame fone, juoda juosta atskirtas nuo kitos čia pateikiamos informacijos. Po antrašte kiek smulkesniu šriftu parašyta: "Sutrikusios psichikos žudiko asmenybė veda policiją į aklavietę". Dar žemiau ir dar smulkesnėmis raidėmis nurodoma, jog straipsnio autorius - Vendelas Grinas.

- Žvejys, - ištaria Bobas. - Jau iš pat pradžių tavo bičiulis buvo nusiteikęs prieš mus. Žvejys. Žvejys. Žvejys. Jei aš staiga virsiu penkiasdešimt svarų sveriančia beždžione ir pradėsiu niokoti namus, ar tu mane pavadinsi King Kongu? - Lundas nuleidžia laikraštį. Jis šypsosi. - Gerai,

* Žakas Deridas (gimė 1930 m.) - šiuolaikinis prancūzų filosofas, kurio strateginės analizės idėjos plačiai paplitusios literatūros, lingvistikos, filosofijos, architektūros bei teisės srityje.

- sutinka Bobas, - nevykęs palyginimas. O jeigu apiplėšiu porą bankų. Ar imsi mane vadinti Džonu Dilindžeriu?*

Lundo veide šypsena darosi dar platesnė.

- Kalbama, jog Dilindžerio "instrumentas" buvo tokio įspūdingo dydžio, kad jį užkonservavo Smitsono institute. Taigi...

- Perskaityk man pirmą sakinį, - prašo Bobas.

Tomas Lundas atsuka laikraštį į save ir skaito: "Kadangi vietos policijai niekaip nepavyksta nustatyti žudiko bei seksualinio maniako asmenybės (jūsų korespondento pavadinto Žveju), šio nedidelio miestelio gatvėse tvyro baimės, nevilties, įtarumo atmosfera. Ir ji vis labiau plinta, ji apima fermas bei Frenčo apskrityje esančius kaimus ir šliaužia po visą Kaulio apskritį."

- Tik šito mums betrūko! - sušunka Bobas. - Būtent šito. - Jis pereina per kambarį, atsistoja už Lundo nugaros ir per jo petį skaito visą pirmajame puslapyje esantį straipsnį. Skaitydamas laiko už rankenos savo ginklą, tarsi ketindamas suvarpyti popierių kulkomis.

"Mūsų tarpusavio pasitikėjimo bei geros kaimynystės tradicijos, mūsų įprotis kiekvieną sutikti atvira širdimi, - rašo veidmainių veidmainis Vendelas Grinas, - lėtai, bet akivaizdžiai naikinamas šitomis negatyviomis emocijomis. Baimė, neviltis, įtarumas nuodija miestiečių bei kaimo gyventojų sielas, pjudo vieną prieš kitą kaimynus, tyčiojasi iš įprastinių elgesio normų, įdiegtų mums su motinos pienu.

Du vaikai žiauriai nužudyti, o jų lavonai... beveik suėsti. Dabar dingo trečias... Aštuonmetė Emė Sent Pjer ir septynmetis Džonas Irkenhemas tapo žvėries, turinčio žmogaus pavidalą, aistros aukomis. Jiems niekada nelemta patirti jaunystės džiaugsmo nei suaugusių žmonių gyvenimo žavesio. Jų tėvai kankinami skausmo, jie niekada nesulauks anūkų, negalės parodyti jiems savo meilės. Dabar ir šių nužudytų vaikų tėvai, ir kiti aplinkiniai gyventojai neišleidžia savo atžalų iš namų. Vaikams skirtos vasaros atostogų programos visoje Frenčo apskrityje sužlugo.

O dabar, dingus dešimtmetei Irmai Freno (mergaitė dingo tepraėjus septynioms dienoms po Emės ir trims dienoms po Džono mirties), žmonių kantrybė trūko. Kaip jau pranešė jūsų korespondentas, antradienio vakare vienoje iš nuošalių Greindžerio gatvių būrys nežinomų užpuolikų žiauriai sumušė penkiasdešimt dviejų metų vyriškį Merliną Grasšaimerą, sezoninį darbininką, neturintį pastovios gyvenamosios vietos. Analogiškas nusikaltimas įvyko ketvirtadienio naktį Leifo Eriksono parke. Elvaras Pratorijus, trisdešimt šešerių metų turistas iš Švedijos, įsitaisęs tenai nakčiai, buvo užpultas ir sumuštas trijų banditų. Laimei, minėti asmenys nukentėjo

* Džonas Dilindžeris - pagarsėjęs nusikaltėlis, įvykdęs daugybę žmogžudysčių bei bankų plėšimų. Keletą kartų buvo pabėgęs iš kalėjimo. 1934 metais Čikagoje FTB agentas jį nušovė.

nesunkiai, jiems buvo suteikta tik pirmoji medicinos pagalba, bet kas gali apsaugoti mus nuo sunkesnių pasekmių?"

Tomas Lundas žiūri į straipsnį, kuriame pranešama apie Irmos Freno dingimą iš Čeizo gatvės. Jis pakyla nuo stalo.

Bobas Diulakas kurį laiką skaito tylėdamas, po to neišlaiko:

- Privalai paklausyti, koks čia mėšlas, Tomai. Štai kokiais žodžiais jis baigia sušiktą savo straipsnį: "Kada Žvejys vėl smogs? O kad jis tikrai smogs, tuo net abejoti nereikia. Ir kada Frenč Lendingo policijos viršininkas Deilas Hilbertsonas pagaliau atliks savo pareigą bei išvaduos apskrities gyventojus nuo Žvejo siautėjimo, nuo prievartos. Juk tai jo paties neveiklumo pasekmė."

Bobas Diulakas sunkiu žingsniu išeina į kambario vidurį. Jo veidas paraudęs. Jis giliai įkvepia į plaučius oro, po to garsiai iškvepia.

- Kaip tau tos nesąmonės patinka? "Kada Žvejys vėl smogs?" Būtų neblogai, jei savo smūgio objektu jis pasirinktų suglebusią Vendelo Grino subinę.

- Sutinku, - linkteli Tomas Lundas. - Kaip galima tokią nesąmonę spausdinti? "Neišvengiami smurto protrūkiai"! Jis tarsi užsimena, jog žmonės gali savarankiškai sudoroti kiekvieną, kas tik kelia įtarimą.

Bobas nusitaiko pirštu į Lundo krūtinę.

- Aš asmeniškai ketinu sučiupti šitą niekšą. Duodu žodį. Atvesiu jį gyvą ar mirusį. - Ir dėl viso pikto dar pakartoja: - Asmeniškai.

Tomas Lundas išmintingai nusprendžia neištarti pirmų jam į galvą šovusių žodžių. Jis tik linkteli. Bobo pirštas vis dar nutaikytas jam į krūtinę.

- Jei tau reikia pagalbos, gal verta pasikalbėti su Holivudu? Deilui nepavyko, gal tau pasiseks labiau.

Bobas kratosi tokio pasiūlymo.

- Nėra reikalo. Deilas ir aš... ir tu, suprantama. Mes susidorosime. Bet aš asmeniškai ketinu suimti šitą bjaurybę. Pažadu tau. - Pauzė. - Be to, Holivudas jau išėjęs į pensiją, argi tu pamiršai?

- Jis per jaunas, kad galėtų išeiti į pensiją, - šypsosi Lundas. - Policijoje jis pradėjo dirbti dar būdamas vaikas. Palyginus su juo, tu... tik kūdikis.

Jie draugiškai juokiasi, o mes išslinkime iš budinčios dalies ir kilkime aukštyn. Mūsų tikslas - patekti vienu kvartalu šiauriau, į Kvino gatvę.

Už kelių kvartalų į rytus pamatome žemą pastatą. Nuo stebulės vidurio šakojasi korpusai, vienas nuo kito atskirti pievutėmis. Šen bei ten auga aukšti ąžuolai ir klevai. Sklypas, kuriame stovi pastatas, užima visą kvartalą. Jis apjuostas gyvatvore. Jei atvirai, ją seniai laikas pakirpti. Suprantama, tai turėtų būti koks nors visuomeninės paskirties statinys.

Pirma mintis - tai pradinė mokykla. Korpusai - atskiros klasės be sienų, o viduryje valgykla bei administracinis pastatas. Leidžiamės žemyn ir iš keleto langų vėl girdime sklindant garsų Džordžo Retbano balsą. Atsiveria stiklinės durys, į vaiskų rytą išplaukia liekna moteris. Jos akinių rėmeliai - "katės akis". Vienoje rankoje ji laiko susuktą popieriaus lapą. Moteris atsisuka į duris, išskleidžia plakatą ir grakščiais judesiais pritvirtina jį prie stiklinių durų. Ant dešinės rankos viduriniojo piršto saulės šviesoje blyksteli riešuto didumo žiedas su topazu.

Akimirką ji sustingsta, gėrėdamasi savo darbo rezultatais, o mes pro jos petį galime perskaityti užrašą ant plakato: "ŠIANDIEN VYKS BRAŠKIŲ FESTIVALIS!!!"

Kai moteris įeina į pastatą, pro stiklines duris apžiūrinėjame jo interjerą. Prie įėjimo stovi du ar trys supami krėslai. Moters plaukai šviesiai kaštoninės spalvos. Kaukšėdama aukštakulniais, ji praeina pro jaukų holą. Čia stovi šviesios medinės kėdės bei staliukai, apkrauti žurnalais. Ji eina toliau - pro apsaugininko postą... o gal tai registratūra. Čia nieko nėra. Moteris išnyksta už durų su užrašu: "DIREKTORIUS VILJAMAS MAKSTONAS".

Kas čia per mokykla? Kodėl tokiu ankstyvu metu ji jau atidaryta ir liepos viduryje rengia festivalius?

Turbūt šią įstaigą galime pavadinti mokykla, kurios auklėtiniai jau išlaikė visų savo gyvenimo etapų egzaminus... liko tiktai vienas. Ir jam jie dabar rengiasi diena iš dienos, stebimi budraus Mitruolio, direktoriaus misterio Viljamo Makstono. Tai "Senelių globos centras", kuris labiau naiviais laikais, iki kosmetinių pasikeitimų, atliktų devintojo dešimtmečio metų viduryje, buvo vadinamas tiesiog "Makstono senelių namais". Tada jiems vadovavo pats šių namų įkūrėjas, Mitruolio tėvas, Herbertas Makstonas. Herbertas buvo padorus žmogus, todėl dabar pasibaisėtų, išvydęs kai kuriuos vienintelio savo produkto pasikeitimus... Mitruolis gi niekada netrośko vadovauti "šeimyniniam zoologijos sodui". Taip jis vadino senelių namus. Nedegė noru dirbti su "dirbtiniais žandikauliais", "zombiais", "marazmatikais"... Viskonsino universitete gavęs buhalterio diplomą (beje, čia jis dar baigė ir atsitiktinių ryšių, lėbautojų bei alaus mėgėjų kursus!), mūsų berniukas sutiko su administraciniame Viskonsino valstijos centre, Medisone, mokesčių departamente jam pasiūlytomis pareigomis. Matyt, sutiko tik todėl, kad išmoktų nebaudžiamas apgaudinėti valstybę. Penkeri metai šioje įstaigoje daug ko vaikiną išmokė, bet jo laukianti konsultanto karjera nepateisino lūkesčių, todėl galiausiai jis priėmė senstančio tėvo pasiūlymą - sugrįžo rūpintis invalidais bei marazmatikais. Po kurio laiko nenoriai pripažino, jog tėvo verslas, nors ir nelabai prestižinis, bet pakankamai pelningas, nes atveria galimybes apvaginėti ne tik valstybę, bet ir savo klientus.

Tai gal imkime ir įeikime pro stiklines duris į vidų, judėkime erdviu koridoriumi, aplenkime direktoriaus apartamentus bei pamėginkime suprasti, ką tokiu ankstyvu metu tenai veikia ši įspūdinga jauna moteris.

Už poliruotų durų - belangis kambarėlis. Čia stalas, pakaba, nedidelė knygų lentyna, užversta kompiuterių diskeliais, bukletais. Dar toliau - atidarytos durys. Už jų mes matome didžiulę patalpą, sienos iškaltos dailiomis lentutėmis, kurių spalva dera prie durų bei ant jų kabančios lentelės spalvos. Odiniai krėslai, patogi sofa, kavos staliukas, didžiulis poliruotas rašomasis stalas, paskendęs popieriuose.

Mūsų jauna moteris, beje, ji vardu Rebeka Vailes, sėdi ant stalo krašto, užkėlusi koją ant kojos. Blauzdos grakščiai sukryžiuotos, smailios batų noselės viena rodo antrą valandą, kita - dvyliktą. Mes jau supratome, jog Rebeka Vailes atsisėdo šitaip norėdama, kad ją geriau matytų, kad ja žavėtųsi. Žinoma, ji turėjo galvoje ne mus. Už akinių rėmų akyse blykčioja linksmi žiburiukai ir tuo pat metu skeptiškumas. Šių emocijų priežastis mums nelabai suprantama. Regis, šita moteris - Mitruolio sekretorė. Tačiau jos elgesys suteikia mums dingstį manyti, jog mis Vailes - ne tik sekretorė... Mums netgi kyla klausimas, iš kur ant jos rankos atsirado toks brangus bei dailus žiedas. Ir mes nesunkiai rasime teisingą atsakymą į šį klausimą.

Įsėliname pro atviras duris, stebime vis labiau nekantraus moters žvilgsnio kryptį ir pamatome plačią jos viršininko nugarą. Jis, apsitempęs chaki spalvos marškiniais, klūpo prie didžiulio seifo, beveik įlindęs į jį. Ant lentynų pastebime registracijos knygas, vokus, turbūt prikimštus pinigų. Mitruoliui traukiant vokus iš seifo, keletas kupiūrų iškrenta.

- Ar pakabinai skelbimą? - paklausia jis neatsisukdamas.

- Žinoma, - atsako panelė Rebeka. - Kokią puikią dieną mes pasirinkome šventei. - Šiuos žodžius ji ištaria išdidžiai, su airišku akcentu, nors iš visų egzotiškų vietovių jai teko būti tiktai Atlantik Sityje, kur prieš porą metų ją buvo nusivežęs Mitruolis. Tenai jiedu praleido penketą pasakiškų dienų. O šitaip manieringai kalbėti mergina išmoko iš kino filmų.

- Negaliu pakęsti Braškių festivalio, - prisipažino Mitruolis, traukdamas iš seifo paskutinius vokus. - Visą dieną čia sukinėsis "zombių" giminaičiai, o ir jie patys taip įsiaudrins, jog vakare teks suleisti raminamųjų. Be to, nemėgstu oro balionų. - Jis išverčia pinigus ant kilimo ir imasi dėlioti juos į krūveles pagal nominalus.

- O man patinka paprastos kaimiškos šventės, - toliau burkuoja Rebeka, pašiepdama savo bosą. - Aš netgi nepykstu, kad tokią gražią dieną turėjau taip anksti keltis ir skubėti į darbą.

- Žinai, ko aš dar negaliu pakęsti? Tos velniškos muzikinės dalies. Mane veda iš proto dainuojantys "zombiai" ir tas bukaprotis didžėjus. Tos suknistos simfonijos. Viešpatie, tai tokia šlykštynė.

- Jei aš teisingai supratau, - airiškas akcentas kažkaip stebuklingai išnyko iš Rebekos balso, - tu nori, kad, iki prasidedant šventei, aš sutvarkyčiau piniginius reikalus?

- Metas vėl nuvažiuoti į Milerį. - Šio miesto banke išgalvota pavarde atidaryta sąskaita. Į ją reguliariai plaukia pinigėliai, kuriuos pacientų giminaičiai palieka papildomoms išlaidoms už prekes bei paslaugas. O Mitruolis juos pasisavina. Mitruolis atsisuka. Jo rankoje pinigai. Jis žiūri į Rebeką. Po to nuleidžia rankas. - Klausyk, tavo nuostabios kojos. Su tokiomis kojomis gali drąsiai siekti karjeros.

- Maniau, kad niekada nepastebėsi, - šypsosi moteris.

Mitruoliui Makstonui keturiasdešimt dveji. Jo dantys sveiki, gražūs, tankūs plaukai, platus, nuoširdus veidas, rudos, truputį ašarojančios akys. Jis dviejų vaikų tėvas, augina devynmetį Trėjų bei septynmetį Ešlį, kuriam neseniai diagnozuotas inkstų nepakankamumas. Vyriškis jau paskaičiavo, kad tik vaistams jam teks išleisti du tūkstančius dolerių per metus. Suprantama, jis turi ir žmoną. Tai Marijona. Jai trisdešimt devyneri, moters ūgis penkios pėdos bei penki coliai, o sveria ji 190 svarų*.

Be to, Mitruolis skolingas savo lažybininkui 13 tūkstančių dolerių, jis pralaimėjo lažybas, nesėkmingai pastatęs už "Aludarius"... Bet jis pastebėjo, žinoma, pastebėjo akivaizdžiai demonstruojamas dailias Rebekos kojas.

- Prieš tau išvykstant, manau, mudviem reikėtų pasimankštinti ant sofos.

- Kaip tai pasimankštinti? - apsimetusi naivia klausia moteris.

- Strykt, strykt, strykt... - atsako jai Mitruolis, gašliai šypsodamasis. Tikras klounas...

- Koks tu romantiškas. - Vyriškis nepastebi sarkazmo Rebekos balse. Jis iš tiesų tiki esąs romantikas.

Mis Vailes nusliuogia nuo stalo krašto. Mitruolis pakyla, koja uždaro seifą. Jo akys blizga. Vyriškis žengia prie Rebekos, viena ranka apkabina moterį per pečius, kita numeta ant stalo vokus. Atsisega diržą, vilioja ją prie sofos.

- Ar aš galiu jį pamatyti? - ištaria gudruolė Rebeka, kuri tikrai žino, kaip savo meilužio smegenis paversti avižine koše...

...o prieš Mitruoliui parodant tai, ką moteris taip trokšta pamatyti, mes pasielgsime kilniai ir tyliai išeisime į vis dar tuščią holą. Koridorius mus atveda prie dviejų šviesių medinių durų, ant kurių kabo stiklinės lentelės su atitinkamais užrašais "VARPELIS" bei "SAULUTĖ". Tai pastato korpusų pavadinimai. Pilkame "Varpelio" koridoriuje vyriškis, apsivilkęs darbiniu kombinezonu, sukinėjasi su plaušine šluota, pats kratydamas ant grindų cigaretės pelenus. Mes pasukame į "Saulutę".

* Tai atitinka 165 cm ūgį ir 87 kg svorį.

Funkcinės "Makstono" patalpos mažiau jaukios ir patogios nei tarnybinės. Iš abiejų koridoriaus pusių ant durų kabo lentelės su numeriais, į kurias įkištos popierinės juostos. Čia ranka parašytos pacientų pavardės bei vardai. Koridoriaus gilumoje stovi stalas. Prie jo snaudžia vyriškis, vilkintis baltu, nelabai švariu chalatu. Priešais jį - durys, vedančios į vyrų ir moterų vonios kambarius. "Makstone" kriauklės įtaisytos tiktai pačiuose brangiausiuose kambariuose, kurie yra kitame korpuse. Ant grindų plokščių matosi drėgnos šluotos palikti neseni pėdsakai, matyt, čia pasidarbavo vyriškis, vilkintis kombinezonu. Pilkos ne tik sienos, bet, regis, net oras. Atidžiau įsižiūrėję, pastebime ir voratinklius, ir purvo dėmes, ir skyles, pro kurias prateka vanduo. Dvokia dezinfekcinėmis priemonėmis, amoniaku, šlapimu ir kai kuo dar baisesniu. Kaip mėgsta kartoti viena pagyvenusi dama, įsikūrusi "Varpelyje", jei gyveni tarp senių bei silpnapročių, tave visada lydės fekalijų kvapas.

Pacientų gyvenimo sąlygos priklauso nuo jų materialių galimybių. Kadangi beveik visi miega, žvilgtelėsime į kai kuriuos kambarius. Štai M 10, kambarys skirtas vienam asmeniui. Jame gyvena Elisa Viters. Dabar ji tyliai snaudžia. Jai sapnuojasi, kad jiedu su Fredu Asteru* sukasi valso sūkuryje, skriedami baltomis marmurinėmis grindimis.

Kambarys prikimštas baldų, kuriuos moteris atsivežė: lova, kėdės, staliukai, skrynios... Iki durų vos galima prieiti. Elisa išsaugojo ne tik savo baldus, bet ir blaivų protą. Iki šiolei moteris pati tvarko savo palatą, ir čia visada ideali tvarka. Šalia, M 12 kambaryje, gyvena du seni fermeriai - Torvaldsonas bei Džespersonas. Jiedu nesikalba jau daugelį metų, miega, atsitvėrę vienas nuo kito plona širma, kiekvienas apsuptas šeimos nuotraukų ir anūkų piešinių.

Einame koridoriumi dar toliau. Čia yra M18 palata. Ji visiška M 10 - švarios, pilnos baldų - palatos priešingybė. Ir čia įsikūręs Čarlzas Bernsaidas nė kiek nepanašus į Elisą Viters. M18 nėra staliukų, kėdžių, skrynių, paauksintų veidrodžių, lempų, megztų kilimėlių, aksominių užuolaidų. Tuštumą užpildo tiktai metalinė lova, komoda bei plastikinis stalas. Ant komodos nėra šeimyninių fotografijų, sienų nepuošia vaikiški piešiniai. Misteris Bernsaidas švara nesirūpina, todėl ant grindų, ant palangių, ant komodos ilsisi storokas sluoksnis dulkių. Kambarys labiau primena kalėjimo kamerą, ore tvyro ekskrementų kvapas.

Tačiau mes apsilankėme "Makstono senelių priežiūros centre" ne dėl Mitruolio Makstono ir ne dėl žaviosios Elisos Viters. Mus domina kitas žmogus. Tai ir yra Čarlzas Bernsaidas - Bernis.

---

* Fredas Asteras (1899-1987) - tikroji jo pavardė Fredas Austerlicas. Tai šokėjas bei aktorius, "Oskaro" premijos laureatas. 1958 metais jis vedė televizijos laidą "Vakaras su Fredu Asteru".

2 skyrius

Mitruolio praeitį mes jau žinome. Elisa atvyko į "Makstoną" iš Geilo gatvėje esančio didžiulio namo. Čia ji pergyveno du vyrus, išaugino penketą sūnų, keturias Frenč Lendingo vaikų kartas išmokė groti pianinu. Nė vienas jų netapo profesionaliu muzikantu, bet visi ją prisimena bei myli. Į prieglaudą, kaip ir daugelis šių namų gyventojų, ji atvažiavo automobiliu. Moterį atvežė vienas jos sūnų. Jos jausmai nebuvo vienareikšmiai. Nesinorėjo gyventi tarp svetimų žmonių, tačiau moteris turėjo susitaikyti su realybe. Būdama garbaus amžiaus, ji jau nebegalėjo viena gyventi didžiuliame savo name. Jos sūnūs siūlė motinai apsigyventi pas juos, tačiau moteris net girdėti to nenorėjo - kam kelti vaikams papildomų rūpesčių. Elisos gyvenimas prabėgo Frenč Lendinge, ir ji nejautė noro išvykti į kitą miestą. Kažkodėl moteris visada jautė pabaigsianti savo dienas "Makstone" - ne pačioje prabangiausioje, bet ir ne pačioje prasčiausioje senelių prieglaudoje. O kai jos sūnus Martinas atvežė motiną susipažinti su vieta, kur jai teks gyventi, Elisa pastebėjo pažįstanti vos ne pusę prieglaudos gyventojų.

Tuo tarpu Čarlzas Bernsaidas - aukštas, kaulėtas senis mėsinga nosimi, kuris miega metalinėje lovoje, prisidengęs paklode, skirtingai negu Elisa, nelabai sutaria pats su savimi. Kažkas negerai su jo galva. Žinoma, jis nesapnuoja Fredo Astero. Ant plikos jo galvos išsiplėtusios storos venos, jos leidžiasi iki pat antakių ir primena supintą vielą. Siauros akys įsmeigtos į langą, į miškus, žaliuojančius už "Makstono". Iš visų "Saulutės" korpuso gyventojų nemiega tik jis vienas. Jo akys blizga, lūpose šypsena... Nors šie išoriniai požymiai dar nieko nesako, nes Bernio smegenys veikiausiai tuščios, kaip ir jo kambarys. Bernis jau daug metų serga Alzhaimerio liga, ir šypsena, tarsi sukelta malonių prisiminimų, iš tiesų tik pasitenkinimo atlikus gamtinius reikalus pasekmė. Jei mes nesuvokiame, iš kur tas dvokas jo kambaryje, į mūsų klausimą atsakys ruda dėmė ant paciento paklodės. Jis ką tik išsituštino tiesiai į savo lovą, išvalė žmogus žarnyną... ir mes akivaizdžiai matome, kad jo tai visai nejaudina. Ne, gėdos jausmas Berniui jau svetimas.

Tačiau, nors šis pacientas jau senokai pykstasi su protu, jam nėra būdingi tipiniai Alzhaimerio ligos simptomai. Dieną kitą jis gali bambėti kažką nerišlaus, nesuvokiamo, palinkęs prie dubenėlio avižinės košės, panašiai kaip ir kiti Mitruolio "zombiai", bet po to staiga netikėtai atgyja, sugrįžta į gyvųjų pasaulį. Tokios būklės jis sėkmingai pasiekia vonios kambarį, paskui dingsta keletui valandų arba klaidžioja po teritoriją piktas, viskuo nepatenkintas. Sugrįžęs iš "zombių" pasaulio, Bernis visada būna klastingas, paslaptingas, grubus, užsispyręs, įniršęs. Ir klaikiai keikiasi. Iš visų čia gyvenančių senelių Bernis laikomas šlykščiausiu. Kai

kurios medicinos seserys, sanitarai, valytojos abejoja jo diagnoze. Jie įtaria Bernį simuliuojant ligą. Juk šitaip senis gali pateisinti visas savo kiaulystes. Prisipažinsime, jog mes negalime kaltinti šių abejojančių žmonių. Tačiau, jei gydytojai nesuklydo ir diagnozė teisinga, Bernis turbūt vienintelis pasaulyje Alzhaimerio liga sergantis žmogus, kuriam remisijos periodai būna tokie ilgi. Turint galvoje, kad liga įsisenėjusi.

1996 metais, būdamas septyniasdešimt septynerių, Čarlzas Bernsaidas atvyko į "Makstoną". Atvyko greitosios pagalbos automobiliu iš La Rivjeros ligoninės. O į ligoninės priimamąjį jis pasibeldė vieną ankstyvą rytą... toks vienišas, išdidus, nešinas dviem nešvarių drabužių prigrūstais lagaminais, ir griausmingu balsu pareikalavo, kad jam nedelsiant būtų suteikta medicininė pagalba. Kalbėjo ne visai rišliai, bet ligoninės darbuotojai jį suprato. Tvirtino ilgai keliavęs pėsčiomis, kol galiausiai pasiekęs ligoninę ir dabar norįs, kad ligoninė juo pasirūpintų. Apie įveiktą atstumą senis kaskart kalbėjo kitaip: kartais tai buvo dešimt, penkiolika, o kartais net ir dvidešimt penkios mylios. Tai tikino keletą naktų miegojęs laukuose arba pakelės griovyje, tai kalbėjo, jog visai nemiegojęs. Bendra jo būklė bei nuo jo sklindantis dvokas akivaizdžiai rodė, kad kelionė truko maždaug savaitę. Jei Bernsaidas kada nors ir turėjo piniginę, tai dabar buvo ją pametęs. La Rivjeros ligoninėje senį nuprausė, pamaitino, paguldė į lovą bei pamėgino sužinoti, kas jis toks ir iš kur atsirado. Jo kalba nebuvo rišli, jokių dokumentų Bernis neturėjo, bet kai kuriuos faktus pavyko išpešti: šiose apylinkėse Bernsaidas kadaise dirbęs dailide, stogdengiu, tinkuotoju. Teko dirbti net ir didelėse statybos bendrovėse. Blere gyvenusi jo teta suteikė jam gyvenamą plotą.

Vadinasi, jis įveikė aštuoniolika mylių nuo Blero iki La Rivjeros? Ne, jis išvykęs į kelionę iš kažkokios kitos vietos, tik negalintis prisiminti, iš kur būtent. Gali tik pasakyti, jog to miestelio gyventojai tikrų tikriausi niekšai. Kokia jo tetos pavardė? Tai Altėja Bernsaid. Jos adresas ir telefono numeris? Šito Bernis negalėjo prisiminti. Kur teta dirbo? Taip, ji buvo tokia bjaurybė! Bet juk teta leido jam gyventi savo namuose? Kas? Ką ji jam leido? Čarlzas Bernsaidas niekada neprašęs niekieno leidimų, jis visą laiką elgėsi taip, kaip pats norėjo. Ar teta išvariusi jį iš savo namų? Ką tu čia kalbi, šlykštyne tu nelaimingas!

Gydytojas, laukdamas tyrimo rezultatų, nustatė išankstinę diagnozę: Alzhaimerio liga. O socialinės tarnybos darbuotoja sėdo prie telefono ir pamėgino surasti Altėjos Bernsaid, gyvenančios Blere, adresą bei telefono numerį. Ji išgirdo atsakymą, jog tokio abonento nėra nei Blere, nei Ardene, nei Spartoje, nei La Rivjeroje. Žodžiu, nė vienoje gyvenvietėje, esančioje keturiasdešimties mylių spinduliu nuo ligoninės. Socialiniai darbuotojai nenuleido rankų ir toliau plėtė paieškų zoną. Jie susisiekė su civilinės metrikacijos departamentais, transporto įmonėmis, mokesčių

inspekcija, ieškodami informacijos apie Altėją bei Čarlzą Bernsaidus. Kompiuterinėje duomenų bazėje buvo rastos dvi Altėjos. Viena jų turėjo restoraną Baternato mieste, esančiame toli nuo čia, pačioje šiaurinėje valstijos dalyje; kita buvo juodaodė ir dirbo Milvokio vaikų mokymo centre. Nė viena iš minėtų moterų nieko nežinojo apie šiuo metu į La Rivjeros ligoninę patekusį vyriškį. O tarp surastų Čarlzų Bernsaidų neatsirado nė vieno kada nors dirbusio dailide, stogdengiu ar tinkuotoju. Regis, Čarlzas buvo iš tų žmonių, kurie žengia per gyvenimą, nemokėdami mokesčių, nesiregistruodami rinkiminėse apylinkėse, neturėdami sąskaitų bankuose ar vairuotojo pažymėjimų... Žodžiu, niekam neįsipareigoję.

Dar vienas telefoninių pokalbių srautas atskleidė, jog toks Čarlzas Bernsaidas paskelbtas valstybės išlaikomu asmeniu ir nusiųstas į "Makstono senelių slaugos centrą". Greitosios pagalbos automobilis atvežė Bernsaidą į "Makstoną", kur, nepaisant nepatenkinto Mitruolio bambėjimo, senis buvo apgyvendintas atskiroje palatoje. Visas išlaidas, suprantama, apmokėjo vietinis biudžetas. Po šešių savaičių atsilaisvino vieta centrinėje valstijos ligoninėje. Mitruoliui paskambino ir pranešė apie tai. Tačiau vos prieš keletą minučių jis buvo gavęs čekį iš Depero banko. Altėja Bernsaid siuntė jo vadovaujamam centrui pinigus, skirtus Čarlzui Bernsaidui išlaikyti... Moters adreso nebuvo, nurodoma tik Depero pašto skyriaus abonentinė dėžutė. Todėl Mitruolis jam paskambinusiam ligoninės darbuotojui atsakė, jog yra pasirengęs vykdyti savo pareigą ir toliau paliksiąs Čarlzą Bernsaidą "Makstono centre". Ir dar patikino, jog senis Bernis tapo jo mylimiausiu pacientu. Suprantama, jam nereikėjo dėti jokių pastangų, o Čarlzo išlaikymui jis gaudavo dvigubai daugiau pinigų.

Šešerius metus Alzhaimerio liga vis progresavo. Jei Bernsaidas ją simuliavo, tai reikia pripažinti, jog senis tą darė tiesiog virtuoziškai. Su galva jam darėsi vis prasčiau ir prasčiau. Kalba nerišli. Visai be priežasties pacientas staiga įsiršdavo, tapdavo agresyvus, prarasdavo atmintį, nesugebėdavo pats net pavalgyti, apsitarnauti, prarasdavo asmenybės bruožus. Palaipsniui jo protas darėsi panašus į kūdikio, pats jis tik išoriškai priminė žmogų. Apsiseiliojęs jis dienų dienas sėdėdavo invalido vežimėlyje. Mitruolis nuliūdo, matydamas, jog praranda tokį pelningą pacientą. Tačiau praėjusią vasarą staiga prasidėjo atvirkštinis procesas. Bernio veidas atgijo, jis ėmė tarti kažkokius neaiškius garsus. "Abala! Gorgas! Manšanas! Gorgas!" Bernsaidas pats norėjo valgyti, judėti, norėjo vaikščioti po "Senelių prieglaudos centrą", iš naujo susipažinti su savo gyvenamąja vieta. Dar po savaitės iš jo lūpų pasigirdo jau normalūs žodžiai. Jis pareikalavo drabužių, pradėjo naudotis vonia, tualetu. Priaugo svorio, sustiprėjo, o po to prasidėjo visai protu nesuvokiami dalykai.

Ir dabar, dažniausiai vieną ir tą pačią dieną, Bernis galėjo būti dviejuose asmenyse: ligonis, kankinamas paskutinės stadijos Alzhaimerio ligos, ir tuo pačiu metu žvalus, guvus aštuoniasdešimt penkerių metų senukas, niekuo nesiskiriantis nuo kitų savo bendraamžių. Panašus į žmogų, kuris atvykęs į Lurdą išsigydė, tačiau, nebaigęs iki galo gydymo kurso, staiga nusprendė išvažiuoti atgal. Mitruolis tai laikė stebuklu. Kol šitas senas ožys gyvas, koks jam skirtumas, ar jis vaikšto savomis kojomis, ar seiliojasi invalido vežimėlyje.

Mes artėjame prie lovos. Stengiamės ignoruoti kvapą. Norime suvokti, ką galima išskaityti iš šito neeilinio žmogaus veido. Jo veidas, regis, niekada nebuvo gražus. Dabar jis pilkas, žandai įdubę. Plika galva raizgosi melsvos venos. Galvos oda pilka, išmarginta rudomis dėmėmis. Mėsinga nosis kiek pakrypusi dešinėn, tai sudaro gudrumo bei paslaptingumo įspūdį. Storos lūpos nemaloniai išsiviepusios, tarsi padegėjo, pasirengusio tuojau pat paversti pelenais prabangų namą. O galbūt tai tik grimasa?

Priešais mus tipiškas amerikietiškas vienišas vilkas, nenuilstantis bastūnas, nuolatinis trečiarūšių viešbučių gyventojas, pigių užkandinių klientas, be tikslo keliaujantis po šalį. Jo kūnas patyręs nemažai traumų, žaizdotas, ir vėliau jis apie tai dažnai primena. Jį domina tik jo paties persona. Tikrasis Bernio vardas - Karlas Birstounas. Šiuo vardu jis gyveno Čikagoje nuo dvidešimt penkerių iki keturiasdešimt šešerių metų, darydamas blogus darbus, su visais slapčia kovodamas. Jis tą darė tik savo malonumui. Karlas Birstounas - pati didžiausia Bernio paslaptis. Jis negali leisti, kad kas nors sužinotų apie jo praeitį; nes jo praeitis dar tebegyvena jo kūne. Siaubą keliantys Karlo Birstouno malonumai, jo nešvarūs darbeliai... juk jie priklauso ir Čarlzui Bernsaidui, todėl vyriškis privalo slėpti juos kuo giliau, laikyti aklinoje tamsoje, kur tik jis vienas galėtų juos surasti.

Tai kaipgi įminti stebuklo, vykstančio Mitruolio akyse, paslaptį? Šitas Karlas Birstounas surado būdą išlįsti iš Bernio pasąmonės gelmių ir valdyti senio kūną. Juk žmogaus sieloje iš tiesų gausybė visokių užkaborių, vieni jų didžiuliai, kiti - visai mažyčiai; vieni uždari, nematomi, kiti - apšviesti ryškia šviesa. Mes pasilenkiame žemiau prie išsiplėtusių venų, styrančios mėsingos nosies, vešlių antakių. Pasineriame į dvoko debesį, norėdami ištirti šitas įdomiai paslaptingas akis. O jos - tai juodas neonas, žiba tarsi upės atspindėta mėnulio šviesa. Akyse nesveikas džiugesys. Susidaro įspūdis, jog tai ne visai žmogaus akys. Daugiau apie jo akis nėra ką pasakyti.

Bernio lūpos juda, žmogysta vis dar šypsosi, jei tą keistą grimasą galima pavadinti šypsena. Vyriškis pradėjo kažką šnabždėti. Ką jis mėgina pasakyti?

- ... jie susilenka į savo suknistus ulvus ir uzmelkia akis, jie dleba is baimės... mano valksai vaikai... Ne, jiems tai nepadeda. Juk nepadeda? Ak, sitie kūnai, koks puvkus leginys, kaip jie dega... lauzas, kokios šuknelės, lyskios sfalvos...

Turbūt tai Karlo Birstouno žodžiai, tačiau jų prasmės suvokti beveik neįmanoma. Verčiau stebėkime Bernio žvilgsnį, galbūt jis padės mums suprasti, kodėl senis taip sunerimo. Ir susijaudino. Mes iškart pastebime, jog tam tikroje vietoje jo paklodė iškilo aukštyn. Regis, jiedu su Mitruoliu sinchroniškai reaguoja, nes abiejų "instrumentai" stryktelėjo į kovinę poziciją. Bet jeigu Mitruolio peniui stryktelėti aukštyn padėjo savo reikalą išmanančios Rebekos Vailes pastangos, tai Berniui pakako to, ką jis pamatė pro langą.

Vaizdas už lango vargu ar galėjo prilygti Rebekos grožybėms. Tačiau Čarlzo Bernsaido galva kiek pakyla virš pagalvės, jis žiūri į pievą, o tenai kur ne kur auga klevai. Dar toliau prasideda miškas su tvirtais šakotais ąžuolais, tarp kurių baltuoja ir keletas beržų. Medžiai aukšti, seni, ir mes suprantame, jog tai kadaise šiose vietovėse stūksojusių didžiulių girių likučiai. Kaip ir visi senoviniai miškai, jie gali daug ką papasakoti, jei tik mes girdėtume jų balsus. Po žaliais medžių vainikais laikas bei ramybė prisiliečia prie prievartos, kraujo, mirties. Mūsų akims nematoma prievarta nė akimirkai nenutrūksta. Pernykščiais lapais nuklota žemė slepia milijonus čia išmėtytų kaulų. Viskas, kas auga ir kas žydi, minta tuo, kas pūva. Vieni pasauliai sukasi kituose, didžiulės visatos egzistuoja vienos šalia kitų, ir nežinia, ką žada savo nieko neįtariantiems kaimynams.

Kuo Bernį taip sujaudino šitie miškai? Ką jis tenai pamatė? Turint galvoje, jog senio kūnas dabar jam nebepriklauso, apie ką galvoja Karlas Birstounas, besislepiantis už Čarlzo akių?

Bernis šnabžda: "Lapės lapių ovose, ziulkės ziulkių, hienos akhanos, ak, och... valgsės, kas duos jums kluvino maisto..."

Regis, čia mums nebėra daugiau ką veikti.

Tegul Bernis ir toliau vapalioja... mums pakaks. Metas įkvėpti tyro oro. Todėl mes skrisime virš miško, į šiaurę. Lapės lapių olose, taip pat ir žiurkės savo olose, žinoma, gali cypauti, tai tiesa, tačiau niekada neteko girdėti, kad Vakariniame Viskonsine gyventų alkanos hienos. Hienos, beje, visada alkanos. Ir niekas jų nesigaili. Niekada. Kaip galima gailėtis plėšrūnų, kurie suka ratus aplink kitų gyvūnų grobį, laukia, kol tie pasisotins, po to sušlamščia jų paliktą dvėseną.... Pakaks! Mes išskrendame tiesiai per stogą!

Maždaug už dviejų mylių į rytus nuo "Makstono", kur 35-asis plentas vingiuoja tarp tankių miškų, yra siauras kaimo keliukas. Miškas tęsiasi palei plentą dar kokį šimtą jardų, o po to leidžia įsiterpti į savo teri-

toriją nedideliam kaimeliui, įsikūrusiam šičia prieš tris dešimtis metų. Tik dvi gatvelės... kiemuose krepšinio žiedai, sūpynės; prie namų dviračiai, motociklai, automobiliai. Vaikams čia sapnuojasi saldumynai, šuniukai, beisbolo aikštelės, kelionės po nežinomas vietoves bei dar daug visokių įdomių, nepatirtų dalykų. Miega ir jų susirūpinę tėvai... Šįryt jiems teks perskaityti Vendelo Grino straipsnį pirmajame "Heroldo" puslapyje.

Tačiau mus dabar labiau domina vedantis į mišką keliukas. Galbūt netgi ne pats keliukas, o siaura jo juosta. Netgi stebint iš viršaus, darosi aišku, jog šitas kelias privatus ir pastaruoju metu beveik nenaudojamas. Jis vingiuoja mišku, o po to dingsta. Iš viršaus jis atrodo tarsi siaura linija, nubrėžta pieštuku... Ir reikalinga sakalo akis, kad jį pastebėtum. Bet kažkam prireikė nemažai pastangų, kol nubrėžė šitą liniją miško žemėlapyje. Juk teko iškirsti medžius, kelmus išrauti. Jei tai atliko vienas žmogus, jis turėjo keletą mėnesių sunkiai fiziškai dirbti. Ir štai jo pastangų rezultatas - nuo pašalinių akių paslėptas kelias. Jei bent akimirką išleidi kelią iš akių, jis dingsta, ir vėl reikia įdėmiai jo ieškoti. Galvoje atgyja mintys apie trolius bei jų rūdos telkinius, apie takus, vedančius prie drakonų paslėptų aukso lobių, apie brangenybes ir užburtą kelią, vedantį link jų... Žinoma, tai tik vaikiški žaidimai. Mes leidžiamės žemyn ir kelio pradžioje matome laiko nuniokotą lentelę su užrašu "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA". Ir tai jau akivaizdus įrodymas, jog šitas kelias kažką slepia, saugo... galbūt tik asmeninę nuosavybę...

Pasigrožėję lentele su užrašu, mes judame giliau. Miškas niūrus, medžiai sudaro šešėlius, tačiau priekyje pamatome kažką dar labiau tamsaus. Ak, och, nevalingai atplaukia Bernio išlementi žodžiai... kas gi tai galėtų būti? Siena? Pasukę už posūkio, suvokiame, jog tamsos trikampis, kurį nuo mūsų slepia medžių vainikai, tai smailėjantis stogas. Ir tik visai priartėjus paaiškėja, jog tai trijų aukštų medinis namas, kiek pakrypęs, su pasvirusiu prieangiu. Akivaizdu, kad šitas pastatas jau senokai stovi tuščias, netgi išoriškai jis skiriasi nuo kitų namų. Iškart aiškėja, jog naujų gyventojų čia niekas nelaukia ir niekas jais neapsidžiaugs. Prie pat įėjimo viena lenta su užrašu "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA" tik patvirtina mūsų spėliones.

Smailėjantis stogas dengia tik centrinę namo dalį. Iš kairės pusės - dviejų aukštų priestatas, iš dešinės - kažkas panašaus į daržines. Keistas įspūdis. Matyt, namo architektas buvo praradęs simetrijos pojūtį. Ir visai neaišku, ką jis norėjo parodyti tokiu keistu neįprastu statiniu. O ir pats namas, regis, visai nenori, kad kas nors surastų atsakymą į šį klausimą. Nepaisant to, jog čia gerokai pasidarbavo laikas bei gamta, nuo namo lentų, nuo plytų dvelkia tvirtumu, monolitiškumu. Matyt, statęs

namą žmogus ieškojo vienatvės, galbūt netgi izoliacijos. Taip, namas ir dabar dar atitinka šituos reikalavimus.

Visų keisčiausia, kad iš šitos vietos, kur mes dabar esame, atrodo, tarsi namas būtų nudažytas juodai. Ir ne tiktai lentos, bet kiekvienas išorinio paviršiaus colis: prieangis, atbrailos, rėmai... Juodas namas... nuo pamatų iki pat viršaus. Bet šito juk negali būti? Šitame padoriame, svetingame pasaulio kampelyje nė vienas, netgi pats beprotiškiausias statybininkas mizantropas, nepaverstų nuosavo namo tamsiu savo paties šešėliu. Mes skrendame vos virš žemės palei siaurą taką, skrendame link paslaptingojo namo...

Ir kai atsiduriame pakankamai arti, kai nuo šito artumo mums darosi neramu, pagaliau suvokiame, kaip toli gali pažengti mizantropija... kur kas toliau, negu mes manėme. Namas savo pilkšvu tamsumu primena šviną, audros debesis, siautėjančią jūrą, juodus sumaitotų laivų korpusus. Šiame juodulyje nėra vietos gyvybei.

Galima net neabejoti, jog į šitą siaurą taką, vedantį nuo 35-ojo plento, buvo įsukę nedaugelis aplinkinių vietovių gyventojų, tuo labiau iš Frenč Lendingo. Nedaug kam teko matyti ir lentelę su draudžiamuoju ženklu. Bet netgi šitie žmonės nieko nežino apie juodąjį namą. Tačiau mes beveik neabejojame, jog smalsūs nenuoramos vaikai tikrai ištyrinėjo siaurą taką, o kai kurie aptiko ir paslaptingą namą. Pamatė jį, pakraupo ir strimgalviais dūmė atgal į plentą.

Šitas namas taip nedera prie Viskonsino ir atrodo taip neįprastai keistai, tarsi koks nors dangoraižis arba pilis, apjuostas gilaus griovio pilno vandens. O ir bet kuriame žemės kampelyje toks namas būtų tikra anomalija, nebent stovėtų pramogų parke, o šalia įėjimo kabėtų lentelė su užrašu: "Šmėklų buveinė" arba "Siaubo rūmai". Netgi ir stovėdamas tenai, jis neviliotų lankytojų, ir po kokios savaitės parko įkūrėjai patirtų nemenkus nuostolius. Tačiau, kad ir kaip būtų keista, šitas namas mums kažkodėl primena kai kuriuos beveidžius Čeizo gatvės statinius, esančius toje vietoje, kur gatvė leidžiasi žemyn prie upės ir išvingiuoja į Neilhauzo plentą. Aptriušęs "Nelsono" viešbutis, "Lakiz" taverna, avalynės parduotuvė, o ir aplinkiniai namai alsuoja tokia pat klaikia, keliančia baimę, primenančią košmarišką sapną pusiau realybe, kuria apgaubtas juodas namas.

Mums derėtų nepamiršti, kad toks pusiau realybės pojūtis, kai nežinai žmogus, ar tai vyksta iš tikrųjų, ar tai tik sapnas, būdingas pasienio teritorijoms. Jis pasireiškia tuomet, kai pereini iš kažkur į kažką kitą. Ir visai nesvarbu, kiek svarbi ta pereinama riba. Šitos teritorijos skiriasi nuo visų kitų. Todėl tai ir yra pasienis...

Sakykime, jūs pirmą kartą keliaujate per Oustlerio apskritį, ketinda-

mi aplankyti neseniai išsituokusią draugę, kuri nusprendė palikti savo mažą miestelį ir įsikūrė gretimoje Orelosto apskrityje. Ant keleivio sėdynės šalia jūsų stovi pintinė, kurioje pora butelių baltojo vyno, paramstyto indeliais su įvairiausiais delikatesais. Indeliai uždengti vietinės teritorijos žemėlapiu. Galbūt jūs nežinote, kur tiksliai yra jūsų draugės namas, tačiau esate teisingame kelyje ir vis trumpinate jus skiriantį atstumą.

Keičiasi ir landšaftas. Kelias staiga pasuka dešinėn, tarsi norėdamas aplenkti kažkokią jums nežinomą kliūtį, pradeda vingiuoti, įsisuka į gausybę posūkių... O iš abiejų kelio pusių augantys medžiai vis labiau artėja prie asfalto, namai, pasislėpę už kreivų jų kamienų, vis mažėja, traukiasi tolyn nuo kelio. Priekyje iš už gyvatvorės iššoka trikojis šuo ir įnirtingai lodamas puola priekinį automobilio ratą. Senė, užsimaukšlinusi ant galvos šiaudinę skrybėlę, įsitaisiusi supamajame krėsle namo prieangyje, stebi jus piktu raudonų akių žvilgsniu. Pravažiuojate dar pro du namus ir matote nešvaria rožine suknele vilkinčią mergaitę. Ant jos galvos iš folijos padaryta karūna. Ji stovi prie laužo, kuriame dega padangos, ir numeta į ugnį blizgančią lazdelę. Po to pasirodo lenta, pritvirtinta prie stulpo. Tenai užrašas: "SVEIKI ATVYKĘ Į ORELOSTO APSKRITĮ". Netrukus medžiai traukiasi nuo asfalto, kelias tiesiasi. Jūs atsikratote nepaaiškinamo nerimo, spaudžiate greičio pedalą ir dumiate pas draugę. Po šio nedidelio nuotykio susitikimas su ja jums atrodo dar mielesnis...

Pasienis nepaklūsta įprastinėms taisyklėms, tenai viskas iškreipta, sudarkyta. Absurdiški, neteisėti, netikėti dalykai čia įsitvirtina bei keroja. Pagrindinis pasienio požymis - nukrypimas į iracionalumą. Mėgaudamiesi mus supančia gamta, mes nejučia kertame sieną, nubrėžtą didelių bei mažų upių, plačių morenų, uolų, slėnių, kurie lieka nematomi... kaip ir juodas namas, nematomi iki tol, kol nepažvelgi į juos reikiamu kampu arba nesusiduri akis į akį.

Ar jums teko matyti įniršusį senį, stumiantį miesto gatve pustuštį vežimėlį iš prekybos centro ir paskutiniais žodžiais plūstantį mėsos kainas? Kartais jis vilki sportinius marškinėlius, o akis slepia po tamsiais akiniais, kurių vienas stiklas neretai suskilęs.

Ar teko jums, sukaustytiems baimės, stovėti savo namų tarpduryje ir stebėti, kaip stiprus vyriškis su randu ant veido gainioja girtą žmonių minią, norėdamas prieiti arčiau prie ant žemės gulinčio jaunuolio suknežinta galva bei išverstomis kišenėmis? Ar pastebėjote, koks piktas ir tuo pat metu gailestingas to vyriškio veidas?

Tai nestabilios būsenos požymiai.

Mes vėl pakylame į erelio aukštį, o po mumis tarsi topografinis žemėlapis driekiasi Frenčo apskritis. Ryto saulės spinduliai pastebimai ryškesni, jie apšviečia žalius laukų stačiakampius, atsispindi nuo ant sto-

gų įtaisytų žaibolaidžių. Saulės apšviesti automobiliai skuba per laukus į miestą. Karvės, įrėmusios snukius į aptvarus, skubina šeimininkus, prašosi išvedamos bei pamelžiamos.

Pakankamai nutolę nuo juodo namo, judame į rytus. Kertame tiesią kaip strėlė Vienuoliktąją gatvę ir patenkame į pereinamąją zoną. Čia padriki namai, bendrovės... Po to 35-asis plentas išvingiuoja į laukus. Pro šalį plaukia parduotuvė "Nuo septynių iki vienuolikos", Veteranų namai, ant kurių po keturiasdešimt penkių minučių iškils valstybinė vėliava. Viename iš gyvenamųjų namų, stovinčiame kiek atokiau nuo kelio, atsibunda moteris, vardu Vanda Kinderling. Tai Tornbergo Kinderlingo, iki gyvos galvos įkalinto Kalifornijos kalėjime, žmona. Moteris atsibunda, žiūri, kiek degtinės liko butelyje, stovinčiame ant staliuko šalia jos lovos, ir nusprendžia, jog pusryčius galima atidėti dar kokiai valandai. Kiek tolėliau išsirikiavę blykčioja traktoriai, primenantys garbės sargyboje stovinčius kareivius. Tai Tedo Golco valdos - "Žemės ūkio technikos pardavimo centras". Jis aptarnauja visą Frenčo apskritį. Netrukus čia atvyks į darbą Fredas Maršalas - garbingas ir rūpestingas vyras bei tėvas. Mes vėliau su juo susipažinsime.

Už akį džiuginančio "Golco" prasideda akmenuotas laukas, seniai jau nematęs plūgo, ir auga čia tiktai piktžolės. Per lauką vingiuoja nuo plento atsiskyrusi kelio atšaka. Ji apaugusi žole ir, regis, veda prie kažkokios rąstų krūvos, sukrautos tarp daržinės bei senos degalinės. Štai tenai mums ir reikia. Mes skrendame netoli žemės. Labiau priartėjus, paaiškėja, jog tai visai ne rąstų krūva, o pakrypęs, senas pastatas, kurio gyvybę gali užgesinti bet koks stipresnis vėjo gūsis. Prie sienos glaudžiasi senas reklaminis skydas, visas suvarpytas kulkų. Ant žemės - tuščios alaus skardinės, cigarečių nuorūkos. Iš vidaus sklinda įkyrus musių zyzimas. Mums kyla noras kuo greičiau palikti šitą šiukšlyną ir pakilti aukščiau, kur tyras oras. Niūrių įspūdžių mums jau gana, pakankamai matėme prie juodojo namo. Tenai - klaiki vieta, o šičia... dar blogiau. Toks pojūtis, jog situacija netrukus taps dar prastesnė. O galbūt jau tapo?

Pusiau sugriuvusiame pastate, priešais kurį mes dabar stovime, kadaise buvo įsikūrusi visuomeninio maitinimo įstaiga, jau tada garsėjusi nemokšišku vadovavimu bei antisanitarinėmis sąlygomis. Ji vadinosi "Užkąskime pas Edą". Čia už visada nešvaraus prekystalio tarsi kalnas stovėdavo pats Edas Hilbertsonas (jis svėrė 350 svarų) ir siūlė savo klientams riebius žlėgtainius, sumuštinius su majonezu, rūkyta dešra... ir savo storų pirštų antspaudais. Dar jis turėjo ledų. Klientų buvo nedaug, dažniausiai čia atriedėdavo dviračiais vietiniai paaugliai. Edas jau senokai iškeliavo į aną pasaulį. Jis buvo dabartinio Frenč Lendingo policijos viršininko Deilo Hilbertsono dėdė, todėl laikė save viena iš miesto

įžymybių. Jo prijuostės spalva nedaug skyrėsi nuo suodžių, o bet koks atvykęs sanitarijos specialistas, pamatęs jo rankas bei panages, būtų neišvengiamai patyręs šoką. Apie puodus bei keptuves ir kalbėti nėra ką - juos išlaižydavo nebent katinai. Po prekystaliu stovėjo statinaitės su ledais. Jie tirpo nuo netoliese esančio grilio. Virš galvos kabėjo lipnios juostos, aplipusios negyvų musių kūneliais. Tenka pripažinti, jog ilgus metus šioje viešojo maitinimo įstaigoje mikrobai niekieno netrukdomi gyveno ir dauginosi visur: ant grindų, ant prekystalio, keptuvėse... Jie kolonizavo patį šeimininką, mentę, kuria jis apversdavo kepančius žlėgtainius, jo šakutę, šaukštą, kuriuo kabindavo ledus, jo ruošiamą maistą. Paskui, suprantama, patekdavo į lankytojų burnas, į jų skrandžius. Dažniausiai tai būdavo vaikai, o kartais ir jų mamytės.

Galbūt jums pasirodys keista, bet nė vienas žmogus, pasivaišinęs pas Edą, nenumirė. Po to, kai įstaigos šeimininkas mirė nuo širdies priepuolio, niekam nepakako drąsos nugriauti šį antisanitarijos paminklą. Pastaruosius dvidešimt penkerius metus griūvančioje trobelėje glausdavosi romantikos ištroškusios porelės ar rinkdavosi paaugliai.

Sklindantis iš vidaus musių zvimbimas rodė, jog šįkart čia neaptiksime nei aistringų meilužių, nei nespėjusių išblaivėti paauglių. Regis, mums teks išvysti labiau nemalonų, galbūt netgi baisų reginį.

Mes žengiame į vidų. Pro visus įmanomus plyšius sienose bei lubose vidun skverbiasi saulės šviesa, jos takelis nutįsta ant nešvarių grindų, kur mėtosi kažkokios plunksnos, guli sluoksnis dulkių, smėlio. Grindys išmargintos žmonių bei gyvūnų pėdsakais. Prie sienos suverstos senos, kandžių suvarpytos kareiviškos antklodės, voliojasi tuščios alaus skardinės, aplink žibalinę lempą mėtosi nuorūkos. Saulės šviesa švelniai glosto pėdsakų grandinę, vedančią prie buvusio Edo prekystalio, ten, kur seniau stovėjo plautuvė, viryklė, lentynos. Čia pėdsakai dingsta. Stebime ant grindų išmindžiotas dulkes ir suvokiame, jog už prekystalio galėjo vykti rimtos grumtynės. O toliau prie sienos kažkas guli. Ir antklodė tenai ne tokia skylėta. Tas kažkas guli ant grindų, kur pastebime tamsaus lipnaus skysčio balutes. Iš džiaugsmo pakvaišusių musių spiečius suka aplinkui. Dar tolėliau, įsispraudęs į kampą, rusvai rudo kailio sarginis šuo įnirtingai graužia mėsą nuo kaulo. Kaulas kyšo iš kažkokio balto daikto, kurį šuo laiko priekinėmis letenomis. Baltas daiktas - tai sportiniai bateliai. Vaikiški...

Kyla nenumaldomas noras pasinaudoti savo gebėjimu skraidyti ir dingti iš čia velniop. Norisi išlėkti pro stogą, įkvėpti tyro oro, pakilti į mėlyną dangų... bet mes negalime, privalome paliudyti faktą... Šlykštus šuo vis graužia nupjautą vaiko kojos pėdą, visaip stengdamasis išvaduoti ją iš sportbačio. Laiko priekinėmis letenomis, įsikibęs dantimis, traukia, traukia. Bet batraiščiai stipriai užrišti, nepasisekė vargšeliui.

Dabar jau aišku, jog prie sienos guli vaiko kūnelis. Viršutinė jo dalis atskirai, o apatinė mirksta kraujo klane. Viena ranka bejėgiškai ištiesta ant purvinų grindų, kita remiasi į sieną. Pirštai sugniaužti į kumštį. Šviesūs šiaudų spalvos plaukai nedengia veido. Akyse bei pravertoje burnoje - lengva nuostaba. Matyt, kai mergaitė miegodavo, jos veide visada atsispindėdavo nuostaba. Ant smilkinių, veido, ant kaklo mėlynės bei purvo pėdsakai. Trumpi balti sportiniai marškinėliai išpurvinti ir sutepti sukepusiu krauju. Apatinė kūno dalis balta kaip drobė, išskyrus sukruvintas vietas. Ji guli tamsioje lipnioje balutėje, virš kurios sukasi musių spiečius. Plonytė, balta kairioji koja nenukirsta, ji baigiasi baltu sukruvintu sportbačiu. Raišteliai užrišti, smaigalys žvelgia į lubas. O ten, kur turėtų būti kita koja, - tuštuma. Iš dešiniosios šlaunies liko tik keliantis šleikštulį mėsgalys.

Priešais mus trečioji Žvejo auka - dešimtmetė Irma Freno. Šoko banga, vakar supurčiusi vietos gyventojus, mergaitei dingus tiesiog nuo šaligatvio prie vaizdajuosčių parduotuvės, dar labiau sustiprės, kai netrukus Deilas Hilbertsonas su savo vyrukais aptiks jos kūną.

Žvejys pagrobė mergaitę tiesiai nuo šaligatvio Čeizo gatvėje ir nežinia kaip atgabeno ją čia, pro Lailo plentą, pro "Nuo septynių iki vienuolikos", pro girtuoklės Vandos Kinderling namus, pro "Golcą"... įveikęs ribą, skiriančią miestą nuo kaimo.

Pro duris žudikas ją įtempė gyvą. Ji turbūt šaukė, rėkė, priešinosi. Žvejys prispaudė auką prie sienos ir nutildė ją smūgiais į veidą. Tikriausiai monstras ją pasmaugė. Paguldęs kūną ant grindų, vieną ranką numetė į šalį, kitą atrėmė į sieną. Išrengė mergaitę. Paliko tiktai baltus sportbačius. Po to nupjovė dešinę koją. Kažkokiu ilgu sunkiu peiliu... apsiejo be kirvio ir be pjūklo. Zulino tol, kol atskyrė koją nuo aukos kūno. Tada atkirto pėdą drauge su sportbačiu ir numetė šalin. Mergaitės pėda žudikui buvo nereikalinga, ji domino tiktai Irmos šlaunis.

Štai čia, mano mielieji, mes susidūrėme su tikru nukrypimu į iracionalumą. Slystame...

Mažytis, sustingęs Irmos Freno kūnelis guli subliūškęs, tarsi mėgintų sulįsti į grindis. Zvimbia apgirtusios nuo kraujo musės. Šuo vis dar kankinasi, mėgindamas ištraukti savo grobį iš užsispyrusio sportbačio. Jei mums dabar pavyktų sugrąžinti į gyvenimą geraširdį Edą Hilbertsoną ir parodyti buvusiam šio namo šeimininkui tokį vaizdą, jis suklupęs ant kelių pravirktų graudžiomis, pačiomis nuoširdžiausiomis ašaromis. Žiūrėtų pašiurpęs į nelaimingą mergaitę ir negalėtų patikėti savo akimis. O mes...

Mes čia ne tam, kad pradėtume raudoti. Kažkas baisus, paslaptin-

gas lankėsi šioje lūšnelėje, ir mes visur matome jo pėdsakus, jaučiame jį. Mes čia atvykome, kad galėtume stebėti, fiksuoti, išsaugoti įspūdžius, vaizdinius, kurie driekiasi paskui kraupią nežinomybę tarsi kometos uodega. Pėdsakai savaime viską pasako apie siaubūną, todėl jaučiamės, tarsi jis būtų šalia. Ir pats reginys neapsakomai svarbus, reikšmingas, jis tramdo mus. Nuolankumas - mūsų pati pirmoji, pati optimaliausia reakcija. Antraip mes galime nepastebėti kažko labai reikšmingo, labai svarbaus, baisi paslaptis nutols nuo mūsų, o mes keliausime toliau - akli, kurti, tamsuoliai, neišmanėliai... it kiaulės. Juk negalime sau leisti virsti kiaulėmis. Turime atiduoti duoklę šitam kraupiam vaizdui: musių zvimbimas, šuo, draskantis kojos pėdą, išbalęs vargšas kūnelis, neįtikėtina, neapsakoma Irmai nutikusi nelaimė... pripažinimas savo menkumo. Palyginti su šituo viskuo, mes - tik dūmų kamuoliukas.

Riebi kamanė įskrenda pro išdaužtą langą ir lėtai apsuka ratą virš Irmos. Ji atrodo tokia sunki, kad jai turėtų būti sudėtinga skraidyti, bet ji skraido, suka ratu virš krauju aplaistytų grindų. Regis, tokiam veiksmui jai nereikia jokių ypatingų pastangų. Musės, šuo ir pati Irma nekreipia į kamanę jokio dėmesio.

Tačiau mums kamanės pasirodymas nėra malonus. Ji skraido virš siaubo kameros, ji įsiveržė į lūšnelę ir sudrumstė mus gaubusį kraupų slėpiningumą... Kamanė tapo įvykio dalimi, ji irgi reikalauja mūsų nuolankumo ir savaip aiškina baisų įvykį. Galingas jos sparnų gausmas, regis, tampa aukštesnio garsinio fono epicentru. Godžios musės sukūrė savo garsinį foną. O kamanė tarsi solistas, laikantis rankoje mikrofoną, atsistoja darnaus choro priešakyje ir imasi vadovauti jam. Garsas stiprėja, koncentruojasi. Štai kamanę apšviečia pro plyšį į lūšnelę patekęs saulės spindulys, jos liemuo sutviska juoda bei auksine spalvomis, o sparnai primena ventiliatoriaus plokštes... Vabzdys tarsi tikras gamtos stebuklas plaukia ore. O nužudyta mergaitė guli išsidraikiusi ant krauju aplaistytų grindų. Mūsų nuolankumas, savo menkumo suvokimas, reginio reikšmingumas suteikia mums protu nepaaiškinamų jėgų, galių, kurios galbūt visada slypi žmoguje, tačiau išlenda į paviršių tik tokiomis svarbiomis akimirkomis. Mums suteikta garbė, bet ta garbė - nepakeliamai sunki našta. Kalbanti kamanė apsuka dar vieną ratą, sugrįžta prie lango ir išskrenda į kitą pasaulį. Mes sekame paskui ją - per langą, į saulę, į neaprėpiamą aukštį.

Išmatų bei šlapimo kvapas "Makstono senelių globos namuose"; nuosmukio pojūtis apleistame name į šiaurę nuo 35-ojo plento; musių zvimbimas ir kraujo kvapas lūšnelėje, kurioje anksčiau buvo užkandinė "Užkąskime pas Edą". Br-r-r! Fu! Ar yra Frenč Lendinge bent viena rami, tyli vietelė, kur mūsų akys galėtų pamatyti viską taip, kaip iš tikrųjų yra?

Atsakymas trumpas ir aiškus: nėra. Prie visų kelių, vedančių į

Frenč Lendingą, derėtų pastatyti skydus su užrašais: "BŪKITE BUDRŪS! JŪSŲ LAUKIA NUOSMUKIS! ATVYKSTANTIEJI ČIA NEMENKAI RIZIKUOJA, GALBŪT NETGI SAVO GYVYBE!"

Čia veikia Žvejo magija. Ji eliminuoja (žinoma, tik laikinai!) tokias sąvokas kaip ramus, tylus, saugus, malonus. Bet mes galime surasti santykinės ramybės salelę. Mums juk būtina atsikvėpti bei pailsėti. Turbūt nepavyks pabėgti nuo nuosmukio, bet tikrai sugebėsime nukeliauti tenai, kur niekas nešika savo lovoje ir nelaisto grindų krauju. Bent jau kol kas...

Lai kamanė skrenda savo keliu, o mes - savo. Sukame į pietvakarius, vėl kylame virš miškų, dovanojančių žmonėms gyvybę bei deguonį. Niekur nėra tokio oro kaip virš miško, bent jau šiame pasaulyje... Paskui vėl sugrįžtame prie žmonių.

Šita miesto dalis vadinama Libertiviliu. Taip ją pavadino Frenč Lendingo miesto taryba 1976 metais. Jūs nepatikėsite, bet storapilvis Edas Hilbertsonas, tas žlėgtainių karalius, praėjusio amžiaus viduryje buvo išrinktas į miesto tarybą. Tai buvo iš tiesų keisti laikai. Nors vis tiek ne tokie keisti kaip šios "žuvų" dienos Frenč Lendinge, kai žmogui akivaizdžiai maišosi protas...

Libertivilio gatvių pavadinimai suaugusiems žmonėms atrodo labai spalvingi, o vaikai jų nesupranta. Mes leidžiamės žemyn. Ryto oras svaigiai saldus, jau pastebimai atšilo, gera bus diena Braškių festivalio šventei. Tylėdami plaukiame virš Kameloto gatvės iki sankryžos su Avalonu, po to Avalono gatve - iki Marianos gatvės. O paskui pasukame į Robino Hudo gatvę.

Čia, 16-ame name (mielas jaukus namelis, kuriame gali gyventi tik dora, darbšti šeima, nuolat gerinanti savo buitį), atidarytas virtuvės langas. Iš jo sklinda kavos bei spurgų kvapas. Šis nuostabus derinys tvirtai paneigia bet kokią galimybę nuslysti už sveiko proto ribų (tačiau mes žinome, jog toks pavojus egzistuoja, mes matėme sarginį šunį, mėginantį ištraukti iš sportbačio vaikišką kojytę, panašiai, kaip vaikas mėgina iš dešrainio išlupti dešrelę), ir mes lekiame į viltingus kvapus. Kaip nuostabu, kai gali būti nematomas! Stebėti viską dieviškoje tyloje. Jei tik mūsų dieviškos akys galėtų nematyti viso aplinkui esančio siaubo! Bet tiek to, nekalbėkime apie liūdnus dalykus. Mes jau virtuvėje. Gerai tai ar blogai, bet metas imtis darbo. Nešvaistysime laiko veltui, šiuose kraštuose tokių niekas nemėgsta.

16 namo virtuvėje mes matome Fredą Maršalą. Jo fotografija kabo ir ant sienos "Žemės ūkio technikos pardavimo" salėje. Tenai parašyta "Geriausias šio mėnesio pardavėjas". Trejus metus Fredas turėjo "Geriausio metų pardavėjo" titulą. Darbo vietoje jis - nors prie žaizdos dėk.

Įspėja kiekvieną savo kliento norą. Jūs norite, kad jus greitai bei kokybiškai aptarnautų? Ponai, leiskite jums pristatyti Fredą Maršalą...

Tačiau dabar nuoširdi, draugiška šypsena išnykusi iš vyriškio veido, jo plaukai šįryt dar nematė šukų. Jis vilki sportinius marškinėlius nukirptomis rankovėmis bei "Nike" šortus. O kur chaki spalvos gražiai išlygintos kelnės ir marškiniai? Ir kodėl vyriškio netvarkingi plaukai, juk darbe jie visada dailiai tvarkingai sušukuoti? Ant staliuko guli atverstas rytinis laikraščio numeris.

Pastaruoju metu Fredas turi rūpesčių... tiksliau, rūpesčių turi jo žmona, Džudė. Bet juk jiedu privalo viskuo dalintis (taip kalbėjo juos sutuokęs dvasininkas), o ir straipsnis, kurį stovėdamas skaito Fredas, jam nepakelia nuotaikos. Jau greičiau atvirkščiai. Straipsnio autorius, visiems žinomas drabstytojas purvais Vendelas Grinas, postringauja apie "Žvejį, vis dar vaikštinėjantį po Frenč Lendingą".

Daugiausia dėmesio skiriama dviem pirmosioms žmogžudystėms. Skaitydamas Fredas sulenkia ir vėl ištiesia iš pradžių dešinę koją, po to kairę. Jis ruošiasi rytinei bėgimo treniruotei. Rytinis bėgimas - kas gali būti geriau! Argi kas nors gali sugadinti tokią sėkmingą dienos pradžią?

Pasirodo, gali. Štai kad ir tai:

"Džonas Irkenhemas turėjo pačių paprasčiausių svajonių, praneša nelaimės prislėgtas berniuko tėvas ("Nelaimės prislėgtas tėvas, - kartoja tyliai Fredas Maršalas ir galvoja apie viršuje miegantį savo sūnų. - Viešpatie, apsaugok mane nuo tokio vaidmens", - meldžia jis, net neįtardamas, kad netrukus būtent jį ištiks toks likimas). "Džonas norėjo tapti astronautu. - Fredo išvargusiame veide trumpam pasirodo šypsena. - Šitas nekaltas vaiko svajones nutraukė košmaras, kokio mes negalime net įsivaizduoti. ("Bet tu bandei tą padaryti, aš esu įsitikinęs", - galvoja Fredas, tai pasistiebdamas, tai vėl atsistodamas ant žemės pilnu padu). Šios savaitės pradžioje sudarkytą berniuko kūną surado Sentralijos gyventojas Spenseris Hovdalas, Pirmojo fermerių banko darbuotojas. Jis apžiūrinėjo Frenč Lendingo teritorijoje esančią apleistą fermą, priklausančią Džonui Elisonui iš gretimos apskrities. Reikėjo nuspręsti, ar verta dėl įsiskolinimų pradėti turto likvidavimo procesą. "Aš apskritai nenorėjau tenai važiuoti, - pasakojo vėliau Hovdalas mūsų korespondentui. - Negaliu pakęsti, kai už skolas reikia atimti žmogaus nuosavybę. O dar labiau pasigailėjau čia atvykęs, kai įkišau nosį į vištidę. Būčiau tenai nelindęs, jei ne įkyrus bičių dūzgimas. Bites aš labai mėgstu, todėl ir pasmalsavau, ko jos taip dūzgia. Viešpatie, kaip žiauriai tu mane nubaudei, amžiams atėmei norą kišti nosį kur nereikia".

Vištidėje vyriškis rado sukapotą septynmečio Džono Irkenhemo kūną. Kūno fragmentai buvo pakabinti ant sutręšusių gegnių. Nors policijos viršininkas šios informacijos nepatvirtino, tačiau patikimi šaltiniai iš

Frenč Lendingo policijos nuovados pranešė, jog ant berniuko šlaunų, liemens bei sėdmenų buvo aptikti įkandimo pėdsakai..."

Šito Fredui užtenka per akis. Jis sulanksto laikraštį, pastumia jį toliau. Viešpatie, jo vaikystės laikais apie tokius dalykus nerašydavo laikraščiuose. Ir kodėl žudikas būtent Žvejys? Kuriems galams kiekvienam monstrui suteikti tokią skambią pravardę. Belieka paskelbti tą išsigimėlį "Metų psichu".

Suprantama, nieko panašaus neatsitiko jo vaikystės metais, bet pats principas... tas velniškas principas...

Fredas nustoja mankštintis, jis nusprendžia, jog metas pasikalbėti su sūnumi Taileriu. Tai nebus paprastas ir lengvas pokalbis, bet jis būtinas. "Draugų parama, - pasakys Fredas sūnui. - Tu privalai būti tarp draugų, nepasilik vienas, Tajau. Kol kas jokių pasivaikščiojimų. Niekur vienas neisi. Tinka?"

Tačiau mintis, kad jo sūnų gali nužudyti, Fredui atrodo absurdiška. Tai jau kažkas iš televizijos ar iš Veso Kveiveno filmo "Šauksmas 4: Žvejys". Beje, ar tik nebuvo panašaus filmo? Žmogus, vilkintis neperšlampamu žvejo apsiaustu, klaidžioja po apylinkes ir žudo vaikus. Tik gal ne tokius mažus kaip šitie... Viešpatie, pasaulis verčiasi aukštyn kojomis.

Kūnas gabalais pakabintas ant grandinių apleistoje vištidėje... Dabar šitas vaizdas Fredą persekios. Nejaugi šitaip gali būti? Čia, tiesiog čia ir dabar, Tomo Sojerio šalyje?

Gerai, pakaks apie tai. Metas pabėgioti.

"O gal šios dienos laikraštis galėtų pradingti, - mąsto Fredas, ima laikraštį, sulanksto jį taip, kad šis būtų knygos formato, tačiau dalis antraštės vis tiek matosi: "ŽVEJYS VIS DAR..." Gal laikraštis kažkaip netyčia savaime pateko į šiukšlių konteinerį, stovintį už namo."

Taip, gera mintis. Ir taip pastaruoju metu Džudė kažkokia keista, o dar tas Vendelo Grino straipsnis apie Žvejį, nuo kurio plaukai stojasi piestu. Žinoma, tai nepadės žmonai atgauti dvasinę pusiausvyrą. ("Šlaunys bei liemuo su įkandimų pėdsakais, - galvoja Fredas, eidamas prie ryto tyloje skendinčio namo durų, - ir jeigu jau mes palietėme šitą temą, padavėjau, būkite malonus, paprašykite, kad jie ir man atpjautų sultingą vaikiškų sėdmenų gabaliuką".) Žmona tiesiog negali atitraukti akių nuo šitų straipsnių. Niekaip jų nekomentuoja, bet Fredui nepatinka bėgiojančios jos akys bei kiti neseniai atsiradę nauji įpročiai. Pavyzdžiui, ji vis liečia liežuviu viršutinę lūpą, kartais net pasiekia nosį. Jis nepatikėtų, kad šitaip įmanoma, jei pats nebūtų matęs... kai praėjusį vakarą jiedu žiūrėjo per televiziją vietinę informacinę laidą. Žmona vis anksčiau eina miegoti, kartais kalba per miegus... taria kažkokius keistus, regis, ne angliškus žodžius. Kartais visai nereaguoja, kai Fredas į ją kreipiasi, tik žiūri į niekur plačiai atmerktomis

akimis, krutindama lūpas ir sunėrusi rankas taip stipriai, kad ant jų lieka įbrėžimai, nors nagus ji visada nusikerpa trumpai.

Tajus irgi pastebėjo motinos elgesio pasikeitimus. Šeštadienį, kai po pietų Džudė netikėtai pakilo į viršų (dabar ji neretai dienos metu pamiegodavo), berniukas paklausė tėvo:

- Mamai kažkas negerai?

- Tajau, mamai viskas ge...

- Ne viskas! Tomas Erbteras sako, kad jai suminkštėjo smegenys.

Jis vos nesudavė savo vaikui. Vieninteliam sūnui! Mielam, geram berniukui, kuris nerimavo dėl savo motinos. "Padėk jam, Viešpatie," - pagalvojo Fredas.

Išėjęs už durų, Fredas paspartina žingsnį, įkvepia pilną krūtinę oro ir čia pat iškvepia - plaučių ventiliacija. Dažniausiai rytinis bėgimas - pats geriausias jo dienos metas, žinoma, išskyrus tą laiką, kai jiedu su Džude mylisi. Nors pastaruoju metu tai atsitinka gana retai... Fredui patinka įsivaizduoti, kad šitas takelis gali jį nuvesti visur, kur tik jis panorės. Jis startuoja Libertivilyje, o finišuoti gali Niujorke, San Franciske... Bombėjuje, Nepale. Kiekvienas žingsnis už gimtųjų namų durų kviečia jį į platų pasaulį (galbūt netgi į kelionę poVisatą). Fredas Maršalas jaučia, jog taip ir yra. Nors jis pardavinėja traktorius bei kultivatorius, tačiau vaizduotę turi puikią. Kai jiedu su Džude mokėsi Viskonsino universitete, pirmieji jų pasimatymai vykdavo kavinėje "Šokoladinis kontrabosas", kur karaliavo džiazas ir poezija. Nors negalima tvirtinti, jog jiedu įsimylėjo vienas kitą, skambant per mikrofoną piktais girtais balsais deklamuojamoms Aleno Ginsbergo* ar Herio Snaiderio** eilėms.

Dar vienas gilus įkvėpimas. Fredas bėga, leidžiasi žemyn Robino Hudo gatve, mojuoja ranka Dekui Pervisui. Tas su chalatu, šlepetėmis, prieangyje kaip tik ryja rytinę nuodų dozę... pateiktą Vendelo Grino. Bėgikas pasuka į Avaloną, padidina greitį, parodo kulnus ryto saulei bei gaivai...

Bet jis negali pabėgti nuo savo nerimo.

"Džudė, Džudė, Džudė", - tvinksi mintys jo galvoje.

Nerišlus kalbėjimas per miegus, neramus žvilgsnis. Ir tas vos prieš trejetą dienų nutikęs įvykis, kai jis ėjo paskui žmoną į virtuvę, bet nerado jos ten... O ji lyg niekur nieko pasirodė jam už nugaros, ką tik nusileidusi nuo laiptų. Kaip ji tą padarė? Beje, tai nelabai svarbu, kur kas svarbiau žinoti, kam jai šito reikėjo. Turbūt moteris tyliai pakilo atsarginio įėjimo laiptais, po to griausmingai nusileido žemyn jau pagrindiniais laiptais. Būtent taip. Kitaip juk negalėjo būti. Nuolat tie keisti pliauškėji-

* Alenas Ginsbergas (g. 1926) - poetas, vienas iš šeštojo dešimtmečio bitnikų kartos lyderių. 1972 metais tapo Nacionalinės premijos laureatu.

** Heris Snaideris (g. 1930) - poetas, bitnikų kartos atstovas.

mai, tie triukai su liežuviu. Fredas žino, kodėl šitaip darosi: Džudė elgiasi kaip siaubo apimta moteris. Tačiau viskas prasidėjo dar iki vaikų nužudymo, vadinasi, jos elgesio pasikeitimo priežastis ne Žvejys. Tiksliau, ne tik jis.

Ir dar vienas niuansas. Dar prieš porą savaičių Fredas bet kam būtų pasakęs, kad jo žmonai nežinomas baimės jausmas. Ir nors jos ūgis tik penkios pėdos bei du coliai ("Oi, ji tikra Coliukė" - išsakė savo nuomonę jo senelė, kai Fredas supažindino Džudę su savo giminaičiais), tačiau šita moteris turi liūto širdį, ji tikras vikingas. Ir čia nėra kokia nors nesąmonė, ne hiperbolė ar vaizdingas posakis, tai grynų gryniausia teisybė. Ir kontrastas tarp to, ką jis visą laiką žinojo, ir to, ką mato pastaruoju metu, labiausiai baugina Fredą.

Iš Avalono vyriškis pasuka į Kamelotą. Net neapsidairęs pralekia pro kryžkelę. Jis bėga ne ristele, kaip paprastai darydavo, o skuodžia kaip tikras sprinteris. Fredas prisimena vieną įvykį. Tai atsitiko po mėnesio jųdviejų pažinties.

Jiedu kaip paprastai nuvažiavo į "Šokoladinį kontrabosą", tik ne vakare, o trečią valandą dienos. Norėjo pasiklausyti savo mėgstamo džiazo kvarteto. Fredas prisiminė, jog kvarteto jie beveik nesiklausė, nes jis vis kalbėjo Džudei apie savo bėdas... apie tai, kaip jam nepatinka Žemės ūkio koledžas. (Mū-ū-ū, kaip jį vadino snobai, pasirinkę studijuoti techninius ar humanitarinius mokslus.) Dar vyriškis guodėsi, kaip šeima jo nesupranta, nori, kad baigęs studijas jis būtinai sugrįžtų dirbti į šeimyninę fermą Frenč Lendinge. Mintis, jog visą gyvenimą jam teks dirbti greta vyresniojo brolio Filo, kėlė Fredui depresiją.

"Ir ko gi tu nori?" - paklausė tada Džudė, paėmusi vyriškį už rankų. Jiedu sėdėjo prie staliuko, ant jo degė žvakė, o kvartetas grojo "Viską padarysiu dėl tavęs".

"Nežinau, - atsakė jis, - bet štai ką tau pasakysiu, Džude. Man reikėjo pasirinkti vadybos koledžą, o ne Mū-ū-ū. Su pardavimais aš lengviau susidoročiau negu su pavasario sėja."

"Tai kodėl negali pereiti į jį?

"Todėl, kad mano šeima..."

"Tavo šeima negyvens tavo gyvenimo, Fredai... Tai tavo gyvenimas."

"Pats pokalbis buvo tarsi apie nieką", - mąsto Fredas dabar, paskendęs prisiminimuose. Tačiau grįžtant namo atsitiko tai, kas net dabar, po trylikos metų, stebina vyriškį.

Juodu vis kalbėjo apie Fredo bėdas, apie bendrą jų ateitį. Tada Džudė pareiškė sutinkanti tapti fermerio žmona tik su ta sąlyga, jei jos vyras tikrai pats nori būti fermeriu. Žingsniavo gatve įsijautę, kalbėdami, leisdami kojoms pačioms rinktis kelią. Ir staiga kryžkelė, stabdžių cypimas, meta-

lo traškėjimas. Jų pokalbis nutrūko. Fredas su Džude atsisukę pamatė, kaip pikapas "Dodžas" bamperiais atsitrenkė į seną "Fordą".

Iš "Fordo" išlindo vidutinio amžiaus vyriškis, vilkintis senamadišku rudu kostiumu. Atrodė labai išsigandęs ir, Fredo nuomone, ne be priežasties. Prie jo artėjo pikapo vairuotojas, jaunas tvirtas vaikinas. Fredas iškart atkreipė dėmesį į jo kabantį ant džinsų pilvą. Rankoje jis nešėsi metalinį strypą. "Ak tu, suknistas ožy! - šaukė Jaunas ir Stiprus. - Pažiūrėk, ką padarei mano pikapui! Tai mano tėvo automobilis, asile tu neraliuotas!"

Senamadiškas Kostiumas traukėsi atatupstas, iškėlęs į viršų rankas, išpūtęs akis. Fredas su Džude stovėjo priešais parduotuvės vitriną. Fredas stebėjo vyrus bei galvojo: "Ne, misteri, tai prasta mintis. Negalima trauktis nuo tokio vaikino, nors jis ir velniškai įsiutęs. Šitaip jūs jį tik provokuojate, nejaugi to nesuprantate? Fredą užbūrė įvykiai kryžkelėje ir jis net nepastebėjo, kad jau nebelaiko Džudės už rankos. Jis klausėsi vis dar besitraukiančio atgal Senamadiško Kostiumo vapaliojimų. Vargšas kalbėjo, jog tai jo kaltė... teisinosi praradęs budrumą... nepasižiūrėjęs... užsižiopsojęs... Draudimas... bankas... nubraižyti schemą... iškviesti policiją...

O Jaunas bei Stiprus vis artėjo link jo, daužydamas strypu į delną. Jis net nesiklausė savo priešininko veblenimo. Kokia gali būti kalba apie draudimą, apie kompensaciją, juk Senamadiškas Kostiumas jį išgąsdino. Jis važiavo ramiai, atsipalaidavęs, klausėsi Džono Peičeko. Jaunas ir Stiprus ketino atsiskaityti su Senamadišku Kostiumu, nes nuo vargšelio sklindantis baimės kvapas jaunuolį vis labiau siutino. Klasikinis zuikio bei aviganio atvejis. Kai tik zuikiui nebebus kur toliau trauktis... Ir štai išsigandęs nelaimėlis atsirėmė nugara į savo "Fordą". Strypas pradėjo kilti aukštyn...

Bet jis spėjo tik pakilti - nusileisti nespėjo, ir kraujas nebuvo pralietas. Todėl, kad Džudė, maža trapi Coliukė, jau stovėjo tarp dviejų vyriškių ir drąsiai žvelgė Jaunam bei Stipriam tiesiai į akis.

Fredas sumirksėjo akimis, negalėdamas suprasti, kaip ji sugebėjo taip greitai tenai atsidurti. O tada? Tada Džudė sudavė įniršusiam Jaunam ir Stipriam per ranką! Šleptelėjo garsiai bei stipriai, taip, kad ant raumeningos jaunuolio rankos liko jos delno pėdsakai. Fredas viską matė ir negalėjo patikėti savo akimis.

"Liaukis! - išrėkė Džudė tiesiai jaunuoliui į veidą. - Tuojau pat nuleisk šitą daiktą! Tu ką, visai išprotėjai? Nori sėsti į kalėjimą dėl aplamdyto gelžgalio, verto septynių šimtų dolerių? Nuleisk šitą daiktą! Ar tu girdi mane, dručki? Nuleisk šitą... DAIKTĄ!"

Vienu momentu Fredui pasirodė, kad strypas nusileis tiesiai ant jo gražuolės draugės galvos. Tačiau Džudė nesitraukė, stovėjo ir žiūrėjo

Jaunam bei Stipriam tiesiai į akis. Šalia jos jis atrodė kaip tikras milžinas. Ir tada ji neskleidė jokio baimės kvapo, nelaižė liežuviu viršutinės lūpos, o jos žvilgsnis nebėgiojo - spindinčios akys buvo įsmigusios į vyriškį.

Po akimirkos smarkuolis nuleido strypą.

Fredas net nepastebėjo, kaip ant šaligatvio susirinko minia smalsuolių. Atsipeikėjo tik išgirdęs jų aplodismentus. Jis prisijungė prie "žiūrovų", neapsakomai didžiuodamasis savo išrinktąja. Tačiau netrukus vyriškis pastebėjo, jog merginos veidas sutrikęs, tarsi ji pati nesuvoktų, kaip atsidūrė tokioje situacijoje. Bet Džudė nesitraukė. Sugriebusi už rankos Senamadišką Kostiumą, atitempė jį arčiau bei privertė įvykio dalyvius paspausti vienas kitam rankas. O kai atvažiavo policija, abu vyriškiai jau sėdėjo šalia vienas kito ant kelio bordiūro ir apžiūrinėjo draudimo polisus. Incidentas buvo baigtas.

Fredas su Džiude, susikibę už rankų, žingsniavo toliau. Du kvartalus Fredas tylėjo. Žavėjosi ja? Turbūt taip ir buvo. Galiausiai ištarė: "Tai buvo nepakartojamas reginys".

Džudė sumišo, pažvelgė į vyriškį, nusišypsojo. "Ne, - pasakė ji. - Jei nori kaip nors apibūdinti mano poelgį, manyk, jog tai pilietiškumo apraiška. Mačiau, kad tas vaikinas pats save ketina įkišti į kalėjimą. O aš šito nenorėjau... O antrasis galėjo būti sunkiai sužalotas."

Šiuos žodžius ji ištarė po trumpos pauzės, tarsi teisindamasi. Ir Fredas pirmą kartą suvokė, kad ji ne tik drąsi, ji turi tikro vikingo širdį.

"O tu nepagalvojai, kuo viskas galėjo baigtis, a? - paklausė Fredas. Jis buvo taip sukrėstas, jog tuo momentu net nesuprato, jog jam pačiam turėtų būti gėda... Jo draugė puolė vykdyti savo pilietinės pareigos, kai jis, vyras, taip ir liko stovėti... kaip stulpas. - Tu nepagalvojai, kad įsiutęs dručkis galėjo smogti tau?"

Džudė nuleido akis. "Man tokia mintis neatėjo į galvą", - prisipažino ji.

Pagaliau Fredas pasiekia Čeizo gatvę, iš kur puikiai matosi Misisipė. Taip toli jis niekada nebėga. Prie Liberti Heitso pasuka atgal ir tuo pačiu maršrutu visas prakaituotas grįžta namo. Dažniausiai bėgiojimas pakelia jam nuotaiką, tiktai ne šiandien. Bent jau kol kas... Bebaimė drąsuolė, ankstesnė Džudė, tokia nepanaši į tą Džudę, kuri dabar gyvena jo namuose. Neramus žvilgsnis, nerišlus kalbėjimas per miegus, miegas dienos metu... Fredas net pasikalbėjo apie tai su gydytoju Petu Skardu, kai tas vakar buvo užsukęs į "Golcą" apžiūrėti žoliapjovių.

Fredas jam parodė porą "Dyrų" bei "Hondą", pasiteiravo apie jo artimųjų sveikatą, po to lyg tarp kitko pasakė: "Sakykite, gerbiamasis... kaip jums atrodo, ar gali žmogus staiga išprotėti? Nei iš šio, nei iš to... viens du - ir viskas?"

Skardas įdėmiai pažvelgė į Fredą. Vyriškiui, žinoma, tai nelabai patiko. "Jūs turite galvoje kokį nors paauglį ar kalbate apie suaugusį žmogų?"

"Na, aš kalbu apskritai, nieko konkretaus neturiu galvoje. Iš principo... - Garsus juokas nuskambėjo neįtikimai. Peto Skardo veido išraiška bylojo, kad jis netiki, jog klausimas tik teorinis. - Nekalbu apie realų žmogų. Bet, jei jau to paklausėte, sakykime, aš turiu galvoje suaugusį žmogų."

Skardas susimąstė, po to papurtė galvą: "Medicinoje galima surasti tik keletą absoliučių tiesų, tuo labiau psichiatrijoje. Todėl, mano supratimu, tikimybė, jog žmogus staiga nei šio, nei iš to gali išprotėti, labai menka. Tai turėtų būti procesas. Mes dažnai girdime žmones kalbant, kad kažkas išprotėjo, bet tai tik žodžiai. Psichinės veiklos sutrikimai, neurozės, psichozės - ilgalaikis procesas, ir yra požymiai, pagal kuriuos galima spręsti, jog minėtas procesas prasidėjo. Kaip jaučiasi jūsų motina, Fredai?"

"Motina? O, normaliai. Dabar jai viskas gerai."

"O kaip Džudė?"

Jam prireikė sekundės, ir lūpose pasirodė dirbtinė šypsena.

"Džudė? Ir jai viskas gerai. Suprantama, gerai. Ji, kaip visada, žydi bei kvepia."

Na, taip, suprantama. Kaip visada. Žydi ir kvepia. Tik kai kurie požymiai...

"Galbūt viskas praeis, - galvoja Fredas - Seni geri endorfinai* atliks savo darbą, ir viskas atrodys ne taip baisiai.

Fredui būdingas optimizmas, jis netiki galimybe nukrypti į iracionalumą. Jo lūpose pasirodo lengva šypsena. Pirmą kartą šiandien nusišypsojo. - Galbūt viskas, kas dabar darosi Džudei, praeis taip greitai ir nepastebimai, kaip ir prasidėjo. Gal čia tik mėnesinių įtaka."

Viešpatie, kaip norisi, kad viskas susitvarkytų. Ir apie Tajų dar reikia pagalvoti. Jis turi su sūnumi pasikalbėti, nors pats Fredas netiki Vendelo Grino hipoteze, jog Kaulio apskrityje apsireiškė garsaus žmogėdros Alberto Fišo, gyvenusio praėjusio šimtmečio pradžioje, palikuonis, kuriuo iki šiolei gąsdinami vaikai... Bet juk kažkas vyksta. Kraupaus, baisaus... Kažkas nužudė mažą mergaitę ir berniuką, o po to taip baisiai išniekino jų kūnus.

"Ant šlaunų, liemens bei sėdmenų įkandimų pėdsakai", - galvoja Fredas ir bėga dar sparčiau, nors jaučia diegiant šoną. Šitie žodžiai nepaliauja suktis jo galvoje, bet jis netiki, kad visos šitos baisybės gali kaip nors paliesti jo sūnų, nesupranta, kaip jos galėjo šitaip pakeisti Džudės elgesį. Tuo labiau, jog jo žmona pradėjo keistis dar tada, kai nužudyti vaikai buvo gyvi ir nerūpestingai žaidė savo kiemuose.

* Endorfinai - smegenų gaminama cheminė medžiaga, gerinanti nuotaiką.

Gal taip... o gal ir ne, bet dabar palikime Fredą su jo nerimu, gerai? Išlįskime iš jo galvos, aplenkime jį, keliaukime tiesiai prie jo nerimo šaltinio.

Sutuoktinių miegamojo, esančio antrame aukšte, langas atviras. Ant jo tinklelis nuo vabzdžių, tačiau mums, suprantama, tai ne kliūtis. Mes skrendame į miegamąjį, skrendame su vėjeliu, su pirmaisiais bundančios dienos garsais.

Bundančio miesto garsai nepažadina Džudės Maršal. Anaiptol. Ji guli atviromis akimis jau nuo trečios valandos nakties, nežinia ko ieškodama tamsos šešėliuose, bėgdama šalin nuo baisių sapnų, kurių nesinori net prisiminti. Tačiau kai ką moteris prisimena, nors jai šito oi kaip nesinorėtų.

- Vėl mačiau akį, - praneša Džudė tuščiam kambariui. Jos liežuvis išslysta iš burnos ir, jeigu jau Fredas šito nemato, ji ne šiaip sau paliečia liežuviu viršutinę lūpą, o laižo ją ilgai... visai kaip šuo išlaižo dubenėlį su maistu. - Raudoną akį. Tai jo akis. Karaliaus.

Ji žiūri į medžių, augančių prie namo, šešėlius. Jie šoka ant lubų, formuojasi į kūnus, veidus... ir vėl į kūnus.

- Karaliaus akis, - pakartoja Džudė ir dabar jau žiūri į savo sunertas rankas bei į jas įsmigusius nagus. - Abala! Lapės lapių olose! Abala dun, Raudonas Karalius! Žiurkės žiurkių urvuose! Abala Manšanas! Karalius savo pilies bokšte, jis valgo duoną su medumi! Griovėjai požemyje kala jam pinigus!

Moteris sukioja galvą iš vienos pusės į kitą. O, šitie balsai! Jie atsėlina iš tamsos, o kartais ir atsibudusi ji aiškiai mato priešais save ką tik sapne regėtą Tamsųjį bokštą, iškilusi virš rožių lauko. Kraujo laukas. Po to pasipila nesuprantami žodžiai įvairiomis kalbomis, kažkokie pareiškimai... Džudė jų nesupranta ir negali suvaldyti. Anglų kalbos mišinys su kažin kokia abrakadabra.

- Sliūkinti, sliūkinti, sliūkinti, - ištaria moteris. - Mažyliai sliūkina kruvinomis kojomis... o Viešpatie, nejaugi tai niekada nesibaigs?

Liežuvis vėl išlenda iš burnos ir laižo lūpų griovelį. O galvoje žodžiai: "Abala, Abala don, Kanta Abala..."

Šitie kraupūs nesuprantami žodžiai, tas baisus Bokštas, po juo degantys urvai, o urvais sliūkina vaikai. Jų kojos kruvinos. Jos galva pilna tokių vaizdinių, ir yra tik vienintelis būdas juos sustabdyti bei susigrąžinti ramybę.

Džudė Maršal atsisėda. Ant staliuko prie lovos stovi lempa, guli paskutinis Džono Grišemo romanas, nedidelis bloknotas. Tai Tajaus dovana gimtadienio proga. Kiekviename puslapyje užrašas: "ŠTAI DAR VIENA MAN KILUSI IDĖJA". Čia pat ir rašiklis.

Moteris griebia bloknotą ir rašo: "Nėra Abalos, nėra jokio Bokšto, jokių Griovėjų nei Raudono Karaliaus, tai tik mano sapnai."

Regis, šito pakanka, bet rašikliai - tai juk keliai nežinia į kurią pusę... ir, dar nespėjus Džudei atitraukti rankos nuo sūnaus padovanoto bloknoto, ji užrašo dar porą eilučių: "Juodasis namas - durys pas Abalą, įėjimas į pragarą... Šeolas... Manšanas... visi šitie pasauliai bei sielos..."

Pakaks! O gailestingasis Dieve! Bet visų baisiausia: o jeigu viskas staiga įgaus prasmę?

Džudė numeta rašiklį ant staliuko, tas rieda, kol atsitrenkia į lempą. Tada išplėšia iš bloknoto prirašytą lapą, suglamžo bei įsikiša į burną. Įnirtingai kramto, tuomet praryja. Akimirkai popieriaus kamuoliukas įstringa gerklėje, bet po to nuslenka žemyn. Džudė krenta ant pagalvės. Veidas išblyškęs, šlapias nuo prakaito, akyse ašaros, tačiau šešėliuose ant lubų ji daugiau nebemato veidų nei vaikų, nei žiurkių urvuose, nei lapių, nei Karaliaus akių! Dabar tai vėl tik medžių šešėliai. O ji - Džudė Maršal, Fredo žmona, Tajaus motina. Čia Libertivilis, Frenč Lendingas, tai Viskonsinas, Amerika, čia Šiaurės pusrutulis, tai jos pasaulis, ir nėra jokio kito pasaulio, išskyrus šį. Tegul taip ir būna.

Viešpatie, kad tik taip ir būtų.

Džudė užsimerkia. Kai moteris pagaliau užmiega, mes pereiname miegamąjį ir einame link durų. Bet dar mums nepasiekus durų, Džudė ištaria dvi frazes, ištaria kaip tik tuo momentu, kai pereina ribą nuo realybės į miego pasaulį:

- Bernsaidas - ne tavo vardas. Kur tavo urvas?

Miegamojo durys užrakintos, todėl mes pasinaudojame rakto skylute, išlendame ir einame koridoriumi, kuriame kabo Džudės bei Fredo giminaičių fotografijos. Čia ir fotografija šeimyninėje Maršalų fermoje, kur Džudė su Fredu praleido siaubingą, bet, laimei, trumpą savo gyvenimo periodą. Jie čia gyveno po vestuvių. Norite gero patarimo? Niekada nekalbėkite su Džude apie Fredo brolį Filą...

Koridorius baigiasi. Čia esančiose duryse nėra rakto skylutės, todėl mes, kaip telegrama, lendame pro durų apačią. Iškart suvokiame patekę į berniuko kambarį. Apie tai byloja kedų kvapas, sumišęs su kojų kremo kvapu. Kambarys nedidukas, tačiau atrodo didesnis už berniuko tėvų miegamąjį, galbūt todėl, kad čia nėra nerimo auros. Ant sienų įžymybių fotografijos: Šakilas O'Nilas, Džeromis Barnis, Tailerio numylėtinis - Markas Makgairas. Jis žaidžia už Sent Luiso "Kardinale". Tai konkurentų klubas, bet, velniai rautų, juk Milvokio "Aludariai" ir nepretenduoja į aukštas vietas. Į jų komandą amerikiečių lygoje visi valosi kojas, o į "Kardinale" komandą - Internacionalinėje lygoje. Tačiau Makgairas... jis tikras didvyris. Stiprus, kuklus, per visą mylią gali atmušti

beisbolo kamuolį. Netgi Tailerio tėvas, kuris šiaip jau serga už Viskonsino komandas, sutinka su tuo, jog Makgairas - tikras unikumas.

Taip pat ant sienos berniuko kambaryje (to paties berniuko, kuriam netrukus lemta tapti ketvirta Žvejo auka) pačioje garbingiausioje vietoje kabo reklaminis turizmo agentūros plakatas. Ant jo pavaizduota didžiulė pilis, iškilusi virš rūke skendinčios pievos. Čia pat priklijuotas užrašas, parašytas žaliomis raidėmis: "SUGRĮŽKITE Į OLD SOD". Berniukas jau seniai rengėsi nukirpti užrašą. Jis pasikabino ant sienos plakatą ne todėl, kad jam patinka Airija. Jam tas plakatas simbolizuoja kažką kitą. Visai Kitką. Tai tarsi kažkokios nuostabios karalystės nuotrauka... stebuklingos, kur po miškus klaidžioja vienragiai, o urvuose gyvena drakonai. Airija čia niekuo dėta. Taip pat ir Haris Poteris. Tai Kitokio Pasaulio karalystės pilis. Ir tą pilį berniukas pamato pirmiausia, kai tik atsibunda rytais. Prieš užmigdamas jis taip pat pasižiūri į ją. Ir lieka patenkintas.

Tajus susirietęs į kamuoliuką, su vienomis trumpikėmis... žmogutis šviesiais susitaršiusiais plaukais, prikišęs nykštį prie pat burnos. Jis turbūt kažką sapnuoja: mes matome, kaip akių obuoliai juda po užmerktomis blakstienomis. Lūpos taip pat kruta, kažką šnabžda... Abala? Jis kartoja savo motinos tariamą žodį? Na ne, žinoma, ne. Bet...

Mes pasilenkiame arčiau, tačiau mums nieko nepavyksta išgirsti, nes įsijungia raudonas radijo imtuvas su jame įtaisytu laikrodžiu ir tą pačią akimirką kambarį užlieja Džordžo Retbano balsas. Jis išveda berniuką iš sapnų karalystės:

- Bičiuliai, jūs turite mane išgirsti, nors aš apie tai kalbu jau nebe pirmą kartą. Jeigu jūs dar nebuvote užsukę į brolių Henraidų baldų parduotuvę Frenč Lendinge, vadinasi, jūs nežinote, kas yra baldai. Čia jūs pamatysite tikrą stilių. Ir ne tik. Svetainės komplektai, valgomųjų, miegamųjų - tai garsių firmų produkcija. Jomis galima pasitikėti. NETGI NEREGYS GALI PAMATYTI, JOG BROLIAI HENRAIDAI - TAI KOKYBĖ!

Tajus Maršalas juokiasi dar būdamas užsimerkęs. Jam patinka Džordžas Retbanas. Džordžas - šaunus bičas.

Ir čia pat, be jokios pauzės po išpyškintos reklamos, Džordžas tęsia:

- Jūs jau pasiruošėte "Alaus konkursui", ar ne taip? Išsiuntėte man atvirlaiškius, kur užrašėte savo vardą, pavardę, adresą bei telefono numerį? Tikiuosi, jog taip ir yra, nes terminas baigėsi vidurnaktį. Kas nespėjo... tas pavėlavo. Apgailestauju.

Tajus užsimerkia, tris kartus ištaria vieną ir tą patį žodį: "Mėšlas, mėšlas, mėšlas." Suprantama, jis pamiršo. Beliko vienintelė viltis - jo tėvas, kuris, žinodamas sūnaus užmaršumą, galėjo jo vardu nusiųsti paraišką dalyvauti konkurse.

- Pirmasis prizas? - toliau kalba Džordžas. - VIENINTELIS šansas kam nors iš jūsų tapti betbojumi arba betgerle* visose rungtynėse su "Cincinati".

Tai VIENINTELIS šansas gauti beisbolo lazdą su Ričio Seksono autografu, MEDŽIO gabalėlį, kuriame slypi ŽAIBAS! Nekalbant jau apie penkiasdešimt vietų greta pirmosios bazės, šalia manęs, Džordžo Retbano, Kaulio apskrities beisbolo reikalų žinovo. BET KAM AŠ JUMS APIE TAI KALBU? Jeigu jūs neišsiuntėte atvirlaiškio, vadinasi, jau pavėlavote. Baigtas kriukis. O, aš žinau, kodėl apie tai prisiminiau. Todėl, kad ateinantį penktadienį jūs įsijungtumėte mano radijo stotį, vildamiesi, jog aš ištarsiu būtent JŪSŲ PAVARDĘ!

Tajus dejuoja. Jis beveik neturi šansų, kad išgirs savo pavardę. Viena viltis - tėvas. Kamuoliukų padavinėtojo vaidmuo jį neypatingai žavi. Anoks čia džiaugsmas, apsirengus sunkiais drabužiais lakstyti priešais tribūnas. Bet štai gauti beisbolo lazdą su Ričio Seksono autografu... su žaibu viduje... būtų šaunu.

Tajus nusirita nuo lovos, uosto marškinėlių pažastis, numeta juos ant stalo, išsitraukia iš komodos kitus. Tėvas kartais klausia, kodėl jis taip anksti nustato žadintuvą, juk dabar vasaros atostogos, ir Tajus niekaip negali įtikinti gimdytojo, jog žmogaus gyvenime svarbi kiekviena diena... Ypač tos dienos, kurios šiltos, pilnos saulės šviesos bei nerūpestingumo. Berniukas jaučiasi taip, tarsi jo galvoje skambėtų tylus balsas, teigiantis, jog nevalia prarasti nė minutės, nes laiko nedaug... Nedaug laiko.

Kita Džordžo Retbano frazė galutinai išvaiko visus Tailerio miegus, suveikia tarsi ant galvos išpiltas kibiras šalto vandens.

- Ei, Kaulio gyventojai, norite pasikalbėti apie Žvejį?

Taileris sustingsta. Jis jau apsirengęs, rankoje laiko sportbatį. Keistas nemalonus šaltukas nubėga jo nugara, po to - per rankas. Žvejys. Kažkoks psichas, žudantis vaikus... ir juos suryjantis? Taip, jis girdėjo apie tai kalbant vyresnius vaikus beisbolo aikštelėje, Frenč Lendingo Pramogų centre. Bet kas galėtų ryžtis šitokiam dalykui. Žmogėdra! Kažkas neįtikėtino!

Džordžo balsas prityla:

- O dabar ketinu su jumis pasidalyti maža paslaptimi, todėl įdėmiai pasiklausykite dėdės Džordžo. - Taileris sėdi ant lovos, įdėmiai klausosi. Juk šito Džordžas prašė. Keista, kad jis palietė temą, kuri niekaip nesusieta su sportu. Tokia jam tolima. Bet Taileris šituo žmogumi pasitiki. Juk prieš porą metų būtent jis išpranašavo, jog Milvokio "Dručkiai" pa-

---

* Betbojus, betgerlė - berniukas ar mergaitė, padavinėjantys kamuolius beisbolo rungtynių metu.

teks į geriausių aštuntuką, kai visi kiti tvirtino, kad jie jau pirmame etape iškris. Taip, jis išpranašavo...

Džordžo balsas dar tylesnis, jis kalba beveik pašnibždomis:

- Tikrasis Žvejys, berniukai ir mergaitės, Albertas Fišas, mirė jau prieš septyniasdešimt šešerius metus. Ir, kiek man žinoma, niekada nebuvo pasukęs į vakarus nuo Niudžersio. Be to, jis turbūt sirgo už Niujorko "Jankius"! TODĖL ATSIPALAIDUOK, KAULIO APSKRITIE! IR NUSIRAMINK!

Berniukas lengviau atsidūsta, šypsosi, aunasi kedus. Teisingai - reikia atsipalaiduoti. Diena tik prasideda, šviečia saulė... Tiesa, mama pastaruoju metu šiek tiek ku-kū, bet jai tai praeis. Ir viskas bus gerai.

Šia optimistine gaida ir baigiasi mūsų viešnagė. Paviešėjome ir pakaks, kaip pasakytų Džordžas Retbanas. O jei jau prisiminėme Džordžą, visur esantį Kaulio rytmečio balsą, gal mums derėtų jį susirasti? Ne pati prasčiausia idėja. Tuojau pat ją realizuosime.

3 skyrius

Mes išskrendame pro Tailerio kambario langą, paliekame Libertivilį ir pasukame pietvakarių kryptimi. Nesklandome, o greitai mojuojame sparneliais - juk skrendame su reikalais. Pasukame prie vandenų Tėvo, blykčiojančio ryto saulės šviesoje. Tarp jo ir kelio Oo iškilęs radijo stoties bokštas. Įkvepiame žolės, medžių, šylančios žemės aromato, bet artėjant prie bokšto šį aromatą nustelbia alaus kvapas.

Šalia radijo stoties, pramoninėje zonoje, stovi nedidelis blokinis pastatas. Prie jo glaudžiasi mašinų stovėjimo aikštelė, kurioje telpa vos pustuzinis automobilių. Kai dieną keičia vakaras, ilgi šešėliai nuo alaus rezervuarų sugula ant pievelėje priešais aikštelę įtvirtinto skydo... po to ant pastato ir galiausiai - ant pačios aikštelės. Ant skydo užrašas: "KDSU - AM - MŪSŲ BALSAS KAULIO APSKRITYJE". Skersai šito užrašo raudonomis raidėmis parašyta: "Trojus myli Marianą! Taip!" Vėliau vienas iš radijo stoties komandos darbuotojų, Hovis Solas, nuvalys šitą užrašą, bet kol kas jis puikuojasi ant skydo ir primena mums, kaip reiškiami meilės jausmai vienaukštėje Amerikoje. Matote, ir čia mes radome kažką gero.

Tą pačią akimirką iš šoninių radijo stoties pastato durų išeina liesas vyriškis, apsiavęs chaki spalvos "dokersais"*, baltais iki galo užsagstytais medvilniniais marškiniais, be kaklaraiščio, su siauromis madingomis petnešomis.

Sidabrinius šito žmogaus plaukus pridengia keista senovinė, bet puikiai atrodanti šiaudinė skrybėlė "fedora". Didžiuliai saulės akiniai sle-

* "Dokersai" - plačios kelnės su kilpomis apačioje.

pia akis. Jis sustoja prie gazono, kairėje durų pusėje, po garsiakalbiu, iš kurio girdisi šios dienos orų prognozė. Radijo stotis šiuo metu transliuoja vietos naujienų laidą. Toliau - naujausia informacija iš Čikagos žemės ūkio produktų biržos... Ir tada vyriškis atsisės prie mikrofono. Tai bus tik po dešimties minučių.

Mes su vis didėjančia nuostaba sekame, kaip jis išsitraukia pakelį cigarečių, paauksintą žiebtuvėlį, prisidega ir užsirūko. Žinoma, šitas vyriškis su petnešomis, "dokersais" ir "fedora" negali būti Džordžas Retbanas. Mūsų mintyse visai kitoks šito žmogaus portretas. Tai turėtų būti žmogus su didžiuliu pilvu, kabančiu virš languotų kelnių (keptų dešrelių padarinys), jo veidas raudonas (čia jau alučio nuopelnas, be to, dar rėkavimai į mikrofoną), galingas tvirtas kaklas (argi kitokiame galėtų tilpti tokios galingos balso stygos). Ne tik mes, o ir visa Kaulio apskritis mano jį esant tvirtų plaučių, išverstakį, plačiu užpakaliu, susivėlusį... Ir jeigu jau jis rūko, tai, suprantama, tik cigarus; važinėja būtinai "Ševroletu", balsuoja už respublikonus... Bet kurią akimirką jį gali ištikti širdies smūgis. Liežuvis jo be kaulų, be to, jam būtinai padidėjęs cholesterolio kiekis. Ir dar - jis be galo prietaringas...

Čia ne tas vyriškis. Šitas juda lengvai tarsi šokėjas. Tai ledinė arbata karštą vasaros dieną, šaltakraujiškas... kaip pikų karalius.

Dalykas labai paprastas. Akivaizdu, jog Džordžo Retbano apskritai nėra. Toks žmogus neegzistuoja. Jis išgalvotas, tai tik vienas iš šito lieso vyriškio personažų, vienas iš jo veidų. Radijo stoties darbuotojams žinomas tikrasis jo vardas, jie laiko save žaidimo dalyviais, tačiau nežino nė pusės to, su kuo susietas šitas žmogus. Jei tiksliau - jie žino tiktai trečdalį, nes šitas vyriškis yra keturiuose asmenyse...

Bet kuriuo atveju Džordžas Retbanas yra KDSU, paskutinės dar gyvuojančios radijo stoties, kuri transliuoja AM diapazonu, gelbėtojas. Iš rinkos juos baigia išstumti grobuoniškos trumpųjų bangų stotys. Penkias dienas per savaitę Džordžas Retbanas veda ypač populiarią rytinę laidą, šitaip priviliodamas ir gerbėjus, ir rėmėjus. Todėl radijo stoties komanda vertina bei brangina šį žmogų.

Virš vyriškio galvos garsiakalbis spjaudo žodžius: "...nėra jokio siūlo galo, kaip sako policijos viršininkas Deilas Hilbertsonas, kuris "Heroldo" reporterį, Vendelą Griną, pavadino panikos skleidėju, labiau besirūpinančiu laikraščio tiražu negu tvarka Frenč Lendinge...

O kol kas Ardene gaisro metu žuvo pagyvenęs fermeris bei jo žmona. Horstas Leplemajeris bei jo aštuoniasdešimtmetė žmona Gertrūda..."

- Horstas Leplemajeris, - pakartoja liesas vyriškis ir godžiai įtraukia dūmą.

Už jo nugaros atsidaro durys. Nors rūkalius stovi po garsiakalbiu,

jis išgirsta šį garsą. Akivaizdu, jog po akiniais paslėptos jo akys negyvos... nuo pat gimimo, todėl jis apdovanotas idealia klausa.

Išėjęs iš pastato vyriškis jaunas, blyškaus kampuoto veido. Jis markstosi nuo saulės tarsi ką tik iš kokono išsiritęs drugelis, plūgo išverstas į dienos šviesą. Plikai nusiskutęs, tik per galvos vidurį (it mohaukų genties indėnas) palikęs skiauterę, kuri baigiasi kasyte. Skiauterė ryškiai raudona, o kasytė - elektrinės spalvos. Vienoje ausyje žaibą primenantis auskaras. Jis vilki juodais sportiniais marškinėliais su užrašu: "SNIVELING ŠITS - 97: MES PUIKIAI PASIRUOŠĖME ŠITAM TURNĖ". Vienoje rankoje vyriškis laiko CD diską.

- Sveikas, Morisai, - neatsisukdamas pasveikina jį liesas vyriškis.

Morisas išsižioja iš nuostabos. Dabar jis panašus į mielą žyduką. Beje, toks ir yra. Morisas Rozenas radijo stotyje atlieka praktiką. Jis čia atsiųstas iš Viskonsino universiteto. "Viešpatie, kaip man patinka nemokama darbo jėga!" - pareiškė kartą radijo stoties vadovas Tomas Viginsas, trindamas rankas. Joks kitas vadovas taip priekabiai ir skrupulingai neskaičiuoja savo kompanijos išlaidų, kaip tą daro Tomas Viginsas. Jis elgiasi tarsi drakonas, sėdintis ant aukso krūvos (nors radijo stoties sąskaitoje nebuvo ir nenusimatė tokių turtų).

Nuostaba išnyksta iš Moriso veido, jis nusišypso.

- Vau! Misteri Laidenai! Nieko sau! Na jūsų ir klausa!

Ir čia jaunuolis vėl susirūpina. Jei misteris Laidenas, stovėdamas po amsinčiu garsiakalbiu, ir išgirdo, kaip kažkas išėjo iš pastato, tai kokiu būdu jam pavyko sužinoti, kas būtent atsirado už jo nugaros?

- Iš kur žinote, jog tai aš? - teiraujasi jis.

- Rytais čia tik du žmonės kvepia marihuana, - aiškina Henris Laidenas. - Vienas iš jų po to išsiplauna burną dantų eliksyru, o kitas - tai tu - apsieina be jo.

- Vau, - pagarbiai pakartoja Morisas. - Jūsų uoslė šuniška.

- Būtent, - sutinka Henris. Ir svajingai tęsia: - Tai sudėtingas darbas, bet kažkas turi jį atlikti. O dėl tavo rytinių pasimatymų su žolyte... Leisk duoti tau vieną patarimą.

- Taip, žinoma. - Morisas pirmą kartą taip ilgai kalbasi su Henriu Laidenu ir suvokia, jog šitas vyriškis visu šimtu procentų atitinka tą įvaizdį, kokį buvo susikūręs. Ir tikrai nesunku patikėti jo gebėjimu persikūnyti, tapti kitokiu. Bet... tai labai neįprasta.

- Tai, kuo mes užsiimame vaikystėje, gali tapti įpročiu, - jo balsas švelnus, visai nepanašus į Džordžo Retbano. - Tai mano patarimas tau, vaikine.

- Taip, tikrai, - sako Morisas. Jis neturi supratimo, apie ką kalba misteris Laidenas. Jaunuolis lėtai, droviai ištiesia ranką su CD. Akimirką, kol Henris neima iš jaunuolio rankų disko, jis jaučia nuoskaudą. Tarsi

jam vėl septyneri... jis mėgina sudominti savo nuolat užsiėmusį tėvą nauju piešiniu, kurį visą pusdienį piešė savo kambaryje... Tik paskui staiga suvokia: "Jis gi aklas, medine tu galva. Jis gali užuosti nuo tavęs sklindantį marihuanos kvapą ir ausys jo kaip šikšnosparnio, bet iš kur jis gali žinoti, kad tavo rankoje CD?"

Atsargiai, tarsi baimindamasis savo drąsos, Morisas paima Henrį už riešo. Pajunta, kaip tas krūpteli, tačiau priglaudžia prie jo rankos plastmasinę dėžutę.

- A, CD, - sako Henris. - Ir kas tenai?

- Turite įterpti šitą gabalą į savo vakarinę programą, - atsako Morisas. - Prašau.

Pirmą kartą Henrio veide atsispindi nerimas. Jis užtraukia dūmą, numeta cigaretę į prie durų stovintį pilną smėlio kibirą.

- Apie kokią programą kalbi? - klausia jis.

Užuot atsakęs tiesiai, Morisas čepsi lūpomis, imituodamas garsus, kuriuos skleidžia mažas, bet rajus graužikas. Ir kad būtų įtikimiau, paremia garsia firmine Viskonsino žiurkės fraze, kurią nuolat kartoja Džordžas Retbanas "Ir aklas..." Moriso amžiaus jaunuoliai ją puikiai žino.

Su imitacija Morisas nelabai susidorojo, tačiau ir taip buvo aišku, ką jis norėjo pavaizduoti: vienintelę Viskonsino žiurkę, kurios vakarinė programa per KWLA- FM žinoma visai Kaulio apskričiai. KWLA - mažytė studentiška radijo stotis, transliuojanti FM diapazonu. Ją gaubia prasta šlovė, tačiau Žiurkės klausytojų auditorija didžiulė.

Ir jeigu kas nors sužinos, jog visų gerbiamas Džordžas Retbanas, "Aludarių" sirgalius, balsuojantis už respublikonus, dirbantis KDSU radijo stotyje, tuo pat metu yra dar ir Viskonsino žiurkė, galima tikėtis rimtų nemalonumų.

- Kodėl tu staiga nusprendei, jog Viskonsino žiurkė - tai aš? - klausia Henris. - Aš beveik nepažįstu žmogaus, apie kurį kalbi. Kas įkalė tau į galvą tokią kvailą mintį?

- Informacijos šaltinis, - mėgina išsisukti jaunuolis.

Jis neketina išduoti Hovio Solo, net jei įkaitintomis replėmis kas nors plėštų jam nagus. O ir pats Hovis šitą sužinojo atsitiktinai: kartą užėjo po Henrio į tualetą ir pamatė ant grindų jo pamestą piniginę. Matyt, kol sėdėjo "soste", ta išslydo iš užpakalinės kelnių kišenės. Regis, žmogui, turinčiam tokius jautrius jutimo organus, taip neturėtų nutikti, bet, matyt, Henris tuo metu buvo apie kažką užsigalvojęs. Kai tiek daug dirbi, yra apie ką pagalvoti. Hovis iš smalsumo įkišo nosį į pamestą piniginę ir aptiko joje KWLA leidimą, o eilutėje "Pavardė" kažkas buvo įspaudęs žiurkės atvaizdą. Na tai va, žaidimas baigtas...

- Niekada gyvenime nebuvau peržengęs KWLA slenksčio, - sako Henris. Ir tai teisybė. Viskonsino žiurkės laidą jis ruošia namuose, po to

išsiunčia juostą per abonentinę dėžutę, kurią nuomojasi Džo Sramerio vardu centriniame pašto skyriuje.

- Ar tu irgi tapai kieno nors informacijos šaltiniu, Morisai?

- Kas?

- Ar pasakei kam nors, kad aš esu Viskonsino žiurkė?

- Ne. Žinoma, ne! - Laimei, tai buvo teisybė. Nors niekada nežinosi, diena juk ką tik prasidėjo...

- Ir nepasakysi, ar taip? Gandai turi vieną ypatybę - jie prigyja bei įsišaknija. Kaip ir blogi įpročiai, - ištaria Henris pro dūmų uždangą.

- Moku laikyti liežuvį už dantų, - išdidžiai atšauna Morisas.

- Tikiuosi. Antraip, jei pradėsi skleisti gandus, man teks tave nužudyti.

"Skleisti gandus, - galvoja Morisas. - Ohoho, kuo jis mane laiko?"

- Žinoma, nužudyti. Ir ne kitaip, - Morisas juokiasi.

- Ir suėsti, - priduria Henris. Jam visai nejuokinga, jis net nesišypso.

- Taip, taip. - Morisas vis dar juokiasi, tačiau net pats pajunta, kaip nenatūraliai skamba jo juokas. - Taip, panašiai kaip Hanibalas Lekteris.

- Taip, tarsi aš būčiau Žvejys, - atsako Henris, ir jo akiniai lėtai pasisuka į Morisą. Saulės spinduliai atsispindi juose, ir akimirką blyksteli liepsnos liežuviai. Morisas nevalingai pasitraukia atgal. Net pats to nejausdamas. - Albertas Fišas pradeda užkandžiauti nuo subinės. Juk tu žinai?

- N...

- Būtent. Jis sako, kad jaunos subinės gabalėlis prilygsta veršienos išpjovai. Tai jo žodžiai. Šitaip jis rašė laiške vienos iš savo aukų motinai.

- Nieko sau. - Iš balso atrodo, jog Morisas netrukus praras sąmonę, jis pasijuto esąs mažas paršelis, mėginantis neįsileisti į savo namus alkano vilko. - Tačiau man nereikia jaudintis. Juk jūs nesate Žvejys.

- Nesu Žvejys? Ir kodėl tu šitaip nusprendei?

- Visų pirma - jūs aklas.

Henris tyli, atsisukęs į Morisą. Tamsūs jo akiniai tviska saulėje, o jaunuoliui kaskart vis neramiau. Jis pagalvoja: "Ar tikrai aklas? Jis taip puikiai orientuojasi aplinkoje... Kaip jis atpažino mane, vos tik pravėriau duris. Tai labai įtartina."

- Aš tylėsiu, - pažada jaunuolis. - Garbės žodis.

- Būtent šito man ir reikia, - ramiai atsako Henris. - O dabar, jei jau viską išsiaiškinom, sakyk, ką čia atnešei? - Jis laiko rankoje CD, ir Morisas pastebi, jog nebūdamas aklas jis laikytų diską kitaip. Jam kiek palengvėja.

- Čia tokia grupė "Purvina sperma". Jie naujai aranžavo dainą "Kur išeina meilė". Pagreitino tempą. Išėjo velniškai gerai. Visai kitas ritmas.

- "Purvina sperma", - pakartoja Henris. - Gal tai tie patys, kur anksčiau vadinosi "Džeinės Viat Klitoris"?

Morisas susižavėjęs žiūri į Henrį.

- Kitados "Purvinos spermos" gitaristas buvo subūręs "DVK" grupę. Po kurio laiko, kilus kivirčui tarp jo bei bosisto, jis paliko grupę ir sukūrė "Purviną spermą".

- "Kur išeina mūsų meilė", - murkia po nosimi Henris ir ištiesia Morisui CD. Tarsi matydamas, kaip iš nuostabos ištįso jaunuolio veidas, priduria: - Niekas neturi manęs pamatyti su šiuo disku, supranti? Įkišk jį į mano spintelę.

Moriso veidą čia pat nušviečia šypsena.

- Žinoma. Taip ir padarysiu, misteri Laidenai.

- Ir kad niekas nepastebėtų tavęs šito darant. Ypač Hovis Solas. Jis mėgsta kaišioti nosį į svetimus reikalus. Nereikia sekti jo pavyzdžiu.

- Niekada! - Vis dar šypsodamasis, patenkintas, kad viskas šitaip baigėsi, Morisas paliečia durų rankeną.

- Morisai...

- Taip?

- Jei jau žinai mano paslaptį, gali mane vadinti tiesiog Henriu.

- Henriu! Taip! - Morisui Rozenui atrodo, jog šitas rytas pats geriausias. Galite patikėti...

- Ir dar štai kas...

- Taip, Henri?

- Apie Žiurkę nė žodžio. Niekam.

- Aš juk pažadėjau...

- Taip. Tikiu tavo pažadu. Bet pagunda prisėlina dažniausiai tyliai, palengva. It nakties vagis ar koks žudikas, tykantis aukos. Jei tu pasiduosi pagundai, aš sužinosiu. Iš tavo kvapo pajusiu. Tu tiki?

- Ė... taip. - Po to, turėdamas laiko viską apgalvoti, Morisas supras, jog Henrio grasinimas - nesąmonė. Bet šiuo metu jaunuolis tiki. Jis tarsi užhipnotizuotas.

- Puiku. O dabar keliauk. Pasakyk, kad paruoštų reklamas "Geriausių geležies gaminių", "Misterio Skanieji Šonkauliukai" ir "Ševrolė" salono.

- Supratau.

- O dėl vakarykščio turnyro...

- Vikmenas - tikras ožys. Šitaip pakišti "Briuers".

- Manau, mums labiau reikalingas Markas Loretas. Loretui ne taip dažnai pavyksta pataikyti į kamuolį, o sirgaliai jį myli. Tik negaliu suprasti už ką. Net aklas mato, kad jis tik eilinis žaidėjas. Nieko ypatingo. Ir smūgis silpnokas, ir greitis ne tas... Padėk CD į mano spintelę. Būtinai jį perduosiu Žiurkei, kai tik jį sutiksiu. Esu įsitikinęs, kad jis išpildys tavo prašymą. O dabar eik.

Morisas dar kartą pažvelgia į Henrį ir išnyksta už durų. Henris Laidenas, jis ir Džordžas Retbanas, jis ir Viskonsino žiurkė, jis ir Henris

Šeikas (su juo mes vėliau susipažinsime), vėl užsirūko, giliai įtraukia dūmą. Jis neturi laiko iki galo surūkyti cigaretę, žemės ūkio biržos naujienos jau eteryje (kiauliena brangsta, kviečiai atpigo...), bet jam reikėjo nusiraminti, todėl ir užsirūkė. Henrio laukia ilga sunki diena, kuri turėtų baigtis koncertu Braškių festivalyje "Makstono senelių priežiūros centre", šitoje antikvarinių baisenybių buveinėje. "Viešpatie, apsaugok mane nuo Mitruolio Makstono letenų," - dažnai galvoja Henris. Jei jam kas nors pasiūlytų pasirinkimą: gyventi minėtuose senelių namuose ar apsipilti benzinu ir susideginti, jis pasirinktų sudegti ugnyje... O vėliau, jei Henris visai neišsikvėps, pas jį atvažiuos bičiulis, ir jiedu skaitys Č. Dikenso romaną "Nykieji namai". Jie seniai tam rengėsi. Tai bus puiki dovana.

"Kažin ar ilgai Morisas Rozenas sugebės laikyti liežuvį už dantų," - mąsto jis. Ir tikisi, kad jam pavyks tą sužinoti. Jis myli Žiurkę ir tik blogiausiu atveju jį išduos.

- Dinas Kisindžeris, - murma jis. - Henris Ačesonas. Akis Dakis... Išgelbėk mus, Viešpatie.

Henris dar kartą užsitraukia, numeta cigaretę į kibirą su smėliu. Metas keliauti į studiją, atkurti vakarykščias rungtynes, atsakinėti į sporto aistruolių klausimus...

O mums laikas iš čia dingti. Liuteronų bažnyčios varpai skelbia vietos laiką - septinta valanda ryto.

Frenč Lendinge gyvenimas pajuda. Šiame pasaulio kampelyje žmonės nemėgsta ilgai vartytis lovose, ir mes turime paskubėti, jei norime visur suspėti. Greitai įvykiai pradės suktis pašėlusiu greičiu. Kol kas mes išlaikome deramą tempą, iki reikiamo punkto beliko viena stotelė.

Pakylame į šiltą dangų, kelioms sekundėms pakimbame virš radijo stoties teritorijos, pažvelgiame į šiaurę, nustatome savo buvimo vietą. Už aštuoneto mylių Greit Blafo miestas. Jo pavadinimas kilęs nuo ten esančios Didžiosios Uolos. Kalbama, jog čia bloga vieta, nes 1888 metais vienos indėnų genties vadas - Taiklioji Akis surinko visus savo genties karius, šamanus, moteris, vaikus ir įsakė jiems nušokti nuo uolos. Jis sakėsi susapnavęs, kad jiems gresianti didžiulė nelaimė. Ir indėnai pakluso savo vadui...

Bet taip toli mes neskrisime. Vaiduoklių mums ir Frenč Lendinge per akis. Mes vėl skrendame virš Neilhauzo plento ("harlių" nėra: *Griausmingas penketas* išėjęs į darbą alaus gamykloje), skrendame virš Kvino gatvės, virš "Makstono centro" (Bernis vis dar ten, jis spokso pro langą. Br-r-rr-r-r-r...), sukame į Blafo gatvę. Čia jau beveik kaimo vietovė. Netgi dabar, dvidešimt pirmame amžiuje, nedidukai Kaulio apskrities miesteliai stebėtinai greitai pereina į laukus bei miškus.

Germano gatvė, esanti į kairę nuo Blafo, jau ne miestas, bet dar ir ne kaimiška miško ar laukų vietovė. Čia, šalia didžiulės pievos, tvirtame mūriniame name gyvena Deilas Hilbertsonas, jo žmona Sara bei šešiametis sūnus Devidas.

Ilgai užtrukti negalime, todėl tik trumpam įsliuogiame pro virtuvės langą, tuo labiau, kad jis atidarytas. Čia surandame sau vietos ant staliuko prie viryklės. Hilbertsonas sėdi prie virtuvinio stalo, skaito laikraštį ir šaukštą po šaukšto kiša į burną sausus pusryčius. Suprantama, Deilas nejaučia jokio skonio, jis pamiršo apie pradėtą valgyti bananą, apie cukrų... Ir vėl jį išvedė iš pusiausvyros Vendelo Grino straipsnis laikraštyje "Herold". Deilas jaučiasi esąs pats nelaimingiausias žmogus visame Frenč Lendinge. Bent jau šįryt. Netrukus mes susipažinsime su dar vienu pretendentu į šį titulą, bet kol kas pabūsime su nelaimėliu Deilu.

"Žvejys, - liūdnai mąsto jis. - Ir kodėl tu, rašeiva nelaimingas, negalėjai surasti jam labiau šiuolaikiškos pravardės? Pavyzdžiui, Terminatorius? Juk skamba neprastai."

Nors Deilas ir pats žino kodėl. Labai jau akivaizdžios paralelės tarp Alberto Fišo, siautėjusio Niujorke, ir šito niekšo, kuris dabar nežinia iš kur išdygo Frenč Lendinge. Fišas smaugdavo savo aukas; Emė Sent Pjer bei Džonis Irkenhemas taip pat buvo pasmaugti. Fišas užkandžiavo savo aukomis; naujasis barbaras irgi paragavo vaikų kūnų. Ir abudu gyrėsi, kad jiems labiausiai patikusios... tam tikros kūno vietos.

Deilas nematančiomis akimis spokso į užpiltus pienu sausus pusryčius, numeta šaukštą, pastumia šalin lėkštę.

Ir dar tie laiškai. Niekaip neišeina iš galvos.

Deilas žiūri į savo portfelį, tarsi šuniukas prisiglaudusį prie kėdės kojos. Aplankas tenai, jis nenumaldomai traukia vyriškį. Galbūt vis dėlto jam pavyks susitvardyti ir neprisiliesti prie tų laiškų, kol jie guli jo namuose, tuose pačiuose namuose, kur jis žaidžia su sūnumi, mylisi su žmona... bet negalvoti apie juos vyriškis negali.

Žudikas Albertas Fišas kadaise parašė kraupų laišką su šlykščiomis smulkmenomis nužudytos mergaitės Greisės Bad motinai. Beje, po tos žmogžudystės jis buvo sučiuptas ir atsidūrė elektros kėdėje ("Su kokiu pasitenkinimu aš laukiu, kad per mano kūną paleistų elektros srovę! - pasakė tada žudikas kalėjimo prižiūrėtojams. - Tai vienintelis dalykas mano gyvenime, kurio aš dar nepatyriau")... Žvejys taip pat išsiuntė analogiškus laiškus. Vieną - Elenai Irkenhem, kitą - Emės tėvui, Armanui "Uostytojui" Sent Pjerui, šlykščiam, bet labai išgyvenančiam dukters netektį žmogui. Deilui norėjosi galvoti, jog tuos laiškus parašė kažkoks pokštininkas, neturintis nieko bendra su žmogžudystėmis, bet abiejuose laiškuose yra slaptos, neviešintos spaudoje informacijos, kurią galėjo žinoti tik žudikas.

Galiausiai Deilas nusileidžia pagundai ir paima portfelį. Atidaro, ištraukia aplanką, padeda ant stalo toje vietoje, kur neseniai stovėjo lėkštė su sausais pusryčiais. Padeda portfelį į vietą, atskleidžia aplanką, ant kurio užrašyta: "SENT PJER ir IRKENHEMAS". Jokių ten Žvejų. Vyriškis dėlioja širdį draskančias dviejų besišypsančių vaikų mokyklines nuotraukas, medicinos ekspertų išvadas - tokias klaikias, kad baisu jas net skaityti; nuotraukas, darytas nusikaltimo vietoje: iškruvintos grandinės, musės, sustingusios vaikų akys. Bet jis privalo žiūrėti į jas vis iš naujo... Tai jo pareiga. Čia pat ir liudytojų parodymai. Pats ilgiausias Spenserio Hovdalo. Vyriškis surado mažojo Irkenhemo kūną ir pats kurį laiką buvo įtariamųjų sąraše.

Toliau trijų laiškų kopijos. Vienas adresuotas Irkenhemams, kitas - Armanui "Uostytojui" Sent Pjerui (taip ir parašyta ant voko: vardas, pavardė bei pravardė). O trečias laiškas adresuotas Niujorko gyventojai, nužudytos mergaitės Greisės Bad motinai. Jis parašytas 1928 metais.

Deilas sudėlioja laiškus priešais save.

"Greisė sėdėjo man ant kelių ir bučiavo mane. Aš nusprendžiau ją suvalgyti." Taip anuomet parašė Albertas Fišas misis Bad.

"Emė sėdėjo man ant kelių. Ji mane apsikabino, ir aš nusprendžiau ją suvalgyti." O tai jau frazė iš Sent Pjerui atsiųsto laiško... Ir kas gali stebėtis, kad po įvykio šitas žmogus, mažosios Emės tėvas, grasino iki pamatų supleškinti Frenč Lendingo policijos nuovadą. Deilas nemėgo šito kalės vaiko, bet žinojo, jog ir pats elgtųsi ne kitaip.

"Aš pakilau į viršų ir nusirengiau. Žinojau, kad turiu tai padaryti, antraip apsitaškysiu krauju drabužius." Taip rašė nežinomasis laiške misis Irkenhem. Protu nesuvokiama, kaip motina po šito galėjo išgyventi. Tuo neįmanoma patikėti. O Elena rišliai atsakinėjo į klausimus, netgi pasiūlė Deilui arbatos, kai tas pastarąjį kartą buvo pas juos atvažiavęs. Tik stiklinės moters akys akivaizdžiai bylojo, kad jos veiksmai automatiški...

Trys laiškai: du nauji, vienas rašytas daugiau nei prieš septynias dešimtis metų. Ir visi trys tokie panašūs. Naujieji laiškai rašyti ranka. Policijos nuovados ekspertai nustatė, kad juos parašė kairiarankis. Paprastas rašomasis popierius, kurio galima nusipirkti bet kurioje kanceliarinių prekių parduotuvėje. Parašyti šratinuku, tikriausiai "Bic". Tai dar vienas įkaltis.

1928-aisiais Fišas rašė poniai Bad: "Aš jos neišdulkinau, nors galėjau, jei tik būčiau panorėjęs. Ji mirė nepraradusi nekaltybės."

Nežinomasis Sent Pjerui rašo labai panašiai: "Aš NEišdulkinau jos, nors galėjau, jei tik būčiau panorėjęs. Ji mirė NEPRARADUSI NEKALTYBĖS."

Tas pats nežinomasis rašo Elenai Irkenhem: "Galbūt jus tai nura-

mins. Aš jo NEišdulkinau, nors galėjau, jei tik būčiau panorėjęs. Jis mirė NEPRARADĘS NEKALTYBĖS."

Vienas su šituo Deilas neįstengs susidoroti. Tačiau jis nekvailas ir puikiai suvokia, jog laiškų autorius nori, kad jį tapatintų su seniai mirusiu žmogėdra. Jis padarė viską, jog žmonės tuo patikėtų... tik neprimėtė nusikaltimo vietoje negyvų žuvyčių.

Sunkiai atsidusęs, Deilas vėl sudeda laiškus į aplanką, o tą įkiša į portfelį.

- Deilai? Mielasis? - pasigirsta mieguistas Saros balsas nuo laiptų.

Deilas net pašoka iš netikėtumo. Jis pasijunta taip, tarsi būtų užtiktas darant kažką blogo. Greitai uždaro portfelį.

- Aš virtuvėje, - atsako vyriškis. Dėl sūnaus galima nesijaudinti. Jis miega kaip užmuštas iki pusės aštuntos.

- Eisi į darbą vėliau?

- Taip. - Kartais jis leidžia sau ateiti į darbą vėliau, tačiau po darbo užtrunka iki septintos ar aštuntos vakaro. Būna, kad ir iki devintos. Vendelas Grinas apie tai laikraštyje neparašė. Jam dabar ne tas rūpi, visas dėmesys - žmogėdrai.

- Ar galėsi prieš išeidamas palaistyti gėles? Labai sausa žemė.

- Žinoma. - Deilui patinka laistyti gėles. Be to, kai laiko rankoje sodo žarną, jo galvą visada aplanko dalykiškos mintys.

Viršuje pauzė... jis girdi šlepsėjimą. Žmona grįžta į miegamąjį. Deilas laukia.

- Ar tau viskas gerai, mielasis? - pagaliau pasigirsta iš viršaus.

- Taip, - atsako vyriškis, tikėdamasis, jog klausimas buvo nuoširdus.

- Naktį tu taip blaškeisi lovoje.

- Nesijaudink, man viskas gerai.

- Ar žinai, ko Devis manęs paklausė vakar vakare?

Deilas užsimerkia. Jis negali pakęsti pokalbių per atstumą, tačiau Sarai, matyt, taip bendrauti patinka. Jis pakyla, prisipila puodelį kavos.

- Nežinau. Ir ko gi jis paklausė?

Jis paklausė: "Ar dabar tėtis praras darbą?"

Deilas pastato puodelį.

- Ir ką tu atsakei?

- Atsakiau, kad nepraras. Juk tai savaime suprantama.

- Teisingai pasielgei.

Deilas laukia, bet tęsinio nėra.

Įpylusi į ugnį dar daugiau žibalo, Sara sugrįžta į miegamąjį, po to eina į dušą. Vyriškis suvokia atsiradus dar vieną rūpestį - reikia susimąstyti, kaip nemalonumai darbe paveiks jo sūnaus psichiką.

Jis sugrįžta prie stalo, mažais gurkšneliais geria kavą, paskui prigludžia prie kaktos delną, užsimerkia. Ir mes pastebime, koks jis nelai-

mingas bei išsigandęs. Deilui keturiasdešimt dveji, tačiau pro langą besiveržiančioje ryškioje saulės šviesoje jis labiau panašus į ligotą šešiasdešimtmetį senį.

Suprantama, policijos viršininkas nerimauja dėl savo pareigų. Jei tas žudikas ir toliau nesiliaus siautėjęs, Deilas neišvengiamai pralaimės ateinančius rinkimus. Ir dėl sūnaus neramu... nors Devis ne pats svarbiausias jo galvos skausmas. Kaip ir Fredas Maršalas, jis net įsivaizduoti negali, kad žudikas galėtų pagrobti jo vienintelį sūnų. Ne. Jį kur kas labiau dabar jaudina kitų Frenč Lendingo vaikų saugumas.

Bet labiausiai baugu ir neramu dėl to, jog tas kalės vaikas Žvejys jam "neįkandamas". O jeigu jis nužudys trečią, ketvirtą... vienuoliktą, dvyliktą vaiką?

Dievas mato, Deilas kreipėsi pagalbos, pastiprinimo. Ir kažkiek jos gavo. Atsiuntė du detektyvus iš valstijos policijos nuovados, prie bylos tyrimo prisijungė FTB agentas iš Medisono. Tiesa, neoficialiai. Be to, visi trys atvykėliai aiškiai leido suprasti, kad jie tik padėjėjai. Bent jau kol kas. O ant kapitono tiltelio stovi tik jis vienas - Deilas Hilbertsonas.

"Dieve, kaip norėčiau, jog tirti šią bylą man padėtų Džekas Sojeris, - galvoja Deilas. - Aš iškart jį paskirčiau policininku, kaip senuose vesternuose."

Kai Džekas beveik prieš ketverius metus pirmą kartą pasirodė Frenč Lendinge, Deilas nežinojo, kaip bendrauti su žmogumi, kurį jo pavaldiniai iškart pakrikštijo Holivudu. Bet kai jis "supakavo" Tornbergą Kinderlingą, tą nekaltą avinėlį, tylenį, kuris niekaip nepriminė žudiko, Deilas jau tvirtai žinojo, koks Džekas žmogus. Tai buvo pats geriausias detektyvas, kokį jam teko sutikti, paties Dievo siųstas detektyvas.

Jis toks vienintelis. Ir nors jie abu mėgavosi šlove, būtent Džeko meistriškumas padėjo aptikti nusikaltėlio pėdsakus. Jis veikė panašiai kaip garsūs, aprašyti knygose detektyvai, kaip koks Erkiulis Puaro. Tačiau nepasikliovė tiktai dedukcija, nevaikščiojo baksnodamas pirštu sau į smilkinį, nekalbėjo apie "pilkąsias ląsteles". Jis...

- Jis moka klausytis bei išgirsti, - pasako Deilas ir pakyla. Eina prie šalutinio išėjimo durų, po to sugrįžta, pasiima portfelį. Padės jį ant galinės automobilio sėdynės, po to palaistys gėles. Vyriškis nenori, kad tos kraupios nuotraukos ilgiau liktų jo namuose.

Jis įdėmiai klausosi.

Sojeris mokėjo išklausyti Dženos Mesengeil, "Grilio baro" padavėjos, pasakojimą. Mokėjo išgirsti, ką mergina sako. Deilas negalėjo suprasti, kodėl Džekas tiek laiko praleidžia su ta maža kekšyte. Jam net buvo kilusi mintis, jog Holivudas ketina ją įsitempti į lovą. Bet Džekui rūpėjo visai kiti dalykai. Jis bendravo su mergina tol, kol išgirdo jam reikalingą informaciją.

"Taip, sere, išgėrę žmonės darosi tokie keistai įdomūs, - pasakojo Džena. - Yra čia vienas vaikinas, kuris po poros taurelių užsikemša nosies šnerves..." - Ir ji parodė, kaip vaikinas tai daro: dviem pirštais suspaudė šnerves, atsukusi delną į pašnekovą.

Džekas jos klausėsi ir šypsodamasis mažais gurkšneliais gėrė gazuotą vandenį.

"Ir visada atsukdavo delną? Štai taip?" - Holivudas pakartojo merginos parodytą judesį.

Džena patenkinta šypsojosi, ji jau spėjo įsimylėti detektyvą: "Būtent taip, gražuoliuk... tu velniškai greitai viską supranti."

Džekas: "Kartais pavyksta. O kuo tas vaikinas vardu, mieloji?"

Džena: "Tornbergas Kinderlingas. Bet išmaukęs porą stiklinių, jis nori būti vadinamas Tornu."

Džekas (vis šypsodamasis): "Jis geria džiną "Bombėjus", ar ne taip, mieloji? Su vienu ledo gabalėliu bei lašeliu kartaus antpilo?"

Džena apstulbusi, šypsena dingsta nuo jos veido, tarsi mergina būtų susidūrusi su ekstrasensu, gebančiu skaityti jos mintis: "Iš kur jūs sužinojote?"

Kaip jis sužinojo, jau nebesvarbu, nes merginos žodžiai užbaigia šitą sudėtingą dėlionę. Viskas aiškėja, žaidimas baigtas...

Ir tada Džekas išskrido į Los Andželą su areštuotu Tornbergu Kinderlingu - tokiu nekaltu akiniuočiu... draudimo kompanijos darbuotoju, kurio klientai dažniausiai buvo vietiniai fermeriai. Jie apdrausdavo savo turtą. Su tuo pačiu Tornbergu, kuris, atrodė, net žąsies nenuskriaustų, neištartų žodžio"šūdas", karštą vasaros dieną neišdrįstų niekieno paprašyti stiklinės vandens. Tačiau būtent jis nužudė dvi prostitutes Angelų mieste. Tornis nieko nesmaugė, jis naudojosi "Bako" firmos peiliu, kurį, kaip vėliau išsiaiškino Deilas, nusipirko "Lafemo sportinių prekių" parduotuvėje, esančioje netoli liūdnai pagarsėjusio "Send" baro.

Tuo metu Kinderlingo kaltė jau buvo įrodyta, atlikus DNR, bet Džekas vis tiek apsidžiaugė sužinojęs, jog nustatyta vieta, kur įsigytas nusikaltimo įrankis. Jis asmeniškai paskambino Deilui ir padėkojo. Šitas skambutis Deilą sujaudino iki sielos gelmių. Tyrimo metu Džekas ne kartą kalbėjo, jog kaltės įrodymų bet kada gali pritrūkti, tuo labiau kai nusikaltėlis užkietėjęs niekšas. Toks ir buvo Kinderlingas. Jis mėgino apsimesti bepročiu, ir Deilas apsidžiaugė tarsi kūdikis sužinojęs, jog prisiekusieji tuo spektakliu nepatikėjo, ir nusikaltėlis nuteistas kalėti iki gyvos galvos.

Bet kaip jiedu su Džeku sugebėjo šito pasiekti? Kur sėkmės priežastis? Ar tai Džeko gebėjimas klausytis? Turbūt. Štai ir viskas. Jam padėjo barmenė, kuri įpratusi, kad vyrai pastebi tik jos krūtinę, o jos ištarti žodžiai, jei netyčia ir įlekia pro kažkurio iš "gerbėjų" ausį, tai tik tam, kad

pro kitą ausį išlėktų. O Holivudas ta tema kalbėjosi ne su viena prostitute. ("Kaip čia jas apibendrintai pavadinti? - mąsto Deilas, traukdamas iš garažo laistomąją žarną. - Nakties plaštakės? Lovos darbininkių komanda?") Nė viena iš tų merginų negalėjo atpažinti Tornbergo, nes jis pakeitė savo išvaizdą. Į Los Andželą žudikas važiuodavo užsidėjęs peruką, su kontaktiniais lęšiais, užsiauginęs ūsiukus.

- Bet visų sėkmingiausia priemonė - toninis kremas, kaip pasakė Džekas. Išsitepęs juo, Tornbergas tapdavo panašus į vietos gyventojus.

- Besimokydamas Frenč Lendingo vidurinėje mokykloje, jis lankė dramos būrelį, - pastebėjo Deilas. - Aš domėjausi ir sužinojau. Ar patikėsi, ką tas niekšas vaidindavo? Donžuaną...

Būtent nusikaltėlio pastangos pakeisti išvaizdą ir nulėmė prisiekusiųjų apsisprendimą, jie nepatikėjo, kad šitas žmogus beprotis. Ir dar koją pakišo jo įprotis užspausti nosį. Žudikas apie tai pamiršo, nesureikšmino šito, matyt, darė tą nesąmoningai. Gerai, kad Džekas išgirdo. Išgirdo todėl, jog mokėjo klausytis.

"Du kartus paskambino: pirmą kartą padėkojo už tai, kad nustatė, iš kur atsirado peilis, antrą kartą - pranešė apie prisiekusiųjų sprendimą, - prisimena Deilas. - Bet antrą kartą jis norėjo dar kažką pasakyti. Supratau, vos jam prasižiojus."

Nors Deilas ir nėra Dievo siųstas detektyvas, tačiau jis pastebėjo, kaip Holivudui patiko Vakarų Viskonsinas, kaip jį sužavėjo Kaulio apskritis. Kai jiedu važinėjo po čionykštes apylinkes, Džekas buvo panašus į žmogų, kuris, atvykęs į naują vietą, staiga suvokė sugrįžęs namo.

- Klausyk, man čia taip patinka, - kartą pasakė jis, kai jiedu važiavo senu patruliniu, nuolat gendančiu Deilo automobiliu. - Ar tu bent supranti, kaip čia gera gyventi? Tai turbūt vienas nuostabiausių pasaulio kampelių.

Deilas, kuris Kaulio apskrityje gyveno nuo pat gimimo, neketino jam prieštarauti.

Ir per antrąjį jų telefoninį pokalbį Deilas priminė Džekui apie jo prašymą (tarsi juokais, tarsi rimtai) sužinoti, ar netoliese neparduodamas koks nors nedidelis namas. Iš bičiulio tono Deilas dabar suprato, kad juokai baigėsi...

- Tu man skolingas, - kartoja Deilas, užsimesdamas ant peties suvyniotą laistomąją žarną, - Skolingas, tu nenaudėli.

Suprantama, neoficialiai jis jau yra prašęs Džeko, kad padėtų sugauti Žvejį, bet Džekas atsisakė, regis, kažko baimindamasis. "Esu pensininkas, - pasakė jis. - Jei tu nežinai šito žodžio reikšmės, galime drauge pasižiūrėti į žodyną."

Bet juk tai nesąmonė. Žinoma, nesąmonė. Kaip gali išeiti į pensiją

žmogus, nesulaukęs trisdešimt penkerių? Ypač tas, kuris išmano savo darbą geriau už kitus.

- Tu man skolingas, vaikine, - pakartoja Deilas ir nueina prie vandens čiaupo. Virš galvos šviesus dangus. Nė vieno debesėlio. Žalia pievutė. Regis, čia, Germano gatvėje, tikra idilė. Negali būti net kalbos apie sveikos nuovokos praradimą. Bet, matyt, kažkas yra, mes kažką jaučiame. Girdime nemalonų gaudesį. Galbūt tai aukštos įtampos srovės radijo stoties bokštuose poveikis...

Regis, mes čia užsibuvome. Metas vėl mosuoti sparnais - į pagrindinį mūsų maršruto tašką. Mes žinome dar toli gražu ne viską, tačiau suvokėme tris svarbius momentus: pirma, Frenč Lendingo miestui gresia baisi nelaimė; antra, tik keletas žmonių (tiksliau, tik Džudė Maršal ir Čarlzas Bernsaidas) žino, kokia tai rimta grėsmė; trečia, mes nesutikome nė vieno žmogaus, gebančio suprasti visą galybę jėgos, sukausčiusios savo gniaužtuose ramų, tylų miestelį. Visi mūsų sutikti žmonės tarsi akli, panašiai kaip Henris Laidenas. Žinoma, kiekvienas savaip. Tą patį galima pasakyti ir apie tuos, su kuriais mes dar nebuvome susitikę: Vendelas Grinas, Uostytojas Sent Pjeras, iš Viskonsino atvykęs policijos pagalbininkų būrys, kurį Sara vadina Spalvotuoju.

Mes trokštame rasti herojų. O kol jo neradome (galų gale už lango dvidešimt pirmas amžius, ne kokie nors d'Artanjano ar Džeko Obrio... o Džordžo Bušo ir "Purvinos spermos" laikai), turbūt rasime kokį nors žmogų, galintį imtis tokio vaidmens. O gal pasistenkime surasti mūsų seną bičiulį, su kuriuo kadaise buvome susitikę už kokio tūkstančio mylių nuo čia, ant Atlanto vandenyno kranto. Praėjo nemažai metų, ir jis, suprantama, jau nebe tas berniukas, koks buvo anksčiau. Jis pamiršo, kas jam nutiko, didesnę gyvenimo dalį sirgo amnezija. Tas žmogus - vienintelė Frenč Lendingo viltis. Todėl mes mosuojame sparnais ir skrendame į rytus - virš miškų, virš laukų, virš kalvų.

Apačioje matome kukurūzų laukus, pievas, geltonuojančius liucernos stačiakampius. Siauri keliai veda prie baltų fermerių namų, šalia jų - aukšti klojimai, grūdų saugyklos, bokštai, metaliniai angarai, skirti žemės ūkio technikai. Vyrai apsivilkę džinsinėmis striukėmis išeina iš namų ir traukia prie ūkinių pastatų. Mums jau pažįstamas saldus rytmečio oro aromatas. Čia dar prie jo prisijungia aliejaus, mielių, žemės, augimo bei puvimo kvapai. Kuo aukščiau kyla saulė, kuo ryškiau ji šviečia, tuo stipresni darosi kvapai.

Po mumis 93-iojo plento sankryža su 35-uoju mažosios Sentralijos viduryje. Tuščia automobilių stovėjimo aikštelė prie "Send" baro laukia atvykstant *Griausmingo penketo*, kuris paprastai čia praleidžia šeštadienio popietę, vakarą bei naktį. Biliardas, žlėgtainiai, ambrozija, kuriai jie paskyrė savo gyvenimus. Tai geriausias "Kingslendo alaus daryklos

kompanijos" produktas - alus, nenusileidžiantis savo kokybe jokioms kitoms šito putojančio gėrimo rūšims. Jeigu Uostytojas, Peliukas ir kiti jų bičiuliai baikeriai sako, jog tai geriausias alus pasaulyje, kodėl mes turėtume abejoti jų žodžiais? Jie apie alų žino kur kas daugiau negu mes. Be to, kuriant šią alaus daryklą, įdėjo visas savo žinias, patyrimą, visas jėgas, įkvėpimą, padarė viską, kad šita alaus rūšis taptų etalonu. Juk dėl to jie ir atvyko į Frenč Lendingą, kad ši kompanija sutiko su jais dirbti.

Norisi paragauti "Kingslendo alaus", bet šią pagundą mes įveikiame. Dar tik pusė aštuntos ryto, šiuo metu žmonės geria vaisių sultis, kavą bei pieną. Žinoma, mes nekalbame apie tokius, kaip Vanda Kinderling. Yra ir daugiau panašių į ją. Vanda įsitikinusi, jog alus - tik dietinis degtinės pakaitalas... O mes ieškome seno savo bičiulio, kuris jau pasirodė esąs tikras didvyris... dar tada, kai buvome susitikę ant Atlanto vandenyno kranto. Neketiname delsti, mūsų reikalas skubus, veikiame tiesiog čia ir dabar. Įveikiame vieną mylią po kitos. Skrendame palei 96-ąjį plentą. Laukai glaudžiasi prie kelio, kalvos darosi aukštesnės.

Nors ir skubame, tačiau privalome žinoti, kur šiuo metu esame.

4 skyrius

Prieš trejus metus mūsų senas bičiulis šituo pačiu keliu važiavo senu Deilo Hilbertsono automobiliu. Jis sėdėjo ant keleivio sėdynės. Jo širdis pašėlusiai daužėsi krūtinėje, džiūvo burna... ir tik todėl, kad Deilas vežė jį prie namo, pastatyto penkių akrų sklype, priklausančio mirusiam jo tėvui. "Ši miela vietelė" kainavo visai nedaug todėl, jog mirusiojo giminaičių ji nedomino. Deilas laikė šitą namą tik dėl tėvo atminties, bet nematė reikalo ilgai laikyti jį tuščią. Kam jam reikalingas antras namas? Tai tik pinigų bei laiko švaistymas. Juk jį reikia išlaikyti. Apskritai Deilui patiko krapštytis prie namų, bet jis neprieštaravo perkelti tuos rūpesčius ant kito žmogaus pečių. Džekas jam paliko puikų įspūdį, todėl jis mielai pritarė bičiulio norui įsikurti jo tėvo namuose.

O automobilio keleivis tarsi užburtas negalėjo atitraukti akių nuo juos supančios gamtos, nematė nieko - tik miškus, pievas, laukus, kalvas. Jeigu jiedu būtų kitoje vietoje, Holivudas nusivestų Deilą į kokį nors barą, nupirktų jam alaus ir pasakytų: "Paklausyk, žinau, kad padariau tau įspūdį, tačiau esu toks pat *faras*, kaip ir visi kiti. Nieko ypatingo. Man tiesiog sekasi daug labiau, negu to nusipelnau." Ir tai būtų teisybė. Po jų išsiskyrimo, sėkmė Džekui nuolat šypsojosi, jis nustojo lošęs kortomis, nedalyvavo lažybose. Kai visą laiką laimi, tie laimėjimai galiausiai apkarsta. Automobilyje, vos išriedėjus už Sentralijos, mūsų herojų užliejo emocijų audra. Jis beveik pamiršo Deilą. Sojeris pirmą kartą važiavo prie niekada nematyto namo ir jautėsi sugrįžtantis namo. Vis-

kas, ką jis matė aplinkui, įgijo gilią prasmę. Tai tarsi kažkas šventa. Jis žinojo nusipirksiąs šitą namą, nesvarbu, nei kiek jis kainuos, nei kokia jo būklė. Vyriškis netgi būgštavo, kad jį dievinantis Deilas neužsiprašytų pernelyg mažai. Ir dabar jo akyse tvenkėsi palaimingos ašaros.

Iš viršaus mes stebime slėnius. Jie atrodo tarsi milžinų pirštų antspaudai. O važiuojantis prie svajonių namo Džekas tada matė tik siaurus, nuo plento besišakojančius keliukus. Kiekvienas keliukas tarsi jam kalbėjo: "Jau netoli." Kelias tarsi rodė: "Jums štai čia..." Apačioje matome prie kelio esančią automobilių stovėjimo aikštelę, dvi degalines, ilgą pilką stogą su išblukusiu užrašu: "ROJAUS PARDUOTUVĖ". O Džekas tąkart pažvelgęs dešinėn pamatė medinius laiptelius, platų prieangį, duris į parduotuvę. Susidarė įspūdis, kad jis jau šimtus sykių kilo šitais laiptais... pirko tenai duonos, pieno, mėsos, dėžutę vinių, pirštines, kitas smulkmenas, kuriomis buvo užkrautos lentynos. Jis žinojo, jog dažnai teks čia lankytis.

Kai Deilo automobilis riedėjo metaliniu tiltu, tiltas pasakė: "Atvykome!" Jis kreipėsi į ant keleivio sėdynės įsitaisiusį vyriškį. O tas vyriškis, nieko nenutuokiantis apie žemės ūkį, tik iš lėktuvo iliuminatoriaus matęs laukus, negalintis atskirti kukurūzų nuo kviečių... jis pajuto, kaip suspurdėjo širdis. Kitoje tilto pusėje stovėjo rodyklė su užrašu "Norvilio kelias".

- Atvažiavome, - ištarė Deilas ir išsuko iš plento.

O mūsų bičiulis prisidengė ranka burną, tarsi baimindamasis, jog Deilas išgirs iš jo širdies išsiveržusius garsus.

Šen bei ten pakelėse augo lauko gėlės, jos mojavo galvutėmis... Vienos didelės, ryškios, kitos droviai slėpėsi tankioje žolėje.

- Kai važiuoju šituo keliu, visada pakyla nuotaika, - nusišypsojo Deilas.

- Nieko nuostabaus, - tepasakė mūsų bičiulis.

Jo galvoje bei visame kūne siautėjo emocijų uraganas. "Čia sena Lundų, mano motinos giminaičių, ferma. Šalia stovėjo mokykla. Ji jau seniai nugriauta. Mano prosenelė joje mokytojavo. Štai Dveino Apdalo namai, ačiū Dievui, jis nėra mūsų giminaitis." Bū bū bū. Bū bū bū. Jie vėl pravažiavo Tamaraką, melsvai pilkas vanduo blizgėjo, juokėsi ir šaukė: "O štai ir mes!" Pravažiavo posūkį. Lauko gėlių, linkstančių prie automobilio, padaugėjo. Čia augo ir tigrinės lelijos. Naujas emocijų antplūdis pagaliau išspaudė keleivio ašaras.

Tigrinės lelijos. Na, ir kas? Jos Džekui nieko ypatingo nereiškia. Jis apsimetė nusižiovavęs, pasitrynė akis, tikėdamasis, kad Deilas nepastebėjo jo ašarų.

- O štai ir mes! - šūktelėjo Deilas ir įsuko į mažą, visą apaugusį gėlėmis bei žole keliuką. Regis, jis vedė į pievas. Dar toliau - laukai, miškais apaugusios kalvos.

- Po akimirkos pamatysi mano tėvo namus, - kalbėjo Deilas. - Pievą parduodu drauge su namu, o prie jos prisišliejęs laukas priklauso mano pusbroliams Rendžiui bei Kentui.

Už posūkio pasirodė baltas dviaukštis, bet mūsų bičiulis tylėjo iki tol, kol Deilas sustabdė automobilį prie namo. Jiedu išlipo. Priešais juos, ant žalios pievos krašto, paskendęs gėlių jūroje, stovėjo tvirtas fermerio namas - neseniai perdažytas, sutvarkytas, labai patogus.

- Dieve mano! Deilai, - ištarė mūsų bičiulis, - juk tai rojus.

Čia mes ir rasime mūsų ankstesnių kelionių dalyvį, jaunystėje pažinojusi berniuką, vardu Morganas Sloutas, atsiliepiantį į kitą trumpą vardą - Vilkas. Šitame tvirtame, jaukiame name rasime seną mūsų bičiulį. Tą, kuris jaunystėje išmaišė visą šalį nuo vieno okeano iki kito, ieškodamas labai jam svarbaus daikto - Talismano. Tą, kuris, nepaisant jokių sunkumų bei kliūčių, surado jį ir tinkamai juo pasinaudojo. Kuris elgėsi kaip tikras didvyris ir padarė keletą stebuklų. Bet nieko šito neprisimena... Šitame name mes galiausiai susitiksime su buvusiu Los Andželo policijos tyrimų biuro leitenantu Džeku Sojeriu... Dabar jis pusryčiauja, klausydamasis Džordžo Retbano balso, sklindančio iš KDSU radijo stoties.

Mūsų Džekas. Džekis, kaip vadino berniuką jo motina, Lili Kavano Sojer.

Jis vaikščiojo paskui Deilą po tuščią namą. Pirmas aukštas, antras, vėl pirmas, rūsys. Kaip ir dera, žavėjosi nauja krosnimi, vandens šildytuvu, kurį Deilas įrengė, likus metams iki tėvo mirties, gyrė remonto kokybę, blizgančias vaškuotas medines grindis, langų tvirtumą, storą izoliacijos sluoksnį ant aukšto... viską, ką jam rodė Deilas.

- Taip, aš čia daug ką sutvarkiau, - pasakojo Deilas. - Namas visada reikalauja dėmesio, bet aš mėgstu tokius darbus. Kai tik pasitaikydavo kokia laisva minutė, atvažiuodavau čia ir krapštydavausi. Nežinau, galbūt maniau, jog šitaip palaikau ryšį su tėvu. Geras buvo žmogus. Norėjo, kad tapčiau fermeriu, kaip ir jis. Tačiau sužinojęs, jog ketinu dirbti policijoje, palaikė mane. Žinai, ką jis tada pasakė? "Jei tavęs netraukia ferma, verčiau nedirbk čia. Jausiesi tarsi nuo ryto iki vakaro įkinkytas mulas. Mudu su tavo motina ne tam tave auginome, kad taptum mulu."

- O ką motina sakė? - paklausė Džekas.

- Ji buvo kilusi iš fermerių šeimos. Kelios jos protėvių kartos buvo fermeriai. Jai atrodė, jog mulo vaidmuo man galėtų patikti. Mirė ji ketveriais metais anksčiau už tėvą, galiausiai susitaikiusi su tuo, kad jos sūnus - policininkas. Eime į lauką ir pasigrožėkime pieva. Neprieštarauji?

Kai jie apžiūrinėjo pievą, Džekas pagaliau paklausė bičiulio, kiek jis

nori už šitą namą. Deilas seniai laukė šito klausimo. Jis sumažino maksimalią kainą, kurią juodu su Sara anksčiau buvo aptarę, penkiais tūkstančiais. Argi galėjo būti kitaip? Juk jis norėjo, kad būtent Džekas Sojeris nupirktų jo vaikystės namus. Tada jiedu galėtų drauge praleisti bent keletą savaičių per metus.

- Tu rimtai? - nustebo Džekas.

- Manau, tai teisinga kaina, - kiek sutrikęs atsakė Deilas.

- Tau - ne, - papurtė galvą Džekas. - Neleisiu, kad taip pigiai parduotum namą tik todėl, jog jauti man prielankumą. Kelk kainą, antraip aš atsisakau pirkti namą ir išeinu.

- Jūs, pasipūtėliai miestiečiai, mokate derėtis. Gerai, tegul bus trimis tūkstančiais brangiau.

- Penkiais, - kaip kirviu nukirto Džekas. - Arba neperku.

- Sutinku, bet tu skaudini mane.

- Tikiuosi, daugiau man neteks pirkti namo iš kaimiečių, panašių į tave.

Namą jis nusipirko, sutvarkė visus dokumentus, piniginius reikalus. Deilas nieko nežinojo apie Džeko Sojerio praeitį, bet jis suprato, jog policininko atlyginimas nėra vienintelis jo pajamų šaltinis. Po dviejų savaičių Džekas pasirodė Kaulio apskrityje, susitarė, kad namas būtų pajungtas prie telefonų tinklo, perrašė savo vardu sąskaitą už elektrą, supirko pusę "Rojaus parduotuvės", apsilankė Ardene bei La Rivjeroje, kur įsigijo naują lovą, patalynę, stalo įrankius, indus, puodus, keptuves, mikrobangų krosnelę, prancūziškų peilių rinkinį, televizorių su didžiuliu ekranu, stereosistemą, kainuojančią, Deilo apskaičiavimais, beveik visą jo metinį atlyginimą. Tarp Džeko pirkinių buvo ir tokių, kurie Deilą labai nustebino. Jis net nežinojo, kad Frenčio apskrityje tokius dalykus galima nusipirkti. Kam galėjo prireikti kamščiatraukio, kainuojančio šešiasdešimt penkis dolerius, vadinamo "Vynų meistru"? Kas iš tikrųjų šitas vyriškis? Kokioje šeimoje jis buvo auklėjamas?

Deilas pastebėjo paketą su jam nežinomos parduotuvės pavadinimu, prigrūstą lazerinių diskų, po penkiolika ar šešiolika dolerių už kiekvieną. Jam atsivėrė dar viena Džeko Sojerio pomėgių pusė. Akivaizdu, kad jis žavisi muzika. Deilas susidomėjo, ištraukė keletą kompaktų. Klifordas Braunas, Lesteris Jangas, Tomis Flanaganas, Polas Desmondas.

- Niekada apie tokius negirdėjau, - nuoširdžiai prisipažino jis. - Kas čia, džiazas?

- Tu visiškai teisus, - linktelėjo Džekas. - Klausyk, ar galiu prašyti, kad padėtum man sustatyti baldus, sukabinti paveikslus? Maždaug po mėnesio atsivešiu čia daug daiktų.

- Žinoma. - Čia Deilui kilo mintis. - Girdi, tau reikia susipažinti su

mano dėde Henriu! Jis tavo kaimynas, gyvena už ketvirčio mylios nuo čia. Mano tėvo sesers Rados vyras. Teta mirė prieš trejus metus... Henris - muzikos enciklopedija. Jis mėgsta keistą muziką.

Džekas jokiu būdu nenorėjo sutikti, jog džiazas - keista muzika. Nors galbūt Deilo ausiai ji ir atrodė keista.

- Niekada nepagalvojau, kad fermeriams dar lieka laiko klausytis muzikos.

Deilas nusikvatojo:

- Henris - ne fermeris... - Vyriškis nusišypsojo, išskėtė pirštus, ieškodamas tinkamo žodžio. - Jis tikra fermerio priešingybė. Fermeris atvirkščiai. Kai tu sugrįši, supažindinsiu judu. Tau jis patiks...

Po šešių savaičių Džekas sugrįžo. Reikėjo sutikti krovininį automobilį su daiktais ir pasakyti krovikams, kur pastatyti baldus bei kitus rakandus. Dar po kelių dienų jis paskambino Deilui ir priminė jo pažadą pagelbėti sustatyti baldus. Buvo penkta valanda vakaro, diena pasitaikė tokia nuobodi, jog Tomas Lundas užsnūdo prie stalo, ir Deilas išvažiavo į Norvilį, nepersirengęs civiliais drabužiais.

Sojeris paspaudė jam ranką, pakvietė užeiti į vidų. Deilas peržengė slenkstį ir apstulbo, ištiktas šoko. Šokas buvo džiugus. Senasis namas visai pašikeitė, tarsi Džekas būtų jį apgavęs bei atidaręs jam visai kitų namų duris. Svetainė, virtuvė niekuo nepriminė tos aplinkos, kuri supo Deilą vaikystėje. Tarsi kažkas perėjo per namus su stebuklinga lazdele rankoje, ir šie virto kažkuo neregėtai įspūdingu - vila Rivjeroje, butu, esančiu Park aveniu (Deilas niekada nebuvo nei Niujorke, nei Pietų Prancūzijoje). Odinės sofos, krėslai, didžiuliai stalai, ryškūs kilimai, stalinės lempos - visokie daiktai... tarsi iš kito pasaulio, tik kažkaip sėkmingai įsikomponavę į šituos namus, tarsi specialiai jiems ir būtų skirti, tarsi būtent čia jų vieta.

- Vau! - sušuko jis, atgavęs žadą. - Regis, mūsų namai pateko į geras rankas.

- Džiaugiuosi, kad tau patinka, - šyptelėjo Džekas. - Prisipažinsiu, aš irgi patenkintas. Rezultatas pranoko visus mano lūkesčius.

- O kam tu pasikvietei mane? Juk čia viskas savo vietose.

- Mums reikia pakabinti paveikslus, - pasakė Džekas. - Tada tikrai viskas bus savo vietose.

Deilas manė, jog Džekas turi galvoje šeimynines fotografijas ir niekaip negalėjo suprasti, kokia reikalinga pagalba, norint pakabinti ant sienos keletą rėmelių. Tačiau, jeigu jau Sojeris jį pasikvietė, teks jam padėti. Be to, nuotraukos gali daug pasakyti apie bičiulio šeimą. Ši tema Deilą labai domino. Tačiau Džekas nusivedė jį prie medinių dėžių, stovinčių virtuvėje. Ir vėl Deilas pasijuto patekęs visai į kitą, jam nepažįstamą pasaulį. Dėžės akivaizdžiai rankų darbo, kai kurių aukštis siekė iki penkių

pėdų. Pagamintos taip, jog bet kokiomis sąlygomis būtų galima saugiai gabenti daiktus. Suprantama, kad jose ne mamytės ar tėvelio nuotraukos. Jiems su Džeku prireikė nemenkų pastangų, kol ištraukė vinis ir atidarė dėžes. Deilas apgailestavo nepersirengęs, policininko uniforma sudrėko nuo prakaito. Iš penkių dėžių jie ištraukė penkis sunkius stačiakampius daiktus, suvyniotus į audeklą. O juk daugelio kiek mažesnių dėžių vyrai dar net nepalietė.

Po geros valandos jie nunešė tuščias dėžes į rūsį ir pakilo į viršų išgerti alaus. Po to nuėmė audeklą, ir Deilo akims atsivėrė paveikslai. Šiuolaikinis menas. Jis negalėjo suprasti, kas čia pavaizduota, tačiau daugelis paveikslų jam patiko, ypač du peizažai. Suprantama, apie šių paveikslų autorius policijos viršininkas nieko nebuvo girdėjęs, bet suvokė, jog tie žmonės, kurie gyvena dideliuose miestuose ir vaikšto į muziejus bei meno galerijas, be abejo, žino šitų dailininkų pavardes. Tačiau pats menas stulbino Deilą. Jis iš tikrųjų pateko į kitą pasaulį, kuriame niekaip negalėjo rasti nė vieno pažįstamo orientyro. O paskui prisiminė, jog juodu su Džeku Sojeriu ketina pakabinti šiuos paveikslus ant buvusio jo tėvų namo sienų. Ir čia jo siela nurimo. Argi gretutiniai pasauliai negali susiliesti? Argi šitas, šalia esantis pasaulis, priklauso ne Džekui?

- Gerai. Gaila, kad mano dėdė Henris, kurį tau minėjau, negali pamatyti šitų paveikslų. Jis juos įvertintų.

- O kodėl jis negali pamatyti? Aš pasikviesiu jį į svečius.

- Argi aš tau neminėjau? Dėdė Henris aklas.

Kai kurie paveikslai surado savo vietas ant sienų svetainėje, kiti pakilo laiptais aukštyn ir įsitaisė miegamuosiuose, porą nedidelių paveikslų Džekas pakabino didžiajame vonios kambaryje antrame aukšte bei mažajame - pirmame. Deilui skaudėjo rankas - juk reikėjo iškėlus laikyti nemenką svorį, kol Džekas žymėjo vietą, kur reikės kalti vinis. Po trijų pirmų paveikslų jis nusiėmė kaklaraištį, atsiraitojo rankoves, jausdamas per veidą bei kaklą tekantį prakaitą. Po to atsisegiojo apykaklę. O Džekas atrodė taip, tarsi sėdėtų prie pietų stalo ir žiūrinėtų meniu. Jokių sunkaus fizinio darbo padarinių nesimatė.

- Tai tu kolekcininkas? - paklausė Deilas. - Ar daug prireikė laiko surinkti šitiek paveikslų?

- Aš dar nepakankamai žinau, kad galėčiau save vadinti kolekcininku, - atsakė Džekas. - Čia daugiausia paveikslai, kuriuos mano tėvas nupirko šeštajame ir septintajame dešimtmečiais. Kai kuriuos įsigijo mano motina. Ji negalėdavo atsispirti, kai matydavo už širdies griebiantį paveikslą. Štai kad ir šitas Ferfildo Porterio peizažas su priebučiu, pievute bei gėlėmis.

Deilui tas peizažas patiko iškart, vos tik Džekas ištraukė paveikslą iš dėžės. Tokį jis mielai pasikabintų savo svetainėje... nuo tokio priebučio

mielai nužengtų į pievutę. "Keista, - pagalvojo Deilas, - tačiau, jeigu jis pasikabintų savo namuose tokį paveikslą, daugelis žmonių, kurie pas jį užeina, jo net nepastebėtų."

Džekas kažką kalbėjo apie tai, kad jis patenkintas, pagaliau pasiėmęs paveikslus iš saugyklos.

- Tai juos tau atidavė tėvai? - paklausė Deilas.

- Paveldėjau po motinos mirties. Mano tėvas mirė, kai buvau dar vaikas.

- O, atleisk, - Deilas paskubėjo iššokti iš to pasaulio, kur jį įviliojo dailininkas Ferfildas Porteris. - Baisu taip anksti netekti tėvo. - Tik dabar vyriškis suvokė, jog niekaip negali suprasti, kodėl žmonės tampa tokie, koks buvo Džekas Sojeris.

- Taip, - linktelėjo Džekas. - Laimei, motina buvo stipri.

Deilas abiem rankomis įsikibo galimybės ką nors daugiau sužinoti apie bičiulio šeimą.

- O ką gyvenime veikė tavo seniai? Juk tu iš Kalifornijos?

- Gimiau ir užaugau Los Andžele. Mano tėvai sukosi šou versle, bet negalvok, jog tai minusas. Jie buvo dideli žmonės...

Džekas nepasiūlė Deilui pasilikti vakarienės, tuo nelabai maloniai jį nustebinęs. Jiems prireikė dar pusantros valandos, kol pakabino likusius paveikslus. Sojeris išliko draugiškas, geraširdis, tačiau ne veltui Deilas šitiek metų dirbo policijoje - jis pajuto, kad bičiulis nenori atverti jam savo sielos. Durys jau šiek tiek prasivėrė ir čia pat vėl užsitrenkė. O posakis "dideli žmonės" iškart iškėlė jo tėvus į aukštybes. Kai vyrai, vėl nutarę atsikvėpti, atsisėdo prie bokalo alaus, Deilas pastebėjo du paketus iš Sentralijos maisto parduotuvės. Buvo beveik aštunta valanda vakaro, o Frenčo apskrityje paprastai vakarieniaudavo šeštą. Džekas, žinoma, galėjo pagalvoti, jog Deilas pavalgė važiuodamas pas jį, tačiau jis vilkėjo policininko uniformą, o tai viską paaiškino.

Jis pamėgino užmegzti pokalbį apie patį sudėtingiausią tyrimą, kuriame jiems abiem teko dalyvauti. Iš vieno paketo kyšojo supakuoti didkepsniai. Deilo pilvas urzgė. Bet Džekas pokalbio temos nepalaikė.

- Tornbergo Kinderlingo byla niekuo nesiskiria nuo kitų, kurias man teko tirti Los Andžele. Ir aš tau labai dėkingas už paramą.

Deilas viską suprato. Dar vienos durys užsidarė. Sojeris nenorėjo suartėti, nenorėjo sugrįžti į praeitį.

Vyrai baigė gerti alų, pakabino likusius paveikslus. Žinoma, atvažiavus Deilui, jiedu kalbėjosi įvairiomis temomis, bet pokalbio ribas nustatydavo Džekas. Deilas neabejojo, jog klausimas apie bičiulio tėvus gerokai sutrumpino jų bendrą vakarą, tik negalėjo suprasti, kodėl taip yra. Ką slepia šitas žmogus? Nuo ko slepia? Džekas jam padėkojo ir palydėjo iki automobilio, visai palaidojęs Deilo viltis pasėdėti šįvakar dvie-

se. Žaidimas baigtas, metas dingti iš akių, kaip sako nepakartojamas Džordžas Retbanas. Jiems išėjus į žvaigždėtą naktį, dvelkiančią lauko gėlių bei žolės aromatu, Džekas patenkintas atsiduso:

- Tikiuosi žinai, kaip aš tau dėkingas. Gaila, kad turiu grįžti į Los Andželą. Čia taip nuostabu.

Deilui važiuojant plentu link namų, niekas jo neaplenkė, niekas nevažiavo priešais. Kelias buvo tuščias. Jis pagalvojo: ar tik ne pornografija užsiiminėjo Džeko tėvai? Galbūt tėtušis fotografavo, o mamytė atliko pagrindinį vaidmenį? Žmonės, filmuojantys pornografinius filmus, galėjo susižerti krūvas pinigų, ypač jeigu buvo įtraukta visa šeima. Bet, įveikęs dar kokį dešimtadalį mylios, Deilas pats sau prisipažino, jog tokios mintys - tik svaičiojimai, neturintys nieko bendra su realybe. Nė viena moteris, užsidirbanti pragyvenimui tuo, kad dulkinasi su nepažįstamais vyrais filmavimo aikštelėje, nešvaistytų pinigų tokiems paveikslams... Ir Deilas buvo dėkingas Ferfildui Porteriui.

O mes tuo tarpu užeikime į Džeko Sojerio virtuvę. Ant stalo guli rytinis "Heroldo" numeris. Ant dujinės viryklės kaista keptuvė, į ją įmestas sviesto gabaliukas. Aukštas dailus vyriškis, vilkintis išblukusiais sportiniais marškinėliais, džinsais, apsiavęs juodais itališkais batais, plaka kiaušinius.

Stebime, kaip jis žiūri į dubenį, raukosi, ir suvokiame, jog gražus berniukas, kurį mes paskutinį kartą matėme apleistame Niuhempširo viešbutyje, tapo tikru vyru. Ir dar suvokiame, jog išorinis žavesys - ne vienintelis šio vyriškio pranašumas. Kad pranašumų Džekas Sojeris turi nemažai, aišku jau iš pirmo žvilgsnio. Net tada, kai jis kažkuo susirūpinęs. Nors ir visada paslaptingas, akivaizdu, jog šitas vyriškis pasitiki savimi, moka priimti sprendimus bei juos vykdyti. Tai tas žmogus, pas kurį ateina pagalbos žeminami ar skriaudžiami. Ne jo grožis, o protas, ryžtingumas ir patikimumas pirmiausia krenta į akis. Matyt, šitie bruožai giliai įsišaknijo jame. Jis ne iš tų, kurie stovi prie veidrodžio, žavėdamiesi savo atvaizdu jame: tuštybė jam svetima. Suprantama, kodėl Sojeris buvo laikomas kylančia Los Andželo policijos nuovados žvaigžde, kodėl jo asmens byloje gausu padėkų, kodėl būtent jį pasirinkdavo svarbiausioms bei atsakingiausioms užduotims. Džeko bendradarbiai bei jo vadovai buvo įsitikinę, jog, sulaukęs keturiasdešimties, jis būtų tapęs, pavyzdžiui, San Diego ar Sietlo policijos komisaru, o dar po dešimties ar penkiolikos metų - ir paties San Francisko ar Niujorko.

Reikia pastebėti, kad jo amžius, kaip ir išorinis grožis, nekrenta į akis. Sojeris sudaro įspūdį žmogaus, nugyvenusio ne vieną gyvenimą, buvusio tokiose vietose ir tiek mačiusio, jog daugelis to net įsivaizduoti negalėtų. Nieko nuostabaus, kad Deilas Hilbertsonas juo žavisi, kad tikisi jo paramos. Mes viską suprantame, bet Džekas dabar pensininkas, jis

pasitraukė iš žaidimo, labai gaila, velniškai apgailestauju... ir visa kita, tačiau, jei žmogus nori omleto, jis privalo sumaišyti kiaušinio trynį su baltymu, kaip pasakė Džonas Veinas Dinui Martinui iš "Rio Bravo".

- Ir kaip sakydavo mano mama, - staiga balsu ištarė savo mintis Džekas, - kaip ji sakydavo: "Mano saulute, kai kalbėdavo hercogas, visi įdėmiai jo klausydavosi, antraip jis imdavo mosuoti kirviu." Būtent taip ji ir pasakė. - Vyriškis tyli, po to priduria: - Vieną gražų rytą Beverli Hilse... - ir galiausiai pastebi, ką jis daro.

Priešais save mes matome vienišą vyriškį. Vienatvė taip seniai su juo apsigyveno, jog Džekas Sojeris suvokia ją tarsi būtinybę. Susitaikė su tuo ir yra įsitikinęs, jog kitaip būti negali. Juk vienatvė - ne pats blogiausias dalykas, kuris gali žmogui nutikti. Prisiminkime kad ir cerebrinį paralyžių... Vienatvė užprogramuota žmoguje. Netgi Deilas pastebėjo šitą savo draugo charakterio ypatybę, o Frenč Lendingo policijos viršininko negalima pavadinti geru psichologu.

Džekas žiūri į laikrodį ir pastebi, jog beliko keturiasdešimt penkios minutės. Jis turi skubėti į Frenč Lendingą ir, pasibaigus rytinei radijo laidai, pasiimti Henrį Laideną. Vyriškis tikina pats save: "Viskas gerai, man viskas gerai, ir aš tuo labai džiaugiuosi."

Kai jis šįryt atsibudo, tylus balsas jo galvoje pareiškė: "Aš - policininkas."

"Velniava", - pagalvojo Džekas ir pasiūlė balsui palikti jį ramybėje. Tegul tas balsas eina šunims šėko pjauti. Su tarnyba policijoje viskas baigta, jis daugiau nebetiria žmogžudysčių.

...karuselės žiburiai atsispindėjo nuo plikos juodaodžio lavono kaukolės. Lavonas gulėjo pirse, Santa Monikoje...

Ne. Nereikia tenai. Todėl, kad... todėl, kad nereikia. Ir viskas.

Džekui apskritai nereikėjo rodytis Santa Monikoje. Ten ir savų policininkų per akis. Ir pakankamai padorių, kompetentingų, nors ne visai atitinkančių aukštus standartus. Į jų teritoriją kylanti policijos žvaigždė, Džekas Sojeris, užklydo tik todėl, kad susipyko su viena miela mergina, Malibu gyventoja, mis Bruk Krir, scenariste, kuri specializavosi avantiūristinės romantiškos komedijos žanre. Beje, merginos darbą aukštai vertino jos kolegos. Ji pati buvo žavi, daili, sąmojinga. Būtent todėl Džekas skriejo automobiliu vaizdinga Pakrantės autostrada Malibu kanjono rajone. Ir jo nuotaika buvo niūri.

Pravažiavęs eilinį posūkį į Santą Moniką, jis pastebėjo ryškų karuselės ratą, besisukantį virš jūros žiburių ir išsipusčiusios minios. Blizgesys, linksmumas, reginio nerūpestingumas užvaldė vyriškį. Jis pastatė automobilį ir pasuko link žiburių, linksmai mirksinčių paslaptingoje

tamsoje. Paskutinį kartą jis čia lankėsi, būdamas šešerių. Tada, įsikibęs motinos rankos, tampė ją iš paskos tarsi šuo savo šeimininką.

Suprantama, tai, kas vyko po to, galima pavadinti tiktai atsitiktinumu. Kalbėti apie kokį nors sutapimą beprasmiška. Sutapimas dažniausiai susieja du anksčiau nepriklausomus kokio nors svarbaus įvykio fragmentus. O čia niekas nebuvo susieta. Ir svarbaus įvykio nebuvo.

Jis atėjo prie įėjimo ir staiga pastebėjo, jog karuselės ratas nesisuka. Žibintai apšviečia tuščias kabinas. Tą akimirką milžiniškas įrenginys atrodė panašus į piktą ateivį iš kitos planetos, puikiai užsimaskavusį ir tik laukiantį patogaus momento, kada galima kam nors pakenkti. Džekas, regis, girdėjo, kaip tas nenaudėlis murma kažką sau po nosimi. "Na, žinoma, - pagalvojo jis. - Karuselės ratas pasirengęs pulti žmones... o tu tvardykis. Ginčas su mergina sukrėtė tave labiau, negu pats nori prisipažinti". Po to Džekas pažvelgė žemyn ir suprato, jog pirsą iš tiesų gaubia bloga aura: jis čia pasirodė kaip tik tuo momentu, kai buvo pradėta tirti žmogžudystė.

Tarp karuselės žiburių blykčiojo ir Santa Monikos policijos automobilių švyturėliai. Ketvertas uniformuotų policijos pareigūnų mėgino sulaikyti žioplių minią, besiveržiančią prie juosta aptvertos teritorijos. Čia, prie karuselės, įvyko žmogžudystė. Džekas pats save tikino, kad jam nėra ką šičia veikti. Jis čia niekam nereikalingas. Be to, karuselė kėlė jam kažkokius nemalonius pojūčius, nepaaiškinamą nerimą... Vien tik ją pamatęs, jis visada pradėdavo drebėti. Šitie išpiešti maži arkliukai... sustingę, iššiepę dantis.

"Dink iš čia, - įtikinėjo pats save Džekas. - Tave metė draugė, todėl ir nuotaika suknista."

O karuselė...

Staiga švininė uždanga nusileido, nutraukusi vidines diskusijas... Pajutęs, tarsi kažkas jį būtų stumtelėjęs iš vidaus, Džekas žengė pirmyn, prasibrovė pro minią, vos suvokdamas, jog niekada per visą savo karjeros laiką jis nesielgė šitaip neprofesionaliai. Prasibrovė iki pirmos linijos, pralindo pro užtvertą juostą, jaunam *farui*, mėginusiam jį sustabdyti, pakišo po nosimi savo žetoną. Kažkur netoliese gitaristas čirpino bliuzo melodiją. Džekas buvo beprisimenąs jos pavadinimą, jau beveik iškilusį į paviršių iš atminties, bet staiga jis tarsi atitrūko ir vėl panėrė į atminties gelmes. Jaunas policininkas klausiamai pažvelgė į jį ir nuėjo prie detektyvo, palinkusio ties lavonu. Į šitą žmogų Džekui visai nesinorėjo žiūrėti... Ir dar jį erzino muzika. Neapsakomai. Tiesiog varė iš proto. Suprantama, jo reakcija buvo neadekvati. Na ir kas, kuo čia dėta muzika...

Išpaišytas arklys atsistojo ant užpakalinių kojų bei sustingo. Jį užliejo ryški šviesa.

Džekui susuko vidurius, krūtinėje kažkas sujudėjo, pasiruošė, išskėtė rankas. O gal sparnus išskleidė... Šitas siaubingas "kažkas" ketino išsiveržti į laisvę ir pasakyti: "Štai ir aš." Džekas išsigando, pajutęs, kad tuojau pat apsivems... Vos tik vėmimo priepuolis praėjo, sąmonę kaustęs rūkas išsisklaidė.

Juk jis sava valia įžengė į šitą beprotybę ir dabar kapanojasi joje. Kitokio paaiškinimo nėra... Štai prie jo artėja detektyvas Andželas Leonė, jo veide nuostaba bei įniršis. Kadaise jiedu su Džeku tarnavo vienoje policijos nuovadoje. Jis garsėjo godumu, mėgo vartoti prievartą, buvo parsidavėlis, niekino visus civilius, nepriklausomai nuo jų odos spalvos, rasės, turtinės padėties. Teisybės dėlei turime pasakyti, kad vis dėlto jis buvo drąsus, atsidavęs policijos karininkams, kurie elgėsi panašiai, kaip ir jis. Džeko, kuris tarnybą policijoje suprato visai kitaip, jis nekentė, niekino jį ir pavydėjo jam sėkmės bei populiarumo... Iki susidūrimo su urviniu žmogumi beliko kelios sekundės, o Džekas, užuot galvojęs, kaip urviniam žmogui paaiškinti savo atsiradimo šičia priežastį, suko galvą dėl karuselių, dėl gitarų, mąstė apie tai, jog visi kraustosi iš proto. Jis nieko negalėjo paaiškinti. Nebuvo jokio paaiškinimo. Kažkokia vidinė jėga išmetė jį ant pirso. Bet su Andželu Leone Džekas juk nekalbės apie vidinį šauksmą... O jei Andželas parašytų skundą jo kapitonui, jam taip pat Sojeris negalėtų nieko suprantamai paaiškinti.

"Na, matote, jaučiausi taip, tarsi kažkas mane tampytų, laikydamas už virvių... tarsi po pirsą vaikščiotų kitas žmogus..."

Pirmieji Andželo žodžiai apsaugojo Džeką nuo bėdos.

- Tik nesakyk man, kad tu čia tarnybos reikalais, mažas ambicingas snargliau.

Kadangi Andželas ne kartą ir ne du pažeidė įstatymus, virš jo galvos nuolat kabėjo grėsmė. Geradariai, išdavikai, įniršę civiliai, o ir patys bendradarbiai, užmiršę pagrindinį policijos priesaką: vienas už visus, visi - už vieną, nuolat pakišdavo spaudai vieną ar kitą "bombą". Nemažai galvų jau teko atsisveikinti su tarnyba... Todėl nuodėmingajam Leonei iškart šovė į galvą mintis, jog Sojeris renka prieš jį įkalčius.

Kaip ir manė Džekas, padriki jo žodžiai, mėginimas paaiškinti, kad jį tiesiog kažkas patraukė į nusikaltimo vietą, kaip kad gaisrininką, negalintį abejingai praeiti pro degantį namą, tik dar labiau sustiprino Leonės įtarimus.

- Gerai, tu čia atsidūrei atsitiktinai. O dabar paklausyk, ką tau pasakysiu. Jei artimiausiu metu aš išgirsiu tavo vardą, siejamą su tuo, kas man nepatiks, gailėsiesi iki gyvenimo pabaigos. Taigi dink iš čia ir netrukdyk man dirbti.

- Aš išeinu, Andželai.

Prie jų jau artėjo Leonės porininkas. Leonė susiraukė ir gestais leido suprasti, kad jam čia nėra ką veikti. Visai netyčia Džeko žvilgsnis nuslydo prie lavono, gulinčio šalia karuselės. Baisi būtybė, tūnanti jo krūtinėje, suspurdėjo su nauja jėga, sumosavo rankomis, sparnais, nagais, ragais... viskuo, kuo tik įmanoma, mėgindama išsiveržti lauk.

Tie sparnai, rankos, letenos plėšė Džeko plaučius, nagai gramdė skrandžio sieneles.

Egzistavo nerašyta taisyklė, kurios žmogžudysčių skyriaus detektyvas negalėjo pažeisti jokiomis aplinkybėmis: nevemti prie lavono. Džekas visomis išgalėmis mėgino išsaugoti munduro garbę. Tulžis jau buvo susikaupusi gerklėje. Jis užsimerkė. O šlykštus, dvokiantis, judantis padaras veržėsi lauk.

Žiburiai atsispindėjo nuo plikos juodaodžio lavono kaukolės. Jis gulėjo šalia karuselės...

Ne tu. Ne, ne tu. Belskis, kiek tik nori, tu negali...

Sparnai, rankos, letenos nusileido: būtybė nurimo. Pavyko. Jis neperžengė uždraustos ribos. Džekas vėl galėjo atsimerkti. Jis nežinojo, kiek laiko praėjo. Pamatė susiraukusią Andželo kaktą, niūrias akis, grobuonio burną.

- Ką tu čia veiki? Vertini mūsų darbą?

- Norėčiau, kad šitas nevisprotis dingtų su savo gitara.

Andželas nustebo.

- Gitara? Aš negirdžiu jokios gitaros.

Džekas tik dabar suvokė, kad negirdi ir jis.

Bet kuris sveikai mąstantis žmogus pasistengs išmesti iš galvos tokį epizodą. Argi ne? Juk išmetame šiukšles. Jis niekam tikęs, nereikalingas, tai kuriems galams kabintis į jį? Šitas incidentas nieko nereiškia. Su niekuo nesusietas. Negali turėti jokių pasekmių. Atstumtas meilužės, Džekas jautėsi sutrikęs, laikinai aptemo sąmonė... ir atvedė jį į nusikaltimo vietą, esančią svetimoje teritorijoje. Įvyko apmaudi klaida. Ir nieko daugiau.

Tačiau po penkiasdešimt šešių dienų vienuoliktą valandą mūsų žvaigždžių berniukas įžengė į savo kapitono kabinetą, padėjo ant stalo žetoną bei pistoletą ir pareiškė išeinąs į atsargą. Kapitonas, suprantama, nieko nežinojo apie incidentą su Andželu Leone ir nepasiteiravo, kokios įtakos jaunuolio apsisprendimui turėjo juodaodžio lavonas Santa Monikoje. O jei ir būtų paklausęs, Džekas būtų atsakęs, kad niekas jo nepaveikė.

"Neik tenai", - pataria jis pats sau. Ir jam pavyksta. Ne, jis mato keletą "fotografijų"... Medinio ponio galva, pykčio iškreiptas Andželo Leonės veidas, objektas, esantis pagrindinėje pozicijoje. Ir tuo momentu, kai

plyksteli blyksnis, Džekas pasiunčia savo regėjimus šalin, išvaiko juos. Jis jaučiasi tarsi magas. Praktikuojantis. Gerasis magas. Puikiai suvokia, jog išvaikyti regėjimus - tik savigyna. Jeigu motyvai, paskatinę jį pasinaudoti apsaugine magija, neaiškūs, tai savigyna tikrai būtina. Be jokių abejonių. Jei nori paskanauti omleto, privalai sumaišyti kiaušinio trynį su baltymu. Tai negincijamo autoriteto, hercogo Veino, nuomonė.

Džekui Sojeriui yra apie ką pamąstyti ir be mieguisto balso visai ne laiku ir ne vietoje svaidomų pastabų. Tarsi koks vaikas... "policininkas". Pasitelkęs magiją, jis ir šitą balsą mielai pasiųstų kur nors toliau, tačiau nepavyksta. Balsai atsisako paklusti, zvimbia, ūžia, tarsi įkyrios vapsvos.

Reikia pripažinti, jog mūsų herojus nelabai valdo situaciją. Jis žiūri į laikrodį, po to į išplaktus kiaušinius, kurie atrodo kažkaip ne taip. Ir negali suvokti, kokios iš to turėtų išplaukti išvados. Kiaušiniai. Jie neatsako į jam kilusius klausimus. Akys sustoja ties "Heroldo" straipsnio pavadinimu. Didžiosios antraštės raidės pakyla iš vietos, artėja prie jo. "ŽVEJYS VIS DAR VAIKŠČIOJA PO..." Ne, pakaks. Vyriškis nusigręžia nuo baisių žodžių, vėl jį sugrąžinusių prie Žvejo.

Nuo viso šito Džeką pykina. Negyvi du vaikai. Dabar dingo Irma Freno. Tikriausiai ji tapo dar viena auka, ir tas lunatikas ją pusiau suėdė... Mėgdžioja Albertą Fišą... Smulkmenos tarsi nuodai skverbiasi į jo kūną. Kuo daugiau jis sužino, tuo labiau pakyla nuodų koncentracija jo kraujyje, ir tikrovės suvokimas keičiasi... Kaip žmogus, atkakliai mėginantis atsiriboti nuo šitos bylos, Džekas sužinojo stebėtinai daug. Jis įsikūrė Norvilyje, norėdamas pabėgti nuo trapaus pasaulio, tačiau šis, paveiktas išorinių veiksnių, staiga prarado tvirtybę ir pavojingai liula po kojomis. Paskutinius mėnesius Los Andžele jis vos ištvėrė. Kažkokie keisti šešėliai šmėžavo languose bei tarp namų. Laisvadieniais neapleido pojūtis, tarsi jis būtų prisirijęs nešvaraus vandens iš indaplovės. Vyriškis sunkiai kvėpavo, nuolat grūmėsi su pykinimu ir dirbo beveik be poilsio, sėkmingai narpliodamas vieną bylą po kitos. Todėl nesunku suprasti kapitono nuostabą, kai geriausias jo detektyvas netikėtai pasiprašė atleidžiamas.

Jis pasislėpė Dievo užmirštame Amerikos kampelyje, šitame rojuje, šalia gėlėmis geltonuojančios pievos, pabėgo kuo toliau nuo grėsmingo, beprotiško pasaulio, įsikūrė beveik už dvidešimties mylių nuo Frenč Lendingo. Bet mėginimai atsitverti siena nebuvo sėkmingi. Džekas vis dar bandė apginti savo teises, pasitraukti toliau nuo įsisiautėjusios audros. Juk turi jis teisę gyventi vienas, atsiskyręs? Jei dabar pasiduotų regėjimams, nuolat jį persekiojantiems balsams, tektų pripažinti, jog tas siaubingas pasaulis, nuo kurio jis paspruko prieš trejus metus, aptiko jo pėdsakus, pasivijo ir galiausiai jį sučiupo.

Kalifornijoje darbo problemos bei sunkumai jį jaudino. Tai supranta-

ma. O čia jis privalo laikytis per atstumą nuo Vakarų Viskonsino bėdų. Kartais naktį jis nubunda nuo saldaus nuodingo balso: "Daugiau jokių policininkų, nereikia, viskas per daug arti... per daug arti." Apie tai, kas arti, Džekas net galvoti nenori. Reikia vengti patenkančių į jo sąmonę nuodų.

Deilui prastai. Jis tai žino, apgailestauja negalintis padėti draugui. O ir paaiškinti, kodėl atsisako padėti, nesugeba. Deilo ateitis pastatyta ant kortos. Taip. Jis puikus Frenč Lendingo policijos vadovas, bet šįkart neįvertino žaidimo rimtumo ir pakišo galvą po peiliu. Centrinės policijos valdybos atsiųsti pagalbininkai Braunas bei Blekas žemai nusilenkė vietos valdžiai ir pasitraukė į šalį, leisdami Deilui Hilbertsonui pačiam užsinerti sau kilpą ant kaklo. Blogai, žinoma. Deilas tik dabar iki galo suvokė savo padėtį. Jei Žvejys nužudys dar vieną vaiką... Na, Džekas Sojeris nuoširdžiai apgailestauja. Atleiskite, jis negali daryti stebuklų. Džeko galva užimta svarbesniais dalykais.

Pavyzdžiui, raudonomis plunksnelėmis. Tokiomis... visai mažytėmis. Jos, kaip ir anksčiau, nedingsta iš Džeko minčių, nors vyriškis mėgino išvaikyti jas, net pasitelkęs magiją. O atsirado jos likus mėnesiui iki žmogžudystės. Vieną rytą, kai Džekas išėjo iš miegamojo ir leidosi laiptais žemyn, ketindamas imtis pusryčių, viena maža raudona plunksnelė tarsi išplaukusi iš lubų nuvingiavo laiptais žemyn. Po jos pasirodė dar dvi ar trys. Ovalinis tinko blokelis tarsi mirktelėjo, atsivėrė tarsi akis, ir iš jo pabiro plunksnelės. Lietumi, uraganu pasipylė ant Džeko krūtinės, rankų, galvos...

Bet tai...

To niekada nebuvo.

Buvo kažkas kitaip. Dabar Džekui prireikė poros minučių, kad suvoktų, kas ir kaip. Kažkoks neuronas smegeninėje sugalvojo pašuoliuoti, pasispardyti. Kažkuris receptorius pasičiupo ne tą cheminę molekulę. Ir todėl buvo gautas netinkamas signalas, į kurį regėjimo centras sureagavo, sukurdamas iliuziją. Ši iliuzija niekuo nesiskyrė nuo haliucinacijos, o pastarosios būdingos alkoholikams, narkomanams bei šizofrenikams, su kuriais Džekui tekdavo bendrauti tuo metu, kai jis dirbo policijoje. Jis pats nepriklauso nė vienai iš paminėtų kategorijų. Jis netgi ne policininkas. Jau nebe. Jeigu jūs pamanėte, jog Džekas Sojeris koks nors psichas, vadinasi, jums pačiam ne visi namie. Bent jau jis pats 99 procentais įsitikinęs, kad yra visiškai sveiko proto.

Vadinasi, į jį skridusios plunksnelės buvo ne kas kita, o tik iliuzija. Jos neturėjo nieko bendra su realybe. Būkite malonus, pasakykite, kokiame pasaulyje mes gyvename, jei įmanomi šitokie dalykai?

Ausį rėžiantis Džordžo Retbano riksmas tarsi vėjas įsiveržė į jo mintis: "Man skaudu tai sakyti, nes aš myliu mūsų "Aludarių" komandą.

Garbės žodis, jūs ir patys puikiai žinote. Bet būna momentų, kai ta meilė, sukandusi dantis, turi pažvelgti teisybei į akis bei pripažinti... kai kuriuos trūkumus. Badas Selingas. O, B-A-A-DAI, čia aš stengiuosi rėkti, kad mane išgirstų Hjustone. Prašau, sugrįžk! Net aklam žmogui pavyktų geriau, negu mūsų KREIVAKOJAMS, BUKAGALVIAMS NEVYKĖLIAMS."

Ak, tas Henris! Jis taip meistriškai persikūnija į Džordžą Retbaną, jog, regis, matai suprakaitavusias jo pažastis. Bet labiausiai pavykęs Henrio vaidmuo, Džeko nuomone, buvo savimi pasitikintis, nemėgstantis prieštaravimų Henris Šeikas ("Šeikas, Arabų šeichas, Šeikas... Šeikas"), kuris galėjo papasakoti, kokios spalvos kojines mūvėjo Lesteris Jangas tą dieną, kai buvo įrašinėjamas "Avalynės valytojas" ar "Ledi, būkite maloni", arba prisiminti visas kokių dviejų dešimčių populiarių džiazo klubų interjerų smulkmenas.

..." ir prieš pradėdami klausytis labai melodingos muzikos, kuria vieną kartą... sekmadienį "Bilo Evanso trio" pamalonino klausytojus "Viledž Avangarde", parodysime pagarbą trečiajai, vidinei akiai. Tai vaizduotės akis. Pagerbkime ją... Niujorkas. Antroji karštos saulėtos birželio dienos pusė. Einame per Pietinę Septintąją aveniu ir užsukame į "Avangardo" palapinės šešėlį. Atidarome baltas duris, leidžiamės laiptais į erdvų požeminį urvą. Muzikantai išeina į sceną. Bilas Evansas sėdasi prie rojalio, nusilenkia auditorijai. Skotas Lafaras apkabina kontrabosą. Polas Motianis ima į rankas lazdeles. Evansas kiek pakreipia galvą, jo pirštai paliečia klaviatūrą... Jums velniškai pasisekė, kad esate čia. Niekur daugiau šito nepamatysite."

Kūrinį "Mano paika širdis" "Bilo Evanso trio" atlieka "Viledž Avangarde" 1961 metais, birželio 29 dieną. Aš, Henris Šeikas, jūs esate mano svečiai."

Džekas šypsosi, išpila išplaktus kiaušinius į keptuvę, paliečia šakute masę, sumažina ugnį. Prisimena pamiršęs išsivirti kavos. Tiek to, ir nereikia. Bus gerai apelsinų sultys. Po to prisiminė neišsikepęs ir skrebučių. Ir velniai jų nematė. Kam to reikia. Sviestas... daug cholesterolio, iškart pateks į arterijas. Omletas irgi rizikingas patiekalas. Be to, jis turbūt per daug suplakė kiaušinių. Dabar jau net prisiminti negali, kurių galų nusprendė pasigaminti pusryčiams omletą. Juk retai jį valgo. Ir kiaušinius retai perka. Tik iš pareigos. Jei jau šaldytuvuose yra specialios įdubos kiaušiniams sudėti, vadinasi, privalu tų kiaušinių nusipirkti.

Jis paverčia keptuvę, įdeda supjaustytų grybų, svogūno, užmeta vieną omleto pusę ant kitos. Štai taip. Puiku. Ir atrodo gerai. Jis dar turi keturiasdešimt minučių. Kad ir kas būtų, Džekas valdo situaciją, viską daro tinkamai.

Jis vėl atkreipia dėmesį į ant virtuvės stalo gulintį laikraštį. Jau buvo

jį pamiršęs. Tačiau laikraštis jo nepamiršo. Reikalauja dėmesio. "ŽVEJYS VIS DAR VAIKŠTO PO..." ir taip toliau. Žvejys lieka rimta vietine problema. Iš po antraštės iššoka straipsnio autoriaus vardas bei pavardė ir įstringa tarsi krislas akyje. Vendelas Grinas, tas visur esantis landūnas, parazitas, nuolatinis galvos skausmas. Perskaitęs dvi pastraipas, Džekas sudejuoja, ranka užsidengia akis.

Aš neregys - paskirkite mane teisėju!

Vendelas Grinas pasitiki savimi tarsi nedidelio miestelio sportininkas, kuris niekada nebuvo išvykęs už savo miestelio ribų. Aukštas, plačiapetis, ant galvos kupeta rudų plaukų. Primena senatorių. Grinas trankosi po apylinkės barus, teismus, sporto arenas, skleisdamas puikiai surežisuotą žavesį. Jis žino, kaip turi elgtis reporteris, žurnalistas, jis "Heroldo" laikraščio "auksinė plunksna".

Jau per pirmą judviejų susitikimą Džekas įsitikino, jog Grinas - tauškalius. Ir iki šiolei jo nuomonė nepasikeitė. Tai tuščiagarbis, pozuojantis priešais veidrodį, klastingas pagyrūnas, pasirengęs padaryti viską, kad tik pasiektų savo tikslą.

Po Tornbergo Kinderlingo arešto Grinas paprašė Sojerio interviu. Džekas atsisakė. Po to ignoravo dar tris kvietimus pasikalbėti. Tačiau tai nesulaikė reporterio nuo "atsitiktinių" susitikimų.

Praėjus vienai dienai po Emės Sent Pjer nužudymo, Džekas išėjo iš skalbyklos, nešinas paketu išskalbtų marškinių, ir skubėjo prie savo automobilio, kai pajuto, jog kažkieno ranka palietė jo alkūnę. Atsisukęs pamatė išsišiepusią viešą Vendelo Grino kaukę.

- Sveikas, Holi... - Kandi šypsena. - Norėjau pasakyti, leitenante Sojeri. Taip džiaugiuosi jus sutikęs. Tai štai kur jums skalbia marškinius. Ir kaip, susidoroja?

- Viskas būtų gerai, jei ne tos sagos.

- Aišku. Įdomus jūs žmogus, leitenante. Pašnabždėsiu jums vieną adresą Trečioje La Rivjeros gatvėje. Tai skalbykla "Verti pasitikėjimo". Ta įstaiga pateisina savo pavadinimą. Apie sagas pamiršite. Jei norite, kad marškiniai būtų tinkamai išskalbti ir išlyginti, eikite pas kinus. Šeimininkas vardu Li Samas. Pasinaudokite jų paslaugomis, leitenante.

- Nebesu leitenantas, Vendelai. Vadinkite mane Džeku arba misteriu Sojeriu. Arba Holivudu vadinkite. Man jokio skirtumo. O dabar...

Jis toliau žingsniavo link automobilio, tačiau Vendelas ėjo greta.

- Gal pasakysite bent keletą žodžių, leitenante? Atleiskite, Džekai. Policijos šefas Hilbertsonas - artimas jūsų draugas. Ir šioje tragiškoje istorijoje... sukapota maža mergaitė, kiti siaubingi dalykai. Ar jūs galite pasidalyti savo patirtimi, ką nors mums pasiūlyti, kažkaip dalyvauti tyrime... savo idėjų pateikti?

- Norite žinoti mano mintis?

- Viską, ką tik jūs panorėsite pasakyti, drauguži.

Nepaaiškinamas įniršis, apėmęs Džeką, paskatino jį uždėti ranką ant Grino peties ir duoti jam dalykišką patarimą:

- Vendelai, surinkite duomenis apie Albertą Fišą, žudiką iš trečiojo praėjusio amžiaus dešimtmečio.

- Fišą?

- Būtent. Kilęs iš garbios niujorkiečių šeimos. Pritrenkianti byla. Pasmalsaukite.

Iki tos akimirkos Džekas miglotai prisiminė keistojo Alberto Fišo nusikaltimo smulkmenas. Jį jau seniai užgožė vėliau gyvenę maniakai: Tedas Bandis, Džonas Veinas Geisis, Džefris Dameris, nekalbant apie tokį egzotišką egzempliorių kaip Edmundas Emilis Kemperis Trečiasis, įvykdęs aštuonias žmogžudystes. Be to, jis nukirto galvą nuosavai motinai ir padėjo ją ant židinio atbrailos... Paklaustas, kodėl taip padarė, žudikas atsakė: "Ten jai ir vieta." Tačiau būtent Albertas Fišas dabar išniro iš Džeko atminties ir įsmuko tiesiai į Vendelo Grino ausis.

Kas jam pasidarė? Geras klausimas, ką čia bepridursi.

Oi, omletas!

Džekas griebia lėkštę, ištraukia iš dėžės šakutę, peilį, puola prie viryklės, išjungia, sudeda keptuvės turinį į lėkštę ir sėdasi prie stalo. Atsiverčia penktąjį laikraščio puslapį ir skaito apie tai, jog Milė Kubi Viskonsine vykusiame žodžių tarimo paraidžiui konkurse vos netapo trečia, tačiau suklydo, kažkokiame kvailame žodyje "opopanaksas" sukeitusi raides vietomis. Ar galima iš vaiko reikalauti, kad jis teisingai sudėliotų raides kiekviename suknistame žodyje...

Džekas įgrūda į burną trečią omleto gabalą ir pajunta nemalonų skonį. Kažkas panašaus į pusiau sudegusias šiukšles. Jis išspjauna maistą ir mato pilkos masės gabalą bei žalią sukramtytą svogūną. Pažvelgia į likusią pusryčių dalį ir suvokia sugadinęs omletą.

Vyriškis nuleidžia galvą ant krūtinės, sudejuoja. Po kūną tarsi elektros srovė klaidžioja drebulys. Jis skelia kibirkštis, nuo kurių spaudžia gerklę, plaučius, vidaus organus. "Aš ardausi į dalis, - galvoja jis. - Čia ir dabar. Pamiršk, ką tau sakiau. Laukinis opopanaksas pačiupo mane savo aštriais nagais, papurtė opopanaksinėmis letenomis ir nori įmesti į siautėjančią Opopanakso upę, kur aš turiu sutikti savo opopanaksą."

- Kas man darosi? - balsu klausia jis. Ir išsigąsta savo paties balso.

Ašaros graužia akis, jis aimanuoja, išmeta sugadintą omletą į šiukšliadėžę, plauna lėkštę ir nusprendžia, jog metas sugrįžti į realybę. Ir jokių opopanaksų. Kiekvienas daro klaidų. Džekas žiūri į šaldytuvo dureles, mėgindamas prisiminti, ar tenai liko dar nors pora kiaušinių. Žinoma. Jų ten buvo daug. Negalėjo jis visų sugadinti.

Vyriškis paima už durelių krašto. Ir... pamato šviesą, atsispindinčią nuo plikos juodaodžio lavono galvos.

Ne tu.

Personos, į kurią jis kreipiasi, nėra. Tai visai net ne persona.

Ne, tik ne tu.

Durelės atsidaro; lemputė apšviečia šaldytuve esančius produktus. Džekas pažvelgia į kiaušiniams skirtas įdubas. Regis, tuščia. Bet jis žiūri įdėmiai ir pačiame gale pastebi kažką panašaus į kiaušinį, nudažytą šviesiai mėlynai. Toks nostalgiškai melsvas, galbūt primenantis rytinio dangaus mėlį, kurį vaikystėje matė mažas berniukas, gulintis ant žolės už prabangių namų Kalifornijoje, Beverli Hilse. Kad ir kam priklausytų šitas dvaras, akivaizdu, jog tas žmogus - šou verslo atstovas.

Džekas žino šito melsvo atspalvio pavadinimą. Už tai jis turi būti dėkingas Klerai Evinrud, medicinos mokslų daktarei, žaviai onkologei, moteriai, su kuria gyveno Holivude. Besiruošdami namo remontui, tąkart jie tapo tikrais spalvų bei atspalvių specialistais. Klera nusprendė, kad judviejų miegamasis turi būti išdažytas šviesiai mėlyna spalva. O Džekas - jaunas, naujai iškeptas policijos karininkas, nepritarė jos pasirinkimui, buvo įsitikinęs, jog šita spalva pernelyg šalta.

- Džekai, ar esi kada nors matęs liepsnelės kiaušinius? - paklausė tada Klera. - Ar gali įsivaizduoti, kokie jie gražūs? - Pilkos daktarės akys plačiai atsivėrė, tarsi jos rankoje būtų atsidūręs skalpelis...

Džekas dviem pirštais paima iš šaldytuvo daikčiuką, panašų į kiaušinį, tokios pat spalvos, kaip ir mažo paukščiuko liepsnelės. Jam atrodo, kad būtent taip ir yra. Tai paukščiuko liepsnelės sudėtas kiaušinis. Vyriškis padeda jį ant delno - tokį mažą, šviesiai melsvą, riešuto dydžio. Gebėjimas mąstyti, regis, visai apleidžia jį. Po velnių, ką jis padarė, kuriems galams nusipirko liepsnelės kiaušinį? Atleiskite, priežastinis ryšys čia netinka, "Rojaus parduotuvėje" niekas nepardavinėja liepsnelių kiaušinių. Opopanaksa-s-s-s.

Lėtai, nerangiai, tarsi būtų zombis, Džekas dėlioja kojas virtuvės grindimis, kėblina prie kriauklės. Ištiesia ranką ir numeta kiaušinį. Jis rieda žemyn į atliekų smulkinimo mašiną. Džekas įjungia ją. Pasigirsta triukšmas, pabaisa mėgaujasi užkanda. G-r-r-r... Nutrūkęs laidas vis dar kabarojasi vyriškio viduje, skeldamas kibirkštis visuose organuose, prie kurių tik prisiliečia, tačiau pats vyriškis virsta zombiu, todėl beveik nereaguoja į vidinius dirgiklius. Šiuo momentu Džekui Sojeriui labiausiai norisi...

Kai būna raudoni, raudoni...

Dėl kažkokios priežasties jis seniai... labai seniai neskambino savo motinai. Niekaip negali prisiminti, kodėl neskambino, bet jaučia, kad metas su ja pasikalbėti. Netgi su visomis šitomis liepsnelėmis, dedančio-

mis mėlynus kiaušinius... Lili Sojer, Bičių Karalienės balsas, tai vienintelis balsas, kurį jam dabar taip reikia išgirsti. Lili Sojer - vienintelis žmogus visame pasaulyje, kuriam jis gali papasakoti apie savo absurdišką situaciją. Džekas suvokia, jog peržengia racionalumo ribą ir dar labiau ima abejoti dėl savo psichinės sveikatos... tačiau jis paima telefoną bei surenka gražios vilos, esančios Kalifornijos valstijoje, Beverli Hilse, telefono numerį.

Telefonas jo buvusiuose namuose skamba penkis kartus... šešis, septynis. Galiausiai pasigirsta piktas, girtas, mieguistas vyriškas balsas:

- Kimberli... aš tiesiog nežinau, kodėl tu skambini... Tavo pačios labui tikiuosi, jog reikalas tikrai rimtas.

Džekas paspaudžia mygtuką, išjungia ryšį. O velnias! Kur jis paskambino? Juk tuose kraštuose dabar penkta valanda ryto. Ir jis visai pamiršo, kad jo motina mirusi... O, velniai rautų! Kaip galėjo šitaip nutikti?

Džeko sielvartas užaštrina smaigalį, vėl pakyla, pasirengęs smogti tiesiai į širdį, tarsi pirmą kartą... Tuo pat metu mintis, kad jis nors ir trumpai akimirkai galėjo pamiršti apie motinos mirtį, atrodo jam neįtikėtinai smagi. Pats nežinodamas, pravirks ar ims kvatoti, Džekas jaučia, kaip sukasi galva. Jis atsiremia į stalą.

"Nenustygstantis kalakutas", - iškyla jo atmintyje motinos žodžiai. Taip Lili pradėjo vadinti neseniai mirusį savo velionio vyro partnerį po to, kai jos buhalteriai atskleidė, jog šitas žmogus pasisavino tris ketvirtadalius kompanijos "Sojeris ir Sloutas" pajamų. Kiekvienais metais Sloutas vogė milijonus dolerių iš savo buvusio draugo bei verslo partnerio šeimos. Lili viską išsiaiškino, po to pardavė savo kompanijos dalį kitiems partneriams. Šitaip moteris pasirūpino savo sūnaus Džeko finansine gerove. O ir paties Džeko asmeninis fondas kasmet davė nemažą pelną.

"Gegužės mėnesį, - mėgina prisiminti Džekas, - turbūt tada suradau liepsnelės kiaušinį, vaikštinėdamas po pievą. Paskui įdėjau į šaldytuvą, kad nesudužtų... Be to, jo spalva tokia graži..." Ir kiaušinis taip ilgai gulėjo šaldytuve, jog Džekas apie jį pamiršo. Dabar vyriškis supranta, kad iš čia ir iliuzija: pasipylusios ant jo raudonos plunksnelės!

Viskas turi savo priežastį, tik ne visada ją paprasta surasti; nusiramink, atsipalaiduok, liaukis elgtis kaip nenustygstantis kalakutas, ir priežastis pati iškils į paviršių. Galbūt iškils."

Džekas pasilenkia prie kriauklės - reikia atsigaivinti ir iš vidaus, ir iš išorės. Šaltu vandeniu apsipila veidą. Akimirka... ir šalta gaivi srovė nuplauna sugadintą omletą, beprasmišką telefono skambutį, keistus regėjimus... Metas dėtis pačiūžas ir - į kelionę. Po dvidešimt penkių minučių geriausias Džeko draugas, žmogus, kuriuo jis pasitiki, išeis iš KDSU -

AM pastato, paauksintu žiebtuvėliu prisidegs cigaretę ir pasuks takeliu. Paaštrėjusios juslės padės jam surasti Džeko Sojerio pikapą, tiksliu rankos judesiu Henris Laidenas paims už rankenos, atidarys automobilio dureles, įlips į vidų. Kai stebi, kartais sunku patikėti, kaip lengvai šitas aklas žmogus orientuojasi aplinkoje. Negali atitraukti akių nuo tokio užburiančio reginio.

Džekas taip ir elgiasi. Nepaisant to, kad šis rytas pažėrė jam aibę keistų netikėtumų, kelionė apsiėjo be nuotykių. 7:55 jo automobilis jau stovėjo prie takelio, vedančio į radijo stoties pastatą. Liko dar penkios minutės, ir jo draugas išeis į dienos šviesą. Henrio buvimas šalia visada teigiamai veikė Džeką, nuotaika iškart pagerėdavo. Suprantama, Sojeris nebuvo pirmas ar vienintelis žmogus civilizacijos istorijoje, kuris, paveiktas streso, trumpam prarasdavo ryšį su realybe ir pamiršdavo net tokius dalykus, kad jo motina jau pabaigė savo žemišką kelionę bei iškeliavo į aukštesnes sferas. Streso prispaustiems mirtingiesiems būdinga ieškoti paguodos bei paramos pas savo motinas. Tai užkoduota mumyse. Henris, išgirdęs Džeko pasakojimą, žinoma, pasijuoks ir patars jam nesikraustyti iš proto.

Kita vertus, ar būtina atskleisti Henriui tokią absurdišką istoriją? Ypač su tuo liepsnelės kiaušiniu. Tuo labiau, jog Džekas nepasakojo bičiuliui apie ant jo pasipylusią plunksnų uragano iliuziją. Be to, jam ir pačiam visai nesinori vėl iš naujo išgyventi šitą nesąmonę. Gyvenk dabartimi, nesirausk praeityje, aukštyn galvą ir apeik purvo balas. Nesikreipk į draugus psichologinės pagalbos.

Jis įjungia radiją, paspaudžia KWLA - FM, universiteto radijo stotį La Rivjeroje, gimtuosius Viskonsino žiurkės bei Henrio Šeiko namus. Nuo muzikos plaukai stojasi piestu: Glenas Guldas, plačiai atmerkęs vidinę akį, atlieka kažkokį Bacho kūrinį. Džekas negali pasakyti kokį. Bet čia tikrai Glenas Guldas ir jis tikrai atlieka Bachą. Galbūt tai kuri nors jo fuga?

Nešinas CD Henris Laidenas išeina pro radijo stoties duris į saulės šviesą ir tvirtu žingsniu, net nestabtelėjęs, pradeda žingsniuoti grįstu siauru takeliu, tiksliai prisiliesdamas savo zomšinių batų padais prie kiekvienos plokštės vidurio.

Henris... jis toks nepaprastas.

Šiandien, kaip pastebi Džekas, jis vilki gražiais marškiniais be jokios apykaklės, saulėje blykčioja siauros petnešos, ant galvos - brangi "fedora". Pradėjęs artimai bendrauti su Henriu, Džekas sužinojo, jog nepriekaištinga, visada iki smulkmenų apgalvota jo apranga - tai mirusios žmonos Rados Hilbertson Laiden nuopelnas, sistemingo jos darbo rezultatas. Visi jo daiktai būdavo tvarkingai sudėliojami pagal sezonus, stilių, spalvas. Diena po dienos, ir Henris įsiminė, kas kur padėta. Po

truputį jam tai įaugo į kraują. Net būdamas aklas, jis sugebėjo visada atrodyti nepriekaištingai. Ir rengėsi skoningai.

Henris išsitraukia iš kišenės paauksintą žiebtuvėlį, cigaretes, užsirūko. Saulė pagauna dūmų debesėlį ir iškart nudažo pieno spalva. Henris eina tvirtu žingsniu.

Rožinės, kreivos širdies šauksmo raidės: "TROJUS MYLI MARIANĄ! TAIP!" skersai skydo su radijo stoties pavadinimu byloja, kad:

1. Trojus daug laiko praleidžia klausydamasis KDSU - AM.

2. Kad Mariana taip pat jį myli. Todėl pasidžiaukime dėl Trojaus ir dėl Marianos. Džekas visada džiaugiasi bet kokia meilės apraiška, kad ir tokia rožiniai naivia, visada linki įsimylėjėliams sėkmės bei laimės. Į galvą šauna mintis, jog šiuo momentu pats jis gali pasakyti žodį "myliu" nebent tiktai Henriui Laidenui. Žinoma, ne ta prasme, kokia Trojus myli Marianą, bet jis myli Henrį ir nė kiek tuo neabejoja.

Henris prieina prie automobilio, jo pirštai paliečia durelių rankeną, atidaro, vyriškis įlipa, atsisėda ant keleivio sėdynės. Kiek palenkia galvą, įsiklauso. Jo tamsūs akinių stiklai sublizga.

- Kaip tau tai pavyksta? - klausia Džekas. - Šiandien muzika padėjo, tačiau tu ir be jos puikiai randi automobilį.

- Man pavyksta todėl, kad esu apdovanotas absoliučia uosle. Šiandien mane tuo galutinai įtikino mūsų praktikantas Morisas Rodenas, rūkantis žolytę. Jaunuolis mano, jog aš - Viešpats Dievas. Bet, regis, jo smegeninė veikia, jei per tokį trumpą laiką jis spėjo suprasti, kad Džordžas Retbanas bei Viskonsino žiurkė - vienas ir tas pats žmogus. Tikiuosi, jis laikys liežuvį už dantų.

- Aš irgi tikiuosi, - sutiko Džekas. - Tik nebėk nuo atsakymo. Kaip tau visada pavyksta taip greitai atidaryti automobilio dureles? Tavo ranka neieško jų, o iškart atsiduria reikiamoje vietoje ir atidaro.

Henris atsidūsta:

- Rankena man pasisako kur esanti. Elementaru. Man belieka tik ją išgirsti.

- Ji skleidžia kažkokius garsus?

- Ne tokius, kaip tavo radijo imtuvas ar koks nors koncertinis rojalis. Suprantama, ne. Tai labiau panašu į vibraciją. Garsas garso viduje. Argi Danelis Barenboimas, ne didis pianistas? Tu tik paklausyk - skamba kiekviena gaida. Norisi net instrumento dangtį išbučiuoti. Tik įsivaizduok, kokie jo rankų riešai.

- Tai Barenboimas?

- Žinoma, kas gi dar? - Henris lėtai atsisuka į Džeką. Jo lūpose sarkastiška šypsena. - Aha, suprantama. Turbūt pamanei, jog klausaisi Gleno Guldo?

- Nieko aš nepamaniau... Na, gal ir pagalvojau, jog čia galėtų būti Glenas Guldas, bet...

- Ne, ne, ne. Net nebandyk. Tavo balsas visada išduoda. Tai mes važiuosime į Norvilį, ar tu ir toliau ketini sėdėti čia bei meluoti man. Pakeliui kai ką tau papasakosiu.

Jis ištiesia Džekui ranką su CD.

- Šitą kompaktą man davė marihuanos mėgėjas. "Purvina sperma" naudoja vieną iš "Suprimz" hitų. Asmeniškai mane nuo viso šito pykina, bet galbūt Viskonsino žiurkei kaip tik patiks.

Muzika jau nebe tokia įnirtinga. Džekas nemato būtinybės meluoti, jis įkiša CD į plyšį po radijo imtuvu. Spusteli vieną mygtuką, po to kitą. Pasigirsta beprotiški riksmai, trenksmas. Džekas atsilošia ant automobilio sėdynės.

- Viešpatie, Henri. - Džekas sumažina garsą.

- Neliesk šito disko, - sustabdo jį Henris. - Jei tavo ausys nekraujuoja nuo šito mėšlo, vadinasi, jis neatlieka savo funkcijos.

"Ausys", Džekas žino, jog džiazo žargone tai reiškia gebėjimą suprasti, kaip kuriama muzika, garso bangomis plintanti oru. Muzikantas, turintis geras "ausis", lengvai įsimena dainas bei aranžuotes, lengvai improvizuoja. Tik kartą pasiklausęs, net jei nepažįsta natų, toks žmogus įsimena melodiją. Jis be vargo atkartoja taksi signalus, lifto varpelių skleidžiamus garsus, katinų miaukimą. Pasaulis tokiems žmonėms - tai garsų visuma. Henris Laidenas - vienas iš jų. Džeko manymu, jo ausys vertos olimpinio aukso medalio, vargu ar kas nors jam gali prilygti.

Būtent ausys padėjo Henriui atskleisti didžiąją savo bičiulio paslaptį. Jis suprato, kad Džeko motina - ta pati Lili Kavano Sojer. Kai Deilas juos supažindino, Henris su Džeku stebėtinai greitai susidraugavo. Jie padėjo vienas kitam praskaidrinti vienatvę, todėl du ar tris vakarus per savaitę būtinai praleisdavo drauge: pietavo, klausėsi muzikos, kalbėjosi įvairiomis temomis, juolab kad kiekvienas jų turėjo ką pasakyti. Kartais Džekas atvažiuodavo pas Henrį ir pasilikdavo, kartais parsiveždavo bičiulį į savo namus. Po šešių ar septynių mėnesių Džekas paklausė, ar sutiktų Henris drauge su juo skaityti įdomias, jiems abiem patinkančias knygas. Henris atsakė: "Mielasis, kokia puiki mintis. Gal pradėkime nuo trilerių? Ką manai?" Jiedu pradėjo nuo Česterio Haimso ir Čarlzo Vilfordo, perėjo prie šiuolaikinių romanų, po to perskaitė Sidnio Perelmano bei Džeimso Terbero kūrybą ir galiausiai ėmėsi šturmuoti Fordo Medokso bastionus. Artimiausiu metu ketino atakuoti "Nykius namus".

Kartą vakare, kai Džekas baigė skaityti numatytą dalį Fordo romano "Gerasis kareivis", Henris atsikosėjo ir pasakė:

- Deilas pasakojo, jog tavo tėvai sukosi šou versle.

- Teisingai.

- Nenoriu kišti nosies į svetimus reikalus, bet ar neprieštarausi, jei kai ko tavęs paklausiu? Jei panorėsi, gali atsakinėti tik "taip" arba "ne".

- O kas atsitiko, Henri? - sunerimo Džekas.

- Ketinu patikrinti vieną savo hipotezę.

- Gerai. Klausk.

- Dėkoju. Ar tavo tėvai dirbo skirtingose šou verslo sferose?

- Taip.

- Vienas buvo menedžeris, o kitas - tiesioginis atlikėjas?

- Taip.

- Tavo motina buvo aktorė?

- T... taip.

- Ji buvo garsi aktorė, nors ir negavo įvertinimo, kurio buvo verta. Penktojo ir šeštojo dešimtmečių viduryje ji nusifilmavo daugelyje filmų, o karjeros pabaigoje gavo "Oskarą" už antraplanį moters vaidmenį?

- Henri, - išlemeno Džekas. - Kaip tu...

- Patylėk. Noriu dar pasimėgauti akimirka. Nuostabu. Tavo motinai, Lili Kavano, taip ir nepavyko iki galo atskleisti savo talento galimybių. Bet kiekvienas jos atliekamas vaidmuo aukštino šitas merginas bei moteris... ryžtingas padavėjas, damas, kurios savo rankinėse slepia pistoletus... Nuostabi, talentinga, sąmojinga, natūrali, ji tarsi susiliedavo su savo personažu. Ji šimtus kartų pranašesnė už aktores, kurioms atitekdavo pagrindiniai vaidmenys.

- Henri...

- Kai kurie iš tų filmų buvo ypač populiarūs. Pavyzdžiui, Džono Mendelo "Prarasta vasara". Tiesa, jo jau nepamatysi...

- Henri, kaip tu...

- Tu pats man viską pasakei. Iš kur dar galėčiau sužinoti? Kaip pasakei? Savo balso intonacijomis, kaipgi dar. Tavo sakiniai išsiskiria ypatingu ritmu.

- Ritmu?

- Patikėk. Tik tau būdingas vidinis ritmas. Kol tu skaitei "Gerąjį kareivį", aš suvokiau, jog man pažįstamas šitas ritmas ir mėginau prisiminti, kur galėjau jį girdėti. Niekaip negalėjau rasti atsakymo, o štai prieš dvi dienas mano protas tarsi nušvito: Lili Kavano. Juk nekaltini manęs tuo, kad man kilo noras patikrinti savo hipotezę?

- Kaltinti tave? - pakartojo Džekas. - Aš tiek sutrikęs ir apstulbęs... Duok man porą minučių.

- Nesibaimink, tavo paslaptis visiškai saugi. Tu juk nenori, kad žmonės, žiūrėdami į tave, sakytų: "Ei, juk tai Lili Kavano sūnus." Man regis, tai nebloga mintis.

Tai jau tikrai. Henrio Laideno ausys nepaprastos.

* * *

Kol automobilis rieda keliu, triukšmas trukdo tęsti pokalbį. "Purvina sperma" į šipulius traiško dainą "Kur išėjo meilė", tarsi negailestingas piktadarys trypia tokias gerietes "Suprimz". Henris, tvirtinantis, jog nuo tokių iškrypimų jį pykina, sėdi, parėmęs rankomis pasmakrę ir išsišiepęs. Galbūt iš malonumo.

Priešais "Šmito prekybos centrą" prieš pat pikapo nosį išnyra ketvertas dviratininkų paauglių. Džekas spusteli stabdžius, berniukai akimirkai sustoja, po to išsirikiuoja į liniją išilgai šaligatvio, laukdami, kol pikapas pravažiuos pro šalį. Džekas atlaisvina stabdžių pedalą. Henris atsitiesia, sugrįžta į pirmykštę pozą, jam nėra ko nerimauti. O berniukai nesuvokia, kaip jiems reaguoti į iš pikapo sklindantį staugimą. Jie spokso į priekinį automobilio stiklą su pasibjaurėjimu ir sutrikę. Jų proseneliai turbūt panašiai būtų žiūrėję į Siamo dvynius ar į žmogų-aligatorių... Visiems aišku, jog pikapų vairuotojai klausosi tik metalo arba kantri muzikos. Vadinasi, šitas kažkoks balta varna, išsigimėlis.

Džekui pravažiuojant pro šalį, pirmasis berniukas - stambaus, pikto, chuliganiško veido, ištiesia ranką ir parodo nepadorų gestą. Du kiti stovi išsižioję tarsi idiotai. Ketvirtas šviesiaplaukis paauglys blizgančiomis akimis, Džeko nuomone, pats simpatiškiausias iš visų, pažvelgia vairuotojui tiesiai į akis ir padovanoja jam drovią šypseną. Tai Tajus Maršalas. Jis dar to nežino... bet yra pakeliui į niekieno žemę.

Berniukai lieka už nugaros. Veidrodyje Džekas mato, kaip jie mina pedalus ir lekia gatve pirmyn. Pasipūtėlis pats pirmas, o mažiausias bei pats simpatiškiausias vis labiau atsilieka nuo kitų.

- Nepriklausomi ekspertai ką tik išsakė savo nuomonę apie "Purviną spermą", - komentuoja Džekas. - Keturi berniukai dviratininkai. - Jis pats savęs negirdi, todėl įsitikinęs, jog ir Henrio ausų jo žodžiai nepasiekė.

Tačiau Henris viską girdi, tai išduoda jo klausimas. Jis nori sužinoti berniukų reakciją. Džekas jam atsako, jog vieno berniuko nuomonė neigiama, kitų dviejų - labiau neigiama negu teigiama, o ketvirtasis yra arčiausiai teigiamos.

Vienuoliktoje gatvėje viskas baigiasi. Regis, automobilio salone išsisklaido rūkas, stiklą tarsi kažkas nuplauna švariu vandeniu, oras tampa šviežesnis, spalvos ryškesnės.

- Įdomu, - ištaria Henris, pasilenkia ir, tiksliai suradęs mygtuką, jį paspaudžia. Po to išima diską bei įdeda jį į dėklą. - Pažintinis įrašas, ar ne taip? Laukinio egocentriško įniršio negalima iškart atmesti. Morisas Rozenas neklydo. Viskonsino žiurkei tai bus ideali muzika.

- Klausyk, man regis, jis užsimojo nušluostyti nosį Glenui Mileriui.

- Beje, apie Milerį. Tu nenumanai, kokie mano šiandienos planai. Tai koncertas! Mitruolis Makstonas, tiksliau, jo dešinioji ranka Rebeka

Vailes - tikiuosi, ji tokia pat nuostabi, kaip ir jos balsas, - pasamdė mane didžėjumi. "Makstono senelių namuose" šįvakar Braškių festivalis. Na, suprantama, pasamdė ne mane, o mano antrininką, orkestrų žinovą, Simfoninį Steną.

- Ar tave nuvežti?

- Ne. Žavioji mis Vailes manimi pasirūpins. Bet vis tiek dėkoju.

- Simfoninis Stenas?

- Iš kojų verčiantis didžiųjų orkestrų eros reliktas, žavus džentelmenas, vilkintis "zutą"*. "Makstono" gyventojams toks sugrįžimas į geriausią jų gyvenimo periodą suteiks daug džiaugsmo.

- Ir tu tikrai turi tokį kostiumą?

Bebaimis Henrio veidas atsisuko į jį. Tai ir buvo atsakymas į klausimą.

- Atleisk. Nežinau, kas man užėjo. Keičiam temą. Verčiau pasakyk, ar tavo, tiksliau, Džordžo Retbano, šįryt pasakyti žodžiai apie Žvejį duos naudos. Aš su viltimi juos išklausiau.

Henris prasižioja ir prabyla griausmingu Džordžo Retbano balsu: "Tikrasis Žvejys, Albertas Fišas, berniukai bei mergaitės, mirė jau prieš kokius septyniasdešimt šešerius metus."

Tiesiog sunku patikėti, kad Henris Laidenas gali kalbėti tokiu balsu. Tačiau čia pat jis vėl tampa savimi ir tęsia:

- Tikiuosi, jie bus naudingi. Perskaitęs rytiniame laikraštyje eilinę tavo draugužio Vendelo Grino tiradą, nusprendžiau, jog Džordžas Retbanas turi kažkaip į ją sureaguoti.

Henris Laidenas mėgsta sakyti: "Aš manau, aš perskaičiau, aš mačiau." Jis žino, jog tokios frazės pavergia pašnekovus. O Vendelą Griną pavadino Džeko draugužiu irgi ne be reikalo: tik jam Džekas prisipažino pataręs reporteriui susipažinti su Alberto Fišo nusikalstama veikla. Dabar Džekas apgailestauja netyčia prasitaręs. Vendelas Grinas - tikrai jam ne draugas.

- Jei jau tu pagelbėjai spaudai, galėtum pamąstyti ir apie tai, kaip padėti mūsų policijai, - tęsia Henris. - Atleisk man, Džekai, bet Deilas - mano sūnėnas.

- Negaliu patikėti, kad tai tavo žodžiai, - atsako jam Džekas.

- Žinai, dabar aš sakau tą, ką galvoju. Tavo patirtis mums labai praverstų, be to, Deilas įsitikinęs, jog tu jam skolingas. Ir tikrai galėtum padėti jam išsaugoti darbą. Jei iš tiesų myli Frenč Lendingą bei jo apylinkes, privalai skirti vietos gyventojams nors dalį savo laiko bei talento.

- O tau nekilo mintis, jog aš išėjau į pensiją? - pro dantis iškošė Džekas. - Ir man visai nesinori tirti žmogžudystes. Patikėk.

---

* "Zutas" - specialus kostiumas. Tai ilgas švarkas, plačios kelnės ir plačiabrylė skrybėlė. Buvo madingas 1930-1940 metais, ypač tarp lotynų amerikiečių jaunimo. Žmonės, teikę pirmenybę tokiems kostiumams, buvo vadinami zuteriais.

- Žinoma, kilo, - atsako Henris. - Bet tu žmogus, turintis patirtį, ir, atleisk man, bet aš negaliu suprasti, kas tau trukdo...

- Niekas man netrukdo, - išpyškina Džekas. - Bet aš civilis, aš jau ne policininkas.

- Tu - bosas... Mes galime toliau klausytis Barenboimo. - Henris perbėga pirštais per radijo imtuvą ir paspaudžia mygtuką.

Penkiolika minučių automobilio salone skamba "Goldbergo variacijos". "Puiki muzika, - mąsto Džekas. - Tik visiškas "bambukas" galėjo pagalvoti, kad groja Glenas Guldas. Žinoma, žmogus su tokia klausa negali išgirsti mašinos durelių vibracijos skleidžiamo garso ar ko nors panašaus."

Kai iš 93-iojo plento jie pasuka į Norvilį, Henris nutraukia tylą:

- Pakaks pūstis. Nederėjo man kaltinti tavęs. Tuo labiau, kad aš pats turiu bėdų.

- Tu? - Džekas nustebęs žiūri į jį. Gyvenimiška patirtis diktuoja, jog Henris nori paprašyti, kad jis atliktų neoficialų tyrimą. - Kokios gali būti tavo bėdos? Netvarkingai sudėtos kojinės? Ar kas nors negerai radijo stotyje?

- Su šituo aš pats susidoročiau. - Henris nutyla. Pauzė užsitęsia. - Jaučiu, kaip man minkštėja smegenys. Kraustausi iš proto.

- Liaukis. - Džekas sumažina greitį. Ar Henris irgi matė plunksnų uraganą? Žinoma, ne. Henris juk apskritai nieko nemato. O ir jo plunksnų uraganas - tik iliuzija.

Henris vibruoja tarsi kamertonas. Ir vis "žiūri" į priekinį stiklą.

- Sakyk, kas vyksta. Aš jau pradedu dėl tavęs nerimauti.

Henris prasižioja... ir vėl susičiaupia. Jis visas dreba.

- Hm-m-m, pasirodo, sunkiau, nei aš maniau. - Ir kur pradingo jo balsas - visada ramus, sausas, tikrasis Henrio Laideno balsas...

Pikapas jau nebevažiuoja, o tiktai šliaužia. Džekas ketina kažką pasakyti, bet paskutinę akimirką nusprendžia, jog tyla - gera byla.

- Aš girdžiu savo žmoną, - pagaliau ištaria Henris. - Naktimis, gulėdamas lovoje. Trečią ar ketvirtą nakties. Rada vaikščioja po virtuvę, po to pakyla laiptais. Turbūt kraustausi iš proto.

- Kiek kartų taip buvo?

- Kiek kartų? Aš šito nežinau. Galbūt tris ar keturis.

- Tu buvai atsikėlęs? Šaukei ją vardu?

Henrio balsas vis dar dreba.

- Ir atsikėliau, ir šaukiau. Neabejojau, kad tai ji. Jos žingsniai, jos eisena. Rada mirė prieš šešerius metus. Įdomu, tiesa? Tiktai aš baiminuosi dėl savo psichikos.

- Tu pašaukei ją vardu, - patikslina Džekas. - Išlipai iš lovos ir nusileidai žemyn.

- Tarsi lunatikas, tarsi koks beprotis. "Rada? Tai tu, Rada?" Praėju-

sią naktį apėjau visą namą. "Rada? Rada?" Galima pagalvoti, jog tikėjausi sulaukti jos atsakymo. - Henris visai nesidrovi iš po tamsių akinių stiklų skruostais riedančių ašarų. - Bet visų blogiausia, kad aš iš tiesų to tikėjausi...

- Namuose nieko nebuvo? - toliau tikslina informaciją Džekas. - Viskas savo vietoje? Niekas nedingo, neatsirado kitoje vietoje?

- Man regis, taip. Viskas ten, kur ir turėtų būti. - Jis pakelia ranką ir nusivalo veidą.

Takelis, sukantis į Džeko namus, lieka dešinėje pusėje.

- Pasakysiu, ką aš galvoju, - Džekas pamėgino įsivaizduoti, kaip Henris naktį klaidžioja po tuščius namus. - Prieš šešerius metus tave užgriuvo baisi nelaimė, mirė tavo mylimas žmogus. Tavo jausmai buvo skirtingi: pyktis, skausmas, noras susitaikyti su neišvengiama realybe... Tau tarsi ir pavyko viską išgyventi, prisitaikyti, priprasti prie našlio gyvenimo, tačiau žmonos iki šiolei trūksta.

- Žinoma, tavo žodžiai mane guodžia, - pastebi Henris. - Tačiau jie nieko nepaaiškina.

- Leisk man tęsti. Atsitinka keistas, neįprastas dalykas. Patikėk, žinau, ką sakau. Tavo protas maištauja. Iškreipia tikrovę, pateikia netikrą informaciją. Niekas nežino, kodėl šitaip vyksta, bet taip yra.

- Nori pasakyti, kad tu irgi skrausteisi iš proto? Jaučiu, jog mudviejų likimai panašūs.

- Kalbu apie tai, kad žmonėms taip kartais būna. Iliuzijos, haliucinacijos... Būtent taip nutiko ir tau. Nėra ko nerimauti. Gerai, štai tavo takelis. Ir tavo namai.

Jis pasuka į žole apaugusį takelį, vedantį prie balto kaimiško namo, kuriame Henris su žmona Rada praleido penkiolika laimingų vedybinio gyvenimo metų... iki tol, kol Radai buvo diagnozuotas kepenų vėžys. Pirmus dvejus metus po jos mirties Henris kiekvieną vakarą vaikščiodavo po namus ir visur uždegdavo šviesas.

- Haliucinacijos? Kada tau taip buvo paskutinį kartą?

- Tai ne toks jau retas reiškinys, - pastebi Džekas. - Ypač jei žmogus mažai miega, panašiai kaip tu. Aš nieko neišsigalvoju, Henri. Porą kartų ir man taip buvo.

- Haliucinacijos. - Henrio tonas staiga keičiasi. - Fantastika.

- Pamąstyk apie tai. Mes gyvename racionaliame pasaulyje. Viskas turi priežastį, o priežastys visada racionalios. Gal cheminės medžiagos, kurias išskiria mūsų smegenys, ar tiesiog sutapimas... Jei nebūtume mąstančios būtybės, negalėtume suprasti ir žinoti, kas vyksta.

- Net aklas gali tą matyti, - kartoja savo frazę Henris. - Dėkoju. Po tokių žodžių jau galima gyventi. Jis išlipa, uždaro dureles. Tuomet pri-

eina prie lango, pasilenkia ir sako: - Tu nori šiandien pradėti skaityti "Nykius namus"? Grįšiu pusę devyntos, ne vėliau.

- Atvažiuosiu apie devintą.

- Din don, - sako atsisveikindamas Henris, kyla į priebutį ir įeina į namus, kurie, suprantama, neužrakinti. Šiuose kraštuose tik tėvai rakina duris. Ir tai tik pastaruoju metu.

Pikapas apsisuka, išvažiuoja į Norvilio plentą. Džekas jaučiasi vienu šūviu nušovęs du zuikius: padėdamas Henriui, jis kartu padėjo ir sau. Kaip gerai, kad viskas susitvarkė.

Sukdamas į savo takelį, išgirdo kažkokį skambėjimą iš peleninės po prietaisų skydeliu. Jau antrą kartą jį girdi. Matyt, kažkoks nedidelis daikčiukas skamba. Pagal garsą taip atrodo. Saga ar kokia nors moneta. Džekas privažiuoja prie namo, išjungia variklį, atidaro dureles. Po to prisimena garsą, ištiesia ranką, ištraukia peleninę.

Ir sustingsta, pamatęs joje liepsnelės kiaušinį... mažytį it žirniukas.

Kiaušinis toks mėlynas, kad net aklas tai pamatytų.

Virpančiomis rankomis Džekas paima iš peleninės kiaušinį. Neatitraukdamas nuo jo akių, išlipa iš automobilio, užtrenkia dureles. Vis dar spoksodamas į kiaušinį, staiga prisimena, jog reikia kvėpuoti. Ranka sujuda, kumštis atsigniaužia, kiaušinis nukrenta ant žolės. Džekas pakelia koją ir stipriai paspaudžia kulnimi mėlyną taškelį. Neatsigręždamas įsideda į kišenę automobilio raktelius ir eina prie namo. Norėtų jį pavadinti savo tvirtove, bet dabar jau liežuvis neapsiverčia.

Antra dalis
TAILERIO MARŠALO PAGROBIMAS

5 skyrius

Rytinio pasiskraidymo virš "Makstono senelių prieglaudos" metu akies krašteliu mes pastebėjome valytoją. Pamenate jį? Vilkintį kombinezonu? Pilvotą? Su cigarete burnoje, nors po visus koridorius iškabintos lentelės su užrašu: "NERŪKYTI! KENKIA PLAUČIAMS!" Su šluota, primenančia negyvų vorų kapines? Nepamenate? Tiek to, neatsiprašinėkite. Anokia čia bėda nepastebėti Pito Vekslerio. Buvo niekuo neišsiskiriantis paauglys, šiaip ne taip pabaigęs Frenč Lendingo vidurinę mokyklą, po to - niekuo neišsiskiriantis jaunuolis... dabar vis toks pat neišsiskiriantis vidutinio amžiaus vyriškis. Vienintelis jo pomėgis - paslapčia ir kuo skaudžiau įskaudinti kurį nors iš senelių. Tarp šių vargšų nelaimėlių nusiskundimų, kvailų klausimų, šlapimo bei bezdalų kvapo ir slenka Pito gyvenimas. Dažniausiai kliūva tiems, kurie serga Alzhaimerio liga. Kalbama, jog jis kartais į jų kaulėtas nugaras ar subines net cigaretę gesina. Ir mėgaujasi, kai šie dejuoja iš skausmo. Pats vyriškis tame poelgyje mato dvigubą naudą: šitaip seneliai pabunda, o jis pats gauna progą pasidžiaugti. Tai praskaidrina jo dienas. Bent jau šiokia tokia pramoga. Tuo labiau kad šitie "zombiai" vis tiek nieko niekam nepasakys.

O Dieve, pats šlykščiausias iš jų kiūtina koridoriumi... Čarlzo Bernsaido žandikaulis atvipęs, užpakalis plikas. Pitas mato, jog sėdmenys išterlioti šūdais. Ir ant šlaunų rudos dėmės... iki pat kelių. Senis eina į tualetą... tik vargšelis kiek pavėlavo. Kažkoks rudas arkliukas, pavadinkime jį Rytiniu Griaustiniu, jau išsiveržė iš arklidės ir, žinoma, iki valiai prisišuoliavo po Bernio paklodes.

"Ačiū Dievui, ne mano darbas jas skalbti, - galvoja Pitas ir išsiviepia. Cigaretė vis dar dantyse. - Tai jau Batčo rūpestis."

Bet koridoriuje stovintis stalas šiuo metu tuščias. Batčui Jorksai nepasisekė, neturės progos pasigrožėti pro šalį plaukiančia nuoga Bernio subine. Ir dar šūdina. Batčas turbūt išėjo parūkyti, nors Pitas šimtus kartų jam kartojo, jog tos lentelės "NERŪKYTI" visai nieko nereiškia, jos tik dėl akių. Pačiam Mitruoliui nusispjaut, kas ir kur rūko. Ir kas jiems atstoja peleninę, jam taip pat nerūpi. Lentelės kabo tik tam, kad

tikrintojai matytų, jog "Makstonas" laikosi visų valstijoje nustatytų taisyklių.

Pitas dar labiau išsiviepia ir tuo momentu jis labai panašus į savo sūnų Ebį, Tailerio Maršalo draugą (beje, Ebis Veksleris ir buvo tas berniukas, kuris parodė nepadorų gestą pravažiuojantiems pro šalį Džekui su Henriu). Pitui kyla mintis surasti Batčą ir pasakyti jam, jog laikas būtų išvalyti M18, bei pasirūpinti jo gyventoju. O gal nesikišti ir leisti pačiam Batčui pamatyti, jog Bernis vėl apsišiko. Tikriausiai sugrįžęs į kambarį Bernis paleis į darbą pirštus ir išteplios šūdais visas sienas. Tai smagu. Bet ne mažiau įdomu būtų ir pamatyti Batčo veidą, kai Pitas jam pasakys...

- Pitai...

- O ne! Iš kur atsirado šita kalė? Žinoma, ji graži, bet vis tiek kalė yra kalė. Pitas nejuda iš vietos, nežiūri į ją, tikisi, kad ji nueis, supratusi, jog yra ignoruojama.

Bergždžios viltys.

- Pitai.

Jis atsisuka. Mato priešais save didžiojo boso sekretorę, Rebeką Vailes. Šiandien ji vilki šviesiai raudona suknele, turbūt Braškių festivalio garbei. O juodi aukštakulniai bateliai turbūt jos šlaunų garbei... Pitas įsivaizduoja, kaip tos šlaunys apkabina jį, o bateliai atsiduria kažkur ties juosmeniu... po to jis pamato kartoninę dėžutę, kurią moteris laiko rankose. Matyt, jam atsirado darbo. Pastebi vyriškis ir žiedą su kažkokiu brangakmeniu ant jos piršto... liepsnelės kiaušinio dydžio, tik spalva kiek blankesnė. Jis susimąsto (ir jau nebe pirmą kartą) apie tai, ką turėtų padaryti moteris, kad užsidirbtų tokį žiedą.

Ji stovi, stuksendama kojyte į grindis, netrukdo jam žiūrėti. Už jo nugaros Čarlzas Bernsaidas lėtai juda savo kambario link. Žvelgiant į šią žmogystą išsidraikiusiais plaukais, kaulėtomis kojomis... galima pagalvoti, jog dienos, kai šiame kūne kunkuliavo gyvybė, liko toli praeityje. Bet įspūdis apgaulingas. Labai apgaulingas.

- Mis Vailes? - galiausiai išlemena Veksleris.

- Aktų salė, Pitai. Judinkis! Ir kiek kartų tau sakiau, kad negalima rūkyti patalpoje, kur gyvena pacientai.

Dar jam nespėjus nieko atsakyti, ji apsisuka ir, seksualiai judindama klubus, eina į "Makstono" aktų salę, kur vakare vyks Braškių festivalio užbaigimas - šokiai!

Pitas atsidūsta, atremia šepetį į sieną ir seka paskui ją.

Čarlzas Bernsaidas "Saulutės" sparno koridoriuje pasilieka vienas. Jo akyse iškart išnyksta tuštuma, dabar jos nušvinta pražūtingu protu. Jis pats tarsi atjaunėja. Tas Bernis, kuris dergia savo paties lovoje, din-

go. Jo vietą užėmė Karlas Birstounas, velniškai žiauriai žudęs vaikus Čikagoje.

Karlas... ir dar kažkas. Kažkoks nežmogis.

Jis... šypsosi.

Ant stalo krūvelė popierių, prispausta apvaliu kavos puodelio dydžio akmeniu. Ant akmens užrašas: "MĖGSTAMIAUSIAS BATČO AKMUO".

Bernis čiumpa šitą Batčo akmenį ir vis dar išsišiepęs greitais žingsniais skuba į vyrų tualetą...

Aktų salėje pasieniais sustatyti stalai. Jie uždengti raudonomis popierinėmis staltiesėmis. Po to Pitas turės ant jų pastatyti raudonas stalines lempas. Sienas puošia priklijuotos didžiulės kartoninės braškės. Kai kurios gerokai sulamdytos. Jos čia klijuojamos per kiekvieną Braškių šventę jau daugelį metų. Po to vėl nuimamos. Salės viduryje tuščia.

Antroje dienos pusėje ir vakare tie seneliai bei senelės, kurie dar vaikšto savomis kojomis, galės čia kiek pašokti pagal muziką. Galės prisiglausti vienas prie kito... Kai kurie net pašokinėti. Prieš trejus metus Irvingas Kristi šventės metu prisišokinėjo iki mikroinfarkto. O taip, šokiuose, užbaigiančiuose festivalį, visada įvyksta kažkas įdomaus.

Rebeka pati sustūmė tris medinius padėklus gėlėms ir uždengė juos baltu audiniu - sukūrė pakylos pagrindą Simfoniniam Stenui. Kampe stovi mikrofonas su didžiule apvalia galvute, praeito amžiaus ketvirtojo dešimtmečio reliktas, tiesiai iš "Kotono" klubo. Mikrofonas - vienas iš brangiausių Henrio Laideno kolekcijos eksponatų. Prie sienos glaudžiasi ilgas kartoninis futliaras, kuriame mikrofonas čia atkeliavo. Ant pakylos, po sija, uždengta balta bei raudona medžiaga ir apkabinėta braškėmis - kilnojamos kopėčios. Jas pamatęs, Pitas niršta. Rebeka Vailes buvo įlindusi į jo kamarėlę. O kalė, visur jos pilna! Jei ji nugvelbė bent žiupsnelį žolytės, prisiekiu Dievu...

Rebeka padeda ant pakylos dėžutę, garsiai atsidūsta, atsitiesia. Nusimeta nuo kaktos šilkinių kaštoninių plaukų sruogą. Dar tiktai rytas, diena žada būti karšta. Liepos mėnuo visada karštas Kaulio apskrityje. Džordžas Retbanas pasakytų: "Išvėdinkite savo drabužius ir naudokite daugiau dezodoranto."

- Maniau, kad niekada neateisi, - sako Rebeka.

- Aš jau čia. - Pito balsas nepatenkintas. - Matau, kad tu ir be manęs puikiai tvarkaisi. - Jis eina prie pakylos, pasilenkia, žiūri į dėžutę. Ant jos, kaip ir ant mikrofono, užrašas: "ASMENINĖ HENRIO LAIDENO NUOSAVYBĖ". Dėžutėje mažas prožektorius, ant jo užvyniotas laidas, taip pat šviesos filtras - spindulys turi būti nudažytas braškių spalva.

- Kas čia per mėšlas?

Rebeka padovanoja jam akinamą šypseną. Tai įspėjimas. Net šiaudagalviui Pitui šitos šypsenos prasmė suprantama: drauguži, jei nenori nemalonumų, laikyk liežuvį už dantų.

- Šviesa, - atsako Rebeka. - Š-V-I-E-S-A. Turi kaboti tenai, štai ant to kablio. K-A-B-L-I-O. Taip nori didžėjus. Sako, jog tai būtina, norint sukurti reikiamą nuotaiką. N-U-O-T...

- O kas atsitiko Viniui Eriksonui? - klausia Pitas. - Vinis be šito šlamšto apsieidavo.

- Jis išvažiavo į kitą vietą, - praneša Rebeka abejingu balsu. - Regis, į Rasiną.

- Na... - Pitas pakelia galvą, apžiūrinėja papuoštą siją. - Nematau jokio kablio, mis Vailes.

- Siaube tu mėlynas. - Ji lipa ant kopėčių. - Štai. Ar tu aklas?

Pitas, žinoma, ne aklas. Nedažnai jam tenka grožėtis tokiu reginiu. Jis stovi ant grindų, o Rebeka ant penkto kopėčių laiptelio... Pitas puikiai mato jos šlaunis, raudonus kelnaičių apvadėlius, gundančius sėdmenis.

Moteris dirsteli į jį, pastebi žvilgsnį. Jos veido išraiška kiek sušvelnėja. Kaip protingai pastebėjo Rebekos brangioji mamytė, kai kuriems vyrams užtenka tik pamatyti moters kelnaites ir jie virsta visiškais kvailiais.

- Pitai.

- Kas?

Jis pakelia galvą aukščiau, stovi išsižiojęs, ant apatinės lūpos - seilių lašeliai.

- Mano apatiniuose nėra jokių kablių, tuo aš įsitikinusi šimtu procentų. Bet jei pažvelgsi aukščiau... į mano ranką, o ne į užpakalį...

Jis žiūri aukštyn - veide vis ta pati svajinga išraiška - ir pastebi, kaip pirštas su raudonu nagu (Braškių festivalio dieną kitokios spalvos Rebeka nepripažįsta) stuksena į tarp papuošimų blykčiojantį kablį.

- Kablys, - sako Rebeka. - Pritvirtink prie prožektoriaus filtrą ir pakabink prožektorių ant kablio. Taip prašė didžėjus. Tuomet šviesa bus švelniai rožinė. Ar supratai mane?

- Ė... taip.

- Tai lipk ant kopėčių.

Moteris nusileidžia žemyn, nusprendusi, jog Pitas pakankamai žavėjosi jos kojytėmis. Pitas, kurio "instrumentas" jau kaip reikalas stačias, išima iš dėžės prožektorių ir filtrą. Kai jis pakyla kopėčiomis, jo kelnių priekio įsiuvas atsiranda ties Rebekos veidu. Ji mato, kaip pučiasi Pito kelnės ir vos sulaiko šypseną. Visi vyrai kvailiai - tai teisybė. Tiesa, kai kurie labai mieli, bet vis tiek kvailiai. Skirtumas tik tas, jog vieni kvailiai gali sau leisti dovanoti žiedus, keliones... vėlyvas vakarienes naktinėse Milvokio įstaigose, o kiti - ne.

Kai kuriuos kvailius galima tik įtikinti, kad jie pakabintų prožektorių. Daugiau iš jų jokios naudos.

- Ei, vaikinai, palaukite! - šaukia Tajus Maršalas. - Ebi! Roni! Ti Dži! Palaukite!

Ebis Veksleris atsisuka ir sušunka: "Pasivyk mus, lėtapėdi!"

- Taip! - antrina jam Ronis Mecgeras. - Pasivyk mus, lėpatėdi! - Roniui teks nemažai laiko praleisti logopedo kabinete, tai akivaizdu, bet dabar jis atsisuka ir vos neatsitrenkia į automobilį stovėjimo aikštelėje, tik paskutinę akimirką pasuka vairą į šalį. Po to jie važiuoja pirmyn, užėmę visą šaligatvį (Dieve, padėk pėstiesiems, kurie pasimaišys jiems ant kelio), tarsi mėgindami pasprukti nuo juos persekiojančių šešėlių.

Taileris pamėgina įsivaizduoti, ar jam pavyks pasivyti berniukus, jei iš visų jėgų mins pedalus, bet pajunta, jog kojos labai pavargusios. Jo tėvas ir motina tvirtina, kad vėliau Tajus sustiprės ir neatsiliks nuo draugų, bet pats berniukas tuo abejoja. Ir dar jis abejoja savo draugais. Ar apskritai verta juos vytis? Jei Tajaus abejones išgirstų jo motina Džudė, ji suplotų iš džiaugsmo delnais. Pastaruosius porą metų moteris viliasi ir laukia, kada jos protingas bei nuovokus berniukas nustos trankytis su šitais menkystomis.

- Pačiulpkite elfo pimpalą, - sviedžia jiems pavymui Tajus. Šitą keiksmažodį jis išgirdo mini seriale "Dešimtoji karalystė". Nėra prasmės juos vytis. Berniukas jau žino, kad ras draugus prie parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos", kur jie valgys traškučius ir keisis "Magijos" kortomis. Tai dar viena priežastis, dėl ko Tajus nepatenkintas savo draugais. Jis mieliau keistųsi atvirukais su beisbolo žaidėjų nuotraukomis. Tačiau Ebis, Ronis ir Ti Dži nesidomi beisbolu. Ebis nusirito net iki to, jog beisbolą pavadino gėjų žaidimu. Tajaus nuomone, tai kvaili žodžiai ir jų autorius apgailėtinas mulkis.

Jis lėtai juda šaligatviu, nori atgauti kvapą. Štai ir Čeizo bei Kvino gatvių sankryža. Kvino gatvę Ebis vadina Homikų gatve. Nieko nuostabaus. Bet tai dar ne pats baisiausias dalykas. Taileris mėgsta naujoves, jam patinka ieškoti, atrasti, kažką sužinoti. Ebis Veksleris - priešingai, todėl nėra ko stebėtis jo reakcija, išgirdus iš pravažiuojančio pikapo sklindančią muziką.

Taileris sustoja ant kampo, žiūri į Kvino gatvę. Abiejose gatvės pusėse - žalios gyvatvorės. Virš dešinėje pusėje esančios gyvatvorės kyšo raudoni tarpusavyje sujungtų pastatų stogai. Tai senelių namai. Už pagrindinių vartų stovi kažkoks skydas. Apimtas smalsumo, Tajus užlipa ant dviračio ir lėtai važiuoja šaligatviu - nori pažiūrėti, kas užrašyta ant skydo. Ilgos, styrančios gyvatvorės šakos kabinasi už vairo.

Ant skydo nupiešta didžiulė braškė. Po ja užrašas: "ŠIANDIEN

BRAŠKIŲ FESTIVALIS!" "Kas tas Braškių festivalis? - mąsto berniukas. - Vakarėlis seneliams?" Pastovėjęs keletą sekundžių prie vartų, Tajus apsisuka, ketindamas grįžti į Čeizo gatvę.

Čarlzas Bernsaidas įeina į vyrų tualeto kabiną. Jis vis dar šypsosi ir spaudžia delne Batčo mylimą akmenį. Dešinėje pusėje - virtinė kriauklių. Po jomis - veidrodžiai. Viename jų Bernis mato besišypsantį savo atvaizdą, kitame, esančiame arčiau lango - mažą berniuką, vilkintį sportiniais marškinėliais. Berniukas, apžergęs dviratį, stovi priešais vartus ir žiūri į užrašą, skelbiantį apie Braškių festivalį.

Berniui pradeda tekėti seilės. Ne tokios seilės, kurios teka bejėgiams senukams... Tai seilės pikto vilko iš siaubo pasakos... jos burbuliukais susitelkia lūpų kampučiuose ir teka smakru baltomis putomis. Bernis kaulėta ranka nubraukia jas, numeta ant grindų. Jo žvilgsnis tiesiog svilina veidrodį. Berniukas veidrodyje nėra koks nors vargšelis, pasiklydęs miške nelaimingas mažylis, kurį pamatęs vilkas galanda dantis. Tajus Maršalas visada gyveno Frenč Lendinge, jis čia žino kiekvieną kampelį... Bet vis tiek juk gali pasiklysti. Žinoma. O po to atsirasti kažkokiame kambaryje. Kažkokioje kameroje. Apdegintomis kraujuojančiomis kojomis.

Ypač, jei viskas klostysis taip, kaip nori Bernis. Jam reikia skubėti. Mes jau pastebėjome, jog Čarlzas Bernsaidas tam tikromis aplinkybėmis gali judėti oho kaip greitai.

- Gorgas, - sako jis veidrodžiui. Šitą nieko nereiškiantį žodį jis ištaria aiškiai bei suprantamai. - Gorgas.

Ir nelaukdamas, kas bus toliau - šitą jis ir taip žino - senis apsisuka ir eina prie tualeto kabinų. Įeina į antrą iš eilės. Užsidaro duris.

Vos spėja Taileris atsisėsti ant dviračio, kai už gyvatvorės, visai netoli skydo, pasigirsta kažin koks bruzdesys. Didžiulė varna prasibrauna pro šakas ir išrėplioja į šaligatvį. Žiūri į berniuką protingomis, blizgančiomis akimis. Sustoja, išskečia juodas kojas, pražioja snapą ir sako: "Gorgas!"

Taileris pažiūri į varną ir nusišypso. Jis nėra įsitikinęs, jog girdi varnos balsą, bet toks susitikimas jį džiugina. Šis dešimtmetis berniukas moka džiaugtis, susidūręs su kažkuo nežinomu, nepatirtu.

- Kas? Tu kažką pasakei?

Varna pasipurto, pakreipia galvą.

- Gorgas! Tajus!

Berniukas juokiasi. Paukštis ištarė jo vardą? Varna žino jo vardą, ji kalba!

Jis nulipa nuo dviračio, pastato jį ir artėja prie varnos. Deja, apie Emę Sent Pjer ir Džonį Irkenhemą šiuo momentu Tajus neprisimena.

Jis bijo prieiti arčiau varnos, nenori jos nubaidyti, tačiau ta tik purtosi ir pasisukusi šonu slenka link žalios gyvatvórės.

- Tu ištarei mano vardą?

- Gorgas! Tajus! Abala!

Akimirka, ir šypsena Tajaus veide gesta. Paskutinis varnos ištartas žodis jam žinomas. Ir sukelia nelabai malonias asociacijas. Berniukas staiga prisimena motiną, veblenančią kažkokius nesuprantamus žodžius. Po to varna vėl pakartoja jo vardą. Nėra jokių abejonių - jis tikrai girdi savo vardą.

Dar vienas žingsnis gyvatvorės link. Varna palenda po žaliomis šakomis. Gatvėje nė gyvos dvasios. Šita miesto dalis snaudžia, paskendusi rytmečio saulės spinduliuose. Tajus žengia paskui savo lemtį, ir visas pasaulis krūpčioja.

Ebis, Ronis bei Ti Dži išeina iš parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos". Čia berniukai nusipirko po porciją ledų su mėlynėmis. Kiekvienas laiko rankose po dvi "Magijos" kortų malkas.

Ebio lūpos jau mėlynos. Jis pasisuka į Ti Dži:

- Važiuok, pažiūrėk, kur tas lėtapėdis.

Ti Dži įsižeidžia:

- Kodėl aš?

- Todėl, kad Ronis nupirko kortas, nevisproti. Sukis, greičiau!

- Kuriems galams jis mums? - įsiterpia Ronis. Jis atsirėmęs nugara į dviratį, laižo šaltus mėlynus ledus.

- Aš taip pasakiau, - atkerta Ebis. Svarbiausia, jog Taileris Maršalas penktadieniais visada turi pinigų. Nors, jei atvirai, pinigų jis beveik visada turi. Jo tėvai turtingi. O Ebis, kurį auklėja vienas tėvas (jei tai galima pavadinti auklėjimu), dirbantis senelių namuose valytoju, Tajui šito pavydi ir dėl to jo nemėgsta. Netrukus pradės jį žeminti, o vėliau pasipils ir smūgiai. Visada taip būna. Bet dabar jam tik reikia, kad Tajus nupirktų kiekvienam dar po vieną malką "Magijos" kortų. Nors pačiam Tajui "Magija" nepatinka, bet tai niekam nerūpi.

Pirmiausia jie turi tą mažą netikusį lėtapėdį atitempti čia. O gal lėpatėdį, kaip sako Ronis? Jis kalba taip, tarsi jo burna visada pilna košės. Bet žodis išėjo neblogas: Lėpatėdis. Geras žodis. Sykiu galima pasijuokti ir iš Tajaus, ir iš Ronio. Cha... "Du už vieną kainą."

- Judinkis, Ti Dži, jei nenori gauti į kaulus.

Ti Dži nenori. Žino, kaip skauda. Jis teatrališkai atsidūsta, sėda ant dviračio ir rieda žemyn nuo kalvos. Viena ranka ant vairo, kitoje - ledai. Jis žino, jog Tajus pavargo, todėl tikisi netrukus jį pamatyti, tačiau Čeizo gatvėje berniuko nėra. Kurgi jis dingo?

Ti Dži stipriau mina pedalus.

* * *

Vyrų tualete mūsų žvilgsnis dabar krypsta į kabinas. Antrosios kabinos durys uždarytos, trijų likusių - atlapotos. Pro antrųjų durų apačią matome kulkšnis su išsiplėtusiomis venomis virš išpurvintų senų šlepečių.

Pasigirsta garsus riksmas. Balsas vyriškas, jaunas, grubus, reiklus, piktas...

- Abala! Abala dun! Manšanas... Gorgas!

Girdisi nuleidžiamo vandens garsas. Ne tik iš antrosios kabinos. Iš visų. Ir visų pisuarų, esančių prie kitos sienos, rankenėlės sinchroniškai pasisuka. Fajansinį paviršių nuplauna vanduo.

Kai mūsų žvilgsniai sugrįžta vėl prie kabinų, tenai jau nebėra jokių kojų nei purvinų šlepečių. Išgirstame sunkų atodūsį. Toks išsiveržia iš antrą valandą nakties po klaikaus košmaro atsibudusio žmogaus plaučių.

Ponai ir ponios, Čarlzas Bernsaidas dingo iš pastato.

Varna palindo po žalia gyvatvore, bet vis žiūri į Tajų. Žvilgsnis vilioja, akys blizga. Berniukas seka paskui ją, jausdamas, kad jį užhipnotizavo.

- Pasakyk dar kartą mano vardą, - prašo jis. - Ištark ir galėsi sau keliauti.

- Tajus! - sutinka su juo varna ir išnyksta už gyvatvorės. Dar akimirką berniukas mato tarp žalumos kažką juoduojant, po to lieka tik žaluma.

- Šventa varna, - išsprūsta Tajui. Čia jis suvokia ką pasakęs ir pradeda juoktis. Nejaugi tai įvyko iš tiesų? Ar čia tik sapnas? Nejaugi...

Tajus pasilenkia prie tos vietos, kur įlindo varna, tikėdamasis rasti pamestą plunksnelę. Būtų puikus suvenyras. Tuo pat metu iš gyvatvorės išnyra balta kaulėta ranka bei griebia jį tiesiai už gerklės. Tajus tik sucypia ir jau pasijunta traukiamas per gyvatvorę. Šakos nuplėšia vieną jo sportbatį. Iš kitos pusės pasigirsta džiūgavimo šūksnis, o paskui... smūgis į galvą akmeniu. Ir tyla, kurią drumsčia tik žoliapjovės tarškėjimas kažkur tolėliau nuo čia bei bitės dūzgimas.

Bitė suka ratu virš gėlių kitoje gyvatvorės pusėje, "Makstono centro" teritorijoje. Daugiau mums nebėra į ką žiūrėti, nebent tik į žolę ir į stalus, už kurių vidurdienį susės senelių prieglaudos gyventojai. Ir prasidės Braškių festivalio puota.

Taileris Maršalas dingo.

Ti Dži sustoja ant Čeizo bei Kvino gatvių sankirtos. Ledai jo rankoje tirpsta, tamsiai mėlynomis sultimis laša ant kojų, tačiau jis to nepastebi. Nepastebi todėl, kad jo akys įsmeigtos į netoli sankryžos stovintį Tajaus dviratį... O paties Tajaus niekur nesimato.

Jį apima bloga nuojauta. Ti Dži lėtai artėja prie dviračio. Staiga pastebi savo rankoje beveik ištirpusius ledus. Ir numeta juos į griovį.

Taip, tai Tajaus dviratis, nėra jokių abejonių. Raudonas "Švin" su išlenktomis rankenomis. Ant rėmo žalia emblema. Dviratis ir...

Prie gyvatvorės, skiriančios senelių pasaulį nuo normalių žmonių, Ti Dži mato ant šono gulintį sportbatį. Iš jo kyšo plunksnelė. Aplinkui pribarstyta žalių lapų.

Berniukas spokso į sportbatį, išsproginęs akis. Ti Dži neprilygsta protu Taileriui, bet jis gerokai protingesnis už Ebį Vekslerį. Jam nesunku įsivaizduoti, kaip Tajų tempia į kitą pusę per gyvatvorę. Ir beliko iš jo tik... dviratis bei vienas sportbatis.

- Tajau? - šaukia jis. - Tu ką, juokauji? Tuojau pat liaukis! Antraip pasakysiu Ebiui ir gausi nuo jo į galvą.

Atsakymo nėra. Ne, Tajus nejuokauja. Ti Dži jaučia, jog čia kažkas tikrai rimta.

Staiga jis prisimena apie Emę Sent Pjer bei Džonį. Jis girdi (o gal berniukui tik pasirodė) žingsnius už gyvatvorės: Žvejys, pasirūpinęs sočiais pietumis, sugrįžo deserto!

Berniukas mėgina rėkti, bet negali. Gerklę tarsi kas mazgu užrišo. Tačiau rankos su kojom juda, todėl jis įsikimba į vairą ir iš visų jėgų mina pedalus. Nuvažiuoja nuo šaligatvio ir dumia, vis didindamas atstumą tarp savęs bei gyvatvorės. Palinkęs prie vairo lekia Čeizo gatve tarsi profesionalus lenktynininkas, palikdamas paskui save ant asfalto tamsią juostą. Ji atrodo tarsi kraujas. Kažkur netoliese karksi varna. Tarytum juokiasi...

16 namas Robino Hudo gatvėje. Mes čia jau lankėmės. Pažvelgiame pro virtuvės langą ir matome Džudę Maršal miegančią supamojoje kėdėje. Ant moters kelių Džono Grišemo romanas. Paskutinį kartą šitą knygą mes matėme ant staliuko prie lovos. Šalia moters ant grindų stovi nebaigtas gerti atšalusios kavos puodelis. Džudė teperskaitė vos dešimt knygos puslapių. Ne, ne misterio Grišemo romanas užmigdė moteriškę. Praėjusi naktis jai buvo sunki, nors ir visos kitos - ne ką geresnės. Jau du mėnesiai, kai ji negali normaliai išsimiegoti. Fredas žino, kad jo žmonai kažkas darosi, bet jis net įsivaizduoti negali, kaip viskas toli pažengė. Jei tik jis žinotų... Netrukus, tepadeda jam Dievas, šitam žmogui teks pamatyti tikrą žmonos dvasinę būseną.

Džudė staiga pradeda garsiai dejuoti, purtyti galvą. Iš jos lūpų pasipila nesuprantami žodžiai. Kai kuriuos moteris taria neaiškiai, tačiau du žodžius mes išgirstame: "abala" bei "gorgas".

Staiga Džudė atsimerkia. Jos akys ryškiai mėlynos.

- Tajau! - šaukia ji ir jos kojos trūkčioja. Moteris pažvelgia į laikrodį virš viryklės: dvylika minučių dešimtos. Jos galvoje kažkokia maišalynė. Taip neretai būna, kai žmogus labai kietai įminga, bet greitai nubunda...

tarsi kažin kas jį būtų stumtelėjęs. Sapnas atseka paskui ją į realų pasaulį: vyrai su šiaudinėmis skrybėlėmis, užsimaukšlinę jas ant kaktos, kad paslėptų veidus. Jų kojos ilgos... apsiavę batais su apvaliomis sagtimis. Kažin koks miestas... tarytum Milvokis? Ar Čikaga? Miestas oranžinio dangaus fone. Beno Gudmano orkestras atlieka "Kingą Porterį Štompą". Šitos melodijos visada mėgo klausytis Džudės tėvas... po to, kai išlenkdavo porą stikliukų. Lieka kažkoks siaubo bei sielvarto pojūtis: kažkas baisaus jau įvyko, bet blogiausia dar įvyks.

Nėra palengvėjimo, kurį paprastai jaučia atsibudę po košmariško sapno žmonės. Nėra to palengvėjimo, kurį kadaise jautė ir pati Džudė, būdama jauna ir... ir...

- Psichiškai sveika, - pasako ji kimiu mieguistu balsu. - "Kingas Porteris Štompas". Jai ta melodija visada skambėjo kaip muzika iš senų animacinių filmų, kur pelės su baltomis pirštinėmis neregėtai greitai įsmukdavo į urvus ir vėl iš jų išbėgdavo. Kartą, kai pagal šitą melodiją Džudė šoko su savo tėvu, ji pajuto, kaip tėvo kelnėse atsirado kažkas kietas ir įsirėmė į jos šlaunį. Po to, kai tik jis uždėdavo šokių muzikos plokštelę, Džudė stengdavosi dingti iš svetainės arba net iš namų.

- Pakaks, - gargaliuoja ji. Tai varnos balsas, ir ji supranta, jog sapne matė varną. Žinoma, matė. Ta varna - Gorgas.

- Gorgas reiškia mirtį, - ištaria ji ir nepajunta, kaip ima laižyti viršutinę lūpą. Jos liežuvis išlenda vis labiau - toks šiltas, minkštas, raminantis... - Tenai gorgas reiškia mirtį. Tenai...

Žodis, kurio ji neišaria, tai Užribis. Prieš ketindama jį ištarti, pastebi ant virtuvinio stalo tai, ko anksčiau tenai nebuvo. Tai uždengta pintinė. Iš jos girdisi kažkoks monotoniškas garsas.

Džudė pajunta skausmą po krūtine. Baimė šliaužia į širdį. Ji žino, kokia tenai pintinė. Tokiose žvejai nešioja savo laimikį.

Šiomis dienomis po Frenč Lendingą klaidžioja žvejys. Blogas žvejys.

- Tajau? - šaukia moteris, ir, žinoma, niekas jai neatsako. Namuose daugiau nieko nėra. Fredas darbe. Tajus išėjęs su draugais, jie važinėjasi dviračiais. Suprantama. Liepos vidurys, vasaros atostogos, ir jos sūnus elgiasi taip, kaip ir turi elgtis atostogaujantis berniukas karštą vasaros dieną. Ir jis ne vienas. Fredas jam liepė būti su draugais. Bent jau iki tol, kol Žvejo nepagavo. Ir jinai tą patį sakė sūnui. Džudei nelabai patinka Ebis Veksleris, taip pat ir Ti Dži su Roniu, bet dabar svarbiausia - saugumas.

Ta kompanija, žinoma, nieko gero Tajui neduos, tačiau bent jau...

- Bent jau vaikas bus saugus, - pasigirsta varnos Gorgo balsas. Tačiau atsiradusi ant virtuvinio stalo žvejo pintinė tarsi paneigia saugumo koncepciją. Iš kur ji čia atsirado? Ir kas ten joje baltuoja?

- Raštelis, - ištaria moteris ir pakyla. Tarsi lunatikas įveikia atstumą

tarp savo krėslo bei stalo. Raštelis - sulankstytas lapas popieriaus. Skersai užrašyta: "Saldžiajai Mėlynakei Džudei". Koledže ją šitaip vadino vienas gerbėjas dar iki Džudei susipažįstant su Fredu. Mergina tada prašė nebevadinti jos šitaip, tas saldumas ją erzino, tačiau vaikinas vis pamiršdavo (turbūt tyčia!), ir jiedu išsiskyrė. O dabar šita kvaila pravardė vėl sugrįžo... ir tyčiojasi iš jos.

Vis dar įsmeigusi akis į raštelį, moteris atsuka čiaupą, atsigeria šalto vandens. Keletas lašų nukrenta ant Mėlynakės Džudės, išterlioja jos vardą... Parašyta plunksna. Stebuklas! Kas dabar rašo plunksnomis?

Ji siekia raštelio ir vėl atitraukia ranką. Garsas iš pintinės vis stiprėja. Kažkoks ūžesys. Tai...

- Tai musės, - sako ji. Vanduo suminkštino gerklę, balsas jau nebe toks kimus, bet Džudei atrodo, kad ji vis tiek kalba varnos Gorgo balsu. - Tu žinai, kaip zirzia musės.

Paimk raštelį.

Nenoriu.

Taip, bet tau REIKIA jį paimti! Imk gi! Kur dingo tavo STIPRYBĖ, baile tu niekinga!

Geras klausimas. Velniškai geras. Džudės liežuvis laižo viršutinę lūpą. Ranka paima raštelį...

Atleiskite, inkstas liko tik vienas. Antrą aš išsikepiau ir suvalgiau. Skanumėlis neapsakomas.

Žvejys

Pirštų, delnų, riešų, pečių nervai iškart atsijungia. Džudės Maršal veidas taip pabąla, jog ant skruostų matosi kraujagyslės. Raštelis iškrenta iš rankų ir nuplazdena ant grindų. Šaukdama sūnaus vardą, ji atkelia žvejo pintinės viršų.

Joje blizgančios rausvos žarnų "dešrelės". Po jas laipioja musės. Susiraukšlėję plaučiai, širdis. Gabalas kepenų... ir vienas inkstas. Viskas aplipę musėmis ir visur - gorgas, gorgas, gorgas.

Saulėtoje virtuvės tyloje Džudė Maršal pradeda kaukti. Tai beprotybės kauksmas, išsiveržęs iš beprotybės ląstelės, kur nugrimzdo sveikas moters protas.

Batčas Jorksa ketino greitai surūkyti cigaretę ir sugrįžti į savo darbo vietą: Braškių festivalio dieną visada darbo per akis. (Reikia pastebėti, jog geraširdis Batčas, skirtingai nuo Pito Vekslerio, teigiamai vertina šitą šventę). Bet iš "Varpelio" korpuso išėjo Petra Ingliš, jie užsikalbėjo apie motociklus ir dvidešimt minučių pralėkė tarsi viena akimirka.

Jis pasako Petrai, kad jam metas eiti, įeina pro duris, kur jo laukia

nemalonus siurprizas. Čarlzas Bernsaidas, tai nenaudėlis, stovi šalia Batčo stalo ir laiko rankoje akmenį, tą, kurį Batčas naudoja prispausti savo popieriams. Jo sūnus praėjusią vasarą, būdamas stovykloje, padarė ant akmens užrašą, ir Batčas galvoja, jog tai labai šaunu. Jis elgiasi mandagiai su "Makstono senelių priežiūros centro" gyventojais, ne taip kaip Pitas, bet nemėgsta, jei kas nors liečia jo daiktus. Ypač šitas senis, kuris tomis dienomis, kai jo protelis kažkur nuklysta, darosi tiesiog nepakenčiamas. Ir šlykštus. Štai, kad ir dabar. Batčas mato iš senio akių. Sugrįžo tikrasis Čarlzas Bernsaidas. Turbūt Braškių festivalio proga.

O braškėmis Bernis, regis, jau pasivaišino. Ant jo lūpų, ypač kampučiuose, raudonos spalvos pėdsakai.

Bet tai Batčo nejaudina. Jis pamato ir kitokias dėmes - rudas.

- Nenori patraukti nuo jo rankas, Čarlzai? - sako Batčas

- Nuo ko? - smalsauja Bernis ir priduria: - Trintukas.

Batčas nenori sakyti "nuo mano mėgstamiausio akmens". Kažkaip kvailai skamba.

- Nuo mano dokumentų.

Bernis žiūri į akmenį, kurį ką tik padėjo ant stalo (jam išeinant iš tualeto kabinos, ant akmens buvo kraujo dėmės bei plaukai, bet kriauklės tam ir reikalingos, kad viską galima būtų nuplauti). Jis atitraukia ranką.

- Nuprausk mane, avigalvi. Aš apsišikau.

- Matau. Bet iš pradžių pasakyk, ar neišnešiojai savo šūdų po visą virtuvę. Žinau, kad buvai tenai, todėl nemeluok.

- Buvau užėjęs nusiprausti rankas, - atsako Bernis ir parodo rankas. Jos grubios, kaulėtos, bet švarios. Net panagėse nėra purvo. Tikrai nusiprausė. Jis patyli, po to priduria: Trintukas.

- Eime su manim į vonios kambarį, - sako Batčas. - Trintukas... brūžeklis, valytojas tave nupraus.

Bernis prunkščia, bet noriai eina į vonią.

- Pasiruošei šokių vakarėliui? - klausia Batčas. - Ar batus jau išsivalei, didelis berniuk?

Bernis išsišiepia, parodo retus pageltusius dantis. Jie, kaip ir lūpos, ištėplioti kažkuo raudonu.

- Taip, sere, aš pasirengęs kaip reikiant pasišokti.

Nors Ebio veidas lieka abejingas, Ti Dži pasakojimo apie numestą Tajaus dviratį bei sportbatį jis klausosi su vis didėjančiu nerimu. O Ronis kaip reikiant išsigandęs.

- Ką darysime, Ebi? - klausia Ti Dži. Jis ką tik atgavo kvapą, nes tarsi pamišęs dūmė į kalną, kur buvo parduotuvė "Nuo septynių iki vienuolikos".

- Kuria prasme - ką darysime? - paklausia Ebis. - Tą, ką ir visada

darome. Važiuosime žemyn, pasižiūrėsime, ar nėra butelių, kuriuos galima priduoti į supirktuvę, o po to - į parką, keistis "Magijos" kortomis.

- Bet... o kas jeigu...

- Užčiaupk srėbtuvę, - pertraukia jį Ebis. Jis žino, ką Ti Dži ketina pasakyti, ir nenori šito net girdėti. Jo tėvas tvirtina, jog numesti kepurę ant lovos - tai reiškia prišaukti bėdą, ir jis to niekada nedaro. Jei jau numesta ant lovos kepurė gali prišaukti bėdą, tai ko laukti, paminėjus psicho žudiko vardą?

Bet tas idiotas Ronis vis tiek jį pamini:

- Bet, Ebi, o jei tai Zvelys? Kas, jeigu Tailerį pagrobė...

- Užsičiaupk, po velnių! - šaukia Ebis ir pakelia kumštį, ketindamas smogti kvaileliui.

Ir čia pardavėjas su tiurbanu ant galvos iššoka iš parduotuvės tarsi velnias iš tabokinės.

- Eikite muštis į kitą vietą! Antraip iškviesiu policiją!

Ebis lėtai išvažiuoja iš automobilių stovėjimo aikštelės, pasuka į priešingą pusę, bambėdamas po nosimi "sumautas nigeris" (irgi tėvo žodžiai), nors pardavėjas kilęs iš Azijos. Abu berniukai paseka jam iš paskos. Pravažiavęs kvartalą, Ebis atsisuka į juos. Jo veidas suakmenėja, pečiai išsitiesia.

- Jis išvažiavo vienas prieš pusvalandį, - išpyškina Veksleris.

- Kas? - klausia Ti Dži.

- Kas išvažiavo? - pakartoja Ronis.

- Tajus Maršalas. Jei kas nors paklaus, pasakykite, kad jis išvažiavo prieš pusvalandį. Kai mes buvome... hm-m-m... - Ebis mėgina prisiminti netolimą praeitį, jam tai padaryti sudėtinga... stinga patirties. Dažniausiai šitam vaikinui rūpi tik dabartis.

- Kai mes apžiūrinėjome "Prekybos centro" vitrinas? - klausia Ti Dži, vildamasis, kad pavyks išvengti Ebio pykčio.

Ebis žiūri į jį, po to šypsosi. Ir Ti Dži nuotaika iškart pagerėja. Lieka suglumęs tik Ronis. Su beisbolo lazda rankose ar užsidėjęs pačiūžas, jis karalius, o šiaip jo smegeninė veikia vangiai.

- Teisingai, - linkteli Ebis. - Mes apžiūrinėjome vitriną, pro šalį pravažiavo tas pikapas, iš kurio sklido pankiška muzika, o paskui Tajus pasakė, kad jis važiuoja...

- Ir kurgi jis ketino važiuoti? - klausia Ti Dži.

Ebio nepavadinsi protingu, tačiau jis gudrus ir atsargus. Intuityviai jaučia, jog geriausia istorija ta, kuri trumpa - mažiau galimybių, kad pasakojime atsiras prieštaravimų.

- Jis mums nesakė, tik pareiškė išvažiuojąs.

- Tajus niekur neketino važiuoti, - pareiškia Ronis, - jis tik nuo mū-

sų atsiliko, nes jis yra... - Berniukas nutyla, nori teisingai ištarti tą sudėtingą žodį, ir šįkart jam pavyksta. - Jis lėtapėdis.

- Štai šito nereikia, - purto galvą Ebis. - Kas, jeigu tas žudikas tikrai jį sučiupo? Tu nori, kad žmonės sakytų, jog viskas atsitiko tik todėl, jog jis negalėjo važiuoti tokiu greičiu, kokiu važiavome mes? Kalbėtų, kad Tajus žuvo todėl, jog mes jį palikome vieną? Nori, kad kaltintų mus?

- Gerai jau, - nusileidžia Ronis. - Juk tu nemanai, kad Zvelys... kad Žvejys jį sučiupo? Juk nemanai?

- Nežinau ir man nerūpi. Dar geriau, kai jo nėra. Jis man jau iki kaulų smegenų įgriso.

- Aha. - Regis, Roninui tiko toks paaiškinimas. "Koks avigalvis, - galvoja Ebis. - Visiškas dundukas." Jeigu jūs šituo netikite, tai patys pagalvokite, kodėl stiprus kaip arklys Ronis kenčia Ebio užgauliojimus ir jo bijo. Žinoma, ateis tokia diena, kai Roniui viskas nusibos ir jis kaip reikiant įkrės Ebiui, tačiau pastarojo tai nejaudina. Jis ir į ateitį nelabai linkęs žvilgčioti.

- Roni, - toliau kalba Ebis.

- Kas?

- Kur mes buvome, kai Taileris nuvažiavo?

- Ė... Prie "Šmito" vitrinos.

- Tiksliai. Ir kur jis nuvažiavo?

- Jis nepasakė.

Ebis mato, jog Ronis pats jau patikėjo šita versija, ir atsisuka į Ti Dži:

- Tu supratai?

- Supratau.

- Tada važiuojam.

Jie važiuoja toliau. Ronis kiek aplenkia savo draugus, kai tik jie pasuka į medžiais apaugusią gatvę. Ebis tam netrukdo. Jis prisigretina prie Ti Dži ir klausia:

- Ką tu ten dar matei? Na, galbūt kokį žmogų?

Vaikinas purto galvą.

- Tiktai jo dviratį bei sportbatį. - Jis nutyla, mėgina prisiminti. - Dar ten mėtėsi lapai... ant žemės. Nuo žalios gyvatvorės. Ir tarsi plunksna. Regis, varnos.

Ebis jo nebesiklauso. Jis ieško atsakymo į kitą klausimą: nejaugi šįryt Žvejys taip arti prisėlino prie jo? Taip arti, kad sučiupo vieną jo draugų. Kraugeriškai jo pusei šita mintis patinka, jam malonu įsivaizduoti, kaip monstras nužudo Tajų Maršalą, kuris pastaruoju metu vis labiau jį erzino, ir gamina iš jo pusryčius. Bet kita jo pusė, vaikiška, apimta siaubo. Šita pusė ima viršų, kai naktį, gulėdamas lovoje, jis žiūri į tamsius šešėlius, įgyjančius keistas formas bei judančius link jo. Yra jame ir dar viena pusė - suaugusio žmogaus, ši intuityviai, nieko nelaukdama,

imasi priemonių. Jis suvokia, jog reikia išvengti tvarkos sergėtojų dėmesio, kai netrukus paaiškės, jog Tajus dingo, ir visas miestas bus sukeltas ant kopų.

Bet svarbiausia, kaip ir Deilas Hilbertsonas, kaip ir Tajaus tėvas Fredas, Ebis netiki, kad taip galėjo nutikti. Negali patikėti, jog Tajaus daugiau nebėra. Net po to, kai Emė Sent Pjer bei Džonas Irkenhemas buvo rasti supjaustyti gabalais ir pakabinti vištidėje. Juk Ebis tų vaikų nepažinojo. O Tajus visai kas kita. Jis ką tik buvo šalia, kalbėjosi su juo. Jeigu Žvejys pagrobė Tajų, gali pagrobti ir jį. O šituo jis tikrai niekaip negali patikėti. Giliai širdyje jis šventai įsitikinęs, jog Ebio planetoje viskas nuostabu ir nėra ten jokio Žvejo nei jo piktadarysčių.

- Ebi, tu manai... - prabyla Ti Dži.

- Ne, - įtikinamai atsako berniukas. - Jis atsiras. Važiuojam į parką. Butelių paskui paieškosime.

Fredas Maršalas, palikęs kabinete švarką bei kaklaraištį, atsiraitojęs rankoves padeda Rodui Tisburui išpakuoti naują "Hiler" kompanijos dirvos purentuvą. Tai naujas kompanijos modelis. Jis puikiai atrodo.

- Laukiau tokios mašinos dvidešimt metų, - sako Rodas. Vikriai įkiša laužtuvą po didžiulės dėžės dangčiu, ir viena sienelė nukrenta ant betoninių angaro grindų. Rodas - vyriausiasis "Golco" mechanikas, šitame angare jis karalius. - Puikus daiktas. Tiks ir fermeriui, turinčiam nedidelį žemės sklypą, ir miesto sodininkui. Jei iki rudens tu nesugebėsi parduoti tuzino tokių gražuoliukų, vadinasi, prastai dirbi.

- Baigiantis rugpjūčio mėnesiui jau būsiu pardavęs ne mažiau kaip dvidešimt, - tvirtai atsako Fredas. Pamatęs šitą technikos stebuklą, jis akimirką pamiršo visus kitus rūpesčius bei nerimą. Jam norisi įjungti mašiną, paklausyti, kaip ji dirba. Dviejų cilindrų variklis džiugina akį.

- Fredai?

Jis nekantriai atsisuka. Tai Ina Geitskil, Tedo Golco sekretorė ir Centro registratorė.

- Kas?

- Tau skambina pirmąja linija. - Ji rodo į prie sienos pritvirtintą telefono aparatą su mirksinčiomis lemputėmis. Angare šiuo metu toks dundesys, kad paties skambučio, žinoma, nesigirdi.

- Gal tu užrašyk pranešimą, Ina? Aš čia padedu Rodui atgaivinti šitą naujai iškeptą žvėrį ir...

- Manau, tau reikia pačiam atsiliepti. Skambina Enida Pervis. Tai tavo kaimynė?

Iš pradžių Fredas nieko nesupranta, bet pardavėjo atmintis, automatiškai dėliojanti vardus bei pavardes, atskuba jam į pagalbą. Enida Pervis. Deko žmona. Jis šįryt matė Deką. Jie vienas kitam pamojavo.

Tuo pat metu Fredas pastebi, jog sekretorės akys įtartinai didelės, o burna staiga tarsi sumažėjo. Veide - nerimas.

- Kas atsitiko? - klausia Fredas. - Ina, kas atsitiko?

- Nežinau. Kažkas... su tavo žmona.

- Verčiau pats su ja pasikalbėkite, bose, - sako Rodas, bet Fredas jau bėga prie telefono aparato.

Namuose jis pasirodo po dešimties minučių. Iš darbuotojams skirtos automobilių stovėjimo aikštelės išlėkė kaip kulka, tarsi paauglys, gavęs progą pasivažinėti tėvo automobiliu. Tik žvyras patiško iš po užpakalinių ratų. Jį mirtinai išgąsdino Enidos Pervis pasakojimas ir moters mėginimas jį nuraminti. Ji vis įtikinėjo, jog nėra reikalo nerimauti.

Vedžiodama šunį Potsi ėjo pro Maršalų namus ir išgirdo Džudės riksmą. Suprantama, ji pasielgė taip, kaip ir dera kaimynei - priėjo prie durų. Pasibeldė, pašaukė. Jei niekas nebūtų atidaręs, ji būtų skambinusi į policiją. Bet...

- Man viskas gerai, - atsiliepė už durų Džudė ir pradėjo kvatoti. Taip cypiančiai, šiurpiai. Tas juokas dar labiau išgąsdino moteriškę. - Tai tik sapnas. Viskas tik sapnas. Ir Tajus taip pat.

- Gal tu įsipjovei, mieloji? - pro plyšį paklausė Enida. - Ar pargriuvai?

- Nebuvo jokios žvejo pintinės, - atsakė jai Džudė. - Ją aš irgi tik susapnavau. - Pauzė. Ir tuomet Džudė graudžiai pravirko. Šitie garsai tiesiog aitrino širdį. Net šuo pradėjo inkšti.

Enida paklausė, ar ji galėtų užeiti.

- Eik šalin, - suriko Džudė ir čia pat isteriškai nusijuokė. - Tu irgi tik sapnas. Ir visas šitas pasaulis - tik sapnas... Po to kažkas kambaryje sudužo. Gal nukrito ant grindų kavos puodelis ar ąsotis, o gal kažkas metė juos į sieną.

- Aš nepaskambinau į policiją, nes, regis, nieko baisaus neįvyko. - Fredas tarsi prikaltas stovėjo prie sienos. Prie vienos ausies prispaustas telefono ragelis, kita - uždengta ranka. Angaro triukšmas, kuris jam visada patiko, dabar varė iš proto. - Bet, Fredai, aš manau, jog tau pačiam reikia grįžti namo ir pasižiūrėti, kas čia darosi.

Visos pastarųjų dienų Džudės keistenybės viesulu pralėkė Fredo galvoje. Jis prisiminė ir Peto Skardos žodžius: "Psichikos sutrikimai, neurozės, psichozės - tai ilgalaikis procesas, tačiau yra požymiai, iš kurių galima spręsti..."

O argi jis nematė tokių požymių?

Matė ir nesiėmė jokių priemonių.

Fredas palieka prie takelio automobilį, išlipa ir skuba prie namo, šaukdamas žmoną vardu. Atsakymo nėra. Netgi tada, kai jis peržengia slenkstį, pastūmęs duris su tokia jėga, jog stogas graudžiai sudejavo,

jam niekas neatsako. Kondicionierius šaldo namų orą, ir jis suvokia, jog visas išpiltas prakaito.

- Džude?

Vis dar tylu. Jis skuba koridoriumi į virtuvę, kur dažniausiai randa žmoną, sugrįžęs į namus dienos metu.

Virtuvė užlieta saulės šviesos. Čia irgi nieko nėra. Stalas švarus, viskas blizga, du kavos puodeliai guli džiovykloje, mirksėdami saulei švariai išplautais šonais. Saulės blyksniai šokinėja ir ant stiklo šukių kampe. Fredas pastebi, jog sudaužyta ant palangės stovėjusi vaza.

- Džude? - vėl šaukia jis, jausdamas, kaip kraujas muša į smilkinius.

Ji neatsiliepia, bet Fredas girdi iš viršaus sklindantį dainavimą.

- Mik, mažutėli, miegok...

Fredas atpažįsta dainą ir visas apšąla. Šitą dainą ji dainuodavo mažajam Tajui. Tai lopšinė. Jau daugelį metų Džudė jos nedainuoja.

Jis sugrįžta į holą ir pastebi, ko iškart nepastebėjo: Endriu Vajeto* paveikslo reprodukcija "Kristinos pasaulis" nukabinta ir stovi, atremta į radiatorių.

Tapetai po paveikslu išdraskyti. Fredas stovi baltas kaip drobė, jis žino, kodėl ji taip pasielgė. Tai ne intuicija ir ne dedukcija. Jau greičiau telepatija, būdinga daugelį metų drauge gyvenantiems sutuoktiniams.

Džudė viršuje vis dainuoja lopšinę.

Fredas pasileidžia laiptais aukštyn, šaukdamas ją vardu.

Viršutiniame koridoriuje tarsi po karo. Čia jie įkūrė savo praeities galeriją: Fredas su Džude prie "Medison šuz", prie bliuzo klubo, kur jiedu kartais užsukdavo, jei "Šokoladiniame kontrabose" nebūdavo nieko įdomaus; Fredas su Džude, šokantys vestuvėse, giminaičių apsuptyje; Džudė gimdyvių palatoje, pavargusi, bet neapsakomai laiminga laiko ant rankų naujagimį sūnelį Tajų; Maršalų šeimyninė ferma... ir daug kitų nuotraukų.

Daugelis įrėmintų nuotraukų dabar nuimtos bei pastatytos prie sienos. Kai kurios tiesiog numestos ant grindų. Po visą koridorių mėtosi stiklo šukės. Ji nuplėšė tapetus tose vietose, kur jie buvo pridengti fotografijomis. Kai kur ant sudraskytų sienų likusios kraujo žymės.

- Džude! Džude!

Tailerio kambario durys atidarytos. Fredas bėga tenai, po jo batais traška stiklo šukės.

Džudė dainuoja.

- Džude! Dž...

Tarpduryje jis sustingsta, netekęs žado.

Sūnaus kambarys apverstas aukštyn kojomis. Tarsi čia kažkas

* Endriu Vajetas (gim.1917) dailininkas realistas, iliustratorius. Vienas populiariausių JAV.

ieškojo ko nors labai svarbaus. Visai kaip detektyviniame filme. Komodos stalčiai ištraukti, visi daiktai iš jų išmėtyti. Visur drabužiai: džinsai, marškiniai, trumpikės, baltos kojinės. Sieninės spintos durys atlapotos, drabužiai nuimti nuo pakabų... Ta pati intuicija Fredui kužda, kad žmona traukė nuo pakabų drabužius, norėdama įsitikinti, ar po jais nėra Tajaus. Įžymybių nuotraukos nuo sienų nudraskytos, suplėšytos. Ir vėl kai kur kraujo pėdsakai.

Džudė Maršal sėdi ant sūnaus lovos krašto. Ant pliko čiužinio. Visa patalynė numesta į kampą. Ir pati lova atitraukta toliau nuo sienos. Sėdi, nuleidusi galvą. Veido nesimato, jį dengia plaukai. Moteris su šortais. Ant įdegusių šlaunų Fredas pastebi kraujo dėmes bei mėlynes. Rankos pakištos po keliais. Tai gerai. Nesinori žiūrėti, kaip ji pati save žaloja. Fredo širdis veržiasi iš krūtinės, burnoje kartu.

Ji vėl uždainuoja lopšinę, ir vyriškis pagaliau atgauna žadą.

- Ne, Džude, ne! - Jis eina prie žmonos, tarsi žengtų per minų lauką, stengdamasis neužminti ant išmėtytų daiktų. O juk vakar, užėjęs į sūnaus kambarį pabučiuoti jį prieš miegą, pastebėjo, jog čia ideali tvarka. - Liaukis, mieloji, viskas gerai.

O stebukle, ji nutyla. Pakelia galvą, ir vyriškiui užgniaužia kvapą - jos akyse neapsakomas siaubas. Ne, tai daugiau negu siaubas. Jose tuštuma, tarsi viskas, kas buvo už jų, nuslydo, nusliuogė kažkur į šalį, paliko tik kraupi juoda skylė.

- Tajus išėjo, - ištaria ji. - Visur jo ieškojau, už visų nuotraukų... Buvau įsitikinusi, kad jis ten...

Ji rodo į sieną, ant kurios kabėjo airiška pilis, ir Fredas mato nuplėštus keturis jos kairiosios rankos nagus. Jo skrandis mėšlungiškai susitraukia. Pirštai atrodo taip, tarsi Džudė juos būtų pamerkusi į raudoną rašalą. "Jei tai būtų tik rašalas, - galvoja Fredas. - Jei tik rašalas."

- ...bet, suprantama, tai tik paveikslas. Jie visi - tik paveikslėliai. Dabar jau aš ir pati matau. - Pauzė. - Abala! Manšanas! Abala gorgas, Abala dun! - Ji iškiša neįtikėtinai ilgą liežuvį, pasiekia juo nosį. Fredas viską stebi, jis negali patikėti savo akimis. Tarsi būtų atėjęs į siaubo filmą ir, filmui įpusėjus, staiga pastebėjęs, jog viskas virto realybe. Ir dabar jis nežino, kaip jam elgtis toliau. Ką daryti? Ką turėtų daryti padorus žmogus, staiga pamatęs, kad jo mylima moteris išprotėjo... prarado ryšį su realybe... Ką tokiais atvejais reikia daryti? Ką?

Bet jis ją myli. Įsimylėjo vos ne pirmą judviejų susitikimo dieną. Visam gyvenimui. Ir niekada dėl to nesigailėjo. Todėl ir dabar jį valdo meilė. Jis atsisėda šalia Džudės ant lovos, apkabina ją, priglaudžia prie savęs. Jaučia, kaip virpa jos kūnas. Vibruoja tarsi įtempta styga.

- Aš tave myliu, - sako jis ir nustemba, išgirdęs savo balsą. Jis su-

mišęs, išsigandęs, o balsas toks ramus. - Aš myliu tave, todėl viskas bus gerai.

Moteris žiūri į jį, ir kažkas sugrįžta į jos akis. Fredas nėra įsitikinęs, jog tai sveika nuovoka (o, kaip jis šito norėtų!), bet kažkas užpildo pragaištingą tuštumą. Džudė žino, kur ji ir kas šalia jos. Moters akyse jis pamato dėkingumą. Bet po akimirkos jos veidą iškreipia skausmas, ji pravirksta. Pradeda kūkčioti. Tarsi norėtų išrėkti nepakeliamą netekties skausmą.

- Tajus išėjo, - pakartoja Džudė. - Gorgas jį užbūrė, ir tada abala jį pasiėmė. Abala dun! - Jos skruostais kaip pupos rieda ašaros. Kai ji pakelia rankas ir nusivalo veidą, ant skruostų lieka kruvini pėdsakai.

Ir nors Fredas įsitikinęs, jog Tajui nieko blogo nenutiko (šiandien jo neaplankė bloga nuojauta), nuo šitų kraujo žymių jam darosi kraupu. Ir to priežastis ne tiek Džudės būsena, kiek jos žodžiai: "Tajus išėjo." Juk Tajus su draugais. Jis vakar pasakė tėvui, kad susitarė visą dieną praleisti su draugais. Ir pažadėjo iškart sugrįžti namo, jei jam bus neįdomu. Viskas tarsi aptarta, numatyta, tik... kaip su ta motiniška intuicija?

Fredas pakelia Džudę ant rankų ir vėl pakraupsta - kokia ji lengvutė. "Nuo to laiko, kai paskutinį kartą ją buvau pakėlęs, ji numetė kokius dvidešimt svarų, - mąsto jis. - Na, mažiausiai dešimt. Kaip galėjau šito nepastebėti?" Bet jis žino kaip. Pirma, susidomėjimas darbu. Antra, nenoras pripažinti, kad Džudei kažkas negerai. "Tiek to, - galvoja Fredas, išnešdamas žmoną iš Tajaus kambario (ji tuo metu pakėlė rankas ir apkabino jo kaklą), bent jau antras punktas pagaliau paaiškėjo." Jis šituo tiki, nors vis dar mano, kad jo sūnui nieko blogo nenutiko.

Džudė nespėjo nusiaubti jųdviejų miegamojo, todėl čia - tvarkos bei ramybės oazė. Turbūt ir ji pati tą pajunta. Sunkiai atsidūsta, rankos nusvyra. Vėl išlenda liežuvis, tačiau šįsyk jokių triukų - jis tik aplaižo lūpas. Fredas pasilenkia, paguldo ją į lovą. Ji pakelia rankas, žiūri į jas:

- Aš susipjausčiau... apsidraskiau...

- Taip, - atsako jis. - Tuojau mes viską sutvarkysime.

- Kaip?

Jis sėdasi šalia. Jos galva apgaubta minkštų pagalvių, akys užsimerkia. Jam pasirodo, jog ir vėl mato Džudės akyse tą bauginančią tuštumą. Bet Fredas tikisi suklydęs...

- Ar tu ką nors prisimeni? - švelniai klausia jis.

- Ne. Ar aš pargriuvau?

Fredas paneigia. Jis galvoja. Pradeda mąstyti. Sunkiai, bet vis dėlto pradeda...

- Mieloji, o kas tas gorgas? Kas abala? Ar tai koks nors žmogus?

- Ne... nežinau. Tajus...

- Jam viskas gerai.

- Ne...

- Taip, - nenusileidžia Fredas. - Mieloji, tu pagulėk. Turiu dar kai ką padaryti.

Jos akys užsimerkia. Jis tikisi, jog žmona tuojau pat užmigs, tačiau ji stengiasi atplėšti akių vokus.

- Pagulėk, - prašo jis. - Nesikelk ir nevaikščiok po namus. Jau prisivaikščiojai pakankamai. Ir Enidą Pervis mirtinai išgąsdinai. Tu man pažadi?

- Pažadu... - Akių vokai užsimerkia.

Fredas eina į vonią, įsiklauso. Regis, Džudė tokia pavargusi, kad ir pirštą sunkiai pajudintų, tačiau išprotėję žmonės labai gudrūs. Gal ji ir ne visai prarado protą, bet tikrai kvaištelėjo... "Tai tik laikinai", - pasitaiso Fredas ir atidaro vaistinėlę. Paima buteliuką "merkurochromo". Po to peržiūri tvarkingai sudėliotus, tik su gydytojų receptais gaunamus vaistus. Jų ne tiek jau daug. Paima kraštinę dėžutę iš kairės pusės. Raminamieji, išrašyti medicinos mokslų daktaro Patriko Skardo. Viena kapsulė prieš miegą ne daugiau kaip keturis vakarus iš eilės.

Per vaistinėlės veidrodį Fredas visos lovos nemato, tik kojūgalį ir išlindusį vieną Džudės padą. Ji dar lovoje. Tai gerai. Jis išima kapsulę, išmeta iš stiklinės dantų šepetėlius: juk negali leistis žemyn švarios stiklinės, negali taip ilgai palikti Džudės vienos.

Pripila į stiklinę vandens ir sugrįžta į miegamąjį. Žmona užsimerkusi, kvėpuoja taip tyliai, kad jis uždeda ranką ant jos krūtinės, norėdamas įsitikinti, ar apskritai moteris kvėpuoja.

Žiūri į migdomųjų kapsulę, akimirką dvejoja, po to paliečia jos petį:

- Džude! Džude! Pabusk trumpam, mieloji. Tik vaistų išgersi ir vėl galėsi miegoti. Ar gerai?

Ji visai nereaguoja, nieko nesako. Fredas padeda kapsulę ant staliuko prie lovos. Gal net nereikia tų migdomųjų? Trumpą akimirką nušvinta viltis, kad viskas susitvarkys. Taip greitai ir giliai įmigo. Tarsi sprogo koks nors baisus pūlinys, išbėgo visi pūliai, o ji tokia silpna bei bejėgė, bet galbūt sveika. Ir atsibudusi jausis kur kas geriau. Fredas nežino, ar verta to tikėtis, tačiau įsitikinęs, kad ne veltui ji taip įmigo. Visos jos bėdos prasidėjo būtent nuo nemigos, kuri vėliau tapo chroniška. Nors rimtesni ligos simptomai pasireiškė tik pastaruoju metu, prieš kokius du mėnesius: pradėjo kalbėtis pati su savimi... tie nemalonūs viršutinės lūpos laižymai... Ji jau nuo sausio mėnesio skundėsi miego sutrikimais. Dėl to ir į gydytoją kreipėsi. Ir štai galiausiai užmigo. Todėl galima tikėtis, jog išsimiegojusi vėl bus normali. O galbūt krizę išprovokavo Žvejo siautėjimas šią vasarą. Ji taip nerimavo dėl sūnaus. Gal taip, o gal ir ne. Bet kuriuo atveju Fredas turi laiko pagalvoti, ką daryti toliau. Tik vienas dalykas jį džiugina: jei Tajus bus grįžęs, kai mama atsibus, jis ją pamatys kur kas laimingesnę. Vadinasi, reikia kuo greičiau surasti Tajų.

Pirma kilusi mintis - paskambinti jo draugams. Tai nesudėtinga. Džudė užrašiusi jų visų telefonų numerius ir priklijavusi prie šaldytuvo. Ten pat užrašyti ir gaisrinės, policijos, Frenč Lendingo miesto pagalbos telefonų numeriai. Tačiau Fredas supranta, jog tai nėra pati geriausia mintis. Ebio motina mirusi, o jo tėvas toks nemalonus, šlykštus tipas. Fredas tik kartą buvo su juo susitikęs, bet jam to pakako. Jis turbūt net nežino, kur šiandien berniukai, jam tai visai nerūpi.

Misis Mecger ir Elena Reniker turbūt galėtų žinoti, bet jis pats prisimena savo mokyklines atostogas: prieš tave atsiveria visas pasaulis, ir yra tūkstančiai vietų, kur tu gali nuklysti... kažin ar pavyks jam gauti tikslią informaciją. Yra vilties, kad berniukai sugrįš pietų... Bet ar verta gąsdinti abi tas moteris. Paklaustos jos iškart pagalvos apie patį blogiausią... prisimins tuos nužudymus, čia nėra jokių abejonių. Juk mes neabejojame, kad Dievas sukūrė mažas žuveles tam, jog žvejai jas gaudytų.

Vėl atsisėdęs šalia žmonos ant lovos, Fredas pirmą kartą pajunta nerimą dėl sūnaus. Dūris į širdį... Ir iškart atmeta jį. Ne laikas dabar pulti į paniką. Jo užduotis - visomis išgalėmis įrodyti žmonai, kad jos baimė nepagrįsta.

Fredas žiūri į laikrodį. Ketvirtis dvyliktos. "Kaip lekia laikas, kai reikalų aibės", - galvoja vyriškis. Džudė sudejuoja, o gal sukūkčioja per miegus. Garsas toks trumpas, tylus, moteriškas, tačiau Fredas vis tiek pašoka. Kaip jis išsigando dėl žmonos, pamatęs ją Tajaus kambaryje! Iki šiolei negali atsigauti.

Tajus su draugais gali kur nors užsukti pietų. Džudė sako, kad jie dažnai kur nors užvažiuoja, todėl Mecgerai negamina maisto, o misis Reniker juos vaišina kažkokiu savo firminiu patiekalu iš makaronų ir mėsos. Džudė dažniausiai jiems paruošia "Kembel"* sriubos bei sumuštinių su rūkyta dešra, kuriuos berniukai labai mėgsta.

Bet Tajus turi pakankamai pinigų ir gali juos visus pamaitinti "MacDonalde" arba restorane "Sonis Kruizing", kur nebrangūs kompleksiniai pietūs. Tajus niekada neatsisako pavaišinti draugus. Jis dosnus berniukas.

- Palauksiu iki pietų, - murma jis. Beje, Džudė nereaguoja į jo garsiai ištartus žodžius. Jos miegas gilus. - O po to...

Kas po to? Fredas šito nežino.

Leidžiasi žemyn, įjungia kavinuką, skambina į darbą. Prašo Inos perduoti Tedui Golcui, jog šiandien jis į darbą nesugrįš, susirgo Džudė. Gripas, sako jis Inai. Pykina ir visa kita. Jis vardina Inai visus klientus, kurie turi šiandien pas jį ateiti ir prašo nusiųsti juos pas Otą Eismaną. Tas bus patenkintas.

Kol kalba telefonu su sekretore, į galvą šauna mintis. Fredas tuojau pat puola ją įgyvendinti. Jis pagaliau surado dingstį paskambinti Tajaus

* "Kembel" - viena stambiausių JAV maisto produktų gamybos kompanija.

draugų tėvams. Bet pas Mecgerus atsiliepia autoatsakiklis. Jis padeda ragelį, nepalikęs pranešimo. Elena Reniker atsiliepia labai greitai. Nerūpestingai, drąsiai, kaip ir dera puikiam pardavėjui, jis prašo Elenos perduoti Tajui žinutę, žinoma, jei berniukai užsuks pietų: tegul jis paskambina namo. Jam reikia sūnui pasakyti kai ką svarbaus. Elena jam pažada, bet priduria, jog Ti Dži pasiėmė keturis ar penkis dolerius, todėl ji nelabai tikisi, kad berniukai pasirodys iki vakarienės.

Fredas pakyla į viršų, pažvelgia į miegamąjį. Džudė guli taip, kaip jis ją paliko. Tai turbūt geras ženklas.

Ne, nieko gero tame nėra.

Atrodo, viskas grįžta į savo vėžes, situacija keičiasi į gerą pusę, tačiau nerimas Fredo neapleidžia. Dar blogiau - jis vis stiprėja. Vyriškis, žinoma, tvirtai įsitikinęs, jog Tajus su draugais... tačiau didelis, saulės užlietas, tylus namas kažkaip jį slegia. Kur galėjo berniukai nuvažiuoti? Ar yra bent viena vieta...

Žinoma, yra. Kur jie gali nusipirkti "Magijos" kortas? To kvailo, nesuprantamo žaidimo, kuris nežinia kodėl berniukams patinka?

Fredas vėl leidžiasi žemyn, griebia telefoną, susiranda numerį, skambina į parduotuvę "Nuo septynių iki vienuolikos". Kaip ir daugelis Frenč Lendingo gyventojų, Fredas kelis kartus per savaitę lankosi šioje parduotuvėje, perka kokias nors smulkmenas. Jis iškart atpažįsta indišką pardavėjo akcentą. Ir pavardę jo prisimena: Radžanas Patelis. Geras pardavėjas turi galvoje laikyti begales vardų bei pavardžių. Kai Fredas kreipiasi į pardavėją vardu, tas iškart teigiamai nusiteikia pašnekovo atžvilgiu ir visaip stengiasi jam pagelbėti. Deja, jo galimybės ne kažin kokios. Daugybė berniukų lankėsi parduotuvėje. Jie pirko "Magijos" kortas, "pokemonus", beisbolo žaidėjų nuotraukas. Kai kurie keitėsi nuotraukomis čia pat gatvėje. Taip, jis prisimena, jog trys berniukai atvažiavo dviračiais. Pirko ledų ir "Magijos" kortas. Po to, išėję iš parduotuvės, dėl kažko ginčijosi. Galiausiai nuvažiavo.

Fredas geria kavą, nors neprisimena, nei kada ją išsivirė, nei kada įsipylė. Baimės čiuptuvai vis labiau smelkiasi į jo protą. Trys berniukai?! Trys...

"Tai dar nieko nereiškia, juk tu pats žinai, - tikina jis save. Fredas, suprantama, žino, bet kartu ir nežino. Jis negali patikėti, jog Džudės beprotystė kažkaip persidavė jam... tarsi gripas. Bet esmė ta... Žodžiu, jis niekaip negali atsikratyti nerimo.

Jis prašo Patelio apibūdinti berniukus ir nenustemba, kai pardavėjas negali to padaryti. Tik prisimena, kad vienas buvo storulis, nors visiškai laiduoti negali. "Atleiskite, čia jų daug ateina", - sako pardavėjas. Fredas jį supranta. Bet vien tik supratimas jo negali nuraminti.

Trys berniukai. Ne keturi, o trys.

Pietų metas, tačiau Fredas nejaučia alkio. Grėsminga tyla telkiasi aplink jį. Baimės žnyplės vis tvirčiau jį spaudžia.

Ne keturi - trys.

Jeі pardavėjas matė Tajaus draugus, tai storulis, suprantama, Ebis Veksleris. O kas du likusieji? Kas tas kvailys, kuris nuvažiavo vienas?

"Tajus išėjo. Gorgas berniuką užbūrė ir abala pasiėmė jį."

Kliedesiai kažkokie... tačiau Fredo oda nueina pagaugais. Jis pastato ant stalo kavos puodelį. Reikia surinkti stiklo šukes, štai ką dabar jis turi padaryti. Tai kitas jo žingsnis.

Aktualus žingsnis, logiškas, taip sako jam vidinis balsas, kol jis kyla laiptais aukštyn, bet Fredas atmeta šitą mintį. Jis įsitikinęs, jog policijoje įkaista telefonas nuo tėvų skambučių, jei tik vaikai kokiai valandai išeina iš namų. Kai pastarąjį kartą jis matė savo bičiulį Deilą Hilbertsoną, tas buvo visai iš veido išėjęs, taip nesinori užkrauti jam dar naujų rūpesčių. Tačiau...

Ne keturi - trys.

Jis paima šepetį ir šluoja stiklo šukes. Sutvarkęs įkiša galvą į miegamąjį. Džudė kietai miega. Fredas eina į sūnaus kambarį. Tajus labai susijaudintų pamatęs, į ką paverstas jo kambarys. Pamanytų, kad jo motinai visai prastai su protu.

"Nereikia tau dėl šito nerimauti, - kužda vidinis balsas. - Nepamatys jis savo kambario. Nei šįvakar, nei kada nors vėliau. Gorgas jį užbūrė, ir abala pasiėmė."

- Pakaks, - sako Fredas. - Liaukis drebėjęs kaip epušės lapas.

Tik tas namas pernelyg tuščias, tylus, ir Fredui Maršalui vis labiau neramu.

Sutvarkyti Tajaus kambarį prireikė kur kas daugiau laiko, negu Fredas manė. Jo žmona prasiautė pro jį tarsi uraganas. Ir iš kur tiek jėgų turi šita nedidukė moteris? Ar tai beprotystės galia? Galbūt. Bet Džudė ir be šito stipri. Jei jau ką nors nusprendžia, sunku ją sulaikyti.

Jis užtrunka beveik dvi valandas. Siautėjimo pėdsakai panaikinti, vienintelis liudytojas - nuplėšti tapetai toje vietoje, kur kabojo pilies nuotrauka. Atsisėdęs ant vėl užtiestos sūnaus lovos, Fredas jaučia, kaip jo žvilgsnį kažkas vis traukia prie baltos dėmės ant sienos. Ji primena styrantį sulaužytą baltą kaulą... Kraujo pėdsakus jis nuplovė, bet ką daryti su žmonos nagais sudraskyta siena?

"Aš žinau, - mąsto jis. - Žinau, ką reikia daryti."

Raudona Tajaus komoda. Ją padovanojo kažkas iš Džudės giminaičių. Perstumti ją - ne vieno žmogaus darbas, bet, įvertinęs aplinkybes, Fredas apie tai negalvoja. Pakiša po komoda kilimėlį, kad nesubraižytų grindų, ir tempia per kambarį. Atsidūrusi kambario kampe, komoda už-

dengia beveik visą dėmę. Be baltos dėmės Fredas jaučiasi geriau. Tajus negrįžo pietų, bet Fredas šito ir nesitikėjo. Jis pasirodys vėliausiai ketvirtą. Kitaip ir būti negali.

Fredas eina į miegamąjį, masažuodamas strėnas. Džudė guli nejudėdama, ir jis vėl paliečia ranka jos krūtinę. Kvėpuoja tyliai, bet ramiai. Tai jau gerai. Jis gulasi šalia, norėdamas atlaisvinti kaklaraištį, ir juokiasi, apčiuopęs atsegiotą apykaklę. Ir švarkas, ir kaklaraištis liko "Golce". Taip, dienelė tikrai beprotiška. Ir visai malonu pabūti kurį laiką vėsioje patalpoje, pamasažuoti įsitempusią nugarą. Nelengva buvo su ta komoda, bet jis patenkintas, kad susidorojo. Žinoma, užmigti negalės, nerimas neleis. Ir apskritai jis nepratęs miegoti dienos metu.

Su tokiomis mintimis Fredas užsnūsta.

Šalia jo per miegus pradeda murmėti Džudė. Gorgas... abala... Raudonasis karalius. Ir... moteriškas vardas.

Tas vardas - Sofi.

6 skyrius

Frenč Lendingo policijos nuovadoje suskamba telefonas. Bobas pakelia ragelį:

- Klausau. Policijos nuovada. Budintis Diulakas. Kuo galiu jums padėti?

- Sveikas, Bobai! Tai Denis Ščeda.

Bobas iškart pasijuto, kaip gavęs basliu per galvą. Denis Ščeda - vienas iš keturiolikos RP. Dabar kaip tik jo pamaina, ir nustatyta tokia tvarka, kad jis privalo susisiekti su nuovada per radiją. Tam jis ir yra RP - radiofikuotas patrulis. Vienintelis išimtinis atvejis - Žvejo apsireiškimas. Policijos viršininkas Deilas Hilbertsonas leido patruliams skambinti į nuovadą telefonu tik tuo atveju, kai jie mano, jog turima informacija susieta su žudiku maniaku. Pernelyg daug žmonių klausosi policijos bangos, tarp jų ir Vendelas Grinas.

- Deni, kas atsitiko?

- Gal ir nieko, o gal ir kažkas rimta. Mano automobilio bagažinėje guli dviratis bei sportbatis. Radau juos Kvino gatvėje. Prie "Makstono senelių priežiūros centro".

Bobas paima bloknotą, pradeda rašyti. Jį apima nelaimės nuojauta.

- Dviratis tvarkingas, - tęsia Denis. - Bet šalia tas sportbatis. Keistas derinys...

- Taip, taip, aš tave suprantu, Deni, bet nereikia liesti nusikaltimo įkalčių.

"Meldžiu, Dieve, neleisk, kad tai būtų nusikaltimo įkalčiai, - galvoja Bobas Diulakas. - Meldžiu, neleisk, kad būtų nužudytas dar vienas vaikas."

Ką tik pas Deilą buvo atėjusi Irmos Freno motina. Nebuvo riksmų ar isterijos, bet iš viršininko kabineto moteris išėjo apsiverkusi, balta kaip drobė. Jie dar galutinai negali tvirtinti, jog mergaitė tapo trečia Žvejo auka, bet...

- Bobai, privalėjau juos liesti, - kalba Denis. - Mašinoje aš vienas, nenorėjau apie tai kalbėti per raciją, todėl turėjau rasti telefoną. Jei būčiau palikęs tuos daiktus ant šaligatvio, kas nors kitas vis tiek būtų prie jų prisilietęs. Būtų pavogę. Dviratis geras, "Švin". Geresnis negu mano tėvo.

- Kur tu dabar esi?

- Prie parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos". Vietą, kur buvo dviratis bei sportbatis, pažymėjau kreida. Dirbau su pirštinėmis, sportbatį įdėjau į daiktiniams įrodymams skirtą maišelį. - Denio balsas skamba vis neramiau. Bobas supranta, ką jis dabar jaučia, žino, koks sunkus buvo Denio pasirinkimas. Jis dirba vienas. Žinoma, tai menkas malonumas, tačiau Frenč Lendingo biudžetas neleidžia išlaikyti daugiau policininkų. Nebent situacija su Žveju taps nevaldoma. Tuomet miesto galvos, suprantama, atras galimybę ir perskirstys biudžetą.

"O gal situacija jau tapo nevaldoma", - mąsto Bobas.

- Gerai, Deni. Suprantu tave.

"Tik štai ar Deilas supras? Bet tai jau kita istorija", - galvoja Bobas.

Denis jau tyliau ištaria:

- Juk niekam neįdomu, kad aš pažeidžiau kai kurias taisykles, tiesa? Turiu galvoje, jei tik tai padės rasti įtariamąjį. Ir byla pateks į teismą.

- Manau, jog tai spręs Deilas. - Ir čia pat Bobas prisimena: visi skambučiai į šį telefoną automatiškai įrašinėjami. Ir jis nusprendžia, jog garsą įrašinėjanti aparatūra sugedo ir antrą valandą dienos neveikė...

- Ir žinai ką dar tau pasakysiu? - kalba Denis. - Tai visų svarbiausia. Nenorėčiau, kad žmonės tai matytų. Pamačius kaip niekur nieko stovintį dviratį, nereikia būti Šerloku Holmsu, jog kai ką suprastum. O žmonės visi išgąsdinti, ypač po to, kai rytiniame laikraštyje pasirodė tas paikas straipsnis. Todėl aš ir nenorėjau skambinti iš "Makstono".

- Tuojau sujungsiu tave su Deilu. Geriau bus, jei su juo pasikalbėsi.

- Vis tiek jau niekur nedingsi, - liūdnai atsako Denis.

Deilo Hilbertsono kabinete skelbimų lentoje pakabintos išdidintos Žvejo aukų nuotraukos. Du vaikai. Policijos viršininkas baiminasi, kad greitai atsiras ir trečia nuotrauka - Irmos Freno. Deilas sėdi kaip tik po nuotraukomis ir rūko "Malboro 100". Įjungtas ventiliatorius. Viršininkas tikisi, kad jis išsklaidys dūmus. Sara jį nudės, jei sužinos, kad vėl pradėjo rūkyti. Bet, šventas Dieve, turi gi jis kažkaip numalšinti stresą.

Pokalbis su Tenze Freno buvo trumpas ir neproduktyvus. Moteris - alkoholikė, nuolatinė "Send" baro lankytoja. Pokalbio metu ji dvokė

brendžiu. Atrodė, jog kvapas sklido ne tik iš burnos, o iš kiekvienos moters kūno poros (dar viena priežastis įjungti ventiliatorių). Ji vos laikėsi ant kojų, bet Deilas nepriekaištavo. Alkoholis moterį ramina. Negyvose jos akyse nebuvo nė vienos kibirkštėlės - brendis jas užgesino, todėl ji išliko rami. Tokia rami, kad išeidama pasakė: "Dėkoju už pagalbą, sere."

Buvęs Tenzės vyras, dingusios Irmos tėvas, gyvena prie rytinės valstijos sienos, Grin Bėjaus mieste (nežinia kodėl, bet Deilo tėvas visada sakydavo, jog "Grin Bėjus - velnio miestas"). Irmos tėvas dirba garaže. Tenzė tvirtina, jog jis nuolatinis barų lankytojas. Iki ryto dar ruseno viltis, kad mergaitę galėjo pagrobti jos tėvas, Ričardas Freno. Bet elektroninis laiškas iš Grin Bėjaus policijos nuovados išsklaidė paskutines viltis. Ričardas Freno gyvena su kita moterimi. Jiedu turi du vaikus. O Irmos dingimo dieną jis apskritai sėdėjo areštinėje, kur pateko dėl muštynių bare. Mergaitės kūno dar nerado, Tenzė negavo Žvejo laiško, bet...

Atsidaro durys. Įlenda Bobo Diulako galva. Deilas greitosiomis gesina cigaretę į šiukšlinę, kibirkštys nudegina ranką.

- Viešpatie, Bobai, argi nežinai, kad reikia pasibelsti?

- Atleiskite, šefe. - Bobas žiūri į dūmų debesėlį, kylantį iš šiukšlinės. Žiūri visai abejingai. - Skambina Denis Sčeda. Manau, bus geriau, jei su juo pasikalbėsite.

- Apie ką? - Tačiau viršininkas jau žino. Telefonu policininkas gali skambinti tik dėl vienos priežasties.

Bobas pakartoja:

- Manau, bus geriau, jei su juo pats pasikalbėsite.

Rebekos Vailes pasiųstas automobilis atveža Henrį į "Makstono senelių priežiūros centrą" pusę ketvirtos, likus penkiolikai minučių iki Braškių festivalio kulminacijos - šokių. Seneliai pasilinksmins šokių aikštelėje, o po to keliaus į išpuoštą valgyklą... Tenai mėgstantiems išgerti bus netgi vyno.

Nepatenkintą Pitą Vekslerį Rebeka nusiuntė atnešti neregio didžėjaus daiktų. Tai du (labai dideli) garsiakalbiai, grotuvas (lengvas, bet itin nepatogus nešti), stiprintuvas (pernelyg sunkus), suraizgyti laidai ir keturios dėžutės su visą šimtmetį jau nebemadingomis plokštelėmis. Pitas mano, jog aklas didžėjus, plokštelių mėgėjas, per visą gyvenimą nieko nėra girdėjęs apie CD.

Paskutinis daiktas - maišas su pakabu, ant kurio kabo kostiumas. Pitas žvilgtelėjo į maišą. Jis žino, jog kostiumas baltos spalvos.

- Prašau pakabinti jį tenai, - sako Henris, stebėtinai tiksliai parodydamas vietą, kur jam paskirta drabužinė.

- Gerai, - atsako Pitas. - O kas maiše? Atleiskite, kad šito klausiu.

Henris šypsosi. Jis girdėjo šiugždant plastiką ir girgždant užtrauktuką, todėl žino, jog Pitas jau spėjo susipažinti su maišo turiniu.

- Šitame maiše, mano drauguži, Simfoninis Stenas, didžiųjų orkestrų žinovas. Jis laukia, kada ištrauksiu jį iš maišo ir įkvėpsiu jam gyvybę.

- Aha. - Pitas nežino, ar gavo atsakymą, ar ne. Jis tik įsitikinęs, jog plokštelės tokios pat sunkios, kaip ir stiprintuvas. Kas nors privalo pasakyti pasenusiam didžėjui, kad jau seniai atsirado CD.

- Jūs pateikėte man klausimą, leiskite ir man kai ko jūsų paklausti.

- Būkite malonus, - atsakė Pitas.

- Regis, antroje dienos pusėje "Makstono centre" lankėsi policija. Dabar jie jau išvykę, bet, kai atvažiavau, jie dar buvo čia. Ar kas nors atsitiko? Tikiuosi, jog nieko iš senelių neapiplėšė ar nenužudė, - klausia aklas didžėjus.

Pitas sustoja po didžiule kartonine braške, laikydamas rankose maišą su kostiumu. Suglumęs spokso į aklą žmogų.

- Kaip sužinojote, jog čia buvo *farai*?

Henris paliečia pirštu nosį, kiek pakreipia galvą, atsako kimiu sąmokslininko balsu:

- Užuodžiau kažką mėlyno.

Pito veidas suglumęs, jis norėtų dar kai ko paklausti, bet nusprendžia, jog neverta. Eina prie sandėliuko, kuris atstos Henriui persirengimo kambarį.

- Jie labai paslaptingi, bet, manau, ieškojo dar vieno dingusio vaiko.

Henrio veide nebelieka jokio smalsumo.

- Viešpatie, - atsidūsta jis.

- Policininkai labai greitai išvažiavo. Juk šičia jokių vaikų nėra, misteri... Laidenai?

- Taip, aš Laidenas, - patvirtina Henris.

- Tokioje vietoje vaikas iškart išsiskirtų... kaip rožė tarp varpučių, jei suprantate apie ką aš.

Henris nemano, jog tarp senelių ir varpučių yra kokia nors analogija, bet, žinoma, jis supranta misterio Vekslerio mintį.

- O kodėl jie taip nusprendė?

- Kažkas kažką rado ant šaligatvio netoli mūsų įstaigos, - atsako Pitas. Parodo į langą ir, staiga suvokęs, jog aklas žmogus jo gesto nemato, nuleidžia ranką. - Jei kas vaiką ir pagrobė, tai turbūt privažiavo su mašina ir pačiupo. Šičia pagrobėjų nėra, tą aš galiu tvirtai pareikšti. - Pitas juokiasi, įsivaizdavęs kokį nors senelį tempiantį vaiką, kuris turėtų būti pakankamai didelis, jei jau vienas važinėjasi po miestą dviračiu. Jau greičiau toks vaikas pasidės senelį ant vieno kelio ir perlauš kaip sausą šaką.

- Taip, - sutinka Henris. - Tikimybė nedidelė.

- Bet, manau, *farai* privalo sudėlioti taškus ant ė ir nubraukti visas i. - Jis išlaiko pauzę. - Čia mano toks originalus pajuokavimas.

Henris mandagiai šypsosi, manydamas, jog kai kuriems žmonėms Alzhaimerio liga - žingsnis pirmyn.

- Kai kabinsite maišą, papurtykite jį, jeigu jums nesunku, misteri Veksleri. Kad išsilygintų kostiumo raukšlės.

- Gerai. Ar norite, kad ištraukčiau jį iš maišo?

- Dėkoju. To daryti nebūtina.

Pitas eina į sandėliuką, kabina maišą, kiek papurto, nors nelabai supranta, kaip tokiu būdu galima išlyginti raukšles.

Kai jis sugrįžta į aktų salę, aklas didžėjus... misteris Laidenas, Simfoninis Stenas, kad ir kaip jį pavadinsi... jau vynioja laidus ir stebėtinai greitai bei tiksliai jungia juos į tinklą. Pitui net darosi nejauku.

Vargšas Fredas Maršalas sapnuoja kraupų košmarą. Suvokimas, jog tai tik sapnas, tarsi turėtų sumažinti baimę, bet nesumažina. Jiedu su Džude sėdi valtyje ežere ir gaudo žuvį. Džudė sėdi priekyje. Žvejoja jis, o Džudė laiko meškerykotį. Jos veidas abejingas, bejausmis. Oda vaškinė, akyse sustingęs skausmas. Jis mėgina prakalbinti žmoną ir šiaip, ir taip. Bergždžias reikalas. Ji neužkimba ant jokio masalo. Fredas pastebi, jog tuščios Džudės akys įsmeigtos į žvejo pintinę, kuri stovi tarp jųdviejų, ant valties dugno. Pro pintinės sieneles sunkiasi ir sunkiasi kraujas.

"Nieko baisaus, tai juk žuvų kraujas", - mėgina Fredas nuraminti žmoną, bet ji tyli. O ir pats Fredas nėra įsitikinęs, ar ten tikrai žuvų kraujas. Jis jaučia, jog reikia atidengti pintinę, pažiūrėti ir įsitikinti, jog tenai žuvys, bet tą akimirką meškerykotis smarkiai sujuda. Jei ne greita jo reakcija, tikrai būtų išslydęs iš rankų. Jis sugavo stambią žuvį!

Fredas vynioja valą, žuvis spurda, kovoja. Galiausiai pritempia ją prie valties, prisimena neturįs graibšto. "Velniai jo nematė, - galvoja Fredas. - Apsieisime". Traukia meškerykotį, rizikuodamas nutraukti valą, ir iš vandens iššoka didžiulis upėtakis, blykčiodamas žvynais skrieja lanku, nukrenta ant valties dugno šalia pintinės bei pradeda daužytis, spurdėti. Jis gargaliuoja... tarytum dūsta. Fredas niekada negirdėjo, kad žuvys šitaip gargaliuotų. Jis pasilenkia žemiau ir mato, jog upėtakis... Tajaus veidu. Jo sūnus kažkokiu būdu pavirto upėtakiu ir dabar miršta valties dugne. Dūsta.

Fredas sugriebia žuvį, nori ištraukti kablį bei įmesti ją į vandenį, kol dar ne vėlu, bet slidus upėtakis išslysta iš jo pirštų, palikdamas ant jų glitėsius bei žvynus. O ir kablys niekaip neišsitraukia. Tajus-žuvis prarijo jį, smaigalys dabar styro iš žiaunų, toje vietoje, kur žmogaus veidas pereina į žuvies kūną. Tajaus gargaliavimas darosi vis garsesnis, baisesnis, vis labiau beviltiškas...

* * *

Fredas surinka ir atsibunda. Atsisėda jausdamas, jog iš jo gerklės veržiasi rauda. Akimirką negali suvokti, kur jis yra, realybė slysta jam iš po kojų. Po to suvokia esantis savo miegamajame, savo lovoje. O šalia jo - Džudė.

Šviesa priblėso, nes saulė nuslinko į kitą namo kampą. "Dieve mano, - galvoja jis, - kiek laiko aš miegojau? Kaip aš galėjau..."

O, bet tai dar ne viskas. Šlykštus dūstančio žmogaus kriokimas tebesigirdi. Ir vis garsiau. Jis gali pažadinti Džudę ir išgąsdinti ją...

Tačiau lovoje Džudės nėra.

- Džude? Džude?

Ji sėdi įsispraudusi į kampą. Akys didžiulės, tuščios, primena tą, kokią jis matė sapne. Iš burnos kyšo sulamdyto popieriaus gniutulas. Kaklas nenatūraliai išsipūtęs, Fredui primena verdančią dešrelę, kurios apvalkalas netrukus sprogs.

"Gerklėje irgi popierius, - pagalvoja Fredas. - Viešpatie, juk ji uždus."

Fredas išvirsta iš lovos, tiesia rankas į žmoną. Ji nemėgina trauktis. Bent tiek gerai. Ir nors dūsta, akys vis tiek be gyvybės. Tuščios. Jose nieko nėra. Juoda skylė.

Fredas ištraukia popieriaus gniutulą jai iš burnos. Bet ten dar ir antras. Vyriškis kiša pirštus tarp jos dantų, suima jį pirštais (galvodamas: "Džude, tik prašau, neįkąsk man"), ištraukia. Tačiau toliau - trečias. Ir jau giliai. Jam pavyksta ir tą ištraukti. Fredas pamato žodžius "DAR VIENA IDĖJA" ir supranta, jog žmona susikišo į burną lapus iš Tajaus jai padovanoto bloknoto.

Ji vis dar gargaliuoja. Oda pilkėja.

Fredas sugriebia ją už dilbio, pakelia. Moteris nesipriešina, bet vos tik jis kiek paleidžia žmoną, jos keliai sulinksta ir ji sudrimba ant grindų. Tarsi skudurinė lėlė. Gargaliavimai tęsiasi. Kaklas tarsi dešrelė...

- Padėk man, Džude! Kale tu, padėk man!

Jis nesuvokia, ką kalba. Sugriebia žmoną ir apverčia žemyn galva. Prispaudžia prie savęs, rankos po krūtine, tarpkojis remiasi į sėdynę... Labai seksuali poza, bet žmona miršta nuo dusulio.

Jis įremia didįjį pirštą į Džudės krūtinę: spaudžia ir vėl atleidžia, vėl spaudžia - ir vėl atleidžia. Dar du popieriaus gniutulai iškrenta iš burnos drauge su vėmalais. Ji vemia tulžimi, nes per pastarąsias dvylika valandų teišgėrė tris puodelius kavos ir suvalgė vieną spurgą su spanguolėmis.

Ji gargaliuoja, kosi. Po to pradeda kiek ramiau kvėpuoti.

Fredas nuneša žmoną ir paguldo į lovą. Jam gelia strėnas. Suprantama, iš pradžių Tajaus komoda, dabar žmona...

- Ką tu čia sugalvojai? - šaukia jis. - Dėl Dievo, sakyk, ką čia išdarinėji?

Suvokia pakėlęs ranką virš Džudės veido, tarsi norėtų suduoti jai. Kažkuri jo dalis tikrai labai šito norėtų. Jis myli žmoną, bet šiuo momentu ir nekenčia. Kadaise Fredas mėgino įsivaizduoti, kokios nelaimės gali nutikti per bendro jųdviejų gyvenimo metus: Džudei diagnozuotas vėžys, ji pateko į avariją ir liko paralyžiuota, įsitaisė meilužį ir pareikalavo skyrybų... tačiau jam net į galvą neatėjo, jog žmona gali išprotėti.

- Ką čia sugalvojai?

Ji žiūri į Fredą. Jokios baimės... apskritai jokių jausmų. Akys negyvos. Vyriškis nuleidžia ranką ir pagalvoja: "Turbūt veikiau leisčiau nukirsti sau ranką, negu suduočiau tau. Galiu ant tavęs pykti, ir ant savęs taip pat, bet suduoti..."

Džudė apsiverčia ant pilvo, įsikniaubia veidu į pagalvę, plaukai išsidraiko.

- Džude?

Nėra atsakymo. Ji tiesiog guli.

Fredas žiūri į ją, po to išlygina vieną iš popieriaus lapų, kurį žmona ketino praryti. Tenai daug žodžių - gorgas, abala, ilili, manšanas, baz, lam, opopanaksas, tačiau Fredui jie nieko nesako. Ir dar: trintukas, juodas, raudonas, Čikaga, Tajus. Tačiau jis nemato tarp jų jokio ryšio. Išilgai vieno lapo spausdintinėmis raidėmis parašyta: "JEIGU JŪS ĮGRŪDOTE PRINCĄ ALBERTĄ Į STIKLAINĮ, TAI KAIP GALĖSITE JĮ IŠ TEN IŠTRAUKTI?" Išilgai kito lapo, kaip telegramoje, be jokių skyrybos ženklų: "JUODAS NAMAS RAUDONAS KARALIUS JUODAS NAMAS RAUDONAS KARALIUS JUODAS."

"Jei tu gaišti laiką šitiems kliedesiams, tu toks pat psichas, kaip ir tavo žmona, - pagalvoja Fredas. - Nevalia švaistyti laiko..."

Jis žiūri į ant spintelės šalia lovos stovintį laikrodį ir negali patikėti savo akimis: septyniolika minučių penktos. Pasižiūri į laikrodį ant savo rankos - rodo tą patį.

Suprasdamas, jog tai kvaila, juk net miegodamas jis būtų išgirdęs sugrįžus Tajų, Fredas dviem šuoliais prišoka prie durų.

- Tajau! - šaukia jis. - Ei, Tajau! TAILERI!

Laukdamas atsakymo, Fredas galiausiai suvokia, jog gyvenimas apsivertė aukštyn kojomis. Ir turbūt visam laikui. Žmonės sako, jog šitaip gali atsitikti akimirksniu. Jie sako, bet mes netikime. Kol nepatiriame to savo kailiu.

Užeiti į sūnaus kambarį? Patikrinti? Tajaus tenai nėra, Fredas tą žino, bet vis tiek eina. Kambarys tuščias, kaip jis ir manė. Su perstumta komoda atrodo kažkaip kitaip, tarsi grėsmingai.

"Džudė. Idiote, tu palikai ją vieną. Ji vėl gali prisigrūsti į burną popierių. Juk bepročiai... jie tokie gudrūs..."

Fredas galvotrūkčiais lekia į miegamąjį ir mato, jog žmona guli kaip

gulėjusi, įsikniaubusi veidu į antklodę, išsidraikiusiais plaukais. Jam palengvėja. Čia vyriškis suvokia, jog nerimas dėl žmonos savijautos - niekis, palyginus su sūnaus dingimu.

"Jis sugrįš namo prieš keturias, ne vėliau." Taip manė Fredas... Negrįžo. Vyriškis eina prie lovos, atsisėda žmonos kojūgalyje, nukelia telefono ragelį, renka numerį. Trumpas numeris, tik trys skaičiai.

- Klausau. Policijos nuovada. Budintis Diulakas. Jūs paskambinote bendruoju pagalbos numeriu*, sakykite, kas atsitiko?

- Tai Fredas Maršalas. Norėčiau pasikalbėti su Deilu, jeigu jis yra darbo vietoje. - Fredas įsitikinęs, kad Deilas tenai, jis visada dirba iki vėlumos... po to, kai...

Vyriškis mėgina nustumti šalin tęsinį, tačiau galvoje vis stipriau stūgauja vėjai.

- Taip, misteri Maršalai, jis čia, bet šiuo metu jo kabinete pasitarimas, ir nemanau, kad galėsiu...

- Sujunkite mane su juo.

- Misteri Maršalai, jūs manęs negirdite. Pas jį dabar du vaikinai iš Viskonsino policijos valdybos ir vienas iš FTB. Jeigu jūs pasakysite man...

Fredas užsimerkia. Įdomu, ar ne? Žmogus skambina telefonu 911, o kitame laido gale kažkoks idiotas, regis, pamiršo kur esantis. Kodėl? Todėl, kad kalba su pažįstamu žmogumi. Turbūt galvoja, jog Fredas skambina pagalbos telefonu tik todėl, kad tingi susirasti policijos nuovados numerį. Bet Bobas juk negali žinoti, kad jam skubiai reikalinga pagalba.

Fredas prisimena, jog dar šįryt buvo visai kitoks žmogus ir elgėsi kitaip. Nieku gyvu negalėjo patikėti, jog Žvejys galėtų pasiekti jo sūnų. Niekada.

Tajus išėjo. Gorgas jį užbūrė, o abala pasiėmė.

- Ei? Misteri Maršalai? Ar jūs dar...

- Klausyk, - sako Fredas, vis dar neatmerkdamas akių. Iš "Golco" parduotuvės jis kalbėtų su Bobu kitaip, bet "Golcas" dabar toli... kažkur žvaigždžių sistemoje Opopanaksas, Abalos planetoje. - Klausykis įdėmiai. Užsirašyk, jei tau šito reikia. Mano žmona išprotėjo, o sūnus dingo. Tu supratai? Žmona išėjo iš proto. Sūnus kažkur prapuolė. O dabar sujunk mane su šefu.

Bet Bobas nejungia. Bent jau ne iškart. Jis virškina informaciją. Labiau diplomatiškas policininkas, sakykime, Džekas Sojeris anuomet, būtų nesigilinęs į savo spėliones, tačiau Bobas negali. Jis turi pasidalyti savo mintimis.

* 911 - bendrasis pagalbos tarnybos numeris.

- Misteri Maršalai? Ar jūsų sūnus turi "Švin" markės dviratį? Toks raudonas... ir priklijuotas lipdukas... "BIG MAK?"

Fredas negali atsakyti. Keletą sekundžių jis negali netgi kvėpuoti. Galvoje ūžavęs vėjas staiga virto uraganu.

Gorgas jį užbūrė... abala pasiėmė.

Galiausiai kvėpavimo takai išsilaisvina, jis įkvepia pilna krūtine ir prapliumpa: "SUJUNK MANE SU ŠEFU HILBERTSONU! NEDELSIANT, SUKNISTAS TU IŠKRYPĖLI!"

Nors nuo jo riksmo dreba namų sienos, moteris, gulinti kniūbsčia ant lovos, nejuda. Ragelyje pasigirsta spragtelėjimas, po to trumpa pauzė. Bet per tą laiką Maršalas spėja pamatyti ir baltą trikampę dėmę ant sienos sūnaus kambaryje, ir išsipūtusį savo išprotėjusios žmonos kaklą, ir kraują, besisunkiantį iš žvejo pintinės, kurią matė sapne. Strėnas perveria aštrus skausmas, ir Fredas netgi apsidžiaugia - telegrama iš realaus pasaulio.

Po to ragelyje pasigirsta Deilo balsas. Bičiulis paklausia, kas atsitiko, ir Fredas Maršalas pravirksta.

7 skyrius

Turbūt Dievas žino, iš kur Henris Laidenas ištraukė šitą kostiumą, bet mes, suprantama, net nenutuokiame. Nusipirko karnavalinių kostiumų parduotuvėje? Ne, jis pernelyg elegantiškas, čia tikras daiktas, ne imitacija. Platūs atlapai leidžiasi kiek žemiau talijos, skvernai iki kulkšnių, kelnės plačios, klostuotos prie diržo, panyrančios po balta liemene. Ant Henrio kojų baltos blauzdinės, tarsi baltų batelių tęsinys. Prie kaklo aukšta standi apykaklė, balta atlasinė varlytė. Žodžiu, visas jo kostiumas atrodo prabangus. Tokiais garsėjo juodaodžiai muzikantai ir kiti šou verslo atstovai.

Į aktų salę didžėjų palydi paniuręs Pitas Veksleris. Jis stumia priešais save vežimėlį su plokštelėmis, Rebeka tarsi pro rūką prisimena kažkokiame sename filme mačiusi taip apsirengusį Diuką Elingtoną... o galbūt Kebą Kolvėjų? Prieš akis iškyla pakelti antakiai, spindinti šypsena, žavus stovinčio priešais orkestrą žmogaus veidas... bet daugiau nieko. Jei dabar tie žmonės būtų gyvi, jie, be abejonės, papasakotų Rebekai, jog Henrio kostiumą pasiuvo vienas iš keturių siuvėjų, gyvenusių ir dirbusių juoduosiuose Niujorko, Vašingtono ar Kolumbijos apskrities kvartaluose, 4-ojo bei 5-ojo dvidešimto amžiaus dešimtmečių meistrai, turėję nemažai garsių klientų. Henris Laidenas tiksliai žino, koks siuvėjas pasiuvo jo kostiumą, ir galėtų papasakoti, kaip jis pas jį pateko, bet, bendraudamas su tokiais žmonėmis kaip Rebeka Vailes, jis norėtų atskleisti tik tą informaciją, kuri ir taip žinoma. Koridoriuje baltas Henrio kostiumas

tarsi švyti iš vidaus, dar labiau išryškindamas juodus akinius bambukiniais rėmeliais.

Ar yra speciali parduotuvė, prekiaujanti garsių 4-ojo dešimtmečio muzikantų apdarais? Ar koks nors muziejus gavo šitas brangenybes ir pardavė aukcione? Rebeka netveria smalsumu.

- Misteri Laidenai, iš kur jūs gavote tokį nepaprastą kostiumą?

Jiems už nugaros stovi Pitas Veksleris ir meta repliką, jog tokie kostiumai turėtų dominti žmones, priklausančius etninei grupei, prasidedančiai raide "n".

Henris ignoruoja jo repliką, šypsosi:

- Tiesiog reikia žinoti, kur ieškoti.

- Manau, jog jūs nieko negirdėjote apie CD, - sako Pitas. - Jų atsiradimas - didelis technikos šuolis.

- Užsičiaupk ir nekratyk plokštelių, - įspėja jį Rebeka. - Jau beveik atėjome.

- Rebeka, miejoji, - įsiterpia Henris. - Misteris Veksleris turi teisę pareikšti savo nuomonę. Juk negali jis žinoti, jog mano kolekcijoje beveik trys tūkstančiai kompaktinių diskų. O kad žmogų, kuriam iš pradžių priklausė šitas kostiumas, vadino nigeriu, tai aš tik didžiuočiausi taip pavadintas. Man tai būtų garbė.

Henris sustoja. Pitas su Rebeka irgi. Kiekvieną savaip šokiravo uždrausto žodžio pavartojimas.

- Mes turime gerbti tuos, kurie padeda mums, - tęsia Henris. - Aš paprašiau misterio Vekslerio papurtyti mano kostiumą, ir jis įvykdė mano prašymą.

- Taip, - sumurma Pitas. - Be to, pakabinau jūsų prožektorių, pastačiau grotuvą, garsiakalbius ir visą kitą šlamštą nurodytose vietose.

- Labai jums dėkingas, misteri Veksleri. - Henris nusilenkia. - Aš vertinu jūsų taip reikalingą pagalbą.

- Gerai jau, - atsako Pitas. - Tik atlieku savo darbą. Bet jeigu jums prireiks pagalbos po to, kai viską baigsite, tik pasakykite. Aš padėsiu.

Pitą Vekslerį prisijaukino... Nereikėjo rodyti nei subinės, nei kelnaičių. Rebeka apstulbo. Aklas Henris, o gal ir ne, tačiau Rebeka suvokia, jog per dvidešimt šešerius savo gyvenimo metus ji pirmą kartą sutinka tokį nepaprastą žmogų. Tiek to tie drabužiai... iš kur apskritai randasi tokie žmonės?

- Jūs tikrai manote, jog šiandien už šitų langų nuo šaligatvio dingo berniukas?

- Kas? - nesupranta mergina.

- Regis, kad taip ir buvo, - atsako Pitas.

- Kas? - dar kartą pakartoja Rebeka. Ji jau kreipiasi ne į Henrį, o į Pitą. - Ką tu čia kalbi?

- Manęs paklausė, ir aš atsakiau. Nieko daugiau, - atkerta Pitas.

Rebeka žengia prie jo.

- Tai atsitiko ant mūsų šaligatvio? Dar vienas vaikas? Ir tu nieko nesakei nei man, nei misteriui Makstonui?

- Kad nebuvo ką sakyti, - ginasi Pitas.

- Gal jūs mudviem galite papasakoti, kas iš tiesų atsitiko, - pasiūlo Henris.

- Žinoma. Atsitiko tai, kad aš išėjau į gatvę parūkyti. Suprantate? - Veksleris sako ne visą tiesą. - Išėjau už durų ir viską pamačiau. Prie šaligatvio stovėjo policijos mašina. Aš priėjau prie gyvatvorės, o ten tas jaunas *faras*, regis, Čita jo pavardė, kėlė į automobilio bagažinę dviratį. Ir dar kažką įdėjo, kažkokį nedidelį daiktą, aš tiksliai nemačiau. O paskui išsitraukė iš bagažinės kreidelę ir pažymėjo tą vietą ant šaligatvio.

- Tu su juo kalbėjaisi? - teiraujasi Rebeka. - Paklausei, ką jis čia prie mūsų tvoros veikia?

- Mis Vailes, su *farais* aš kalbu tik tada, kai šito negalima išvengti, suprantate, apie ką aš? Jis net nematė manęs. Be to, vis tiek nieko nebūtų pasakęs. Jo veidas buvo toks...

- Vadinasi, jis tiesiog nuvažiavo?

- Būtent. O po dvidešimties minučių pasirodė kiti du *farai*.

Rebeka pakelia rankas, užsidengia akis, suteikdama Pitui puikią galimybę pasigrožėti jos krūtine. Palaidinė aptempta... Žinoma, žiūrėti iš apačios aukštyn į jos užpakaliuką buvo kur kas įspūdingiau, bet ir čia neblogas reginys. Jam tai tarsi laužas šaltą naktį. Jos figūra liekna, o krūtys didelės. Ir kai kyla rankos, krūtys irgi kyla aukštyn! Būtų Pitas žinojęs, kad ji surengs tokį šou, seniai būtų papasakojęs ir apie *farus*, ir apie dviratį.

- Gerai. - Pirštai sustoja ties smilkiniais, rankos pakyla dar aukščiau, ji susimąsto, susiraukia. Primena statulą, stovinčią ant postamento.

"Valio, valio, - mąsto Pitas. - Viskas turi ir šviesiąją pusę. Jei rytoj nuo mūsų šaligatvio pagrobs dar kokį nors šiknių, mielai vėl pažiūrėsiu panašų spektaklį."

- Gerai, gerai, gerai, - kartoja Rebeka, atidengia akis, nuleidžia rankas. Pitas Veksleris žiūri kažkur pro jos petį, ant jo veido - abejingumo kaukė. Moteris iškart suvokia, kas čia darosi. Šventas Dieve, na ir laukinis! - Viskas ne taip blogai, kaip aš maniau. Tu juk matei tik policininką, įkeliantį į bagažinę dviratį. Gal tą dviratį kas nors pavogė? Galbūt kitas berniukas neatsiklausęs jį paėmė, o po to numetė ir pabėgo? Gal policija jau ieškojo to dviračio? O gal važiuojantį dviračiu berniuką partrenkė automobilis... Bet netgi jei įvyko pats baisiausias dalykas, nemanau, jog tai mums gali kaip nors pakenkti. Juk "Makstonas" nėra atsakingas už tai, kas vyksta už jo teritorijos ribų.

Mergina atsisuka į Henrį. Ant jo veido aiškiai parašyta, kad šitas žmogus dabar norėtų atsidurti už šimto mylių nuo čia.

- Atleiskite, žinau, jog mano žodžiai skamba šaltakraujiškai. Ta istorija su Žveju mane jaudina ne mažiau negu kitus. Juk du vaikai žuvo ir dar viena mergaitė dingo. Mes visi sunerimę. Bet labai nesinorėtų, kad mus įpainiotų į šitą reikalą, suprantate?

- Aš puikiai viską matau, - atsako Henris. - Esu vienas iš tų aklųjų, kuriuos nuolatos mini Džordžas Retbanas.

- Cha! - išsprūsta Pitui Veksleriui.

- Jūs sutinkate su manim?

- Aš esu džentelmenas. Sutinku su Pitu, kuris mano, kad tas monstras galėjo pagrobti dar vieną vaiką. Iš jo pasakojimo supratau, jog policininkas buvo labai susirūpinęs, todėl nemanau, kad pagrobtas tik dviratis. Ir su jumis sutinku, kai kalbate, jog "Makstono" negalima kaltinti dėl įvykio.

- Teisybė, - sako Rebeka.

- Jei tik čia nėra žmogaus, įsipainiojusio į vaikų grobimus.

- Bet juk tai neįmanoma! - prieštarauja Rebeka. - Dauguma čia gyvenančių vyrų negali prisiminti net savo vardo.

- Dešimtmetė mergaitė susidorotų su bet kuriuo iš šitų dvėsenų, - pritaria jai Pitas.

- Jūs pamirštate apie personalą, - sako Henris.

- Ką? - Akimirką Rebeka netenka žado. Ką jūs sakote? Tai neatsargus kaltinimas.

- Galbūt jūs teisi. Bet jeigu tai tęsis ilgiau, bet kas gali tapti įtariamuoju. Tai mano nuomonė.

Pito Vekslerio nugara staiga nubėgo šiurpuliukai. Jei policininkai pradės tardyti "Makstono" gyventojus, gali išaiškėti jo "pramogos" su pacientais. Ir čia Vendelas Grinas surengs sau dar vieną šventę. Staiga Pitui šauna puiki mintis, kurią jis tuojau pat ištaria balsu, tikėdamasis padaryti įspūdį mis Vailes:

- Žinote ką? Mūsų policininkai turi pasikalbėti su tuo vaikinu iš Kalifornijos, garsiu detektyvu. Regis, jis gyvena kažkur netoliese. Toks šaunuolis mums pravers. Mūsų *farams* Žvejys - kietas riešutėlis. O šitas vaikinas... jis turbūt susidoros.

- Labai laiku jūs tai pasakėte, - Henris atsisuka į jį. - Sutinku su jumis. Metas Džekui Sojeriui imtis darbo. Aš pasikalbėsiu su juo.

- Jūs jį pažįstate? - klausia Rebeka.

- O taip, - linkteli Henris. - Pažįstu. Bet man laikas imtis savo darbo, ar ne?

- Dar yra kelios laisvos minutės. Kol visi gatvėje.

Rebeka nuveda jį iš koridoriaus į aktų salę. Jie eina prie pakylos.

Priešais stalą blykčioja Henrio mikrofonas, ant stalo stovi garsiakalbiai bei grotuvas.

- Vietos čia daug, - sako Henris. Rebeką baugina jo tikslumas.

- Nejaugi jūs tai jaučiate?

- Be abejonės, - atsako Henris. - Turbūt mes jau arti?

- Viskas priešais jus. Ar jums reikalinga pagalba?

Henris atkiša koją, pastuksena į improvizuotos scenos grindis. Perbraukia ranka per stalą, suranda mikrofoną.

- Šiuo metu ne, mieloji. - Jis užlipa ant pakylos. Liesdamas ranka stalą, apeina jį, suranda grotuvą. - Viskas puiku. Pitai, jeigu jums nesunku, pastatykite dėžutes su plokštelėmis ant stalo. Tą viršutinę statykite štai čia, o kitą - dešinėje pusėje.

- Koks jis, tas garsusis jūsų draugas Džekas? - domisi Rebeka.

- Audros vaikas. Katinas su aštriais nagais. Turiu pripažinti, kartais su juo nelengva.

Pro atvirus langus skverbiasi minios triukšmas: pokalbiai, vaikų šūkavimai, dainos... girdisi seno fortepijono garsai. Pitas jau padėjo ant stalo dėžutes su plokštelėmis.

- Aš turbūt eisiu, nes Mitruolis manęs tikriausiai ieško. Man reikia viską išvalyti.

Pitas išeina, stumdamas priešais save vežimėlį. Rebeka dar kartą paklausia, kuo ji galinti padėti.

- Viršuje šviesos įjungtos, ar ne taip? Prašau išjungti bei palaukti, kol pasirodys pirmoji banga. Po to įjunkite rožinį prožektorių ir ruoškitės... nes širdis iššoks iš krūtinės.

- Norite, kad aš išjungčiau šviesą?

- Jūs viską suprasite.

Rebeka eina prie durų, išjungia viršutinę šviesą. Kaip ir žadėjo Henris, ji viską supranta. Aktų salė tarsi panyra į rūką. "Rožinis spindulys čia labai tiks", - pagalvoja moteris.

Ant pievutės baigiasi preliudija. Tuojau prasidės šokiai. Sėdintys prie stalų seneliai baigia valgyti braškinius ledus ir gerti gazuotą vandenį. O fortepijonu skambinantis ponas su šiaudine skrybėle su paskutiniais akordais nuleidžia instrumento dangtį ir pakyla, lydimas aplodismentų. Pacientų anūkai, kurie taip nenoriai atėjo į šitą festivalį, dabar šmirinėja tarp stalų bei invalido vežimėlių, vengdami priekaištingų tėvų žvilgsnių ir tikėdamiesi gauti balioną iš klouno apdarais vilkinčios moters rankų.

Elisa Viters ploja pianistui: prieš keturias dešimtis metų ji nuo nulio pradėjo mokyti šitą žmogų. Ir dabar akivaizdi nauda: laisvu nuo darbo metu skambindamas pianinu jis gali prisidurti keletą dolerių. Čarlzas Bernsaidas, Batčo nubraustas, apsivilkęs baltais marškiniais, apsiavęs ne

visai švariomis kelnėmis, stovi kiek nuošaliau nuo kitų po didžiuliu ąžuolu, neploja ir kažko nepatenkintas purkštauja. Apykaklė prasegiota, matosi raukšlėtas kaklas. Jis vis pakelia ranką ir valosi burną arba nagu krapštinėja dantis, tačiau nejuda iš vietos. Atrodo taip, tarsi kažkas jį išlaipino kelkraštyje bei paliko likimo valiai. Jei tik kuris nors iš įsisiautėjusių anūkų pribėga arčiau Bernio, jį tuojau pat tarsi vėjas nubloškia šalin. Tarsi nustumia kažin koks jėgos laukas.

O trys kevirtadaliai "Makstono" gyventojų baigia valgyti pyragaičius, sunkiai vaikšto, pasiramstydami lazdutėmis, sėdi invalidų vežimėliuose, žiovauja, snūduriuoja, juokiasi, perdžia, valosi braškių paliktas dėmes nuo drabužių, žvalgosi, džiaugiasi giminaičiais, žiūri į savo drebančias raukšlėtas rankas ir... į niekur.

Pustuzinis labiausiai nutolusių nuo realybės sėdi užsidėję ryškiai raudonas arba mėlynas skrybėles, simbolizuojančias šventišką linksmybę. Virtuvėje triūsiančios moterys jau vaikšto tarp stalų su didžiuliais juodo plastiko šiukšlių maišais, nes labai greitai joms teks vėl sugrįžti į savo darbo vietas ir gaminti bulvių salotas, bulvių tyrę, troškintas pupeles, grietinėje kepintas bulves... ir, žinoma, didžiulį braškių tortą!

Neginčijamas šitos karalystės šeimininkas Mitruolis Makstonas, kuris pastarąsias devyniasdešimt minučių tik šypsojosi ir spaudė rankas, šiuo metu labiau primena skunką, įlindusį į purviną urvą.

- Pitai, - niurzga jis, kur tave velnias nešioja? Pradėk dėlioti kėdes. Ir padėk man visus... šituos suvaryti į aktų salę. Metas.

Pitas pasiruošia. Mitruolis dukart suploja delnais, po to pakelia rankas.

- Klausykite, - šaukia jis visu balsu. - Kokią vis dėlto nuostabią dieną Dievas padovanojo mūsų šventei. Geresnės ir būti negali!

Žinoma, visi su juo sutinka.

- O dabar, mano bičiuliai, štai ko jus paprašysiu. Parodykite, jog esate patenkinti ir oru, ir švente, ir mūsų darbuotojų pastangomis.

Jam atsako garsiais aplodismentais.

- Puiku! Žinote ką? Kaip dabar pasakytų Džordžas Retbanas, net akli mato, kaip puikiai mes leidžiame laiką. Aš tą matau, bet mūsų programa dar nesibaigė. Pas mus svečiuojasi garsus didžėjus - Simfoninis Stenas, didžiųjų orkestrų žinovas. Jis pasirengęs pademonstruoti savo meistriškumą aktų salėje. Šokiai ir muzika iki šventinių pietų. Jis mums kainavo labai nedaug... tik nekartokite jam mano žodžių. Mieli giminaičiai, jums metas atsisveikinti ir leisti savo artimiesiems mėgautis šokiais bei muzika. O muzika mūsų laukia nepakartojama. Manau, aš irgi įsisuksiu į šokio sūkurį su kokia nors žavia dama.

Rimtai, mano bičiuliai. Mums metas apsiauti šokių batus. Pabučiuokite savo motinas ar tėvus, senelius ar seneles, atsisveikinkite... ir išeidami gal ką nors paaukosite mums bendroms išlaidoms. Ant fortepijo-

no stovi tam skirta pintinė. Dešimt dolerių ar penkis, kas kiek galite, kad padėtumėte ir toliau rengti jūsų artimiesiems štai tokias nuostabias šventes. Mes tai darome iš meilės, bet ir jūs turite parodyti savo meilę.

Per labai trumpą laiką senelių giminaičiai spėja apkabinti bei pabučiuoti savo artimuosius, susirinkti vaikus ir judėti prie automobilių stovėjimo aikštelės. Jiems nesinori likti senelių namuose ilgiau, negu dera. Daugelis nepamiršta sustoti prie aukoms skirtos pintinės. Vos tik pajudėjus giminaičiams, Pitas Veksleris ir pats Mitruolis pradeda raginti senelius sugrįžti į gyvenamąsias patalpas. Jeigu Mitruolis mandagus, bent jau žodžiais: "Argi nesuprantame, jog mes norime suteikti jums galimybę pasimėgauti muzika?" - tai Pitas, žinoma, žodžių nesirenka: "Nagi, seniai, metas pajudinti kanopas." Bet abu nevengia ką reikia pastumti, kartais ir nelabai švelniai... pasuka reikiama kryptimi invalidų vežimėlius.

Rebeka Vailes pastebi, jog kai kurie įsiaudrinę seneliai juda pavojingai greitai. Henris Laidenas stovi prie dėžučių su plokštelėmis. Jo kostiumas žybčioja, galva - tamsus siluetas lango fone. Neturėdamas galimybės spoksoti į Rebekos krūtinę, Pitas atveda Elmerą Džespersoną į salę ir tuojau pat puola ieškoti Torvaldo Torvaldsono, pagrindinio Elmero priešo, su kuriuo šis gyvena M 12 kambaryje. Elisa Viters ateina pati. Parėmusi rankomis smakrą, ji laukia suskambant muzikos. Aukštas kaulėtas, įdubusiais skruostais Čarlzas Bernsaidas atkiūtina iš paskos ir atsistoja nuošaliai. Kai tuščių jo akių žvilgsnis sustoja ties Rebeka, moters kūną supurto drebulys. Kitas į ją mestas žvilgsnis priklauso Mitruoliui Makstonui. Jis stumia invalido vežimėlį, kuriame sėdi Flora Florstad, pažvelgia į Rebeką ir padovanoja jai linksmą šypseną. Žinoma, laikas pinigai, bet ir pačių pinigų negalima nuvertinti, todėl metas pradėti šou. Pirmoji banga, - sakė jai Henris... bet juk čia ir yra pirmoji banga, argi ne taip? Mergina žiūri į svečią, laukia jo atsakymo bei sulaukia: metas pradėti.

Rebeka įjungia rožinį prožektorių ir pasigirsta darnus balsų choras: "A-a-a-ak". Henrio Laideno kostiumas, marškiniai, blauzdinės spindi šviesų žaisme, o jis pats tarsi atplaukia prie mikrofono, sukdamas ant dešiniojo delno plokštelę. Jo dantys žvilga... taip pat ir tankūs sidabriniai plaukai. Henris jau juda, sukasi, tačiau... argi tai Henris? Kostiumas, blauzdinės, į viršų sušukuoti plaukai, akiniai, net nuostabi rožinė šviesa - tai tik sceninės dekoracijos. Įvyksta pati nuostabiausia transformacija. Tai žmogus su daugybe veidų. Persikūnydamas į Džordžą Retbaną, Henris tampa juo visu šimtu procentų. Tą patį galima pasakyti ir apie Viskonsino žiurkę, ir apie Henrį Šeiką. Jau aštuoniolika mėnesių jis nebuvo ištraukęs iš spintos Simfoninio Steno kostiumo. Po to, kai visus sužavėjo muzikos festivalyje Medisone. Bet kostiumas Henriui taip tinka, regis, tik jam ir skirtas. Jie tarsi susilieja į vieną visumą ir iš tolimos praeities drauge persikelia į dabartį.

Bet kokią savo programą Simfoninis Stenas pradeda ta pačia plokštele: "Su nuotaika". Nors jis neniekina Gleno Milerio, kaip kiti džiazo gerbėjai, tačiau ir jam per daugelį metų ta melodija baigia nusibosti. Bet ji visada atlieka savo funkciją. Netgi tie klausytojai, kurie jau viena koja karste, vis tiek judina kojas bei šoka... Be to, jis daug gali papasakoti apie Gleną Milerį, kuris išeidamas į karą pažadėjo sugrįžti didvyriu ir savo pažadą įvykdė.

Henris pasilenkia prie mikrofono, nerūpestingu judesiu deda į grotuvą plokštelę. Pasigirsta minios aplodismentai ir susižavėjimo šūksniai: "O-o-o".

- Sveiki atvykę, mieli džiazo muzikos gerbėjai, - pasveikina Henris susirinkusius senelius. Jo žodžiai sklinda iš garsiakalbio aksominiu balsu 1938 arba 1939 metų radijo komentatorių, vedusių programas tuometiniuose naktiniuose klubuose nuo Bostono iki Katalinos. Dabar jau tokio balso neišgirsi. Pasakykite man, gerbiami ponai ir ponios, ar galima įsivaizduoti labiau užvedančią muziką nei Gleno Milerio? Drąsiau, noriu išgirsti jūsų ryžtingą: "Ne-e-e-e". Iš "Makstono" gyventojų lūpų, žinoma, pasigirsta ne riksmas, o kolektyvinis šnabždesys, primenantis rudenio vėją, šlamantį sausose medžių šakose. Kai kurie seneliai jau sustoję šokių aikštelėje, kiti aplink juos sėdi invalido vežimėliuose. Simfoninis Stenas grobuoniškai šiepia dantis, pakelia rankas, po to gracingai apsisuka tarsi pakildamas į orą... Skvernai išsiskleidžia tarsi sparnai, kojos kyla aukštyn ir vėl leidžiasi, vėl kyla ir vėl leidžiasi. Ant jo delno jau dvi plokštelės. Viena paslaptingai išnyksta, antra atsigula ant grotuvo, kur jos laukia adata.

- O dabar, mielieji džiazo gerbėjai, pasitikite Sentimentalųjį džentelmeną misterį Tomą Dorsį. Pasiklausykime, kaip Dikas Haimsas, Buenos Aires pažiba, muzikine kalba pateikia visiems taip svarbų klausimą: "Kaip man tave atpažinti?" Tuo metu, mano bičiuliai, Frenkas Sinatra dar po stalu ropojo... bet vis tiek gyvenimas nuostabus, tarsi išlaikytas vynas.

Rebeka Vailes negali patikėti tuo, ką mato savo akimis. Šitas žmogus sugebėjo beveik visus sukviesti į šokių salę, net ir sėdinčius invalidų vežimėliuose. O pats Simfoninis Stenas, Henris Laidenas, primena pati sau Rebeka, tiesiog nepakartojamas. Kito tokio ir su žiburiu nerasi. Tarsi pasitelkęs laiko mašiną, jis virtuoziškai atkuria aplink save tolimos praeities atmosferą. Kalba bei rodo seneliams tai, ką jie nori girdėti ir matyti. Jis sugrąžina šituos žmones į gyvenimą, sujudina juose tolimos jaunystės likučius, nors daugelis jų net neįtarė, jog šitaip gali būti. O pats Simfoninis Stenas atrodo kaip elegantiškas dervišas. Rebekos galvoje dėliojasi jo apibūdinimas: mandagus, mokantis bendrauti, seksualus,

gracingas, sumanus... O ką jis išdarinėja su plokštelėmis! Ir kaip jam tai pavyksta?

Ji net pati nepajunta, kaip kulniuku ima mušti ritmą. Henris tuo metu uždeda Arčio Šo plokštelę "Pradžių pradžia". Tada Rebeka pradeda šokti. Dar niekada šita aktų salė nematė tiek šokančių senelių. Elisa Viters švyti paniurusio Torvaldo Torvaldsono glėbyje. Ada Mejerhof bei Tomas Botčeris suka vienas aplink kitą invalido vežimėliuose, gėrėdamiesi dieviškais Arčio Šo klarneto garsais. Rebeka sujaudinta iki ašarų, ji šypsosi, pakelia aukštyn rankas, sukasi, ir tuomet ją sugriebia Tomo brolis dvynys Hermis Botčeris. Jam aštuoniasdešimt šešeri. Buvęs geografijos mokytojas. Jis atsiveda merginą į vidurį salės ir jiedu sukasi fokstroto ritmu.

- Negaliu leisti, kad tokia gražuolė šoktų viena, - sako Hermis.

- Hermi, aš pasirengusi eiti su jumis kad ir į pasaulio karštą, - atsako mergina.

- Tuomet prieikime arčiau scenos. Noriu iš arčiau apžiūrėti šitą madingai apsitaisiusį vaikiną. Kalba, jog jis aklas kaip šikšnosparnis, bet aš negaliu tuo patikėti.

Vyriškio ranka tvirtai apkabina Rebekos taliją, jos klubai ritmingai siūbuoja, jiedu artėja prie pakylos, kur Simfoninis Stenas suka ant delno jau kitą plokštelę. Rebeka tikrai galėtų prisiekti, jog Stenas (Henris) ne tik jaučia jos buvimą, bet netgi merkia jai akį! Bet juk šito negali būti, tiesa?

Simfoninis Stenas elegantišku judesiu nuima Arčio Šo plokštelę, uždeda kitą.

- O dabar pašokinėkime drauge su Vudžiu Ermanu bei "Laukinėmis šaknimis". Šita melodija skiriama damoms, ypač tai, kuri kvepia "Kaluksu".

Rebeka juokiasi:

- O, mielasis!

Henris (Stenas) pajuto ir atpažino jos kvepalų aromatą!

Neišsigandęs greito tempo, Hermis Botčeris žengia žingsnelį atgal, pakelia ranką ir suka Rebeką. Po to pagauna ją į glėbį, pasuka į kitą pusę. Šokdami jie prisiartina prie kitos estrados pusės, kur stovi Elisa Viters su misteriu Torvaldsonu. Jie spokso į Simfoninį Steną.

- Turbūt jis turėjo galvoje jus, - pastebi Hermis, - nes jūsų kvepalai nuostabūs.

- Kur jūs išmokote taip puikiai šokti? - klausia Rebeka.

- Mudu su broliu užaugome mieste. Mokėmės šokti atsistoję priešais muzikinį automatą "Alvetse" Ardene. - Rebeka žino "Alvetse", jis pagrindinėje Ardeno gatvėje. Bet muzikinis automatas iš ten jau išnyko. - Jeigu norite gero šokėjo, ieškokite tarp miesto berniukų. Štai Tomas visada šoko iš visų geriausiai. Netgi dabar, sėdėdamas savo krėsle, jis niekada nepameta ritmo.

- Misteri Stenai! Ei, misteri Stenai! - Elisa Viters pakelia galvą, sudeda ruporu delnus. - Ar jūs pageidavimus priimate?

Čia pat pasigirsta rūstus vyriškas, gergždžiantis balsas:

- Sene, aš pirmas čia atėjau.

Atviras grubumas priverčia Rebeką sustoti. Šalia Elisos stovi Čarlzas Bernsaidas, įsmeigęs žvilgsnį į Torvaldą. Torvaldas žengia žingsnį atgal ir trukteli už rankos Elisą.

- Suprantama, mano mieloji. - Simfoninis Stenas pasilenkia prie Elisos. - Tik pasakykite man, kuo jūs vardu ir ką norėtumėte išgirsti.

- Aš Elisa Viters, ir...

- Aš čia atėjau pirmas, - garsiai pakartoja Bernis.

Rebeka žiūri į Hermį, tas purto galvą, patardamas jai nesikišti. Nors ir miesto berniukas, jis išsigandęs ne mažiau negu Torvaldas Torvaldsonas.

- Prašau "Mėnesieną"... Beno Gudmano.

- Dabar mano eilė, sena subingalve. O aš noriu išgirsti "Ledi Magoven košmaras". Atlikėjas Vudis Ermanas.

Hermis pasilenkia prie Rebekos:

- Niekas šito žmogaus nemėgsta, bet jis visada pasiekia savo.

- Šį kartą jam nepavyks, - atsako Rebeka. - Misteri Bernsaidai, norėčiau, kad jūs...

Simfoninis Stenas pertraukia ją rankos mostu. Pasisuka į nemalonų balsą.

- Nieko nebus, misteri. Beje, daina vadinasi "Ledi Magoven sapnas", bet šiandien aš nepasiėmiau tos plokštelės.

- Gerai, dauguži, tada tegul bus "Aš nekantrauju pradėti". Banio Berigeno.

- O, kaip man patinka šita daina, - sušunka Elisa Viters. - Gerai, paleiskite ją.

- Mielai, - sako Simfoninis Stenas Henrio Laideno balsu, nuima vieną plokštelę, uždeda kitą, bet, kai jis pasisuka į mikrofoną, matosi, kad jo nuotaika sugadinta. - Aš skraidžiau po pasaulį lėktuvais, aš rengiau revoliuciją Ispanijoje. Ir aš nekantrauju pradėti. Skiriu žaviajai Elisai bei Tam, kuris klaidžioja naktyje.

- Tu viso labo tik beždžionė ant karties, - sviedžia Bernis.

Iš garsiakalbių sklinda muzika. Rebeka patapšnoja Hermiui per petį ir eina prie Bernsaido. Iš arti jai neteko susidurti su šiuo žmogumi, tačiau jis merginai visada atrodė nemalonus. Dabar jau jos kantrybė baigėsi.

- Misteri Bernsaidai, jūs privalote nedelsiant atsiprašyti ir Elisos, ir mūsų gerbiamo svečio. Jūs grubus bei įžūlus, todėl atsiprašykite ir tuojau pat keliaukite į savo kambarį. Ten jūsų vieta.

Jos žodžiai nepasiekia tikslo. Bernis nuleidžia pečius, veide kvaila šypsena, akys žvelgia į niekur. Regis, jis nebeprisimena savo vardo, ką

jau bekalbėti apie Banį Berigeną. Tuo metu Elisa jau šoka, o Simfoninis Stenas stovi susimąstęs rožinėje šviesoje. Pagyvenusios poros lėtai sukasi. Hermis gestais siūlo Rebekai pasekti jų pavyzdžiu.

- Apgailestauju, kad šitaip atsitiko, - pasako Rebeka Henriui.

- Jums nėra reikalo atsiprašinėti. "Aš nekantrauju pradėti" - buvo mano žmonos mėgstamiausia daina. Pastarosiomis dienomis daug apie ją galvoju, todėl šis pageidavimas ir suglumino mane. - Jis perbraukia pirštais per plaukus, pakelia rankas, vėl įsigyvena į savo vaidmenį.

Rebeka nusprendžia palikti jį ramybėje. Ir visus kitus. Pasakiusi, jog turi neatidėliotinų reikalų, atsiprašo Hermio ir, laviruodama tarp šokančiųjų, skuba link išėjimo iš salės. Kažkokiu būdu Bernis pasiekė koridorių anksčiau. Vilkdamas kojas, nuleidęs galvą, jis kiūtina tiesiai į "Saulutės" korpusą.

- Misteri Bernsaidai, - sako mergina, - jūs galite kvailinti kitus, bet noriu pasakyti, jog manęs neapgausite.

Senis atsisuka. Lėtai. Pirmiausia sujuda viena pėda, po to kelis, juosmuo, antra pėda, galiausiai ir visas kaulėtas kūnas. Jo galva kabo ant plono kaklo, demonstruodama Rebekai rudomis dėmėmis išmargintą plikę. Ilga nosis styro tarsi jachtos vairas. Galva lėtai pakyla, moteris mato padūmavusias akis bei pusiau pražiotą burną. Po to staiga akyse įsižiebia įniršis, lūpos grobuoniškai išsiviepia.

Rebeka nevalingai žengia žingsnį atgal. O Bernio lūpos vis įžūliau šiepiasi. Merginai norisi pabėgti, bet ji neketina prisipažinti išsigandusi šito bejėgio senio, todėl nejuda iš vietos.

- Ledi Magoven susapnavo blogą sapną, labai blogą, - praneša jai Bernis. - Kalba jis lėtai, tarsi pusiau miegodamas. - Ir ledi Sofi susapnavo košmarą. Kur kas baisesnį. - Jis kikena. - Karalius buvo savo iždinėje, turtus skaičiavo. Tai matė užmigdama Sofi. - Kikenimas darosi kažkoks nemaloniai cypiantis, bet Bernis ištaria dar du žodžius, regis "misteris Mančingas". Po to apatinis jo žandikaulis atvimpa, Rebeka mato nelygius pageltusius dantis, pasikeitusį veidą. Bruožai paryškėja, akyse atsiranda sveika nuovoka. - Jūs pažįstate misterį Manšaną ir jo mažąjį draugą Gorgą? Ar jūs žinote, kas atsitiko Čikagoje?

- Liaukitės, misteri Bernsaidai.

- O ką jūs žinote apie Fricą Harmaną? Jį dar vadino Vampyru. Vampyras, vampyras, Hanoverio vampyras, taip, taip, taip. Visi, visi patiria košmarus, cha, cha, cha...

- Liaukitės kalbėjęs nesąmones! - šaukia Rebeka. - Manęs jūs neapgausite!

Bet sveika nuovoka vėl dingsta iš Bernio akių, jos tarsi apsitraukia rūku.

- Bam bam, Bern Bern.

- Gerai, pietūs septintą, jei užsinorėsite valgyti, - sako Rebeka. - Eikite į savo kambarį ir pamiegokite.

Bernis pažvelgia į ją negyvomis akimis, lėtai nusigręžia, sustoja.

- Jūs galite užsirašyti. Fricas Harmanas. Hanoveryje. - Jo lūpose nušvinta šelmiška šypsena. - Kai ateis karalius, mudu tikriausiai dar pašoksime.

- Ne jau. Dėkoju. - Apimta siaubo, Rebeka nusigręžia ir kaukšėdama kulniukais skuba koridoriumi, jausdama ją lydintį nemalonų Bernsaido žvilgsnį.

Rebekos rankinė guli ant stalo Mitruolio Makstono priimamajame. Prie kabineto durų ji išplėšia iš bloknoto lapelį ir užrašo: Fricas Harmanas (?), Hanoveris (?). Po to įsikiša lapelį į rankinę. Galbūt tai niekiniai žodžiai, bet kas gali žinoti? Ji širsta pati ant savęs, kaip galėjo leistis šitaip išgąsdinama. Jei tik surasianti būdą, būtinai pasistengsianti išguiti šitą šlykštų senį iš "Makstono".

- Mieloji, tai tu? - klausia iš kabineto Mitruolis.

- Ne, tai ledi Magoven iš suknisto savo košmaro. - Ji įeina į kabinetą ir mato, jog Mitruolis sėdi prie stalo bei dėlioja kupiūras - skaičiuoja senelių artimųjų suaukotus pinigus.

- Mano mažoji Beki kažkokia pasišiaušusi, - sako jis. - Kas atsitiko? Vienas iš mūsų "zombių" kojytę numynė?

- Nevadink manęs Beke.

- Ei, ei, aukščiau nosį! Tu nepatikėsi, kiek pinigėlių nubyrėjo mums šiandien. Tai vis tavo saldžiabalsio draugužio nuopelnas. Šimtas dvidešimt šeši doleriai! Neapskaityti! Na, gerai jau, kas atsitiko?

- Čarlzas Bernsaidas mane išgąsdino, štai kas atsitiko. Pats laikas jam keliauti į beprotnamį!

- Gal juokauji? Šitas "zombis" - tikra aukso gysla. Kol jis kvėpuoja, jam visada atsiras vietos mano širdyje. - Jis šypsosi, mosuoja ore kupiūromis. - O jei tau skirta vieta mano širdyje, tau visada atsiras vieta ir "Makstone".

Ji prisiminė Bernsaido žodžius: "Karalius savo iždinėje skaičiavo turtus" ir pasijuto tarsi išvoliota purve. "Jei Mitruolis taip džiaugsmingai nesišypsotų, - galvoja Rebeka, - jis būtų labai panašus į savo taip mylimą pacientą."

"Visi, visi visi patiria košmarus, cha, cha, cha." Labai tikslus Frenč Lendingo apibūdinimas Žvejo siautėjimo laikais. Keista, bet galima pamanyti, jog misteris Mitruolis, kaip ir senasis Bernis, nepastebi šitų žmogžudysčių. Rebeka nė karto negirdėjo jo užsimenant apie Žvejo nusikaltimus. Išskyrus tą atvejį, kai jis sumurmėjo, jog su niekuo negali

kalbėti apie žvejybą, kol Deilas Hilbertsonas neatplėš nuo kėdės storos subinės ir nepradės dirbti savo darbo.

8 skyrius

Du telefono skambučiai bei asmeninė problema, kurios jis nieku gyvu niekam neatskleistų, ištraukė Džeką Sojerį iš namų ir nukreipė į Frenč Lendingo policijos nuovadą. Pirmas paskambino Henris iš "Makstono" kavinukės, Simfoninio Steno šou pertraukos metu. Ir reikalavo, kad Džekas skirtų jam laiko bei išklausytų. Regis, šiandien netoli "Makstono" buvo pagrobtas dar vienas berniukas. Dienos metu. Ir, jo nuomone, Džekas daugiau neturi priežasčių laikytis nuošaliai nuo tyrimo. Juk tai ketvirta Žvejo auka, vargu ar galima tikėtis, jog Irma Freno sugrįš namo, ar ne taip? Nužudyti keturi vaikai!

- Ne, - atsakė Henris į Džeko klausimą, - aš negirdėjau apie tai per radiją. Berniuką pagrobė pirmoje dienos pusėje.

- Ne, aš neklausinėjau "Makstono" valytojo, - atsakė Henris į kitą Džeko klausimą. - Jis matė, kaip kažko sunerimęs policininkas paėmė nuo šaligatvio dviratį ir įdėjo į automobilio bagažinę.

- Ką būtent pagrobė, nežinau, - toliau kalbėjo Henris, - bet nėra jokių abejonių, jog Žvejys padidino savo aukų skaičių. Šįvakar Deilas nustatys dingusiojo asmenybę, o rytdienos laikraščiai parašys apie tai. Ir tada visa apskritis bus sukelta ant kojų. Nejaugi tu nesupranti? Vien tik žinia, kad tu nusprendei prisijungti prie bylos tyrimo, nuramins žmones. Negali daugiau leisti sau tokios prabangos. Kokia čia dar gali būti kalba apie pensiją? Privalai įsijungti į tyrimą.

Džekas pasakė Henriui, jog galbūt jo išvados priešlaikinės, ir pasiūlė vėliau apie tai pasikalbėti...

Po keturiasdešimt penkių minučių paskambino Deilas Hilbertsonas ir pranešė, kad šįryt dešimtmetis Taileris Maršalas dingo nuo šaligatvio kažkur prie "Makstono senelių priežiūros centro", kad berniuko tėvas Fredas Maršalas šiuo metu yra policijos nuovadoje ir norėtų susitikti su Džeku Sojeriu. Fredas - puikus vaikinas, pavyzdingas šeimos tėvas, geras Deilo draugas, bet šiuo metu visai sugniuždytas. Jo žmona Džudė dar iki pradingstant sūnui turėjo problemų su psichika, o berniukui dingus visai kraustosi iš proto. Ji kalba kažkokias nesąmones, susižalojo pati save, nusiaubė visą namą.

- Aš puikiai pažįstu Džudę Maršal, - toliau kalbėjo Deilas. - Tikra gražuolė. Miniatiūrinė tokia, bet tvirto būdo, visada santūri, susitvardanti. Niekada nebūčiau pagalvojęs, kad ji galėtų išprotėti. Regis, ji žinojo apie vaiko pagrobimą dar iki tol, kol buvo rastas jo dviratis. Antroje dienos pusėje Džudei taip pablogėjo, jog Fredui teko paskambinti

daktarui Skardai, ir ją išvežė į apskrities ligoninę, į Ardeną. Ten moterį paguldė į psichikos ligonių skyrių. Tu gali įsivaizduoti, kaip dabar jaučiasi Fredas. Jis pageidauja susitikti su tavim, mumis jau nebepasitiki.

- Jei tu neatvažiuosi čia, - tęsė Deilas, - Fredas Maršalas ketina pats pas tave vykti. O svarbiausia, tu mums visiems reikalingas, Džekai.

- Gerai, - toliau kalbėjo Deilas, - žinau, jog nieko negali pažadėti. Tačiau nepamiršk apie savo pareigą.

Ar šitų dviejų telefono skambučių pakako, kad jis sėstų į automobilį ir pasuktų į Frenč Lendingo policijos nuovadą? Džekas mano, jog taip. Be to, tai padės nuslopinti trečią faktorių, slaptą ir nereikšmingą, kuriam neverta skirti dėmesio. Jis visai nieko nereiškia. Nervinis stresas, panika... tai gali nutikti kiekvienam. Tuo labiau aplinkybės... Jam norėjosi ištrūkti iš namų. Na, ir kas? Niekas negalėtų jo apkaltinti pabėgimu. Jis važiavo ten, kur pavojus, o ne bėgo nuo jo... nors širdyje tikrai norėjosi pabėgti nuo tamsia banga užplūdusių Žvejo piktadarysčių. Bet įsijungti į tyrimą jis neketino. Dingusio berniuko tėvas, Deilo bičiulis, pareiškė norą su juo pasikalbėti. Ką gi, šitas pokalbis įvyks. Jei pusvalandis su į pensiją išėjusiu detektyvu padės Fredui Maršalui įveikti jį užgriuvusias bėdas, detektyvas pasirengęs skirti jam tą pusvalandį.

Visa kita - jo asmeninis reikalas. Iliuzijos ir liepsnelės kiaušiniai niekaip neišėjo Džekui iš galvos. Bet tai liečia tik jį. Turbūt kada nors pavyks surasti visai racionalų šito reiškinio paaiškinimą. Nė vienas blaiviai mąstantis žmogus šito nesureikšmintų: tos keistenybės tarsi vasaros audra, kuri staiga užplūsta ir taip pat staiga praeina. Pravažiuodamas pro pagrindinę Sentralijos sankryžą, jis pastebėjo prie baro išsirikiavusių motociklininkų virtinę, ir tą pačią akimirką dienos nesklandumai pasisuko visai kitu kampu. Staiga paaiškėjo, kodėl jis nesugebėjo, tiksliau - nenorėjo atidaryti šaldytuvo durelių. Nemalonūs netikėtumai vertė jį devynis kartus pamatuoti... Svetainėje perdegė lemputė, o kai priėjo prie komodos, kurios stalčiuje gulėjo keletas lempučių, staiga paaiškėjo, kad stalčius neišsitraukia. Be to, Sojeris nesugebėjo atidaryti ir sandėliuko durų, ir spintelių... todėl negalėjo išsivirti arbatos, persirengti, beliko skaityti knygas ir spoksoti į televizorių. Atrodė, jog atidarius pašto dėžutę pažirs maži mėlyni kiaušiniai, todėl Džekas nusprendė, jog tai neskubu. Palauks iki rytdienos. Tuo labiau, kad toje dėžutėje tik sąskaitos, žurnalai bei reklaminiai bukletai.

"Nereikia kraštutinumų, - įtikinėja save Džekas. - Juk galėjau atidaryti bet kurias duris ir ištraukti bet kurį stalčių. Tik nenorėjau to daryti. Tiesiog nesinorėjo rasti tų kiaušinių. Parodykite man psichiatrą, kuris pasakytų, jog tai neurozė, ir aš parodysiu jums diplomuotą idiotą, nieko nenutuokiantį psichiatrijoje. Policijos veteranai mane įspėjo, jog darbas

žmogžudysčių tyrimo skyriuje stipriai veikia žmogaus psichiką. Velniai rautų, todėl aš ir išėjau į atsargą pirma laiko!

Gerai, dabar jis važiuoja Samnerio gatve. Visi reikalauja iš jo kažkokių veiksmų, ragina atlikti savo pareigą, štai jis ir skuba tai daryti. Pasisveikins su Deilu, su kitais policininkais... su Fredu Maršalu, kurio sūnus dingo, paguos jį, pažadės padaryti viską, kas tik įmanoma. Juk FTB dirba ranka rankon su policija, o čionykštė komanda tiesiog puiki. Žodžiu, kaip visada... Džekas įsitikinęs, kad svarbiausia - nuraminti Fredą Maršalą. Sykiu jis atiduos duoklę ir visuomenei, kažkodėl įsitikinusiai, jog Džekas jai skolingas. Po to vėl sugrįš į savo pasaulį, į ramų gyvenimą, kurio jis nusipelnė. O jei Deilui tai nepatiks, gali sau nušokti į Misisipę nuo aukšto kranto... O jei nepatiks Henriui, jis atsisakys skaityti jam "Nykius namus" ir privers klausytis šlykščios Lorenso Velko ar Vono Monro muzikos. Trisdešimt sekundžių - ir Henris maldaus jo atleidimo.

Atleidimo prašančio Henrio paveikslas taip teigiamai paveikia Džeką, kad jis sumoja, jog baimė atidaryti stalčius ar duris - tik laikinas nenoras to daryti, tai nėra fobija... O peleninė tarsi šaipėsi iš jo nuo pat tos akimirkos, kai tik jis sėdo už vairo. Kyšo, šelmiškai vaiposi, neduoda ramybės, tarsi skleisdama kažką niūraus, grėsmingo.

Ar jis baiminasi, jog tenai vėl ridinėjasi mažytis mėlynas liepsnelės kiaušinis?

Žinoma, ne. Nieko joje nėra.

Tokiu atveju jis gali ištraukti peleninę.

Už pikapo langų praplaukia namai. Frenč Lendingo pakraštys. Akivaizdu, kad nėra jokių kliūčių - jis gali atidaryti peleninę. Tai visai paprasta. Įkiši po ja pirštus ir trukteli į save. Pats paprasčiausias judesys. Džekas ištiesia ranką, bet, prieš paliesdamas lentą, atitraukia. Per kaktą rieda prakaito lašai ir sustoja antakiuose.

- Nieko sau, - ištaria jis balsu. - Ar tau kilo kokių nors sunkumų, mažasis Džeki?

Jis vėl tiesia ranką prie peleninės ir staiga suvokia daugiau dėmesio skiriants šitam kvailam "žaidimui" negu saugiam vairavimui. Pakelia akis, dvigubai sulėtina greitį. Bet nesustoja. Tai viso labo tik peleninė. Jo pirštai suranda priekinę plokštę. Po to - įdubą už jos. Akys žvelgia į kelią. Ir, tarsi medicinos sesuo ryžtingai nuplėšianti pleistrą nuo plaukuoto paciento pilvo, Džekas trukteli peleninę. Žiebtuvėlis pašoka trimis coliais aukštyn. Iš netikėtumo Džekui pasirodo, jog tai ne žiebtuvėlis, o...

Jis išsuka iš asfalto, pikapas kratosi duobėtu, apaugusiu žole kelkraščiu. Priekyje - telegrafo stulpas. Žiebtuvėlis triukšmingai nukrenta į peleninę. Stulpas vis artėja, beveik uždengia priekinį stiklą. Džekas spaudžia stabdžių pedalą, ir automobilis staiga sustoja. Ištraukta peleni-

nė garsiai sudreba. Jei nebūtų prieš tai sumažinęs greičio, būtų "pasibučiavęs" su telegrafo stulpu. Iki stulpo likusios tik keturios pėdos.

- Mėšlas, - išlemena jis, atsilošia ant automobilio sėdynės. - Ne veltui sakoma, jog rūkymas žudo.

Pokštas ne iš tų, kurie sukelia juoką, todėl Džekas porą minučių sėdi, stebėdamas pro šalį pravažiuojančius retus automobilius. Kai širdies ritmas normalizuojasi, jis primena pats sau, jog vis dėlto pasiryžo ir ištraukė peleninę.

Šviesiaplaukis Tomas Lundas, žinoma, laukia jo atvykstant. Kai tik Džekas peržengia policijos nuovados slenkstį, jaunas policininkas pakyla ir pasitinka jį. Jis pasako, kad Deilas bei Fredas Maršalas šiuo metu viršininko kabinete ir kad jis tuojau pat palydėsiantis tenai atvykusį svečią. Jie, be abejo, apsidžiaugs pamatę Džeką.

- Aš taip pat, leitenante Sojeri, - priduria Lundas. - Negaliu to nepasakyti. Manau, jog mums labai reikalingos jūsų žinios bei patirtis.

- Vadink mane Džeku. Jau nebesu leitenantas. Ir nesu policininkas. - Džekas buvo susitikęs su Tomu tirdamas Kinderlingo nusikaltimus, ir tada jam patiko šito jaunuolio entuziazmas bei atsidavimas darbui. Įsimylėjęs savo darbą, uniformą, žetoną, gerbiantis savo viršininką bei dievinantis Džeką, Lundas valandų valandas sėdėjo prie telefono, rausėsi archyvuose, važinėjo policijos automobiliu, vis tikrindamas neretai prieštaringus duomenis. Ir visada būdavo kupinas entuziazmo, pasirengęs kautis iki pergalės.

Dabar jis taip neatrodė. Džekas iškart pastebėjo. To priežastis - ne tik nuovargis bei nemigo naktys. Jo akys liudija, jog šitas žmogus patiria didžiulį stresą. Žvejys pasiglemžė Tomo Lundo jaunystę ir energiją.

- Pažiūrėsime, ką aš galėsiu padaryti. - Džekas net nepajunta, kaip pažada daugiau, negu ketino.

- Bet kokia jūsų pagalba bus mums naudinga, - sušunka Lundas. Jo akyse pagarba. Jaunuolis pasisuka ir veda Džeką prie Deilo kabineto. "Aš atėjau ne todėl, kad ketinčiau tapti jūsų gelbėtoju", - galvoja eidamas Džekas.

Ir šita mintis perveria jį kiaurai. Jis pajunta kaltės jausmą.

Lundas beldžiasi, atidaro duris, praneša, jog atvyko Džekas, pakviečia jį užeiti, o pats išnyksta tarsi šešėlis. Du kabinete sėdintys vyrai jaunuolio net nepastebi. Jie pakyla, žiūri į savo svečią, vienas - kupinas dėkingumo, kitas - su paskutine viltimi. Džekas sutrinka.

Fredas prabyla iškart, vos tik Deilui juodu supažindinus.

- Ačiū, kad sutikote atvažiuoti. Viskas, kas mano... - Jis ištiesia dešinę ranką. Veide emocijų audra. Vyriškis spaudžia Džeko ranką tarsi plėšrūnas, galiausiai prisivijęs grobį. Akyse ašaros. - Aš negaliu... -

Maršalas atitraukia ranką, nusivalo ašaras. Užguito žvėries akys. - Viešpatie, aš taip džiaugiuosi, kad jūs čia, misteri Sojeri. Ar turėčiau jus vadinti leitenantu?

- Vadinkite Džeku. Ir pasakokite, kas gi šiandien atsitiko?

Deilas parodo į tuščią kėdę; trys vyrai sėdasi; Džekas išgirsta liūdną Fredo, Džudės bei Tailerio istoriją. Kurį laiką kalba tiktai Fredas. Pagal jo versiją, energinga, drąsi moteris, ištikima žmona bei mylinti motina keitėsi akyse, vis labiau ir labiau tolo nuo įprastinių elgesio normų, bet jos kvailas egoistas vyras nenorėjo šito pastebėti. Ji kažką lemena, taria nesuprantamus žodžius, rašo kažkokią beprasmybę ant popieriaus lapų, kišasi tuos lapus į burną bei mėgina praryti... Moteris nujaučia artėjant neišvengiamą tragediją ir kraustosi dėl to iš proto. O jos vyras mano, kad ji kraustosi iš proto todėl, jog sužinojo apie Žvejo piktadarystes. Pavyzdžiui, žmona žinojo, kad jų nuostabus sūnus taps Žvejo auka dar iki tol, kol kvailas jos vyras, kuris kaip visada išskubėjo į darbą, papasakojo apie sūnaus dviratį. Nuostabus mažas berniukas išvažiavo su trimis draugais, bet draugai sugrįžo... o policijos patrulis Denis Ščeda rado jo sūnaus dviratį ir vieną sportbatį ant šaligatvio šalia "Makstono centro".

- Denis, kurį dar vadina Čita? - pasitikslina Džekas. Jis, kaip ir Fredas Maršalas, pradeda galvoti, jog ši istorija ne tik kelianti nerimą, bet ir paslaptinga.

- Ščeda, - patikslina Deilas ir išdėsto savo kiek trumpesnę versiją. Deilo Hilbertsono nuomone, berniukas važiavo dviračiu ir buvo pagrobtas nuo šaligatvio prie "Makstono". Tai viskas, ką žino policijos viršininkas ir jis tikisi, jog visas baltas jo versijos dėmes užpildys Džekas Sojeris.

Džekas mato į jį įsmeigtus abiejų vyrų viltingus žvilgsnius ir, pasinaudojęs trumpa pauze, mėgina sudėlioti savo mintis. Pirmoji - veikiau reakcija, iš kurios vėliau išsirutuliojo mintis: nuo pat tos akimirkos, kai Fredas Maršalas paspaudė jam ranką, Džekas suprato, jog šitas žmogus jam patinka, nors važiuodamas į policijos nuovadą nemanė, kad viskas taip pakryps. Fredas - idealus mažo amerikietiško miestelio gyventojas. Jei Frenč Lendingo nekilnojamojo turto agentai papuoštų savo reklamas Maršalo portretu, tai priviliotų nemažai klientų, norinčių įsigyti namą kaime. Draugingas, gražus veidas, bėgiko figūra liudija apie Fredo padorumą, atsakingumą, geras manieras, mokėjimą bendrauti su kaimynais bei dvasingumą. Kuo atkakliau šitas vyriškis mėgina apkaltinti save kvailumu bei egoizmu, tuo labiau jis patinka Džekui ir tas aštriau jaučia šio nelaimės ištikto žmogaus skausmą bei norą jam padėti. Džekas atvyko į policijos nuovadą, manydamas, jog reaguos į Deilo prašymą kaip policininkas. Bet turbūt per pastaruosius metus, kol jis nedirbo šito darbo, policininko refleksai kiek susilpnėjo, galbūt "surūdijo". Todėl jis re-

aguoja kaip žmogus. Sojeris puikiai žino, jog *farai* retai civiliuose įžvelgia padorius piliečius, bent jau tyrimo pradžioje.

Antroji Džeko mintis būdinga ir policininkui, ir piliečiui. Mėgindamas ją suvirškinti, jis garsiai ištaria trečią mintį:

- Ar tie dviračiai, kuriuos praeidamas mačiau prie durų, priklauso Tailerio draugams? Turbūt juos kas nors dabar apklausia?

- Bobas Diulakas, - atsako Deilas. - Kalbėjausi su jais, kai jie tik atėjo, bet nieko gero nesužinojau. Tvirtina, jog buvo visi kartu, važinėjosi Čeizo gatve, po to Taileris kažkur nuvažiavo. Sako, jie net nepastebėję... Galbūt taip ir buvo

- Bet tu įsitikinęs, jog berniukai kažką žino?

- Suprantama. Tik negaliu pasakyti, ar svarbi ta informacija. Tačiau mums teks juos išleisti namo, kol tėvai nesukėlė triukšmo.

- Kas jie tokie?

Fredo Maršalo pirštai gniaužiasi į kumštį.

- Ebis Veksleris, Ti Dži Renikeris ir Ronis Mecgeras. Su jais Tajus šlaistėsi visą vasarą. - Paskutinė frazė atskleidė Fredo požiūrį į sūnaus draugus.

- Regis, nemanote, kad jie tinkama kompanija jūsų sūnui?

- Nemanau. - Fredas nori pasakyti teisybę, tačiau bijo būti apkaltintas subjektyvumu. - Ebis - smulkus chuliganas, o kiti du... galbūt protiškai atsilikę. Aš tikiuosi... tikėjausi, jog galiausiai Tajus pats viską supras ir pasirinks savęs vertus draugus. Bėda ta, kad mano sūnus ne pagal amžių smulkus, o Ebis Veksleris... ė...

- Stambus ir aukšto ūgio, - sako Džekas. - Ideali situacija chuliganui.

- Kalbate taip, tarsi pažinotumėte tą vaikiną.

- Nepažįstu. Bet aš jį šįryt mačiau. Dar su dviem berniukais ir jūsų sūnumi.

Deilas atsitiesė, Fredas Maršalas atgniaužė suspaustus kumščius.

- Kada? - klausia Deilas.

- Kada? - tuo pat metu klausia Fredas Maršalas.

- Čeizo gatvėje. Buvo maždaug dešimt minučių devintos. Aš paėmiau iš radijo stoties Henrį ir vežiau jį namo. Berniukai dviračiais išvažiavo į gatvę tiesiai priešais mus. Misteri Maršalai, aš atkreipiau dėmesį į jūsų sūnų. Nuostabus berniukas.

Fredas išsprogina akis. Regis, jose sužimba menka vilties kibirkštėlė. Deilas kiek atsipalaiduoja.

- Tu ką tik patvirtinai berniukų žodžius. Tai atsitiko iki tol, kol Tajus paliko draugus ir kažkur nuvažiavo. Jei nuvažiavo.

- Arba jie nuvažiavo, palikę Tajų, - įsiterpia Maršalas. - Jie važinėja greičiau ir kartais... erzindavo jį.

- Nuvažiuodavo pirmyn ir palikdavo jį važiuoti iš paskos, - supranta

Džekas. Fredo linktelėjimas įrodo, jog berniukas dalindavosi savo nuoskauda su mylinčiu tėvu. Džekas prisimena piktą, nepatenkintą Ebio Vekslerio veidą, jo parodytą nepadorų gestą... Vargu ar galėjo Tajus apsiginti nuo tokio šliužo. Staiga... patyręs buvęs policininkas pajuto berniukus meluojant. Tik kokia to priežastis? Kad ir kokia ji būtų, akivaizdu, jog melo iniciatorius - Ebis Veksleris. O kiti du berniukai tik vykdo jo nurodymą.

Džekas palieka ramybėje trečią savo mintį ir sako:

- Aš noriu pasikalbėti su berniukais. Kur jie?

- Apklausų kambaryje, antrame aukšte. - Deilas rodo aukštyn. - Tomas tave palydės.

Pilkos sienos, pilkas metalinis stalas, vienintelis langas... Kambarys suprojektuotas taip, kad nuobodulys bei neviltis padėtų išgauti prisipažinimą. Vos tik peržengęs jo slenkstį, Džekas pajunta, jog aplinka paveikė ir čia esančius berniukus bei juos apklausinėjantį policininką. Bobas Diulakas nustoja barbenęs pieštuku į stalą, atsistoja.

- Tegyvuoja Holivudas! Deilas sakė, kad jūs pas mus atvažiuosite. Norite apklausti šituos chuliganus, leitenante?

- Galbūt.

Du iš trijų berniukų, sėdinčių gale stalo, sunerimę žiūri į Džeką, baimindamiesi, kad juos nuves ir uždarys į kamerą. Žodžiai "apklausti" ir "leitenante" veikia juos tarsi šaltas Kanados vėjas. O Ebis prisimerkęs žiūri į Džeką, mėgindamas parodyti, jog plikomis rankomis jo nepaimsi. Ronis Mecgeras nerimsta, sukiojasi, jo akys didžiulės... trečias berniukas, Ti Dži Renikeris, regis, snaudžia, parėmęs galvą rankomis.

- Pažadinkite jį, - pasako Džekas. - Turiu jums kai ką pasakyti ir noriu, kad mane išgirstumėte.

Iš tiesų jis visai neturi ką pasakyti, tik šitaip mėgina atkreipti berniukų dėmesį. Jis jau suprato, jog Deilas teisus. Jei berniukai ir nemeluoja, tai tikrai kažką slepia. Todėl ir išsigando, jam pasirodžius. Jei jis būtų pradėjęs apklausą, būtų apklausinėjęs juos po vieną. Tačiau Bobas Diulakas suklydo, ir dabar jis privalo kalbėtis su visais iškart... Pamėgins pasitelkti baimę. Ne, jis neketina gąsdinti berniukų, tačiau pasistengs juos sujaudinti. O kai jų širdys ims smarkiau plakti, išskirs juos po vieną. Džekas įsitikinęs, jog, norint išgauti vertingą informaciją, galima šiek tiek ir pameluoti.

Ronis Mecgeras kumšteli Ti Dži į petį:

- Atsibusk, mukli... mulki.

Berniukas pakelia galvą, mirksi akimis, nuryja seiles, išsitiesia.

- Sveiki atvykę į nemiegančių pasaulį. Noriu jums prisistatyti ir paaiškinti, kodėl esu čia. Aš Džekas Sojeris, Los Andželo policijos nuovados žmogžudysčių tyrimo skyriaus leitenantas. Esu nusipelnęs tarnybo-

je, turiu gausybę apdovanojimų bei padėkų. Jei jau aptinku blogiuko pėdsakus, būtinai viskas baigiasi jo areštu. Prieš trejus metus, vykdydamas tyrimą, buvau iš Los Andželo atvykęs čia. Ir jau po dviejų savaičių įtariamasis nusikaltėlis su antrankiais buvo nugabentas į Los Andželą. Puikiai pažįstu šitą rajoną, bendradarbiauju su vietos policija, todėl buvau pakviestas padėti ištirti Žvejo įvykdytas žmogžudystes. - Jis šnairuoja į Bobą Diulaką, tikėdamasis pamatyti, kaip tas šypsosi pro ūsą, klausydamasis šitos nelabai šventos litanijos, bet Bobo veidas akmeninis. - Jūsų draugas Taileris šįryt buvo drauge su jumis. Po to jis dingo. Ar berniukas tapo Žvejo auka? Labai nenorėčiau tuo tikėti, bet manau, jog būtent taip ir yra. Galbūt mes galėsime Tailerį išgelbėti, o gal jau vėlu. Tačiau aš noriu sustabdyti Žvejį, todėl man reikia išgirsti jūsų parodymus. Papasakokite viską, ką žinote, iki menkiausių smulkmenų. Ir, žinoma, atvirai. Antraip būsite apkaltinti, jog trukdote vykdyti teisingumą, o tai - rimtas nusikaltimas. Pasiklauskime misterio Diulako, kokia minimali bausmė už tokį nusikaltimą Viskonsino valstijoje.

- Penkerius metus aš jums pažadu, - nė nemirktelėjęs išpyškina Bobas Diulakas.

Ebis Veksleris kramto žandą iš vidaus. Ronis Mecgeras nusuka akis į šalį, Ti Dži žiūri į siaurą langą pilkoje sienoje.

Džekas atsisėda šalia Bobo Diulako.

- Taip jau atsitiko, jog aš esu tas pats pikapo vairuotojas, kuriam šįryt vienas iš jūsų parodė nepadorų gestą. Negalėčiau pasakyti, kad man malonu dar kartą su jumis susitikti.

Dvi galvos pasisuka į Ebį, kuris desperatiškai mėgina rasti naujos problemos sprendimą.

- Aš nerodžiau. - Jis nusprendžia viską neigti. - Gal jums tik pasivaideno, bet nebuvo šito.

- Tu jau meluoji, mums dar nepradėjus kalbėti apie Tailerį Maršalą. Suteikiu tau paskutinį šansą. Pasakyk man teisybę.

Ebis muistosi:

- Aš nepratęs atverti širdį nepažįstamiems.

- Atsistok, - sako jam Džekas.

Ebis žiūri į savo draugus, bet tiedu nusuka akis į šalį. Jis atsistoja.

- Diulakai, - Džeko tonas įsakmus, - išvesk jį už durų.

Bobas Diulakas puikiai atlieka savo vaidmenį. Pakyla ir, nenuleisdamas akių nuo Ebio, žengia prie jo. Tarsi pantera, jaučianti grobį. Ebis Veksleris atšoka, atkiša į priekį rankas:

- Ne, ne... aš atsiimu savo žodžius, na parodžiau tą gestą...

- Jau vėlu. - Džekas nepermaldaujamas. Jis stebi, kaip Bobas tvirtai suima berniuką už alkūnės ir tempia prie durų. Ebis išraudęs, prakaituotas, jis spiriasi, priešinasi, kažką veblena, iš akių pasipila ašaros, bet Bo-

bas jau atidaro duris ir išveda jį į tuščią antrojo aukšto koridorių. Durys užsidaro, tarsi nukirsdamos baimės sukeltas dejones.

Likusiųjų dviejų berniukų veidai surūgę. Jie sėdi nejudėdami.

- Nesijaudinkite, - sako jiems Džekas. - Nieko blogo jums nenutiks. Po penkiolikos ar dvidešimties minučių jau važiuosite namo. Aš tik pamaniau, jog nėra prasmės kalbėtis su tuo, kuris jau prie slenksčio pradeda meluoti. Atminkite: ir pats blogiausias policininkas žino, kada jam meluoja, o aš esu vienas iš geriausių. Todėl papasakokite man dabar, kas šįryt atsitiko, kodėl Taileris liko vienas, kur jūs po to važiavote, ką matėte, ką veikėte. - Jis atsilošia, pasideda rankas ant stalo. - Aš jūsų klausau.

Berniukai susižvalgo. Ti Dži pradeda kramtyti nagus.

- Ebis jums parodė nepadorų gestą, - ištaria Ronis.

- Šitą aš žinau. O toliau?

- Tajus pasakė, jog nori kažkur važiuoti.

- Kur jūs tuo metu buvote?

- Ė... prie Plekybos centro.

- Prekybos, - pataiso jį Ti Dži.

- Ir?

- Ir Taileris pasakė... - Ronis žiūri į Ti Dži. - Jis pasakė, kad nori kažkur važiuoti.

- Į kurią pusę jis nuvažiavo, į rytus ar į vakarus?

Berniukai žiūri į Džeką, tarsi staiga jis būtų prabilęs užsienio kalba.

- Jis nuvažiavo link upės ar į kitą pusę nuo jos?

Jiedu vėl susižvalgo. Klausimas tarsi aiškus, bet atsakymo jie neturi.

- Aš nežinau, - pirmas prabyla Ronis.

- O tu, Ti Dži?

Ti Dži purto galvą.

- Gerai. Jūs nežinote, nes nematėte, kada jis nuvažiavo? Ir jis jums visai nesakė, kad ketina kažkur važiuoti, ar ne taip? Galiu lažintis, jog šitą versiją sugalvojo Ebis.

Ti Dži susigūžia, o Ronis išsproginęs akis spokso į Džeką. Pirmasis susitikimas su Šerloku Holmsu...

- Ar pamenate, kaip aš automobiliu pravažiavau pro jus? - Abu linkčioja. - Tada Taileris dar buvo su jumis. Jūs jau tada važiavote tolyn nuo Prekybos centro, link upės. Stebėjau jus per veidrodėlį. Ebis iš visų jėgų mynė pedalus. Judu vos spėjote paskui jį, o Taileris turbūt atsiliko. Todėl aš žinau, kad jis niekur nenuvažiavo, jis nuo jūsų atsiliko.

- Atsiliko, atsiliko, - kūkčioja Mecgeras, - ir Zvelys iššoko bei sučiupo jį. - Iš berniuko akių pasipila ašaros.

Džekas palinksta į priekį:

- Tu matei, kaip tai atsitiko? Kas nors iš jūsų matė?

- N-e-e-e-e, - kūkčioja Ronis.

Ti Dži lėtai purto galvą.

- Nepastebėjote, kad Tajus su kuo nors kalbėtųsi, ar kad šalia būtų sustojęs koks nors automobilis? O gal jis užėjo į kokią nors parduotuvę ar dar kur nors?

Berniukai kažką lemena, bet Džekui aišku, kad jie nieko nematė.

- Kada jūs suvokėte, jog Tajaus nebėra?

Ti Dži prasižioja ir vėl užsičiaupia. Kalba Ronis:

- Kai valgėme ledus.

Ti Dži vėl linksi.

Dar du klausimai, ir paaiškėja, jog ledus jie nusipirko parduotuvėje "Nuo septynių iki vienuolikos". Taip pat ir "Magijos" kortas. Ir maždaug už poros minučių pastebėjo, kad nėra Tajaus Maršalo.

- Ebis pasakė, jog Tajus mums galėtų nupirkti dar po vieną "Magijos" kortų malką, - sako Ronis.

Jie priartėjo prie svarbiausio. Kad ir kokia būtų jų paslaptis, ji susieta su tuo, jog berniukai išėjo iš parduotuvės ir pastebėjo, kad nėra Tajaus. Bet yra dar klausimas, kurį Džekas nekantrauja užduoti jiems abiem:

- Vadinasi, Ebis nusprendė, jog reikia surasti Tajų. Ar jūs visi trys važiavote jo ieškoti, ar jis pasiuntė kurį nors vieną?

- Ką? - klausia Ronis. Ti Dži nuleidžia galvą, suneria rankas, tarsi gindamasis nuo smūgio. - Taileris kažkur nuvažiavo, - priduria Ronis. - Mes jo neieškojome. Nuvažiavome į parką keistis "Magijos" kortomis.

- Aišku, - linkteli Džekas. - Ačiū, Roni. Tu man padėjai. Dabar eik į koridorių ir palauk drauge su Ebiu bei policininku Diulaku. Aš noriu pasikalbėti su Ti Dži. Mes užtruksime ne ilgiau kaip penkias minutes.

- Aš galiu eiti?

Džekas linkteli. Ronis lėtai pakyla. Ti Dži staiga surinka, atsilošia, susiriečia į kamuoliuką, įsmeigia į Džeką didžiules išsprogusias akis.

- Ti Dži, - sako Džekas. - Nėra ko nerimauti. Pažadu, jog viskas bus gerai. - Dabar jis akis į akį su berniuku, kuris akivaizdžiai kažką žino... ir Džekas pirmiausia nori atleisi jam nuodėmes. Jis jau įtaria, kokią paslaptį mėgina išsaugoti Ti Dži, ir žino, jog iš tos paslapties jokios naudos. - Kad ir ką tu man pasakytum, neketinu tavęs areštuoti. Tau tikrai niekas negresia. Džiaugiuosi, jog tu bei tavo draugai atvažiavote čia ir padėjote mums.

Jis kalba dar tris ar keturias minutes. Tuo metu berniukas, kuris manė esąs pasmerktas mirčiai, staiga suvokia gavęs galimybę išsigelbėti, sugrįžti pas draugus, artimuosius. Jo veidas šviesėja, žvilgsnis jau nebe toks išsigandęs.

- Pasakyk man, ką padarė Ebis? - klausia Džekas. - Tai liks tarp mūsų. Garbės žodis, aš niekam nesakysiu.

- Jis norėjo, kad Tajus mums nupirktų dar po vieną "Magijos" kortų malką, - atsako Ti Dži. - Jei Tajus būtų buvęs su mumis, jis nupirktų. Ebis visada pasiekia savo. Todėl jis liepė man važiuoti atgal ir surasti Tajų.

- Ir tu sėdai ant dviračio bei nuvažiavai atgal į Čeizo gatvę.

- Taip. Aš ieškojau Tajaus, bet jo niekur nebuvo.

- Ir?.. - Džekas jaučia, jog paslaptis netrukus paaiškės.

- Ir aš jo nemačiau. Tada privažiavau iki senelių namų ir prie gyvatvorės pamačiau jo dviratį. Ant šaligatvio. Šalia gulėjo jo sportbatis. Ir lapai nuo gyvatvorės.

Štai ji, nenaudinga paslaptis. O gal kažkiek ir naudinga. Tiksliai nustatytas berniuko dingimo laikas: penkiolika minučių devintos. Dviratis stovėjo ant šaligatvio, šalia gulėjo sportbatis... beveik keturias valandas, kol galiausiai jį pastebėjo Denis Ščeda. "Makstono centras" užima visą Kvino gatvės kvartalą, ir iki Braškių festivalio pradžios, matyt, ta gatve niekas nevaikščiojo bei nevažinėjo.

Ti Dži pasakoja apie savo baimes: jeigu Žvejys įsitempė per gyvatvorę Tajų, jis galėjo vėl sugrįžti ir įsitempti jį! Berniukas išpoškina:

- Ebis mums liepė sakyti, jog Tajus pats kažkur nuvažiavo. Jis bijojo, kad žmonės apkaltins mus. Juk mes jį palikome... Bet Tajaus nenužudė, tiesa? Tokių kaip jis niekas nežudo.

- Tikiuosi, - atsako Džekas.

- Ir aš. - Berniukas delnu nusivalo nosį.

- Na, tau metas namo, - Džekas pakyla.

Pakyla ir berniukas. Jis eina prie durų.

- Oi! Dar prisiminiau!

- Ką?

- Mačiau ant šaligatvio plunksnas.

Grindys po Džeko kojomis susiūbuoja: pirmiausia į kairę, po to - į dešinę. Tarsi jis būtų laivo denyje. Jis griebiasi kėdės atlošo ir taip išlaiko pusiausvyrą.

- Tikrai? - Sojeris mėgina suimti save į rankas, tik paskui pažvelgia į berniuką. - Kokias plunksnas?

- Juodas. Dideles. Panašias į varnos. Viena gulėjo šalia dviračio, kita - sportbatyje.

- Įdomu. - Džekas mėgina laimėti laiko ir atsikvošėti po to, kai išgirdo apie plunksnas. Kvaila reakcija. Akimirką jam pasirodė, jog jis netenka sąmonės. Jo plunksnelės - tik iliuzija. Kažkokių neegzistuojančių liepsnelių plunksnos. Džekas vis mėgina save tuo įtikinti. Galiausiai jis nusiramina, nors iki pat vakaro ir dar kitą dieną "plunksnos" vis dar plaukioja jo galvoje, kartais išnirdamos į paviršių ir sukeldamos žaibus su griaustiniu.

- Keista, - sako berniukas. - Kaip galėjo plunksna atsidurti sportbatyje?

- Gal atpūtė vėjas? - Džekas sąmoningai ignoruoja visas kitas versijas. Įsitikinęs, jog grindys po jo kojomis nustojo siūbavusios, jis gestu parodo berniukui atidaryti duris į koridorių ir pats eina paskui jį.

Ebis Veksleris atsitraukia nuo sienos. Šalia jo stovi Bobas Diulakas. Ronis žengia žingsnį atgal.

- Mes jau galime paleisti berniukus, - sako Džekas. - Jie savo pareigą atliko.

- O ką jums pasakė Ti Dži? - niūriai klausia Ebis.

- Pasakė, kad jūs nieko nežinote apie tai, kaip dingo jūsų draugas, - atsako Džekas.

Ebis kiek atsipalaiduoja, bet piktai apsižvalgo. Jo nedraugiškas žvilgsnis sustoja ties Džeku. Šis kilsteli antakius.

- Aš neverkiau, - teisinasi Ebis. - Išsigandau, bet vis tiek neverkiau.

- Žinoma, kad išsigandai, - linkteli Džekas. - Kitą kartą nemėgink man meluoti. Turėjai galimybę padėti policijai, bet ja nepasinaudojai.

Ebis gūžteli pečiais:

- Gal ir taip. Bet gestą aš rodžiau ne jums, o tai kvailai muzikai.

- Man ji taip pat nepatinka. Mano keleivis norėjo pasiklausyti. Ar žinote, kas jis toks? - Ebis nepatikliai žiūri į Džeką, tačiau tas atsako į savo klausimą: - Tai Džordžas Retbanas.

Ebio įtarumo nebelieka nė pėdsako, jo veidas pasikeičia.

- Jūs pažįstate Džordžą Retbaną?

- Jis vienas geriausių mano draugų, - atsako Džekas.

- Jėga, - išsprūsta Ebiui.

- Nieko sau, - pasigirsta Ti Dži balsas.

- Džordžas - šaunus vaikinas, - linkteli Džekas. - Perduosiu jam, kad jį pažįstate. O dabar eikite žemyn prie savo dviračių.

Susižavėję berniukai apžergia dviračius, mina pedalus...

- Vykusi išmonė dėl Džordžo Retbano, - pastebi Bobas Diulakas. - Jie išvažiavo tokie laimingi.

- Tai ne išmonė.

Bobas sustingsta:

- Džordžas Retbanas - tikrai jūsų draugas?

- Taip, - linkteli Džekas. - Kartais jis toks nepakenčiamas.

Kai Džekas įeina į kabinetą, Fredas Maršalas ir Deilas iškart atsisuka į jį. Deilo akyse - naujos informacijos troškimas, Fredo akyse - viltis.

- Na? - klausia Deilas.

(*plunksnos*)

- Tu buvai teisus, jie kai ką slėpė, bet tai nereikšminga informacija.

Fredas Maršalas sunkiai atsiremia į kėdės atlošą, mažytė viltis išeina iš jo tarsi oras iš pradurtos padangos.

- Kai berniukai išėjo iš parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos", Ebis Veksleris nusiuntė Ti Dži ieškoti jūsų sūnaus, - pasakoja Džekas. - Privažiavęs iki Kvino gatvės, tas pamatė ant šaligatvio dviratį ir sportbatį. Suprantama, jie iškart pagalvojo apie Žvejį. Ebis Veksleris suvokė, kad jie gali būti apkaltinti palikus draugą, todėl sugalvojo kitokią versiją - susitarė sakyti, jog Tajus pats kažkur nuvažiavo.

- Jeigu jūs matėte visus keturis berniukus dešimt minučių po aštuntos, vadinasi, Tajus dingo iškart po keleto minučių. Turbūt tas psichas slėpėsi už gyvatvorės.

- Tikriausiai, - linkteli Džekas. - Ar tavo žmonės patikrino gyvatvorę?

(plunksnos)

- Mūsų detektyvai kruopščiai apžiūrėjo ir pačią gyvatvorę, ir aplink ją. Rado tik prikritusių lapų bei purvo.

Fredas Maršalas pašoka ir trenkia kumščiu į stalą:

- Mano sūnus dingo, o jo dviratis buvo pastebėtas tik po keturių valandų. Dabar jau pusė aštuntos vakaro! Jo nėra visą dieną! Ko aš čia sėdžiu? Turėčiau važinėti po miestą ir ieškoti jo!

- Visi ieško tavo sūnaus, Fredai, - atsako jam Deilas. - Mano vyrai, detektyvai iš policijos valdybos, netgi FTB.

- Negaliu jais pasikliauti, - purto galvą Fredas. - Jie iki šiol nesugebėjo surasti Irmos Freno, ar ne taip? Kaip jie suras mano sūnų? Kiek suprantu, man beliko viena viltis. - Jis atsisuka į Džeką, jo akys blyksteli. - Šita viltis - jūs, leitenante. Ar padėsite man?

Trečia, labiausiai kelianti nerimą mintis, pagrįsta policininko patirtimi, priverčia jį ištarti:

- Aš norėčiau pasikalbėti su jūsų žmona. Ar neprieštaraujate, kad nuvažiuočiau drauge su jumis į ligoninę?

Deilas mirkčioja:

- Galbūt mudviem reikėtų šitą klausimą aptarti? Manai, tai padės?

- Visko gali būti, - atsako Džekas.

- Kai mano žmona pamatys jus, jai tikrai palengvės, - tikina Fredas. - Jūs juk gyvenate Norvilyje? Tai pakeliui į Ardeną. Galiu užvažiuoti jūsų apie devintą.

- Gerai. Pasimatysime devintą, - atsako Džekas. Jis ignoruoja iškalbingą draugo žvilgsnį, akivaizdžiai rodantį, jog tai nieko gero neduos, ir vidinį balsą, pašaipiai šnabždantį:

(plunksnos)

- Stulbinamai! - sušunka Henris Laidenas. - Nežinau, ar tau dėkoti, ar sveikinti tave. O gal tiks abu variantai. Regis, tu irgi patenkintas, jog viskas taip susiklostė.

- Nekalbėk kvailysčių. Nuvažiavau tenai tik todėl, kad dingusio berniuko tėvui nereikėtų trenktis pas mane į namus.

- Tai ne vienintelė priežastis.

- Tu teisus. Aš šiek tiek nervinausi. Ir nusprendžiau, jog bus į naudą pakeisti aplinką.

- Bet buvo ir dar viena priežastis.

- Henri, tu kiaulių mėšle iki pat kiaušų! Ar bent pats žinai? Manai, kad tai pilietinės pareigos šauksmas, gailestis, altruizmas ar dar kas nors panašaus? Bet taip nėra. Nenorėčiau to sakyti, tačiau nesu toks geraširdis, kaip tau atrodo. Ir atsakomybės jausmas man nebūdingas.

- Iki pat kiaušų kiaulių mėšle? Čia tai pataikei tiesiai į dešimtuką. Ne tik iki kiaušų, bet iki pat krūtinės, o gal ir iki kaklo. Ir taip buvo didžiąją mano gyvenimo dalį.

- Malonu girdėti, jog pats tai pripažįsti.

- Tačiau tu neteisingai mane supratai. Tu teisus, aš tave laikau padoriu žmogumi. Žinau, kad toks ir esi. Kuklus, jautrus, padorus... Bet aš ne apie tai kalbu.

- Tai apie ką?

- Kita priežastis, kuri tave nuvedė į policijos nuovadą - tu pats. Pastarąsias dvi savaites vaikštai kaip žemę pardavęs.

- Cha! - ištrūksta Džekui.

- Šita paslaptinga problema atima pusę tavo laiko, trikdo dėmesį. Tu pusiau egzistuoji. Negi manai, jog nepastebiu, kai esi susirūpinęs ar paskendęs savo mintyse. Nors ir aklas, tačiau puikiai tai matau.

- Gerai. Sakykime, turiu bėdų. Bet kuo čia dėta policijos nuovada? Kodėl turėčiau tenai važiuoti?

- Du variantai: arba tu nuvažiavai, kad susiremtum su tuo, kas tau neduoda ramybės, arba tu bėgai nuo problemos.

Džekas tyli.

- Iš čia prielaida: tavo problema kažkaip susieta su tuo laikotarpiu, kai tu dirbai policijoje. Galbūt su kokia nors sena byla. Gal nusikaltėlis, kurį kadaise įkišai už grotų, dabar išėjo į laisvę ir grasina tau. O gal viskas ne taip. Gal paaiškėjo, jog tau kepenų vėžys ir gyventi beliko trys mėnesiai.

- Joks man ne vėžys ir, kiek žinau, niekas iš nusikaltėlių neketina manęs nužudyti. O mano tirtos bylos ramiai guli archyve. Pastaruoju metu turiu šiokių tokių rūpesčių, bet nenorėjau tau jų užkrauti. Nors turėjau žinoti, kad tu pastebėsi.

- Pasakyk bent tiek: ar ketini susigrumti su problema, ar pabėgti nuo jos?

- Neturiu atsakymo į šį klausimą.

- Mes dar pažiūrėsime. Na, ar maistas jau paruoštas? Mirštu iš bado. Tu labai ilgai krapštaisi virtuvėje. Pats jau seniai būčiau viską paruošęs.

- Pakentėk, - atsako Džekas. - Jau greitai. Tavo virtuvė tokia idiotiška.

- Tai pati racionaliausia virtuvė visoje Amerikoje. O gal ir visame pasaulyje.

Džekas paskubėjo išeiti iš policijos nuovados, norėdamas išvengti neproduktyvaus pokalbio su Deilu, ir staiga nusprendė paskambinti Henriui. Pasisiūlė pagaminti pietus dviem. Porą gerų didkepsnių, butelis vyno, kepti grybai, daržovių salotos. Visus reikalingus produktus Džekas be vargo galėjo nupirkti Frenč Lendinge. Iki tol jis jau buvo ruošęs Henriui pietus tris ar keturis kartus. Pusę devintos jis privažiavo prie erdvaus balto Henrio namo, pasisveikino su šeimininku ir, nešinas produktais bei knyga "Nykūs namai", nuskubėjo į virtuvę. Padėjęs knygą ant stalo krašto, atidarė butelį, įpylė po stikliuką vyno sau bei šeimininkui ir pradėjo gaminti maistą. Keletą minučių sugaišo, kol susipažino su Henrio virtuvės ypatumais. Čia viskas buvo sudėliota ne pagal rūšis (keptuvė prie keptuvių, puodas prie puodų), o pagal paskirtį. Jei Henris, sakykime, norėdavo pagaminti upėtakį su bulvėmis, jam tereikėjo atidaryti reikiamą spintelę ir pasinaudoti viskuo, kas tenai padėta. Ši sistema trikdė Džeką. Norėdamas rasti keptuvę ar kokią nors mentę, jis turėjo atidaryti keletą spintelių. Kol Džekas pjausto daržoves, Henris dengia stalą, padeda lėkštes, stalo įrankius ir atsisėda. Jis nekantrauja išgirsti, ką pasakys jo susirūpinęs bičiulis.

Galiausiai didkepsniai atsiranda lėkštėse, po to - ir grybai, o stalo viduryje įsitaiso didžiulė medinė salotinė. Henris pripažįsta, jog maistas puikus, gurkšteli vyno.

- Jei nenori kalbėti apie savo bėdas, pasakok, kas atsitiko policijos nuovadoje. Manau, nėra abejonių, kad pagrobtas dar vienas vaikas.

- Deja, beveik nėra. Tai berniukas, Taileris Maršalas. Jo tėvas, Fredas Maršalas, dirba "Golce". Gal tu jį pažįsti?

- Prieš daugelį metų pas jį pirkau kombainą, - atsako Henris.

- Pirmiausia buvau maloniai nustebintas, jog Fredas - puikus žmogus, - tęsia Džekas ir su visomis smulkmenomis papasakoja, ką veikė policijos nuovadoje, nieko neužsiminęs tik apie savo trečią, neišsakytą mintį.

- Tu tikrai pasakei, jog ketini aplankyti Maršalo žmoną psichiatrijos ligoninėje?

- Taip, - linkteli Džekas. - Važiuoju pas ją rytoj.

- Nesuprantu. - Henris prispaudžia didkepsnį peiliu, įsmeigia šakutę, atpjauna siaurą juostelę, įsideda į burną. - Kodėl tau kilo noras pasimatyti su berniuko motina?

- Manau, kad ji kažkaip su tuo susieta.
- Ką čia kalbi? Berniuko motina?
- Nesakau, jog ji - Žvejys, nes taip nėra. Bet Fredas pastebėjo, kad žmonos elgesys pradėjo keistis dar prieš pradingstant Emei Sent Pjer. Ir jos savijauta vis blogėjo. O tą dieną, kai dingo sūnus, moteris visai pamišo. Ir Fredui teko vežti ją į ligoninę.
- Ar tu nemanai, jog ji turėjo labai rimtą priežastį kuokteleti?
- Tai atsitiko jau prieš dingstant jos sūnui. Fredas mano, kad ji iš anksto žinojo, jog pasirodys Žvejys... ir apie žudynes žinojo. Dar nebuvo rastas jos sūnaus Tailerio dviratis, o ji jau žinojo, kas jam atsitiko. Kai Fredas sugrįžo namo, žmona buvo nudraskiusi sienas ir kalbėjo kažkokias nesąmones. Ji visai nesitvardė.
- Žinoma nemažai atvejų, kai motinos nujausdavo jų vaikams iškilusią grėsmę. Telepatinis ryšys. Mokslas, suprantama, tokius dalykus neigia, bet šitaip kartais nutinka.
- Netikiu antgamtiškais gebėjimais... ir sutapimais taip pat.
- Tai apie ką tuomet kalbi?
- Džudė Maršal kažką žino. Kažką labai svarbaus. Fredas negali to suprasti, jis pernelyg sutrikęs. Deilas taip pat. Būtum girdėjęs, kaip Fredas apie ją kalbėjo.
- Ką tokio ji gali žinoti?
- Manau, ji pažįsta Žvejį. Galbūt tai jai artimas žmogus. Kad ir kas jis būtų, Džudė žino jo vardą, o tai varo ją iš proto.
Henris susimąsto ir vėl giebiasi didkepsnio.
- Tu važiuoji į ligoninę tikėdamasis įtikinti ją pasakyti teisybę?
- Turbūt taip.
Virš virtuvės pakimba mįslinga tyla. Henris lėtai kramsnoja, po to užgeria vynu.
- Kaip pavyko tavo šou? Ar viskas gerai?
- Kaip sviestu patepta. Tie mieli seneliukai taip ir veržėsi pašokti. Net ir invalidų vežimėliuose. Tik vienas senis man nepatiko. Kažkoks nemalonus, grubiai įžeidė moterį, vardu Elisa. Paprašė, kad paleisčiau "Ledi Magoven košmaras". Tokios dainos nėra. O gal tu žinai?
- Žinau tik Vudžio Ermano "Ledi Magoven sapnas".
- Tu šaunuolis... Ir balsas to senio kažkoks nemalonus bei keistas. Tarsi iš pragaro. Kai pasakiau, jog tokios plokštelės neturiu, jis paprašė dainos "Aš nekantrauju pradėti". Taip jau sutapo - tai mėgstamiausia mano Rados daina. Pasijutau, tarsi basliu gavęs per galvą. Net nežinau, kas man pasidarė.
Keletą minučių jiedu valgė tylėdami.
- Ir ką visa tai reiškia, Henri? - klausia Džekas.
Henris pakreipia galvą, įsiklauso į vidinį balsą. Susiraukia, deda ant

stalo šakutę. Vidinis balsas vis dar reikalauja dėmesio. Jis pasitaiso juodus akinius, pasisuka į Džeką:

- Kad ir ką tu sakytum, vis tiek mąstai kaip policininkas.

Džekas jaučia, jog tai nėra komplimentas.

- Ką tu nori tuo pasakyti?

Farai viską mato kitaip negu civiliai žmonės. Jie žiūri į žmogų ir jau iškart mąsto, kuo šitas pilietis nusikalto. Mintis apie galimą žmogaus nekaltumą jiems net į galvą neateina. Jiems atrodo, jog visi kalti, tik kol kas ne visus pavyko "supakuoti".

Henris tiksliai apibūdino dešimčių žmonių, su kuriais Džekui teko dirbti, nuomonę.

- Henri, iš kur tai žinai?

- Apie tai byloja jų akys, - atsako Henris. Šitaip policininkai suvokia pasaulį. Tu - vienas iš jų... Gal verčiau išplaukime indus bei skaitykime "Nykius namus".

Lėkštės suplautos, Džekas ima nuo stalo knygą ir eina paskui savo bičiulį į svetainę. Pakeliui meta žvilgsnį į Henrio studiją. Durys su didele stikline plokšte veda į kambarėlį su nepralaidžiomis garsui sienomis. Kambarėlyje - elektroniniai įrenginiai: mikrofonas bei grotuvas jau parkeliavę iš "Makstono" ir dabar stovi priešais besisukančią Henrio kėdę. Čia pat muzikinis centras, magnetofonas, pultas. Didžiulis langas atsiveria į virtuvę. Kai Henris projektavo šitą studiją, jo žmona Rada paprašė padaryti šitą langą, kad matytų, kaip Henris dirba. Visi laidai paslėpti. Viskas tvarkinga, švaru.

- Regis, ketinai šįvakar padirbėti, - pastebi Džekas.

- Norėjau pabaigti dvi Henrio Šeiko programas. Ir dar ruošiu šventinę programą Lesterio Jango bei Čarlio Parkerio gimtadieniams.

- Ar jie gimė tą pačią dieną?

- Beveik. Dvidešimt septintą ir dvidešimt devintą rugpjūčio. Uždegti šviesą ar ne?

- Uždek.

Henris Laidenas uždega dvi lempas prie lango. Džekas Sojeris įsitaiso ant didžiulio krėslo prie židinio, įjungia toršerą ir stebi, kaip Henris sėdasi ant patogios sofos bei įjungia du toršerus, esančius kitoje pusėje. Šviesa apgaubia pailgą kambarį.

- Čarlis Dikensas, "Nykūs namai", - iškilmingai pareiškia Džekas. Ir atsikrenkščia. - Na ką, Henri, važiuojam?

- "Londonas. Aukščiausiojo teismo rudens sesija artėja prie pabaigos... - skaito jis ir keliauja į purvo pasaulį... Purvini šunys, purvini arkliai, žmonės, diena be šviesos... Greitai prieina iki antros pastraipos. - Visur rūkas. Rūkas Temzės aukštupyje plaukia virš žalių salelių bei pievų ir žemupyje, kur jis kyla kamuoliais virš miškų bei virš didžiulio pur-

vino miesto. Rūkas virš Esekso pelkių, virš Kento aukštumų. Rūkas įšliaužia į didžiulius laivus, nusėda ant baržų ir nedidelių laivelių..."

Balsas nutyla, realybė susilieja su fantazija. Atmosfera keistai primena Frenč Lendingą, Samnerio bei Čeizo gatves, šviesą viešbučio "Ąžuolas" lange, *Griausmingąjį penketą* iš Neilhauzo, pilką šlaitą, kylantį nuo upės, Kvino gatvę ir žalią "Makstono" gyvatvorę, mažyčius prie plento sutūpusius namelius... Ir viską gaubia rūkas. Jis užkloja ir laiko bei blogo oro aplamdytą lentą su užrašu "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA", ir "Send" barą, po to slėniais bei kalvomis šliaužia toliau.

- Atleisk, - sako Džekas. - Užsisvajojau.

- Aš irgi buvau nuklydęs, - atsako Henris. - Tęsk.

Džekas, kuris net nenutuokia, jog už minėto skydo su užrašu yra Juodasis namas, į kurį jam netrukus teks užeiti, kol kas sutelkia dėmesį į "Nykius namus"... Už langų viešpatauja tamsa, lempų šviesos ryškėja. Džarndaiso byla velkasi po teismus, advokatų pastangomis tai pagreitinama, tai sulėtinama; ledi Dedlok palieka serą Deisesterą Dedloką vieną jų didžiuliame dvare su nuosava koplyčia, sustigusia upe bei "šmėklos takeliu"; Estera Samerson pradeda pasakojimą pirmuoju asmeniu. Mūsų bičiuliai nusprendžia, jog Esteros pasirodymo proga būtų neprošal išgerti, jei jau jos pasakojimas užsitęsė. Henris pakyla nuo sofos, eina į virtuvę, sugrįžta su dviem plačiomis stiklinėmis, pripildytomis viskio "Bolveni dablvud", ir atneša Džekui stiklinę vandens. Pora gurkšnių, keletas paskatinančių žodžių, ir Džekas vėl skaito. Estera, Estera, Estera... Už rožinių akinių, pro kuriuos ji žvelgia į pasaulį, istorija rieda pirmyn, vesdama paskui save ir skaitytoją, ir klausytoją.

Perskaitęs skyrių, Džekas užverčia knygą, žiovauja. Henris atsikelia, pasirąžo. Jiedu eina prie durų. Henris drauge su Džeku išeina po beginiu, nubarstytu žvaigždėmis dangumi.

- Turiu tau vieną klausimą, - prabyla Henris.

- Tai klausk.

- Ar atėjęs į policijos nuovadą tikrai pasijutai policininku?

- Žinai, aš ir pats nustebau, - atsako Džekas. - Vos peržengęs slenkstį vėl pasijutau esąs *faras*.

- Tai gerai.

- Kodėl gerai?

- Tavo žodžiai reiškia, jog tu bėgi pasitikti paslapties, o ne slepiesi nuo jos.

Kraipydamas galvą bei šypsodamasis, sąmoningai neatsakydamas Henriui, Džekas lipa į automobilį ir jau iš ten atsisveikina su šeimininku. Variklis kosi, suurzgia, įsižiebia žibintai. Džekas važiuoja namo.

9 skyrius

Po keleto valandų Džekas jau vaikštinėja po tuščią pramogų parką. Palieka už nugaros krautuvėlę, kur pardavinėjami dešrainiai, tirą, žaidimo automatų paviljoną... Nulijo, bet oras vėl kvepia artėjančiu lietumi. Netoliese kažkas čirpina gitarą. Melodija tarsi linksma, bet Džeką ji kažin kodėl baugina. Jam nėra ką čia veikti. Tai sena, pavojinga vieta. Jis praeina pro atrakcionus. Čia stovi lenta: "SPIDI, OPOPANAKSAS ATSIDARYS ATMINIMO DIENĄ* 1928 METAIS - TADA IR PASIMATYSIME".

"Opopanaksas", - galvoja Džekas. Tiktai jis nebe Džekas; dabar jis berniukas Džekis. Jiedu su motina bėga. Nuo ko? Suprantama, nuo Slouto. Nuo pavojingo dėdės Morgano.

"Spidis", - galvoja Džekas, ir, tarsi gavęs jo telepatišką signalą, sodrus, kartais ryjantis žodžius balsas pradeda dainuoti: - "Liepsnelė tolyn / Skrenda čirkšdama, / Nėra pasaulyje gražesnio balso... / Ir nėra daugiau ašarų, / Kur spindi žvaigždės, / Antrindamos jos giesmei..."

"Ne, - mąsto Džekas. - Aš nenoriu tavęs matyti. Nenoriu klausytis tavo dainos. Tu negali būti čia. Tu miręs. Numirei Santa Monikos pirse. Senas plikas juodaodis vyriškis... guli po sustingusio karuselės arkliuko kanopomis."

Bet ne. Kai sugrįžta policininko logika, ji įsismelkia ir į sapnus. Jam neprireikia daug laiko, jis greitai suvokia, jog čia ne Santa Monika: čia pernelyg šalta ir per daug nutolę praeityje. Tai praeities žemė, į kurią Džekis bei Bičių Karalienė pabėgo iš Kalifornijos. Ir bėgo nesustodami, kol pasiekė kitą krantą, - tą vietą, kur Lili Kavano Sojer...

Ne, aš nemąstau apie tai, niekada nemąsčiau.

...atėjo numirti.

"Nubusk, tuojau pat nubusk, miegaliau!"

Jo seno bičiulio balsas.

Nieko sau bičiulis. Tai jis parodė man kelią, kuriame sutikau tiek kliūčių, tai jis stovėjo tarp manęs ir Ričardo, mano tikro bičiulio. Dėl jo kaltės vos nežuvau, vos nekuoktelėjau.

"Nubusk gi, išlįsk iš lovos!"

Atsibusk, metas pažvelgti į veidą siaubūnui opopanaksui. Metas sugrįžti į nelabai mielą praeitį.

- Ne, - šnabžda Džekas, ir takelis čia pat baigiasi. Prieš akis karuselė - tarsi ta pati, kur buvo Santa Monikos pirse, tarsi ta, kurią jis matė... praeityje. Tai, vaizduotės išmonė, hibridas neegzistuojantis nei čia, nei ten. Bet štai apie žmogų, su gitara rankose sėdintį po vienu iš sustingusių arkliukų, to pasakyti negalima. Džekis visada ir visur atpažintų

* Atminimo diena - oficiali nedarbo diena JAV, skirta žuvusių karuose atminimui.

šitą veidą, ir jo širdis vėl pilna meilės. Jis kovoja su ja, bet tai kova, kurioje nedaug kas tampa nugalėtojais, bent jau tikrai ne tie, kurie netikėtai sugrįžta į tolimą vaikystę.

- Spidi! - šaukia jis.

Senis žiūri į jį, ir rudas jo veidas nušvinta šypsena.

- Keliaujantis Džekas! Kaip man tavęs stigo, sūneli.

- Man taip pat, - sako Džekas. - Aš daugiau nebekeliauju. Apsistojau Viskonsine. Tai... - Jis rodo į stebuklingu būdu sugrįžusį berniuko kūną, marškinėlius bei džinsus. - Tai tik sapnas.

- Gal taip, o gal ir ne. Tavęs laukia naujos kelionės, Džekai. Jau seniai mėginu tau apie tai pasakyti.

- Tu apie ką?

Spidžio šypsena ir klastinga, ir irzli.

- Nepūsk man miglos, Džekai. Siunčiau tau plunksnas, juk taip? Siunčiau liepsnelės kiaušinį. Ir ne vieną.

- Kodėl žmonės negali manęs palikti ramybėje? - klausia Džekas. Jo balsas įtartinai dreba. Regis, jis tuoj pravirks. - Tu... Henris... Deilas.

- Liaukis, - kaip kirviu nukerta Spidis. - Nebėra laiko seilėtis. Prasidėjo žiauri kova. Argi ne?

- Spidi...

- Tu turi savo darbą, aš - savo. Beje, tai vienas ir tas pats darbas. Todėl liaukis inkštęs mano akivaizdoje, Džekai. Antraip teks tau įkrėsti proto. Tu policininkas. Visada juo buvai.

- Aš išėjau į...

- Po velnių! Jis jau nužudė vaikus. Tai blogai. Jis ir toliau žudys, jei tu jam leisi. O tai dar blogiau. Bet tas, kuris dabar pas jį... - Spidis pasilenkia į priekį, juodos akys žiba tamsiame veide. - Berniuką reikia sugrąžinti, ir kuo greičiau. Jei tu nesugebėsi jo sugrąžinti, tau teks jį nužudyti, nors man nesinori net galvoti apie tai. Todėl, kad jis - Griovėjas. Ir labai galingas. Ir jam turbūt prireiks dar vieno, kad ją sugriautų.

- Kam prireiks? - klausia Džekas.

- Raudonajam karaliui.

Spidis žiūri į jį, po to atsako eilute iš dainos: "Ir nėra daugiau ašarų, / Kur spindi žvaigždės, / Antrindamos jos giesmei..."

- Spidi, aš negaliu!

Ranka perbraukia per gitaros stygas. Spidis meta į dvylikametį Džeką tokį šaltą žvilgsnį, jog šaltis prasiskverbia iki pat kaulų. Kai Spidis Parkeris vėl prabyla, jo balse akivaizdžiai jaučiamas pietietiškas akcentas. Ir... panieka.

- Imkis darbo, ar girdi mane? Užteks inkšti ir verkšlenti. Surask savo valią bei stiprybę ten, kur palikai, ir kibk į darbą!

Džekas per žingsnį atsitraukia atgal. Ant jo peties atsiranda sunki

ranka. Jis mano, jog tai dėdė Morganas arba Gardneris. "Už lango 1981 metai, ir aš vėl privalau..."

Bet tai berniuko mintis, o sapnas - suaugusio vyro. Dabartinis Džekas Sojeris nenori pakartoti nutrūktgalvišką berniuko kelią. "Ne, niekada. Aš to nenoriu. Šitie veidai, šitos vietovės - jau praeitis. Man kaip reikiant kliuvo, todėl nenoriu vėl įkristi į tą pačią pelkę... dėl keleto plunksnelių, kiaušinių (tai tik iliuzija) bei kvailo sapno. Spidi, susirask sau kitą berniuką. Šitas jau išaugo iš to amžiaus."

Jis atsisuka, pasiruošęs susiremti, bet šalia nieko nėra. Tik ant žemės, tarsi negyvas ponis, guli vaikiškas dviratis. Po numeriu už sėdynės užrašas: "BIG MAK". Aplinkui mėtosi varnos plunksnos. Dabar jau Džekas girdi kitą balsą, šaltą, gergždžiantį, šlykštų ir, žinoma, piktą. Jis žino, kad tai balsas to, kuris palietė jo petį.

- Viskas teisingai, trintuke. Laikykis nuošaliai. Jei pereisi man kelią, išdžiaustysiu tavo vidurius nuo Rasino iki La Rivjeros.

Šalia dviračio ant žemės atsiranda skylė. Ji vis plečiasi tarsi atsiverianti akis. Džekas puola prie jos. Tai kelias atgal. Tai išėjimas. Šlykštus balsas neatsilieka.

- Teisingai, trintuke. Spruk! Bėk nuo abalos! Dumk nuo karaliaus! Bėk, gelbėk savo apgailėtiną sušiktą gyvybę! - Balsas pereina į kraupų juoką... ir šitas juokas persekioja Džeką Sojerį pasaulius jungiančioje tamsoje.

Kiek vėliau Džekas nuogas stovi prie savo miegamojo lango, kasosi užpakalį ir stebi rytuose šviesėjantį dangų. Jis nemiega nuo ketvirtos valandos nakties. Negali prisiminti viso sapno (jo gynybiniai įtvirtinimai stipriai išklibinti, bet vis dar laikosi), tačiau viena jam visiškai aišku: lavonas Santa Monikos pirse priminė žmogų, kurį jis kadaise pažinojo, todėl ir išvedė Džeką iš pusiausvyros, dėl to ir teko palikti tarnybą policijoje.

- Šito niekada nebuvo, - ištaria jis pabrėžtinai ramiu balsu artėjančiai dienai. - Paauglystėje patyriau nervinį stresą. Mano motina buvo įsitikinusi, jog miršta nuo vėžio, pačiupo mane, ir mudu pabėgome į Rytinę pakrantę. Bėgome iki pat Niuhempširo. Ji manė sugrįžtanti numirti į Pačią Laimingiausią Vietovę. Po to paaiškėjo, jog liga - tik vaizduotės vaisius, kūrybinės krizės pasekmė. Bet iš kur vaikas galėjo apie tai žinoti? Aš labai išgyvenau, sapnuodavau baisius sapnus.

Džekas atsidūsta.

- Man prisisapnavo, kad išgelbėjau savo motinos gyvybę.

Skamba telefonas, šaižus, cypiantis garsas sutrikdo kambario tamsą.

Džekas Sojeris šaukia.

* * *

- Turbūt pažadinau jus, - kalba Fredas Maršalas, ir Džekas iškart supranta, jog šitas žmogus nemiegojo visą naktį, sėdėjo vienas, netekęs ir žmonos, ir sūnaus. Turbūt vartė šeimos albumą, sėdėdamas priešais įjungtą televizorių. Suvokė, kad pila druską ant žaizdos, bet negalėjo elgtis kitaip.

- Ne, - sako Džekas. - Tiesą sakant...

Jis nutyla. Telefonas stovi ant staliuko šalia lovos, čia pat guli bloknotas. Ten kažkas parašyta. Turbūt parašė Džekas, nes čia daugiau niekas negyvena. Taip, bet rašysena ne jo. Kažkurią akimirką sapne jis parašė porą eilučių... savo motinos rašysena.

Bokštas. Sijos. Jei sijos subyra, berniuk Džeki, jei jos subyra - bokštas nugriūva.

Ir viskas. Yra tik vargšas Fredas Maršalas, kuris savo kailiu patyrė, kaip greitai viskas gali pasikeisti, sugriūti. Džekas mėgina kažką pasakyti, tačiau jam nesiseka, nes mintys sutelktos į pasąmonės sukurtą klastotę. Fredas, regis, jo net nesiklauso, kažką kalba ir kalba - monotoniškai, be jokių pauzių, nuo vieno sakinio pereidamas prie kito, lieja skausmą, susikaupusį širdyje. Ir netgi Džekas, kuris pats niekaip negali atsigauti, suvokia, jog Fredas Maršalas iš Robino Hudo gatvės 16-ojo namo, jau stovi visai prie bedugnės krašto. Ir kiekvieną akimirką gali palūžti. Jei artimiausiu metu situacija nepagerės, matyt, jam neteks lankyti žmonos apskrities ligoninėje: juos abu paguldys į šeimyninę palatą.

Džekas iš nerišlių jo frazių supranta, jog kalbama apie judviejų ketinimą aplankyti ligoninėje Džudę. Jis leidžia Fredui kalbėti, klausosi ir spokso į bloknote užrašytus žodžius. Jis pats juos parašė. Bokštas. Sijos. Kokios dar sijos? Kuo čia dėtos sijos?Lubų? Atraminės sijos?

- ...žinau, jog žadėjau atvažiuoti pas jus devintą, bet žmonos gydytojas Spaiglmanas pasakė, kad ši naktis jai buvo labai sunki... riksmai, dejonės, blaškymasis, todėl jai davė kažkokių naujų vaistų. Pamizeną ar patizoną kažkokį, neprisimenu, nes neužsirašiau. Gydytojas skambino prieš penkiolika minučių. Net įdomu, ar jie tenai apskritai kada nors miega. Jis pranešė, jog mes galėsime su ja pasimatyti ketvirtą valandą. Iki to laiko jos būklė turėtų stabilizuotis, ir mes galėsime su ja pasikalbėti. Aš užvažiuosiu pas jus trečią valandą, jeigu jūs...

- Trečią... man tinka, - įterpia ramiu balsu Džekas.

- ...turite kitokių planų, aš, žinoma, suprasiu, tik nepagalvokite, jog nenoriu vienas tenai važiuoti...

- Aš lauksiu jūsų, - sako Džekas. - Važiuosime mano pikapu.

- ...aš taip tikėjausi ką nors išgirsti apie Tajų, maniau, gal pagrobė-

jas paskambins, išpirkos paprašys, bet paskambino tik mano žmonos gydytojas iš psichiatrijos ligoninės...

- Fredai, aš pasirengęs surasti jūsų sūnų.

Džekas pats išsigando tokio drąsaus savo pareiškimo. Iš kur toks savižudiškas įsitikinimas balse? Ir jo žodžiai akies mirksniu pasiekia rezultatą: negyvų žodžių srautas kitame laido gale nutrūksta. Įsigali palaiminga tyla.

Galiausiai Džekas girdi virpantį Fredo šnabždesį:

- O, sere. Jei tik aš galėčiau tuo patikėti.

- Pamėginkite, - sako jam Džekas. - Mudu pasistengsime ir jūsų žmonai sugrąžinti sveiką nuovoką.

"Galbūt jie abu toje pačioje vietoje", - pagalvoja Džekas, bet nepasako balsu šitų minčių.

Pasigirsta kūkčiojimas. Fredas Maršalas pravirko.

- Fredai?

- Taip.

- Jūs pas mane atvažiuojate trečią valandą.

- Taip. - Jis vėl kūkčioja. Džekas supranta, kokie tušti dabar Fredui atrodo jo namai. Jam nuoširdžiai gaila savo pašnekovo.

- Aš gyvenu Norvilyje. Pravažiuosite pro "Rojaus parduotuvę", per Tamaraką...

- Žinau, kur reikia važiuoti. - Fredo balse Džekas pajunta susierzinimą ir apsidžiaugia.

- Gerai. Pasimatysime.

- Taip. - Čia kalba tik apgailėtinas buvusio Fredo, "Golco" pardavėjo, šešėlis. Džekui suspaudžia širdį.

- Kelintą valandą?

- Tr-r rečią? - Po to jau tvirčiau: - Trečią.

- Teisingai. Važiuosime mano automobiliu. Grįždami galėsime pavakarieniauti "Gretos virtuvėje". Iki pasimatymo, Fredai.

- Iki pasimatymo, sere. Dėkoju.

Džekas padeda ragelį. Vėl žiūri į užrašą bloknote, savo užrašą motinos rašysena... ir mąsto, kaip tai galima apibūdinti policininkų terminologija. Turbūt saviklastotė? Jis kikena, sulamdo lapelį, pradeda rengtis. Išgers stiklinę sulčių ir kiek pasivaikščios. Iškratys iš galvos visus blogus sapnus. Drauge ir graudulingą Fredo Maršalo balsą. Paskui nusipraus po dušu ir galės paskambinti Deilui Hilbertsonui bei pasiteirauti, ar atsirado kokios nors naujos informacijos. O galės ir nepaskambinti. Jei jis tikrai nori kišti nosį į šitą bylą, darbo čia bus per akis. Pasikalbėti su berniukų tėvais, apžiūrėti "Makstono senelių prieglaudos centrą"...

Paskendęs mintyse, Džekas vos nesuklupo. Prie durų ant kilimėlio

stovėjo dėžutė. Tenai Bakas Evicas palieka siuntinius, bet iki pusės septintos dar toli, Evicas atvažiuos tik po kokių poros valandų.

Džekas pasilenkia ir atsargiai pakelia siuntinį. Batų dėžutės dydžio, apvyniotas rudu popieriumi, užklijuotas ne lipnia juosta, o raudonu plastilinu. Be to, dėžutė perrišta špagatu, užrištas didžiulis vaikiškas mazgas. Dešiniajame viršutiniame kampe gal dešimt ar dvylika pašto ženklų, ant kurių pavaizduoti įvairūs paukščiai. "Ačiū Dievui, bent liepsnelės nėra", - pagalvoja Džekas. Kažkokie neįprasti tie pašto ženklai, bet Džekas negali suprasti kodėl. Tuo labiau kad jis ieško adreso. Nėra nei namo numerio, nei pašto indekso, nei pavardės. Visas adresas - tai vienintelis žodis, iškeverzotas didžiosiomis raidėmis:

DŽEKUI

Žiūrėdamas į pakrypusias raides, Džekas įsivaizduoja ranką, suspaudusią kumštyje teksto žymeklį "Šarp"; primerktas akis; liežuvio galiuką, kyšantį iš kažkokio lunatiko burnos. Jo širdis daužosi krūtinėje.

- Man tai nepatinka, - iškvepia jis. - Visai nepatinka.

Suprantama, tam jis turi pakankamai svarių priežasčių. Priešais jį dėžutė nuo batų, jis tai tiksliai žino, nors ji ir paslėpta po rudu popieriumi. O kuoktelėję maniakai labai mėgsta į batų dėžutes slėpti bombas. Tik visiškas beprotis ryžtųsi atidaryti dėžutę, bet Džekas tikrai žino, jog atidarys. Jei dėžutė sudraskys jį į gabalus, bent jau neteks vaikytis to maniako Žvejo.

Džekas pakelia siuntinį, priglaudžia prie ausies, įsiklauso, ar netiksi, bet suvokia, jog bombos su laikrodžio mechanizmu - praeities atgyvena... Nieko nesigirdi. Vėl pasižiūri į pašto ženklus ir pagaliau supranta, kad tai visai ne pašto ženklai. Kažkas iškirpo cukraus paketų šonus ir priklijavo prie dėžutės. Džekas nelinksmai nusijuokia. Kažkoks psichas, ne kitaip. Jam lengviau pasiekiami cukraus paketai negu pašto ženklai. Bet kaip siuntinys čia pateko? Kas jį čia padėjo, kol Džekas klaidžiojo košmariškuose sapnuose? Ir kas šitame pasaulio krašte jį pažįsta kaip Džekį? Tos dienos, kai jis buvo berniukas Džekis, jau seniai bei negrįžtamai praėjo.

"Ne, nepraėjo, Keliaujantis Džekai, - šnabžda balsas. - Niekur jos nedingo. Todėl nustok niurzgėjęs ir imkis darbo, vaikine. Tik pirma pažiūrėk kas dėžutėje."

Ignoruodamas vidinį balsą, įspėjantį nesielgti kvailai bei neapgalvotai, Džekas atriša špagatą, nagu nukrapšto raudoną plastiliną. Kas dabar siuntinį klijuoja plastilinu? Atvynioja popierių, padeda į šalį. Gal prireiks ekspertams?

Dėžutė nuo sportbačių. Jei tiksliau, nuo "Nju balans". 5 vaikiškas

dydis. Ūmai Džekas jaučia, jog širdis iššoks iš krūtinės. Kaktą nusėja prakaito lašai, suspaudžia gerklę. Pažįstamas jausmas. Taip dažnai nutinka policininkui, žinančiam, jog netrukus atsitiks kažkas baisaus. O Džekas tai žino. Jis jau žino ir kas atsiuntė siuntinį.

"Tai paskutinė galimybė man išeiti iš žaidimo, - galvoja jis. - Po to beliks viena - varyti arklius... Tik nežinau kur."

Bet pats suvokia, jog tai melas. Prieš vidurdienį policijos nuovadoje jo laukia Deilas, o trečią valandą atvažiuos Fredas Maršalas, ir jiedu drauge važiuos į apskrities ligoninės psichiatrijos skyrių pasikalbėti su jo kuoktelėjusia žmona. Riba jau peržengta. Džekas negali pasakyti, kaip ir kada tai atsitiko, bet jis vėl įsikinkė į tuos pačius ratus. Tapo policininku. Balsas iš jo sapno prasiskverbia pro pasąmonę ir šnabžda: "Aš išdžiaustysiu tavo vidurius nuo Rasino iki La Rivjeros." Džeką šitas grasinimas jaudina ne labiau už suklastotus pašto ženklus ant dėžutės bei iškeverzotą jo vaikišką pravardę. Jam ne kartą teko susidurti su psichais. O apie grasinimus apskritai net kalbėti neverta.

Jis atsisėda ant laiptų, pasideda dėžutę ant kelių. Šiaurinėje pusėje esantį lauką gaubia pilka šviesa. Banis Bočeris, Tom Tomo sūnus, prieš savaitę jau antrą kartą šią vasarą nušienavo lauką, ir dabar rūkas kabo virš žolės, vos siekiančios iki kulkšnių. O dangus vos pradeda šviesėti, dar nėra nė vienos baltų debesų dėmelės. Kažkur klykauja paukštis. Džekas įkvepia pilna krūtine ir galvoja: "Jeigu numirsiu čia ir dabar, tai nebus pats geriausias variantas. Toli gražu ne pats geriausias."

Po to labai atsargiai nuima viršų ir padeda. Niekas nesprogsta. Tačiau įspūdis toks, tarsi kažkas naktį prišiko į dėžę nuo batų. Galiausiai jis pamato, jog dėžėje varnos plunksnos. Per rankas nubėga šiurpuliukai.

Džekas tiesia į plunksnas rankas ir sustingsta. Nesinori liesti šitų plunksnų, bet po jomis kažkas guli. Jis aiškiai mato. Gal pasiimti pirštines? Jos sieninėje koridoriaus spintoje...

- Velniam man tos pirštinės, - sako Džekas ir išverčia dėžutės turinį ant ką tik nuvynioto rudo popieriaus. Plunksnų srautas juda, nors nėra jokio vėjo. Po to ant popieriaus triukšmingai krenta kažkoks daiktas. Džekui į nosį trenkia pašvinkęs kvapas, tarsi dvoktų pasenusi dešra.

Kažkas atsiuntė misteriui Sojeriui sukruvintą vaikišką sportbatį... Kadaise balta, o dabar jau parudavusi kojinė. O joje... tai ne šiaip sau sportbatis, jame vaikiška pėda... iki kulkšnies, apgraužta kažkokio galvijo.

"Siuntinį atsiuntė jis, - pagalvoja Džekas. - Žvejys."

Žvejys erzina jį. Sako: "Jei nori, lipk, išsimaudyk. Vanduo puikus, kaip reikiant vanduo, berniuk Džeki."

Džekas pakyla. Širdis taip tankiai plaka, jog dūžių nebūtų įmanoma suskaičiuoti. Prakaito lašai pajuda nuo kaktos, rieda skruostais... tarsi ašaros. Visas kūnas nutirpsta. Tačiau jis griežtai įsako pats sau nusira-

minti. Los Andžele jam teko matyti ir daug baisesnių dalykų. Tai ne pirma nupjauta galūnė jo praktikoje... Todėl privalu tvardytis.

Jis leidžiasi laiptais žemyn. Praeina pro savo automobilį, pro lesyklėlę, kurią jiedu su Deilu įrengė paukščiams, praėjus mėnesiui po to, kai Džekas įsikūrė šitame visoje Visatoje nuostabiausiame name. Jis mėgina save įtikinti, jog tai ne nužudytos mažos mergaitės Irmos kūno dalis, o tik daiktinis įrodymas. Ir nieko daugiau. Žvejys pats veržia kilpą ant savo kaklo... Džekas jaučia, kaip nuo rasos sudrėksta jo plikos kulkšnys, kaip šlampa kelnių apačia, žino, kad galutinai sugadins "Guči" firmos batus, kurie kainavo penkis šimtus dolerių. Na, ir kas? Jis pakankamai turtingas, gali sau leisti nekreipti dėmesio į tokias smulkmenas... Svarbiausia, kad jis ramus. Kažkas jam atsiuntė dėžutę nuo batų su žmogaus koja viduje. Atsėlino, prisidengęs nakties tamsa, ir padėjo. Bet Sojeris ramus. Tai tik daiktinis įrodymas. Ir nieko daugiau. O jis - policininkas. Daiktiniai įrodymai - jo kasdieninė duona. Ir vanduo. Jam reikia tik kiek prasivėdinti, išvalyti nosį nuo nemalonaus pašvinkusios dešros kvapo, pasklidusio iš dėžutės...

Prie gerklės sėlina pykinimas. Jis pagreitina žingsnius. Įtampa auga. Ir sveikas protas tai suvokia. Regis, kažkas pairs, sugrius, pasikeis į vieną... ar į kitą pusę.

Jis pasileidžia bėgti. Bėga, vis didindamas atstumą nuo kruvino sportbačio su kojos likučiais, gulinčio šalia nuostabaus jo namo priebučio, nuo jį apėmusio siaubo. Kuo toliau... Bet augančios įtampos, artėjančio kritinio momento pojūtis, jo nepalieka. Jo mintyse vienas po kito iškyla veidai bei balsai, kuriuos jis ignoravo dvidešimt, o gal ir daugiau metų. Anksčiau, vos tik iškilus šitiems veidams ar balsams, Džekas įtikinėdavo save, jog tai melas. Tiesiog jis buvo mažas berniukas, užsikrėtęs tarsi gripu motinos neuroze, ir sugalvojo pasaką, kurios pagrindinis veikėjas buvo gelbėjantis savo mamytę mažasis Džekis. Tikrovėje nieko tokio nebuvo. Sulaukęs šešiolikos, jis jau viską pamiršo. Bet tada jis buvo ramus. Taip pat ramus ir dabar, kai galvotrūkčiais lekia per lauką, palikdamas paskui save išmintą žolę bei išbaidytus drugelius... Bet juk jis ramus.

Siauras veidas, siauros akys, pakreipta ant šono balta popierinė kepurė: "Jei galėsi atridenti statinaitę alaus, kai tik man prireiks, šitas darbas tavo." Tai Smoukis Apdaikas iš Outlio, Niujorko valstijos. Čia žmonės gerdavo alų, po to suvalgydavo stiklines. Smoukis laikė jį nelaisvėje, kol...

Skvarbus žvilgsnis, nenatūrali šypsena, akinamai baltas kostiumas: "Aš buvau tave sutikęs anksčiau, Džekai... tik kur? Pasakyk man. Atlik išpažintį." Gardneris, pamokslininkas iš Indianos, kurį dar vadino Osmondu. Osmondas - kažkokiame kitame pasaulyje...

Platus, plaukuotas veidas ir išsigandusios berniuko akys. Bet jis nebuvo berniukas. "Tai prasta vieta, Džeki, Vilkas tai žino." Ir tikrai, kaip vėliau paaiškėjo, vieta buvo prasta. Jie įgrūdo Vilką į dėžę, o paskui nužudė jį. Vilkas mirė nuo ligos, kurios vardas - Amerika.

- Vilke! - šaukia per lauką bėgantis žmogus. - Vilke! O, Viešpatie, man taip gaila!

Veidai bei balsai, išnyrantys prieš akis, skambantys ausyse, reikalaujantys dėmesio, kelia Džekui artėjančios krizės pojūtį. Kažin ar atlaikys spaudimą jo braškantys gynybiniai įtvirtinimai?

Vėl pradeda pykinti, burnoje kartus vyno skonis. O prieš akis vėl Niuhempširas, pramogų parkas. Jiedu su Spidžiu stovi prie karuselių. Spidis laiko rankoje vyno butelį ir sako, jog tai stebuklingos sultys, vienas gurkšnis, ir tu jau tenai, tu peršokai...

- Ne! - šaukia Džekas, žinodamas, kad jau vėlu. - Aš nenoriu tenai!

Pasaulis persistumia, ir Džekas jau stovi ant žolės. Keturpėsčias, užsimerkęs. Jam visai nebūtina atsimerkti: sodrūs kvapai informuoja apie viską, ką jis norėtų sužinoti. Kvapai bei suvokimas, jog galiausiai jis sugrįžo namo... po ilgų klaidžiojimo metų. Regis, per tą laiką jis tik tą ir darė, jog siekė atitolinti šį momentą.

Ponios bei ponai, tai Džekas Sojeris, stovi keturpėsčias ant žole apaugusio lauko, po rytiniu dangumi... Jis suvokia, kas atsitiko. Jis verkia. Džeko širdis plyšta iš baimės ir džiaugsmo.

Dvidešimties metų, per kuriuos iš mažo berniuko Džekas virto suaugusiu vyru, kaip nebūta. Pagaliau jis vėl Teritorijose.

Seno bičiulio Ričardo balsas, to paties, kurį kartais vadindavo Racionaliuoju Ričardu, išgelbsti Džeką. Turimas galvoje šiandieninis Ričardas, vadovaujantis nuosavai bendrovei "Sloutas ir partneriai", o ne tas, kurį Džekas pažinojo Pietų Karolinoje - be paliovos tarškantis greitakojis, su kupeta plaukų ant galvos, liesas tarsi ryto šešėlis. Šiandieninis Ričardas - korporatyvinės teisės specialistas, gerokai išsiplėtęs per taliją ir teikia pirmenybę ne rytiniams bėgiojimams, o patogiam krėslui. Ir savo vaizduotę jis gerokai prižnybo. Pritrėškė it musę prie stiklo. Džekui kartais atrodė, jog bėgant metams, Ričardas Sloutas daugiau prarado, negu įgijo. Jau vien tik tos arogantiškos, kvailokos intonacijos, taip jį erzinančios kalbant telefonu. Jos girdimos nuo pirmos frazės iki paskutinio žodžio.

Stovėdamas keturpėsčias viduryje žalios jūros, kuri kitoje realybėje buvo jam priklausantis laukas, jausdamas naujus kvapus, kuriuos jis taip puikiai prisimena ir apie kuriuos pats to nesuvokdamas svajojo, Džekas girdi Ričardo balsą, skambantį jo galvoje. Kokį palengvėjimą suteikia jo žodžiai! Sojeris žino, kad jo pasąmonė tik imituoja bičiulio balsą, bet vis tiek velniškai malonu. Jei Ričardas būtų čia, Džekas jį ap-

kabintų ir pasakytų: "Kalbėk nesustodamas, berniuk Riči. Ką tik nori, tik kalbėk."

Racionalusis Ričardas sako: "Tu juk supranti, kad tai tik tavo sapnas, Džekai? Ar ne taip? Stresas, kurį patyrei, atidaręs šitą siuntinį... tai, be abejonės, nesąmonė. Tu netekai sąmonės, iš čia ir tas sapnas, kurį dabar sapnuoji..."

Vis dar stovėdamas keturpėsčias, užsimerkęs, ant kaktos užkritusiais plaukais, Džekas atsako: "Kitaip tariant, tai, kaip mes vadiname..."

"Teisingai! Mes tai vadiname... cha cha... Sibruk ailendiškais niekalais. Bet Sibruk Ailendas tolimoje praeityje, Džekai, todėl siūlau tau atsimerkti, išsitiesti ir pamėginti įsitikinti, ar tikrai aplinkui yra neordinarių dalykų..."

- Lyg ir nėra, - išlemena Džekas. Atsistoja, atsimerkia.

Ir iškart įsitikina, jog yra... tačiau laiko galvoje savimi patenkintą balsą, prisidengdamas juo tarsi skydu. Tai jam padeda išlaikyti pusiausvyrą, balansuoti tarp realaus pasaulio ir galimo nuprotėjimo.

Virš jo galvos - begalinis, gilus, neįtikėtinai tyras, tamsiai mėlynas dangus. Šitame pasaulyje Banis Botčeris nenupjovė žolės. Ir toje pusėje, iš kur jis atėjo, nėra jokio namo, tiktai įspūdinga sena klėtis ir šalia jos vėjo malūnas.

"O kur skraidantys žmonės?" - mąsto Džekas, pakėlęs galvą į dangų bei žvalgydamasis. Nėra čia skraidančių žmonių, nei papūgų su dviem galvomis. Tai tik sibruk ailendiški niekalai, neurozė, kurią jis perėmė iš motinos ir netgi apkrėtė Ričardą. Tik nesąmonė... svaičiojimai.

Jis su tuo sutinka, suvokia, jog tikriausia nesąmonė - netikėti tuo, kas yra aplink jį. Žolės kvapu, dabar tokiu salsvu, stipriu, sumišusiu su dobilų bei žemės kvapu. Nepaliaujamu cikadų čiauškėjimu, virš žolės skraidančiais baltais drugeliais... dangaus mėlyne, kurios fone nėra elektros ar telefono laidų nei baltų juostų, kokias paskui save palieka reaktyviniai lėktuvai.

Ypač Džeką nustebina lygi žolės danga. Vaizdą gadina tik aplink jį priplotas mažas plotelis. Visa kita žolė tarsi siena stiebiasi aukštyn. Nėra jokio tako, vedančio nuo lauko krašto iki išvolioto plotelio. Tarsi jis būtų nukritęs iš dangaus. Žinoma, tai neįmanoma, dar vienas nuprotėjimo įrodymas, bet...

- Nors kažkuria prasme aš tikrai nukritau iš dangaus. - Džeko balsas stebėtinai ramus. - Aš atvykau iš Viskonsino. Peršokau... į šitą vietą, peržengiau ribą.

Suprantama, Ričardas tuojau pat ima prieštarauti, savo argumentus paįvairindamas šūksniais: "Paistalai! Svaičiojimai!", bet Džekas jo neklauso. Tai viso labo tik Racionalusis Ričardas, sėjantis jo galvoje savo racionalius argumentus. Jam kartą jau teko tai išgyventi ir sugrįžti atgal

su dar pakankamai nepažeistu protu... bet tuomet jam tebuvo dvylika. Tą rudenį jiems abiem buvo po dvylika... Tokio amžiaus ir kūnas, ir protas labiau elastingi.

Džekas lėtai apsisuka aplink savo ašį, bet mato tiktai laukus ir už jų melsvai pilkus miškus. Galiausiai pastebi kaimo keliuką. Už jo - horizontas, stebėtinai mėlynas dangus bei jame vos pastebimi dūmai.

"Tai negali būti malkomis kūrenama krosnis, - galvoja Džekas, - vis dėlto liepos mėnuo. O gal nedidelė gamykla? Arba..."

Jis girdi švilpesį... ir ne vieną. Švilpesiai sklinda iš toli. Širdis ima smarkiau plakti, lūpos šiepiasi.

- Prisiekiu Dievu, tenai Misisipė, - sako jis ir jam atrodo, jog žolė pritariamai linkčioja. - Ten Misisipė, čia ji kažkaip kitaip vadinama, o švilpimas - tai...

Dar du švilpesiai sutrikdo vasaros dienos tylą. Vos girdimi. Todėl, kad atstumas didelis. Iš arti jie labai garsūs. Džekas tai žino.

- Juk tai upe plaukiantis garlaivis. Velniškai didžiulis. Turbūt su vandenračiais.

Džekas pasuka link kelio, tikindamas save, jog tai tik sapnas. Paėjęs maždaug šimtą jardų, jis atsisuka. Už jo nugaros liko tamsi išminta linija. Tai jis išmynė vienintelį taką per lauką. Gale lauko stovi klėtis ir vėjo malūnas. "Tai mano namas bei garažas, - pagalvoja Džekas. - Bent jau šitame pasaulyje".

Jis žingsniuoja toliau, kelias vis arčiau, ir staiga pastebi, jog pietvakariuose matosi ne tik dūmelis - iš tenai sklinda kažkokia vibracija. Nuo jos skauda galvą. Kažkaip keistai. Skausmas priklauso nuo to, kuria kryptimi jis žiūri. Pasisukus į pietus, nemaloni pulsacija sumažėja, o į rytus - visai dingsta. O kai sukasi, skausmas pasiekia maksimumą. Panašiai kaip su muse: tereikia ją pastebėti, ir atrodo, jog zirzimas vis stiprėja.

Džekas dar kartą sukiojasi, tikrindamas vibraciją. Pietūs - vibracija mažėja. Rytai - visai išnyksta. Šiaurė - pradeda stiprėti. Vakarai - pastebimai sustiprėja. Pietvakariai - maksimali. Bum, bum, bum... Juoda, šlykšti vibracija, tarsi į galvą kaltų kūjis. Ir kvapas... dūmų...

- Ne, ne dūmų, - sako Džekas. Vasaros žolė jam beveik iki krūtinės, kelnės sušlapusios, virš galvos suka balti drugeliai, akys plačiai atmerktos, skruostai - balti kaip sniegas. Šiuo momentu jis vėl atrodo kaip dvylikmetis. Neaišku, kaip jam pavyko vėl virsti pačiu savimi... tik jaunesniu ir turbūt geresniu. - Ne, tai ne dūmai, kvapas tarsi...

Jį vėl pradeda pykinti. Todėl, kad tai pusiau supuvusios nupjautos mažosios Irmos Freno kojos kvapas.

- Jaučiu Žvejo kvapą, - šnabžda Džekas. Jis žino, jog tai ne tik kva-

pas, suvokia, kokia tai buvo vibracija. - Jaučiu Žvejo kvapą. Arba jo... arba net nežinau kieno.

Jis vėl žingsniuoja. Įveikęs šimtą jardų, sustoja. Galvoje tylu. Pulsacijos išėjo net neatsisveikinusios. Ir gerai. Džekas beveik pasiekia kelią, jungiantį Ardeną bei Sentraliją su Frenč Lendingu. Ir išgirsta kažkokius duslius smūgius.

Pasisukęs į kairę pusę, surinka iš nuostabos bei netikėtumo. Pro šalį bėga trys didžiulės rudos ilgaausės būtybės, tai iššokdamos iš aukštos žolės, tai vėl pasinerdamos į ją. Panašios į triušius, sukryžmintus su kengūromis. Išsprogusios akys tarsi priklijuotos prie snukių. Štai... perbėga per kelią, sukeldamos fontanus dulkių.

- Viešpatie! - Džekas nežino juoktis ar verkti. Trenkia delnu sau į kaktą. - Kas tai? Riči, ar gali pasakyti?

Ričis, suprantama, negali. Jis sako Džekui, jog čia tik haliucinacija, nors cha, cha...cha... labai jau gyva, labai tikroviška.

- Žinoma, - sutinka Džekas. - Milžiniški triušiai. Nuvesk mane į artimiausią "Anoniminių alkoholikų" skyrių. - Jis išeina į kelią, pasižiūri į pietvakarius. Į dūmų kepurę. Ar tenai gyventojai bijo artėjančio vakaro šešėlių? Bijo nakties? Bijo būtybių, grobiančių vaikus? Ar jiems reikalingas policininkas? Žinoma, reikalingas. Jie...

Kažkas ant kelio guli. Džekas pasilenkia, pakelia beisbolo kepurę su "Milvokio aludarių" emblema. Jai ne vieta milžiniškų triušių pasaulyje. Bet kepuraitė tikra. Ji vaikiška. Džekas pažvelgia vidun, jau žinodamas, ką tenai ras. Ir randa užrašą ant baltos medžiagos skiautelės: "TAJUS MARŠALAS". Kepuraitė ne tokia šlapia, kaip Džeko kelnės, bet drėgna. Turbūt guli pakelėje nuo vakar. Logiška būtų manyti, jog berniuko pagrobėjas atitempė jį čia, bet Džekas tuo netiki. Tačiau dar išlikusi vibracija perša kitą mintį, kitą vaizdą: Žvejys, paslėpęs Tajų patikimoje vietoje, žingsniuoja šituo kaimo keliu. Po pažastimi nešasi dėžutę nuo batų, suvyniotą į popierių ir apklijuotą pseudopašto ženklais. Ant galvos užsidėjęs Tajaus kepurę, tik ant paties viršugalvio, nes ji jam maža. Žudikas nenori kepurės padidinti, nors yra specialiai tam skirta plastmasinė juostelė. Todėl, kad jis erzina Džeką Sojerį, vilioja, kviečia įsijungti į žaidimą.

- Pagrobė berniuką mūsų pasaulyje, - murma Džekas. - Atnešė į šį pasaulį. Apraizgė, kaip voras apraizgo musę. Ar jis gyvas? Manau, jog taip. Nežinau kodėl. Turbūt todėl, kad man norisi tuo tikėti. Gerai, palikime tai... Po to žudikas nuėjo ten, kur paliko Irmą. Paėmė mergaitės koją ir atvilko man. Persikėlė į mano pasaulį, jog padėtų koją prie mano durų. Pakeliui turbūt pametė beisbolo kepuraitę. Galbūt ji netyčia nukrito nuo galvos?

Ne, Džekas taip nemano. Jam atrodo, kad šitas ožys, šitas, keičian-

tis pasaulius kaip pirštines niekšas, šitas mėšlo krūva specialiai paliko pakelėje beisbolo kepuraitę. Žinojo, jog Džekas čia užklys ir ją suras.

Spausdamas prie krūtinės kepurę, visai kaip sporto aistruolis stadione, skambant nacionaliniam himnui, Džekas užsimerkia bei susikaupia. Viskas dar paprasčiau, negu jis tikėjosi, kai kurie įgūdžiai išliko: kaip nulupti apelsiną, kaip važinėti dviračiu, kaip persikelti iš vieno pasaulio į kitą.

"Tokiam berniukui, kaip tu, pigus vynas nereikalingas", - sako jam senas draugas Spidis Parkeris. Jo balse girdisi juokas. O Džekui sukasi galva, jį kažkas siūbuoja į šalis. O po akimirkos pasigirsta artėjančio automobilio ūžimas.

Jis pasitraukia į šalį, atsimerkia. Mato asfaltą... tai Norvilis, bet...

Šaižus automobilio signalas rėžia ausį, apdulkėjęs senas "Fordas" pralekia pro šalį, tarp mašinos veidrodžio iš keleivio pusės ir Džeko Sojerio nosies - maždaug dešimt colių. Jis pajunta šilto oro bangą, degalų kvapą, išgirsta kažkokio kaimiečio balsą: "...traukis iš kelio, šūdžiau..."

- Negaliu pakęsti, kai mane vadina šūdžiumi kažkokio musių nutupėto karvių koledžo auklėtinis, - sako Džekas Racionaliojo Ričardo balsu ir priduria savo firminį: "Cha, cha!" Bet širdis nerami. Velniava, jis atsidūrė šitame pasaulyje prieš pat šito vaikino automobilio nosį.

"Prašau, Džekai, nereikia kvailysčių, - prašo Ričardas. - Tu tik sapnuoji."

Bet Džekas žino, kad yra ne taip. Ir nors jis suglumęs dairosi, širdies gilumoje nėra jokios nuostabos. Pirma, jo rankose beisbolo kepuraitė, ta pati, kurią dėvėjo pagrobtas berniukas Tajus. Antra, štai už to pakilimo - tiltas per Tamaraką. Kitame pasaulyje, kur pro šalį bėgioja milžiniški triušiai, jis nužingsniavo ne daugiau kaip mylią. O šitame - mažiausiai keturias.

"Taip buvo ir anksčiau, kai Džekiui tebuvo šešeri, - galvoja vyriškis. - Kada žmonės gyveno tik Kalifornijoje ir niekur daugiau."

Bet kažkas čia ne taip.

Džekas stovi pakelėje. Prieš keletą sekundžių čia buvo kaimo keliukas, o dabar asfaltas. Žiūri į Tajaus Maršalo beisbolo kepuraitę, mėgindamas suvokti, kas ne taip ir kodėl. Jis žino, jog turbūt daugiau nepavyks persikelti į kitą pasaulį. Viskas buvo labai seniai, be to, nuo trylikos metų jis iš visų jėgų stengėsi palaidoti atminties gelmėse šituos keistus vaikystės prisiminimus... Žodžiu, didžiąją savo gyvenimo dalį. Žmogus, šitiek paaukojęs, kad pamirštų, negali dabar, vos tik spragtelėjęs pirštais, laukti...

Ir Džekas spragteli pirštais. Sako šiltam vasaros rytui: "Kas atsitiko, kai Džekiui buvo šešeri? - ir pats atsako į savo klausimą: - Kai Džekiui buvo šešeri, tėtis pūtė dūdą...

- Ir ką tai reiškia?

- Ne tėtis, - netikėtai priduria Džekas. - Ne mano tėtis. Deksteris Gordonas. O kompozicija vadinosi "Tėtis pučia dūdą". O gal albumas? Plokštelė? - Jis stovi, purto galvą, po to linksi. - Melodijos. Tėčio melodijos... "Tėtis pučia dūdą". - Ir prisiminimai ryškėja. Iš garsiakalbių sklinda Deksterio Gordono muzika. Džekis Sojeris už sofos žaidžia su mašinėlėmis. Žaislinis Londono taksi automobilis toks masyvus, jog sunku patikėti, kad jis tikrai žaislinis. Jo tėvas kalbasi su Ričardo tėvu. Filas Sojeris ir Morganas Sloutas.

"Įsivaizduok, koks šitas vaikinas būtų čia," - pasakė dėdė Morganas, ir čia Džekis Sojeris pirmą kartą pažvelgė į Teritorijas. Kai Džekiui buvo šešeri, jis pirmą kartą sužinojo žodį. O...

- Kai berniukui sukako dvylika, jis iš tikrųjų tenai nukeliavo, - pasakė jis.

"Kvaila! - šaukia Morgano sūnus. - Visiškai... cha, cha!.. Dabar pasakysi man, jog danguje iš tiesų skraidė žmonės!"

Dar nespėjus Džekui ką nors pasakyti mentaliniam savo bičiulio antrininkui, privažiuoja kitas automobilis. Sustoja. Pro langą įtariai (tai tik įprotis, tokia jos veido išraiška) žvelgia Elvena Morton, Henrio Laideno namų tvarkytoja:

- Dėl Dievo, ką tu čia darai, Džekai Sojeri?

Jis padovanoja moteriškei šypseną:

- Kažkaip nesimiega, misis Morton. Nusprendžiau išvėdinti smegeninę.

- Ir visada, norėdamas pravėdinti smegeninę, braidai po rasą? - klausia ji, šnairuodama į iki kelių sušlapusius jo džinsus. - Ar padeda?

- Matyt, aš užsisvajojau.

- Turbūt. Sėskis, parvešiu. Žinoma, jei jau smegeninė švari.

Džekas negali nesišypsoti. Ji gera moteris. Primena mirusią jo motiną. Kai sūnus nekantraudamas klausdavo, kada jie pietaus ir kas bus pietums, Lili Kavano dažnai atsakydavo: "Kepti balandžiai su svogūnais, vėjo pudingas, o desertui - padažas iš oro. O pietausime praėjus pusvalandžiui po to, kai..."

- Tikiuosi, kiek tai įmanoma, šiandien jau prasiblaškei. - Jis apeina iš priekio seną rudos spalvos misis Morton "Tojotą". Ant keleivio sėdynės guli paketas, iš kurio kyšo salotų lapai. Džekas pastumia paketą į vidurį ir atsisėda.

- Nežinau, ar ankstyvam paukščiukui pavyksta praryti slieką, - automobilis pajuda iš vietos, - bet ankstyvas pirkėjas "Rojaus parduotuvėje" visada gauna šviežias daržoves. Tai aš tikrai žinau. Norėjau tenai patekti anksčiau, nei pasirodo dykinėtojai.

- Dykinėtojai?

Jos žvilgsnis dar labiau įtarus. Moteris kiek pakreipia galvą, lūpos prasišiepia, tarsi ji būtų suvalgiusi kažką kartaus.

- Susėda už prekystalio pusryčiauti ir kalbasi apie Žvejį. Kas toks jis galėtų būti, iš kur. Gal švedas, lenkas ar airis... Postringauja apie tai, ką jam padarytų, jeigu sučiuptų. O jį seniai jau būtų sučiupę, jei policijos viršininkas nebūtų bukaprotis Deilas Hilbertsonas. Jie taip kalba. Gerai jiems kalbėti, sėdi sau prie baro, vienoje rankoje kavos puodelis, kitoje - cigaretė. Dauguma jų gauna bedarbio pašalpas, nors jie apie tai nutyli. Mano tėvas kadaise sakydavo: "Parodyk man žmogų, kuriam liepos mėnesį nėra noro ruošti žiemai šieną, ir aš tau parodysiu tinginį, kuris ištisus metus nė piršto nepajudina."

Džekas įsitaiso ant priekinės sėdynės, įsiremia keliais į daiktadėžę ir stebi, kaip kelio juosta bėga po automobilio ratais. Netoli ir posūkis į jo keliuką. Kelnių apačia baigia išdžiūti ir širdis kiek nurimo. Šios moters draugija maloni tuo, jog nereikia stengtis palaikyti pokalbį... Elvena kalba už du.

Džekas šypsosi, pakelia ranką, norėdamas paslėpti šypseną nuo misis Morton. Ji gali paklausti, ką juokingo jis išgirdo. O ką į tai atsakyti? Kad jos liežuvis be kaulų? Vyriškį vėl užlieja minčių bei prisiminimų srautas. Nejaugi dar vakar jis mėgino prisiskambinti motinai, pamiršęs, kad ji mirusi? Toks įspūdis, jog tai vyko kitame gyvenime. Galbūt tada ir buvo kitas gyvenimas? Dievas mato, jis jau nebe tas žmogus, kuris šįryt iškėlė koją iš lovos, jausdamasis esąs pasmerktas. Energija jame kunkuliuoja... pirmą kartą nuo tos dienos, kai Deilas atvežė jį šituo pačiu keliuku ir parodė mažą, jaukų, buvusį savo tėvų namą.

O Elvena Morton vis kalba ir kalba:

- Turiu pripažinti, jog naudojuosi bet kokia dingstimi išeiti iš namų, kai jis pradeda dieną nuo Patrakėlio Mongolo.

Šitaip misis Morton vadina Viskonsino žiurkę. Džekas supratingai linkčioja, nė neįtardamas, kad jo laukia susitikimas su žmogumi, pravarde Patrakėlis Vengras. Gyvenimas pilnas netikėtumų.

- Patrakėliu Mongolu jis visada pavirsta anksti rytais. Ne kartą sakiau jam: "Henri, jei tau būtina šitaip rėkauti, kalbėti visokias šlykštynes ir klausytis šitos baisios muzikos, kodėl šitą reikia daryti rytais? Juk puikiai žinai, kad visa diena bus sugadinta." Ir tikrai dažniausiai po tokių persikūnijimų antrą dienos pusę jis praleidžia lovoje. Guli miegamajame ant kaktos užsidėjęs maišelį su ledu. Net nepusryčiauja. Vakarienę aš išeidama palieku šaldytuve, bet kitą dieną jos niekada nerandu. Nors kažkodėl esu įsitikinusi, kad ji ją išmeta į šiukšlinę.

Džekas numykia. Daugiau iš jo nieko ir nereikia. Moters žodžiai praplaukia jo nepalietę. Jis galvoja apie tai, kaip paims replėmis sportbatį ir įdės į plastikinį paketą. Po to nuveš į policijos nuovadą, o tada prasidės pagrindinis darbas. Reikia gerai pasižiūrėti, ar nėra dėžutėje dar ko nors, apžiūrėti vyniojamą popierių ir tas iškarpas iš cukraus paketų. Galbūt ša-

lia kokio nors paukščio pamatys restorano ar kavinės pavadinimą. Žinoma, tai mažas kabliukas, bet...

- O jis atsako: "Misis Em, aš nieko negaliu sau padaryti. Kartais atsibundu Žiurke. Ir nors po to susilaukiu atpildo už savo elgesį, bet tuo momentu jaučiuosi laimingas. Absoliučiai laimingas." Tada aš jo ir klausiu: "Kokia gali būti laimė klausytis muzikos apie vaikus, kurie nori žudyti savo tėvus, valgyti žmonių embrionus ir užsiiminėti seksu su gyvuliais?"

Vienoje dainoje tiesiai šviesiai apie tai ir dainuojama. Džekai, aš savo ausimis girdėjau. O jis man atsako... Tr-r-r. Atvažiavome.

Jie jau prie takelio, vedančio į Henrio namus. Džeko namų stogas matosi toliau, už ketvirčio mylios. Jo pikapas, stovintis šalia priebučio, iš tolo blizga saulėje. Paties prieangio iš čia nesimato, tenai gulinčios "dovanėlės" taip pat. Turbūt prieangis laukia ir negali sulaukti, kada nuo jo paims šitą kraupią šlykštynę.

- Galiu tave pavėžėti iki namų, - sako misis Morton. - Nežinau, ko aš sustojau.

Džekas vis dar galvodamas apie jo laukiančius baisius dalykus, šypsosi, purto galvą ir atidaro dureles.

- Manau, dar kiek prasivėdinsiu. Tuo labiau turiu apie ką pamąstyti.

Moteris vėl įtariai pažvelgia į jį. Ir Džekas mano, kad tą įtarumą galima paaiškinti meile. Moteris žino, jog tik Džeko dėka Henrio gyvenimas nušvito naujomis spalvomis, ir pasirengusi jį už tai mylėti. Bent jau Sojeris to tikisi... Staiga vyriškis pastebi, kad misis Morton net neužsiminė apie beisbolo kepuraitę, kurią Džekas laiko rankose. Nors, kita vertus, kodėl turėtų? Šioje pasaulio dalyje kiekvienas vyras jų turi ne vieną.

Jis žingsniuoja takeliu. Plaukai išsidraikę, susivėlę (dienos, kai jis lankydavosi prabangiose kirpyklose, liko praeityje, tai Kaulio apskritis, ir jis naudojasi senio Herbos Rauperio paslaugomis, kurio kirpykla įsikūrusi Čeizo gatvėje), eisena lengva kaip jauno berniuko. Misis Morton iškiša galvą pro langą ir šaukia: "Persirenk džinsus, Džekai! Kai tik sugrįši namo! Ir padžiauk, nes dar susirgsi artritu!"

Jis net neatsisukdamas pakelia ranką.

- Būtinai!

Po penkių minučių pasuka į savo takelį. Baimė ir depresija bent jau laikinai atsitraukė. Ekstazė taip pat. Tai gerai. Nedera policininkui pradėti tyrimą, kai jis apimtas ekstazės.

Mintys sugrįžta prie misis Morton, cituojančios didįjį Henrį: "Nieko negaliu sau padaryti. Kartais atsibundu Žiurke. Ir nors po to susilaukiu atpildo už savo elgesį, tuo momentu jaučiuosi laimingas. Absoliučiai laimingas."

Absoliučiai laimingas. Būdamas detektyvu, Džekas patyrė šitą jaus-

mą. Kartais apžiūrinėdamas įvykio vietą, apklausdamas liudytoją, kuris akivaizdžiai žinodavo daugiau, negu norėdavo pasakyti... O jis, Džekas Sojeris, beveik visada tą jautė. Jam atrodė, jog tokį jausmą patiria ir dailidės, ir skulptoriai, ir architektai... Kiekvienas žmogus, kai pavyksta padaryti tai, ko jis siekia. Tik didžiausia bėda, jog Frenč Lendinge atsirado kažkas, kas džiūgauja žudydamas vaikus bei rydamas jų mažus kūnelius.

Kažkas vis dažniau ir dažniau šitame mieste atsibunda Žveju.

Džekas įeina į namus per atsarginį įėjimą. Sustoja virtuvėje, pasiima dėžutę didelių paketų su hermetiška juostele, porą šiukšlių maišų, šepetį, semtuką. Atidaro šaldiklį ir išpila pusę kubelių ledo į vieną iš šiukšlių maišų. Nusprendžia, jog užteks mergaitės kojai pūti, metas sustabdyti šitą procesą.

Neria į kabinetą, paima bloknotą, juodą žymeklį, šratinuką. Svetainėje nuo židinio paima mažas žnyples. Išeina į priebutį. Dabar jis vėl leitenantas Sojeris.

"AŠ POLICININKAS, - galvoja jis šypsodamasis. - Amerikietiško gyvenimo būdo gynėjas, nuskriaustų, sužalotų bei nužudytų draugas".

Po to jo žvilgsnis sustoja ties ant lentų gulinčiu dvokiančiu sportbačiu, ir šypsena dingsta nuo veido. Sojeris pajunta tą patį gailestį, kurį jaučia kiekvienas eilinis žmogus, išvydęs tokį reginį. Jis daro viską, stengdamasis pagarbiai elgtis su nužudyto vaiko galūnių likučiais. Prisiminęs visus skrodimus, kuriuose jam teko dalyvauti, Džekas suvokia, jog už kartais nešvankių medicinos ekspertų juokelių taip pat slypi žmogiškas gailestis bei užuojauta.

- Irma, ar tai tu? - tyliai ištaria jis. - Jei taip, padėk man. Pasikalbėk su manim. Atėjo laikas, kai mirusieji turi padėti gyviesiems. - Džekas priglaudžia prie lūpų pirštus ir pasiunčia sportbačiui oro bučinį. "Norėčiau nužudyti žmogų... tiksliau - nežmogį, kuriam pakilo rankos tai padaryti. Nuplėšti nuo jo kūno odą. Stebėti, kaip jis pridės į kelnes iš baimės, po to pasiųsti į kitą pasaulį."

Bet tai negarbingos mintys, ir Džekas gena jas šalin.

Pirmas paketas skirtas sportbačiui su kojos liekanomis. Žnyplėmis jis atsargiai įdeda viską į paketą. Šį užklijuoja. Pažymi markeriu datą. Atsiverčia bloknotą ir šratinuku aprašo daiktinį įrodymą. Paketą įdeda į šiukšlių maišą, kuriame pribarsto ledo kubelių.

Antras paketas skirtas beisbolo kepuraitei.

Trečias - rudam vyniojamam popieriui. Kokią minutę Džekas pakėlęs laiko jį žnyplėmis, apžiūrinėdamas pseudopašto ženkliukus su paukščiais. Po kiekvienu paveikslėliu parašyta "PAGAMINTA "DOMINO". Ir viskas. Nėra kavinių ar restoranų pavadinimų. Jis įdeda popierių į paketą, užklijuoja hermetišką juostelę, užrašo datą ir aprašo bloknote.

Tuomet sušluoja plunksnas, susemia ir supila į ketvirtą paketą. Kelios plunksnos prilipusios prie dėžutės dugno. Džekas paima dėžutę, apverčia ją, ir širdis suspurda tarsi paukštė. Kažkas parašyta ant dėžutės dugno. Tokiu pačiu "Šarp" žymekliu, tokiomis pat pakrypusiomis raidėmis. Tas, kas rašė, žinojo, kam rašo. Ne tokiam Džekui Sojeriui, kokį mes matome šitame pasaulyje. Tokiu atveju Žvejys būtinai būtų jį pavadinęs Džeku Holivudu.

Tie žodžiai skirti vidiniam, niekam nematomam Džekui Sojeriui ir mažam berniukui, kuris vėliau užaugęs tapo Džeku "Holivudu" Sojeriu.

Užsuk į užeigą "Užkąskime pas Edą", policininke.
Tavo draugas

ŽVEJYS

- Tavo draugas, - murma Džekas. - O, taip. - Jis pakelia žnyplėmis dėžutę ir įdeda ją į antrą šiukšlių maišą. Po to sukrauna visus daiktinius įrodymus. Atrodo maždaug taip, kaip ir kiti daiktiniai įrodymai, kuriuos matome kriminaliniuose žurnaluose.

Įeina į vidų bei surenka Henrio numerį. Bijo, kad atsilieps misis Morton, bet ne. Ačiū Dievui, ragelį pakelia pats Henris. Turbūt jis jau nebe Žiurkė, nors transformacija dar ne visai pasibaigusi - ragelyje girdisi elektrinių gitarų gaudesys.

Henris sako žinantis, kur yra buvusi užeiga "Užkąskime pas Edą", tik negali suprasti, ko Džekui tenai prireikė.

- Juk tenai viskas jau sugriuvę, supuvę. Ir buvęs savininkas Edas Hilbertsonas seniai miręs. Kai kas tuo net džiaugiasi, nes vienu mikrobų platintoju Frenč Lendinge liko mažiau. Gerai dar, kad pavyko išvengti epidemijos. Sveikatos apsaugos departamentui seniai derėjo užeigą uždaryti, bet Edas pažinojo reikalingus žmones, tarp jų ir Deilą Hilbertsoną...

- Ar jie giminaičiai? - domisi Džekas.

- Žinoma, po velnių. - Paprastai Henris neleidžia sau taip kalbėti, bet Džekas supranta, kad jo draugo galvoje dar tebegyvena Viskonsino žiurkė. Džekas ne kartą girdėjo Henrį staiga prabylant Džordžo Retbano balsu, o atsisveikindamas jis dažnai per petį sviesdavo: "Ding dong" arba "Aivi daivi". Taip visada sakydavo išėjęs į eterį Šeikas.

- Kur tai yra? - klausia Džekas.

- Sunku nupasakoti. - Jo balsas susierzinęs. - Šalia žemės ūkio technikos prekybos centro... "Golco". Jei ant plento ir buvo posūkio rodyklė, tai ją jau seniai nuėmė. Tu turbūt mokeisi dar pirmoje klasėje, kai Edas Hilbetrsonas pardavė savo paskutinį žlėgtainį. O kam tau šito prireikė?

Džekas žino, jog tai prieštarauja kriminalistinei praktikai - pašalinių

negalima kviesti į nusikaltimo vietą, ypač jei tai žmogžudystės vieta... bet juk ir pats tyrimas į jokius nustatytus rėmus netelpa. Vieną iš daiktinių įrodymų jis rado paraleliniame pasaulyje, apie kokias normas dar gali būti kalba. Suprantama, jis ir pats galėtų surasti šitą apgriuvusią užeigą, kas nors "Golce" parodytų kelią. Bet...

- Žvejys ką tik man atsiuntė Irmos Freno sportbatį, - atsako Džekas. - Drauge su pėda.

Henris garsiai atsidūsta.

- Henri? Ar tau viskas gerai?

- Taip. - Balsas ramus, bet jaučiasi, jog bičiulis sukrėstas. - Kaip tai baisu. Kokia nelaimė ir mergaitei, ir jos motinai. - Pauzė. - Ir tau. Ir Deilui. - Vėl pauzė. - Ir visam miestui.

- Taip.

- Džekai, tu nori, kad nuvežčiau tave į tą vietą?

Jis žino, jog Henris gali tą padaryti. Jam tai menkniekis. Aivi daivi. Dėl to ir paskambino Henriui.

- Taip.

- Ar pranešei policijai?

- Ne.

"Jis manęs paklaus kodėl, ir ką tuomet jam pasakysiu? Kad nenoriu, jog kas nors iš policijos painiotųsi tenai ir apžiūrėtų nusikaltimo vietą, nes negaliu jiems šito patikėti. Netgi Deilui. Baiminuosi, kad jie ims elgtis kaip dramblys indų parduotuvėje?"

Bet Henris neklausia.

- Lauksiu prie įvažiavimo tako. Tik pasakyk, kada turėčiau tenai būti.

Džekas pagalvoja, ką jam dar reikia padaryti su daiktiniais įrodymais. Paskutinė operacija - tai uždaryti dėžėje po pikapo kėbulu. Primena sau, kad būtinai turi pasiimti mobilųjį telefoną. Kai tik aptiks Irmos palaikus ir atliks pirminę apžiūrą, tuojau pat paskambins į policiją. O jau tada galės imtis bylos Deilas su savo vyrukais. Tada, jei tik panorės, galės atvesti į nusikaltimo vietą ir visą mokyklos orkestrą. Jis pažiūri į laikrodį. Beveik aštuonios. Nejaugi taip vėlu? Kitame pasaulyje atstumai trumpesni. Jis prisimena. Bet ar laikas bėga greičiau? Ar jis tik nebemoka skaičiuoti?

- Po aštuonių penkiolika. Kai atvažiuosime į vietą, tu sėdėsi kabinoje, kol pasakysiu, jog galima išlipti.

- Supratau, *mon capitaine.*

- Ding dong. - Džekas padeda ragelį ir sugrįžta į priebutį.

Įvykiai klostosi ne taip, kaip manė Džekas. Jam nepavyksta pirmam apžiūrėti įvykio vietą ir pajusti žudiko kvapą. Be to, antroje dienos pusėje ir taip įtempta Frenč Lendingo situacija vos neperžengia ribos.

Nors čia veikė daugybė faktorių, pagrindine įtampos priežastimi tampa Patrakėlis Vengras.

Šioje pravardėje yra kruopelytė mažiems miesteliams būdingo nuoširdaus humoro... Čia liesą banko klerką parvardžiuoja Didžiuoju Džo, o knygyno pardavėją, kuris be akinių nemato net knygų pavadinimų, vadina Erelio Akimi. Arnoldas Chrabovskis pats mažiausias ir smulkiausias Deilo Hilbertsono komandoje. Debė Anderson ar Pema Stivens sunkesnės bei aukštesnes už jį. Patrakėlis Vengras - labai rami būtybė, net rašydamas baudos kvitą jis nuolat atsiprašinėja, nors Deilas daug sykių įspėjo jį šito nedaryti. Suprantama, jog apklausą jis pradėdavo žodžiais: "Atleiskite, bet aš norėčiau žinoti..." Todėl Deilas stengiasi nesiųsti jo į miesto centrą bei nepalikti budinčioje dalyje, kur visi jį pažįsta ir elgiasi su juo nelabai pagarbiai. Jis važinėja po miesto pradines mokyklas, kur veda "Policijos pamokėles", pasakoja vaikams apie tvarkos sergėtojų vaidmenį bendruomenės gyvenime. Mažyliai, kurie net nenutuokia, jog priešais juos Patrakėlis Vengras, tiesiog dievina jį. Kai vidurinėje mokykloje jis pasakoja apie tai, kokios pasekmės laukia girtaujančių, vartojančių narkotikus ar kodėl nereikia važinėti dideliu greičiu, jaunuoliai snaudžia arba siuntinėja vieni kitiems raštelius. Tačiau visi kaip vienas pripažįsta, kad jo nedidelis automobilis "Pontiakas" su užrašu "TIESIOG PASAKYK NE" ant kiekvieno borto (kovos su narkotikais programos dalis) - tai tikrai "kieta". Nors, jei atvirai, patrulis Chraboskis - nei šis, nei tas...

Tačiau aštuntajame XX amžiaus dešimtmetyje jis buvo atsarginis Sent Luiso "Kardinale" pitčeris (kamuoliukų padavėjas), po to - Kanzaso "Karalių". Labai neblogai žaidė, ir tada jį vadino Elu Chrabovskiu. Į aikštę jis ne išeidavo, o iššokdavo. Ir jau prieš pirmą metimą nusisukdavo nuo ketčerio (kamuoliukų gaudytojo), pakreipdavo galvą, sugniauždavo kumščius, įkvėpdavo pilna krūtine, nusiteikdamas žaidimui. Paskui atsisukdavo ir prasidėdavo metimai. Jis mesdavo taip, kad dažniausiai kamuolys praskriedavo pro pat beterio (kamuoliukų atmušėjo) pasmakrę. Štai tada jį ir praminė Patrakėliu Vengru. Net ir aklas galėjo pastebėti, kad jis geriausias iš atsarginių beisbolo žaidėjų abiejose profesionaliose lygose. Pravardė jam prilipo. Prieš kelerius metus jis netgi mėgino užsiauginti grėsmingus ilgus ūsus, kokius turėjo, kol žaidė beisbolą. Bet dabar jo ūsai kėlė tiktai juoką, ir jis nusiskuto.

Frenč Lendinge gyvenantis Patrakėlis Vengras - geras žmogus. Jis stengiasi kiek galėdamas. Tačiau ramios dienelės baigėsi, Frenč Lendinge prasidėjo kažkoks abala opopanaksas, o Patrakėlis Vengras iš tų policininkų, kurių Džekas bijo labiausiai. Ir šįryt, pats to nenorėdamas, Arnoldas Chrabovskis tikrai pablogino ir taip jau sudėtingą situaciją.

Žvejys paskambino 911 linija iš pat ryto. Buvo dešimt minučių

devintos. Tuo momentu Džekas baigė rašyti į savo bloknotą paskutinius žodžius, o Henris žingsniavo takeliu, mėgaudamasis vasaros ryto kvapais, nepaisant to, jog Džekas gerokai sugadino jam nuotaiką. Skirtingai nuo kitų policininkų, Patrakėlis Vengras tiksliai laikosi nurodytų instrukcijų, kurios padėtos šalia 911 linijos telefono aparato.

ARNOLDAS CHRABOVSKIS. Alio, tai Frenč Lendingo policijos nuovada. Kalba patrulis Chrabovskis. Jūs paskambinote telefonu 911. Ar atsitiko kas nors neįprasto?

(*Neaiškūs garsai... galbūt kosėjimas?*)

A.CH. Alio, patrulis Chrabovskis klauso. Ar jūs...

SKAMBINANTIS. Sveikas, trintuke.

A.CH. Kas jūs? Ar kas nors atsitiko?

S. Atsitiko jums. Tikrai ne man.

A. CH. Prašau pasakyti, kas kalba.

S. Tavo baisiausias košmaras.

A. CH. Sere, ar galiu sužinoti jūsų pavardę ir vardą?

S. Alala. Abala dun. (*statiniai trikdžiai*).

A. CH. Sere, aš ne...

S. Aš - Žvejys.

(*pauzė*)

S. Kas tau? Išsigandai? Šito ir tikėjausi.

A. CH. Sere... ė... sere. Būsite nubaustas už melagingą skambutį 911 linija...

S. Rimbai pragare ir grandinės Požemio karalystėje.

A. CH. Sere, jeigu pasakytumėte savo vardą...

S. Mano vardas legionas... Aš žiurkė, tūnanti po visatos pluta. Taip pasakė Robertas Frostas* (*skambinantis juokiasi*).

A. CH. Sere, jeigu jūs palauksite, galiu pakviesti prie telefono policijos viršininką...

S. Užsičiaupk ir klausykis, trintuke. Juostelė sukasi? Tikiuosi, kad taip. Galėčiau sulaužyti jūsų magnetofoną, jei tik to panorėčiau, bet man nesinori.

A. CH. Sere, aš...

S. Pabučiuok man į šikną, beždžione. Palikau jums vieną... ir man nusibodo laukti, kada jūs surasite ją. Užsukite į "Užkąskime pas Edą". Jos kūnas jau kiek apiręs, bet buvo tikrai skanus.

A. CH. Kur jūs? Kas jūs? Jei tai pokštas...

S. Perduok mano linkėjimus tam snargliui policininkui...

---

* Robertas Frostas (1874 - 1963) - amerikiečių poezijos patriarchas, vienas iš labiausiai skaitomų poetų.

* * *

Kai Patrakėlis Vengras pakėlė telefono ragelį, jo pulsas buvo šešiasdešimt aštuoni dūžiai per minutę. O kai 8:12 baigėsi pokalbis, Arnoldo širdis daužėsi kaip patrakusi, veidas išbalo. Kalbėdamas jis pasižiūrėjo į abonento numerį ir jį užrašė, bet ranka taip drebėjo, jog paskutinis skaičius nušoko per dvi eilutes žemyn. Kai Žvejys nutraukia ryšį, Chrabovskis yra sutrikęs, apstulbęs, jis mėgina paskambinti šviečiančiu numeriu, visai pamiršęs, kad 911 linijos ryšys vienpusis. Nusikeikęs numeta ragelį. Atrodo jis taip, tarsi ką tik jį kažkas būtų apkandžiojęs.

Chrabovskis griebia šalia stovinčio juodo telefono ragelį. Mėgina surinkti numerį, bet pirštai nepaklusnūs, jis iškart spusteli du mygtukus. Vėl nusikeikia, ir su kavos puodeliu praeinantis pro šalį Tomas Lundas klausia:

- Ar kas nors atsitiko, Arni?

- Kviesk čia Deilą! - šaukia Patrakėlis Vengras. Tomas iš netikėtumo pasimuisto, kava išsilieja jam ant rankos. - Greičiau pakviesk jį čia!

- Bet kas ten...

- GREIČIAU, velniai rautų!

Tomas dar akimirką sutrikęs spokso į bendradarbį, po to skuba į viršininko kabinetą, ketindamas pasakyti, jog Patrakėlis Vengras turbūt susipyko su protu.

Deilas Hilbertsonas išeina iš kabineto su savo kavos puodeliu. Paakiuose juodi ratilai, raukšlės lūpų kampučiuose daug gilesnės negu prieš keletą dienų.

- Arni, kas...

- Perklausykite paskutinį įrašą, - pertraukia jį Arnoldas Chrabovskis. - Manau, jog tai buvo... alio! - šaukia jis, sėsdamasis už budėtojo stalo ir išmėtydamas ten gulinčius popierius. - Alio, kas kalba?

Jis klauso.

- Tai policija, kas daugiau. Patrulis Chrabovskis. O dabar kalbėkite. Kas jūs?

Tuo metu Deilas, užsidėjęs ausines, pasibaisėjęs klausosi paskutinio skambučio 911 linija įrašo. "Šventas Dieve", - galvoja jis. Pirma jo mintis buvo paskambinti Džekui Sojeriui ir paprašyti jo pagalbos. Maldauti padėti, kaip maldauja pagalbos mažas berniukas, kuriam durimis prižnybo pirštus. Bet Deilas susitvardo, suvokia, jog tai jo darbas ir jis privalo jį atlikti. Be to, Džekas su Fredu Maršalu išvažiavo į Ardeną, kur ketina pasimatyti su išprotėjusia Fredo žmona. Bent jau ketino važiuoti.

Policininkai renkasi prie budėtojo stalo: Lundas, Ščeda, Stivens. Pažvelgęs į juos, Deilas mato suapvalėjusias akis, sutrikusius veidus. O tie, kurie dabar budi miesto gatvėse? Tie, kurie šiuo metu ne tarnyboje? Jiems nė kiek ne lengviau. Štai kad ir Bobui Diulakui... Jį apima siaubas,

neviltis. Juk tai košmaras. Sunkvežimis be stabdžių rieda šlaitu žemyn tiesiai į vaikų žaidimo aikštelę...

Hilberstonas nusiima ausines, kiek nusidrėskia ausį, tačiau skausmo nejaučia.

- Iš kur skambino? - klausia Chrabovskio. Tas dar sėdi kaip suakmenėjęs. Deilas sugriebia jį už peties, papurto. - Iš kur skambino?

- Iš parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos", - atsako Patrakėlis Vengras. Deilas girdi, kaip Denis Ščeda aikčioja. - Netoli tos vietos, kur dingo Tajus Maršalas. Ką tik kalbėjau su misteriu Radžanu Pateliu. Tai dienos metu dirbantis pardavėjas. Pagal numerį jis nustatė, jog skambinta iš telefono automato, esančio išorinėje pusėje.

- Ar jis matė, kas skambino?

- Ne. Buvo sandėliuke, priiminėjo alų.

- Tu įsitikinęs, jog ne pats Patelis skambino?

- Taip. Jam būdingas išskirtinis indiškas akcentas. O tas tipas... Deilai, jūs juk girdėjote. Jo balsas niekuo neišsiskiria.

- Kas čia vyksta? - klausia Pema Stivens. Ji numano, jie visi numano. Juos domina tik smulkmenos. - Kas atsitiko?

Deilas suvokia, jog tai pats tikriausias būdas juos įtikinti, jog būtina nedelsiant veikti, todėl jis paleidžia įrašą... per garsiakalbį.

- Aš važiuoju į buvusią užkandinę, - pareiškia jis, visiems nutilus. - Tomai, tu su manim.

- Taip, sere, - atsako Tomas Lundas. Iš susijaudinimo jis visas virpa.

- Man iš paskos važiuoja keturios budinčios mašinos. - Didžioji Deilo smegenų dalis nefunkcionuoja, ji virto ledu, tačiau instrukcijas jis prisimena. "Su instrukcijomis bei policijos nuovados darbo organizavimu aš susitvarkau, - galvoja jis. - O štai sučiupti nusikaltėlį maniaką niekaip nepavyksta." - Važiuosite poromis. Denis, tu bei Pema - pirmu automobiliu. Išvyksite po penkių minučių. Be švyturėlių ir be sirenos. Kuo ilgiau niekas apie jus nežinos, tuo visiems bus geriau.

Denis, Ščeda bei Pema susižvalgo, pasižiūri į Deilą. Tas gręžia akimis vargšą Patrakėlį Vengrą. Paskiria dar tris poras... paskutinė - Ditas Džespersonas ir Bobas Diulakas. Bobas - vienintelis, kuris jam ten reikalingas. Kiti tik tam, jei, neduok Dieve, teks tramdyti žmonių minią. Visi turi išvykti, laikydamiesi penkių minučių intervalo.

- Leiskite ir man važiuoti, bose, - maldauja Chrabovskis. - Ar galima?

Deilas prasižioja, ketindamas pasakyti, jog Arnis jam reikalingas nuovadoje, bet sutinka maldaujantį rudų akių žvilgsnį. Jis negali ignoruoti to, ką mato šitose akyse.

- Štai ką tau pasakysiu, Arni. Kai praneši visiems, paskambink Debei. Jei įkalbėsi ją pasilikti nuovadoje, važiuok į "Užkąskime pas Edą".

Chrabovskis patenkintas linkčioja. Deilas vos nepradeda šypsotis.

Jis žino, kad netrukus Debė pasirodys nuovadoje, net jei Chrabovskiui teks ją atvilkti už plaukų.

- Su kuo man važiuoti, Deilai?

- Atvažiuok vienas. Savo "Pontiaku". Tik atmink: jei išvažiuosi nesulaukęs tave pakeisiančio žmogaus, jau rytoj gali ieškotis naujo darbo.

- O, nesijaudinkite, - atsako Chrabovskis ir iš susijaudinimo kalba su švedišku akcentu. Nieko nuostabaus, nes Sentraliją, kur jis užaugo, anksčiau vadindavo Švedų balsu.

- Eime, Tomai, - sako Deilas. - Tik paimsime...

- Ė... bose?

- Kas, Arni?

- Ar man paskambinti detektyvams iš policijos valdybos Braunui ir Blekui?

Denis Ščeda su Pema Stivens juokiasi. Tomas šypsosi. Deilas - ne. Jo širdis, kuri jau ir taip yra rūsyje, leidžiasi dar žemiau. "Rūsys, ponai bei ponios, bergždžios viltys iš kairės, prarastos iliuzijos - iš dešinės. Paskutinė stotelė, visi išlipa."

Peris Braunas ir Džefas Blekas. Deilas visai juos pamiršo. Dabar tai jie tikrai nušalins Deilą nuo vadovavimo bylos tyrimui.

- Jie motelyje "Paradiz", - tęsia Patrakėlis Vengras.

- Aš...

- Ir apskritis, - nerimsta Vengras. - Nepamirškite jos. Ar norite, kad paskambinčiau medicinos bei techniniams ekspertams? Jie apsirūpinę puikia šiuolaikine technika. Mūsų policijos nuovada tokių turtų net sapne nematė.

Deilas stovi nuleidęs galvą. Taip, jį tikrai nušalins nuo vadovavimo bylos tyrimui. Jam staiga kyla noras laikyti visus siūlų galus savo rankose. Nors ši byla kelia tik baimę bei neapykantą. Žvejys - monstras. Bet ne apskrities, ne valstijų... o Frenč Lendingo monstras. Ir asmeniškai Deilo Hilbertsono. Todėl jis nori sutvarkyti viską pats. Tai ne dėl asmeninio prestižo, tai nėra siekimas išsaugoti policijos nuovados viršininko pareigas. Jis privalo sugauti Žvejį, todėl, kad šitas niekšas pasikėsino į tai, kuo Deilas tikėjo, kas jam visada buvo svarbiausia gyvenime. Jei jis ištartų šias mintis balsu, vargu ar būtų teisingai suprastas. Bet tai tiesa. Jis staiga pradeda niršti ant Džeko. Jeigu Holivudas iškart būtų įsijungęs į tyrimą, galbūt dabar...

Jei mintys būtų arkliai, visi vargšai jodinėtų raiti... Jis privalo informuoti apskritį, bent jau todėl, kad į nusikaltimo vietą galėtų atvykti medicinos ekspertai. Ir valstijos policijos valdybai turi pranešti. Bet tik po to, kai pats pamatys, kas ten už "Golco"... Ir ką ten Žvejys pridirbo. Ne anksčiau.

Ir galbūt jam pavyks aptikti to išgamos pėdsakus.

- Pasirūpink, kad visi mūsų automobiliai ištvyktų, laikydamiesi penkių minučių intervalo, kaip jau sakiau, - pakartoja Deilas. - Tada pasodink Debę į budėtojo kėdę. Tegul ji paskambina detektyvams iš policijos valdybos... ir į apskritį. Man reikia laiko, kad galėčiau viską ramiai suvirškinti.

- Aha, - linkteli Arnas.

- Ir niekam daugiau neužsimink nei apie Žvejo skambutį, nei apie mūsų reakciją. Niekam. Antraip gali kilti panika. Ar supratai?

- Žinoma, bose, - atsako Vengras.

Deilas žiūri į laikrodį. Aštuonios dvidešimt šešios.

- Eime, Tomai. Mums metas. Laikas nelaukia.

Patrakėlis Vengras niekada nerodė tokio uolumo. Ir keista - viskas kaip sviestu patepta. Netgi Debė Anderson sutinka pabudėti nuovadoje. Tik jis niekaip negali pamiršti balso telefono ragelyje. Grubus, gergždžiantis, bet be akcento, priklauso žmogui, visą gyvenimą praleidusiam šiuose kraštuose. Tarsi neišsiskiriantis, tačiau niekaip neišeina iš galvos. Patrakėlio Vengro neįžeidė skambinusio žodžiai. Pamanykite, pavadino trintuku. Laisvadieniais bare dar ne tai gali išgirsti. Jam neduoda ramybės kiti žodžiai. "Rimbai pragare ir grandinės požemio karalystėje. Mano vardas - legionas". Suprantama, kodėl. Ir abala. Ką tai reiškia? Arnoldas Chrabovskis šito nežino. Tik kažkodėl nuo to žodžio kūnas eina pagaugais. Tarsi tai būtų žodis iš kažkokios slaptos knygos, kuria kažkas naudojasi, norėdamas iškviesti demoną.

Kai nerimas apsėda Arnoldą, ir jis neranda sau vietos, yra tik vienas žmogus, galintis pagelbėti. Tai jo žmona. Jis supranta, kodėl Deilas įsakė niekam nieko nepasakoti, bet Pola... Jiedu vedę jau dvidešimt metų, ir Pola - jo antroji pusė. Norėdamas numalšinti nerimą, jis padaro lemtingą klaidą - atsiveria žmonai. Paskambina ir papasakoja, jog vos prieš pusvalandį kalbėjosi telefonu su Žveju. Taip, taip, būtent su Žveju! Papasakoja, kur guli Irmos Freno kūnas, kur nuvažiavo Deilas bei Tomas Lundas. Žmona teiraujasi, ar jam viskas gerai. Jos balsas dreba iš susijaudinimo, ir Patrakėliui Vengrui tai patinka. Jis ir pats visas virpa. Jie kalbasi dar keletą minučių, ir kai Arnoldas padeda ragelį, pajunta, jog nuotaika po truputį taisosi. Žvejo balso sukeltas siaubas traukiasi.

Pola Chrabovski - kuklumo pavyzdys. Ji tikrai moka laikyti paslaptį. Tiktai dvi pačios geriausios draugės iš jos sužino apie "Edo" griuvėsiuose esantį dingusios mergaitės kūną. Jos abi prisiekia niekam neprasitarsiančios. Tačiau jau po valandos, dar Debei Anderson nespėjus pranešti apie įvykį Viskonsino detektyvams bei medicinos ekspertams, visas miestas žino, jog policija užeigos "Užkąskime pas Edą" griuvėsiuose rado... pustuzinį nužudytų vaikų.

O gal ir dar daugiau.

10 skyrius

Kai policijos automobilis (už vairo sėdi Tomas Lundas) pasuka į Trečiąją gatvę (švyturėliai užgesinti, sirena tyli) ir rieda link Čeizo gatvės, Deilas išsitraukia piniginę bei pradeda raustis tarp joje susikaupusio šlamšto: kažkieno vizitinių kortelių, sulankstytų popieriaus lapų, šunų nuotraukų... Galiausiai randa tai, ko jam reikėjo.

- Ką veikiate, bose? - domisi Tomas.

- Ne tavo reikalas. Vairuok automobilį.

Deilas paima telefoną, raukosi, surenka Džeko mobilaus telefono numerį. Išgirdęs balsą, pradeda šypsotis, bet netrukus šypsena dingsta, antakiai susiraukia. Balsas pažįstamas, tarsi turėtų žinoti, kas jis toks, bet...

- Alio? Kalbėkite, kad ir kas jūs esate, arba ilsėkitės ramybėje.

Čia Deilas supranta, su kuo jis kalba. Jei ne stresinė situacija, būtų iškart atpažinęs...

- Henri? - išsprūsta jam. - Dėde Henri, ar tai tu?

Jie kaip tik užvažiuoja ant tilto per Tamaraką, kai Džeko kelnių kišenėje suskamba mobilusis telefonas. Jis ištraukia telefoną ir paduoda Henriui.

- Imk, pakalbėk. Mobilieji telefonai sukelia smegenų vėžį.

- Vadinasi, man galima jais naudotis, o tu turi saugotis vėžio.

- Būtent.

- Už tai aš ir myliu tave, Džekai. - Henris prikiša prie ausies telefoną. - Alio? - Ir po pauzės: - Kalbėkite, kad ir kas jūs esate, arba ilsėkitės ramybėje. - Džekas meta į jį žvilgsnį ir vėl sutelkia dėmesį į kelią. Jie artėja prie "Rojaus parduotuvės", tos pačios, kur ankstyvų pirkėjų laukia geriausios šviežios daržovės. - Taip, Deilai. Tai tikrai tavo gerbiamas... - Henris klauso, tuo pat metu ir raukydamasis, ir šypsodamasis. - Aš Džeko automobilyje. Jis irgi su manim. Džordžas Retbanas šįryt nedirba, nes radijo stotis transliuoja tiesiogiai iš vasaros maratono La Riv...

Jis vėl klauso, po to kalba:

- Jei tai "Nokia", o spendžiant iš garso, tikriausiai taip ir yra, tinklas greičiausiai skaitmeninis, o ne analoginis. Palauk. - Jis atsisuka į Džeką: - Ar tavo telefonas "Nokia"?

- Taip, bet koks...

- Skaitmeniniame tinkle sudėtingiau klausytis pokalbių, - aiškina Henris, po to sako į ragelį: - Tinklas skaitmeninis. Sujungiu jus. Esu įsitikinęs, jog Džekas tau paaiškins. - Henris perduoda jam telefoną, sudeda ant kelių rankas ir žiūri pro langą, tarsi grožėdamasis gamta. "Gal ir grožisi, - pagalvoja Džekas. - Gal vietoje jo akių - lokatoriai... kaip šikšnosparnių."

Jis įsuka į 93-iojo plento pakraštį. Džekas apskritai nemėgsta mobiliųjų telefonų, tuo labiau kalbėti ir vairuoti vienu metu. Be to, Irma Freno niekur nedings. Nepabėgs.

- Deilai? - sako jis.

- Kur tu esi? - klausimu atsako Deilas, ir Džekas iškart suvokia, jog Žvejys nesėdėjo sudėjęs rankų. "Kad tik tas monstras nieko daugiau nenužudytų, - galvoja jis. - Apsaugok, Viešpatie." - Kodėl Henris su tavimi? Ar Fredas Maršalas taip pat su jumis?

Džekas pradeda jam pasakoti apie pasikeitusius planus, bet Deilas jį pertraukia:

- Nežinau, ką tu dabar darai, bet noriu, jog nedelsiant atvažiuotum į tą vietą, kuri kadaise vadinosi "Užkąskime pas Edą". Tai netoli "Golco". Henris tau parodys kelią. Džekai, Žvejys paskambino į policijos nuovadą 911 linija. Pasakė mums, jog tenai Irmos Freno kūnas. Vardo, suprantama, nesakė, kalbėjo "ji", "jos", bet mes ir taip viską supratome.

Deilas vis dar kalba...

- Tu man reikalingas, Džekai. Aš...

- Mes irgi tenai važiuojam, - ramiai atsako Džekas, nors šiuo metu jie niekur nevažiuoja, o sustoję kelkraštyje.

- Ką?

Ir Džekas pasakoja Frenč Lendingo policijos viršininkui apie rytą gautą siuntinį, puikiai suvokdamas, jog Henris, kuris vis dar spokso į langą, gaudo kiekvieną žodį. Sako Deilui, kad prikimštoje plunksnų dėžutėje nuo batų gulėjo Irmos Freno pėda, o ant dėžutės buvo padėta Tajaus Maršalo beisbolo kepuraitė.

- Švent... - Deilui užgniaužia kvapą. - O, šventas šūde!

- Sakyk man, ką tu padarei? - prašo Džekas. Ir Deilas jam pasakoja. Sojeriui nepatinka Arnoldui Chrabovskiui skirtas vaidmuo, jam visada atrodė, jog šitas žmogus nesugeba elgtis, kaip dera policininkui, kad ir kaip stengtųsi. Tiesiog žmogui neduota... Los Andžele tokių pareigūnų stengdavosi atsikratyti.

- O kaip dėl telefono "Nuo septynių iki vienuolikos"?

- Tai telefonas automatas, - atsako Deilas, tarsi aiškintų mažam vaikui.

- Taip, bet ten gali būti pirštų antspaudai. Žinoma, ten daugybė pirštų antspaudų, tačiau ekspertizė gali nustatyti, kurie patys naujausi. Nesunkiai. Jis galėjo užsidėti pirštines, o galėjo ir ne. Jam jau nepakanka tik žudyti, jis perėjo į antrą fazę - ketina su tavim pažaisti. Galbūt netgi nori, jog jį pagautų ir sustabdytų.

- Telefonas. Pirštų antspaudai. - Iš balso jaučiasi, kad Deilas priekaištauja sau dėl tokios apmaudžios klaidos. Džekui jo gaila. - Džekai, aš nesusidorosiu. Esu visai sutrikęs.

Džekas puikiai supranta, jog ne laikas dabar priekaištauti policijos viršininkui. Yra svarbesnių reikalų.

- Ką tu gali nusiųsti prie telefono?

- Manau, Ditą Džespersoną bei Bobą Diulaką.

"Bobas, - galvoja Džekas. - Pernelyg šaunus, kad galima būtų ilgam palikti jį prie parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos".

- Tegul užantspauduoja telefoną geltona juosta ir pasikalba su pardavėju. O po to tegul atvažiuoja pas mus.

- Gerai. - Deilas sutrinka, iš balso girdisi, jog jis prisipažįsta pralaimėjęs, tačiau vis dėlto paklausia: - Ar dar kas nors?

- Ar pranešei valstijos policijos valdybai? Ir į apskritį reikėjo paskambinti.

Deilas sutrinka:

- Aš... ė. Nusprendžiau juos informuoti kiek vėliau.

- Gerai, - atsako Džekas. Jo balsas patenkintas. Henris palieka ramybėje gamtos grožybes ir atsisuka į savo bičiulį.

Pakilkime vėl erelių sparnais, kaip pasakytų Frenč Lendingo liuteronų kunigas Lensas Hovdalas. Pakilkime ir skriskime virš juodos 93-iojo plento juostos miesto kryptimi. Štai pasiekiame 35-ąjį plentą ir sukame dešinėn. Mums iš dešinės - apleistas, miške iškirstas kelias. Jis veda ne į drakono aukso saugyklas ir ne prie trolių turtų, jis veda į juodą namą. Tokį nemielą širdžiai. Kiek tolėliau matome "Golco" kupolą. Aštuntasis praeito amžiaus dešimtmetis, ir jis atrodo toks futuristinis. Visi orientyrai savo vietose. O štai ir takelis, nuo plento sukantis į kairę. Tas, kuris vingiuoja į buvusią Edo Hilbertsono karalystę.

Jums leidus, mes įsitaisysime ant telefono laido, nutiesto virš žemės skersai kaimo keliuko. Laidas ūžia, zvimbia: Polos Chrabovski draugė Mirtla Harington pasakoja Ričiui Bamstidui apie negyvus kūnus, gulinčius po buvusios Edo užkandinės stogu; o tas savo ruožtu perduoda informaciją Uostytojui Sent Pjerui, liūdinčiam Irmos tėvui ir *Griausmingo penketo* dvasiniam lyderiui. Laidais aidintys balsai turbūt neturėtų mūsų džiuginti. Bet džiugina. Žinoma, gandus mes vertiname neigiamai, bet jie taip stimuliuoja žmonių sielas!

O štai iš vakarų pusės pasirodo policijos automobilis. Už vairo Tomas Lundas, šalia jo - Deilas Hilbertsonas. O iš rytų atrieda tamsiai raudonas Džeko pikapas. Rankos judesiu Džekas rodo, kad Deilas važiuotų pirmas. Jie seka iš paskos. Mes mosuojame sparnais, pakylame virš jų, po to aplenkiame... Nusileidžiame ant senos degalinės "Eso", pasirengę stebėti įvykius.

Džekas lėtai juda šunkeliu, apaugusiu piktžolėmis. Ieško žolėje švie-

žių pėdsakų, bet mato tiktai tuos, kuriuos paliko ką tik pravažiavęs policijos automobilis.

- Čia daugiau nieko nėra, išskyrus mus, - praneša jis Henriui.

- Taip, tik kažin ar ilgam.

"Ilgai netruks", - atsakytų panorėjęs Džekas, bet jis nieko nesako. Sustoja šalia Deilo mašinos, išlipa. Henris nuleidžia stiklą, pasirengęs vykdyti bičiulio įsakymą ir pasilikti automobilyje.

Edo užkandinė kadaise buvo paprastas medinis prekinio vagono dydžio pastatas su plokščiu stogu. Pietinėje pusėje pro vieną iš trijų langelių buvo pardavinėjami ledai. Priešingoje pusėje lankytojai galėjo nusipirkti žlėgtainį arba keptą žuvį su traškučiais. Viduryje buvo nedidelis restoranėlis... Dabar pietinė dalis sugriuvusi, turbūt neatlaikė sniego svorio. Visi langai išdaužyti. Ant sienų - grafitų pėdsakai. Kažkokia makalynė: *mes dulkinome Petę Džarvis tol, kol ji pradėjo kaukti,* TROJUS MYLI MARIANĄ... Užrašų ne tiek daug, kaip Džekas tikėjosi. Visos kėdės išdraskytos. Žolėje garsiai čirškia cikados, bet jos negali nustelbti iš vidaus sklindančio musių zyzimo. Jų tiek daug - regis, nusprendė surengti musių kongresą. Ir...

- Ar jauti kvapą? - klausia Deilas.

Džekas linkteli. Suprantama, jis jaučia. Su tuo kvapu jis jau šįryt susidūrė. Tik dabar dvokas dar stipresnis. Tenai buvo tik pėda, o čia didžioji kūno dalis...

Tomas Lundas išsitraukia nosinę, nusivalo platų, liūdną veidą. Ant kaktos bei skruostų prakaito lašai.

- Patruli Lundai, - pašaukia jį Džekas.

- A! - Tomas krūpteli ir atsisuka į garsą.

- Jei tave pykina, išsivemk štai ten, - Džekas parodo dar vieną labiau apžėlusį taką. Regis, jis veda link "Golco".

- Tuojau praeis, - atsako Tomas.

- Žinau, kad praeis, tik bijau, jog neapvemtum viduje esančių daiktinių įrodymų.

- Noriu, kad apjuostum namą geltona juosta, - sako Deilas savo pavaldiniui. - Džekai, ateik porai žodžių.

Deilas uždeda ranką Džekui ant peties, jie eina prie pikapo. Džekas pastebi, kokia tai tvirta ranka. Ir net nedreba. Bent jau kol kas.

- Kas dar? - klausia Džekas, kai jiedu sustoja prie durelių iš keleivio pusės. - Juk mes norime viską apžiūrėti iki tol, kol čia sulėks visa minia, ar ne taip? Ar aš tave...

- Turi paimti koją, Džekai, - sako Deilas. Ir priduria: - Sveikas, dėde Henri. Puikiai atrodai.

- Dėkoju, - atsako Henris.

- Apie ką kalbi? Ta koja - daiktinis įrodymas.

Deilas linksi:

- Todėl ir manau, jog tas daiktinis įrodymas turi būti surastas čia. O gal tu degi noru dvidešimt keturias valandas atsakinėti į klausimus Medisone?

Džekas išsižioja, ketindamas pasakyti policijos viršininkui, kad negaištų brangaus laiko, ir... vėl užsičiaupia. Staiga jis suvokia, kaip gali suprasti Irmos kojos atsiradimą žemesnės lygos gudročiai, pavyzdžiui, detektyvai Braunas bei Blekas. O ir gudročius iš aukščiausios lygos, FTB agentas Džonas Redingas... Perspektyvus policininkas, dar būdamas jaunas, staiga išeina į pensiją ir nusiperka namą vaizdingame Frenč Lendingo miestelyje Viskonsino valstijoje. Pinigų turi kaip šieno ir, atvirai sakant, jo gerovės šaltinis nelabai aiškus. Ir staiga tuose pačiuose karštuose pradeda siautėti žudikas maniakas.

Turbūt perspektyvaus policininko stogui reikia psichiatro remonto... Gal jis elgiasi panašiai kaip tie gaisrininkai, kuriems taip patiko ugnis, kad patys ėmėsi padeginėti namus. Žinoma, Džeko pagalbininkams iš apskrities būtinai kils klausimas, kodėl dalį nužudytos mergaitės kūno Žvejys nusiuntė būtent jaunam pensininkui Džekui... Ir Tajaus beisbolo kepuraitę. Nereikia ir jos pamiršti.

Sojeris iškart supranta, ką pajuto Deilas, išgirdęs jo žodžius, kad reikia atitverti telefoną prie parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos". Savaime suprantama.

- Tu teisus, - atsako jis. - Ir žiūri į Tomą Lundą, tiesiantį aplink pastatą geltoną juostą su užrašu: "POLICIJOS ZONA. ĮEITI DRAUDŽIAMA". - O kaip jis?

- Tomas tylės, - įtikinėja Deilas. Ir Džekas juo patiki. Jei vietoje Lundo būtų Vengras, jis, žinoma, nepatikėtų.

- Lieku tau skolingas, - sako Sojeris.

- Taip, - pritaria ant keleivio sėdynės sėdintis Henris. - Ir aklas mato, kad jis tau skolingas.

- Patylėk, dėde Henri, - nuoširdžiai pataria Deilas.

- Klausau, *mon capitaine.*

- O kaip su beisbolo kepuraite?

- Jei mes rasime dar ką nors, kas priklausė Tajui Maršalui... - Deilo balsas nutrūksta, jis nuryja seiles. - Ar rasime patį Tajų, tada paliksime ją. O jei ne, kurį laiką palaikyk ją pas save.

- Manau, ką tik išgelbėjai mane nuo labai nemalonių aiškinimųsi, - sako Džekas ir veda Deilą prie kėbulo. Atidaro dėžės viršų, ištraukia vieną šiukšlių maišą. Iš jo girdisi vandens pliuškenimas ir dar neištirpusių ledo kubelių barškėjimas. - Kai kitą kartą pasijusi esąs kvailas kaip bato aulas, pagalvok apie mane.

Deilas apsimetė neišgirdęs.

- Viešpatie. - Jis žiūri į ką tik ištrauktą hermetiškai uždarytą paketą. Ant skaidrių sienelių blykčioja lašeliai vandens.

- Na ir dvokas! - Henrio balsas dreba iš gailesčio bei liūdesio. - Nelaimingas vaikas!

- Tu jauti kvapą per plastikinį maišelį? - klausia Džekas.

- Žinoma, jis sklinda iš tenai. - Henris parodo į pusiau sugriautą pastatą, išsitraukia cigaretes. - Būčiau žinojęs, būčiau pasiėmęs buteliuką "Viks".*

Bet kuriuo atveju nebūtina nešti paketą pro Tomą Lundą. Jis dabar kažkur už namo, toliau vynioja geltoną juostą.

- Eik į vidų, - tyliai sako Deilas. - Apsidairyk, kas ten darosi ir elkis pagal situaciją... jei rasi... na, tu supranti ...ją. Aš noriu pasikalbėti su Tomu.

Džekas peržengia slenkstį (durų seniai nebėra) ir įeina į tirštą dvoką. Deilas tuo tarpu instruktuoja Tomą. Įsako jam palikti Pemą Stivens ir Denį Ščedą prie posūkio į plentą, kad jie stovėtų tenai kaip siena ir nieko nepraleistų.

Antroje dienos pusėje apgriuvusiame pastate turėtų būti šviesiau, bet dabar čia klaidžioja niūrūs šešėliai. Juos skrodžia pro sienų plyšius besiskverbiantys saulės spinduliai, kuriuose tingiai juda galybė dulkelių. Džekas žengia atsargiai, apgailestauja nepasiėmęs mažo žibintuvėlio. Mašinoje tikriausiai atsirastų, bet nesinori tenai grįžti. Reikia pabaigti... su ta koja. Grindys dulkėtos, ant dulkių matosi žmogaus pėdsakai, šiukšlės, pilkos plunksnos. Vyriškio pėdsakai. Po to dar bėgiota šuns. Kairėje pusėje - solidi šūdo krūva. Sekdamas pėdsakais, apeina buvusį prekystalį... Tuo metu privažiuoja antroji policijos mašina. Musės ūžia neapsakomai garsiai, įkyriai, o kvapas, kvapas...

Džekas išsitraukia nosinę ir užsidengia nosį. Eina į buvusią virtuvę. Čia šuns pėdsakų daugėja, o žmogaus visai išnyksta. Džekas prisimena žolės lopinėlį, kurį jis priplojo savo kūnu kitame pasaulyje, ant lauko. Aplink jį nebuvo jokių pėdsakų.

Prie tolimos sienos išdžiūvusio kraujo klane guli Irmos Freno kūnas. Laimei, veidą dengia plaukai. Virš mergaitės surūdijęs geležies gabalas. Ant jo du žodžiai. Džekas įsitikinęs, kad jie parašyti tuo pačiu juodu žymekliu "Šarp":

Sveiki, berniukai.

- Po velnių, - iškvepia Deilas už jo nugaros. Džekas vos susitvardo nesurikęs.

---

* "Viks" - aromatingas tepalas, naudojamas kaip priemonė nuo peršalimo.

* * *

Už buvusios Edo užkandinės ribų įtampa auga.

Pusiaukelėje į plentą Denis ir Pema (pamatę iš arti pastato griuvėsius bei užuodę iš ten sklindantį kvapą, jie net apsidžiaugė, kad juos palieka organizuoti apsaugą) vos nesusidūrė kaktomuša su senu "Internešnl Harverster" pikapu, skriejančiu lauko takeliu keturiasdešimties mylių per valandą greičiu. Laimei, Pema spėja pasukti policijos automobilį į dešinę, o pikapo vairuotojas, Tedis Rankelmanas, pasuka savąjį į kairę. Automobiliai sustingsta žolėje iš abiejų kelio pusių. Aprūdijęs priekinis pikapo bamperis primena beržą.

Pema ir Denis iššoka iš policijos automobilio. Iš pikapo išvirsta ketvertas. Jie primena keliaujančio cirko klounus. Misis Morton iškart būtų pasakiusi, jog tai - nuolatiniai "Rojaus parduotuvės" klientai. Dykinėtojai, kaip moteris juos vadina.

- Ką jūs čia veikiate? - sustaugia Denis Ščeda. Jo ranka atsiranda ant pistoleto rankenos, po to nežymiai slenka žemyn. Galva tiesiog plyšta.

Visų keturių žandikauliai atvimpa, akys išsprogsta.

- Kiek jų radote? - klausia vienas iš jų. Pema aiškiai mato, kaip jam iš burnos trykšta seilės, teršdamos gaivų ryto orą. - Kiek vaikų nužudė šitas išgama?

Abu policininkai iškart susižvalgo. Tačiau nė vienam iš jų nespėjus net prasižioti, pasirodo "Ševrolė" su dar keturiais ar penkiais vyrais. Ne, tarp jų ir viena moteris. Jie irgi išvirsta iš automobilio tarsi klounai.

- Velniai rautų, aš noriu privažiuoti prie pat ir viską pamatyti savo akimis! - šaukia Tedis Rankelmanas taip smagiai, tarsi užkandinėje jo lauktų kerintis reginys. Denis suvokia, jog situacija darosi nevaldoma. Jei šitie puspročiai pasieks užeigą, Deilas jo subinėj išgręš dar vieną skylę... ir druska apibarstys.

- VISIEMS STOVĖTI SAVO VIETOSE! - suriaumoja jis ir išsitraukia pistoletą. Jam pačiam tai nepatinka, juk jie paprasti žmonės, ne kokie nors nusikaltėliai. Tačiau visų akys įsmigusios į jį.

- Tai nusikaltimo vieta, - ramiu balsu priduria Pema. Visi kažką tarp savęs kalbasi. Ji prieina prie "Ševrolė" vairuotojo: - Kas jūs, sere? Panašus į Saknesamus. Jūs esate vienas iš Saknesamų?

- Fredis, - prisipažįsta tas.

- Vadinasi taip, Fredi Saknesamai, jūs tuojau pat sėsite į mašiną... visi, kas su jumis atvažiavo, paseks jūsų pavyzdžiu, įjungsite atbulinį bėgį ir dingsite iš čia velniop.

- Bet... - prasižioja su juo atvažiavusi moteris.

- Į mašiną ir dinkite iš čia, - kaip kirviu nukerta Pema.

- O tu važiuoji iš paskos, - sako Denis Tedui Rankelmanui. Belieka viltis, jog daugiau automobilių neįsuko į šitą keliuką. Antraip susidarys

besitraukiančių atbulomis automobilių karavanas. Jis nežino, kaip šitie žmonės sužinojo apie Žvejo skambutį, nors dabar jo tai ir nedomina. - Jei neišvažiuosite, atsidursite teisme už trukdymą policijos tyrimui. Galite gauti po penkerius metus kalėjimo. - Denis neturi supratimo, ar yra baudžiamajame kodekse toks straipsnis, tačiau smalsuolius tie žodžiai paveikia labiau negu jo ištrauktas pistoletas.

"Ševrolė" jau važiuoja atbulas, Rankelmano pikapas rieda iš paskos, du vyriškiai stovi kėbule, mėgindami pamatyti bent pastato stogą. Iš paskos juda policijos automobilis, gena šalin nekviestus žiūrovus tarsi aviganis - avis. Ant jų automobilio stogo pulsuoja "švyturėliai". Pema priversta vis minti stabdžius, o iš jos gražios burnytės pilasi žodžiai, kurių mama akivaizdžiai jos niekada nemokė.

- Ir tu ta pačia burna bučiuoji prieš miegą savo vaikus? - klausia Denis. Tačiau jis žavisi ta moterimi.

- Užsičiaupk, - atkerta ji. - Gal turi aspirino?

- Pats norėjau tavęs jo prašyti.

Iki plento atrieda laiku. Artėja dar trys automobiliai. Pasigirsta sirena. Tai skuba trečioji policininkų mašina. Ji aplenkia žioplius, važiuojančius nuo Frenč Lendingo pusės.

- O Dieve. - Denis jau vos neverkia. - Regis, čia tuojau suvažiuos visas miestas. Galiu lažintis, jog policijos nuovadoje dar niekas nieko nežino. Jie taip supyks, jog iš kelnių iššoks. Deilui kaip reikiant klius.

- Viskas bus gerai, - sako Pema. - Nusiramink. Mes atsistosime jiems skersai kelio. Ir slėpk greičiau šitą velnišką pistoletą.

- Klausau, mamyte. - Jis įsideda ginklą. Pema išvairuoja į plentą, pavažiuoja kiek į priekį, praleidžia trečią policijos mašiną, po to sustabdo automobilį skersai kelio. - O taip, turbūt laiku suspėjome.

- Žinoma, suspėjome.

Jiems kiek palengvėja. Tačiau policininkai visai pamiršo apie seną kelią, jungiantį "Užkąskime pas Edą" ir "Golcą". Bet daugelis miesto gyventojų puikiai jį prisimena. Pavyzdžiui, Uostytojas Sent Pjeras bei jo bičiuliai. Ir nors Vendelas Grinas apie tą kelią nieko nežino, tokie landūnai, kaip jis, visada suranda aplinkelį. Juos atveda instinktas.

11 skyrius

Uostytojo kelionei postūmį davė Mirtla Harington, žavioji Maiklo Haringtono žmona, po to, kai pasikalbėjo telefonu su Ričiu Bamstidu. Ji iki ausų įsimylėjus Ričį, nors vyriškis buvo vedęs geriausią Mirtlos draugę Gledą. Jo žmona, būdama trisdešimt vienerių, staiga mirė savo virtuvėje nuo širdies smūgio. O Ričiui jau atsibodo ir Mirtlos makaronų apkepas, ir žuvis, ir šnabždėjimas jam į ausį. Tačiau šįkart jis susidomėjo

moters informacija. Bamstidas pažįsta Uostytoją bei jo vaikinus, nes dirba vairuotoju "Kingslendo alaus darykloje".

Iš pradžių Ričis manė, jog *Griausmingas penketas* - tai chuliganų gauja. Ilgais, susivėlusiais plaukais, barzdoti, laksto gatvėmis kaip patrakę, apžergę motociklus. Bet kažkaip kartą jam teko stovėti eilėje pasakė vieno iš jų, pravarde Peliukas. Tas pažvelgė į jį iš viršaus žemyn ir metė kažkokią frazę apie meilę darbui, kuri niekaip neveikia atlyginimo... Po to tarp jų užsimezgė pokalbis. Jis visai susuko Ričiui galvą. Po kelių dienų, pasibaigus pamainai, įvažiavęs į kompanijos teritoriją, Ričis pamatė Uostytoją Sent Pjerą bei dar vieną barzdočių, vardu Dokas. Jie apie kažką kalbėjosi. Pastatęs mašiną, Ričis priėjo prie jų, įsiterpė į pokalbį ir liko dar labiau nustebintas. Šitie vyrukai: Uostytojas, Peliukas, Dokas, Sonis bei Bilis tik atrodo taip, tarsi mokėtų tik daužyti ir laužyti. Iš tiesų jie mąstantys, protingi žmonės. Paaiškėjo, jog Uostytojas - vyriausias specialių projektų aludaris, likusieji - jo pavaldiniai. Visi mokėsi koledže. Svajojo gaminti patį geriausią alų ir puikiai leisti laiką. Ričiui net buvo kilęs noras nusipirkti motociklą bei prisijungti prie jų, bet šeštadienio vakaras parodė, jog tai neįmanoma... Jie leido laiką "Send" bare. Paaiškėjo, jog leisti laiką su šauniaisiais baikeriais - tai daugiavariantė sąvoka. Kas vienam laimė, kitą gali mirtinai nuvaryti nuo kojų. Ričiui nepakako jėgų, kad galėtų išmaukti du grafinus alkoholio, paskui sužaisti biliardo partiją, išgerti dar tiek pat, aptarinėjant, kokią įtaką jaunojo Hemingvėjaus kūrybai turėjo Šervudas Andersonas ir Gertruda Stain. Po to diskutuoti dar kitomis temomis, išeiti iš baro pakankamai blaiviomis galvomis... pavažinėti po aplinkinius miestelius, tenai susirasti dvi kaip reikiant patyrusias naktines plaštakes, parūkyti geros kokybės žolytės... Žodžiu, linksmintis iki ryto. Negalima negerbti žmonių, gebančių taip audringai leisti laisvalaikį ir taip puikiai atlikti gerai apmokamą solidų savo darbą.

Todėl, išgirdęs naujieną, jog policija pagaliau surado Irmos Freno kūną, Ričis pamanė, kad jo pareiga pranešti apie tai Uostytojui. Mirtla, suprantama įspėjo, jog tai paslaptis, bet vyriškis net neabejojo, kad ji paskambins dar kokiems penkiems savo draugams bei pažįstamiems. Šitie žmonės savo ruožtu pasidalys naujiena su savo bičiuliais, todėl neilgai trukus visas Frenč Lendingas sulėks į 35-ąjį plentą, kad patektų į įvykių epicentrą. O Uostytojas šiuo atveju turi pirmumo teisę.

Vos pasibaigus pokalbiui su Mirtla, Ričis susiranda telefonų knygoje Uostytojo numerį ir skambina jam.

- Riči, tikiuosi, tu neskiedi, - staugia į ragelį Sent Pjeras. - Sakai, jis pats paskambino?.. Kalbėjosi su Patrakėliu Vengru? Kur rado kūną? Velniai rautų, juk tenai sulėks visas miestas. Ačiū tau, Riči. Lieku tau skolingas. - Ir Ričis girdi rinktinių keiksmažodžių srautą.

Mažame name, esančiame prie Neihauzo kelio, Sent Pjeras šluostosi į barzdą subėgusias ašaras, pastumia į šalį telefoną ir atsisuka į Lokę, savo nuolatinę draugę, Emės motiną, vardu Siuzana Osgut. Moteris žiūri į jį iš po šviesių plaukų kepurės, laikydama rankoje knygą, kurią ką tik skaitė.

- Irma Freno, - ištaria jis. - Aš turiu eiti.

- Eik, - linkteli moteris. - Pasiimk mobilųjį ir paskambink man, kai tik galėsi.

- Taip. - Jis pasiima mobilųjį, įsikiša į džinsų kišenę. Užuot skubėjęs prie durų, stovi, glostydamas tamsiai rudą barzdą, sustingęs tarsi monumentas, migla aptrauktomis akimis. - Žvejys paskambino 911 linija. Ar galima tai įsivaizduoti? Jie patys negalėjo surasti mergaitės, jiems prireikė žudiko pagalbos.

- Paklausyk manęs. - Lokė pakyla ir, akies mirksniu atsiradusi prie vyriškio, priglaudžia savo kūną prie masyvaus jo pilvo. Uostytojas įkvepia jos aromatą. - Kai nuvažiuosite tenai, privalai pats tvardytis bei tramdyti savo draugus. Kad ir kaip būtum piktas, neprarask savitvardos, nesivelk į muštynes.

- Manai, man nereikia tenai važiuoti?

- Važiuoti tu privalai. Tik nenoriu, kad po to atsidurtum kalėjime.

- Ei, aš aludaris, o ne koks peštukas.

- Nepamiršk, ką tau pasakiau. - Ji patapšnoja vyriškiui per petį. - Tu jiems paskambinsi?

- Iš gatvės. - Uostytojas eina prie durų, pasiima šalmą ir išeina. Prakaito lašai teka per veidą, nusėda barzdoje. Dviem plačiais žingsniais atsiduria prie motociklo. Vieną ranką uždeda ant vairo, kita šluostosi prakaitą ir riaumoja: "SUKNISTAS ŽVEJYS PASAKĖ SUKNISTAM FARUI PATRAKĖLIUI VENGRUI, KUR YRA IRMOS FRENO KŪNAS. KAS VAŽIUOJA SU MANIM?"

Iš abiejų gatvės pusių languose pasirodo barzdotos, plaukuotos galvos, pasigirsta balsai: "Palauk! Neišvažiuok be manęs!" Dar keletas sekundžių, ir iššoka keturi vyrai, vilkintys odinėmis striukėmis, džinsais, apsiavę ilgais batais. Uostytojas nevalingai šypsosi: jis myli šituos vaikinus, bet kartais jie primena komiškus personažus... Vyriškis papasakoja bičiuliams apie Ričį, apie Žvejo skambutį 911 linija. Per tą laiką baikeriai susėda ant motociklų ir laukia signalo.

- Tačiau yra dvi sąlygos, - tęsia Sent Pjeras. - Mes tenai važiuojame ne savo malonumui, o dėl žuvusių vaikų. Norime, kad viskas būtų pagal taisykles, ir niekam nedaužysime snukių, žinoma, jei jie patys neprisiprašys. Aišku?

Jis kažką veblena, keturios gauruotos galvos pakyla aukštyn ir vėl nusileidžia, patvirtindamos, jog viską suprato.

- Ir antra sąlyga. Jei mes ryšimės suskaldyti kieno nors galvą, tai turi būti tik Žvejo galva. Mus ilgai maitino mėšlu, ir esu įsitikinęs, jog atėjo laikas veikti. Privalome susekti šitą prakeiktą niekšą, kuris nužudė mano mažylę... - Sent Pjero kvėpavimas sutrinka, jis pakelia kumštį ir nusiramina. - Aš padarysiu viską, kad jo sumauta galva atsidurtų mano rankose. Po to imsiuosi jo sušiktos subinės.

Vyrukai, baikerių komanda, pakelia rankas ir sutartinai riaumoja. Penki motociklai atgyja.

- Mes pažvelgsime į tuos griuvėsius nuo plento, paskui privažiuosime arčiau keliuku, einančiu nuo "Golco", - šaukia Uostytojas. Jo motociklas pajuda iš vietos ir lekia Čeizo gatve. Kiti baikeriai važiuoja iš paskos.

Be mažiausio sustojimo pralekia pro miesto centrą. Priešakyje Sent Pjeras, Peliukas ir Sonis lipa jam ant kulnų, Dokas su Kaizeriu kiek atsilikę, laikosi dešiniau. Nuo motociklų riaumojimo dreba "Šmito" vitrinos, reklaminiai skydai prie "Endžinkorto" kino teatro. Palinkęs virš motociklo vairo, Uostytojas primena King Kongą, ketinantį į šipulius sutraiškyti ką tik jo džiunglėse pastatytą sporto salę. Pravažiavus pro parduotuvę "Nuo septynių iki vienuolikos", Kaizeris bei Dokas prisiveja Sonį su Peliuku ir ketvertukas užima visą kelio plotį. 35-uoju plentu į vakarus važiuojantys vairuotojai, pamatę tiesiai į juos lekiančius motociklininkus, pašiurpę suka į šalikelę. Kiti dar jiems pamojuoja. Prie Sentralijos Uostytojas aplenkia jau dukart daugiau automobilių, negu galima sutikti šioje vietoje laisvadienio rytą. Situacija dar prastesnė, negu jam atrodė: Deilui Hilbertsonui teks pastatyti porą policininkų, kad jie sulaikytų automobilių srautą. Bet visos Frenč Lendingo policijos darbuotojų neužteks, jog galima būtų sustabdyti besiveržiančių į nusikaltimo vietą smalsuolių minią. Sent Pjeras jau įsivaizduoja, kaip įsius, pamatęs šitą avių bandą, o šito jis negali sau leisti. Reikia veikti sutartinai su Deilo Hilbertsono vyrais... Uostytojas su savo vaikinais lenkia seną tojotą ir jo protą staiga nušviečia nuostabi mintis. Apimtas įkvėpimo džiaugsmo, jis net pamiršta sukelti siaubą lenkiamo automobilio vairuotojui - pažvelgti jam tiesiai į akis bei suriaumoti: "Aš gaminu Kingslendo alų. Patį geriausią alų pasaulyje, o tu - bukagalvis nevykėlis." Šįryt jis jau kelis kartus atliko šitą manevrą. Ir kiekvienas netikėtai užkluptas vairuotojas tuojau pat mindavo stabdžius, o jo automobilis sustingdavo vietoje. Uostytojui tai buvo su niekuo nepalyginamas malonumas. O raudonos tojotos vairuotoją nuo šoko išgelbėjo visai paprasta idėja, pačiu laiku nušvietusi Sent Pjero protą. Dabar Uostytojas žino, kaip užsitarnauti policijos viršininko palankumą - reikia pasiūlyti jam savo pagalbą. Ir drauge sulaikyti smalsuolių minią.

Idėja iš esmės teisinga, bet Uostytojas net neįtaria, kad būtent vyriškis, sėdintis už ką tik aplenktos tojotos vairo, gali sutrukdyti ją realizuoti.

Mažytis Vendelo Grino automobilis nuriedėjęs nuo konvejerio atrodė visai neblogai, tačiau dabar jis tikrai jau gerokai aplamdytas ir jam seniai metas į sąvartyną. Ir vairuoja Grinas įžūliai. Įsivaizduoja esąs labai "kietas". Prašoka, degant geltonai šviesai, staiga keičia judėjimo juostą, pavojingai priartėja prie automobilio, važiuojančio priešais. Ir spaudžia garso signalą, kada tik jam šauna į galvą. Kelyje Vendelas - rimta grėsmė. Tokia vairavimo maniera turbūt jo charakterio išraiška - paniekinamas požiūris į kitus žmones, nerūpestingumas, nepagrįstai aukštas savęs vertinimas. Šiuo metu jis vairuoja net prasčiau nei visada, nes vairuodamas laiko prie burnos mikrofoną ir savo auksiniu balsu veda reportažą. Ak, kokia unikali Vendelo žodžių bei balso kombinacija: toks iškalbingumas, gebėjimas įtikinti klausytoją populiariajam Eduardui Marou* net nesisapnavo.

Ir štai ką Vendelas kalba: "Šįryt aš prisijungiau prie 35-uoju plentu riedančio šokiruotų, liūdinčių ar tiesiog smalsių žmonių karavano. Ne pirmą kartą jūsų korespondentas sujaudintas, sukrėstas iki sielos gelmių. Koks stebėtinas kontrastas tarp stulbinamo Kaulio apylinkių gamtos grožio ir siaubingo nusikaltimo, kurį įvykdė dvasios išsigimėlis, gyvenantis tarp mūsų.

Naujiena plinta tarsi stepių gaisras. Kaimynas skambina kaimynui, draugas - draugui. Paaiškėjo, kad šįryt paskambino į Frenč Lendingo policijos nuovadą ir pranešė, jog nužudytos mergaitės Irmos Freno kūnas guli buvusios kavinės "Užkąskime pas Fredą" griuvėsiuose. Ir kas paskambino? Galbūt padorus pilietis, įsitikinęs, kad jo pareiga pranešti policijai apie kraupų radinį? Klystate, ponai bei ponios, toli gražu..."

Ponios ir ponai, tai reportažas iš fronto, tai naujienos, gimstančios įvykių sūkuryje. Patyrusiam žurnalistui tokioje situacijoje negali ateiti į galvą mintis apie Pulitcerio premiją... Apie skambutį į policiją Vendelas Grinas sužinojo iš savo kirpėjo, Rojaus Rojalo, kuriam žinią pranešė žmona. O jai paskambino Mirtla Harington. Ir Vendelas pateisino savo skaitytojų pasitikėjimą: čiupo diktofoną, fotoaparatą ir įšoko į automobilį, net neįspėjęs "Heroldo" darbuotojų. Upeliu plaukiantys žodžiai... ir fotografijos, objektyvi paties šlykščiausio naujojo amžiaus nusikaltimo analizė... gilus blogio esmės suvokimas, vertas užuojautos mažo Amerikos miestelio portretas... negailestinga kritika skirta policijai, nesugebančiai priimti nusikaltėlio jai mesto iššūkio...

Apie tai mąsto Vindelas Grinas, diktuodamas vieną pastraipą po kitos į prie burnos laikomą mikrofoną. Todėl nėra ko stebėtis, kad jis negirdi motociklų riaumojimo, nemato artėjančio Griausmingo penketo.

---

* Eduardas Marou Rosko (1908 - 1965) - žurnalistas, pagarsėjęs savo reportažais iš karinių veiksmų zonos. Šeštajame ir septintajame XX a. dešimtmečiais vedė laidas per radiją bei televiziją.

Apgalvodamas eilinę frazę, jis meta žvilgsnį į šoninį lango stiklą ir, apimtas siaubo, tiesiog už dviejų pėdų pamato Uostytojo Sent Pjero veidą, skriejantį pro šalį ant kriokiančio motociklo. Jo lūpos kruta, matyt, vyriškis kažką dainuoja.

Dainuoja?

Ką?

Ne, ne ir dar kartą ne. Šito negali būti. Jau labiau panašu, kad Uostytojas keikiasi kaip jūreivis prieplaukos bare. Vendelas prisimena, kaip, vos tik įvykus nelaimei, jis, vedamas žurnalisto smalsumo, atvyko į Uostytojo namus ir pasiteiravo liūdinčio tėvo, kokius jausmus jis išgyveno, sužinojęs, jog monstras nužudė ir beveik surijo jo dukrą. Uostytojas sugriebė žurnalistą už kaklo, pažėrė pluoštą rinktinių keiksmažodžių ir išrėkė nutrauksiąs misteriui Grinui galvą, jei šis dar pasipainiosiąs po kojomis, o susidariusia galvos vietoje skyle pagrasino pasinaudosiąs kaip moterišku lytiniu organu...

Būtent šitas grasinimas Vendelo galvoje ir sukelia sumaištį. Jis pažvelgia per veidrodį ir mato visą būrį baikerių, užtvindžiusių kelią. Ir tos nuostabios mintys, kurias reporteris ką tik ketino pasakyti garsiai bei išsaugoti savo kasetinio diktofono juostoje ateinančioms kartoms, išgaruoja kaip dūmas drauge su viltimi gauti premiją. Skrandis skausmingai susitraukia, iš raudono kaip kraujas veido porų pasirodo prakaito lašai. Kairioji ranka dreba ant vairo, dešinė purto diktofoną. Jo pirmas ir vienintelis noras - susiriesti į kamuoliuką, palįsti po prietaisų skydeliu ir apsimesti žmogaus embrionu. Griaudėjantis staugimas vis artėja prie jo, širdis daužosi tarsi į krantą išmesta žuvis. Regis, tuojau nulėks velniop jo vargšės mašinos durelės...

Bet motociklininkai pralekia pro šalį, visai neskyrę jam jokio dėmesio. Ir skrieja toliau. Vendelas Grinas nušluosto nuo veido prakaitą. Lėtai, sunkiai, bet vis dėlto įtikina savo kūną išsitiesti. Ir širdis kiek nurimsta, bent jau nemėgina iššokti iš krūtinės. Pasaulis už jo automobilio stiklo, kuris ką tik atrodė susitraukęs iki musės dydžio, vėl įgauna buvusias proporcijas. Savigarbos jausmas išpučia jį, tarsi helis balioną. "Dauguma mano pažįstamų būtų nuvažiavę nuo kelio į griovį, - galvoja jis. - Kiti būtų pridėję į kelnes. O Vendelas Grinas? Jis tik kiek pristabdė automobilį ir daugiau nieko. Pasielgė kaip tikras džentelmenas, leidosi aplenkiamas šitų šūdžių iš *Griausmingo penketo*. Kai susiduri su Uostytoju bei jo beždžionėmis, išlikti džentelmenu - optimaliausias variantas." Jis mina greičio pedalą, nenuleisdamas akių nuo tolstančių baikerių.

Dešinėje rankoje diktofonas, sukasi juostelė. Vendelas prideda jį prie burnos, aplaižo lūpas ir pastebi neturintis ką pasakyti: jis viską pamiršo. Sukasi tuščia juostelė. "Velnias", - išsprūsta jam. Jis paspaudžia mygtuką, išjungia. Kalbos lengvumas, sklandumas išnyko, bet bėda netgi ne

čia. Paskutinė frazė - jis puikiai tą prisimena - buvo labai reikšminga, svarbi, tarsi raktas į penkis ar šešis svarbius straipsnius. O šitie straipsniai turėjo pelnyti šlovę bei premiją. Bet apie ką jis ketino rašyti? Smegenų dalis, rengusi šią informaciją, tuščia. Sent Pjeras su savo baikerių komanda nužudė pačią reikšmingiausią Vendelo Grino idėją. Ar pajėgs jis kada nors ją prikelti?

O ką apskritai čia veikia šitie baikeriai?

Atsakymą padiktuoja pats klausimas: kažkoks geradaris pašnibždėjo Uostytojui apie Žvejo skambutį ir dabar jis, surinkęs savo išsigimėlius, lekia prie užeigos "Užkąskime pas Edą" griuvėsių. Laimei, tenai turbūt susirinks nemažai žmonių, todėl Vendelas tikisi išvengsiąs susidūrimo su Uostytoju akis į akį. Nenorėdamas rizikuoti, jis laikosi nuo baikerių per atstumą.

Automobilių srautas vis didėja, jų greitis mažėja. Baikeriai išsirikiuoja po vieną ir įsimaišo į bendrą koloną, o kolona artėja prie posūkio į buvusią užeigą. Vendelas pastebi du policininkus, vyrą ir moterį, mėginančius priversti vairuotojus sukti pro šalį ir nesustoti. Kaskart, prie keliuko sustojus naujam automobiliui, jiedu mosuoja rankomis, jų lūpos juda. Vendelui suprantama šitų gestų reikšmė: dinkite iš čia. O tiems, kurie dar nesuprato, paaiškina skersai kelio stovinti policijos mašina. Tačiau Vendelo nejaudina šitas spektaklis: spaudos atstovai turi teisę pamatyti. Jie įgalioti visuomenės, todėl turi teisę patekti į vietas, kurios pačiai visuomenei gali būti ir uždraustos. O šiandien tas įgaliotas atstovas yra jis, Vendelas Grinas, pats garsiausias Vakarų Viskonsino žurnalistas.

Dar kiek pajudėjęs pirmyn, jis mato, kas tie policininkai, kurie saugo privažiavimą prie "Užkąskime pas Edą", tai Denis Ščeda ir Pema Stivens. Dabar jau reporteris ima abejoti, ar tikrai pavyks pamatyti nusikaltimo vietą. Prieš porą dienų, paprašyti pasidalyti turima informaciją apie Žvejį, šiedu *farai* pasiuntė Vendelą Griną labai toli... Ta Pema Stivens - tikra kalė, ji apskritai nekenčia vyrų. Kurių velnių moteriai, kuriai gamta nieko nepagailėjo, eiti dirbti į policiją? Ji kaipmat sukirs Griną ir dar patirs iš to malonumą. Vendelas suvokia, jog teks slapčia patekti į buvusią Edo užkandinę. Jis jau įsivaizduoja save šliaužiant per piktžolėmis apaugusį lauką ir nusipurto.

Tačiau jis tikrai pamatys *farų* susidūrimą su Uostytoju bei jo sėbrais. Tai bus puikus reginys. Baikeriai, nemažindami greičio, aplenkia dar kelis automobilius. Vendelas įtaria, kad jie kaip niekur nieko pasuks dešinėn ir pralėks pro policijos automobilį bei pro du mėlynai apsirengusius dundukus, tarsi jų tenai net nebūtų. "Ir ko tokiu atveju griebsis *farai*? - galvoja Vendelas. - Išsitrauks ginklus ir pamėgins parodyti, kas čia šeimininkas? Paleis į orą įspėjamąjį šūvį, o po to pradės šaudyti į kojas?"

Tačiau didžiausiai Vendelo nuostabai, baikerių komanda net nemano niekur sukti. Lekia sau pro stovinčius ant plento automobilius, pro policininkus, net nepristabdo, net nepažvelgia griuvėsių pusėn. Nerūpi jiems ir tenai stovintis policijos viršininko automobilis (Vendelas atpažįsta jo pikapą), nei žmonės, kurie stovi ant išmindžiotos žolės. Tai Deilas Hilbertsonas bei Holivudas Džekas Sojeris, tas įžūlus akiplėša iš Los Andželo. O kas trečiasis vyriškis? Užsidėjęs baltą skrybėlę, su juodais akiniais... madinga liemenė. Ką jis tenai veikia? Vendelas šito nesupranta. Tas tipas tarsi būtų tenai patekęs iš kokio nors Hemfrio Bogarto filmo... O baikeriai važiuoja toliau, visas penketas, visai abejingi kraupiems įvykiams... kaip šunų ruja. Įsiveržę į tuščią plentą iškart persirikiuoja, vėl užima visą kelią. Po to visi kaip vienas nubrėžia U formos lanką, palikdami paskui save dulkių bei žvyro šleifus, vėl išsirikiuoja kolona ir važiuoja į vakarus, link Frenč Lendingo, tolyn nuo nusikaltimo vietos.

"Po paraliais, - galvoja Vendelas. - Uostytojas pabruko uodegą, pasidavė. Koks pienburnis". Baikeriai artėja. Netrukus Grinas jau matys iš arti Sent Pjero veidą. "Niekada nemaniau, jog tu gali taip lengvai pasitraukti iš žaidimo", - galvoja Vendelas, neatitraukdamas akių nuo baikerių lyderio. Vėjas kedena jo barzdą. Uostytojas prisimerkia tarsi grobį persekiojantis medžiotojas. Vien nuo minties, kad jis gali tapti Uostytojo taikiniu, Vendelui susuka vidurius. Baisiai riaumodamas Sent Pjeras pralekia pro tojotą, jam iš paskos tarsi vėjas skrieja kiti *Griausmingo penketo* vyrai.

Baikerių atsitraukimas pakelia Vendelo nuotaiką. Jis stebi veidrodyje jų tolstančias figūras, ūmai jo galvoje vėl sukirba nerami mintis. Vendelas Grinas vos ne tris dešimtis metų dirba reporteriu, todėl nuojauta jo puiki. Mintis šliaužia smegenų vingiais, įjungia apsauginės signalizacijos sistemą: Vendelas suvokia, kas čia vyksta.

- Po velnių! - sušunka jis, paspaudžia automobilio garso signalą, staigiai pasuka vairą į kairę. - Koks niekšas! - Jis linksmai juokiasi. Tojota išvingiuoja iš automobilių eilės ir didindama greitį lekia paskui baikerius.

Dabar Vendelas Grinas įsitikinęs, jog nereikės šliaužti prie nusikaltimo vietos: šitas velnio išpera Uostytojas žino kitą kelią, vedantį į "Užkąskime pas Edą"! Ir mūsų geriausiam reporteriui lieka tik važiuoti paskui baikerius bei stengtis, kad šie jo nepastebėtų. Nuostabu! Štai ji, gyvenimo ironija: Uostytojas, pats to nežinodamas, ištiesia spaudai pagalbos ranką... Žurnalistai labai jums dėkingi, nors vis tiek laiko jus niekšu. Vendelas abejoja, ar Deilas Hilbertsonas suteiks jam veiksmų laisvę, bet, jeigu pavyks atsidurti nusikaltimo vietoje, nebus lengva jį iš ten išvaryti. Jis spės pateikti keletą klausimų, padaryti keletą nuotraukų...

Širdis linksmai plaka, Vendelas lekia plentu penkiasdešimties mylių

per valandą greičiu, neišleisdamas baikerių iš akių, bet stengdamasis neatkreipti į save jų dėmesio. Priešais atvažiuojančių automobilių mažėja. Staiga, tarsi baikeriai tik ir laukė šito momento, jie pasuka iš plento į keliuką, vedantį link "Golco" kupolo.

Vendelas suabejoja, ar jis tikrai teisingai numatė vyrukų ketinimus. Bet juk nepasuko jie čia, norėdami išbandyti naują traktoriaus ar žoliapjovės modelį? Jis padidina greitį, baimindamasis, jog penketas jį pastebėjo, ir mėgina atsiplėšti. Jo supratimu šitas kelias veda tik į demonstracijos salę, techninio aptarnavimo angarą bei automobilių stovėjimo aikštelę. Aikštelė tuščia. O kas už jos? Kiek jis pamena, tenai apleistas laukas, po to giraitė...

Net neįjungęs posūkio, Vendelas kerta priešpriešinio judėjimo juostą ir rieda "Golco" link. Motociklų staugimas dar girdisi, bet kiek pritilo. Vendelą apima baimė: o jeigu baikeriai tik pasityčiojo iš jo? Ir dabar patenkinti sprunka tolyn. Pakilęs ant kalvos, jis apžvelgia stiklines demonstracinės salės sienas ir važiuoja į stovėjimo aikštelę. Priešais angarą stovi du didžiuliai geltoni traktoriai, bet aikštelėje jo automobilis - vienintelis. Aikštelės gale neaukšta akmeninė siena, už jos - žolė, o dar toliau - medžiai. Reporteris pasuka automobilį prie sienos. Motociklai dar girdisi, bet jų keliamas triukšmas primena bitės dūzgimą. Regis, jie kažkur už pusės mylios nuo čia, o gal ir dar toliau. Vendelas išlipa iš mašinos, įsikiša diktofoną į striukės kišenę, pasikabina ant peties fotoaparatą "Nikon", peršoka per sieną ir skuba prie medžių. Mato seną, žole apaugusį kelią, kuris leidžiasi žemyn ir pereina į miško juostą.

Reporteris paskaičiuoja, jog iki "Užkąskime pas Edą" turėtų būti maždaug mylia ir pagalvoja, kad tojota tokiu keliu važiuoti būtų sunku. Duobės, akmenys, kai kuriose vietose beveik pasislėpę žemėje, o kitur - iškilę. Žolės kupstai, grioviai. Motociklui toks kelias netrukdo, bet Vendelas nusprendžia, kad jo kojos įveiks šį atstumą lengviau negu automobilis, todėl negrįžta prie tojotos, o žengia į miško juostą. Jis kažkodėl neabejoja, jog medicinos ekspertai taip greitai neatvyks, vadinasi, jis turi pakankamai laiko. Motociklų kaukimas vėl sustiprėja, tarsi baikeriai būtų sustoję aptarti veiksmų planą. Puiku. Vendelas tikisi, kad jie kalbės dar ilgai, ginčysis, šauks vieni ant kitų, mosuos ore kumščiais. Reporteris nekantrauja pamatyti, kaip įsiutęs Uostytojas taikliu dešinės rankos smūgiu išmuša Deilui Hilbertsonui priekinius dantis... ar kaip puola smaugti jo draugužį Holivudą. Bet labiausiai jam norisi gauti kitokią nuotrauką. Štai dėl jos reporteris pasirengęs papirkti bet kurį policininką, valdininką ar tiesiog smalsuolį žioplį, kuris suteiktų jam pagalbą. Tai apnuoginto Irmos Freno kūno fotografija. Kūno, kurį subjaurojo Žvejys. Idealus variantas būtų dvi fotografijos: veido ir kūno. Bet, blogiausiu atveju tiks ir viena, bendra. Tokia nuotrauka apkeliaus visą pasaulį,

sukraus jam milijonus. Pavyzdžiui, savaitraštis "Nešnl Enkvairer", publikuojantis sensacingas naujienas, atseikės kokius du ar net tris šimtus tūkstančių dolerių. Tai ne nuotrauka, tai tikra aukso gysla!

Kol Vendelas, įsmeigęs akis į žemę, kad nepargriūtų užkliuvęs už akmens ar kupsto, eina miško juosta ir svajoja apie pinigus, kuriuos gaus nufotografavęs mažąją Irmą, *Griausmingojo penketo* motociklų gausmas visai nutyla. Akimirką stoja spengianti tyla, bet čia pat ją užpildo kiti, kiek ramesni garsai. Reporteris girdi savo kvėpavimą ir kažkokį brazdėjimą už nugaros. Atsisuka ir mato seną pikapą, vėžlio žingsniu judantį išmaltu keliu.

Jis vos garsiai nesusijuokia, matydamas, kaip siūbuoja automobilis, laviruodamas tarp duobių. Vadinasi, ne tik baikeriai žino šitą kelią. Tą pačią akimirka mašina užlipa ant storos šaknies, pašoka į viršų, ir reporteris pro stiklą mato keturias galvas, siūbuojančias tarsi marionetes. Vendelas pasuka prie pikapo, ketindamas pasiūlyti kompanijai grįžti atgal. Kai atstumas sumažėja iki minimumo, jis pamato, jog tai "Internešnl Harvester", kompanijos, gaminančios žemės ūkio bei statybos techniką, kūrinys.

Nejaugi ta kompanija kada nors gamino pikapus? Vendelas pakelia ranką. Pikapas cypdamas ir tarškėdamas pavažiuoja dar keletą jardų ir tik po to sustoja. Kairysis jo bortas kur kas aukščiau už dešinįjį. Tarp medžių Vendelas negali iškart įžiūrėti veidų, bet du iš jų jam atrodo matyti.

Vairuotojas iškiša galvą pro langą ir šaukia: "Sveikas, misteri reporteri. Ar jie ir tau prieš nosį užtrenkė duris?" - tai Tedis Rankelmanas. Jo pavardė neretai minima policijos ataskaitose. Kiti trys patenkinti žvengia, įvertinę Tedo šmaikštumą. Vendelas atpažįsta dar Fredį Saknesamą, didžiulės šeimos, gyvenančios lūšnelėje prie pat upės, atstovą, ir Tutsą Bilindžerą, kuris renka metalo laužą, šitaip užsidirbdamas pragyvenimui. Jį dažnai areštuodavo už smulkius pažeidimus, bet kalėjime jis nebuvo sėdėjęs. Ir netvarkingai apsirengusią moterį, sėdinčią tarp Fredžio bei Tutso, jis, regis, kažkur buvo sutikęs, tik jos vardo neprisimena.

- Sveikas, Tedi, - atsako Vendelas. - Sveiki Fredi ir Tutsai. Ne, kai tik pamačiau, kas vyksta prie pagrindinio įėjimo, nusprendžiau ieškoti atsarginio.

- Ei, Vendelai, nejaugi manęs neprisimeni? - Moters balsas skamba graudžiai. - Aš Dudlsa Sanger, jei tavo atmintis šlubuoja. Iš pradžių važiavau Fredo automobilyje, bet po susidūrimo su ta suknista policininke, mis Kale, daugelis mūsų nusprendė sugrįžti į barą, ir pikape atsirado laisvų vietų.

Suprantama, jis ją prisimena, nors dabar ji mažai panaši į linksmuolę merginą, prieš dešimtį metų padavinėjusią kokteilius "Nelsono" viešbutyje. Turbūt ją išvijo iš darbo už girtavimą ar vagiliavimą. Dievas mato:

ji darė ir vieną, ir antrą. Tais laikais Vendelas nemažai pinigėlių palikdavo "Nelsono" viešbučio bare. Jis mėgina prisiminti, ar jiedu dulkinosi. Turbūt taip.

- Ką tu kalbi, Dudlsa, argi galėčiau pamiršti tokią meilutę kaip tu?

Vaikinai, žinoma, žvengia kaip eržilai. Mergina trenkia alkūne Tutsui į šonkaulius ir, papūtusi lūpytes, šypsosi Vendelui.

- Ačiū jums, gerasis sere.

Taip, vadinasi, vis dėlto jis ją dulkino.

O dabar metas pavaryti juos atgal į namus. Tik staiga Vendelui šauna į galvą mintis.

- Ką pasakysite, jei paprašysiu padėti plunksnos vergui ir pasiūlysiu už tai penkiasdešimt dolerių?

- Kiekvienam ar iš viso? - klausia Tedis

- Tu ką, žinoma, iš viso, - atsako Vendelas.

Mergina pasilenkia prie lango:

- Kiekvienam po dvidešimt. Ar tiks?

- O, tu daužai mano širdį. - Reporteris išsitraukia piniginę ir išima keturias kupiūras po dvidešimt dolerių. Sau pasilieka tik trylika dolerių, teks kaip nors išsiversti. Jie paima pinigus ir tuojau pat susigrūda į kišenes.

- O dabar štai ko jūsų paprašysiu. - Vendelas prieina prie vairuotojo durelių, pasilenkia prie lango.

12 skyrius

Po kelių minučių pikapas sustoja tarp išretėjusių medžių. Ir akmenys čia visai išnykę aukštoje žolėje. *Griausmingojo penketo* motociklai išrikiuoti maždaug už dešimties jardų. Vendelas išlenda iš kabinos, paeina porą žingsnių į šalį, vildamasis, kad jis neprisigėrė savo bendrakeleivių kvapo - jie dvokė prakaitu, nešvara bei alkoholiu. Jis girdi, kaip už nugaros Fredis iššoka iš kėbulo ant žemės, kiti išlenda iš kabinos ir užtrenkia dureles. Triukšmo nemažai, bet ne tiek, kad atkreiptų į save visų dėmesį. Vendelas mato tik galinę "Užkąskime pas Edą" užeigos sieną ir priešais ją augančias tigrines lelijas. Ir girdi tylius balsus. Vienas jų - Uostytojo Sent Pjero. Reporteris pasiruošia fotoaparatą ir atsargiai pasuka prie galinės sugriauto pastato sienos.

Pasuka už kampo ir mato iš plento išsukantį kelią bei skersai kelio stovinčią policijos mašiną. Ant plento tie patys du policininkai įnirtingai ginčijasi su penkiais ar šešiais žmonėmis, palikusiais savo automobilius. Vendelui tai tik į naudą. Sąmyšis jam palengvins kelią prie Irmos Freno kūno. Be to, atsiras dar daugiau pikantiškų smulkmenų ir taip jau įspūdingoje istorijoje. Jis tik apgailestauja negalintis tiesiog dabar kalbėti į diktofoną...

"Policijos viršininko Hilbertsono darbuotojų patirties stoką akivaizdžiai pademonstravo nesėkmingas patrulių Ščedos bei Stivens mėginimas sulaikyti žmonių minią, trokštančią savo akimis pamatyti paskutinio Žvejo nusikaltimo rezultatą..." Bendri žodžiai, vėl bendri žodžiai, o po to: "...bet jūsų ištikimasis korespondentas sugebėjo patekti į įvykių epicentrą, kur jis ir atliko savo kuklią, tačiau garbingą misiją - jis tapo jūsų akimis bei ausimis, mano skaitytojai..."

Vendelas net suvirpa, pagalvojęs, jog toks tekstas gali prapulti, jis nėra įsitikinęs, kad tiksliai jį prisimins ir atkurs, bet į diktofoną kalbėti nedrįsta: bijo būti išgirstas. Glaustydamasis prie sienos, sėlina link buvusios užkandinės fasado.

Kuklios skaitytojų ausys girdi stebėtinai geranorišką Uostytojo Sent Pjero ir policijos viršininko Deilo Hilbertsono pokalbį. Jiedu stovi netoli pagrindinio įėjimo į pastatą. Kuklios skaitytojų akys mato apžvalgos lauke pasirodžiusį Džeką Sojerį. Vienoje jo rankoje tuščias plastiko paketas, kitoje - beisbolo kepuraitė. Kukli skaitytojo nosis fiksuoja klaikų dvoką, vienareikšmiškai liudijantį, jog pastate guli irstantis kūnas. Džeko žingsnis kiek spartesnis nei visada. Žvalgydamasis į šalis, jis skuba prie savo pikapo.

Kas čia vyksta? Regis, Auksinis berniukas nenori, kad jį kas pamatytų? Jis primena smulkų vagišių, ką tik įsikišusį po švarku vogtą daiktą, o Auksiniai berniukai šitaip nesielgia. Vendelas paima fotoaparatą, nusitaiko. Taip, bičiuli Džekai, tu gerai atrodysi pirmame laikraščio puslapyje. O dabar imkime ir užfiksuokime, ką tu ten neši. Neprieštarauji? Vendelas stebi pro vaizdo ieškiklį prie pikapo priėjusį Džeką. "Auksinis berniukas ketina savo grobį padėti į daiktadėžę, - galvoja reporteris, - ir nenori, kad kas nors tai pamatytų. Nenuskilo tau, seni, tu patekai į "Slaptosios kameros" objektyvą." Bet nepasiseka ir tam, kuris atlieka garbingą misiją - tarnauja skaitytojų akims ir ausims, nes Džekas, priėjęs prie pikapo, nelenda į vidų, o pasilenkia ir kažką daro, atsukęs mūsų kilniam žurnalistui nugarą... Tas priverstas fotografuoti nugarą... o po to - nusisukusį nuo automobilio Džeką Sojerį. Rankos jau tuščios, jis nebepanašus į smulkų vagišių. Paslėpė savo grobį. Bet kuo toks svarbus tuščias plastikinis paketas ar beisbolo kepuraitė?

Ir čia Vendelą tarsi žaibas perveria. Plaukai stojasi piestu. Intriguojanti istorija įgauna didžiulę prasmę. Žiaurus žudikas, išdarinėti vaikų kūnai ir ... herojaus žlugimas! Džekas Sojeris išeina iš griuvėsių su tuščiu plastiko paketu ir beisbolo kepuraite, nenori būti pastebėtas, slepia daiktus savo automobilyje. Daiktus jis rado nusikaltimo vietoje ir nugvelbė iš po savo bičiulio bei gerbėjo policijos viršininko Deilo Hilbertsono nosies. Auksinis berniukas iš nusikaltimo vietos išsinešė daiktinius įrodymus. O Vendelas visą šitą užfiksavo! Dabar jis prispaus šitą pasi-

pūtusį Holivudą. Jis gali nuversti Džeką Sojerį nuo Olimpo. Netverdamas savame kailyje, Vendelas ima šokti, sukasi... su fotoaparatu rankose ir švytinčia šypsena lūpose.

Jo nuotaika tokia puiki, jog iš pradžių jis netgi nusprendžia pamiršti apie tuos keturis idiotus, laukiančius jo signalo, ir padėti tašką. Bet ne, nedera sustoti pusiaukelėje. Prekybos centruose parduodami stendai laukia nesulaukia baisių, kraują stingdančių subjauroto Irmos Freno kūno fotografijų. Ir Vendelas Grinas tas fotografijas jiems duos.

Jis dar arčiau prieina prie pastato fasado ir sustingsta, netikėdamas savo akimis. Ketvertas baikerių stovi prie iš plento išsukančio kelio ir padeda Ščedai bei Stivens vaikyti šalin žmones, trokštančius pamatyti griuvėsiuose gulinčius lavonus. Tedis Rankelmanas girdėjo kalbant, jog Žvejys atvilko tenai šešis ar net aštuonis pusiau apgraužtus vaikus: gandai, klaidžiojantys po miestą, apaugdavo vis naujomis sensacingomis smulkmenomis. Todėl policininkams dabar pagalba oi kaip reikalinga. Vendelas maloniau stebėtų, jei Sent Pjeras su savo gauja būtų čia sukėlę sumaištį, o jie... prisijungė prie tvarkos sergėtojų būrio. Jis prieina prie pastato kampo ir žvilgteli, kas tenai vyksta priešais fasadą. Jam reikia pagauti tinkamą momentą.

Antroji policijos mašina skverbiasi pro automobilius, stovinčius 35-ame plente, suka į keliuką, pravažiuoja pro Ščedos automobilį ir rieda link griuvėsių. Kai pasiekia buvusią užkandinę, išlipa du jauni, laikinai įdarbinti policininkai - Holcas bei Nestleris ir eina prie Deilo Hilbertsono. Jie stengiasi ignoruoti sulig kiekvienu žingsniu vis stiprėjantį kvapą. Vendelas pastebi, jog dar sunkiau jaunuoliams nuslėpti nuostabą bei pasidygėjimą, kurį jiems kelia šefo pašnekovas Uostytojas Sent Pjeras. Turbūt įtaria jį padarius ne vieną nusikaltimą. Abu - kaimo vaikinai, nebaigę koledžo, dalinasi vieną policininko atlyginimą, trokšta gauti nuolatinę tarnybą, ir pasaulyje jiems egzistuoja tik dvi spalvos: juoda ir balta. Deilas, regis, ramina pavaldinius, o Uostytojas, kuris be vargo gali vienu metu pakelti juos abu nuo žemės ir sudaužti galvomis kaip du minkštai virtus kiaušinius, geraširdiškai jiems šypsosi. Vykdydami Deilo įsakymą (Vendelas negirdi žodžių, bet supranta iš jaunų policininkų elgesio), jie apsisuka ir eina plento link, pakeliui svaidydami kupinus susižavėjimo žvilgsnius į Džeką Sojerį. Vargšeliai, jų laukia toks nusivylimas!

Džekas prieina prie Deilo, jiedu tariasi. Gaila, kad Deilas nežino apie savo draugužio darbelius. Arba... gal ir žino? Gal jiedu išvien? Vieną Vendelas žino tikrai: viskas atsiskleis, kai "Heroldas" išspausdins jo nuotraukas.

O tas vyriškis su kepure ir tamsiais akiniais tik stovi, susidėjęs rankas ant krūtinės, ramus, pasitikintis savimi, atrodo taip, tarsi jis viską čia kontroliuotų, tarsi irstančio kūno kvapas jam nė motais. "Turbūt tai

pagrindinis žaidėjas, - galvoja Vendelas. - Duoda įsakymus. O Auksinis berniukas ir Deilas neriasi iš kailio, norėdami jam įtikti. Jie taip pagarbiai su juo elgiasi. Jeigu ir nori kažką nuslėpti, tai tik dėl šito vyriškio. Bet kodėl? Ir kas jis toks, velniai rautų? Nebejaunas, penkiasdešimties ar dar daugiau, į tėvus tinka ir Deilui, ir Džekui. Ir apsirengęs taip madingai, jog nepanašus į gyvenantį kaime žmogų. Turbūt iš Medisono ar iš Milvokio. Akivaizdu, jog ne policininkas... bet ir ne verslininkas. Žmogus, pratęs savarankiškai daryti sprendimus. Ir greitai. Tai aišku iš pirmo žvilgsnio.

Dar viena policijos mašina išsuka iš plento ir privažiuoja prie "Užkąskime pas Edą". Auksinis berniukas su Hilbertsonu pasuka link jos. Išlipa Bobas Diulakas ir tas storulis Ditas Džespersonas. Bet akiniuotas dabita net nepažvelgia į juos. Taip... "kietai". Ramiai sau stovi tarsi vadovaujantis armijai generolas. Išsitraukia cigaretes, užsirūko, išleidžia dūmų debesėlį. Džekas su Deilu nusiveda ką tik atvykusius į pastato vidų, o šitas rūko sau kaip niekur nieko, nuo visko atsiribojęs. Vendelas pro apgriuvusią sieną girdi, kaip Diulakas su Džespersonu kalba apie baisų kvapą; paskui kažkuris iš jų aikčioja, pamatęs kūną. "Sveiki, berniukai, - ištaria Diulakas. - Nejaugi tai įmanoma? Sveiki, berniukai." Balsas leidžia Vendelui nustatyti kūno buvimo vietą: jis prie atokios sienos.

Kol trys policininkai ir Sojeris pastato viduje, Vendelas išlenda iš už kampo ir nukreipia fotoaparatą į paslaptingą vyriškį. O, siaube! Skrybėlė akies mirksniu atsisuka į jį.

- Kas mane nufotografavo? - Vendelas tuojau pat dingsta už kampo, bet žino, kad buvo pastebėtas. Juodi akiniai žiūrėjo tiesiai į jį. Na ir klausa: išgirsti fotoaparato spragtelėjimą! - Išlįskite iš ten, - girdi Vendelas. - Nėra prasmės slapstytis. Žinau, jog jūs čia.

Iš savo pozicijos Vendelas mato Viskonsino policijos valdybos automobilį ir mašiną su užrašu "TIESIOG PASAKYK NE", artėjančius prie ant plento išsirikiavusių mašinų kolonos. Tenai situacija, regis, pasiekė apogėjų. Vienas iš baikerių ištraukia kažką per prabangaus automobilio langą.

Todėl pats laikas į priešakines fronto linijas mesti kavaleriją. Vendelas dar per žingsnį atsitraukia nuo pastato fasado ir duoda signalą.

- Cho cho cho! - sukaukia Tedis Rankelmanas.

Dudlsa spiegia kaip skerdžiama kiaulė, ir keturi Vendelo pagalbininkai prabėga pro šalį, norėdami atkreipti į save priešininko dėmesį.

13 skyrius

Denis Ščeda su Pema Stivens iš paskutiniųjų laiko gynybą, ir tuomet pasigirsta motociklų riaumojimas. O taip, iki pilnos laimės jiems

trūko tik *Griausmingo penketo*. Tedžio Rankelmano bei Fredžio Saknesamo jie atsikratė pakankamai greitai, bet plentu atvažiuoja vis daugiau automobilių, kurių vairuotojai įsitikinę turintys teisę pažiūrėti į vaikų lavonus, kuriais prikimšta visa buvusios Edo užkandinės patalpa. Vos tik išsiaiškinę su vieno automobilio vairuotoju, jie tuojau pastebi atvykus dar du. Ir visi reikalauja paaiškinti, kodėl jie, mokesčių mokėtojai, padorūs piliečiai, susirūpinę situacija, neturi teisės pamatyti nusikaltimo vietos. Daugelis atsisako patikėti, jog šituose griuvėsiuose rastas tik vienas kūnas, tik Irmos Freno, ir kaltina policiją slepiant nusikaltimo smulkmenas. Asilai. Matyt, jiems atrodo, jog vietos policija dangsto Žvejį!

Kai kurie, apsisukę ir važiuodami atgal, rodo policininkams nepadorų gestą. Viena dama kiša Ščedai po nosimi kryžių bei šaukia, kad jo siela purvina ir jam atviras tik vienas kelias - į pragarą. Beveik pusė atvykusių čia žmonių turi fotoaparatus bei filmavimo kameras. Tik kažin ar galima juos pavadinti žmonėmis, jei ankstyvą šeštadienio rytą, užuot rūpinęsi namais bei šeima, jie atvažiavo pasižiūrėti į nužudytus vaikus ir juos nufotografuoti. O jie patys įsitikinę, kad yra visiškai normalūs žmonės. Tai kas tada kvaištelėjęs? Žinoma, Denis Ščeda, nenorintis jų leisti į nusikaltimo vietą.

Pagyvenęs vyriškis, atvykęs su žmona, sako jam: "Jaunuoli, jūs turbūt vienintelis visoje apskrityje, nesuprantantis, jog čia istorinis įvykis. Mudu su Mardže manome, jog turime teisę į suvenyrą."

Suvenyrą?

Suprakaitavęs tarsi pelė, piktas, iki kaklo sotus bendravimo su šitais idiotais, Denis netenka savitvardos.

- Drauguži, aš visiškai su jumis sutinku. Jei būtų mano valia, judu su žmona iš čia išvažiuotumėte krauju suteptais drabužiais ar su nupjautais pirštais. Bet ne aš čia viską sprendžiu. O štai mano šefas, jis nesupranta elementarių teisų...

Pagyvenęs ponas šokiruotas, jis netenka žado, tuojau pat apsisuka ir išvažiuoja. Kito automobilio vairuotojas paleidžia gerklę, vos tik Denis spėja pasilenkti prie jo mašinos lango. Jis atrodo kaip Džordžas Retbanas, bent jau Denis jį tokį įsivaizduoja, tik balsas labiau kimus ir šaižus: "Negalvok, kad aš nematau, ką čia išdarinėjate! - Denis mėgina jam ramiai paaiškinti, kad jie tik saugo nuo pašalinių nusikaltimo vietą. Bet vyriškis rėkia: "Sėdžiu čia jau dvidešimt minučių, o jūs ir šita dama čia tik kvailinate mus. Tikiuosi, jums mažai nepasirodys, kai PATYS PILIEČIAI IMSIS SAUGOTI TVARKĄ!"

Ir tą pačią delikačią akimirką Denis išgirsta motociklų riaumojimą. Tai iš 35-ojo plento suka *Griausmingas penketas*. Jis jaučiasi išmuštas iš vėžių jau nuo pat tos minutės, kai rado ant šaligatvio prie senelių namų Tajaus Maršalo dviratį. O nuo minties, kad jam dabar teks susidurti

ir su Uostytoju Sent Pjeru, galva prisipildo tirštų juodų dūmų, kuriuose blykčioja kibirkštys. Jis pasilenkia, žiūri į raudoną "Džordžo Retbano" veidą ir tyliai ištaria: "Sere, jei jūs ir toliau šitaip elgsitės, aš uždėsiu jums antrankius, įsodinsiu į automobilį, nuvešiu į policijos nuovadą bei apkaltinsiu viskuo, kas tik man šaus į galvą. Aš jums tai pažadu. O dabar padarykite pats sau paslaugą ir nešdinkitės velniop."

Vyras žiopčioja kaip žuvis. Kraujas plūsta į jo ir taip jau raudoną veidą. Denis vis dar žiūri jam į akis, tikėdamasis, jog "Džordžas Retbanas" suteiks jam progą uždėti ant jo rankų antrankius ir palydėti į policijos automobilį. Bet vaikinas teisingai įvertina situaciją. Nugali atsargumas. Jis nusuka akis į šalį. Po to įjungia atbulinį bėgį ir vos neatsitrenkia į už jo stovinčią "Miatą".

- Negaliu patikėti savo akimis, - sako Pema. - Kaip paleido liežuvį.

Kaip ir Denis, mergina stebi Uostytojo komandą, it vėjas skriejančią pro stovinčius automobilius.

- Nežinau, bet taip įsiutino, jog mielai būčiau jam įgrūdęs į gerklę "bananą". O po to eičiau ieškoti Vendelo Grino.

- Tau netektų ilgai ieškoti. Štai jo mašina - šešta iš eilės. - Pema parodo raudoną tojotą.

- Šventas Dieve, - atsikvepia Denis. - Žinai, aš labai džiaugiuosi galimybe pabendrauti su šituo atmata. Dabar tai jau tikrai išdrošiu viską, ką apie jį galvoju. - Šypsodamasis jis pasilenkia pasikalbėti su jaunuoliu, sėdinčiu už "Miatos" vairo. Jaunuolis važiuoja į šalį, ir Denis moja ranka kito automobilio vairuotojui, vis stebėdamas *Griausmingą penketą*, grėsmingai artėjantį prie jų. Pasisuka į Pemą: - Jei šį kartą Uostytojas puls mane kumščiais, prisiekiu Dievu, išsitrauksiu ginklą.

- Ar bent įsivaizduoji, kiek popierių po to teks užpildyti?

- Man nusispjaut.

- Gerai jau. Palaikysiu tau kompaniją. - Ir Denis supranta, jog Pema jį palaikys, jei jis griebsis ginklo.

Vairuotojai, norintis įsukti į keliuką, trukdo stebėti Uostytoją bei jo draugužius. Rūstūs veidai po apsauginiais šalmais, besiplaikstančios barzdos... regis, susidūrimo nebus galima išvengti. Denio Ščedos širdis nerimsta krūtinėje.

Bet baikeriai vorele pravažiuoja pro šalį net neatsisukę: Uostytojas, Peliukas, Dokas, Sonis ir Kaizeris. Atstumas tarp jų bei keliuko didėja tokiu pat greičiu, kaip ką tik mažėjo.

- Velniava, - išsprūsta Deniui. Jis nežino, ar jaučia palengvėjimą, ar nusivylimą. Bet, nepravažiavę nei penkiasdešimties jardų, jie apsisuka.

- Prašau, nereikia, - ištaria Pema.

Stovinčių automobilių vairuotojų galvos pasisuka į vėl pro šalį lekiančius baikerius. Kelioms sekundėms viską nustelbia motociklų gaus-

mas. Triukšmui nurimus, Denis Ščeda nusiima uniforminę kepurę ir nusivalo prakaitą. Pema atsitiesia, giliai atsikvepia. Kažkas iš vairuotojų paspaudžia automobilio garso signalą, prie jo prisijungia dar du vairuotojai. Vyriškis žilais ūsais, vilkintis džinsiniais marškiniais, rodo Deniui kažkokį ženkliuką, aiškindamas esąs apskrities teisėjo pusbrolis ir La Rivjeros policijos garbės narys, todėl turįs teisę važiuoti kur tik nori. Jo ūsuose pasirodo šypsena: "Todėl praleisk mane, vaikine, o po to tęsk savo darbą."

"Mano užduotis - nieko neleisti, - sako Denis. Šitą frazę jam tenka kartoti keletą kartų, kol galiausiai garbės policininkas užleidžia vietą kitam vairuotojui. Pasiuntęs atgal dar kelis garbius piliečius, jis apžiūri mašinų virtinę, norėdamas įsitikint, ar greitai jam teks pasiųsti kur nors toliau Vendelą Griną. Jis, žinoma, turi būti kažkur netoliese. Bet vos tik Vendelas pakelia galvą, kažkas paspaudžia signalą, ir žmonės pradeda šaukti: "Praleisk mus. Ei, bičiuli, nepamiršk, kad aš tau moku atlyginimą! Noriu pasikalbėti su Deilu!"

Keletas vyrų išlipa iš automobilių. Jie baksnoja į Denį pirštais, jų lūpos juda, bet Denis nesupranta, ką jie sako. Ir čia aštrus skausmas perveria galvą. Kažkas ne taip, reporterio raudonos tojotos nėra. Velniava! Nejaugi šitas šunsnukis išvairavo iš stovinčių mašinų eilės ir per lauką nukūrė link "Užkąskime pas Edą"? Denis atsisuka, apžiūri lauką. Pikti balsai bei signalai lekia jam į nugarą. Nėra nei raudono automobilio, nei paties Vendelo. O gal jis atsisakė minties patekti į nusikaltimo vietą?

Po kelių minučių spūstis sumažėja, ir Pema su Deniu mano, jog susidoros su smalsuolių minia. Plentas ištuštėjo - taip paprastai ir būna šeštadienio rytą - tik vienas pikapas važiuoja pro šalį Sentralijos link.

- Ar ne metas mums važiuoti tenai? - klausia Pema, rodydama į griuvėsius.

- Gal po poros minučių. - Denis neskuba, jo nevilioja iš buvusios užkandinės sklindantis dvokas. Jis mielai pasiliktų kelkraštyje, kol atvyks medicinos bei technikos ekspertai. Kas apskritai žmonėms darosi? Jis pats mielai atiduotų savo dviejų dienų atlyginimą, kad tik nereikėtų žiūrėti į pūvantį vargšės Irmos Freno kūną.

Po to jiedu išgirsta garsus, kurie vėl išveda iš pusiausvyros. Pirma, pasirodo nauja automobilių banga. Antra, pasigirsta motociklų riaumojimas, sklindantis iš už apgriuvusios užkandinės.

- Ar į šitą daržinę veda dar vienas kelias? - stebisi Denis.

Pema gūžčioja pečiais:

- Regis, taip. Bet Deilui teks pačiam tvarkytis su Uostytojo sėbrais, mums ir taip rūpesčių per akis.

- Tai jau tikrai.

Apie trisdešimt mašinų susirenka prie keliuko. Pema su Deniu pa-

stebi, jog šitie žmonės nusiteikę agresyviau, tai ne šiaip sau smalsuoliai. Priekyje stovinčių automobilių vairuotojai šūkauja, mosuoja kumščiais, iš paskutinių mašinų išlipa žmonės ir eina prie dviejų policininkų. Kažkokia moteris (neįtikėtina!) atsivežė du paauglius vaikus. Jie išskleidė plakatą su užrašu: "MUMS REIKALINGAS ŽVEJYS". Kitas vyriškis iškiša plakatą, kur parašyta: "HILBERTSONAS TURI ATSISTATYDINTI".

Denis atsisuka ir mato, kad jo būgštavimai pasitvirtino: *Griausmingas penketas* aplinkiniu keliu pasiekė buvusią Tedo užkandinę. Ketvertas barzdotų vyrų stovi tarsi Slaptosios tarnybos agentai, o Uostytojas apie kažką kalbasi su Deilu. Abu atrodo it dviejų valstybių vadovai, aptariantys svarbius prekybinius klausimus. Denis nesupranta, kaip apskritai gali šitaip būti, todėl vėl atsisuka į automobilių srautą ir žmones su plakatais.

Septyniasdešimtmetis senukas su ožio barzdele, Guveris Dalrimplas, atsistoja priešais Pemą ir pradeda aiškinti jai savo teises. Denis jį prisimena: prieš kokį pusmetį senukas sukėlė muštynes "Nelsono" bare ir dabar, matyt, nutarė atsiskaityti. "Neketinu kalbėtis su jūsų porininku, nes jo nedomina paprastų piliečių teisės", - šaukia jis.

Denis pasiunčia atgal oranžinį "Subaru", kuriame sėdi spuoguotas jaunuolis, po to dar juodą "Korvet" su La Rivjeros numeriais, kurį vairuoja nepaprastai graži mergina, o iš jos burnos liejasi įspūdingų keiksmažodžių lavina. Iš kur visi tie žmonės? Denis beveik įsitikinęs, jog daugelis jų net negyvena Frenč Lendinge.

Jis jau ketino eiti prie Pemos ir pagelbėti jai, kai kažkas uždėjo ranką jam ant peties. Atsisuka ir mato priešais save Uostytoją Sent Pjerą bei Deilą Hilbertsoną. Už keleto jardų stovi likę keturi baikeriai. Vienas iš jų, panašus į šieno kupetą, pats stambiausias, pravarde Peliukas, sutikęs Denio žvilgsnį, pamerkia jam akį.

- Ką jie čia veikia? - klausia Denis.

- Nusiramink, - atsako Deilas. - Jie pasisiūlė padėti mums sulaikyti žmonių srautą. Manau, tai geras sprendimas.

Akies krašteliu Denis mato, kaip dvyniai Niarai mėgina sukti į keliuką ir ištiesia ranką, norėdamas juos sulaikyti.

- O kas jiems iš to? - klausia jaunuolis.

- Mes teiksime jiems informaciją apie įvykius, daugiau nieko, - atsako šefas. - Nagi, vyrukai, imkitės darbo.

Uostytojo draugai eina prie minios. Šefas atsisuka į Pemą, kuri iš pradžių sutrinka, po to linkteli. Peliukas viauksi ant Huverio Dalrimplo: "Įsakau tau mėžtis iš čia, Huveri." Senis taip greitai išnyksta, jog susidaro įspūdis, kad vargšelis dematerializavosi.

Minia įsiutusių smalsuolių analogiškai reaguoja į baikerius.

Denis tikisi, jog pavyks išvengti snukiadaužio: jau vien pamatę tokius galingus vyrus, miesčionys išsigąsta. Ir tikrai, vos tik šalia stovintis

baikeris pakelia aukštyn kumštį, dvyniai Floidas ir Frenkas Niarai iškart pabėga. Kai jie sėdasi į savo automobilį, barzdočius pamerkia Deniui akį ir pasako, kad jo vardas Bilas Kaizeris. Baikeriai įsijaučia į vaidmenį, jiems akivaizdžiai patinka daryti tvarką. Bet jie tramdo šypsenas, suprasdami, jog jų rūsti mina kaip tik ir kelia žmonėms baimę.

- O kas kiti? - klausia Denis.

Kaizeris parodo jam Doką bei Sonį.

- Kodėl jūs tą darote?

Kizeris palenkia galvą ir jo veidas atsiduria šalia Denio. Pojūtis toks, tarsi jis būtų kaktomuša susidūręs su jaučiu. Nuo jo sklinda toks pat įniršis, toks pat karštis. Skruostikauliai platūs, oda plaukuota. Regis, šnervės tuojau pat pradės garuoti. Vienas vyzdis mažesnis už kitą, baltymai pakraujavę.

- Kodėl? Mes tą darome dėl Emės, nejaugi jums neaišku, patruli Ščeda?

- Atleiskite, - sako Denis. Jam belieka tikėtis, jog Deilui pavyks suvaldyti šituos smarkuolius. Stebėdamas, kaip Bilas Kaizeris vos neapverčia aukštyn ratais automobilio, kurio žioplas vairuotojas nesuskubo įjungti atbulinio bėgio, jis dėkoja Dievui, kad baikeriai atvažiavo neginkluoti.

Prie jų važiuoja policijos automobilis. Kol jis skverbiasi pro minią, kažkokia džinsuota moteris beldžia kumščiu į langą iš keleivio pusės. Mašina sustoja. Išlipa Bobas Holcas ir Polas Nestleris, spokso į Kaizerį, teiraujasi Pemos, ar jiems nereikia pagalbos.

- Važiuokite pas šefą ir sužinokite, - atsako Denis, nors supranta, kad neturėtų to daryti. Bobas su Polu - puikūs vaikinai, bet jie pradedantieji ir jiems dar daug ko teks išmokti.

Po pusantros minutės pasirodo Bobas Diulakas bei Ditas Džespersonas. Denis ir Pema jiems mojuoja, rodydami ženklais, jog reikia važiuoti prie buvusios užkandinės. O baikeriai toliau gąsdina smalsuolius, belsdami kumščiais į automobilių kėbulus. Iš minios pasigirsta grumtynių garsai ir pikti riksmai. Stumdydamas nuo kelio žmones, prie Pemos artėja Sonis. Ta išsigandusi stovi tarsi uola. Čia pat ir Peliukas su Doku. Iš Doko nosies į barzdą teka kraujas. Plačiais žingsniais prieina Kaizeris.

Kai minia pradeda skanduoti: "MES IŠ ČIA NEPASITRAUKSIME! MES IŠ ČIA NEPASITRAUKSIME!" - sugrįžta Holcas ir Nestleris. "Mes nepasitrauksime" - murma panosėje Denis. - Galima pamanyti, kad jie protestuoja prieš karą Vietname."

Pasigirsta policijos sirenos kaukimas, ir Denis pamato, kaip Peliukas prieina prie minios bei paguldo ant žemės tris pirmus pasitaikiusius smalsuolius. Dokas atsiremia rankomis į automobilio dureles ir klausia lieso praplikusio vairuotojo, ką jis čia veikia.

- Dokai, palik jį ramybėje, - sako Denis, bet jo žodžius praryja sirenų kauksmas.

Nors automobilyje sėdintis vyriškis panašus į mokytoją ar kokį nors smulkų municipaliteto klerką, jis ryžtingas kaip tikras gladiatorius. Tai ganytojas Lensas Hovdalas, Denis lankė jo sekmadieninę mokyklą.

- Maniau, jog galėsiu padėti, - atsako dvasininkas.

- Čia triukšmas, nesigirdi. Padėsiu jums patekti prie nusikaltimo vietos, - riaumoja Dokas ir įkiša į kabiną rankas kaip tik tuo momentu, kai, kaukdamas sirenomis, privažiuoja valstijos policijos valdybos automobilis.

- Nereikia, Dokai. Dokai, LIAUKIS! - šaukia Denis, žiūrėdamas, kaip privažiavusiame automobilyje sėdintys du vyrai - Braunas ir Blekas - stebi unikalų reginį: barzdotas gorila ištraukia liuteronų dvasininką pro jo paties automobilio langą. Drauge su detektyvais atvažiavo dar ir Arnoldas Chrabovskis, Patrakėlis Vengras. Ir dabar išsproginęs akis žiūri į chaosą, siautėjantį aplink jo automobilį, ant kurio šonų užrašyta "TIESIOG PASAKYK NE".

Posūkis iš plento jau primena mūšio lauką. Denis neria į minią, prasiveržia prie Doko ir savo buvusio sekmadieninės mokyklos mokytojo, kuris sutrikęs, tačiau kol kas bent jau sveikas.

- Deni, mano berniuk, - sako ganytojas. - Džiaugiuosi tave matydamas.

Dokas grėsmingai žiūri į juodu:

- Ar jūs pažįstami?

- Gerbiamas Hovdale, tai Dokas, - pristato Denis vyriškius. - Dokai, tai liuteronų bažnyčios kunigas Hovdalas.

- Šventasis drugelis. - Dokas tuojau pat pradeda atsiprašinėti. - Prašau man atleisti, tikiuosi, neįskaudinau jūsų.

Atvykusieji detektyvai drauge su Patrakėliu Vengru sugeba prasiskverbti pro minią. Ir triukšmas kiek prityla. Baikeriams pavyksta nuramdyti pačius rėksmingiausius smalsuolius.

- Laimei, langas už mane platesnis, - sako dvasininkas.

- Sakykite, ar galiu kada nors pas jus užeiti? - klausia Dokas. - Pastaruoju metu daug skaičiau apie pirmąjį krikščionybės šimtmetį. Apie apaštalų veiklą... likusių be savo Mokytojo, naujos religijos išplitimą, na, jūs suprantate. Norėčiau pasikalbėti, išgirsti jūsų nuomonę.

Hovdalas nespėja atsakyti, nes netikėtas triukšmo sprogimas pasigirsta iš kito kelio galo. Kaip pakvaišusi rėkia kažkokia moteris. Deniui pasirodė, jog prie pat pastato atsirado kažkokie psichai, kurie daug pavojingesni už *Griausmingą penketą.* Kas gi tenai darosi?

- Sveiki, berniukai. - Negalėdamas suvaldyti apmaudo, Bobas atsisuka į Deilą, po to - į Džeką. - Nejaugi tai įmanoma? Sveiki, berniukai.

Deilas gūžteli pečiais.

- Juk jis norėjo, kad mes surastume auką.

- Suprantama, - linkteli Džekas. - Jis pats mus čia atsiuntė.

- Bet kodėl jis šitaip padarė? - nesupranta Bobas.

- Jis didžiuojasi savo darbu. - Iš atminties gilumos išplaukia šlykštus balsas: "Laikykis nuošalyje. Pereisi man kelią, ir aš išdžiaustysiu tavo kūno dalis nuo Rasino iki La Rivjeros." Kieno tai buvo balsas? Džekas puikiai suvokia, jog, atpažinęs balsą, galės surasti ir Žvejį. Bet atpažinti ne taip lengva. Tačiau Džekas prisimena kvapą, dar labiau dvokiantį negu tas, kuris dabar sklinda iš apgriuvusios užkandinės, - šlykštų kvapą, iš ano pasaulio pietvakarinės pusės. Tenai taip pat yra savas Žvejys arba jo analogas.

Ir čia pat galvoje nušvinta geniali mintis, verta apdovanojimo.

- Deilai, aš manau, jog Henris turi pasiklausyti pokalbio su Žveju 911 linija įrašą.

- Nesuprantu tavęs. Kam šito reikia?

- Jis girdi geriau už šikšnosparnius. Jeigu ir neatpažins balso, tai gaus iš to pokalbio šimtą kartų daugiau informacijos negu mudu.

- Dėdė Henris niekada nepamiršta balso, kurį kada nors girdėjo. Tai tiesa. Gerai, eime iš čia. Netrukus turi pasirodyti ekspertai.

Eidamas paskui du vyrus, Džekas vėl galvoja apie Tailerio Maršalo beisbolo kepuraitę ir apie tą vietą, kur ją rado, - pasaulį, kurio egzistavimą jis neigė didžiąją savo gyvenimo dalį ir sugrįžimas į kurį šį rytą sukrėtė jį iki sielos gelmių. Žvejys paliko kepurę Teritorijose, toje realybėje, apie kurią jis pirmą kartą išgirdo būdamas šešerių. Šešiametis Džekis... O tėtis tada pūtė dūdą. Viskas vėl pas jį sugrįžta, ir jo neįtikėtina kelionė... Sugrįžta ne todėl, kad jis to nori. Tiesiog taip yra. Išorinės jėgos sugriebė jį už apykaklės ir tempia pirmyn. Pirmyn į jo praeitį! Žvejys didžiuojasi savo darbu. Žvejys juos erzina. Tai akivaizdu, todėl trys vyrai nemano, jog apie tai reikia kalbėti. Bet iš tiesų jis vilioja tik vienintelį Džeką Sojerį, juk tik jis vienas matė Teritorijas. O jeigu taip ir yra, jei kitaip būti negali, tada...

...tada Teritorijos ir tenykštis pasaulis kažkokiu būdu įpainioti į įvykius, kurie tokie svarbūs, jog prognozuoti jų pasekmes labai sunku. Bokštas. Sija. Jis matė visa tai dviejose jo motinos rašysena parašytose eilutėse, kažkas apie krintantį žemyn Bokštą ir lūžtančias sijas: tai irgi galvosūkio dėlionės elementai. Kad ir ką jie reikštų, Džekas jaučia, jog Taileris Maršalas dar gyvas, paslėptas kur nors atokioje kitos realybės vietoje. Jis suvokia, jog niekam apie tai negalės papasakoti, netgi Henriui Laidenui, todėl vienatvės pojūtis kaip niekad aštrus.

Džeko mintis sujaukia baisūs riksmai. Jie girdisi už apgriuvusių sienų. Toks jausmas, tarsi jie staiga pateko į filmą apie indėnus... kaip tik tuo momentu, kai šie atakuoja kaubojus. Riksmai, trypimas kojomis,

desperatiškas moters cypimas ir policijos automobilio sirena, kurią Džekas išgirdo jau prieš kelias sekundes.

- Velnias, - išlemena Deilas ir skuba prie durų kiaurymės. Džekas su Diulaku stengiasi nuo jo neatsilikti.

Penki ar šeši bepročiai laksto priešais "Užkąskime pas Edą" fasadą. Ditas Džespersonas ir Uostytojas, nustebę bei sutrikę, nesiima jokių veiksmų, o tik stebi chaotišką naujai atsiradusių žmonių judėjimą. Triukšmo daugiau negu reikia. Vienas vyriškis šūkauja: "NUŽUDYTI ŽVEJĮ! NUŽUDYTI TĄ NIEKŠĄ!" Kitas rėkauja: "ĮSTATYMAS, TVARKA IR NEMOKAMAS ALUS!" Kaulėta būtybė su plačiomis kelnėmis palaiko jo mintį: "NEMOKAMAS ALUS! NEMOKAMAS ALUS!" Moteris tiesiog bėgioja, mosuoja rankomis ir staugia kaip skerdžiama. Kreivos šypsenos rodo, kad jie vykdo kažkieno užsakymą, veikia pagal planą, tačiau jiems tai velniškai patinka.

Kelio gale pasirodo valstijos policijos valdybos automobilis, jam iš paskos važiuoja Patrakėlio Vengro mašina su užrašu "TIESIOG PASAKYK NE". Vidury šito chaoso stovintis Henris Laidenas palenkia galvą ir kažko šypsosi.

Matydamas, kaip šefas puola prie vieno iš šitų nevispročių, storulis Ditas apsidairo ir pastebi Dudlsą Sanger, ant kurios jis piktas dar nuo tada, kai vieną kartą mergina išjuokė jį "Nelsono" viešbutyje. Atpažįsta jis ir Tedį Rankelmaną bei Fredį Saknesamą... Fredis pernelyg greitas, be to, prie jo baisu ir prisiliesti, kad neapsikrėstum kokia nors baisia liga. Kaulėtą būtybę jau vejasi Bobas Diulakas, todėl Ditas nusitaiko į Dudlsą. Jis jau mėgaujasi akimirka, kai pargriaus ją ant žolės ir privers sumokėti už pažeminimą, patirtą prieš šešerius metus "Nelsono" viešbučio bare. Lankytojų akivaizdoje mergina jį palygino su senu dvokiančiu šefo šunimi Tabiu.

Ditas pagauna jos žvilgsnį. Ji akimirką sustoja, po to tiesia į jį rankas ir pirštų judesiais kviečia prieiti arčiau. Jis puola prie merginos, bet kol pasiekia tą vietą, kur stovėjo Dudlsa, ji jau visai kitoje vietoje, nekantriai mindžikauja ir šaukia: "Tabi, Tabi, greičiau, aš tavęs laukiu." Įniršęs vyriškis vėl mėgina ją sugriebti, ta išsisuka, jis vos nepargriūva. O mergina šokinėja, juokiasi, erzina, vadina šuns vardu. Tarsi nori, kad jis ją pagautų, bet ne iškart, jai reikia, jog jis pabėgiotų, prarastų nemažai laiko ir jėgų.

Po dar vieno mėginimo pagauti merginą, kai jiedu prasilenkė vos per colį, Ditas nusivalo nuo kaktos prakaitą ir apžiūri kovos lauką. Bobas Diulakas deda antrankius ant savo "aukos" rankų, tačiau Deilui su Džeku Holivudu, kaip ir jam, kol kas nėra kuo pasigirti. Tedis bei Fredas nesileidžia sugaunami, abu ir toliau skanduoja savo idiotiškus šūkius.

Kodėl šitos atmatos visada tokie vikrūs? Ditas nusprendžia, jog turbūt todėl, kad jiems dažniau tenka bėgioti negu kitiems žmonėms.

Jis vėl puola prie merginos, bet rezultatas toks pat: ji lengvai išslysta iš vyriškio rankų. Per jos petį Ditas mato, jog Holivudas pagaliau pagauna Saknesamą, užlaužia jam rankas ir šveičia ant žemės.

- Ei, bičiuli, tik nesugalvok mindžioti mano subinę. - Saknesamo žvilgsnis nukrypsta į pusiau sugriuvusią užkandinę, jis linkteli. - Ranksai, amba.

Tedis Rankelmanas sustoja, taip pat pažvelgia į namo fasadą.

- Išsikvėpei? - klausia policijos viršininkas.

- Gero po truputį, - ištaria Rankelmanas. - Mes tik norėjome kiek pasilinksminti, daugiau nieko.

- Ei, Ranksai, o aš norėčiau dar tęsti žaidimą. - Dudlsa kraipo šlaunis.

Tą pačią akimirką tarp jos ir Dito atsiranda Uostytojas. Mergina mėgina sprukti, bet baikeris pakelia ją kaip kačiuką ir neša Deilui.

- Uostytojau, nejaugi tu daugiau nebemyli manęs? - čirškia mergina.

Tas kažką sumurma ir pastato ją priešais policijos šefą. Du detektyvai iš policijos valdybos - Braunas Peris ir Džefas Blekas - stovi už Deilo nugaros. Jų veiduose toks pat pasibjaurėjimas, kaip ir baikerių. Jei Dito mintis kas nors užrašytų, būtų galima perskaityti: "Jo galvoje vis dėlto kažkas yra, jei jis gamina "Kingslendo alų", nes tai tikrai geras alus. Ir pažvelkite į šefą. Jis tuojau sprogs iš pykčio. Jam taip nesinori perduoti tyrimą į kitas rankas."

- Vadinasi, jūs LINKSMINOTĖS? - riaumoja policijos viršininkas. - Kaip galima būti tokiais PADUGNĖMIS? Nejaugi neturite jokio žmogiško gailesčio?

Ir kai detektyvai iš policijos valdybos eina prie Deilo, ketindami perimti vadovavimą tyrimui į savo rankas, Ditas pastebi, jog Uostytojas akimirką sustingsta, o po to, stengdamasis neatkreipti į save dėmesio, sprunka iš žmonių minios. Niekas, išskyrus Ditą, į jį nežiūri: dručkis baikeris savo darbą atliko ir dabar gali sau eiti. Arnoldas Chrabovskis, iki tol stovėjęs už detektyvų nugarų, susikiša rankas į kišenes ir kaltai pasižiūri į Ditą. Šis nesupranta, kuo Chrabovskis gali save kaltinti? Jis juk ką tik atvažiavo. Ditas vėl stebi Uostytoją, kuris eina link pastato kampo, ir - čia tai siurprizas - tenai stovi geriausias mūsų draugas, garsus reporteris Vendelas Grinas. Jis akivaizdžiai kažko sunerimęs. "Šūdas juk visada išplaukia į paviršių, - galvoja Ditas. - Bet kokiu pavidalu."

Uostytojas myli protingas, sveikos galvosenos moteris, tokias kaip jo Lokė, o besmegenės kekšytės, panašios į Dudlsę, jį tiesiog erzina. Jis ištiesia rankas, griebia jos kūną, pasikiša spurdančią moterį po pažastimi.

- Uostytojau, nejaugi tu manęs daugiau nebemyli? - cypia Dudlsė.

Jis pastato moterį priešais Deilą Hilbertsoną. O kai Deilas pradeda šaukti ant šitų suaugusių mažvaikių, Sent Pjeras prisimena signalą, kurį Fredis davė Raksui, ir pro policijos šefo petį žiūri į buvusios užkandinės duris. Kairėje durų kiaurymės pusėje reporteris Vendelas Grinas tai pritūpia, tai vėl atsistoja, sukiojasi į vieną, į kitą pusę - fotografuoja susirinkusius žmones. Pastebėjęs, jog Uostytojas žiūri į jį, Vendelas atsistoja tiesiai, nuleidžia žemyn fotoaparatą ir kreivai nusišypso.

"Turbūt Grinas čia pateko pro atsarginį įėjimą, - svarsto Uostytojas, - nes per pagrindinį policininkai nebūtų jo praleidę. Matyt, šitų asilų grupelė pasielgė taip pat. Tikriausiai rado aplinkelį, važiuodami paskui mūsų motociklus."

Reporteris pasitraukia šalin nuo žmonių apsiausto pastato. Jis primena Uostytui hieną, sėlinančią prie aukos. Grinas bijo Sent Pjero. Ir žino kodėl. Jam dar pasisekė, kad Uostytojas tik pagrasino nutrauksiąs galvą. O juk galėjo iš tiesų tą padaryti. Tačiau vis tiek baikeriui neaišku, ko dabar reporteris taip sutriko. Juk Grinas negalvoja, kad Uostytojas policininkų akivaizdoje puls daužyti jį kumščiais?

Staiga nesuprantamą Grino elgesį jis susieja su komanda, kurią Fredis davė Rankelmanui. Prieš tai jie keistai susižvalgė. Na, žinoma, jie akimis ieškojo Vendelo! Tai buvo jo iš anksto surežisuotas spektaklis. Grinas pasinaudojo šitais bukapročiais, norėdamas nukreipti žmonių dėmesį nuo savęs. Jis tuo metu fotografavo.

Toks negarbingas elgesys piktina Uostytoją iki pat sielos gelmių. Jis pajuda iš vietos ir artėja prie reporterio.

- Gal apsieikime be nereikalingų judesių, misteri Sent Pjerai, - sako Grinas, kai atstumas tarp jų grėsmingai sumažėja. - Aš tik atlieku savo darbą. Žinoma, jūs suprantate.

- Aš daug ką suprantu, - atšauna Uostytojas. - Kiek tu sumokėjai šitiems klounams?

- Kam? Kokiems dar klounams? - Vendelas apsimeta tik dabar pastebėjęs triukšmadarius. - A, šitiems? Ar tai jie sukėlė tiek triukšmo?

- Ir kuriems galams jiems šito prireikė?

- Manau, jie tikri gyvuliai.

Vis dar žiūrėdamas jam į akis, Uostytojas artėja prie Vendelo.

- Tu šiandien neprastai padirbėjai. Ar ne taip, Vendelai?

Reporteris atkiša į priekį rankas, norėdamas sustabdyti Uostytoją.

- Paklausyk, anksčiau tarp mūsų kartais kildavo nesutarimų, bet...

Vis dar žiūrėdamas reporteriui į akis, Uostytojas dešine ranka griebia fotoaparatą, o kairę įremia į Vendelo krūtinę. Trukteli į save fotoaparatą ir pastumia atgal jo savininką.

Pasigirsta šaižus garsas, tarsi rimbo pliaukštelėjimas, ir reporteris

nusvyra atgal, vos išsilaikęs ant kojų. Uostytojas ištraukia fotoaparatą iš futliaro. Futliarą numeta ant žemės, o fotoaparatą suka rankose.

- Ei, nedarykite šito! - prašo Vendelas.

- Kas tai, senovinis "F2A"?

- Vadinasi, žinote, jog tai klasika. Atiduokite jį man.

- Neketinu jo gadinti. Tik išvalysiu. - Sent Pjeras atidaro fotoaparatą, storu pirštu paima juostelę ir ištraukia ją. Nusišypso reporteriui ir numeta juostelę į krūmus. - Matai, kaip palengvėjo fotoaparatui, kai jį išmėžiau? Tai puikus daiktas, nereikia kišti į jį visokio šlamšto.

Vendelas nedrįsta parodyti savo įniršio. Glostydamas kaklą, jis riaumoja:

- Tai mano darbas, idiote. O dabar atiduok fotoaparatą.

Sent Pjeras laiko jį priešais save.

- Negirdėjau. Ką tu pasakei?

Metęs į jį piktą žvilgsnį, Vendelas išlupa jam iš rankų fotoaparatą.

Kai du Viskonsino policijos valdybos detektyvai prieina prie jų, Džekas pajunta ir nusivylimą, ir palengvėjimą. Jų ketinimai akivaizdūs. Gerai, tegul daro, ką nori. Peris Braunas su Džefu Bleku ketina nušalinti Deilą nuo Žvejo bylos tyrimo ir perimti bylą į savo rankas. Džekas apgailestauja, jog šiedu pasirodė pačiu netinkamiausiu momentu, sumaišties įkarštyje. Jie kantriai laukė šitos akimirkos, laukė, kol vietos policijos viršininkas pademonstruos savo nekompetenciją. Dabar Deilas bus viešai pažemintas. Džekui taip norisi šito išvengti. Jis net įsivaizduoti negalėjo, jog, pasirodžius nusikaltimo vietoje baikeriams, pajus jiems dėkingumą. Bet būtent taip ir nutiko. Sent Pjeras bei jo vyrukai sutramdė minią kur kas sėkmingiau negu Deilo policininkai. Tik neaišku, kaip tie visi žmonės sužinojo apie buvusios užkandinės griuvėsiuose esantį Žvejo aukos lavoną?

Džekas nė trupučio neapgailestauja, kad tyrimas pereina valstijos jurisdikcijon. Tik išgyvena dėl Deilo reputacijos. Tegul sau Braunas su Bleku landžioja po visus Frenč Lendingo rūsius; Džekas neabejoja, kad jie sužinos tik tiek, kiek jiems leis Žvejys. "Norint sužinoti daugiau, teks apsilankyti kraštuose, kurių egzistavimu šie du vyrukai apskritai netiki", - galvoja Džekas. Įžengti į tą erdvę - vadinasi, susidraugauti su opopanaksu, o tokie žmonės, kaip Braunas ir Blekas, nepasitiki tais, kurie viso labo turi tik opopanakso kvapą. O tai reiškia, kad jam, Džekui Sojeriui, teks pačiam gaudyti Žvejį. Beje, jis bus ne vienas. Deilas dabar turės daug laisvo laiko, todėl, kad ir koks būtų valstijos policijos valdybos sprendimas, jis pernelyg įsitraukęs į šios bylos tyrimą, jog taip lengvai galėtų pasitraukti į šalį ir abejingai stebėti.

- Deilai Hilbertsonai, - sako Peris Braunas. - Manau, jūs pamatėte

dar daugiau, negu norėjote. Argi taip, jūs manymu, reikia atitverti nusikaltimo vietą nuo pašalinių?

Deilas paleidžia Tedį Rankelmaną ir susierzinęs atsisuka į detektyvus, kurie stovi greta vienas kito. Veido išraiška išduoda, kad Deilui aiški tolimesnė įvykių raida, ir jis tikisi bent to, jog nebus viešai pažemintas.

- Padariau viską, ką galėjau, kad čia nepatektų pašaliniai asmenys, - sako Deilas. - Po Žvejo skambučio 911 linija pats asmeniškai įspėjau kiekvieną savo darbuotoją, įsakiau atvažiuoti čia poromis, laikytis sutartų intervalų.

- Šefe, jūs turbūt pasinaudojote radijo ryšiu, - išsako savo versiją Džefas Blekas. - Ir kas nors jūsų pasiklausė.

- Nesinaudojau, - atsako Deilas. - Ir mano žmonės puikiai suprato, jog reikia laikyti liežuvį už dantų. Bet žinote, ką jums pasakysiu, detektyve Blekai? Jeigu Žvejys paskambino telefonu 911, jis galėjo paskambinti ir kai kuriems miesto gyventojams.

Tedis Rankelmanas įdėmiai stebi diskusiją.

- Išsiaiškinkime viską iš eilės. - Peris Braunas vėl ima iniciatyvą į savo rankas. - Ką jūs ketinate daryti su šituo žmogumi bei jo sėbrais? Areštuosite ir perduosite teismui? Jo fizionomija veikia mane nerviškai.

Sekundę Deilas mąsto.

- Neketinu jų patraukti į teismą. Rankelmanai, nešdinkis iš čia. - Tedis jau traukiasi atbulas, bet Deilas jį sustabdo. - Minutėle, sakyk, kaip jūs čia patekote?

- Aplinkeliu. Jis iškart už "Golco". *Griausmingas penketas* važiavo tuo keliu. Taip pat ir mūsų garsusis reporteris Vendelas Grinas.

- Vendelas Grinas čia?

Tedis rodo į užkandinės kampą. Deilas atsisuka. Džekas irgi nukreipia žvilgsnį į tą pusę, ir abu mato, kaip Uostytojas išima iš fotoaparato juostelę, o Vendelas stovi sutrikęs ir nieko negali padaryti.

- Dar vienas klausimas. Kaip sužinojote, jog Irmos Freno kūnas yra čia?

- Aš girdėjau, jog šiuose griuvėsiuose penki ar šeši kūnai. Man paskambino mano brolis Erlandas, o jam žmona pasakė.

- Gerai, nešdinkis iš čia, - niršta Deilas. Ir Tedis išeina aukštai pakelta galva, tarsi būtų gavęs medalį už gerą tarnybą miestui bei tėvynei.

- Deilai Hilbertsonai, - tęsia Peris Braunas. - Jūs padarėte viską, ką galėjote. Nuo šio momento tyrimą perimame mudu su leitenantu Bleku. Man reikalinga pokalbio 911 linija įrašo kopija. Ir visų jūsų pavaldinių raportų kopijos. Nuo šiolei jūsų vaidmuo šiame tyrime apsiribos tik tuo, jog turėsite vykdyti mūsų nurodymus ir bendradarbiauti su mumis, kai to prireiks. O mudu su leitenantu Bleku informuosime jus apie tyrimo eigą. Manau, jūs net šito nesate vertas. Niekada neteko matyti tokios suirutės nusikaltimo vietoje. Kiek žmonių buvo užėję į šitą pastatą?

- Trys, - atsako Deilas. - Aš, patrulis Diulakas ir leitenantas Sojeris.

- Atleiskite, argi leitenantas Sojeris vėl sugrįžo į tarnybą policijoje? - klausia Braunas. - O gal tapo etatiniu jūsų policijos nuovados bendradarbiu? Jeigu ne, tai kodėl jam leidote įeiti į šitą pastatą? Ir apskritai, ką jis čia veikia?

- Jis atskleidė daugiau nusikaltimų, negu mudu sugebėsime atskleisti, net jei tarnausime keletą šimtmečių.

Braunas dėbteli į Džeką piktu žvilgsniu, o Džefas Blekas žiūri priešais save. Stovintis už detektyvų nugaros Arnoldas Chrabovskis taip pat žvilgčioja į Sojerį, tik jo žvilgsnis kitoks negu detektyvo Brauno. Dabar Patrakėliui Vengrui labai norisi tapti nematomam. Sutikęs Džeko žvilgsnį, jis iškart nusuka akis ir pradeda mindžikuoti.

"Štai kaip, - suvokia Džekas. - Na, žinoma, tai Patrakėlis Vengras. Kas gi dar galėjo iškrėsti tokią kiaulystę."

Peris Braunas klausinėja Deilo, ką nusikaltimo vietoje veikia Sent Pjeras ir jo draugužiai. Deilas jam aiškina, kad jie padeda suvaldyti minią. Ar Deilas pažadėjo misteriui Sent Pjerui mainais už šią paslaugą teikti informaciją apie tyrimo eigą?

Džekas pasitraukia atgal ir eina prie Arnoldo Chrabovskio.

- Neįtikėtina. - Braunas kraipo galvą. - Sakykite, misteri Hilbertsonai, jūs nusprendėte išlaikyti pauzę ir tik po to pranešti apie Žvejo skambutį mudviem su kolega?

- Aš laikiausi instrukcijų, - atsikerta Deilas. Ir pasisako paskambinęs medicinos bei technikos ekspertams. Beje, jie jau atvyksta čia.

Patrakėlis Vengras stovi tarsi pridėjęs į kelnes. Kai Džekas uždeda ranką jam ant peties, jis sustingsta kaip indėnas tabako parduotuvėje*.

- Nurimk, Arnoldai, - pašnibždomis sako Džekas. O po to pakelia balsą. - Leitenante Blekai, jei jau jūs imatės šitos bylos, yra informacija, kuri jums pravers.

Abu detektyvai atsisuka į jį.

- Žmogus, skambinęs 911 linija, pasinaudojo telefonu automatu, esančiu prie parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos". Deilas užantspaudavo tą telefoną, ir parduotuvės savininkas žino, jog prie jo prieiti draudžiama. Galite rasti ant šio telefono jums reikalingus pirštų atspaudus.

Blekas kažką užsirašinėja į bloknotą, Braunas piktai apžvelgia visus pokalbio dalyvius.

- Ponai, aš manau jums nebūtina čia dalyvauti. Šefe, tegul jūsų žmonės pasirūpina, kad iš čia išvažiuotų visi smalsuoliai. Noriu, jog nieko nebūtų, kai mes su ekspertais iš čia išeisime. Ir jūsų taip pat. Jei turėsiu kokių naujienų, paskambinsiu.

---

* Praėjusio amžiaus viduryje JAV prie įėjimo į vos ne kiekvieną tabako gaminių parduotuvę stovėjo medinė indėno figūra su cigaru rankoje.

Netaręs nė žodžio, Deilas apsisuka, parodo Bobui Diulakui į kelio pradžią prie plento, kur minia jau sumažėjusi iki kelių užsispyrėlių, vis dar teberymančių šalia savo automobilių. Braunas su Bleku paspaudžia ranką medicinos ekspertui, pradeda kalbėtis su technikos ekspertu.

- O dabar pasakyk, Arnoldai, - Džekas atnaujina nebaigtą pokalbį, - ar tau patinka darbas policijoje?

- Man? Patinka. - Arnoldas vengia Džeko žvilgsnio. - Ir aš galėčiau būti geras policininkas, žinau, jog galėčiau, tik šefas manimi nelabai pasitiki. - Ir jis susijaudinęs susikiša rankas į kišenes.

Džekui ir gaila šito iš tiesų nepiktybiško žmogaus, ir norisi jį sugriebus už sprando nutempti iki plento. Arnoldas net geru skautų vadovu negalėtų tapti. Tai dėl jo kaltės Deilas Hilbertsonas buvo viešai pažemintas. Turbūt šita istorija pakenks jam ir per ateinančius rinkimus.

- Bet juk tu nevykdai įsakymų, ar ne taip, Arnoldai?

Jo kūnas pašiurpsta.

- Kas? Aš nieko nepadariau.

- Tu kam nors prasitarei apie skambutį?

- Ne! - Arnoldas įnirtingai purto galvą. - Tik žmonai papasakojau, daugiau niekam. Žvejys kalbėjo su manim, jis man pasakė, kur mergaitės kūnas, ir aš norėjau, kad Pola tai žinotų. Garbės žodis, Holivu... leitenante Sojeri, nemaniau, jog ji kam nors apie tai papasakos, tik norėjau, kad ji žinotų.

- Tai rimta klaida, Arnoldai. - Džekas paniuręs žiūri į jį. - Tu apie tai papasakosi šefui. Dabar pat. Deilas turi žinoti, kodėl viskas nuėjo šuniui ant uodegos, jis neturi dėl to kaltinti savęs. Juk tau Deilas patinka, ar ne taip?

- Šefas? - Arnoldo balse pagarba Frenč Lendingo policijos viršininkui. - Jis... jis pats geriausias. Ar jis manęs neatleis?

- Jis pats nuspręs, Arnoldai, - atsako Džekas. - Tu nusipelnei būti atleistas, bet tau gali ir pasisekti.

Patrakėlis Vengras vilkdamas kojas kulniuoja prie Deilo. Džekas porą sekundžių stebi jų pokalbį, po to eina pro juos prie užkandinės kampo, kur vis dar tebestovi Sent Pjeras ir Vendelas Grinas. Jie tylėdami žiūri vienas į kitą.

- Sveiki, misteri Sent Pjerai, - pasisveikina jis. - Sveikas, Vendelai.

- Ketinu rašyti skundą, - šnypščia Grinas. - Ruošiau tokią sensacingą medžiagą, o šitas kaimietis apšvietė juostą. Neleistina šitaip elgtis su spaudos atstovais! Turime teisę fotografuoti viską, ką manome esant reikalinga.

- Betrūksta, kad dar pasakytum, jog turėjai teisę nufotografuoti ir mano nužudytos dukters kūną. - Uostytojas atsisuka į Džeką. - Šitas šūdžius sumokėjo tai klounų kompanijai, kad jie nukreiptų nuo jo dėme-

sį, todėl niekas ir nepastebėjo, kaip jis pateko į pastatą bei nufotografavo mergaitę.

Vendelas nukreipia pirštą Džekui į krūtinę.

- Jis neturi įrodymų. Bet štai ką tau pasakysiu, Sojeri. Aš ir tave nufotografavau. Tu slėpei savo automobilyje daiktinius įrodymus, ir aš išvilksiu tave į dienos šviesą. Todėl gerai pagalvok prieš susidėdamas su manim, nes sumalsiu tave į miltus.

Raudonas rūkas uždengia Džeko akis.

- Ketinate parduoti mirusios mergaitės nuotraukas?

- O tau kas rūpi? - Vendelo burna paniekinamai išsiviepia. - Juk ir tu nesi toks švarus bei nekaltas, ar ne taip? Gal suvienykime mūsų pastangas?

Raudonas rūkas sutirštėja.

- Ir kaip mes galėtume tai padaryti?

Šalia stovintis Sent Pjeras tai sugniaužia kumščius, tai vėl atgniaužia. Džekas žino, jog Uostytojas teisingai viską suprato, o štai Vendelą Griną apakino mintys apie dolerių kupiūras: jis Džeko žodžiuose girdi ne grasinimą, o dalykinį pasiūlymą.

- Tu leidi man vėl užtaisyti fotoaparatą ir padaryti reikalingas nuotraukas, o aš nė žodžio nesakau apie tave.

Uostytojas pakreipia galvą ir vėl sugniaužia kumščius.

- Be to, aš dosnus vaikinas, duosiu tau dešimt procentų pelno.

Džekui velniškai norisi sulaužyti jam nosį, bet jis tenkinasi smūgiu į reporterio pilvą. Grinas griebiasi už pilvo, susilenkia dvilinkas ir sukniumba ant žemės. Veidas parausta, jis mėgina įkvėpti oro. Akyse siaubas bei nuostaba: kaip jam galėjo šitaip nutikti?

- Matai, aš taip pat dosnus vaikinas, Grinai. Sutaupiau tau tūkstančius dolerių, kuriuos būtum sumokėjęs dantų gydytojui, ir dar apsaugojau nuo žandikaulio lūžio.

- Jau nekalbant apie plastinę operaciją. - Uostytojas daužo dešiniu kumščiu per kairį delną. Jis atrodo taip, tarsi ką tik kažkas jam iš panosės būtų nugvelbęs mėgstamiausią desertą.

Vendelo veidas alyvinis.

- Tavo žiniai, Vendelai, jokių daiktinių įrodymų aš neslėpiau. Nežinau, ką tu ten matei. Jau greičiau juos suradau, nors tu, žinoma, nesuprasi, apie ką aš kalbu.

Vendelui pavyksta įkvėpti į plaučius gurkšnį oro.

- Kai tik galėsi kvėpuoti, dink iš čia. Gali nušliaužti prie savo automobilio ir važiuok kuo toliau. Negaišk laiko, antraip bendras mudviejų draugas pasodins tave į invalido vežimėlį. Ir sėdėsi ramus iki gyvenimo pabaigos.

Vendelas lėtai atsiklaupia, vėl giliai įkvepia. Pakyla. Mojuoja jiems

delnu. To judesio prasmė taip ir lieka neaiški. Galbūt jis prašo Džeko su Uostytoju laikytis nuo jo atokiau, o gal nori pasakyti, jog daugiau nesipainios jiems po kojomis... O gal ir viena, ir antra. Susirietęs, laikydamasis už pilvo, jis dingsta už kampo.

- Turbūt lieku jums skolingas, - ištaria Uostytojas. - Jūsų dėka nesulaužiau savo žmonai duoto pažado. Bet, turiu prisipažinti, Vendelas Grinas - vienintelis žmogus, kuriam man norisi nutraukti viską, kas tik kabo.

- Nežinojau, ar spėsiu užbėgti jums už akių.

- Tikrai, mano kantrybė jau buvo visai pasibaigusi.

Abu vyriškiai šypsosi.

- Uostytojas Sent Pjeras, - baikeris ištiesia ranką.

- Džekas Sojeris, - Džekas jaučia, kad jo ranka atsidūrė lokio letenoje.

- Ketinate palikti darbą policijoje ar ir toliau ieškosite Žvejo?

- O kaip jūs manote? - klausia Džekas.

- Jei prireiks pagalbos ar pastiprinimo, jūs žinote į ką kreiptis. Man labai norisi sučiupti tą kalės vaiką. Manau, kad tik jūs tą galite padaryti.

Pakeliui į Norvilį Henris, įdėmiai išklausęs Džeko pasakojimą apie konfliktą su Grinu bei pokalbį su Sent Pjeru, linksi:

- Vendelas tikrai nufotografavo kūną. Kai tu išėjai iš pastato ir pasukai prie automobilio, girdėjau du kartus spragsint fotoaparatą, bet pamaniau, jog tai Deilas fotografuoja. O kai jūs visi trys įėjote į pastatą, vėl išgirdau ir supratau, jog kažkas nufotografavo mane. "Ką gi, - pamaniau aš tada, - regis, pas mus teikėsi atvykti misteris Vendelas Grinas", - ir įsakiau jam išlįsti iš už kampo. Čia pasipylė visi tie rėkaujantys žmonės. Bet aš išgirdau, kaip misteris Grinas, pasinaudojęs sumaištimi, įsmuko į vidų ir turbūt padarė keletą nuotraukų. O kai jis iš ten išėjo, tavo bičiulis Uostytojas jį pastebėjo ir išmetė juostą. Sent Pjeras toli gražu ne pėsčias, ar ne taip?

- Henri, tu ketinai man visa tai papasakoti?

- Žinoma, bet tu lakstei aplinkui, o aš žinojau, jog misteris Vendelas Grinas nepasitrauks, kol jo neišmes jėga. Daugiau neskaitysiu nė vieno šito rašeivos parašyto žodžio. Niekada.

- Aš irgi, - linkteli Džekas.

- Bet tu neketini nutraukti Žvejo paieškas, kad ir ką kalbėtų šitas pasipūtėlis *faras*?

- Dabar tiesiog negaliu atsisakyti. Atvirai kalbant, manau, jog regėjimai, apie kuriuos vakar buvau užsiminęs, tiesiogiai susieti su šia byla.

- Aivi daivi! Gal sugrįžkime prie Uostytojo... Ar aš teisingai išgirdau, kad jam labai norėjosi nurauti Vendelui viską, kas nereikalinga?

- Turbūt taip.

- Matyt, jis labai įdomus žmogus. Žinau iš Deilo, jog *Griausmingas*

penketas šeštadienio popietes ir vakarus visada leidžia "Send" bare. Kitą savaitę turbūt paimsiu Rados automobilį, nuvažiuosiu į Sentraliją, išgersiu porą bokalų alaus ir paplepėsiu su misteriu Sent Pjeru. Esu įsitikinęs, jog ir apie muziką jis turi savo nuomonę.

- Tu nori važiuoti į Sentraliją? - Džekas spokso į Henrį. Tas šypsosi.

- Aklieji gali puikiai vairuoti automobilį, - atsako Henris. - Galbūt dar geriau negu kai kurie normalūs žmonės. Pavyzdžiui, Rėjus Čarlzas vairavo.

- Liaukis, Henri. Iš kur ištraukei, jog Rėjus Čarlzas vairavo automobilį?

- Vieną kartą, prieš keturiasdešimt metų, kai aš vedžiau radijo programą Sietle, po to jis mane pavežiojo po miestą. Ir jokių problemų. Mes, žinoma, į pagrindines magistrales nevažiavome, bet kartais Rėjus važiuodavo iki penkiasdešimties mylių per valandą greičiu.

- Jei taip tikrai buvo, nejaugi tu nebijojai?

- Žinoma, ne. Aš buvau jo šturmanas. Todėl manau, kad galėsiu nuvažiuoti į Sentraliją. Šitame plente nėra kur pasiklysti. Vienintelė priežastis, dėl kurios aklieji nevairuoja, tik viena: matantieji jiems draudžia sėsti prie vairo. Jie nori, kad mes būtume nuo jų priklausomi. Uostytojas Sent Pjeras mane tikrai suprastų.

- O aš maniau, jog į beprotnamį važiuosiu antroje dienos pusėje, - juokiasi Džekas.

14 skyrius

Aukštos kalvos viršūnėje iki tol vingiuotas 93-iasis plentas išsitiesina ir leidžiasi šlaitu žemyn į miestą. Iš rytinės plento pusės kalvos viršūnė plečiasi, pereidama į žole apaugusią plynaukštę. Čia pat stovi du raudonai nudažyti, jau apsilupę staliukai. Tai tiems, kas nori pasigrožėti puikiu slėnio vaizdu. Šviesią dieną atsiveria vaizdas į tolį per penkiolika mylių. Fermos, laukai, keliai, upeliukai. O horizonte - melsvai žali kalvų siluetai. Ir bekraštis dangus su baltais debesimis. Jie kabo danguje tarsi ką tik išskalbti baltiniai.

Fredas Maršalas pasuka į žvyruotą aikštelę, išjungia "Fordo" variklį.

- Noriu jums kai ką parodyti.

Lipdamas į Fredo automobilį prie savo namų, Džekas laikė rankoje odinį portfelį. Dabar portfelis guli ant jo kelių. Po rankena spindi paauksinti jo tėvo inicialai: FSS, Filipas Stivensonas Sojeris. Fredas keletą kartų smalsiai pažvelgė į portfelį, tačiau nieko neklausė, o ir Džekas nenorėjo liesti šitos temos. "Apie jo turinį mes dar spėsime pakalbėti, - galvoja Džekas. - Po susitikimo su Džude Maršal." Fredas išlipa iš mašinos. Džekas palieka prie sėdynės portfelį ir eina paskui jį. Sustojęs prie pirmo staliuko, Fredas parodo ranka į slėnį apačioje:

- Mes nelabai kuo turime nustebinti turistus, bet ši vieta kaip tik viena iš tokių.

- Įspūdinga, - sutinka Džekas. - Nors, manau, čia visos vietos gražios.

- Džudei labai patinka šitas vaizdas. Kai važiuojame į Ardeną, ji būtinai turi čia sustoti, išlipti iš mašinos, atsipalaiduoti, apsidairyti. Tarsi pasisemti gerų įspūdžių prieš vėl sugrįžtant į kasdienę rutiną. Aš kartais nekantraudavau, galvodavau: "Na, pakaks, juk tūkstančius kartų tu čia viską matei, o man metas į darbą", - bet aš juk vyras. Žodžiu, mes visada išsukdavome iš kelio ir praleisdavome čia keletą minučių. Tik dabar suvokiau, jog mano žmona geriau už mane suprato gyvenimą, ir man derėjo įsiklausyti, ką ji sako.

Džekas šypsosi, sėdasi ant suolo, laukia... Po to kai jie išvažiavo iš namų, Fredas teištarė dvi ar tris padėkos frazes. Dabar Džekui aišku, jog ilgesniam pokalbiui jis pasirinko būtent šitą vietą.

- Rytą buvau užsukęs į ligoninę, ir jinai... na, ji pasikeitė. Pažvelgus į ją, pasikalbėjus, galima suprasti, jog šiandien ji atrodo geriau negu vakar. Vis dar nerimauja dėl Tajaus, bet jau kitaip. Ar manote, jog tai vaistų poveikis? Aš net nežinau, kokius vaistus ji gauna.

- Regis, judu normaliai pasikalbėjote?

- Galima ir taip pasakyti. Pavyzdžiui, ji man papasakojo apie žinutę vakardienos laikraštyje. Ten rašoma apie mažą mergaitę iš La Rivjeros, kuri vos neužėmė trečios vietos kalbos konkurse, bet nežinojo kažkokio keisto žodžio, apie kurį niekas niekada negirdėjo. Kažkoks popoplaksas ar kaip ten...

- Opopanaksas, - pataiso jį Džekas. Jo balsas staiga pasidaro kimus, tarsi kažkas būtų įstrigę gerklėje.

- Jūs irgi skaitėte tą žinutę? Kaip įdomu. Jūs abu įsiminėte tą žodį. Ji klausinėjo sesučių, ką reiškia tas žodis. Viena net žodyne ieškojo, bet tenai tokio žodžio nerado.

Džekas rado šitą žodį savo "Trumpajame Oksfordo žodyne". Jo nominali reikšmė neturėjo nieko bendra su esme. Ten buvo parašyta, jog tai augalo pavadinimas.

- Čia ir yra visas opopanaksas, - šypsosi Džekas. - Pirmoji versija: aiškaus opopanakso apibrėžimo nėra. Antroji: tai pavojinga paslaptis.

- Cha! - Fredas Maršalas, vaikščiojantis tai pirmyn, tai atgal, sustoja už Džeko nugaros. Džekas atsisuka ir mato, kad Fredas žiūri į apačioje besidriekiantį slėnį. - Gal jūs ir teisus. - Jis vis neatitraukia akių nuo kerinčios panoramos. - Gerai, jog ją sudomino tokia smulkmena, išspausdinta laikraštyje...

Jis slapčia nubraukia ašarą, atsisuka ir sutinka Džeko žvilgsnį.

- Prieš jums susipažįstant su Džude, noriu kai ką apie ją papasakoti. Nežinau, kaip jūs tai suprasite. Netgi man tai skamba... Na, aš nežinau...

- O jūs pamėginkite, - pasiūlo Džekas.

- Gerai. - Jis suneria rankų pirštus, palenkia galvą. O kai vėl pakelia, jo akys bejėgiškos tarsi kūdikio. - Ė... nežinau, kaip išsireikšti. Gerai, pasakysiu paprastai. Kažkuri mano blaivaus proto dalis pripažįsta, jog Džudė kažką žino. Aš noriu taip galvoti. Kita vertus, nenoriu pats savęs apgaudinėti, tikinti save, kad ji daugiau ne beprotė, nes jos būklė pagerėjo. Bet aš labai noriu tuo tikėti.

- Patikėkite, ji kažką žino. - Keistas opopanakso sukeltas jausmas išnyksta dar prieš jam ištariant šituos žodžius.

- Ir to, ką Džudė žino, ji net pati gerai nesupranta, - tęsia Fredas. - Bet jūs juk pamenate? Ji žinojo, jog Tajus dingo dar prieš man jai pasakant.

Vyriškis pažvelgia į Džeką kupinomis skausmo akimis ir žengia žingsnį atgal. Išlaisvina pirštus, vėl juos suneria, žiūri žemyn. Griūva dar vienas vidinis barjeras, jį nugali noras papasakoti apie iškilusią prieš jį dilemą.

- Gerai. Štai ką turite žinoti apie Džudę. Ji nepaprasta asmenybė. Suprantama, daugelis vyrų sako, jog jų žmonos ypatingos, bet Džudė iš tiesų tokia. Pirma, ji nuostabaus grožio. Žinoma, ne tai svarbiausia. Ji nepaprastai drąsi ir, regis, susieta su kažkokiais dalykais, kurių daugelis iš mūsų net įsivaizduoti negali. Bet ar šitaip tikrai gali būti? Ar tai tik beprotystė? Galbūt, kraustydamasis iš proto, sukeli isteriją, o po to nepakanka proto kovoti ir susitaikai, nusiramini be priimi viską taip, kaip yra. Aš privalau pasikalbėti su jos gydytoju, nes šitos mintys drasko mano sielą.

- O ką ji pati sako? Ar paaiškino, kodėl pasidarė ramesnė?

Fredas Maršalas įdėmiai žiūri Džekui į akis:

- Pirma, Džudė vis dar įsitikinusi, jog Tajus gyvas. Antra, ji mano, kad jūs - vienintelis žmogus, galintis jį surasti.

- Gerai. - Džekas nenori leistis į smulkmenas, kol nepasikalbėjo su Džude. - Sakykite, ar jūsų žmona neminėjo kokio nors žmogaus, kurį anksčiau pažinojo, kokio pusbrolio, gerbėjo, kuris, jos nuomone, galėtų pagrobti Tajų? - Jo versija skamba dar mažiau įtikinamai, nei Henrio Laideno virtuvėje išsakyta mintis. Maršalo atsakymas ją galutinai paneigia.

- Ne, nebent tai būtų Raudonas Karalius, Gorgas arba Abala. Galiu jums tik viena pasakyti: Džudė įsitikinusi, kad ji kažką mato. Ir nors tai panašu į kliedesius, aš tikiuosi, jog taip nėra.

Netikėtai priešais Džeko akis iškyla tas kitas pasaulis, kur jis rado Tajaus beisbolo kepuraitę su "Briuerių" emblema.

- Ir tenai yra Tajus.

- Jei aš leisiu sau pagalvoti, kad tenai jo nėra, išprotėsiu tiesiog čia ir dabar, - ištaria Fredas. - Žinoma, jei dar neišprotėjau.

- Gal pirmiau pasikalbėkime su jūsų žmona, - pasiūlo Džekas.

* * *

Iš išorės Frenč Lendingo Liuteronų ligoninė primena devynioliktо amžiaus šiaurės Anglijos beprotnamį: purvinai raudonų plytų sienos, patamsėję bokšteliai, arkos, smailėjantis stogas, siauri langeliai, ilgas fasadas, kuris, regis, sugėrė viso šimtmečio dulkes. Didžiulis pastatas įsikūręs vakarinėje Ardeno dalyje, aptvertoje teritorijoje, tarp galingų ąžuolų. Gotiškas siluetas atrodo grėsmingai, Džekui rodosi, jog netrukus jis išgirs vargonų muziką iš Vincento Praiso filmų.

Jiedu įeina pro siauras medines duris ir patenka į įprastą akiai ligoninės koridorių. Prie stalo sėdi vyriškis, vilkintis apsaugininko uniforma. Jis nukreipia lankytojus prie liftų. Suvenyrų krautuvėlės vitrinoje, gėlės bei minkšti žaislai. Pacientai prie specialiai tam skirtų staliukų kalbasi su giminaičiais, kiti sėdi ant kėdžių prie sienos, du gydytojai baltais chalatais kažką aptarinėja. Du apdulkėję šviestuvai virš galvos užlieja koridorių švelnia šviesa, ji žaidžia ant aukštose vazose pamerktų lelijų.

- O! Iš vidaus ligoninė kur kas jaukesnė negu iš išorės, - pastebi Džekas.

- Dažniausiai taip ir būna, - pritaria Fredas.

Jie prieina prie uniformuoto vyriškio.

- Mums į D skyrių, - sako Fredas.

Apsaugininkas meta į juos trumpą žvilgsnį ir įteikia plastiko stačiakampius su užrašu "LANKYTOJAS". Po to rankos mostu nurodo keliauti toliau. Atsidaro lifto durys. Fredas paspaudžia mygtuką "5", ir kabina lėtai šliaužia aukštyn... Prieš dešimtį metų stebėtinai panašioje lifto kabinoje, tik tai atsitiko viename Paryžiaus viešbutyje, Džekas su Iliana Tedesko, Kalifornijos meno mokyklos auklėtinė, praleido dvi su puse valandos. Po to mergina pareiškė, kad tarp jų viskas baigta, nors ji ir dėkinga jam už įdomią kelionę po Europą... Pagalvojęs Džekas nusprendžia, jog nėra reikalo dabar apie tai pasakoti Fredui.

Liftas pasirodo esąs patikimesnis už savo prancūzišką brolį, jis saugiai atgabena vyrus į tikslą, sustoja, atsidaro ir išleidžia į penkto aukšto koridorių.

- Skyrius ten. - Fredas Maršalas rodo į ilgą koridorių, sukantį kairėn.

Du kartus jie praeina pro dvigubas duris, pereina pro B skyrių, pro du erdvius kambarius, suskirstytus į kabinas - pro nišą, ant kurios sienos kabo lentos, informuojančios apie ligoninės darbą; per praviras C skyriaus duris pasuka dešinėn, praeina pro tualetus, archyvą ir galiausiai pasiekia koridorių su lentele "D skyrius". Jiems tolstant nuo lifto, šviesa darosi blankesnė, langai mažesni, sienos vis labiau slegia. D skyriaus koridoriuje šešėliai tirštėja, ant grindų blykčioja vandens balutė.

- Mes esame seniausioje ligoninės dalyje, - sako Fredas.

- Jums turbūt norisi kuo greičiau ištraukti iš čia Džudę? - klausia Džekas.

- Žinoma, kai tik jos gydytojas pasakys, kad galima. Bet aš jus nustebinsiu: mano žmonai čia patinka. Ji sako, jog čia jaučiasi visiškai saugi, o ir žmonių yra labai įdomių. Tarsi tai būtų kruizas.

Džekas juokiasi, jis stebisi, netiki Fredo žodžiais. Tas paliečia jo petį:

- Ką tai galėtų reikšti, kaip jūs manote? Ar jai kur kas geriau, ar dar blogiau?

Koridorius juos atveda į didelį kambarį, kuriame, regis, visą šimtmetį niekas nesikeitė. Tamsiai rudos sienų plokštės, tamsiai rudos medinės grindys. Beveik palubėje du siauri langai. Vyriškis, sėdintis prie pertvaros, spusteli mygtuką, ir atsidaro durys su užrašu "D skyrius" bei šarvuoto stiklo langeliu.

- Jūs galite eiti, misteri Maršalai. O kas šitas ponas?

- Tai Džekas Sojeris. Jis su manim.

- Jis giminaitis ar gydytojas?

- Ne, bet mano žmona nori jį matyti.

- Palaukite minutėlę. - Budėtojas dingsta už durų. Netrukus sugrįžta. Su juo medicinos sesuo. Didžiulės rankos, galingos kojos, veidas kažkoks plieninis... ji labiau primena vyriškį. Moteris prisistato. Tai Džeina Bond, vyriausioji D skyriaus medicinos sesuo. Vardas, pavardė ir gabaritai kelia atitinkamas asociacijas. Ji apžiūrinėja vyrus, ypač Džeką, po to pateikia keletą klausimų ir išnyksta už metalinių durų.

- Prižiūrėtoja, - išsprūsta Džekui.

- Taip ir yra, - linkteli budėtojas. - Rūsti moteriškė ir ne visada teisinga. - Jis atsikrenkščia, žiūri į langą palubėje. - Mes ją vadiname agente "Nulis nulis nulis".

Dar po keleto minučių agentė 000 atidaro duris.

- Galite įeiti, bet iš pradžių įdėmiai išklausykite, ką jums pasakysiu.

Jie tarsi patenka į didžiulį aviacijos angarą, padalintą į sekcijas: vienoje minkšti suolai, kitoje - apvalūs stalai, kėdės, trečioje - du ilgi stalai, ant jų guli piešimo popierius, dėžutės su pieštukais, akvareliniai dažai. Milžiniškoje erdvėje visi tie baldai atrodo žaisliniai. Kai kur ant betoninių grindų guli pilki dembliai. Tolimoje sienoje maži grotuoti langeliai. Kairėje durų pusėje, už stiklinės sienelės, sėdi medicinos seselė ir skaito knygą. Dešinėje, už ilgų stalų, trejos užrakintos metalinės durys, vedančios į atskirus pasaulius. Pojūtis, jog patekai į angarą, išnyksta. Tai jau greičiau kalėjimas.

Patalpa gaudžia nuo kokių trisdešimties vyrų ir moterų balsų. Tik kai kurie iš jų kalbasi su realiu pašnekovu. Pacientai vaikšto ratais, stovi tarsi paminklai, guli ant demblių... embriono poza. Kiti skaičiuoja savo pirštus ar kažką rašo bloknotuose. Žiovauja, verkia, žvelgia į niekur ar-

ba - į save. Vieni vilki žaliais ligoninės chalatais, kiti apsirengę paprastai: marškinėliais, šortais, sportiniais drabužiais, džinsais... Visi be diržų ir jų batai be raištelių. Du raumeningi vyrai, apsivilkę baltais sportiniais marškinėliais, sėdi prie apvalaus stalo ir tarsi sarginiai šunys stebi aplinką. Džekas mėgina surasti akimis Džudę, bet jam nesiseka.

- Juk prašiau manęs įdėmiai paklausyti, misteri Sojeri.

- Atleiskite, - atsako Džekas. - Nesitikėjau, jog skyrius bus toks didelis.

- Ir gerai, kad jis didelis. Žmonių pas mus vis daugėja. - Moteris laukia, kada bus pripažintas jos reikšmingumas. Džekas pritariamai linkteli. Labai gerai. - Aš supažindinsiu jus su kai kuriomis pagrindinėmis taisyklėmis. Jei mane išklausysite, jūsų atvykimas mums visiems bus malonus. Nesižvalgykite į pacientus, nekreipkite dėmesio į tai, ką jie gali jums pasakyti. Venkite staigių kūno judesių bei žodžių. Būkite su jais mandagūs, ir jie paliks jus ramybėje. Jie būsite ko nors prašomi, elkitės taip, kaip jums pataria sveikas protas. Tik prašau neduoti jiems pinigų, aštrių daiktų ar maisto be mūsų gydytojų leidimo. Kai kurie maisto produktai gali būti nesuderinami su vaistais, kuriais juos gydome. Pagyvenusi moteris, vardu Estela Pakard, netrukus prieis ir paklaus, ar ne jūs esate jos tėvas. Galite atsakyti, kaip norite, bet žinokite, jog neigiamas atsakymas ją nuvils. O jei atsakysite "taip", ji bus laiminga iki pat vakaro. Ar dar turite klausimų, misteri Sojeri?

- Kur Džudė Maršal?

- Štai toje pusėje. Sėdi ant suolo nugara į jus. Ar matote ją, misteri Maršalai?

- Iškart ją pamačiau. Ar nuo ryto nėra jokių pasikeitimų?

- Kiek aš žinau, ne. Ją gydantis daktaras Spaiglamanas ateis po pusvalandžio. Jis ir pateiks jums tikslesnę informaciją. Norite, kad nuvesčiau judu pas pacientę, ar nueisite patys?

- Mes patys prieisime prie jos, - sako Fredas Maršalas. - Kiek laiko galime čia būti?

- Duodu jums penkiolika minučių, geriausiu atveju dvidešimt. Jos būklė dar nestabili, nesinorėtų jokių stresų. Dabar ji atrodo pakankamai rami, bet ryšys su realybe silpnėja. Ir, pasakysiu atvirai, pacientė haliucinuoja. Todėl nauja isterija manęs nenustebins. Misteri Maršalai, prašau vengti tokių temų, kurios gali sujaudinti jūsų žmoną, sustiprinti jos nerimą.

- Manote, kad prasidėjo haliucinacijos?

Medicinos sesers Bond šypsenoje jaučiasi užuojauta pašnekovui.

- Sprendžiant iš visko, misteri Maršalai, jūsų žmonai haliucinacijos prasidėjo prieš daugelį metų. Tik jai pavykdavo tai nuslėpti. Tokie nukrypimai nuo normos, kokie būdingi jūsų žmonos elgesiui, neišsivysto per vieną dieną. Jie kaupiasi metai iš metų, ir visą tą laiką žmogus tarsi

elgiasi normaliai. O paskui koks nors įvykis sukelia sprogimą. Šiuo atveju tai buvo jūsų sūnaus dingimas. Leiskite pareikšti jums nuoširdžią užuojautą. Tai baisu.

- Taip, taip, žinoma, - linkčioja Fredas Maršalas. - Bet keistai elgtis Džudė pradėjo dar iki tol...

- Manau, jog tai vienas ir tas pats. Jai reikalinga paguoda. Moters haliucinacijos, pasaulis, kurį pacientė mato jose, pakeičia jai realybę, nes būtent jose ji randa paguodą. Jūs suprantate apie ką aš kalbu, ar ne taip, misteri Maršalai? Juk girdėjote, kaip iš ryto ji kalbėjo apie kelionę į kitus pasaulius.

- Apie keliones į kitus pasaulius? - pakartoja Džekas.

- Tai pakankamai tipiškas šizofrenijos simptomas, - aiškina medicinos agentė Bond. - Tokios fantazijos būdingos pusei mūsų pacientų.

- Manote, jog mano žmona - šizofrenikė?

Medicinos sesuo žiūri kažkur į savo valdų gyventojus.

- Aš nesu psichiatras, misteri Maršalai, bet dvidešimt metų bendrauju su dvasios ligoniais. Todėl iš savo asmeninės patirties galiu pasakyti, jog jūsų žmonos negaliai būdingi klasikiniai paranojinės šizofrenijos požymiai. Nors, suprantama, norėčiau jums pranešti kiek malonesnę žinią. Žinoma, galutinę diagnozę gali nustatyti tik gydytojas Spaiglmanas, jis atsakys ir jūsų klausimus, papasakos apie gydymo eigą...

Šypsena, akimirką blykstelėjusi moters veide, vėl išnyksta.

- Visada sakau naujai atvykusiems lankytojams, kad giminaičiams sunkiau negu ligoniams. Kai kurie mūsų pacientai taip toli nuo realybės, jog kartais jiems galima tik pavydėti.

- Suprantama, - linkčioja Džekas. - Savaime aišku.

- Tuomet eikite. - Jos balse pasigirsta irzli gaidelė. - Mėgaukitės bendravimu.

Jie eina dulkėtomis grindimis prie eilėmis sustatytų suolų. Keletas galvų atsisuka į du vyriškius; juos stebi ir seka daugelis porų akių. Nuo suolo pakyla liesa žila moteris, jos akys maldaujamai žiūri į Džeką. Rankos dreba. Džekas prisiverčia išvengti jos žvilgsnio. Jiems praeinant pro šalį, moteris tyliai sako: "Mano ančiukas buvo už durų, bet aš to nežinojau, todėl jis ir atsidūrė vandenyje."

- Džudė man minėjo, kad jos kūdikis nuskendo vonioje, - aiškina Fredas.

Akies krašteliu Džekas pastebi, jog prie jų skuba vyriškis baltu chalatu. Plaukai sutaršyti, burna praverta. Kai jiedu prieina prie suolo, kur sėdi Džudė, vyriškis pakelia pirštą, tarsi prašytų autobuso vairuotojo sustoti. Džekas stebi jį. Kad ir ką kalbėtų prižiūrėtoja Bond, nesinori, kad koks nors lunatikas trenktų į galvą... Pakeltas pirštas jau beveik prie pat Džeko nosies, apsiblaususios akys tyrinėja jo veidą. Po to žvilgsnis

krypsta į šalį, burna susičiaupia. Vyriškis staiga apsisuka ir nueina. Chalato skvernai plaikstosi, iškeltas pirštas ieško naujo objekto.

"Kas atsitiko? - spėlioja Džekas. - Ne tas autobusas?"

Džudė Maršal nejuda. Ji turbūt girdėjo, jog vyriškis buvo netoli jos, girdėjo jo kvėpavimą, greitus žingsnius, tačiau sėdi sau kaip sėdėjusi, atsukusi nugarą, įsmeigusi akis į vieną tašką. Apsivilkusi žaliu chalatu, visiškai atsiribojusi nuo aplinkos. Jei dabar išplautum ir sušukuotum jos plaukus, aprengtum kelioniniu kostiumu, šalia pastatytum lagaminą, ji būtų panaši į moterį, sėdinčią ant suoliuko geležinkelio stotyje ir laukiančią traukinio.

Dar net nepamatęs Džudės Maršal veido, neišgirdęs pirmo jos ištarto žodžio, Džekas pajunta tuos pačius jausmus, kuriuos visada patiria, prieš iškeliaudamas į paralelinį pasaulį.

- Pasakysiu jai, kad mes jau čia, - šnabžda Fredas ir apeina aplink suolą, kad galėtų atsiklaupti prie žmonos. Džudė vos palinksta pirmyn... į neapsakomą sielos skausmą, į meilę bei nerimą, kurie dabar akivaizdžiai matyt gražiame jos vyro veide. Ilgi auksaspalviai jos plaukai surišti.

- Kaip jautiesi, mieloji? - švelniai klausia Fredas.

- Man viskas gerai. Žinai, mielasis, noriu čia pabūti kurį laiką. Medicinos sesuo įsitikinusi, kad aš visiška beprotė. Tai tik į naudą.

- Čia yra Džekas Sojeris. Ar norėtum su juo pasimatyti?

Džudė pasilenkia, paploja vyrui per sulenktą kelį.

- Paprašyk, kad misteris Sojeris prieitų prie manęs, o tu atsisėsk šalia.

Džekas apeina suolą, jis neatitraukia žvilgsnio nuo Džudės Maršal galvos, bet moteris neatsisuka į jį. Vis dar klūpėdamas ant vieno kelio, Fredas paima Džudės ranką, tarsi ketindamas ją pabučiuoti. Dabar jis primena įsimylėjusį riterį, klūpantį priešais savo širdies karalienę. Džekas mato moters skruostikaulį, kraštelį nesišypsančios burnos, galiausiai - jos profilį. Jis tarsi įlūžęs ledas pirmomis pavasario dienomis. Idealus profilis, jo vieta kur nors ant brangakmenio ar ant monetos, švelnus lūpų vingis, klasikinė nosis, gracinga žandikaulio linija... tikra tobulybė. Beje, keistai pažįstama...

Šitas grožis jį pribloškė ir priminė kitą kadaise matytą veidą. Kieno? Greisės Keli? Ketrin Deniov? Ne, Džudės profilį jis matė realybėje, ne ekrane.

Džekas eina aplink suolą. Fredas pakyla, moters veidas pusiau pasisuka. Džekas atmeta mintį, jog jiedu kažkur buvo susitikę. Juk tai absurdas.

Moteris nepakelia akių, pažvelgia į Sojerį tik tada, kai tas atsistoja

priešais ją. Plaukai išblukę, susivėlę. Po chalatu - seni žydros spalvos naktiniai marškiniai. Tačiau, nepaisant nieko, Džudė Maršal iš pirmo žvilgsnio krenta Džekui į širdį.

Elektros iškrova, prasidėjusi nuo regėjimo nervo, supurto visą kūną ir paskelbia galutinį bei neapskundžiamą nuosprendį: Džudė Maršal pati gražiausia kada nors jo sutikta moteris. Jis baiminasi, jog jausmų galia gali jį išduoti. Jam taip nesinori atrodyti kvailiu Džudės akyse. Visos pagarsėjusios, pripažintos gražuolės, kurios turėjo ką parodyti, lyginant su Džude Maršal atrodytų kaip mažos mergaitės, apsirengusios Helovino kostiumais. Visas jo buvusias mylimąsias ši moteris verčia slėptis kuo toliau. Džekas tik dabar suvokia niekada nepatyręs nieko panašaus į meilę. Džudės grožis - tai ne atspindys veidrodyje. Jis tikras, didžiulis, gilus, nematomas - jis tik aisbergo viršūnė.

Džekas net negali patikėti, jog maloniam, geraširdžiam Fredui šitaip pasisekė: vesti tokią moterį. Ar ji pati žino, kokia yra kerinti? Jei Džudė būtų vieniša, Džekas vestų ją net negalvodamas. Jam jau atrodo, jog jis įsimylėjo šią moterį, vos tik išvydęs jos pakaušį.

Bet jis negali mylėti šitos moters - ji Fredo žmona ir jųdviejų sūnaus motina. Todėl Džekui nieko daugiau nebelieka, kaip ir toliau gyventi be jos.

Ji ištaria trumpą sakinį, kuris užlieja Džeką vibruojančia garsine banga. Džekas pasilenkia atsiprašinėdamas, o Džudė nusišypso ir gestu parodo jam atsisėsti priešais. Jis sėdasi ant grindų, sukryžiuoja kojas, vis dar negalėdamas įveikti ką tik patirto šoko.

Jos nuostabus veidas išduoda, jog moteris supranta, kas dedasi Džeko širdyje, ir tai jos visai nestebina. Džekas išsižioja, ketindamas kažko paklausti. Jis dar nežino, ko paklaus, tik jaučia, jog turi tai padaryti. Nesvarbu, ko paklaus. Juk negali jis ir toliau sėdėti kaip prikaltas bei spoksoti į kerintį jos veidą.

Dar nespėjus jam ištarti nė žodžio, viena realybė pakeičia kitą, ir Džudė Maršal akies mirksniu virsta pavargusia trisdešimtmete moterimi susitaršiusiais plaukais, patamsėjusiais paakiais, kuri sėdi ant suolo užrakintame psichiatrijos skyriuje ir žiūri į jį. Tarsi galima būtų pamanyti, jog Džekas atgauna sveiką nuovoką, tačiau jam atrodo, jog tai kažkoks Džudės triukas. Moteris tai daro norėdama jį atitinkamai nuteikti, kad jis nesistebėtų tuo, ką netrukus išgirs iš jos lūpų.

O iš vyriškio lūpų išsprūsta kvaili, banalūs žodžiai: Džekas kalba apie tai, koks jam malonus šitas susitikimas.

- Ir aš džiaugiuosi pagaliau su jumis susipažinusi, misteri Sojeri. Esu girdėjusi apie jus daug gero.

Jis ieško... laukia ženklo, patvirtinančio, jog Džudė pajuto reikš-

mingumą to momento, kurį jiedu ką tik išgyveno, tačiau mato tik šiltą moters šypseną.

- Kaip jums čia? - klausia jis.

- Prie tokios draugijos, žinoma, reikia priprasti, bet čia dažniausiai patenka pasiklydę žmonės, kurie negali surasti kelio atgal, štai ir viskas. Kai kurie labai inteligentiški. Kalbėti su jais nepalyginamai įdomiau, negu su kai kuriais sveikaisiais. Galbūt anksčiau derėjo patekti į D skyrių? Buvimas čia man padėjo kai ką suvokti.

- Pavyzdžiui?

- Pavyzdžiui, supratau, jog yra daugybė būdų pasiklysti... Kaip tik dėl to pasiklysti daug lengviau, negu kai kas įsivaizduoja. Mane supantys žmonės nemoka slėpti savo jausmų, daugelis nežino, ką daryti su savo baime.

- O ką su ja galima daryti?

- Priimti... kaip neišvengiamą dalyką. Štai ir viskas! Nesakyti: aš pasiklydau ir nežinau, kaip sugrįžti... o eiti tolyn. Žingsniuoti ir žingsniuoti, kol dar labiau nepasiklysi. Jūs turite tą žinoti, Džekai Sojeri. Ypač jūs.

- Ypa... - Ir dar jam nespėjus pabaigti minties, pagyvenusi moteris geraširdišku, raukšlėtu veidu atsisėda Džekui už nugaros ir paliečia jo petį.

- Atleiskite, - ji droviai tarsi vaikas palenkia galvą, - aš noriu jūsų kai ko paklausti. Ar jūs mano tėvas?

Džekas nusišypso:

- Leiskite man iš pradžių jūsų paklausti. Ar jūs esate Estela Pakard?

Blykstelėjusi akimis, moteris linkčioja.

- Tada taip. Aš esu jūsų tėvas.

Moteris džiaugsmingai suploja delnais, apsisuka ir nueina, spindėdama džiaugsmu. Kiek paėjėjusi atsisuka, mojuoja Džekui ranka ir eina toliau.

Kai Džekas pagaliau sugrįžta žvilgsniu prie Džudės Maršal, ji šiek tiek pakėlusi kasdienybės šydą, bet ir to pakanka, kad pastebėtum, kokia nepaprasta šios moters siela.

- Jūs labai geras žmogus, Džekai Sojeri. Ir garbingas. Suprantama, esate ir labai žavus, bet šie dalykai ne visada suderinami. Norite, kad jums papasakočiau apie save?

Džekas pasižiūri į Fredą. Tas laiko žmoną už rankos ir visas spindi.

- Noriu. Papasakokite viską, ką manote esant reikalinga.

- Kai ko nesugebėsiu išreikšti žodžiais. Bet žinau, kad jūs vis tiek suprasite. Galiu pasakyti, jog jūsų išskirtinė išvaizda nepavertė jūsų pasipūtėliu. Ir vidus jūsų ne tuščias, kaip dažnai nutinka gražuoliams vyrams. Pagrindinė to priežastis - geras auklėjimas. Galiu nedvejodama pasakyti, kad turėjote nuostabią mamą. Ar aš teisi?

Džekas juokiasi, nustebintas jos intuicijos.

- Nežinojau, jog tai matyti.

- Ir žinote iš kur? Tai atskleidžia jūsų požiūris į visiškai svetimus žmones. Jūs mumyse matote asmenybes, o ne bukagalvius kaimiečius, todėl esu įsitikinusi, jog galiu jumis pasikliauti. Gerai, kad jūsų motinos pastangos nenuėjo veltui. Aš taip pat buvau gera motina, bent jau stengiausi būti... todėl žinau, apie ką kalbu. Aš matau...

- Sakote, jog buvote gera motina. Kam kalbėti...

- Būtuoju laiku? Todėl, kad aš kalbu apie tai, kas buvo iki tol, kai...

Fredo veide pasirodo nerimas.

- Ką reiškia - iki tol kai?

- Misteris Sojeris gali žinoti. - Ir Džudė pažvelgia į Džeką prašančiu žvilgsniu.

- Atleiskite, manau, jog aš nežinau.

- Iki tol, kol patekau čia, ir pagaliau atsirado galimybė daug ką apgalvoti. Anksčiau mane mirtinai gąsdino viskas, kas man darėsi. Po to suvokiau, jog galiu pažvelgti giliau į save ir išanalizuoti tuos nepaprastus dalykus, kurie man atsitiko. Iki tol, kol atsirado laisvo laiko. Iki kelionių. Manau, kad aš ir dabar esu gera motina, bet... jau nebe ta motina.

- Mieloji, prašau. Tu ta pati, tik dabar tau nervinis stresas. Mes turime pasikalbėti apie Taileri.

- Mes ir kalbame apie jį. Misteri Sojeri, ar jūs žinote aikštelę 93-iajame plente, ten, kur kelias kyla į kalną, maždaug už mylios nuo Ardeno?

- Mačiau ją šiandien, - atsako jai Džekas. - Fredas man parodė.

- Matėte visas tas fermas? Ir kalvas horizonte?

- Taip. Fredas man pasakė, kad jums labai patinka tas vaizdas.

- Tenai man visada norisi sustoti ir išlipti iš automobilio. Man tikrai patinka tas vaizdas. Laukai, miškai, upės, bet už jų kyla kalvos, jos viską uždengia, ir toliau jau nieko nematai. O dangus virš kalvų tebėra. Ir tai įrodo, jog kitoje kalvų pusėje taip pat yra pasaulis. Keliaujant galima tenai patekti.

- Taip, jūs tenai galite patekti, - sako Džekas ir jaučia, kaip kūnas eina pagaugais.

- Aš? Aš galiu keliauti tiktai mintimis. Žinau, kaip tą padaryti tik todėl, jog patekau į beprotnamį. Bet aš staiga supratau, kad jūs galite patekti į tą pasaulį, esantį kitoje kalvų pusėje.

Džeko burnoje sausa kaip dykumoje. Jis jaučia vis didėjantį Fredo Maršalo nerimą, bet niekuo negali jam padėti. Jam norisi paklausti šios moters daugybės dalykų, tačiau jis užduoda patį paprasčiausią klausimą:

- Kaip jūs tai supratote? Ką turite omenyje, taip sakydama?

Džudė išlaisvina ranką iš Fredo delnų ir ištiesia Džekui. Džekas ją

suspaudžia. Moteris spindi kaip švyturys naktyje, kaip laužas ant aukšto skardžio. Ji tokia nuostabi, tokia nepaprasta.

- Sakykime taip... Tamsią naktį arba kai ilgai būdavau viena, kažkas imdavo su manimi pašnibždomis kalbėtis. Ne į ausį - toks įspūdis, jog jis šnabždėjo būdamas už sienos. Mergaitė. Mano amžiaus, tokia pati kaip aš. Ir jeigu aš tuo momentu užmigdavau, visada sapnuodavau vietą, kur gyveno ta mergaitė. Pavadinau tą vietą Užribiu. Tai toks pat pasaulis, kaip ir Kaulio apskritis, tik jis šviesesnis, švaresnis... jis stebuklingas. Tenai žmonės važinėja karietose, gyvena didžiulėse baltose palapinėse. Užribyje kai kas moka net skraidyti.

- Jūs teisi, - sako jai Džekas. Sunerimęs Fredo žvilgsnis nuo žmonos nuslysta prie Džeko, o šis priduria: - Tai atrodo neįtikėtina, bet ji teisi.

- Prieš prasidedant Frenč Lendinge visam šitam košmarui, buvau beveik pamiršusi apie Užribį. Jis pasiliko mano vaikystėje. Nuo dvylikos ar trylikos metų nebegalvojau apie jį. Bet kai virš Fredo, mūsų sūnaus ir manęs pradėjo kauptis debesys, mano sapnai darėsi vis panašesni į košmarus, o gyvenimas vis labiau tolo nuo realybės. Pati nežinodama kodėl, rašinėjau kažkokius žodžius, kalbėjau nesąmones, jaučiausi draskoma į dalis. Tada nesuvokiau, jog Užribis mėgino šitaip susisiekti su manim. Mergaitė už sienos kažką man šnabždėjo, tik dabar ji jau buvo suaugusi ir, regis, labai išsigandusi.

- Kodėl nusprendėte, jog aš galėsiu jums padėti?

- Tai atsitiko seniai, kai jūs areštavote Kinderlingą, ir jūsų nuotrauką išspausdino laikraštyje. Vos pažvelgus į tą nuotrauką, pamaniau: "Šitas žmogus žino apie Užribį". Net negaliu pasakyti, kodėl taip nusprendžiau. Tiesiog supratau, pajutau tai. O po to, kai dingo mano sūnus Tajus, aš išprotėjau ir atsipeikėjau toje vietoje, Užribyje... tada pamaniau: jeigu būtų galimybė pažvelgti į kai kurių žmonių smegenines, D skyrius nedaug kuo skirtųsi nuo Užribio. Ir vėl prisiminiau jūsų fotografiją. Pradėjau galvoti apie keliones. Tą rytą mintimis klaidžiojau po Užribį, mačiau jį, liečiau. Kvėpavau tenykščiu neįtikėtinai gaiviu oru. Ar jūs žinojote, misteri Sojeri, jog tenai yra kengūros dydžio triušių? Jau tik į juos pažvelgus, norisi juoktis.

Džekas plačiai šypsosi, pasilenkia pabučiuoti jos ranką. Visai taip, kaip jos vyras Fredas.

Moteris labai švelniai atitraukia ranką.

- Kai Fredas man pasakė, kad jūs padedate policijai, iškart supratau, jog čia atsiradote neatsitiktinai.

Ta moteris apstulbina Džeką. Pačiu baisiausiu gyvenimo momentu, kai pagrobė jos sūnų, kai protas ją apleidžia, ji pasinaudojo atmintimi, kad vėl susigrąžintų jėgas. Ir padarė stebuklą. Pasąmonės gelmėse surado gebėjimą keliauti. Būdama uždaroje erdvėje, psichiatrijos ligoninėje,

sugebėjo persikelti į kitą pasaulį, kurį pažinojo tik iš vaikiškų sapnų. Turbūt jai tai pavyko tik dėka neregėtos drąsos, apie kurią užsiminė ir jos vyras.

- Vieną kartą jūs kažką padarėte, ar ne taip? - klausia jo Džudė. - buvote Užribyje ir kažką padarėte... kažką svarbaus. Galite nesakyti, aš ir taip viską matau. Bet jūs turite patvirtinti, kad aš išgirsčiau. Todėl ištarkite "taip".

- Taip.

- Ką padarėte? - klausia Fredas. - Sapnų šalyje? Kaip jūs galite sakyti "taip"?

- Luktelėkite, - sako Džekas. - Aš jums paskui kai ką parodysiu. - Ir vėl žvilgsniu sugrįžta prie nuostabios moters, sėdinčios priešais jį. Džudė spindi, šviečia iš vidaus: savo intuicija, drąsa, valios stiprybe. Nors jam ši moteris - uždraustas vaisius, dabar tai vienintelė moteris šitame ar kitame pasaulyje, kurią jis galės mylėti iki gyvenimo pabaigos.

- Jums atsitiko tas pat, kaip ir man, - postringavo Džudė. - Jūs pamiršote apie tą pasaulį. Tapote policijos detektyvu. Vienu iš geriausių visų laikų detektyvu. Ir žinote kodėl?

- Manau, todėl, kad man patinka šitas darbas.

- O kuo būtent jis jums patinka?

- Tai galimybė padėti žmonėms. Ginti paprastus žmones. Sodinti į kalėjimą nusikaltėlius. Įdomus buvo darbas.

- Jūs manėte, kad jis visada liks įdomus, nes visada teks spręsti naujas problemas, atsakinėti į naujus klausimus.

Ji pataiko tiesiai į dešimtuką, nors iki šiol pats Džekas tokiu kampu nebuvo pažvelgęs į savo darbą.

- Visiškai teisingai.

- Jūs buvote didis detektyvas... net tada, kai pats to nežinojote, nes jums reikėjo kažką surasti... kažką gyvybiškai svarbaus.

"Aš policininkas", - prisiminė Džekas naktį už storos sienos girdėtą balsą. Balsas kreipėsi į jį.

- Jums reikėjo kažką rasti, kad išgelbėtumėte savo sielą.

- Taip, - linkteli Džekas ir jaučia akyse besitvenkiančias ašaras. Visada norėjau rasti tai, ko man stigo. Visas mano gyvenimas - ieškojimas paslapties, kuri galėtų daug ką paaiškinti.

Blyksteli prisiminimas, ryškus tarsi spalvoto filmo epizodas. Milžiniška palapinė, baltas kambarys, kuriame miršta žavi mirtinai serganti karalienė... ir maža mergaitė.

- Ar ir jūs tą vietą vadinote Užribiu? - klausia Džudė.

- Aš ją vadinau Teritorijomis. - Pojūtis toks, tarsi jis atidarytų skrynią su brangenybėmis, kuriomis pagaliau galės su kažkuo pasidalinti.

- Geras pavadinimas. Fredas šito nesupras. Bet kai aš šįryt nuvy-

kau tenai, tai staiga pajutau, jog mano sūnus irgi kažkur čia, Užribyje... Arba jūsų Teritorijose. Jį ten paslėpė. Žinoma, berniukui vis dar gresia pavojus, bet jis gyvas ir sveikas. Kameroje. Miega ant grindų. Bet tikrai gyvas bei sveikas. Jūs manote, kad gali šitaip būti, misteri Sojeri?

- Minutėlę, - įsiterpia Fredas. - Suprantu tavo jausmus, man taip pat norisi tuo tikėti, bet realus pasaulis, kuriame mes gyvename, vis dėlto yra čia.

- Manau, kad yra daug realių pasaulių, - prieštarauja jam Džekas. - Ir esu įsitikinęs, jog Tajus tikrai kažkur Užribyje.

- Ar galite jį išgelbėti, misteri Sojeri? Galite sugrąžinti jį čionai?

- Jūs jau pati pasakėte, misis Maršal, kad aš čia atsiradau neatsitiktinai.

- Sojeri, aš tikėjausi, jog iš judviejų jūs būsite bent kiek protingesnis, - sako Fredas. - Bet, regis, mūsų pokalbis baigtas. Čia jau ateina prižiūrėtoja.

Išvažiuojant iš automobilių stovėjimo aikštelės, Fredas meta žvilgsnį į portfelį, gulintį ant Džeko kelių, bet nieko nesako. Tyli, kol jie pasiekia 93-ąjį plentą.

- Džiaugiuosi, kad važiavote su manim.

- Ačiū jums, - atsako Džekas. - Aš irgi džiaugiuosi.

- Jaučiu, jog mano protas neleidžia man iki galo suvokti judviejų pokalbio, bet norėčiau sužinoti jūsų nuomonę. Manote, kad mūsų susitikimas buvo naudingas?

- Viskas labai gerai. Jūsų žmona... Aš netgi... Nerandu žodžių. Ji tokia šaunuolė.

Fredas linkteli, skersuodamas į Džeką:

- Tai jūs negalvojate, kad ji išprotėjo?

- Norėčiau būti tokiu bepročiu.

Tiesi asfalto juosta kyla nuolaidžia kalva, atrodo, jog ji neria į mėlyną dangaus bedugnę.

Dar vienas Fredo žvilgsnis.

- Ir jūs sakote matęs tą vietą, kurią ji vadina Užribiu?

- Taip, aš ją mačiau. Nors tuo sunku patikėti.

- Jūs nieko neišsigalvojate? Nepučiate man miglos? Galite prisiekti?

- Prisiekiu.

- Jūs tenai buvote? Ne sapnuose, o iš tikrųjų?

- Tą vasarą man buvo dvylika metų.

- O aš ar galiu tenai patekti?

- Turbūt ne. - Žinoma, tai melas, nes Fredas galėtų tenai patekti, jei Džekas jį pasiimtų drauge, bet šitas duris Džekas nori kuo tvirčiau uždaryti. Jis gali įsivaizduoti, kaip atsiveda į paralelų pasaulį Džudę Maršal... o Fredas - tai kita istorija. Džudė užsitarnavo kelionę į Teritorijas, ji iškart

tenai pasijustų sava, bet Fredas net negali patikėti jas egzistuojant, jis būtų Džekui tik stabdis. Tą Sojeris jau patyrė su Ričardu Sloutu.

- Turbūt jūs teisus, - linkteli Fredas. - Jei neprieštaraujate, norėčiau sustoti ant kalvos viršūnės.

- Gera mintis.

Jie pakyla į kalvą ir Fredas pasuka į apžvalgos aikštelę. Tačiau, užuot išlipęs iš automobilio, parodo į portfelį, gulintį ant Džeko kelių:

- Jūs norėjote kažką man parodyti?

- Taip. Ketinau parodyti anksčiau, bet po to, kai sustojote čia, nusprendžiau palaukti ir iš pradžių pasikalbėti su jūsų žmona. O dabar džiaugiuosi savo sprendimu. Dabar man nereikia aiškinti, kaip ir kur aš ją radau.

Džekas atidaro portfelį ir ištraukia beisbolo kepuraitę, kurią rado šįryt.

- Pasižiūrėkite, - jis ištiesia kepurę Fredui.

- Šventas Dieve, - murma Fredas. - Tai... tai?.. - Jis apžiūri kepurę ir galutinai įsitikina, kad ji priklauso jo sūnui, garsiai įkvepia oro, pakelia į Džeką akis. - Tailerio beisbolo kepuraitė. Viešpatie, ji Tailerio! O, Dieve. - Jis spaudžia kepurę prie krūtinės, giliai kvėpuodamas ir neatitraukdamas nuo Džeko akių. - Kur jūs ją radote? Kada?

- Radau ją šįryt ant kelio. Toje vietoje, kurią jūsų žmona vadina Užribiu.

Fredas dejuodamas atidaro mašinos dureles ir iššoka iš kabinos. Kai Džekas jį pasiveja, vyriškis jau stovi ant skardžio krašto ir žiūri į tolimas melsvai žalias kalvas. Jis atsisuka į Džeką:

- Manote, jis dar gyvas?

- Manau, kad taip.

- Tame pasaulyje. - Fredas rodo į kalvas. Iš jo akių srūva ašaros. - Pasaulyje, kuris, Džudės nuomone, yra kažkur tenai.

- Taip.

- Tai keliaukite ir suraskite jį! - šaukia Fredas Maršalas. Jo skruostai sudrėkę nuo ašarų. Jis purto kumštyje suspaustą kepurę. - Eikite tenai ir parveskite jį atgal, velniai jus rautų! Man negalima tenai patekti, tad eikite jūs, tai jūsų pareiga! - Jis ryžtingai prieina prie Džeko, atrodo, kad suduos jam, bet... staiga apkabina ir pravirksta kaip vaikas.

Džekas palaukia, kol jis nusiramins. Tada sako:

- Padarysiu viską, ką tik galėsiu.

- Aš žinau. - Fredas atsitraukia, nusišluosto veidą. - Atleiskite, jog jus apšaukiau. Žinau, kad nuoširdžiai norite mums padėti.

Vyrai pasisuka, ketindami sugrįžti prie automobilio. Toli vakaruose žemė atrodo tarsi uždengta šviesiai pilka antklode.

- Kas tai? - klausia Džekas. - Lietus?

- Ne, rūkas, - atsako Fredas. - Kyla nuo Misisipės.

Trečia dalis
TEN, KUR VISADA VIEŠPATAUJA NAKTIS

15 skyrius

Vakarop temperatūra nukrenta net penkiolika laipsnių: virš Kaulio apskrities praeina šaltas atmosferos frontas. Audros nėra, tačiau dangaus spalva tampa violetinė ir pakyla rūkas. Jo atsiradimo vieta - upė, jis lėtai slenka virš Čeizo gatvės, prarydamas iš pradžių griovius, po to šaligatvius, galiausiai ir pačius namus. Visko jis nepajėgia uždengti, tą gali padaryti tik žiemos bei pavasariniai rūkai, bet jis pakeičia siluetus ir niveliuoja spalvas. Apgaubti rūko, įprastiniai dalykai atrodo svetimi. Ir dar jūros kvapas, kuris skverbiasi giliai į šnerves bei žadina tą smegenų dalį, kuri pasirengusi patikėti egzistuojant monstrus, šmirinėjančius rūko priedangoje... Nuo to nugara šliaužioja baimė, o širdis stipriau daužosi krūtinėje.

Debė Anderson vis dar budi policijos nuovadoje, Samnerio gatvėje. Arnoldą Chrabovskį išsiuntė namo, galima sakyti, nušalino nuo tarnybos, ir jis jaučia būtinybę pateikti žmonai porą trejetą klausimų. Atsakymus į juos vyriškis jau beveik žino, todėl širdį graužia nerimas. O Debė susirūpinusi stovi prie lango su kavos puodeliu rankoje.

- Nepatinka man visa tai, - sako ji paniurusiam Bobui Diulakui, kuris rašo pranešimą. - Primena kadaise per televizorių matytus siaubo filmus.

- Siaubo? - klausia Diulakas ir pakelia galvą.

- Na, taip. - Ji žvelgia į vis tirštėjantį rūką. - Apie Drakulą. Džeką Skerdiką.

- Nieko nenoriu girdėti apie Džeką Skerdiką, - atkerta Bobas. - Tu jau man atleisk, Debe. - Ir jis tęsia savo darbą.

Automobilių stovėjimo aikštelėje šalia parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos" misteris Radžanas Patelis stovi prie telefono automato, kuris vis dar apjuostas geltona juosta. Misteris Patelis negali mums pasakyti, kada šiuo telefonu bus galima naudotis. Jis žiūri į miesto centrą, kuris atrodo taip, tarsi kiltų iš didžiulio indo, pilno grietinės. Žemesniame Čeizo rajone namai paskendę rūke, matosi tik viršutiniai aukštai.

- Jeigu jis tenai, apačioje, - kalbasi pats su savimi misteris Patelis, - šiandien tas monstras galės daryti ką tik panorėjęs.

Jis sukryžiuoja ant krūtinės rankas, kūnu nubėga drebulys.

Deilas Hilbertsonas namuose. Čia tai stebuklų stebuklas. Jis ketina papietauti su žmona bei sūnumi, net jeigu po to ir visas pasaulis sugriūtų. Išeina iš kabineto, kur dvidešimt minučių kalbėjo telefonu su detektyvu Džefriu Bleku (tik neįtikėtinomis valios pastangomis jam pavyko sutramdyti pyktį bei nepradėti šaukti) ir mato prie lango stovinčią žmoną. Susirūpinusi, visai taip pat kaip ir Debė Anderson, tik vietoje kavos puodelio jos rankoje vyno taurė.

- Rūkas. - Saros balse pasibjaurėjimas. - Tai jau ne laiku. Jeigu jis ten...

- Nedrįsk užsiminti apie tai, - pertraukia ją Deilas. - Net galvoti nedrįsk.

Nors puikiai žino, kad nė vienas iš jų negali apie tai negalvoti. Rūke paskendusios Frenč Lendingo gatvės jau ištuštėjusios: parduotuvėse nesimato pirkėjų, gatvėse be reikalo vaikštinėjančių, parkuose besiilsinčių žmonių. Ir jau tikrai niekur nėra vaikų. Tėvai dabar jų iš namų neišleidžia.

- Negalvosiu, - sutinka moteris. - Tai viskas, ką aš dabar galiu.

- Kas pietų?

- Ką pasakysi apie troškintą vištieną?

Toks karštas patiekalas nelabai sėkmingas pasirinkimas eiliniam liepos mėnesio vakarui, bet šis vakaras vėsus, todėl Deilas patenkintas šypsosi. Prieina prie žmonos, apkabina ją:

- Puiku. Ir kuo anksčiau, tuo geriau.

Ji atsisuka. Veide nusivylimas.

- Važiuosi į nuovadą?

- Turbūt manęs ten nereikia, jei jau atvykę detektyvai Braunas ir Blekas ėmėsi šitos bylos...

- Savimylos... bukagalviai. Man jie niekada nepatiko.

Deilas šypsosi. Jis žino, jog ankstesnės Saros Esbiuri niekada nejaudino, kaip jos vyras uždirba pragyvenimui, todėl Deilą džiugina akivaizdžiai išsakytas jos nepasitenkinimas tuo, kad jis nušalintas nuo tyrimo. Ypač dabar. Nes ši diena tikrai buvo pati blogiausia... Ir baigėsi tuo, jog teko nušalinti nuo darbo Arnoldą Chrabovskį. Deilas žino, kad vaikinas neprarado vilties artimiausiu metu vis dėlto sugrįžti į darbą. Baisiausia, jog Arnis greičiausiai teisus. Įvertinus įvykių raidą, darosi aišku, kad jam prireiks netgi tokio nemokšos kaip Arnoldas Chrabovskis.

- Iš principo man nereikia tenai važiuoti, bet...

- Tave kankina nuojauta.

- Taip.

- Gera ar bloga? - Sara gerbia vyro intuiciją. Štai kad ir dėl jo sprendimo pasitelkti Džeką Sojerį. Šiandien ji nė trupučio neabejoja, jog vyro sprendimas buvo teisingas.

- Ir tokia, ir kitokia, - ištaria Deilas ir nieko nepatikslinęs keičia pokalbio temą: - Kur Deivas?

- Piešia, atsisėdęs prie virtuvinio stalo.

Nuo šešerių metų Devidas Hilbertsonas pamėgo piešti. Pasibaigus pamokoms, jis jau sunaudojo dvi dėžutes spalvotų pieštukų. Sutuoktiniai dažnai kalbėdavosi apie tai, kad jų šeimoje auga dailininkas. Deilas, padėdamas Džekui Sojeriui pakabinti didžiulius paveikslus, prisiminė sūnaus polinkį. Jis labai tikėjosi, kad jų berniukas taps garsiu dailininku. Savo svajonėse jis nukeliaudavo taip toli, jog net tamsoje bijo apie jas prasitarti.

Su vyno taure rankoje Deilas eina į virtuvę.

- Ką tu pieši, sūnau? Ką...

Jis nutyla. Pieštukai guli ant stalo. Šalia nebaigtas piešinys... Galbūt skraidanti lėkštė... ar apvalus kavos staliukas.

Durys į kiemą atidarytos.

Žvelgdamas į tirštą rūką, slepiantį sūpynes bei gimnastikos aikštelę, Deilas jaučia, jog gerklę gniaužia baimė. Jis vėl pajunta nužudytų vaikų pūvančių kūnų kvapą. Įsitikinimas, kad jo šeimoje to nenutiks - visada taip atrodo, jog kažkas atsitinka tik kitiems - staiga išnyksta. Ateina realybės suvokimas: berniuko nėra. Žvejys išviliojo jį iš namų ir nusitempė į rūką. Deilas net mato kreivą šypsena Žvejo veide. Mato geltoną pirštinę, užspaudusią vaikui burną, bet... nemato iš baimės išsiplėtusių berniuko akių.

Į rūką... už mums žinomo pasaulio ribų.

Devidas.

Jie pereina per virtuvę medinėmis kojomis. Pastato ant stalo taurę. Pasimaišo pieštukas, stiklas su vynu pakrypsta, vynas išsilieja ant nebaigto piešinio. Dėmė labai jau primena kraują. Deilas išeina į lauką ir ketina pašaukti sūnų, tačiau iš lūpų pasigirsta tiktai tylus šnabždesys: "Deivai?.. Devidai?"

Pirmą akimirką, kuri trunka visą amžinybę, nieko nesigirdi. Paskui pasigirsta bėgančių per šlapią žolę kojų tipenimas. Iš tiršto rūko materializuojasi džinsai, megztinis raudonomis juostomis. O dar po akimirkos - besišypsantis berniuko veidas po šiaudinių plaukų kupeta.

- Tėti! Tėti! Aš plaukiojau rūke! Jaučiausi, tarsi būčiau patekęs į debesį!

Deilas griebia sūnų. Staiga jį užplūsta noras įkrėsti vaikui už tai, kad šitaip jį išgąsdino, tačiau tas noras taip pat staiga ir praeina. Deilas bučiuoja berniuką.

- Žinau. Turbūt tai labai smagu, bet dabar eime, mums metas namo.

- Kodėl, tėveli?

- Todėl, kad maži berniukai kartais rūke pasiklysta. - Jis apžvelgia

pabalusį kiemą. Vos matomas stalo siluetas ir tai turbūt tik todėl, kad Deilas žino, kur jis stovi. Vėl pabučiuoja Deivą. - Kartais maži berniukai pasimeta, - pakartoja jis.

Dabar mes galime patikrini, ką veikia mūsų pažįstami, tiek seni, tiek ir nauji. Džekas su Fredu Maršalu sugrįžo iš Ardeno (nė vienas nepasiūlė papietauti restorane "Gretos virtuvė", kai jie važiavo pro šalį) ir kiekvienas užsidarė savo namuose. Visą kelią Fredas neišleido iš rankų sūnaus kepurės. Ir dabar valgo mikrobangų krosnelėje pašildytą vakarienę, žiūri "Penkto kanalo" žinias bei laiko rankose beisbolo kepuraitę.

Žinoma, pagrindinė žinių laidos tema - Irma Freno. Kai tik jie baigia rodyti "Užkąskime pas Edą" griuvėsius ir pradeda reportažą apie apsilupusį namą su prieangiu ant ratų, Fredas paima į rankas pultelį.

- Čia, miesto pakraštyje, liūdi vieniša Irmos Freno motina, - sako į kameros objektyvą reporteris. - Kiekvienas gali įsivaizduoti, ką ji jaučią, ką išgyvena šiandien. - Reporteris simpatiškesnis už Vendelą Griną, bet akyse tas pat nesveikas spindesys.

Fredas spaudžia perjungimo mygtuką ir riaumoja: "Kodėl jie negali palikti ramybėje vargšės motinos?" Po to žiūri į žlėgtainį, bet apetitas staiga dingsta.

Labai lėtai jis paima Tailerio kepurę, mėgina užsidėti ant galvos. Netinka. Fredas galvoja, jog reikia padidinti ją, perkelti fiksatorių per porą skylučių plastikinėje juostelėje. Ir netikėtai išsigąsta šios minties. O jei tai kaip nors pakenks jo sūnui? Galbūt to tereikia, jog jį pražudytų? Kvailystė. Jis suvokia, kad su tokiomis mintimis netrukus išprotės kaip žmona... arba Sojeris. Pasitikėti Sojeriu tokia pat beprotybė, kaip ir galvoti, jog sūnaus gyvybė priklauso nuo fiksatoriaus vietos... tačiau jis pasitiki... ir tiki, kad negalima perkelti fiksatoriaus į kitą vietą. Jis ima šakutę, vėl sėdasi valgyti, o Tajaus kepurė tupi ant jo viršugalvio...

Uostytojas Sent Pjeras sėdi ant sofos vienais apatiniais, ant kelių atversta knyga (Viljamo Bleiko eilėraščiai), tačiau jis neskaito. Lokė miega kitame kambaryje, o jis mėgina įveikti norą ištrūkti į "Send" barą ir nusipirkti dozę *krenko*, nors jau penkti metai, kaip metė narkotikus. Po Emės mirties jis kiekvieną dieną kovoja su šiuo noru ir nugali tik todėl, jog kaskart pats sau primena, kad narkotikai sutrukdys jam surasti Žvejį bei jį nubausti...

Henris Laidenas savo studijoje, užsidėjęs didžiules "Akai" ausines, klausosi Džono Benčo ir Filo Flenigeno, kurie groja "Aš prisimenu balandį". Jis jaučia rūką net pro namo sienas. Jo kvapas primena kvapą prie užeigos "Užkąskime pas Edą". Žodžiu, dvokia bloga mirtimi... Henris galvoja apie tai, kaip praėjo Džeko susitikimas su Džude Maršal Liuteronų ligonės D skyriuje. Galvoja apie savo žmoną, kuri (ypač po

šokių "Makstone", nors jis to ir nesuvokia) tarsi vėl būtų sugrįžusi į jųdviejų namus. Matyt, todėl, kad moteris nerimauja dėl Henrio.

Taip, žinoma, galima aplankyti visus senus pažįstamus, tiktai vienas kažkaip dingo iš mūsų akiračio. Čarlzo Bernsaido nėra nei "Makstono" aktų salėje, kur per televizorių rodomas filmas "Šeimyniniai pančiai", nei valgykloje, kur jau padengti stalai vakarienei, nei jo kambaryje, kur (nors ir pakeitė patalynę) vis dar dvokia mėšlu. O kaip dėl tualeto? Ir čia nesėkmė. Tik Torvaldas Torvaldsonas tenai buvo užėjęs... nusiprausė rankas ir išėjo. Dabar vyrų tualetas tuščias. Tik štai keista detalė: vienoje iš kabinų guli šonu parvirtusi šlepetė. Ryškiai geltonomis bei juodomis juostomis. Ir guli ji būtent Bernio pamėgtoje antroje kabinoje.

Ar verta mums jo paieškoti? Ar reikia? Turbūt. Kol nežinome, kur šitas nenaudėlis, mums kažko neramu. Išlįskime į rūką ir nepastebimai tarsi pelytės leiskimės Čeizo gatve žemyn, prie upės. Čia įsikūręs "Nelsono" viešbutis, kurio pirmas aukštas jau skendi rūke. Vienoje viešbučio pusėje - avalynės parduotuvė. Šiuo metu ji jau uždaryta. Kitoje - taverna "Lakiz", priešais kurią pagyvenusi moteriškė kreivomis kojomis, vardu Berta van Duzen, pasilenkusi, atsirėmusi rankomis į kelius, mėgina išvemti į griovį Kingsleno alų. Jos skleidžiami garsai primena nepatyrusio vairuotojo kankinamos pavarų dėžės čerškėjimą. Iš tavernos sklinda pavargęs Diko Kerlio balsas. Jis įsijautęs plėšia dainą apie Hainesvilio miškus...

Tingiai viauksi šuo. Mes praeiname pro jį ir prasmunkame į "Nelsono" viešbučio holą, kur kandžių suvarpytos vilko, meškos, briedžio bei bizono galvos žiūri į tuščias sofas, tuščius krėslus, liftą, neveikiantį nuo 1994 metų, į tuščią registratūros stalą (durininkas Mortis Fainas, įlindęs į savo kabinetą, skaito knygą ir krapšto nosį). "Nelsono" viešbučio hole visada jaučiasi upės kvapas. Jis jau įsigėręs į sienas, į baldų apmušalus, bet šiandien ypač stiprus. Kažkoks erzinantis ir keliantis mintis apie nesėkmingas idėjas, nevykusias investicijas, padirbtus čekius, blogėjančią sveikatą, alimentus, tuščius pažadus, dažnėjančius odos vėžio susirgimus. Apie žlugusias viltis... Čia retai kas apsistoja. Nebent niekur kitur nebūna laisvų vietų. Tai vieta vyrų, prieš dvidešimtį metų palikusių šeimas. Dabar jie voliojasi ant šlapimu dvokiančių čiužinių, kosi, rūko. Viešbučio baras-restoranas miesto tarybos sprendimu uždarytas jau nuo birželio pradžios. Tada Deilas Hilbertsonas šokiravo miesto politikus, pateikęs jų dėmesiui filmuotą medžiagą apie tris gastroliuojančias striptizo šokėjas, vadinančias save "Analinio universiteto trio"... Bet "Nelsono" gyventojai labai nesiskundžia, alaus jie gali nusipirkti netoliese įsikūrusioje tavernoje. Mokėti "Nelsono" viešbutyje reikia iškart už savaitę. Kambaryje galima laikyti elektrinę viryklę, žinoma, tik gavus valdytojo leidimą ir po to, kai patikrinami elektros laidai. O jei susiruošėte numirti

šitame viešbutyje, paskutinis jūsų išgirstas garsas bus girgždanti lova, kurioje kažkas iš senių nelabai sėkmingai masturbuojasi.

Pakilkime į antrą aukštą. Praeikime pro telefoną automatą, šalia kurio nuo laiko pageltusi lentelė su užrašu "NEVEIKIA". Trečiame aukšte jaučiasi vištienos sriubos aromatas. Kažkas šildo ją ant viryklės. Kvapas sklinda iš 307 kambario. Jei mes pro rakto skylutę pateksime į kambarį (magnetinių raktų-kortelių "Nelsono" viešbutyje niekada nebuvo ir nebus), tai pamatysime septyniasdešimtmetį senuką Endį Railsbeką - nuplikusį, liesą, geraširdį. Kadaise jis prekiavo "Elektroliuks" kompanijos dulkių siurbliais. Tai buvo auksiniai metai, bet jie jau praeityje.

Galime pagalvoti, jog tai tinkamas kandidatas į "Makstono senelių globos namus", bet Endis žino, ką reiškia senelių namai. Jam tai netinka... ačiū, nereikia. Jis mėgsta bendrauti, tačiau nenori, kad kas nors nurodinėtų, kada reikia miegoti, kada keltis, kada galima išgerti taurelę viskio. "Makstone" jis turi draugų, kartais pas juos užeina. Beje, neretai pastebi, kokiu grobuonišku žvilgsniu jį palydi mūsų bendras bičiulis Mitruolis. Kartais Endžiui kyla mintis, jog misteris Makstonas mielai pardavinėtų savo pacientų lavonus, jei iš to galėtų užsidirbti porą "žalių".

Ne, Endį tenkina ir trečiasis aukštas "Nelsono" viešbutyje. Čia jis turi viryklę, buteliuką karčiosios, keturias kortų malkas... Jei miegas pamirš pasibelsti į jo kambarį, galima dėlioti pasiansą.

Tą vakarą jis nusprendė pasikviesti į svečius Irviną Tornberį ir paruošė tris porcijas vištienos sriubos "Lipton". Po to ketino su bičiuliu nukeliauti į taverną "Lakiz" bei išgerti po butelį alaus. Endis ragauja sriubą, linkčioja, įsitikinęs, jog viskas gerai, įkvepia gardų aromatą. Jis dar turi ir pasūdytų džiūvėsių, kurie labai tinka prie vištienos sriubos. Senis išeina į koridorių, ketindamas pakilti vienu aukštu ir pasibelsti į Irvino kambarį. Bet čia jis sustoja, tarsi kojos būtų įaugusios į grindis - jį sukrečia atsivėręs vaizdas.

O mato jis senį, apsivilkusį beformiu mėlynu chalatu, įtartinai greitai tolstantį koridoriumi. Iš po chalato kyšo baltos tarsi karpio pilvas kojos, ant jų mėlynuoja išsivertusios venos. Ant kairiosios kojos - šlepetė geltonomis bei juodomis juostomis. Dešinė koja basa. Ir nors mūsų naujasis pažįstamas mato tik keisto žmogaus nugarą, jam kažkodėl atrodo, jog niekada anksčiau nėra šito senio matęs.

Ir dar: eidamas trečio aukšto koridoriumi, "svečias" mėgina atidaryti kiekvienas duris. Pasuka rankeną. Kaip koks vagis. Suknistas vagis!

Taip, taip. Ir nors šitas žmogus senas (akivaizdžiai vyresnis už Endį) ir apsirengęs taip, tarsi ką tik būtų išlindęs iš patalo, versija, kad jis vagis, mūsų naujajam pažįstamam atrodo vis labiau įtikima. Netgi toks svarus argumentas, jog viena jo koja basa ir į gatvę šitaip neišeisi, negali nugalėti jo neramios nuojautos.

Endis jau ketino prasižioti bei paklausti: "Gal galiu jums kuo padėti?" arba "Jūs ko nors ieškote?" Bet persigalvojo. Nepatinka jam šitas nepažįstamas senis. Ir dar... chalatas su kišenėmis, o ką jei vienoje iš jų - ginklas. Vagys ne visada ginkluoti, bet ką gali žinoti...

Senis pasuka už kampo ir dingsta. Endis stovi vietoje, dėliodamas variantus. Jei jo kambaryje būtų telefonas, jis paskambintų budinčiam apačioje Morčiui Fainui. Bet telefono nėra. Ką gi daryti?

Trumpi minčių debatai baigiasi tuo, jog Endis ant galų pirštų prisėlina prie kampo ir žvilgčioja į koridorių. Ten koridorius baigiasi. Trys kambariai ir viskas - aklina siena. Ant durų numeriai: 312, 313 ir 314. 314-ame kambaryje vyras gyvena nuo pavasario, tačiau Endis su juo nebendrauja. Žino tik jo vardą bei pavardę: Džordžas Poteris. Endis kažkada klausinėjo apie jį Irvo bei Huverio, tačiau Huveris apskritai nieko apie tą vyriškį nežinojo, o Irvas irgi ne ką daugiau.

- Tu turi apie jį žinoti, mačiau, kaip judu gėrėte alų "Lakiz" tavernoje.

Irvas kilstelėjo vieną šakotą antakį.

- Matei mudu geriančius alų? Tu kas - sušvokštė jis. - Gal sušikta mano žmona?

- Aš tik konstatuoju faktą. Kai su žmogum geri alų, tai vis tiek apie kažką kalbiesi...

- Dažniausiai taip ir būna. Tik ne su juo. Aš atsisėdau, pastačiau bokalą ir įsiklausiau į savo mintis. "Ką jūs manote apie "Aludarių" galimybes šiais metais?" - paklausiau aš. "Praloš", - atsakė jis. - Kaip ir praėjusiais metais. Vakare aš galiu pagauti Čikagos "Kabs" varžybų transliaciją... per savo ra-diją."

- Jis taip ir pasakė? Ra-diją.

- Aš gi taip nesakau, ištariu žodį "radijas", kaip ir visi normalūs žmonės. Tai tu nori toliau klausytis ar ne?

- Regis, nelabai yra ko klausytis.

- Tu teisus, bičiuli. Ir dar jis pasakė: "Būdamas vaikas su tėvu eidavau stebėti rungtynių į "Riglio" stadioną. Man to ir pakako. Supratau, kad jis iš Čikagos, o visa kita man nerūpi...

Endžiui buvo kilusi mintis, jog koridoriuje jis mato Poterio nugarą, bet misteris Džordžas Poteris aukštas, o plaukai, nors ir žili, tankūs, vešlūs. O misteris Šlepetė žemesnis, susikūprinęs, panašus į rupūžę. "Nuodinga rupūžė", - čia pat patikslino Endis.

"Jis ten, - galvoja Endis. - Suknistas vagis Poterio kambaryje turbūt naršo po dėžes, ieškodamas pinigų ar brangenybių. O gal kėsinasi pavogti jo ra-diją?"

O kas jam rūpi? Na, susitinki Poterį koridoriuje, pasakai jam "labas rytas" arba "laba diena", jis atsakydamas kažką neaiškiai sumurma. Jokio mandagumo... nė už vieną centą. Ir tavernoje jis visada geria alų vie-

nas, įsitaisęs prie staliuko, stovinčio už muzikinio automato. Galima, žinoma, prisėsti šalia, kaip tą padarė Irvas, bet kokia iš to nauda, jei nepavyks net paplepėti? Tai kuriems galams dabar jam, Endžiui Railsbekui, kišti galvą į kilpą, užsitraukti šitos nuodingos rupūžės nemalonę? Dėl šito seno niurzgos, iš kurio net gero žodžio neišgirsi?

Na...

Todėl, jog čia jo namai. Kad ir kokie jie būtų, tai jo namai. Todėl, kad negalima atsukti nugarą bei praeiti pro šalį, kai matai, jog kažkoks pusprotis, kažkoks senas pirdžius ketina pavogti svetimus pinigus ar radiją. Kokią teisę jis turi čia atėjęs elgtis, kaip tik jam šaus į galvą? Negalima leisti...

Staiga Endžio protas nušvinta. Sakykime, šitas tipas iš gatvės, galbūt tai vienas iš "Makstone" gyvenančių senelių. Senelių namai ne taip jau toli nuo čia. Pasitaiko, jog kartais koks nors jų gyventojas ar gyventoja iškiūtina iš globos namų teritorijos ir eina kur akys veda. Bet kurią kitą dieną tokią chalatu vilkinčią žmogystą su viena šlepete būtų sustabdę jau vos išėjus už vartų, sunku tokio nepastebėti, bet šiandien miestą gaubia rūkas, ir gatvėse beveik nėra žmonių.

"Gėdykis, - priekaištauja pats sau Endis. - Mirtinai išsigandai nukriošusio senio, mažiausiai dešimčia metų už tave vyresnio, o ir jo galvoje vietoj smegenų jau seniai riešutų sviestas. Na, atsibastė į viešbutį, praėjo netrukdomas pro registratūrą, net pats nesuvokdamas, kur pateko, pakilo laiptais aukštyn. Poteris turbūt geria alų tavernoje, o duris paliko neužrakintas..."

Ir, nors baimė jo neapleidžia, Endis eina prie atidarytų durų. Jo širdis daužosi: jis nesugebėjo įtikinti savęs, kad nereikia bijoti senio. Netgi žiūrėdamas jam į nugarą, Endis jau jaučiasi nejaukiai...

Bet jis eina. Dieve, padėk jam, jis artėja prie durų.

- Misteri? - šaukia, priėjęs prie slenksčio. - Ei, misteri, man atrodo, jūs pasiklydote. Tai misterio Poterio kambarys. Jūs turbūt...

Ir nutyla. Su kuo čia kalbėsi, jei kambarys tuščias? Bet kaipgi taip?

Endis apsisuka, mėgina atidaryti 312 ir 313 kambarių duris. Abiejų durys užrakintos. Įsitikinęs tuo, jis sugrįžta į Džordžo Poterio kambarį ir dairosi. Poterio apartamentai kiek didesni už jo, o kitų esminių skirtumų nesimato. Tik minimalūs. Aukštos lubos (anksčiau taip statydavo, kad žmogus galėtų atsitiesti visu ūgiu), viduryje sena, bet tvarkingai užtiesta lova, ant staliuko prie lovos - buteliukas su kapsulėmis (po to paaiškėjo, jog tai lengvi antidepresantai "zoloft"), įrėminta žmonos nuotrauka. Endžio akimis, moteriškė atrodo taip, tarsi prieš tai ją kažkas iš peties prikūlė lazda, bet Poteris turbūt žiūri į ją visai kitómis akimis. Juk tam ir pasidėjo čia nuotrauką, kad galėtų ją matyti iš ryto, pramerkęs akis, ir vakare, prieš užsimerkdamas.

- Poteri! - šaukia Endis. - Ei, kas nors?

Staiga jis jaučia, jog kažkas stovi už nugaros, ir atsisuka. Pakelia ranką, pasirengęs gintis nuo smūgio... tačiau ten nieko nėra. Kurgi dingo nepažįstamasis? Endis įsitikinęs, jog matė tą senį sukant už kampo. Ir atgal nepastebėtas jis negalėjo praeiti. Nebent nuropojo lubomis kaip musė...

Endis, žinodamas, jog tai visiškas absurdas, vis dėlto pakelia akis aukštyn. Argi čia sunku... Virš jo galvos paprasčiausios lubos, pageltusios nuo laiko ir tabako dūmų.

Radijas, oi, atleiskite, ra-dijas stovi sau ramiai ant palangės. Velniškai geras radijo imtuvas "Bouz", apie kurį Polas Harvis visada kalba savo dieninėje programoje.

Kitoje purvino lango pusėje matyt gaisrinės kopėčios. Vienas žvilgsnis į skląstį, ir triumfuojanti Endžio šypsena dingsta nuo veido. Bet jis vis tiek prieina prie lango. Uždarytas. Jis mato tik nedidelę dalį geležinių kopėčių, kurios leidžiasi į rūką. Nei mėlyno chalato, nei pliko pakaušio. Aišku. Iš išorės beveik neįmanoma uždaryti skląstį.

Endis nusisuka nuo lango, keletą akimirkų stovi susimąstęs, po to atsiklaupia ir žiūri po lova. Mato seną peleninę, ant jos guli neatplėštas pakelis cigarečių bei žiebtuvėlis. Jis atsiremia ranka į lovą, kad galėtų lengviau pakilti, ir staiga žvilgsnis užkliūva už sieninės spintos. Durelės praviros.

- Ten, - iškvepia Endis taip tyliai, kad vos pats išgirsta.

Pakyla ir eina prie spintos. Tarsi katinas pereina per kambarį. Širdis daužosi taip stipriai, jog ant kaktos pradeda pulsuoti kraujagyslė. Jis jau mato vyrą sieninėje spintoje... Bet jeigu tai praradęs orientaciją "Makstono centro" pacientas, pasiklydęs rūke ir netyčia atkulniavęs į "Nelsono" viešbutį, kodėl gi jis neatsiliepė šaukiamas? Kodėl pasislėpė? Todėl, kad jis visai nepasiklydo. Nors ir senas, bet orientuojasi ne prasčiau už Endį. Sumautas vagis... slepiasi dabar spintoje. Galbūt rankoje suspaudęs peilį, kurį išsitraukė iš chalato kišenės? O gal numetė nuo pakabos drabužius ir ketina ją panaudoti kaip lazdą? Galbūt tiesiog stovi tamsoje, pasirengęs pulti bei užsmaugti plikomis rankomis? Šiaip... tai jokio skirtumo. Endis, žinoma, bijo, bet vidinė įtampa jau virto įniršiu, o jo nesustabdysi. Jis suima pirštais apvalią sieninės spintos durų rankeną. Įkvepia... dar kartą, ruošdamasis lemtingam susirėmimui... dar įkvepia ir...

Endis taip staigiai trukteli į save rankeną, jog suvirpa visos pakabos. Jis pritūpia, sugniaužia kumščius, laukdamas pliko senio su mėlynu chalatu puolimo.

- Išeik iš tenai, bjaurybe...

Sieninėje spintoje nieko nėra. Marškiniai, švarkas, kaklaraiščiai, kel-

nės... tyliai siūbuoja drauge su pakabom. Ant grindų senas - aptriušęs lagaminas, kuriam, regis, teko susipažinti su visomis Amerikos autobusų stotimis. Daugiau nieko. Jokio sušik...

Ne, kažkas yra. Apačioje, po marškiniais. Ne vienas kažkas. Jų keletas. Koks pustuzinis. Iš pradžių Endis Railsbekas ar nesuvokia, ką jis mato, ar nenori suvokti. Po to supranta... Nori surikti ir negali. Pamėgina antrą kartą - tas pats rezultatas. Oras stringa plaučiuose, krūtinė tarsi surakinta. Mėgina nusisukti, irgi nepavyksta. Žino, jog Džordžas Poteris netrukus turi sugrįžti. Jeigu jis ras Endį savo kambaryje, jam galas. Poteris neleis, kad jis kam nors išplepėtų apie tai, ką čia pamatė. Bet jis negali pajudėti. Ir rėkti negali. Negali atitraukti akių nuo paslapties, aptiktos Džordžo Poterio spintoje.

Negali pajudėti.

Rūkas, todėl Frenč Lendinge šįvakar temsta neįprastai anksti, apie pusę septynių. Rūke skendintys geltoni "Makstono senelių priežiūros centro" žibintai primena kruizinio lainerio, dreifuojančio į jūrą, žiburius. "Saulutės" korpuse, kur gyvena miela moteris Elisa Viters ir ne toks mielas Čarlzas Bernsaidas, prie budėtojo stalo sėdi plačiapetė dažyta blondinė Vera Hatčison. Pitas Veksleris bei Batčas Jorksa, baigę pamainą, išskubėjo namo. Moteris pasidėjusi ant stalo kryžiažodžių knygelę. Šiuo metu ji kankinasi prie interjero atributo. Žodis iš devynių raidžių, pirmoji raidė D, ketvirtoji - B. Fui, ji negali pakęsti tokių ilgų žodžių.

Girgždėdamos atsidaro vyrų tualeto durys. Moteris pakelia galvą ir mato iš ten išeinantį Čarlzą Bernsaidą. Mėlynas chalatas, šlepetės geltonai juodomis juostomis. Vera jas iškart atpažįsta.

- Čarli? - Vera įdeda pieštuką į kryžiažodžių knygutę ir ją užverčia.

Čarlis eina, nekreipdamas į ją dėmesio. Žandikaulis atvipęs, per smakrą nutįsusi seilių srovelė, nemaloniai išsišiepęs. Vera negali pakęsti tokios jo veido išraiškos. Šitas senis kažkur išbarstė beveik visas savo smegenis. Tačiau tos, kurios dar liko, labai piktos. Moteris žino, kad kartais Čarlis tikrai jos negirdi ar nesupranta, tačiau dažnai jis ir apsimeta. Ir ji beveik įsitikinusi, jog dabar kaip tik tas variantas.

- Čarli, kodėl tu paėmei Elmero šlepetes? Juk žinai, kad jas padovanojo jo proanūkė.

Senis ir toliau kiūtina į M18.

- Čarli, sustok.

Senis sustoja. Tarsi išjungta mašina. Žandikaulis dar labiau atvimpa, seilės atsiskiria nuo smakro ir ant linoleumo tarp šlepečių renkasi į balutę.

Vera pakyla, prieina prie Bernsaido, pritūpia. Ji net nepagalvoja, kaip pavojinga pakišti savo kaklą po nukarusiomis, susuktomis artrito,

bet labai stipriomis jo rankomis. Jei žinotų, prieš tai būtų dukart pagalvojusi.

Mergina ima už kairiosios šlepetės:

- Pakelk koją.

Bernis pakelia dešinę koją.

- Nustok iš manęs tyčiotis, - pyksta Vera. - Kitą koją kelk.

Bernis kiek kilsteli koją, kad ji galėtų nutraukti šlepetę.

- O dabar pakelk dešinę.

Kol Vera žiūri į senio pėdas, jis išsitraukia penį ir apsimeta, jog šlapinasi ant moters viršugalvio. Jo lūpos dar plačiau išsiviepia. Mergina nutraukia šlepetę nuo kitos kojos. Bernis skuba slėpti savo susiraukšlėjusį "įnagį". Jis tikrai norėjo pakrikštyti moterį šlapimu, bet persigalvojo, prisiminęs, jog šįvakar ir taip pakankamai daug nuveikė. Dar vienas nedidelis darbelis, ir bus galima keliauti į sapnų pasaulį. Jis - senas monstras. Poilsis jam reikalingas.

- O dabar sakyk man, kodėl viena šlepetė labiau išpurvinta? - klausia Vera. Atsakymo nėra. Jei atvirai, mergina jo ir nesitikėjo. - Gerai, gražuoliuk. Keliauk į savo kambarį arba, jei nori, gali eiti į aktų salę. Vakarienei šiandien mikrobangų krosnelėje pašildyti spraginti kukurūzai ir "Dželo". Per televizorių - "Muzikos garsai". Pasirūpinsiu, kad šlepetės sugrįžtų pas šeimininką. Ir mudu niekam nesakysime, jog buvai jas paėmęs. Tebūnie tai mažytė mudviejų paslaptis. Bet jei dar kartą paimsi, pasakysiu viršininkui. Supratai?

Bernis stovi kaip stulpas, tarsi šitie žodžiai sakomi ne jam, tik vėl šlykščiai išsiviepia, o akys kibirkščiuoja. Jis, žinoma, suprato.

- Judėk. Ir jau verčiau nespjaudyk ant grindų, senas pirdžiau.

Ji ir vėl nelaukia atsakymo, bet šįkart išgirsta.

- Galvok ką kalbi, stora kale, nes ištrauksiu tau liežuvį.

Ji atsilošia atgal, tarsi gavusi antausį. Bernio rankos nukarusios tarsi virvės, veide ta pati šypsena.

- Dink iš čia. Arba aš tave paskųsiu viršininkui. Ir pažiūrėsim, kas tau bus.

Vera žino, kad nieko nebus, nes Bernis - viena iš Makstono melžiamų karvių. Čarlis, vilkdamas žeme kojas, dūlina prie M18 kambario. Dabar jis jau basas. Po to staiga atsisuka. Susitinka Veros žvilgsnį.

- Žodis, kurio tu niekaip nesuradai - drabužinė. Aišku? Kvaila karvė.

Ir vėl velkasi koridoriumi.

Dabar jau atvimpa Veros žandikaulis. Ji stovi kaip įbęsta. Apie tą kryžiažodį jau buvo ir pamiršusi.

Bernis sugrįžta į kambarį, atsigula ir pakiša ranką po strėnomis.

Skauda. Kiek vėliau jis išsikvies tą storą kalę, pasakys, kad atneštų jam ibuprofeno. Bet kol kas reikia pakentėti. Dar yra vienas reikaliukas.

- Suradau tave, Poteri, - murma jis. Seni... Potsi.

Bernis nejudino durų rankenų. Jis ieškojo viešbutyje seno pažįstamo, praeito amžiaus aštuntojo dešimtmečio pabaigoje išspryrusio jį iš pelningo statybos projekto Čikagoje, Saut Saido rajone. Kitaip tariant, Juodajame mieste. Tenai upeliu plaukė federaliniai pinigai, nemažai nubyrėdavo ir iš Ilinojaus valstijos. Šitos aukso gyslos būtų pakakę daugeliui metų, tačiau Džordžas "Kad-Jis-Pad-Vėstų" Poteris sugebėjo jį apsukti aplink pirštą. Sumokėjo, kam reikia, ir Čarlzas Bernsaidas (o galbūt tuo metu jis buvo Karlas Birstounas, viskas vyko taip seniai, prisiminti nelengva) liko prie sudužusios geldos.

Štai Bernis ir stebėjo savo priešą visus tuos metus. Buvo nelenga, nes ir pats Bernis, ir mes taip pat puikiai suprantame, jog tas žmogus turėjo galingų draugų. Dešimtajame dešimtmetyje senis Poteris paskelbė apie savo bankrotą La Rivjeroje, o didžiąją dalį to, kas liko, prarado biržoje. Tačiau Bernis manė, kad jis nusipelnė dar didesnės bausmės ir, jeigu jau nežinia kokie vėjai atpūtė jį į Frenč Lendingą, būtina pasinaudoti šita galimybe. Pagrindinis Bernio tikslas - neleisti miestui ramiai gyventi bei krėsti šunybes - liko toks pat, kaip ir buvęs, tuo labiau kad kerštas Poteriui labai derėjo prie bendros jo "veiklos".

Jam žinomu būdu Bernis atvyksta į "Nelsoną" (Džekas žino, kaip tai vyksta. Ir Džudė Maršal intuityviai nutuokia), po to tarsi šikšnosparnis suranda Poterio kambarį. Pajutęs už nugaros Endį Railsbeką, apsidžiaugia. Šitas žmogus išgelbėjo jį nuo dar vieno anoniminio skambučio. Berniui jau įgriso pačiam dirbti policijos darbą.

Sugrįžęs į savo kambarį, viskuo patenkintas (jei dar ne tas prakeiktas artritas), jis išmeta iš galvos Poterį ir siunčia Žinią.

Tamsoje Čarlzo Bernsaido akyse įsižiebia grėsminga ugnis.

Gorgai, Gorgai, ateik. Tarnauk Abalai. Surask Tenzę. Surask Irmos motiną. Tarnauk Abalai. Gorgai. Tarnauk Raudonajam Karaliui.

Bernio akys užsimerkia. Jis užmiega su šypsena veide. Bet po raukšlėtais akių vokais akys vis dar šviečia tarsi pridengtos lempos.

Mortis Fainas, "Nelsono" viešbučio sargas bei durininkas, knapsi nosimi prie atversto žurnalo. Į jo kambarėlį įsiveržia Endis Railsbekas. Iš netikėtumo Mortis vos neiššoka iš kėdės. Žurnalas, šlamėdamas puslapiais, skrieja ant grindų.

- Viešpatie! Endi, taip ir infarktas gali ištikti! - šaukia vyriškis. - Negi sunku pasibelsi? Bent jau atsikrenkšti galėjai.

Endis nekreipia dėmesio į jo žodžius, ir čia Mortis pamato, jog senis

baltas kaip kreida. Gal jam pačiam infarktas? Ką gali žinoti, "Nelsone" būta ir tokių atvejų.

- Tu privalai iškviesti policiją, - išlemena Endis. - Šventas Dieve, jos baisios. Morti, aš niekada nemačiau tokių siaubingų nuotraukų... jos darytos "Polaroidu"... Maniau, kad jis tuojau pat sugrįš... bet kurią akimirką galėjo grįžti, bet aš stovėjau kaip stulpas, aš... aš...

- Ne taip greitai, - prašo Mortis. - Apie ką tu kalbi?

Endis įkvepia oro pilna krūtine, mėgina suimti save į rankas.

- Ar tu matei Poterį iš 314-ojo kambario?

- Ne, - atsako Mortis. - Bet vakarais jis dažniausiai "Lakiz" tavernoje geria alų. - Šitie žodžiai turbūt primena jam kitą užeigą, kuri antisanitarinėmis sąlygomis kadaise būtų galėjusi varžytis su "Lakiz" taverna. - Tu girdėjai, ką *farai* rado "Užkąskime pas Edą" užeigoje? Trevoras Gordonas važiavo pro šalį, jis sako...

- Nesvarbu, - Endis sėdasi kitoje stalo pusėje ir žiūri į Mortį drėgnomis, išsigandusiomis akimis. - Paskambink į policiją. Tuojau pat. Pasakyk jiems, jog Džordžas Poteris - Žvejys. Pasakyk, kad jis gyvena "Nelsono" viebutyje, trečiame aukšte. - Endžio veidą iškreipia grimasa, bet jis mėgina susitvardyti.

- Poteris? Endi, tu kliedi. Jis - į pensiją išėjęs statybininkas. Net musės nenuskriaustų.

- Apie muses aš nežinau, bet mačiau, ką jis darė su mažais vaikais. Mačiau nuotraukas... Buvo jo sieninėje spintoje. Didesnio košmaro niekada neteko matyti.

Ir senis galutinai įtikina Mortį, jog čia ne paistalai ir ne klaida: jis pravirksta.

Tenzė Freno, ta pati sielvartaujanti Irmos Freno motina, iš tiesų dar... nesielvartauja. Ji žino, kad turėtų, bet negali. Dabar moteris jaučiasi taip, tarsi plaukiotų minkštos ryškios vilnos debesyje. Gydytoja, Peto Skardos asistentė Norma Vaitstoun, prieš keturias valandas davė jai lorazepamo, bet tai tebuvo tik pradžia. Namelių ant ratų parkas "Holidėjus", kur Tenzė su dukra Irma gyveno nuo tada, kai šeimos galva išvyko į Grin Bėjų, yra šalia "Send" baro. O Tenzė užmezgusi romaną su vienu iš barmenų, Lesteriu Munu, pravarde "Dvokiantis Sūris". Tenzė jo nepravardžiuoja, visada vadina tiktai Lesteriu. Jis tą labai vertina. Patinka vaikinui ir tai, jog gali bet kada išdulkinti Tenzę jos miegamajame arba baro sandėliuke, kur specialiai tam reikalui padėtas čiužinys. Penktą vakaro Lesteris atėjo pas Tenzę su kava ir brendžiu bei keturiais šimtais miligramų oksikontino, paruošto vartojimui. Tenzė jau pasinaudojo "pagalba" ir dabar "skraido". Žiūri į senas Irmos nuotraukas ir...na, jūs suprantate... ir "skraido".

"Koks simpatiškas ji buvo vaikas", - galvoja Tenzė, net neįtardama, jog "Nelsono" viešbučio durininkas šiuo metu žiūri į visai kitokias jos dukters fotografijas. Tenzė jų niekada nepamatys. Ir gerai. Turbūt tai tik dar kartą patvirtina, jog Dievas yra.

Ji varto albumą. Ant viršelio paauksinti žodžiai "Auksiniai prisiminimai"... Štai jos abi su Irma išvykoje, drauge su kompanija "Misisipi elektrik". Irmai čia ketveri. Likę tik metai iki įmonės bankroto. Tada dar viskas buvo pakankamai gerai. O štai Irma su kitais vaikais, veidukas išterliotas šokoladiniais ledais.

Tenzė paima taurę brendžio, truputį nugeria. Ir netikėtai iš niekur (O galbūt iš tos mūsų pasąmonės kertelės, kurioje saugomos pranašingų minčių nuotrupos) išplaukia žodžiai iš kvailo Edgaro Po eilėraščio, kurį Tenzė mokėsi devintoje klasėje.

Ji daugelį metų net neprisiminė šių eilučių, negalvojo apie jas. Ir dabar tarsi nebūtų priežasties jas prisiminti, tačiau atmintyje iškyla pirmosios eilutės. Ji žiūri į dukros nuotrauką ir monotoniškai, be pauzių ištaria balsu tuos žodžius. Jos žodžiai dvelkia šalčiu. Tarsi juos tartų lavonas.

Kartą vėlią naktį žvarbią, kolei aš mąsčiau pavargęs
Virš neįprasto ir keisto mokslo knygos užmirštos -
Pasigirdo, kol knapsėjau, lyg staiga kur suklapsėjo,
Ar nuo durų sutrinksėjo mano kambario skliautuos.
- Tai svetys kažkoks, - tariau aš, - girdis kambario skliautuos -
Nieks daugiau čia nesustos. *

Ir tuo pat metu pasigirsta beldimas į Tenzės duris. Ji pakelia galvą... akys stiklinės, lūpos blizga nuo brendžio.

- Lesteri, tai tu?

"Turbūt jis", - galvoja moteris. Tikrai neturėtų būti vėl kas nors iš televizijos. Ji net nekalbėtų su tais žurnaliūgomis, išprašytų lauk.

Atsakymo nėra, bet beldimas kartojasi. Tuk, tuk, tuk.

- Čia kažkas kitas. - Ji pakyla.Tarsi sapne. - Tai kažkoks svečias beldžiasi į mano duris. Beldžiasi... ir ką tu jam padarysi.

Tuk. Tuk. Tuk.

Bet ne pirštų krumpliais. Kažkoks kitoks garsas. Tarsi nagu.

O gal snapu.

Brendžio bei narkotikų rūke ji įveikia kambario erdvę, basos kojos tipena kadaise pūkuotu, o dabar "nuplikusiu" kilimu: motina, praradusi vienintelį vaiką... Atveria duris į rūke paskendusį vasaros vakarą ir nieko nemato. Nemato todėl, kad žiūri aukštai. Tik girdi kažką šlamant ant kilimėlio.

---

* Vertė Kęstutis Navakas.

Kažkas juodas... žiūri į ją iš apačios aukštyn, vaiskiomis tiriančiomis akimis. Juk tai varnas. Iš Edgaro Po eilėraščio. Atėjo pas ją į svečius.

- Viešpatie, man haliucinacijos, - murma Tenzė, pirštais liesdama retus savo plaukus.

- Viešpatie! - pakartoja varnas. Po to priduria: - Gorgas!

Paklausta Tenzė pasakytų nepajutusi jokios baimės (ačiū narkotikams ir brendžiui), bet tai netiesa, nes ji surinka bei traukiasi atgal.

Varnas nieko nelaukdamas peršoka per slenkstį, atsiduria ant alyvinio kilimo, vis dar spoksodamas į Tenzę vaiskiomis akimis. Ant plunksnų blykčioja susikaupę rūko lašeliai. Jis šokuoja giliau į kambarį, sustoja, pasipurto. Apsižvalgo, tarsi klausdamas: "Kaip aš atrodau, brangioji?"

- Išeik, - ištaria Tenzė. - Aš nežinau, kas tu toks, net nežinau, ar tu iš tiesų egzistuoji, bet...

- Gorgas! Linor! - neatlyžta varnas, po to ištiesia sparnus ir pradeda skraidyti po kambarį - nakties tamsos dalelė. Tenzė suklykia, užsidengia veidą rankomis, bet Gorgas prie jos neina. Nutūpia ant stalo... šalia butelio.

Tenzė galvoja: "Jis tiesiog pasiklydo rūke. Gal koks pasiutęs ar apsikrėtęs kokia nors paukščių platinama pavojinga liga? Reikia nueiti į virtuvę ir atsinešti šluotą. Išvyti lauk, kol dar visko čia neapdergė..."

Bet virtuvė pernelyg toli. Jos būsena tokia... jog virtuvė turbūt kur nors už šimto mylių nuo Frenč Lendingo... kur nors Kolorado Springse. O gal ir varno visai nėra. Mintys apie tą eilėraštį sukėlė haliucinacijas, štai ir viskas... kvailas eilėraštis bei ta baisi netektis.

Pirmą kartą pro rūką prasiveržia skausmas, jis nudegina tarsi ugnimi. Moteris prisimena mažas rankytes, kurios apkabindavo jos kaklą. Naktinius riksmus, žadinusius ją iš miego. Vaikiško kūno kvapą.

- Jos vardas buvo Irma! - šaukia moteris savo haliucinacijai, įsitaisiusiai šalia butelio. - Irma, o ne sušikta Linor. Koks kvailas vardas - Linor. Pažiūrėkime, ar tu gali ištarti "Irma"?

- Irma! - nuolankiai sukarksi varnas, dar labiau apstulbindamas Tenzę. Ir tos akys - blykčioja, tarsi traukia į save, kaip jūrininko iš nelemto eilėraščio, kurio Tenzė tada iki galo taip ir neišmoko. - Irma, Irma, Irma...

- Liaukis! - ji nenori klausytis. Visai nenori. Iš varno snapo jos dukters vardas skamba taip, tarsi būtų išvoliotas purve. Moteris nori užsidengti rankomis ausis, o rankos tarsi švininės - nekyla. Rankos prilipo prie viryklės bei šaldytuvo. Ji gali tik žiūrėti į šitas juodas akis.

Ir varnas spokso į ją, karpo orą sparnais. Jie liečiasi prie kūno, nemaloniai girgžda. Ir Tenzės galvoje vėl gimsta žodžiai: "O, pranaše! Maldauju - vieną žodį! Naktinio siaubo paukšti!"

Ji pajunta šaltį krūtinėje.

- Ko tu atėjai? Tu kažką žinai?

- Žinau! - karksi varnas Gorgas. Snapas tai nusileidžia, tai vėl pakyla. - Eik!

Jis merkia Tenzei akį? O Kristau, jis merkia akį?

- Kas ją nužudė? Kas nužudė mano dukrą? - šnabžda Tenzė Freno.

Gorgo akys vis dar įsmeigtos į ją. Lėtai tarsi sapne (bet tai iš tiesų vyko kažkuriuo momentu, ji tai žino) Tenzė prieina prie stalo. Varnas ją stebi ir tarsi traukia prie savęs. "Ten, kur naktis visada viešpatauja, - galvoja ji. - Ten, kur visada viešpatauja suknista naktis".

- Kas? Pasakyk, ką tu žinai?

Varnas žiūri į ją žybsinčiomis juodomis akimis. Žiopčioja. Gerklėje matyt kažkas raudonas.

- Tenze! - karksi jis. - Prieik arčiau!

Grindys slysta iš po moters kojų, ji suklumpa, iki kraujo įsikanda liežuvį. Raudoni lašai ištepa marškinėlius. Dabar jos veidas netoli varno. Ji mato, kaip vienas sparnas juda buteliu, tarsi glostytų jį. Gorgas dvokia dulkėmis bei padvisusiomis musėmis. Jo akys - juodi iliuminatoriai, žvelgiantys į kitą pasaulį. Turbūt - į pragarą. Arba į Šeolą. Kaip kam patinka.

- Kas? - šnabžda Tenzė.

Gorgas ištiesia kaklą, snapu pasiekia moters ausį. Pradeda kažką šnabždėti, ir Tenzė Freno jau linčioja, godžiai gaudydama jo žodžius. Protas palieka moters akis. Kada jis besugrįš? O, aš manau, mes visi žinome atsakymą į šį klausimą.

Niekada, ar ne taip?

16 skyrius

Be ketvirčio septynios. Frenč Lendingas skendi rūke. Kol kas nieko nenutiko, nors daugelis miesto gyventojų širdyje jaučia nerimą. Ramybė truks neilgai. Kartą prasidėjusi griūtis taip lengvai nesustos.

"Makstono centre" Mitruolis neskuba išeiti namo. Nieko nestebina jo sprendimas pratęsti darbo dieną, tuo labiau... kad jis sėdi pražergęs kojas savo krėsle, o Rebeka Vailes daro jam lėtą, audrinantį minetą...

Aktų salėje seneliai žavisi "Muzikos garsais". Elisa Viters net verkia iš džiaugsmo. Tai jos pats mylimiausias filmas. Antroje vietoje "Dainuojantys lietuje". Iš galinčių judėti "Makstono" pacientų nėra tiktai Bernio. Jis kietai miega. Jį globojanti dvasia, tiksliau - demonas, turi savų planų Frenč Lendinge ir jau pastarosiomis savaitėmis visaip ragino senį veikti... Bet juk Bernis nesiskundė, jis kiek galėdamas padėjo.

O tuo metu Norvilyje... Džekas Sojeris sėdi pikape ir kaip tik šiuo momentu suka į keliuką, vedantį prie Henrio Laideno namų. Čia rūkas mažiau tirštas, tačiau žibintai apsupti mirgančių ratilų. Šįvakar jis ketina

toliau skaityti 7-tą knygos "Nykūs namai" dalį - "Vaiduoklio takelis" ir galbūt pradėti 8-tą dalį - "Kaip slepiamos nuodėmės". Bet Džekas pažadėjo pirmiausia pasiklausyti dainos, kurią Viskonsino žiurkė ketina įrašyti į pirmą savo reitingų eilutę. Ji vadinasi "Sugrąžink man mano šunį", o ją atlieka "Sloberboun".

- Maždaug kas penkeri metai rokenrolas pagimdo vieną tikrai gerą dainą, - telefonu pasakė jam Henris, ir Džekas, žinoma, pajuto jo balse Viskonsino žiurkės intonaciją.

- Tikiu, - nuolankiai sutinka Džekas, nors šiuo klausimu turi savo nuomonę.

Tvarkingame jaukiame Robino Hudo gatvės 16-me name Fredas Maršalas, užsimovęs žalias gumines pirštines, plauna grindis. Ant jo galvos vis dar Tajaus kepurė. Jis verkia.

O namelių ant ratų aikštelėje "Atostogos" varnas Gorgas pila nuodus į Tenzės Freno ausis.

Tvirtame mūriniame name Germano gatvėje Deilas Hilbertsonas, kuris čia gyvena su savo nuostabia žmona Sara ir ne mažiau nuostabiu sūnumi Devidu, ruošiasi į policijos nuovadą. Judesiai kiek sulėtėję: dvi porcijos troškintos vištienos ir didžiulis pyrago gabalas daro savo. Telefono skambutis jo nenustebina. Jis nujautė kažką panašaus. Skambina Debė Anderson. Jau iš pirmų jos žodžių Deilas supranta, jog kažkas atsitiko.

Policijos viršininkas klausosi, linkčioja, kartais ko nors paklausia. Žmona stovi tarpduryje, neramiu žvilgsniu stebi vyrą. Deilas pasilenkia, kažką užsirašo į bloknotą, gulintį šalia telefono. Sara prieina arčiau, skaito vardus, pavardes: Endis Railsbekas ir M. Fainas.

- Railsbekas prie telefono? - klausia jis.

- Taip, antra linija...

- Sujunk mane su juo.

- Deilai, aš nežinau, kaip tą padaryti, - prisipažįsta Debė, ir balsas išduoda, kad jai dėl to gėda. Deilas akimirką užsimerkia, primena sau, jog tai ne jos darbas.

- Ar Ernis dar neatėjo?

- Ne.

- O kas yra nuovadoje?

- Bobas Diulakas... Manau, Ditas duše...

- Kviesk Bobą, - sako Deilas ir lengviau atsidūsta, kai Bobas be vargo sujungia jį su Endžiu Railsbeku, kuris tuo metu stovi Morčio Faino kabinoje. Jiedu jau lankėsi 314-ame kambaryje, ir vieno žvilgsnio į nuotraukas, išmėtytas Poterio sieninėje spintoje, Morčiui pakako per akis. Jis dabar stovi išbalęs nė kiek ne mažiau negu Endis.

Aikštelėje prie policijos nuovados susitinka Ernis Terjė ir Redžinaldas Ambersonas ("Dokas"). Dokas ką tik atvažiavo senu, bet gerai už-

laikytu motociklu. Tirštame rūke jiedu sveikinasi. Ernis Terjė - tam tikra prasme dar vienas policininkas, bet atsipalaiduokite - jau paskutinis, su kuriuo jums teks susipažinti šio romano puslapiuose (dar yra FTB agentas, bet apie jį mes dabar nekalbame. Pirma, šiuo metu jis Medisone. Antra, jis kvailys).

Ernis - pasitempęs šešiasdešimt penkerių metų vyriškis, išėjęs į pensiją prieš dvylika metų, bet vis dar geros formos ir Arnoldą Chrabovskį gali suriesti į ožio ragą. Priedą prie pensijos jis užsidirba naktiniais budėjimais (vis tiek kankina nemiga), o penktadieniais saugo vietinį Viskonsino banko Pirmąjį skyrių.

Dokas atrodo kaip Pragaro angelas: juoda, kiek žilstelėjusi barzda, kurią jis kartais supina į kasytę ir dar papuošia kaspinu kaip piratas Eduardas Tičas. Pragyvenimui jis užsidirba "Kingslendo alaus kompanijoje". Vyrai puikiai sutaria. Pirmiausia jie vertina aukštą vienas kito intelektą. Ernis nežino, ar tikrai Dokas - gydytojas, bet tai visai įmanoma. Gal tikrai jis kadaise dirbo ligoninėje?

- Ar yra pasikeitimų? - klausia Dokas.

- Kiek žinau, ne, dauguži, - atsako Ernis.

Vienas iš *Griausmingo penketo* vyrukų kiekvieną vakarą atvažiuoja prie policijos sužinoti, kaip klostosi įvykiai. Šiandien kaip tik Doko eilė.

- Neprieštarausi, jei užeisiu drauge su tavim?

- Ne. Bet su sąlyga, kad laikysiesi taisyklės.

Dokas linkteli. Kai ką taisyklė erzina, bet Dokas paklūsta: vienas puodelis kavos arba penkios minutės, priklausomai nuo to, kas anksčiau baigsis. Ir tada - už durų. Ernis prisižiūrėjo Pragaro angelų aštuntajame XX a. dešimtmetyje, kai dirbo policininku Finikse, todėl jis vertina Uostytojo Sent Pjero ir jo vyrukų kantrybę. Suprantama, iš tiesų šitie vyrukai nėra nei "Pragaro angelai", nei "Bedieviai", nei "Monstrai ant motociklų". Ernis negali tiksliai apibūdinti, kas jie tokie. Jis tik žino, jog šitie baikeriai visiškai paklūsta Uostytojui. Ir dar įtaria, kad pastaruoju metu Sent Pjero kantrybė senka. O ir Ernio kantrybė jau prie pat ribos.

- Tuomet, eime. - Ernis tapšnoja dručkiui Dokui per petį. - Pažiūrėsime, kas tenai darosi.

O darosi tenai, kaip paaiškėja... daug įdomių dalykų.

Pasirodo, jog Deilas sugeba aiškiai ir konkrečiai mąstyti. Baimė, kurios jis niekaip negalėjo nusikratyti, išnyko. Išnyko todėl, kad jį jau pažemino, kaip tik galėjo, ir todėl, kad oficialiai tyrimui vadovauja jau kiti žmonės. Ir svarbiausia priežastis - jis bet kada gali paskambinti Džekui ir yra įsitikinęs, jog Sojeris atsilieps į jo prašymą. Džekas jam - tarsi tinklelis, įtemptas po pavojingu lynu.

Jis išklauso Edžio Railsbeko pasakojimą apie nuotraukas bent jau dėl

to, kad senukas nusiramintų... ir užduoda tik vienintelį klausimą apie dvi berniuko nuotraukas.

- Geltoni, - neužsikirsdamas išpoškina Railsbekas. - Marškiniai geltoni. Galiu pasakyti, jog ant jų užrašytas žodis "Kivanis"*. Daugiau nieko... K...kraujas...

Deilas sako, jog viską suprato ir pažada, kad kas nors iš policijos netrukus atvažiuos į "Nelsono" viešbutį.

Girdi, kaip telefono ragelis perduodamas į kitas rankas. Pasigirsta Faino balsas. Tiesą sakant, Deilui jis nelabai patinka.

- O jei jis sugrįš, šefe? Jei Poteris sugrįš į viešbutį?

- Ar iš ten, kur jūs dabar esate, matosi koridorius?

- Ne. Mes dabar mano kabinete. Juk sakiau.

- Tada keliaukite prie registratūros stalo. Apsimeskite, jog esate užsiėmęs. Kai jis įeis...

- Aš nenoriu eiti į koridorių. Jei tik būtumėte matęs tas nuotraukas, jūs irgi neturėtumėte noro tenai eiti.

- Juk neprašau jį sulaikyti. Kai jis įeis, jūs tiesiog paskambinkite.

- Bet...

- Padėkite ragelį, sere. Aš turiu daug reikalų.

Sara paliečia vyro petį. Jis uždengia jos ranką savo ranka. Ragelyje girdisi spragtelėjimas - perjungiama linija.

- Bobai, tu jau žinai?

- Taip, šefe. Debė ir Ditas taip pat. O, ką tik įėjo Ernis. Su juo vienas iš baikerių, jis save vadina Doku.

Deilas karštligiškai mąsto. Ernis, Bobas ir Ditas vilki uniformomis. Jie jo planui netinka. Staiga jam gimsta mintis.

- Perduok jam ragelį

- Ką?

- Tu girdi mane?

Po kelių akimirkų jis jau kalba su Doku.

- Ar tu nori padėti mums sugauti niekšą, nužudžiusį mažą Sent Pjero dukrytę?

- Aišku, ką čia dar galvoti.

- Gerai. Tada atidžiai klausykis ir neversk manęs kartoti.

- Klausau, - atkirto Dokas.

- Pasakysi patruliui Diulakui, kad duotų tau mėlyną mobilųjį telefoną iš daiktinių įrodymų sandėlio, kurį paėmėme iš pabėgusio narkomano.

- Mėlyną mobilųjį telefoną.

- Po to nueisi į taverną "Lakiz", kuri yra šalia "Nelsono".

- Aš su moto...

---

* "Kivanis internešnl" - tarptautinė "Klubų, tarnaujančių visuomenei" organizacija. Įkurta 1915 metais.

- Ne. Eisi pėsčias. Nusipirksi loterijos bilietą. Tau reikalingas aukšto ūgio vyriškis - liesas, pražilusiais plaukais, chaki spalvos kelnėmis, galbūt ir marškiniai tos pačios spalvos. Greičiausiai prie staliuko jis sėdės vienas. Jo mylimiausia vieta - tarp muzikinio automato ir koridoriaus, vedančio į tualetą. Jeigu jis ten, surink 911 ir paskambink mums į nuovadą. Supratai?

- Taip.

- Eik, Dokai, ir negaišk laiko.

Dokas išskuba net neatsisveikinęs. Ragelį perima Bobas:

- O ką mums daryti, Deilai?

- Jei jis ten, suimsime tą kalės vaiką, - sako Deilas. Jis tvardosi, bet širdis plaka vis dažniau, jaudulys kyla. Visos spalvos tampa stebėtinai ryškios - taip jau buvo, kai jis tyrė pirmą savo praktikoje žmogžudystę. Jis jaučia ant peties žmonos ranką. Jos kvapą. - Iškviesk Tomą Lundą. Ir paruošk tris neperšaunamas liemenes. Ne, paruošk keturias.

- Ketinate skambinti Holivudui?

- Taip. Bet mes jo nelauksime. - Jis padeda ragelį, jaučia negalintis nustygti vietoje. Kad tik greičiau ištrūkti iš namų. Įkvepia oro pilna krūtine. Iškvepia... vėl įkvepia.

Sara paima vyrą už rankų:

- Būk atsargus.

- Žinoma. Gali nesijaudinti. - Deilas skuba prie durų.

- O kaip Džekas?

- Paskambinsiu jam iš mašinos. Jeigu Dievas mūsų pusėje, nes įkišime jį į kamerą, kai Džekas bus dar tik pusiaukelėje į policijos nuovadą.

Po penkių minučių Dokas jau "Lakiz" tavernoje. Stovi prie baro, klausosi Treiso Adkinso dainos "Palikau namie kažką neišjungtą" ir trina nuo momentinės loterijos bilieto apsauginę plėvelę. Bilietas laimingas. Dešimt dolerių. Tačiau Doko dėmesys sutelktas į muzikos automatą. Žiūri, kraipo galvą, tarsi vyriškiui jis kažkuo nepatiktų.

Prie kampinio stalo, ant kurio stovi lėkštė spagečių (padažas raudonas kaip kraujas) ir grafinas alaus, sėdi vyriškis, kuris jam ir buvo reikalingas: aukštas, liesas, į viršų sušukuotais beveik žilais plaukais. Marškinių spalvos Dokas nemato, nes vyriškis po kaklu įtaisęs servetėlę, bet iš po stalo kyšo viena ilga koja. Kelnių klešnė chaki spalvos.

Jei tik Dokas tiksliai žinotų, jog būtent šitas tipas nužudė Emę, jis pats jį suimtų, nusispjovęs ant visų *farų* bei nieko nelaukdamas. Ir jau, žinoma, nesiterliotų su juo. Bet galbūt šitas senis tiktai bendrininkas ar žmogžudystės liudininkas.

Dokas pasiima iš barmeno dešimt laimėtų dolerių, atsisako jam siū-

lomo alaus, išeina į rūką. Pakyla šlaitu aukštyn dešimtį žingsnių, išsitraukia mobilųjį telefoną. Surenka 911. Atsiliepia Debė.

- Jis čia, - sako Dokas. - Kas toliau?

- Atnešk telefoną, - pasako kažkam mergina, ir ryšys nutrūksta.

- Kad jūs padvėstumėt, - nežinia kam palinki Dokas. Bet jis bus gerutis. Jis žais pagal jų taisykles. Tik iš pradžių...

Jis surenka dar vieną numerį. Ragelį pakelia Lokė.

- Sujunk mane su juo, - ištaria Dokas, vildamasis, jog Uostytojas neišėjęs į "Send" barą.

Jau po akimirkos ragelyje pasigirsta Uostytojo balsas - kažkoks pridusęs, tarsi jis būtų verkęs:

- Taip. Kas?

- Surink visus kitus vyrus ir atvažiuokite prie policijos nuovados, - sako jam Dokas. - Nesu įsitikinęs visu šimtu procentų, bet, regis, jie rengiasi suimti tą prakeiktą kalės vaiką. Galbūt aš netgi jį mačiau...

Uostytojas meta ragelį. Dokas stovi rūke, žvelgia į ištuštėjusią gatvę ir galvoja, kodėl jis nepasiūlė vaikinams atvažiuoti tiesiai prie tavernos "Lakiz". Po to supranta žinąs atsakymą. Jei Uostytojas prisiartins prie to senio anksčiau už *farus*, spagečiai bus paskutinis patiekalas šito nelaimėlio gyvenime.

Verčiau jau palaukti.

Palaukti ir įsitikinti.

Germano gatvėje rūkas lengvas, bet iškart tirštėja, vos tik Deilas pasuka į miesto centrą. Jis įjungia specialius žibintus ir skambina Džekui. Išgirsta autoatsakiklį. Tada surenka dėdės Henrio numerį. Henris pakelia ragelį. Deilas girdi skambant gitaras, kažkas stūgauja: "Grąžink man mano šunį!"

- Taip. Jis čia. Ką tik atvažiavo, - sako Henris. Dabar esame muzikinėje vakaro fazėje, netrukus ketiname pereiti į literatūrinę. Vakaras žada būti įdomus, priartėjome prie kulminacinio "Nykiųjų namų" momento, skaitysime "Vaiduoklių takelį", todėl jei tavo reikalas neskubus...

- Neatidėliotinas. Duok jam ragelį, dėde.

Henris atsidūsta:

- Oui, mon capitaine.

Ir štai jis jau kalba su Džeku. Šis iškart sutinka atvažiuoti. Tačiau bičiulio reakcija kiek stebina Frenč Lendingo policijos viršininką. Ne, jis nenori, kad Deilas lauktų jo atvykstant. Tegul areštuoja patys. Jis dėkoja už tokį pasiūlymą, už jam paruoštą šarvuotą liemenę, bet Džekas įsitikinęs, jog Deilas su savo žmonėmis ir be jo pagalbos gali areštuoti Džordžą Poterį bei atvežti jį į policijos nuovadą.

Esmė ta, jog Džeko nesudomino Džordžas Poteris. Beje, nuotraukos

taip pat, nors jis neabejoja, kad jos tikros: Railsbekas tiksliai apibūdino geltonus Džonio Irkenhemo marškinius, būtent tokius dėvėjo "Jaunesniosios Kivanis lygos" nariai. Spauda nebuvo informuota apie tokią smulkmeną. Net landūnas Vendelas Grinas nesugebėjo apie tai išsniukštinėti.

Tačiau Džekas keletą kartų klausinėja apie žmogų, kurį Endis Railsbekas matė "Nelsono" koridoriuje.

- Mėlynas chalatas, viena šlepetė - tai viskas, ką spėjau apie jį sužinoti, - prisipažįsta Deilas. - Viešpatie, Džekai, kokią tai turi reikšmę? Klausyk, turiu baigti pokalbį.

- Din don, - atsako Džekas ir padeda ragelį.

Deilas įsuka į rūke skendinčią automobilių stovėjimo aikštelę. Mato Ernį Terjė ir baikerį, pravarde Dokas. Jiedu stovi prie šalutinių durų ir kažką aptarinėja. Du siluetai, plaukiantys rūke.

Po pokalbio su Džeku Deilui darosi neramu. Toks pojūtis, tarsi būtų pravažiavęs pro kelio nuorodą su didžiulėmis raidėmis, tačiau žodžių neperskaitęs ar nesupratęs. Ką būtent jis turėjo suprasti? Ką jis praleido, ko nepastebėjo? Jame užverda pyktis. Galbūt tokie patyrę, visko matę detektyvai, kaip Džekas Sojeris, tiesiog negali patikėti akivaizdžiai matomais dalykais? Gal tokius kaip jis labiau domina šuo, kuris neloja?

Rūkas puikus garso laidininkas, ir jau eidamas prie durų Deilas girdi motociklų riaumojimą kažkur prie upės, tiksliau - Neilhauzo plente.

- Sveikas, Deilai, - sveikinasi Ernis. Linksi, tarsi nieko nebūtų atsitikę.

- Labas, šefe, - ištaria Dokas. Jis rūko. - Neblogas vakarėlis, ar ne taip?

- Jūs pakvietėte vyrus? - Deilas mosteli galva riaumojančių motociklų pusėn. Dvi poros žibintų pasuka į stovėjimo aikštelę. Deilas mato prie pirmos mašinos vairo sėdint Tomą Lundą. Galima net neabejoti, jog antroje mašinoje - Denis Ščeda. Vėl renkasi kariai... Belieka tikėtis, jog ne be reikalo. Labai norisi šį kartą pataikyti į taikinį.

- Neatsakysiu tiesiai, tik paklausiu, kaip jūs pasielgtumėte manim dėtas? - išpyškina Dokas

- Taip pat, kaip ir jūs, - taria Deilas ir įeina į policijos nuovadą.

Henris Laidenas vėl sėdi ant keleivio sėdynės Džeko Sojerio automobilyje. Šiandien jis vilki baltais marškiniais su atverstine apykakle. Išlygintos mėlynos kelnės. Tiesus, lieknas tarsi manekenas, į viršų sušukuotais žilais plaukais. Ir šaltakraujiškas. Kas gali pasakyti, ar žengdamas į giljotiną Sindis Kartonas atrodė labiau šaltakraujiškas? Netgi Dikenso vaizduotei tai buvo nepasiekiama...

- Henri...

- Aš žinau. Turiu sėdėti mašinoje, kaip dera geram berniukui, kol manęs nepakvies.

- Ir dar durelės turi būti uždarytos. Ir nesakyk: "Oui, mon capitaine." Įgriso.

- Affirmative* tiks?

- Be abejo.

Artėjant prie miesto rūkas tirštėja, ir Džekas įjungia žibintus ant stogo. Pasižiūri į laikrodį. Trys minutės aštuntos. Įvykiai ima klostytis greičiau. Jis tuo džiaugiasi. Daugiau daryk, mažiau galvok - toks Džeko Sojerio receptas, norintiems neprarasti sveikos nuovokos.

- Kai tik Džordžą Poterį pasodins į kamerą, aš tave nusivesiu į nuovadą.

- Manai, jiems nekils problemų?

- Ne, - atsako Džekas ir keičia temą: - Žinai, tu mane nustebinai tuo "Sloberbaun" įrašu. - Jis negali pavadinti daina to, ką girdėjo. Kokia ten daina, jei vokalistas tik šūkčioja žodžius. - Įrašas geras.

- Tai lyderio gitaristo nuopelnas, - atsako Henris. - Jis puikiai groja. - Tuomet nuleidžia automobilio stiklą, iškiša galvą į rūką, po to vėl įtraukia. Ir priduria: - Visas miestas dvokia.

- Tai vis rūkas. Atvelka nuo upės visokią šlykštynę.

- Ne, - Henrio balsas vis toks pat kasdieniškas. - Tai mirties kvapas. Aš ją jaučiu. Manau, tu taip pat. Tik turbūt ne nosimi.

- Jaučiu, - prisipažįsta Džekas.

- Poteris - ne Žvejys.

- Manau, kad ne.

- Žmogus, kurį matė Railsbekas...

- Esu beveik šimtu procentų įsitikinęs, kad jis matė Žvejį.

Kurį laiką jie važiuoja tylėdami.

- Henri?

- Affirmative.

- Koks albumas, tavo nuomone, geriausias? Geriausias albumas ir geriausia daina?

Henris susimąsto:

- Juk supranti, kad klausimas labai asmeniškas?

- Taip.

Henris vėl tyli.

- Turbūt "Stardast". Houdži Karmaiklo. O tu ką manai?

Prie vairo sėdintis vyriškis susimąsto, sugrįžta į tolimą praeitį, į tuos laikus, kai jam šešeri, ir jis berniukas Džekis. Jo tėvas bei dėdė Morganas - aršūs džiazo šalininkai. Motinos skonis ne toks rafinuotas. Jis prisimena vieną ilgą, nuobodų Los Andželo vakarą, kai mama klausėsi kažkokios dainos, sėdėjo prie lango ir rūkė. "Kas čia dainuoja?" - paklausė Džekas, ir ji atsakė: "Petsi Klain. Ji žuvo per aviakatastrofą."

* Affirmative - sutinku (pranc.).

- "Kreizi armz", - atsako Džekas. - Atlieka Petsi Klain. Tai geriausia plokštelė ir geriausia daina.

Henris daugiau neištaria nė žodžio. Džeko akyse ašaros.

Henris jaučia ašaras.

O dabar, kaip mėgsta sakyti politikai, pažvelkime į situaciją plačiau. Privalome tą padaryti, nes įvykiai jau lipa vieni kitiems ant kulnų. Uostytojas su savo vyrukais jau artėja prie automobilių stovėjimo aikštelės šalia policijos nuovados. Tuo metu Deilas, Tomas Lundas ir Bobas Diulakas, visi su šarvuotomis liemenėmis, ieško, kur pastatyti savo automobilius prie "Lakiz" tavernos. Deilas nori pastatyti automobilį taip, kad patogiau bei greičiau būtų galima atidaryti dureles ir įgrūsti į kabiną Džordžą Poterį. Ditas Džespersonas su Deniu Ščeda jau "Nelsono" viešbutyje. Jų pareiga užantspauduoti 314-tą kambarį ir apjuosti geltona juosta. Po to - nuvežti į policijos nuovadą Endį Railsbeką bei Mortį Fainą. O policijos nuovadoje Ernis Terjė skambina perėmusiems bylos tyrimą detektyvams Braunui ir Blekui, kurie atvažiuos jau po to, kai įtariamasis bus areštuotas. Jei jie ir supyks, nieko baisaus... Tuo metu "Send" bare Tenzė Freno... negyvomis akimis, sustingusiu veidu... ką tik ištraukė iš rozetės kištuką - išjungė muziką.

- Klausykitės manęs visi! - šaukia moteris nesavu balsu. - Jie areštavo tą kalės vaiką! Tą niekšą, žudantį vaikus! Jo pavardė Poteris! Jį nugabens į Medisoną ir, jeigu mes nieko nedarysime, koks nors gudrus advokatas iki kito pirmadienio ištrauks tą bjaurybę iš kalėjimo! KAS NORI MAN PADĖTI IR KAŽKĄ DARYTI?

Po akimirkos tylą sudrumsčia riaumojimas. Girti, prisirūkę, prisiuostę nuolatiniai "Send" baro klientai tikrai žino, ką jie nori padaryti... Tuo metu Džekas su Henriu atvažiuoja prie policijos nuovados, kur ką tik atidundėjo Griausmingas penketas. Automobilių stovėjimo aikštelė beveik pilna policininkų mašinų. Pranešimas apie tai, jog netrukus bus areštuotas nusikaltėlis, plinta tarsi gaisras stepėje. Vienas Deilo pavaldinių (nesvarbu kas toks) pastebi nuovadoje mėlyną mobilųjį telefoną, iš kurio Dokas skambino, būdamas "Lakiz" tavernoje. *Faras* čiumpa jį ir neria į nediduką kambarėlį, ant kurio durų lentelė su užrašu: "DAIKTINIŲ ĮRODYMŲ SANDĖLIS".

Viešbutyje "Ąžuolas", kur laikinai (kol tiriama Žvejo byla) apsistojo Vendelas Grinas, irgi kažkas vyksta. Ir štai kas: reporteris nuosekliai bei tikslingai mėgina pasigerti. Trys porcijos dvigubo viskio nepanaikino kaklo skausmo toje vietoje, kur buvo įsirėžęs fotoaparato dirželis, kurį nuplėšė tas suknistas baikeris. O po Holivudo smūgio tebeskauda pilvą. Labiausiai, žinoma, nukentėjo jo reputacija, išdidumas ir čekių knygelė. Nėra jokių abejonių, jog Sojeris paslėpė įkalčius. Vendelas penkiasde-

šimčia procentų įsitikinęs, jog Sojeris ir yra Žvejys... bet kaip jis gali tą įrodyti, jei sunaikinta juosta? Kai barmenas pasako, kad jis kviečiamas prie telefono, Vendelas nori jam patarti susikišti telefono ragelį į subinę. Bet, velniai rautų, vis dėlto jis profesionalas... todėl prieina prie budėtojo staliuko ir paima ragelį.

- Grinas, - staugia jis į ragelį.

- Sveikas, šikniau, - atsako jam policininkas iš mėlyno mobiliojo telefono. Vendelas dar nežino, jog tai *faras*, mano, kad koks nors niekšas, kuris nori sukliudyti jam maloniai leisti laiką. - Gal nori parašyti apie gerą naujieną? Dėl įvairovės.

- Geros naujienos tiražo nedidina, drauguži.

- Šita tikrai padidins... Mes jį sučiupome.

- Ką? - Ir, nepaisant trijų dvigubų porcijų viskio, Vendelas Grinas tampa pačiu blaiviausiu žmogumi visoje planetoje.

- Aš ką, mikčioju, neaiškiai kalbu? - pašnekovas akivaizdžiai tyčiojasi iš Vendelo, bet jam nusispjaut. - Mes sučiupome Žvejį. Ne atvykę detektyvai, o mes! Tai Džordžas Poteris. Septyniasdešimties su trupučiu. Buvęs statybininkas, išėjęs į pensiją. Pas jį radome trijų nužudytų vaikų nuotraukas. Jei paskubėsi, spėsi nufotografuoti, kaip Deilas veda jį į policijos nuovadą.

Grinas iškart suvokia, koks tai puikus šansas. Tokia fotografija gali kainuoti penkis kartus daugiau už Irmos Freno lavono nuotrauką, nes ja susidomės solidūs leidiniai. Ir televizija! Ir dar: o jei kas nors nušaus tą niekšą, vedamą į policijos nuovadą? Žinant, kokia mieste nuotaika, tokia tikimybė net labai nemenka.

- Kas tu? - klausia jis.

- Spaudos draugas, - atsako jam, ir telefonas išsijungia.

"Lakiz" tavernoje Peti Lavles praneša lankytojams (amžiumi jie vyresni negu nuolatiniai "Send" baro klientai ir nebesidomi substancijomis, pakeičiančiomis alkoholį), kad ji negali pajusti pasitenkinimo ir jos traktorius išėjo iš rikiuotės. Džordžas Poteris baigė valgyti savo spagečius, tvarkingai sudėliojo servetėlę ir ėmėsi alaus. Sėdi jis už muzikinio automato, todėl nepastebi, kaip pritilo salė, pasirodžius trims vyriškiams su policininkų uniformomis. Jie ginkluoti ir, sprendžiant iš stambumo, vilki šarvuotomis liemenėmis.

- Džordžas Poteris? - išgirsta jis kažką tariant savo vardą ir pakelia galvą. Vienoje jo rankoje bokalas, kitoje - grafinas.

- Taip, o kas? - klausia jis, ir čia pat rankos griebia jį už pečių, pakelia nuo kėdės. Keliais jis trenkiasi į stalą, tas apvirsta, lėkštė bei grafinas ritasi ant grindų. Lėkštė sudūžta, grafinas - ne, matyt, pagamintas

iš tvirtesnės medžiagos. Suklykia moteris. Kažkoks vyriškis, pagarbiai komentuodamas įvykį, ištaria: "Vau!"

Poteris dar spaudžia pirštais stiklinę, bet Tomas Lundas išspiria iš jo rankos potencialų ginklą. Jau po sekundės Deilas Hilbertsonas uždeda ant jo riešo antrankius, pagalvojęs, jog niekada gyvenime negirdėjo malonesnio ausiai garso. Jo traktorius pagaliau pradėjo arti...

Operacija vyksta visai ne taip, kaip prie "Užkąskime pas Edą". Čia prie nieko neprikibsi. Mažiau nei po dešimties sekundžių įtariamąjį išveda už durų, į tirštą rūką. Tomas jį laiko už vienos alkūnės, Bobas - už kitos. Deilas greitakalbe išpyškina Poteriui visą litaniją apie jo teises bei pareigas... o įtariamojo kojos vos liečia žemę.

Džekas Sojeris pajunta savyje neregėtą energijos antplūdį. Taip jam nutinka pirmą kartą po to, kai būdamas dvylikmetis berniukas jis važiavo iš Kalifornijos. Jis žino, kad už tą energijos antplūdį jam teks brangiai sumokėti, bet tikisi, jog, sukandęs dantis, viską ištvers. Nes, palyginus su šiuo momentu, visas jo suaugusio vyriškio gyvenimas atrodo tik pilka rutina.

Jis stovi šalia pikapo, žiūri per stiklą į Henrį. Oras drėgnas, bet jis jau vibruoja nuo įtampos. Jam atrodo, kad dar akimirka - ir tarp aikštelės žibintų ims raitytis žaibai.

- Henri.

- Taip.

- Ar tu žinai psalmę "Nepaprasta palaima"?

- Žinoma. O kas jos nežino?

- "Viešpats atveria akis neregiams", - cituoja Džekas. - Dabar aš tą suprantu.

Henris pasuka į jį aklą, stebėtinai inteligentišką veidą. Jis šypsosi. Labiau geranorišką šypseną Džekui teko matyti tik vieną kartą. Pirmenybė kaip ir anksčiau priklauso Vilkui, ištikimam kelionių, kurios teko dvylikamečio berniuko daliai, palydovui. Draugužis Vilkas, kuris mėgo, kad viskas būtų tiesiog čia ir dabar.

- Tu sugrįžai, taip?

Stovėdamas automobilių stovėjimo aikštelėje, mūsų bičiulis plačiai šypsosi.

- Džekas sugrįžo, tai tikrai.

- Tada daryk tai, dėl ko sugrįžai, - sako jam Henris.

- Noriu, kad tu pakeltum stiklą.

- Ir nieko negirdėčiau? Nuolankiai dėkoju, - sako Henris.

Atvažiuoja nauji policininkai. Šį sykį ant pirmo automobilio mirksi "švyturėliai", kaukia sirena. Džekas šiuose garsuose jaučia šventinę gai-

delę ir nusprendžia neeikvoti laiko bei nesiginčyti su Henriu dėl automobilio stiklo.

Jis pasuka prie policijos nuovados durų. Dvi melsvai baltos arkos meta į rūką du šešėlius, vienas krenta į šiaurę, kitas - į pietus.

Farai Holcas ir Nestleris pastato savo mašiną prie pat tos, kuria atvažiavo Deilas Hilbertsonas, Lundas, Diulakas bei Poteris. Žinoma, šitie vyrukai mūsų nė trupučio nedomina. Trečioje mašinoje Džespersonas su Ščeda. Ant galinės sėdynės - Railsbekas su Mortonu Fainu. Railsbekui mes, žinoma, neabejingi, bet jis gali ir palaukti. Po to (įdomu, bet jūsų turbūt nestebina) į stovėjimo aikštelę įvairuoja raudona Vendelo Grino tojota. Už vairo - pats žurnalistas. Ant kaklo kabo naujas fotoaparatas - patikima ir ištikima "Minolta". Iš "Send" baro kol kas niekas neatvažiavo, bet perpildytoje aikštelėje stovi pašalinis automobilis. Tai žalias "Saab" su lipdukais "VALDŽIA POLICIJAI" - ant kairiosios priekinio bamperio pusės ir NARKOTIKAMS NE - ant dešiniosios. Už automobilio vairo - pasiryžęs atlikti savo pareigą Arnoldas "Patrakėlis Vengras" Chrabovskis.

Prie mūrinės policijos nuovados sienos išsirikiavo *Griausmingas penketas.* Visi vilki vienodomis džinsinėmis liemenėmis su skaičiumi "5" virš širdies. Visų raumeningos rankos sudėtos ant krūtinės. Doko, Kaizerio ir Sonio plaukai surišti į uodegytes, Peliuko - supinti į kaselę. Uostytojo plaukai krenta ant pečių, todėl Džekui atrodo, kad baikeris panašus į Bobą Sigerį jo klestėjimo periodu. Ausys perdurtos, raumenys ištatuiruoti.

- Armanas Sent Pjeras? - Džekas kreipiasi į baikerį, stovintį prie pat durų. - Džekas Sojeris. Mes buvome susitikę prie "Užkąskime pas Edą". - Jis ištiesia ranką ir net nenustemba, kai Uostytojas abejingai žiūri į jį. Džekas draugiškai jam šypsosi. - Tenai jūs mums labai padėjote. Ačiū.

Uostytojas nereaguoja.

- Kaip manote, ar gali kilti sunkumų, gabenant įtariamąjį į nuovadą? - klausia Džekas. Tokiu pačiu tonu jis galėjo pasiklausti Uostytojo nuomonės, ar šiandien po pietų lis.

Uostytojas stebi, kaip Deilas, Tomas bei Bobas padeda išlipti iš mašinos Džordžui Poteriui, kaip veda į nuovadą. Vendelas Grinas pakelia fotoaparatą, ir čia pat Denis Ščeda vos neišverčia jo iš kojų, net nepakėlęs akių į po kojomis besipainiojantį reporterį.

- Atsargiau, išgama, - šnypščia Vendelas.

Galiausiai Uostytojas pažvelgia į Džeką.

- Pažiūrėsim, kuo čia viskas baigsis, - iškošia jis pro dantis.

- Tikrai, - ištaria Džekas. Jo balsas net skamba iš džiaugsmo. Jis spraudžiasi prie sienos pro *Griausmingo penketo* vyrus. Pajutę, kad Dže-

kas jų nebijo, galiūnai traukiasi jam iš kelio. Džekas sudeda rankas ant krūtinės. Jei jį aprengtum kaip baikerį, tikrai galėtum palaikyti saviškiu.

Areštuotas žmogus ir jo apsaugininkai jau visai prie pat durų. Tačiau Sent Pjeras, *Griausmingo penketo* lyderis ir Emės, kurios kepenis bei liežuvį surijo žudikas, tėvas pastoja jiems kelią. Jo rankos sukryžiuotos ant krūtinės. Ryškioje žibintų šviesoje galingi raumenys atrodo melsvi.

Bobas su Tomu šalia Uostytojo tampa panašūs į eibių pridariusius berniūkščius. Tiktai Deilas stengiasi neprarasti pasitikėjimo savimi. O Džekas nerūpestingai šypsosi.

- Pasitrauk iš kelio, Uostytojau, - sako Deilas. - Noriu šitą žmogų pasodinti į kamerą.

O kaipgi Džordžas Poteris? Jis apstulbęs, sukrėstas? Susitaikė su realybe? Sunku pasakyti. Bet kai jo rudos akys susitinka su krauju pasruvusiomis Uostytojo akimis, jis nenusuka žvilgsnio į šalį. Automobilių stovėjimo aikštelėje, už Poterio nugaros - įtempta tyla. Endis Railsbekas bei Mortis Fainas stovi, išsproginę akis. Vendelas pakelia fotoaparatą ir, įkvėpęs pilną krūtinę oro, tarsi snaiperis pagavęs taikinyje priešo armijos vadą, sulaiko kvėpavimą.

- Jūs nužudėte mano dukrą? - klausia Uostytojas. Mandagus klausimas nuskamba baisiau už laukinį riksmą, ir visi sustingsta, sulaikę kvapą. Visi laukia, tylą drumsčia tik pilnas liūdesio dėl rūko negalinčio išplaukti laivo signalas.

- Sere, aš niekada nežudžiau, - atsako Poteris. Kalba švelniai ir ramiai. Jo žodžiai pasiekia Džeko širdį. Jie ištarti taip, tarsi Poteris kalbėtų visų neteisingai apkaltintų žmonių vardu.

- Pasitrauk, Uostytojau, - pataria jam Džekas. - Jums reikalingas kitas žmogus.

Ir Uostytojas, staiga suabejojęs, jog priešais jį tikrasis žudikas, atsitraukia.

Tylą perskrodžia šaižus, džiaugsmingas šauksmas. Tai, žinoma, Vendelas: "Ei, Žvejy! Nusišypsok į objektyvą!"

Atsisuka visi, tik ne Poteris. Fotoblyksnis nušviečia aikštelę, po to antras, trečias, ketvirtas...

- Kad tu padvėstum! - išrėžia Deilas. - Eime, vyrai. Džekai, tu man reikalingas!

- Deilai, ar sudoroti šitą niekšą? - šaukia kažkuris *faras*.

- Palik jį ramybėje, - atšauna Deilas ir nusiveda areštuotąjį. Tik tada, kai durys už jų nugarų užsidaro, Deilas prisipažįsta pats sau, kad buvo įsitikinęs, jog Uostytojas išplėš jiems iš rankų Poterį ir nusuks seniui sprandą kaip viščiukui.

- Deilai? - teiraujasi išėjusi į koridorių Debė Anderson. - Ar viskas gerai?

Deilas žiūri į Džeką. Tas vis dar šypsosi, sukryžiavęs rankas ant krūtinės.

- Manau, jog taip, - atsako jis. - Kol kas.

Po dvidešimties minučių Džekas su Henriu sėdi Deilo kabinete. Iš budinčios dalies sklinda balsų gausmas, girdisi juokas: tenai susirinko beveik visi *farai.* Galima pagalvoti, jog Frenč Lendingo policija pasitinka Naujuosius metus. Netrukus Deilas padės tašką šitoms linksmybėms, bet kol kas tegul žmonės atsikrato įtampos. Jis supranta bendradarbių jausmus, nors pats jau galvoja apie kitką.

Paimti Džordžo Poterio pirštų atspaudai, jis uždarytas į kamerą, jam pasiūlyta viską gerai apgalvoti ir prisipažinti. Detektyvai Braunas bei Blekas iš Viskonsino policijos valdybos jau pakeliui į nuovadą. Šitas etapas baigėsi. O kaip dėl triumfo? Keista jo bičiulio šypsena ir išsiblaškęs žvilgsnis byloja, jog... triumfo dar teks palaukti.

- Nemaniau, kad suteiksi Uostytojui galimybę, - sako Džekas. - Teisingai pasielgei. Jei būtum vartojęs jėgą, galėjo kilti nemalonumų.

- Turbūt šįvakar aš geriau supratau jo tėviškus jausmus, - sako Deilas. - Man teko ieškoti savo dingusio sūnaus ir aš mirtinai išsigandau.

- Devido? - Henris palinksta į priekį. - Ar jam viskas gerai?

- Taip, dėde Henri. Tai tebuvo netikras pavojus.

Deilas atsisuka į vyriškį, kuris dabar gyvena jo tėvų namuose. Jis prisimena tą akimirką, kai Džekas pirmą kartą pamatė Tornbergą Kinderlingą. Tada jiedu buvo pažįstami vos porą savaičių. To pakako susidaryti nuomonę apie Džeką, tačiau jis dar nesuprato, jog gyvenimas jį suvedė su neeiline asmenybe. Tą dieną Džeina iš "Grilio baro" pasakojo Džekui apie Kinderlingo įprotį išgėrus pirštais užspausti nosies šnerves, atkišant delną į išorę.

Po pokalbio su mergina Deilo automobiliu jiedu sugrįžo į policijos nuovadą. Deilas palietė Džeko petį. "Pasakyk vardą, ir dar iki vakarienės pamatysi šito žmogaus veidą, kaip mėgdavo sakyti mano motina." Jis parodė į Antrąją gatvę, kur plačiapetis vyriškis kaip tik išeidinėjo iš tabako parduotuvės su laikraščiu po pažastimi bei cigarečių pakeliu rankose.

- Tornbergas Kinderlingas.

Džekas palinko į priekį. Deilui niekada neteko matyti labiau griežto bei negailestingo Džeko veido.

- Nori prie jo prieiti? - paklausė Deilas.

- Ne. Tyliau.

Sojeris tiesiog sėdėjo automobilyje, vieną koją jau pastatęs ant asfalto, įsmeigęs akis į tą žmogų. Atrodė, net nekvėpuoja. Stebėjo, kaip Kin-

derlingas atplėšia cigarečių pakelį, išsitraukia vieną, įsikiša į burną, užsirūko. Stebėjo, kaip jis spokso į pirmąjį laikraščio puslapį, kaip po to neskubėdamas eina prie savo automobilio, kaip sėdasi už vairo ir išvažiuoja. Čia Deilas suvokė, jog ir jis pats tada sėdėjo, sulaikęs kvėpavimą.

- Na? - paklausė jis tuomet, Kinderlingo mašinai dingus iš akiračio. - Ką pasakysi?

Ir Džekas ištarė: "Manau, kad tai jis".

Džekas pasakė "manau", nors jau tada žinojo teisingą atsakymą. Jiedu tada buvo dar tik neseniai susipažinę, bandė vienas prie kito priprasti. Žinoma, Džekas turėjo galvoje žodį "žinau". Ir Deilas juo patikėjo.

Štai ir dabar, sėdėdamas priešais Džeką, Deilas klausia:

- Ką tu manai? Ar tai jis?

- Liaukis, Deilai. Iš kur man...

- Negaišk laiko. Šitie šūdžiai iš valdybos netrukus pasirodys ir išgabens Poterį toli... Tu supratai, jog Kinderlingas žudikas, tik kartą jį pamatęs, nors jis buvo maždaug už pusės kvartalo. O Poteris praėjo pro pat tave. Galėjau suskaičiuoti plaukelius jo nosyje. Tai sakyk, ką apie jį galvoji?

Džekas daugiau nemėgino išsisukinėti, atsakė tiesiai šviesiai:

- Ne. Poteris čia niekuo dėtas. Jis ne Žvejys.

Deilas žino, jog bičiulis tuo įsitikinęs. Jo veido išraiška išduoda, bet labai jau nesinori išgirsti tokį atsakymą. Nusivylęs jis atsilošia kėdėje.

- Dedukcija ar intuicija? - smalsauja Henris.

- Ir viena, ir antra, - atsako Džekas. - Deilai, nežiūrėk į mane taip, tarsi būčiau įskaudinęs tavo motiną. Galbūt raktas į paslaptį tavo rankose.

- Railsbekas?

Džekas ima mosuoti ranka. Nesuprasi, ką jis tuo nori pasakyti.

- Railsbekas greičiausiai matė tik tai, ką Žvejys jam norėjo parodyti. Nors ta viena šlepetė... tai smalsu. Norėčiau su juo pasikalbėti. Bet jeigu misteris Viena Šlepetė ir buvo Žvejys, kodėl jis Railsbekui bei mums pakišo Poterį?

- Kad sumėtytų pėdas, - spėlioja Deilas.

- Bet argi mes buvome aptikę jo pėdsakus? - klausia Džekas ir nesulaukęs atsakymo, tęsia: - Gerai, tarkim, jis galvoja, jog mes aptikome jo pėdsakus. Su tuo galima sutikti, ypač jei jis prisiminė kur nors suklydęs.

- Pirštų atspaudai nuo telefono prie parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos" nieko gero mums nedavė, jei tu apie tai, - pastebi Deilas.

Džekas nuleido jo žodžius negirdomis. Jo žvilgsnis įsmeigtas kažkur į tolį. Po to veide vėl atsiranda lengva šypsena. Deilas pažvelgia į Henrį: tas žiūri į Džeką. Dėdės šypsena iškalbingesnė už bet kokius žodžius: joje palengvėjimas bei džiaugsmas. "Jūs tik pažvelkite, - galvoja

Deilas. - Jis daro tai, dėl ko ir atėjo į šį pasaulį. Prisiekiu Dievu, tai mato net ir aklas."

- Kodėl būtent Poteris? - pagaliau ištaria Džekas. - Kodėl ne kuris nors iš *Griausmingo penketo*? Kodėl ne indas iš parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos"? Kodėl ne Ardis Vokeris iš sporto prekių parduotuvės? Koks motyvas?

Deilas galvoja.

- Noras atsiskaityti. Kerštas.

Budinčioje dalyje suskamba telefonas

- Tyliau, tyliau! - prašo Ernis visų kitų. - Bent trisdešimčiai sekundžių prisiminkite, kur esate.

Džekas sako:

- Manau, man reikia užduoti Poteriui keletą klausimų.

Deilo veide nerimas.

- Tada padaryk tai nedelsiant, kol Braunas su Bleku... - Jis nutyla, susiraukia, nuleidžia galvą. Jo dėmesį atkreipia kažkoks garsas. Kol kas vos girdimas, bet vis stiprėja. - Dėde Henri, kas tai?

- Automobilių varikliai, - iškart atsako Henris. - Jų daug. Važiuoja link mūsų iš rytų. Kol kas jie miesto pakraštyje. Regis, sulauksime svečių.

Tą pačią akimirką pasigirsta Ernio Terjė riksmas: "O-o-o, po paraliais!"

Ditas Džespersonas: "Kas?"

Enris: "Pakviesk šefą. Tiek to, aš pats..." - Beldimas į duris, ir įeina Ernis. Kaip visada pasitempęs, bet žandai pabalę. Ant kaktos pulsuoja vena.

- Šefe, man ką tik paskambino 911 linija. Dvidešimt - tai "Send" baras.

- Velniška skylė, - murma Deilas.

- Skambino barmenas. Pranešė, jog čia atkeliauja maždaug penkiasdešimt ar septyniasdešimt žmonių.

Mašinų gausmas sustiprėja. Henriui atrodo, tarsi jis būtų patekęs į automobilių lenktynes.

- Daugiau nieko nesakyk. Ko dar man trūksta iki pilnos laimės? Leisk pagalvoti. Ar jie atvažiuoja mūsų įtariamojo?

- Taip, sere. Būtent taip ir pasakė barmenas, - patvirtina Ernis. Kiti *farai* stovi už jo nugaros. Tiktai dabar Deilas nemato jų veidų. Vietoje veidų - baltos dėmės. Automobilių variklių gausmas didėja. - Barmenas dar kai ką pranešė. Gal jums bus įdomu?

- Viešpatie, kas dar?

- Sakė, kad žmonių miniai vadovauja Irmos Freno motina.

- Dieve šventas, - iškvepia Deilas ir jo žvilgsnis nukrypsta į Džeką. Tai žvilgsnis žmogaus, žinančio, jog sapnuoja, bet negalinčio nubusti. - Džekai, jei aš prarasiu Poterį, rytojaus rytą Frenč Lendingas taps svarbiausia CNN naujiena.

Džekas jau ketina atsakyti, bet jo kišenėje suskamba mobilusis.

Henris Laidenas tuojau pat sukryžiuoja ant krūtinės rankas, sukiša riešus po pažastimis.

- Tik neduok jo man. Mobilūs telefonai sukelia vėžį.

Deilas jau išėjo iš kabineto. Kol Džekas traukia telefoną, Henris eina paskui savo sūnėną, šį sykį atkišęs į priekį rankas, pirštais liesdamas orą, kurio judėjimas jam padeda nustatyti galimas kliūtis. Džekas girdi Deilo įspėjimą: kas išsitrauks ginklą, tuojau pat bus nušalintas nuo tarnybos, kaip Arnoldas Chrabovskis. Sojeris galvoja tik apie tai, jog niekas neturi patekti pas Poterį, kol jis pats nepasikalbėjo su įtariamuoju. Turi jam keletą svarbių klausimų. Jis atidaro telefoną ir taria:

- Kad ir kas tu būtum, dabar ne laikas. Pas mus...

- Sveikas, Keliaujantis Džeki, - atsiliepia balsas iš telefono... Ir Džekas išsyk pajaunėja dvidešimčia metų.

- Spidis?

- Tas pats, - patvirtina Spidis. Jo balsas rimtas, dalykiškas. - Pasakysiu tau kaip policininkas policininkui, sūneli. Būtinai pasižiūrėk, kas yra šefo Deilo Hilbertsono vonioje. Ir nedelsiant.

Prie nuovados privažiuoja tiek automobilių, jog nuo jo gausmo virpa pastatas. Džeką apima bloga nuojauta, nors jis sunerimo jau tada, kai išgirdo, kas vadovauja šitiems žmonėms.

- Spidi, aš dabar neturiu laiko tokioms kvailystėms...

- Tu neturi laiko pažvelgti kažkur kitur, - kaip kirviu nukerta Spidis. Tik jau kitokiu balsu. Įžūlaus vyruko, vardu Parkusas. - Ką tenai rasi, galėsi panaudoti du kartus. Bet jei pirmą kartą nepanaudosi pakankamai greitai, antro karto nebus. Todėl, kad tą žmogų pakabins ant stulpo.

Ir viskas. Ryšio pabaiga.

"Send" baro lankytojai, vadovaujami Tenzės, nepriminė linksmos karnavalinės eisenos dalyvių. Nors bare buvo pakankamai atsitiktinių žioplių, užsukusių prastumti laiką, visi jie keliauja prie savo automobilių rimtais, rūsčiais veidais, tarsi būtų išsirengę į laidotuves. Tik pasiruošę atlikti ne gedinčiųjų, o duobkasių vaidmenis. Tenzė gavo iš Gorgo pakankamą dozę stipriai veikiančių nuodų ir sugebėjo savo nuotaika apkrėsti kitus. Iš už jos diržo styro juoda varno plunksna.

Dudlsa Sanger paima Tenzę už rankos, veda prie Tedžio Rankelmano pikapo. Kėbule jau sėdi du vyrai ir apkūni moteris su balta padavėjos prijuoste. Moteris veda Tenzę prie kabinos.

- Ne, mieloji, tu sėdėsi čia. Tau bus patogiau.

Dudlsa nori sėdėti kėbule. Ji kai ką pastebėjo ir žino, ką su tuo daryti. Jos rankos miklios, šito nepaneigsi.

Dvi dešimtys automobilių pajuda tolyn nuo baro. Salėje lieka keli

žmonės, neišgirdę Tenzės kvietimo. Vienas jų - Dvokiantis Sūris, barmenas. Jis nevažiuoja tik todėl, kad negali palikti baro be priežiūros. Iš pavydo ir skambina 911 linija. Jam pačiam neteks stebėti šito kerinčio reginio, todėl jis nori ir iš kitų atimti malonumą.

Taigi dvi dešimtys automobilių pajuda nuo "Send" baro. Kol karavanas pasiekia kelią, sukantį į "Užkąskime pas Edą", automobilių skaičius išauga iki trisdešimties. Už "Golco" - jų jau apie penkios dešimtys, prie parduotuvės "Nuo septynių iki vienuolikos" - jau beveik aštuoniasdešimt. Juose sėdi maždaug du šimtai penkiasdešimt žmonių. Tai vis mobiliųjų telefonų nuopelnas...

Tedis Rankelmanas, stebėtinai nekalbus, bailus žmogus, sustabdo savo pikapą dar neįvažiavus į policijos nuovados automobilių stovėjimo aikštelę. Kitos mašinos stoja už jo keliomis eilėmis, užtverdamos gatvę, kaukdamos varikliais. Gatvę užtvindo sumišę upės drėgmės, išmetamų dujų bei variklių tepalo kvapai... Niekas su niekuo nesikalba. Nešūkauja. Nedejuoja. Situacija ne ta. Tai supranta visi. Atvykėliai buriasi į grupeles prie automobilių, stebėdami, kaip žmonės šoka ant žemės iš Tedžio pikapo kėbulo, kaip Tedis apeina aplink mašiną ir atidaro dureles iš keleivio pusės. Toks atidus, dėmesingas, tarsi jaunuolis atvežęs savo širdies damą į šokių vakarėlį. Jis padeda išlipti smulkutei moteriškei, netekusiai dukters. Rūkas aplink moterį tarsi išsisklaido, jos siluetas juda apgaubtas šviesos aureole. Pamačius ją, per minią nuvilnija šnaresys. Ši moteris sujungia, suburia juos. Tenzė Freno iš tų moterų, kurios iškart pamirštamos. Netgi jos vyras, pasprukęs į Grin Bėjų, netruko ją pamiršti. Tiktai dukrelė Irma ją mylėjo ir nepamiršo. Ir štai dabar mergaitės nėra, ji mirusi. Mergaitė negali pamatyti, kaip šį sykį jos motina atsidūrė visų dėmesio centre. Jei tik, žinoma, ji nestebi įvykių iš dangaus... Kažkur giliai Tenzės sąmonės kamputyje blyksteli tokia mintis. Šįvakar Tenzė Freno pavergė Frenč Lendingo gyventojų akis bei širdis, trumpam tapo jų dievaitė. Ne protus, o būtent akis ir širdis, nes pačios Tenzės protas šį vakarą ją apleido. Dudlsa pamatė pikapo kėbule virvę, pakankamai storą, kad galėtų išlaikyti žmogaus kūno svorį. Pakeliui į miestą jos miklūs pirštai padarė kilpą. Dabar moteris perduoda virvę Tenzei. Ta iškelia kilpą virš galvos.

Per minią vėl nuvilnija šnaresys.

Nešina virš galvos iškelta virve Tenzė Freno, smulki, miniatiūrinė moteris aptemptais džinsais, iškruvintais marškinėliais, ateina į automobilių stovėjimo aikštelę. Jai iš paskos eina Tedis, Dudlsa ir Fredis Saknesamas, kiti kiek atsilieka. Jie tarsi potvynio banga slenka link policijos nuovados.

Penketas baikerių vis taip pat stovi prie mūrinės pastato sienos. Jų rankos sukryžiuotos ant krūtinės.

- Ir ką mes darysime? - klausia Peliukas.

- Ką darysi tu, aš nežinau, - atsako Uostytojas, - bet aš neketinu stovėti, kol jie mane sučiups, o greičiausiai būtent taip ir bus. - Jis žiūri į moterį, sukančią virš galvos virvę. Jis didelis berniukas, kuriam teko pakliūti į įvairias keblias situacijas, bet ši trapi moteris baugina galiūną savo didžiulėmis tuščiomis tarsi statulos akimis. Ir kažkas kyšo iš po jos diržo. Kažkoks tamsus daiktas. Peilis? Durklas? - Aš neketinu priešintis, nes tai beprasmiška.

- Jie užrakins duris, ar ne taip? - nervingai klausia Dokas. - Ar *farai* užsirakins?

- Manau, kad taip. - Uostytojas neatitraukia akių nuo Tenzės Freno. - Bet jei šitiems žmonėms reikia Poterio, jie savo pasieks. Tik pažiūrėk, juk jų daugiau nei du šimtai.

Tenzė sustoja, vis dar laikydama virš galvos iškeltą virvę... su kilpa.

- Išveskite jį. - Jos balsas skamba neįtikėtinai garsiai, tarsi koks nors genialus daktaras šios moters gerklėje būtų implantavęs garso stiprintuvą. Išveskite jį. Atiduokite mums žudiką!

- Išveskite jį! - tai Dudlsa.

- Atiduokite mums žudiką! - tai Tedis.

- Išveskite jį! Atiduokite mums žudiką! - tai Fredis.

Prisijungia ir visi likusieji. Jie šaukia: "IŠVESKITE JĮ! ATIDUOKITE MUMS ŽUDIKĄ!"

- *Farai* atiduos jį, - lemena Uostytojas. Atsisuka į savo vyrukus, akys išsigandusios, kupinos įniršio. Ant kaktos pūpso prakaito lašai. - Ji eis pirmyn, o tie žmonės seks iš paskos. Nebėkite. Ir nesipriešinkite, jei jus suims. Jei dar norite pamatyti rytdienos aušrą, verčiau nesipriešinkite šitiems žmonėms!

Žmonės stovi iki kelių rūke tarsi piene ir skanduoja: "IŠVESKITE JĮ! ATIDUOKITE MUMS ŽUDIKĄ!"

Drauge su visais skanduoja ir Vendelas Grinas, tačiau jis nepamiršta ir fotografuoti.

Nes, velniai rautų, čia ta sensacija, kurios jis laukė visą savo gyvenimą.

Už Uostytojo nugaros girdisi spragtelėjimas. "Taip, jie užsirakino, - galvoja vyriškis. - Bet tai jiems nepadės."

Tačiau jis apsiriko. Durys staiga atsidaro ir išeina Džekas Sojeris. Praeina pro Uostytoją, net nežvilgtelėjęs į jį, nesureagavęs į jo repliką: "Ei, vaikine, tavim dėtas, aš prie jos nesiartinčiau."

Džekas lėtai, bet tvirtai ir ryžtingai žengia prie minios, kuriai vadovauja moteris, savotiška Laisvės statula, tiktai jos rankoje ne fakelas, o virvė su budelio kilpa. Apsivilkęs tvarkingais pilkais marškiniais, tamsiomis kelnėmis, Džekas primena jaunikaitį iš senovinio romantinio filmo,

artėjantį prie savo išrinktosios paprašyti jos rankos. Ir dar rankoje jis laiko gėles. Tas pačias baltas gėles, kurias Spidis paliko Deilo vonios kriauklėje - puokštę baltų kvepiančių gėlių.

Tai lelijos, bet nepaprastos - jos iš Teritorijų. Spidis nepasakė, ką su jomis daryti, tačiau Džekas ir pats žino.

Minia nuščiūva. Tiktai Tenzė, pasiklydusi Gorgo sukurtame pasaulyje, vis dar skanduoja: "Išveskite jį! Atiduokite mums žudiką!" Moteris nutyla tik tada, kai Džekas prieina prie pat jos. Jis nesitiki, jog moteriškei padarė įspūdį jo simpatiškas veidas ar platūs pečiai. To priežastis - gėlių aromatas: saldus, švelnus, visiška pūvančios mėsos kvapo priešingybė...

Palengva jos akys šviesėja.

- Išveskite jį, - sako Tenzė Džekui.

- Ne, - atsako jis ir jo balsas kupinas švelnumo. - Ne, mieloji.

Dudlsa Sanger, stovinti už Tenzės nugaros, staiga pirmą kartą per dvidešimtį metų prisimena savo tėvą, ir jos skruostais rieda ašaros.

- Išveskite jį, - maldauja Tenzė. Dabar ir jos akys pasrūva ašaromis. - Išveskite čia tą monstrą, kuris nužudė mano mergaitę.

- Jeigu jis sėdėtų nuovadoje, aš tikriausiai jį išvesčiau, - atsako Džekas. - Galbūt. - Nors jis žino, jog niekada to nepadarytų. - Bet žmogus, kurį mes uždarėme kameroje, ne tas, kurio jūs ieškote. Jis ne žudikas.

- Bet Gorgas sakė...

Sojeris žino šitą žodį. Tai vienas iš žodžių, kurį Džudė mėgino suvirškinti. Džekas, kuris dabar yra ne Teritorijose, bet ir ne šiame pasaulyje... ištiesia ranką ir ištraukia varno plunksną iš už Tenzės diržo. - Tai Gorgas jums davė?

- Taip...

Numeta plunksną, užmina ją batu. Akimirką dvejoja... žino, jog plunksna po jo padu piktai zyzia tarsi priminta vapsva. Po to nutyla.

- Tenze, Gorgas meluoja. Kad ir kas jis būtų, jis sako netiesą. Šitas žmogus - ne žudikas.

Tenzė sudejuoja, išmeta virvę. Žmonių minia už jos nugaros atsidūsta.

Džekas apkabina moterį ir galvoja apie tai, kaip oriai laikėsi Džordžas Poteris. Galvoja apie visus pasiklydusius, bet nepasiduodančius... Jiems nelemta pamatyti nė vienos aušros Teritorijose. Aušros, kuri galėtų nušviesti jiems kelią... Jis priglaudžia moterį prie krūtinės. Jaučia prakaito, skausmo, beprotystės, kavos bei konjako kvapą.

- Aš jį surasiu. Dėl jūsų, Tenze, - kužda jis moteriai į ausį.

Ji sustingsta.

- Jūs...

- Taip.

- Pažadate?
- Taip.
- Tai ne tas žmogus?
- Ne tas, mieloji.
- Galite prisiekti?

Džekas ištiesia jai lelijas:

- Prisiekiu savo motinos atminimu.

Ji pasilenkia, įkvepia gėlių aromato. Kai moteris pakelia akis, Džekas pastebi, jog įniršio jose nebėra... o beprotystė liko. Tenzė jau niekada nebebus tokia, kokia buvo anksčiau. Ji paženklinta prakeiksmu. Džekui norisi tikėti, jog viskas pasikeis, kai bus sučiuptas Žvejys.

- Kažkas turi parvežti namo šitą moterį, - tyliai ištaria Džekas. Bet minia girdi kiekvieną jo žodį. - Ją įveikė nuovargis bei skausmas.

- Aš parvešiu, - pasisiūlo Dudlsa. Jos skruostai blizga nuo ašarų - Parvešiu ją Tedo pikapu. Aš...

Ir čia iš minios gilumos vėl pasigirsta balsai: "Išveskite jį! Atiduokite mums Žvejį!" Iš pradžių pavieniai, po to prisijungia vis daugiau.

- Velniava, - išsprūsta Uostytojui. - Trukt už vadžių, ir vėl iš pradžių...

Džekas užginė Deilui rodytis aikštelėje, pasakęs, jog, tik pamačiusi policininko uniformą, minia įsius. Jis nieko neužsiminė apie gėlių puokštę, kurią laikė rankose, o Deilas jos net nepastebėjo. Jam dabar rūpėjo tik viena: kad tik Poteris netaptų pirmąja Viskonsino Linčo teismo auka. Jis palydėjo Džeką iki durų ir pats sustingo prie akutės.

Likusieji policininkai liko viršuje, prilipę prie langų. Henris įsakė Bobui Diulakui raportuoti jam apie įvykius. Net jaudindamasis dėl Džeko (Henrio nuomone, keturiasdešimt procentų tikimybė, jog minia sudraskys Džeką į gabalus), Henris vis tiek šypsosi, nes Bobas, pats to nesuvokdamas, veda reportažą Džordžo Retbano balsu.

- Ir taip... Holivudas išėjo į aikštelę... artėja prie moters... jokių baimės požymių... Minia pritilo. Džekas, regis, kalbasi su moterimi... O, šventas Dieve, jis duoda jai puokštę gėlių! Koks puikus ėjimas!

Puikus ėjimas - vienas iš mėgstamų Džordžo Retbano sportinių terminų.

- Ji numeta virvę! - džiaugsmingai sušunka Bobas, griebia Henrį už pečių, purto. - Velnias, aš manau, viskas baigta! Regis, Džekas ją įtikino.

- Net aklas mato, jog įtikino, - linksi Henris.

- Pačiu laiku, - priduria Bobas. - Privažiuoja "Penktojo kanalo" furgonas ir dar vienas su oranžine palydovine antena... manau, "Foks Milvoki" ir...

"Išveskite jį! - vėl pasigirsta balsas iš minios. Jis pasipiktinęs, protestuojantis. - Atiduokite mums žudiką! Atiduokite Žvejį!"

- O ne-e-e-e! - sudejuoja Bobas balsu bei intonacija, Džordžo Retbano tarsi pranešančio savo rytiniams klausytojams, jog dar vienas "Aludarių" bandymas švęsti pagaliau pergalę baigėsi nesėkme. - Tik ne dabar, kai atvyko šitie iš televizijos! Tai...

"Išveskite Žvejį!"

Henris jau žino, kas čia šaukia. Net per dviejų sluoksnių armuotą stiklą suklysti neįmanoma. Šitas šaižus balsas gali priklausyti tiktai vienam žmogui.

Vendelas Grinas puikiai išmano savo darbą. Negalvokite, kad jis koks nors neišmanėlis. Jo darbas - pranešti naujienas, analizuoti naujienas, fotografuoti naujienas... O štai kurti naujienas - tai jau ne jo darbas. Bet šįvakar viskas kitaip. Antrą kartą per pastarąsias dvidešimt valandų sensacija pati plaukia į jo rankas. Ir tokia sensacija, kuri gali jį amžiams išgarsinti... tačiau antrą kartą paskutinę akimirką kas nors ją išplėšia reporteriui iš rankų.

- Išveskite jį! - stūgauja Vendelas. Iš pradžių jo paties balsas reporterį nustebina, po to - įkvepia. - Atiduokite mums Žudiką! Atiduokite Žvejį!

Jam antrina kiti balsai. Minia vėl po truputį įkaista.

Vendelas žengia pirmyn, ištiesia pečius, žandai įraudę, pasitikėjimas savimi auga su kiekviena akimirka. Akies krašteliu pro minią jis pastebi artėjantį "Penkto kanalo" furgoną. Greitai, sklaidydami rūką, ryškiai blykstelės į jį nukreipti videokamerų objektyvai. Ir kas? Jeigu moteris krauju suteptais marškinėliais išsigando, nėjo iki galo, nesiryžo atkeršyti už savo vaiką, tai jis, Vendelas Grinas, padarys tai. Visiems parodys pilietinės atsakomybės pavyzdį! Jis - tautos vadas!

Ves tautą paskui save. Jis... Ryškios žvaigždės blyksteli priešais Vendelo Grino akis. Ir čia pat gesta. Drauge su visais žibintais bei langais.

- ARNIS SMOGĖ JAM RANKINIU ŽIBINTUVĖLIU! - sušunka komentatorius Bobas.

Jis čiumpa į glėbį neregį Henrį ir suka jį po kambarį. "Akva velos" aromatas apgaubia Henrį. Jis žino, jog Bobas dabar pasirengęs jį išbučiuoti. Po akimirkos vaikinas taip ir padaro - bučiuoja Deilo dėdę į abu žandus. O kai Bobas atnaujina savo reportažą, jis vėl kalba Džordžo Retbano balsu...

- Ar jūs galite tuo patikėti, Patrakėlis Vengras vožė jam rankiniu žibintuvėliu ir... GRINAS KRENTA! SUKNISTAS VENGRAS PARTRENKĖ VISŲ MŪSŲ MYLIMĄ DAR LABIAU SUKNISTĄ REPORTERĮ! ŠAUNU, CHRABOVSKI!

Policininkai ploja delnais, džiaugsmingai šūkauja. Debė Anderson užtraukia: "Mes čempionai", kiti balsai prisijungia prie jos.

"Keistos dienos prasidėjo Frenč Lendinge", - galvoja Henris. Jis stovi susikišęs į kišenes rankas, šypsosi, įsiklausydamas į aplinkui šėlstantį šurmulį. Jis laimingas. Tik baiminasi dėl Džeko.

Tiksliau, dėl visų.

- Puikus darbas, vaikine, - pagiria Džeką Uostytojas. - Kaip tu juos, a?

- Dėkoju, - linkteli Džekas.

- Neketinu vėl klausti, ar tai tas žmogus. Tu jau pasakei "ne", vadinasi, taip ir yra. Bet jei galime tau padėti sugauti tą tikrąjį, tik pasakyk.

Likusieji *Griausmingo penketo* vyrai kažką sutartinai aptaria. Kaizeris draugiškai tapšnoja Džekui per petį.

- Dėkui, - dar kartą pakartoja Džekas.

Durys atsidaro, dar jam nespėjus pasibelsti. Deilas jį apkabina. Džekas jaučia, kaip daužosi policijos viršininko širdis.

- Tu išgelbėjai mano subinę, - šnabžda Deilas jam į ausį. - Viskas, ką aš galiu...

- Gali, - sako Džekas. - Mačiau už televizininkų furgonų dar vieną patrulių mašiną, regis, mėlyną.

- O! - išsprūsta Deilui.

- Tu teisus. Man reikia dvidešimties minučių. Turiu pasikalbėti su Poteriu. Gal tai mums nieko neduos, o galbūt gausime svarbios informacijos. Ar gali neprileisti prie Poterio Brauno su Bleku... dvidešimt minučių?

Deilas liūdnai šypsosi:

- Gerai. Turi pusvalandį.

- Puiku. Ir pokalbio su Žveju 911 linija įrašas. Ar jis pas tave?

- Mes perdavėme jį drauge su kita medžiaga Braunui ir Blekui.

- Ne, Deilai!

- Nesijaudink, drauguži. Kopija mano stalčiuje.

Džekas tapšnoja jam per petį:

- Nereikia manęs gąsdinti.

- Atleisk, - sako Deilas, o pats galvoja: "Matydamas, kaip tu vienas išėjai prieš minią, supratau, jog tavęs niekuo neišgąsdinsi."

Kildamas laiptais, Džekas prisimena Spidžio žodžius apie tai, jog vonioje paliktu daiktu jis galės pasinaudoti du kartus... Bet juk gėles atidavė Tenzei Freno. Velnias. Po to jis sudeda delnus laiveliu, prikiša prie burnos ir nusišypso.

Galbūt ir galės pasinaudoti du kartus.

17 skyrius

Džordžas Poteris sėdi ant lovos trečioje nuo durų kameroje. Žiūri į grotuotą langą, už kurio matyti automobilių stovėjimo aikštelė, kur ne-

seniai siautėjo minia. Ir dabar tenai pilna žmonių. Į Džeko žingsnius jis neatsigręžia.

Eidamas į kamerą, Džekas praeina pro dvi lenteles. Ant vienos užrašas: "VIENAS SKAMBUTIS REIŠKIA VIENĄ SKAMBUTĮ". Ant kitos - "RYTINIS PATIKRINIMAS SEPTINTĄ VALANDĄ, VAKARINIS - AŠTUNTĄ". Po lentelėmis - apdulkėjęs geriamojo vandens fontanėlis bei senas gesintuvas, virš kurio kažkoks pokštininkas pakabino užrašą: "LINKSMINANČIOS DUJOS".

Džekas prieina prie reikalingos kameros ir raktu beldžia į grotas. Pagaliau Poteris atsitraukia nuo lango. Džekas vis dar saugo hipertrofuotą jausmų skvarbumą, išlikusį nuo prie delnų prigludusio gėlių iš Teritorijų aromato, todėl iš pirmo žvilgsnio supranta visą tiesą apie priešais sėdintį žmogų. Tą tiesą pasako įkritusios akys, maišai paakiuose, įdubę skruostai, smilkiniuose išsiplėtusios venos, smaili nosis.

- Sveiki, misteri Poteri, - ištaria jis. - Noriu su jumis pasikalbėti. Tik reikia paskubėti, nes mudu turime nedaug laiko.

- Jie buvo atėję manęs, - pastebi Poteris.

- Taip.

- Galbūt jums reikėjo mane atiduoti. Dar trys ar keturi mėnesiai, ir aš šiaip ar taip išeisiu iš žaidimo.

Džeko marškinių vidinėje kišenėje guli magnetinis raktas-kortelė, kurį jam davė Deilas. Jis atrakina juo spyną. Čia pat suskamba skambutis. Kai tik Džekas ištraukia kortelę, skambutis nutyla. Jis žino, jog budinčioje dalyje dabar dega gintarinė lemputė.

Įeina į kamerą, atsisėda ant lovos. Kortelę įsideda į kišenę, kad metalo kvapas neužgožtų lelijų aromato.

- Kur jis įsitaisė?

Neklausdamas, iš kur Džekas sužinojo, Poteris pakelia ranką ir didžiule plaštaka paliečia pilvą.

- Prasidėjo nuo pilvo. Prieš penkerius metus. Kaip paklusnus berniukas gėriau vaistus, leidausi badomas. La Rivjeroje. Bet tas bjaurybė... jis po visur išplito. Įlenda į pačius tolimiausius organizmo kampelius... Tu ką nors apie tai žinai, sūnau?

- Mano motina sirgo vėžiu, - atsako Džekas. - Man tada tebuvo dvylika. Tačiau ji pasveiko.

- Ir gyveno dar penkerius metus?

- Daugiau.

- Jai pasisekė, - atsidūsta Poteris. - Bet po to ji mirė?

Džekas linkteli.

Linksi ir Poteris. Jie dar ne draugai, bet galbūt tokiais taps. Džekas moka bendrauti su žmonėmis. Visada taip buvo.

- Šitas mėšlas prasiskverbia į žmogaus vidų, įsišaknija tenai ir išgy-

vena. Manau, neįmanoma visai jo atsikratyti. Bent jau vaistai tikrai jokio efekto neduoda. Padeda tik malšinantieji skausmą. Aš čia atvažiavau numirti.

- Kodėl? - Džekui nereikia šito žinoti ir laiko jis turi nedaug, tačiau jis klausinėja toliau ir jam nusispjaut, jog pora ne itin protingų detektyvų iš Viskonsino laukia apačioje, ketindami išsivežti šitą žmogų. Deilui teks sugalvoti, kaip juos užlaikyti. Štai ir viskas.

- Gražus, nedidelis miestelis. Ir upė man patinka. Kiekvieną dieną vaikštinėju pakrante. Mėgstu stebėti saulę, atsispindinčią vandenyje. Kartais galvoju apie buvusį darbą... Viskonsine, Minesotoje, Ilinojuje... Kartais apie nieką negalvoju. Sėdžiu ant kranto bei mėgaujuosi ramybe.

- O kur jūs dirbote, misteri Poteri?

- Pradėjau nuo dailidės. Visai kaip Jėzus Kristus. Tapau statybininku, pajutau, jog galiu daugiau... Aš uždirbau trisdešimt keturis milijonus dolerių, važinėjau kadilaku, išlaikiau meilužę, kuri su manim smagindavosi penktadieniais. Labai miela jauna moteris. Neturėjau jokių problemų... O paskui viską praradau. Labiausiai gailiuosi kadilako. Galiausiai atvažiavau čia.

Jis žiūri į Džeką.

- Žinai, apie ką kartais mąstau? Frenč Lendingas arčiau geresnio pasaulio... to, kur malonu akiai bei gardžiau kvepia. Galbūt ir žmonės elgiasi geriau. Su vietiniais aš nebendrauju, nesu iš tų, kurie lengvai susiranda draugų, bet tai nereiškia, kad nieko nematau ir negirdžiu. Man netgi kilo mintis, jog niekada ne vėlu pakeisti savo elgesį. Manai, aš beprotis?

- Ne, - atsako Džekas. - Beje, aš atvykau į šį miestelį dėl tos pačios priežasties. Papasakosiu savo istoriją. Žinote, jei langą uždengsi plona antklode, pro ją švies saulė.

Džordžas Poteris pakelia į jį staiga sužibusias akis. Džekui nereikia net tęsti minties. Ir tai gerai. Jis įsijautė į pašnekovo vaidmenį, taip būna visada, tai jo talentas... Taigi metas prie reikalo.

- Tai tu žinai, - atsidūsta Poteris.

- Džekas linkteli.

- Jūs žinote, kodėl esate čia?

- Jie mano, jog aš nužudžiau tos moters vaiką. - Poteris mosteli galva į langą. - Tos, kuri laikė rankoje virvę su kilpa. Aš nežudžiau. Aš tai žinau.

- Gerai, tada leiskite jums viską paaiškinti. Įdėmiai klausykite.

Džekas glaustai pasakoja apie įvykių grandinę, atvedusią Poterį į šią kamerą. Poterio antakiai kyla vis aukščiau, vis tvirčiau gniaužiasi kumščiai.

- Railsbekas! - galiausiai sušunka jis. - Man derėjo suprasti! Smalsus senas ožys nuolat lenda, klausinėja, ar nenoriu su juo palošti kortomis arba sužaisti biliardo partiją. Prakeiktas landūnas...

Džekas leidžia jam išsikalbėti. Vėžys jam ar ne, bet vis tiek per daug staigiai žmogų išplėšė iš įprastinės aplinkos, todėl jis privalo išlieti nuoskaudą. Sunku išlikti kantriam, tačiau skubėjimas gali tik pakenkti. Kai Poteris pradeda plėsti kovinių veiksmų zoną, nukreipdamas smūgį į Mortį Painą, į Endį Railsbeką... Džekas vėl perima iniciatyvą į savo rankas.

- Esmė ta, misteri Poteri, jog Railsbekas įėjo į jūsų kambarį, sekdamas paskui kažkokį žmogų.

Poteris neatsako, jis žiūri į savo rankas. Po to linkčioja. Jis senas, jis ligotas, bet proto dar neprarado.

- Railsbeką į jūsų kambarį atvedė tas pats žmogus, kuris jūsų sieninėje spintoje paliko nužudytų vaikų nuotraukas.

- Taip, tai logiška. Bet jeigu jis turėjo tas nuotraukas, vadinasi, pats ir nužudė vaikus.

- Visiškai teisingai. Todėl man ir kilo klausimas...

Poteris nekantriai mosuoja ranka:

- Regis, žinau, koks tai klausimas. Kam kilo noras pamatyti Potsį iš Čikagos pakabintą ant stulpo... Už kaklo ar už kiaušų.

- Būtent.

- Nenoriu tavęs nuvilti, bet nežinau šiuose kraštuose tokio žmogaus.

- Nežinote? - Džekas kilsteli antakius. - Niekada neturėjote čia jokių reikalų? Gal statėte namus ar įrenginėjote golfo aikštelę?

Poteris pakelia galvą, nusišypso Džekui.

- Suprantama, stačiau. Antraip iš kur būčiau žinojęs, jog čia taip gražu? Ypač vasarą. Ar žinai tą miesto dalį, kuri vadinama Libertiviliu? O Kamelotą ar Avaloną žinai?

Džekas linksi.

- Aš tenai pastačiau pusę namų. Aštuntajame praeito amžiaus dešimtmetyje. Buvo ten vienas toks tipas... apsukruolis... kurį pažinojau, regis, iš Čikagos laikų... ar tik maniau, jog pažįstu. Turbūt jis taip pat buvo statybininkas? Negaliu prisiminti. Bet tai nesvarbu. Jis kur kas vyresnis už mane, turbūt seniai jau miręs. Šitiek metų prabėgo.

Bet Džekas, kuris veda apklausą ne mažiau virtuoziškai, kaip kadaise Džeris Li Liuisas skambino fortepijonu, įsitikinęs, jog tai kaip tik svarbu. Intuicija jam kužda, kad čia reikia pažvelgti giliau.

- Šitas apsukruolis... sakykite, ką jis veikė?

Poterio žvilgsnyje Džekas mato susierzinimą.

- Mūsų versle apsukruolis - tai žmogus, kuris turi ryšių su įtakingais asmenimis. Arba tas, į kurį kartais kreipiasi kiti įtakingi žmonės. Padorių žmonių grupei tokie nepriklauso.

"Nepriklauso, - mintimis sutinka Džekas, - bet be tokių žmonių tu nebūtum turėjęs kadilako, meilužės ir dar daug ko."

- O jums teko būti tokiu pat apsukruoliu, Džordžai? - klausia Džekas.

- Galbūt, - atsako Poteris po ilgos pauzės. - Gal ir teko. Čikagoje. Tenai, norint gauti gerą kontraktą, kartais tekdavo kai kam padaryti paslaugą ar įdėti į kišenę. Nežinau, kaip ten dabar, bet tada doras rangovas likdavo neturtingu rangovu. Supranti?

Džekas linkteli.

- Pats stambiausias kontraktas, kurį pasirašiau Čikagoje, buvo gyvenamojo komplekso statyba Saut Saide. - Poterio lūpose pasirodo šypsena. Šiuo momentu jis negalvoja apie vėžį, apie melagingus kaltinimus, linčiavimą, kurio ką tik pavyko išvengti. Mintimis jis keliauja į praeitį, kur galbūt ir teko peržengti įstatymus, tačiau ten buvo geriau... O dabar beliko tik lova kameroje, plieninis unitazas ir skrandžio vėžys.

- Nejuokauju, tai buvo tikrai stambus kontraktas. Pinigai plaukė iš federalinio biudžeto, bet būtent vietiniai bosai sprendė, kam jų atseikėti daugiausiai. Aš ir tas vyrukas... mudu abu mėginome pasiekti finišą.

Jis staiga nutyla, žiūri į Džeką išplėtęs akis:

- Šventas šūde, tu ką, burtininkas?

- Nesuprantu, apie ką jūs? Aš gi tiktai sėdžiu.

- Šitas vaikinas atvažiavo čia. Tas pats, kuris...

- Nesuprantu jūsų, Džordžai, - sako Džekas, nors jam regis, jog puikiai supranta. Ir širdis spurda krūtinėje smarkiau, nors išorėje nieko nesimato.

- Turbūt tai nereikšminga, - murma Poteris. - Jis galėjo turėti priežasčių manęs nekęsti, bet tai buvo seniai, ir jis turbūt jau miręs. Dabar jam būtų gerokai per aštuoniasdešimt.

- Papasakokite apie jį, - prašo Džekas.

- Ką čia pasakoti? Turbūt Čikagoje jis turėjo rimtų nemalonumų, nes pakeitė pavardę ir atvyko čia.

- Kada jūs jam iš panosės nugvelbėte kontraktą, Džekai?

Poteris šypsosi. Jo dantys beveik išlindę iš po dantenų, ir Džekas supranta, jog šitam žmogui neilgai teks laukti susitikimo su mirtimi. Sojerio kūnas nueina pagaugais, tačiau jis prisiverčia nusišypsoti.

- Jei jau mes kalbame apie tą mano gyvenimo laikotarpį, verčiau vadink mane Potsiu.

- Gerai, Potsi. Kada tai atsitiko?

- Praėjus metams po to, kai hipiai atėjo į miestą ir susikibo su policija. Vadinasi, 1969 metais. Taip jau atsitiko, jog statybos departamento vadovui aš padariau nemenką paslaugą. Ir dar vienai garbingo amžiaus moteriškei, kuri buvo Nepriklausomos statybos komisijos narė. Todėl man buvo žinoma konfidenciali informacija ir aš pasiūliau geriausias sąlygas. Mano varžovas taip pat nebuvo naujokas ir ryšių turėjo... labai stengėsi laimėti, bet tąkart laimė nusišypsojo man.

Jis šypsosi. Ir vėl pasirodo dantys, keliantys liūdnas mintis.
- Ar jo pasiūlymas kažkur pasimetė, ar per vėlai buvo gautas... Žodžiu, nepasisekė žmogui. Ir ranga atiteko Potsiui. Po kokių ketverių metų šitas tipas apsireiškė čia, norėjo gauti leidimą statyti Libertivilį. Tik šį sykį aš jį švariai sutvarkiau. Net kyšių nereikėjo. Pasirašiau kontraktą. Po savaitės atsitiktinai susitikome "Nelsono" viešbučio bare. "Tu - tas vyrukas iš Čikagos", - sako jis. "Čikagoje daug vyrukų", - atšaunu aš. Jis išsigando. Aš tai jaučiau. Tada buvau didžiulis, stiprus, galėjau kaip reikiant įkrėsti, bet... išmaukiau bokalą, kitą ir atsipalaidavau.
"Taip Čikagoje daug vyrukų, bet tik vienas mane nuskurdino. Negaliu to pamiršti, Potsi, aš kerštingas."
- Kitu metu su kitokiu žmogumi galbūt būčiau pajuokavęs, pasakęs, kažin kas nutiks jo atminčiai, jei jis atsitrenks galva į grindis, bet su juo... aš patylėjau. Daugiau mudu nesikalbėjome. Jis išėjo. Nemaniau kada nors dar jį sutiksiąs, tačiau dažnai iš savo subrangovų girdėdavau apie jį. Prisimenu, jog jis tarsi statė namą Frenč Lendinge. Išėjęs į pensiją ketino jame apsigyventi.
- Jis statėsi namą šitame mieste? - pasitikslina Džekas.
- Taip. Netgi sugalvojo jam kažkokį pavadinimą, kaip Anglijoje priimta. Pavyzdžiui, "Beržas" ar "Ežerų namai". Na, suprantate.
- Kaip jį pavadino?
- Velnias, aš net to žmogaus vardo nepamenu, o tu tikiesi, kad prisiminsiu, kaip jis pavadino namą! Tik atsimenu, jog namas niekam nepatiko. Apie jį sklido blogi gandai.
- Blogi?
- Blogesnių nebūna. Ten atsitiko daug nelaimių. Vienam staliui nupjovė ranką iki riešo, kai norėjo išvalyti diskinį pjūklą. Jis neteko daug kraujo, vos nemirė. Dar vienas statybininkas nukrito nuo pastolių ir liko paralyžiuotas. Įsivaizduoji?
Džekas linksi.
- Kalbėjo, jog namuose apsigyveno vaiduokliai dar tada, kai jis nebuvo baigtas statyti. Jei neklystu, jis pats pabaigė statyti namą.
- Ką dar galite pasakyti apie tą namą? - klausia Džekas. Jam darosi velniškai įdomu. Jis negirdėjo apie tai, kad Frenč Lendinge būtų namas, kuriame apsigyveno vaiduokliai. Džekas neseniai šiame mieste, jis negali žinoti visų čia sklandančių legendų, tačiau apie namą su vaiduokliais atvykėliui žmonės pasakoja pirmiausia.
- Negaliu nieko prisiminti. Tik... - Jis nutyla, susimąsto. Automobilių stovėjimo aikštelėje žmonių liko nedaug. Džekui belieka spėlioti, kaip Deilui pavyksta sulaikyti Brauną su Bleku. Laikas pašėlusiai lekia, o jis taip ir nesužinojo nieko konkretaus. Poterio žodžiai tiktai smalsumą sužadino.

- Vienas žmogus man minėjo, jog ten niekada nešviečia saulė, net ir giedrą dieną, - staiga prisimena Poteris. - Namas kažkur kirtime, nuošaliau nuo kelio. Dar sakė, kad žmonės tenai praranda savo šešėlį... visai kaip pasakose. Kartais iš tenai girdėdavosi, kaip miške staugia piktas šuo, bet niekas niekada jo nematė. Manau, tu žinai, kaip tai vyksta. Iš pradžių gimsta gandas, po to jis plinta, apaugdamas visokiomis smulkmenomis.

Poterio pečiai nusileidžia, galva nusvyra ant krūtinės.

- Tai viskas, ką prisimenu.

- O kokia buvo to tipo pavardė, kai jis gyveno Čikagoje?

- Neatmenu.

Čia Džekas suglaudžia delnus ir priartina prie pašnekovo nosies. Poteris krūpteli, atsilošia. Jo šnerves paliečia lelijų aromatas.

- Kas?.. Viešpatie, kas tai? - Jis paima Džeko rankas, įkiša nosį į delnus. - Koks neregėtai malonus kvapas! Kas tai?

- Lelijos, - sako Sojeris, o pats pagalvoja: "Prisiminimas apie mano motiną." - Na, tai koks buvo to apsukruolio vardas, kai jis gyveno Čikagoje?

- Kažkas panašaus į... Birą Stainą. Tiksliai neprisimenu.

- Biras Stainas, - pakartoja Džekas. - O vėliau, kai jis persikėlė gyventi į šitą miestą?

Nuo laiptų pusės staiga pasigirsta pikti balsai. Kažkas ginčijasi. "Man nusispjaut! - šaukia vienas. Regis, tai Blekas. - Tai mūsų tyrimas. Ir mes išsivežame įtariamąjį! Nedelsiant!"

Deilas: "Aš juk neprieštarauju. Tik sakau, jog prieš tai būtina sutvarkyti kai kuriuos dokumentus."

Braunas: "Velniop dokumentus! Mes jį išsivežame!"

- Tai kuo vardu buvo tas žmogus, kai apsigyveno Frenč Lendinge, prisiminkite, Potsi.

- Negaliu... - Poteris paima savo pašnekovo rankas. Jos šaltos, sausos. Užsimerkia, dar kartą įsikniaubia į delnus, uosto... Garsiai atsidūsta. - Čamis Bernsaidas. Čamis - tai pravardė. Vardas, regis, Čarlis.

Džekas atitraukia rankas. Čarlzas Bernsaidas, anksčiau žinomas kaip Biras Stainas. Ar kažkas panašaus.

- O kaip jis pavadino savo namą?

Detektyvai jau koridoriuje. Ir Deilas su jais. - "Pristigome laiko, - galvoja Sojeris. - Velnias, kad taip dar bent kelios minutės..."

Ir čia Poteris sako:

- "Juodasis namas". Nežinau, ar jis pats jį taip pavadino, ar mano subrangovai šitaip praminė.

- Juodasis? - pasitikslina Sojeris.

- Juodasis, - linksi Poteris. Visada toks ir buvo. Visas juodas...

- Jėzau Kristau, - stebisi Braunas.

- Sveiki, berniukai, - Džekas pakyla nuo lovos.
- Ką tu čia veiki, Sojeri? - klausia Blekas.
- Stumiu laiką, jūsų laukiu. - Jis plačiai šypsosi. - Regis, norite pasiimti šitą vyriškį?
- Tu velniškai teisus, - staugia Braunas. - Tik jeigu suknisai mums šitą bylą...
- Aš taip nemanau. - Džekui pavyksta išlikti ramiam ir atrodyti draugiškam. Jis atsisuka į Poterį: - Pas juos jausitės kur kas saugesnis negu savo viešbučio kambaryje, sere.
Įtariamojo Poterio žvilgsnis vėl tuščias, šitas žmogus su viskuo sutinka.
- Man vis viena ar pasilikti, ar išvykti. Jei tas tipas vis dar gyvas ir tu sutiksi jį, paklausk, ar jam tebeskauda subinę po mano spyrio 1969 metais. Ir perduok nuo manęs linkėjimus.
- Apie ką jūs čia? - raukosi Braunas. Jis jau laiko antrankius, nekantrauja juos uždėti ant įtariamojo riešų.
- Apie praeitin nuslinkusius metus, - atsako Džekas, susikiša į kišenes lelijomis kvepiančias rankas ir išeina iš kameros. Prieš tai nusišypso detektyvams. - Jūsų, berniukai, tai neliečia.
Blekas atsisuka į Deilą:
- Jūs šiame tyrime nedalyvaujate. Ar aš kalbu pakankamai aiškiai? Jūs mane supratote?
- Žinoma. Imkite šitą bylą. Tik nulipkite nuo balto žirgo. Jeigu manote, kad ramiai stovėsiu ir žiūrėsiu, kaip įniršusi girta minia sučiumpa ir linčiuoja šitą žmogų...
- Nesistenkite pasirodyti kvailesnis, nei esate iš tikrųjų, - įsiterpia Braunas.
Blekas griebia Poterį už peties, stumia prie durų taip stipriai, jog tas vos nepargriūva. Tačiau seniui pavyksta išsilaikyti ant kojų. Nepraranda jis ir orumo. Jo veide skausmas.
- Detektyvai, - ramiai bei tyliai sako Sojeris. - Jei dar kartą pastebėsiu jus grubiai elgiantis su areštuotuoju, nedelsiant paskambinsiu į Medisoną. Ir, galite patikėti, mane ten išgirs. Jūsų pernelyg didelis pasitikėjimas savimi bei įžūlumas tikrai nepadeda bylos tyrimui. O nenoras ir nemokėjimas bendradarbiauti su vietos policija - tuo labiau. Jūsų neprofesionalumas atskleidžia Viskonsino policijos valdybos darbo trūkumus. Arba judu elgsitės, kaip reikalauja įstatymai, arba, aš jums pažadu, po savaitės jau ieškosite darbo privačiose apsaugos bendrovėse.
Ir nors Sojeris kalba ramiu balsu, sulig kiekvienu jo ištartu žodžiu Blekas su Braunu traukiasi, mažėja. Netrukus jiedu jau atrodo kaip netinkamai pasielgę mokinukai, išbarti griežto mokytojo. Deilas didžiuoda-

masis žiūri į bičiulį, tik Poteris niekaip nereaguoja į jo tiradą. Žiūri į sukaustytas rankas, paskendęs savo mintyse.

- O dabar keliaukite, - tęsia Sojeris. - Pasiimkite įtariamąjį, pasiimkite bylos medžiagą ir išnykite iš akių.

Blekas išsižioja, ketina kažką pasakyti... ir vėl užsičiaupia. Jie išeina. Deilas įdėmiai žiūri į Džeką.

- Vau! - išsprūsta iš jo lūpų.

- Kas?

- Jei tu nežinai, aš nieko nesakysiu.

Džekas gūžteli pečiais:

- Kol jie aiškinsis su Poteriu, mudu imsimės konkrečių darbų.

- Tu iš jo ką nors sužinojai?

- Vardą ir pavardę. Gal tai neduos jokios naudos? Čarlzas Bernsaidas. Pravardė Čamis. Ar esi apie tokį girdėjęs?

Deilas mąsto, čiupinėja apatinę lūpą, po to purto galvą.

- Pavardė pakankamai dažnai pasitaikanti. Pravardės negirdėjau.

- Jis statybininkas. Rangovas. Prieš tris dešimtis metų Čikagoje per savo rankas praleido nemenkus pinigus. Bent jau Potsis taip sako.

- Potsis, - pakartoja Deilas. - Judu susidraugavote, ar taip?

- Turbūt Juodasis namas niekaip nesusietas su detektyvu Bleku.

- Kalbi mįslėmis. Koks dar juodas namas?

- Tai pavadinimas. Tau neteko girdėti, kad šiuose kraštuose šitaip vadintų kokį nors namą?

Deilas juokiasi:

- Viešpatie, žinoma, ne.

Džekas šypsosi, bet tai nėra draugiška šypsena. Šitaip jis šypsosi per apklausas. Dabar jis policininkas. Ir jau spėjo pastebėti kibirkštėlę Deilo akyse.

- Tu įsitikinęs? Gerai pagalvok, neskubėk.

- Sakau tau. Čionykščiai žmonės namų niekaip nevadina. Tik senoji mis Grehem ir mis Pentl savo namą, stovintį priešais miesto biblioteką, vadino "Sausmedžiu". Turbūt todėl, kad aplink namą buvo gyvatvorė iš sausmedžių.

Ir vėl jo akyse kibirkštėlė. Poterio akyse apklausos metu Džekas nė karto nepagavo tokios kibirkštėlės. Nes tas žmogus buvo jam atviras.

O Deilas - ne.

"Bet man reikia pataikauti jam, bandyti įsiteikti, - tikina save Džekas. - Jis ir pats nežino, jog nepasako visos tiesos. Kaip gali šitaip būti?"

Ir tarsi atsakymą jis girdi Poterio žodžius: "Vienas vaikinas man sakė, kad net saulėtą vasaros dieną saulė tame name nešvietė... Žmonės ten netekdavo savo šešėlio... visai kaip pasakose."

Prisiminimai - tai šešėlis. Bet koks policininkas, mėgindamas atkurti

nusikaltimo ar nelaimingo atsitikimo vaizdą, dėliodamas prieštaringus liudytojų parodymus, tą žino. Gal Poterio Juodasis namas kaip tik iš tos kategorijos? Kažkas, kas nemeta šešėlio? Deilo reakcija rodo, jog tai visai įmanoma. Prieš trejetą dienų tokią mintį jis būtų palaikęs absurdiška, bet juk tada dar nebuvo patekęs į Teritorijas ir vėl sugrįžęs atgal.

- Poteris sako, jog žmonės kalbėjo apie tame name gyvenančius vaiduoklius dar tada, kai jis net nebuvo pastatytas. - Džekas kiek sustiprina spaudimą.

- Negirdėjau apie tokį namą. - Deilas nueina prie lentelės, pateikiančios informaciją apie rytinio bei vakarinio patikrinimų laiką. Jis į Džeką nežiūri. - Neturiu nė mažiausio supratimo.

- Ar tu įsitikinęs? Vienas prie tų statybų dirbęs žmogus prarado daug kraujo, buvo visai prie mirties, kitas paralyžiuotas. Žmonės skundėsi, tu klausyk, Deilai, bet juk tai įdomu, Poteris sako, jog žmonės skundėsi, kad tenai netenka savo šešėlių. Tai jau kažkas, argi ne?

- Taip, žinoma, tik aš nepamenu tokios istorijos.

Džekas eina arčiau Deilo, o tas nuo jo traukiasi. Tarsi išsigandęs. Bet juk Deilas Hilbertsonas toli gražu ne iš bailiųjų. Jis pats nežino, ką daro. Sojeris tuo įsitikinęs. Tai - šešėlis. Džekas jį mato, ir Deilas kažkiek tą nujaučia. Jei Sojeris spustelės visa jėga, Deilas jį taip pat pamatys... tačiau jis to nenori. Nes tai blogas šešėlis. Blogas? Nejaugi blogesnis net už monstrą, kuris žudo vaikus ir po to valgo patikusias jų kūno dalis? Turbūt kažkuri Deilo dalis būtent taip ir galvoja.

"Aš galiu jį priversti pamatyti šitą šešėlį, - šaltai svarsto Sojeris. - Pakišiu panosėje lelijomis kvepiančius delnus ir priversiu pamatyti. Kažkuri jo dalis šito nori. Policininko dalis."

Ir čia vėl jo galvoje pasigirsta Spidžio Parkerio balsas: "Jei per daug stipriai spustelėsi, jį gali ištikti nervinis šokas, Džekai. Dievas mato, jis netoli nuo pavojingos ribos, pernelyg daug visko užgriuvo ant jo galvos. Kam rizikuoti? Pavadinimo jis nežino, jis tau sakė tiesą."

- Deilai?

Deilas pažvelgia į jį ir vėl nusisuka. Jo akys tokios kaltos, jog Sojeriui suspaudžia širdį.

- Kas?

- Eime, išgersime kavos.

Deilui palengvėja, jis tapšnoja bičiuliui per petį:

- Puiki mintis!

Džekas šypsosi. Yra ir daugiau būdų surasti Juodąjį namą. Šiandien buvo sunki diena, gal kol kas derėtų pamiršti apie tyrimą.

- O kaip su Railsbeku? - klausia Deilas, kol jiedu leidžiasi žemyn. - Ar tu vis dar nori su juo pasikalbėti?

- Žinoma, - atsako Džekas, nors beveik visu šimtu procentų įsitiki-

nęs, kad ta apklausa nieko neduos: Endis Railsbekas matė tik tą, ką Žvejys norėjo jam parodyti. Tik ta šlepetė... Kažin, ar ji kaip nors padės? Gal bent teisme bus panaudota kaip įkaltis... padės atpažinti...

"Šita byla niekada nepasieks teismo, ir tu tai žinai. Ji turbūt nesibaigs šitame..."

Jo mintis nutraukia džiaugsmingi šūksniai, kurie pasigirsta, vos tik jiems įėjus į budinčią dalį. Frenč Lendingo policininkai stovėdami jam ploja. Taip pat ir Henris Laidenas. Prie jų prisijungia ir Deilas.

- Viešpatie, nagi, liaukitės. - Džekas juokiasi bei rausta. Jam malonūs šitie aplodismentai, jis jaučia jų nuoširdumą. Bet juk tai tik smulkmenos... Ir Sojeriui atrodo, kad jis sugrįžo namo. O tai visų svarbiausia.

Kai po valandos Džekas su Henriu išeina iš policijos nuovados, Uostytojas, Peliukas bei Kaizeris stovi prie šalutinių durų. Dokas su Soniu išvažiavo papasakoti savo moterims apie šio vakaro įvykius.

- Sojeri, - sustabdo jį Uostytojas.

- Taip?

- Viską, ką tik mes galime padaryti. Supranti? Ką tik tu pasakysi.

Džekas mįslingai žvelgia į baikerį, mėgindamas atspėti jo motyvus... Ar tai tik tėviškas sielvartas? Sent Pjeras žiūri į jį. Šalimais stovintis Henris Laidenas uosto rūką, kažką bambėdamas po nosimi.

- Rytoj rytą apie vienuoliktą ketinu aplankyti Irmos Freno motiną, - sako Džekas. - Ar tu su savo bičiuliais galite manęs laukti "Send" bare maždaug apie pusiaudienį? Pavaišinsiu jus limonadu.

Uostytojas nesišypso, bet žvilgsnis kiek šiltesnis.

- Mes būsime ten.

- Tada gerai.

- Gali pasakyti, koks reikalas?

- Reikia surasti vieną vietą.

- Ar ji kažkaip susieta su vaikų žudymu?

- Turbūt.

Uostytojas linkteli:

- Turbūt - man to pakanka.

Džekas vairuoja lėtai. Ir priežastis ne vien rūkas. Dar ne vėlu, bet jis jaučiasi velniškai pavargęs. Turbūt Henris taip pat. Jiedu tyli. Dažnai būna, jog Henris užsisklendžia savyje, bet šį sykį ta tyla kelia nerimą. Henriui būtina klausytis radijo. Pirmiausia įsijungia La Rivjerą, po to perjungia KDSU, tada Milvokį, netgi Čikagą, Denverį, Sent Liuisą... jei tik leidžia oro sąlygos. Ir būtinai visu garsu. Šiandien viskas kitaip. Henris sėdi pritilęs, susidėjęs ant kelių rankas. Galiausiai, kai iki jo namų lieka maždaug dvi mylios, ištaria:

- Šiandien apsiesime be Dikenso, Džekai. Ketinu iškart gultis į lovą.

Negyvas, bedvasis jo balsas sutrikdo Džeką. Tokiu balsu niekada nekalbėjo nei pats Henris, nei jo radijo personažai. Tai balsas nukaršusio senio, viena koja esančio karste.

- Aš irgi, - sako Džekas, tikėdamasis, jog intonacijos neišduoda jo susirūpinimo. Bet Henrio taip lengvai neapgausi, jis girdi bet kokį balso niuansą.

- Leisk paklausti, ką tu sugalvojai *Griausmingam penketui*?

- Dar tiksliai nežinau, - sako jis, ir nuovargis sutrukdo Henriui suprasti, jog bičiulis kalba netiesą. Jis ketino Uostytoją su jo vaikinais pasiųsti ieškoti to keisto namo, apie kurį kalbėjo Poteris. Ir Henrio jis norėjo paklausti, ar šis ką nors girdėjęs apie vadinamąjį Juodąjį namą, esantį kažkur Frenč Lendingo apylinkėse. Ne dabar, žinoma. Dabar Henris per daug pavargęs. Galbūt rytoj. Beje, Henris gali būti puikus informacijos šaltinis.

- Ar kasetė pas tave?

Henris parodo kasetę su Žvejo, skambinusio telefonu 911, balso įrašu, ir vėl ją paslepia kišenėje.

- Taip, bet nemanau, jog šįvakar turėsiu jėgų klausytis vaikų žudiko balso. Net jeigu tu panorėsi klausytis drauge su manim.

- Man tiks rytoj, - sako Džekas tikėdamasis, kad delsimas nesudarys sąlygų pražudyti dar vieno vaiko gyvybę.

- Tavo balsas skamba neįtikinamai.

- Taip, - sutinka Džekas, - bet tavo atbukusi klausa dabar gali duoti daugiau žalos negu naudos.

- Vos atsikėlęs iš ryto pasiklausysiu. Pažadu.

Henrio namas atrodo toks vienišas, dega tiktai vienas žibintas prie garažo.

- Henri, ar aš tau nereikalingas?

- Ne, - atsako tas. Ne taip įtikinamai, kaip Džekui norėtųsi.

- Šiandien jokios Žiurkės, - priduria Džekas.

- Sutinku.

- Ir jokių Šeikų, Šeikų, Šeikų.

Henrio lūpos išsišiepia.

- Pasakysiu tau atvirai. Šiandien nebus ir Džordžo Retbano, reklamuojančio ševrolė saloną Frenč Lendinge, kur pačios geriausios kainos... Iškart į lovą.

- Ir aš taip pat.

Tačiau gerą valandą pasivoliojęs lovoje, Džekas negali užmigti. Veidai bei balsai juda galvoje tarsi pakvaišusios laikrodžio rodyklės... ar karuselės arkliukai ištuštėjusiame pramogų parke.

Tenzė Freno: "Išveskite monstrą, kuris nužudė mano mergaitę."
Uostytojas Sent Pjeras: "Pažiūrėsime, kaip klostysis įvykiai".
Džordžas Poteris: "Šitas mėšlas patenka į vidų ir išlieka. Manau, visai jo atsikratyti neįmanoma."
Ir Spidis, balsas iš tolimosios praeities, pasigirdęs telefonu: "Sveikas, Keliaujantis Džekai... pasakysiu tau kaip policininkas policininkui... manau, tau reikia pažvelgti į šefo Deilo Hilbertsono vonią. Ir tuojau pat."
Būtent.
Ir dažniau už kitus - Džudės Maršal balsas: "Nereikia sakyti, jog pasiklydau bei nežinau, kaip sugrįžti atgal... reikia eiti pirmyn."
Eiti pirmyn? Bet kur eiti?
Galiausiai jis pakyla, pasiima pagalvę ir išeina į prieangį. Naktis šilta. Paskutinius rūko likučius išsklaidė rytų vėjelis. Džekas leidžiasi laipteliais žemyn, jis tik su vienais apatiniais. Nesinori pasilikti prieangyje, čia jis rado tą baisų "siuntinį".
Jis praeina pro pikapą, pro paukščių lesyklėlę... toliau į laukus. Virš galvos milijardai žvaigždžių. Žolėje čirškia cikados. Jo išmintas žolėje takelis dingsta. Bet galbūt jis atėjo į lauką per kitą vietą...
Džekas gulasi ant nugaros, pasideda po galva pagalvę, žiūri į dangų. "Pabūsiu čia truputį, - galvoja jis. - Pabūsiu, kol tie balsai išnyks iš mano galvos. Pabūsiu."
Sulig ta mintimi jis pradeda snausti ir užmiega.
Virš jo galvos žvaigždžių raštas keičiasi. Jis stebi susidarant naujus žvaigždynus. Kas ten dabar toje vietoje, kur seniau buvo Grįžulo Ratai? Šventasis Opopanaksas? Turbūt. Džekas girdi malonų girgždėjimą ir žino, jog tai vėjo malūnas, kurį jis matė tokį pat gražų rytą prieš... tūkstantį metų. Jam nėra reikalo pakėlus galvą ieškoti savo namo, jis ir taip žino pamatysiąs tenai tik daržinę.
Girgžt... girgžt... girgžt: tas pats rytų vėjas suka plačius vėjinio malūno sparnus. Tik dabar kur kas malonesnis, švaresnis. Džekas paliečia savo apatinius ir jaučia grubų audinį. Šitame pasaulyje apatiniai visai kitokie. Ir jo pagalvė pasikeitė. Porolonas virto žąsų plunksnomis, pagalvė pasidarė dar minkštesnė. Kur kas patogiau.
- Aš jį sučiupsiu, Spidi, - šnabžda Džekas naujiems prieš jį atsivėrusiems žvaigždynams. - Bent jau pamėginsiu...
Jis miega.
Atsibunda ankstų rytą. Vėjas nurimo. Kyla saulė, rausvai nudažydama horizontą. Kūnas nutirpęs, drėgnas nuo rasos. Vėjo malūno nesigirdi, bet Džeko tai nestebina. Vos tik atmerkęs akis, jis suvokia vėl esantis Viskonsine. Jis dar kai ką žino: galima sugrįžti. Bet kuriuo momentu. Iš tikrojo Kaulio į paralelų Kaulį... persikelti labai paprasta. Tas atradimas jį ir džiugina, ir baugina.

Džekas atsikelia. Jo basos kojos žengia link namų, rankos spaudžia pagalvę. Regis, kokia penkta valanda ryto. Reikia pamiegoti bent tris valandas. Kildamas laipteliais paliečia trumpikes. Nors oda drėgna, trumpikės beveik sausos. Tą nakties dalį, kurią Džekas praleido po atviru dangumi, trumpikių ant jo kūno nebuvo, jos buvo pasilikusios kitoje realybėje.

- Opopanakso Žemėje, - pasako Džekas ir įeina į savo namus.

Kai aštuntą ryto jis nubunda, saulės spinduliai nekantriai skverbiasi pro langą. Džekas pasirengęs patikėti, kad jo kelionė tebuvo sapnas.

Bet sielos gilumoje žino, jog tai netiesa.

18 skyrius

Ar pamenate televizininkų furgonus, atvažiavusius prie policijos nuovados? Ir Vendelo Grino mėginimą vesti minią paskui save, kurį nutraukė patrulio Chrabovskio žibintuvėlis? Pamenate smūgį, nokautavusį ir užčiaupusį laikraštininką? Tuomet furgonuose sėdėję reporteriai, žinoma, nesnaudė. Jie juk žino savo darbą. Ir iš pat ryto beprotiški vakar-dienos įvykiai užplūsta visos valstijos televizijos ekranus. Ir net tolimiausių užkampių gyventojai rytą pakelia galvas nuo avižienės, kiaušinienės, sklindžių ar bandelių ir mato, kaip nedidukas įsiutęs policininkas trinktelėjęs kažkokiu kietu buku daiktu nutraukia karjerą aukštaūgio tvirto žurnalisto, kurio specializacija jau seniai tapo demagogija. Ir, žinoma, šitas reportažas ypač sudomino Frenč Lendingo bei aplinkinių rajonų gyventojus.

Apgalvodamas šios dienos veikos planą, Džekas Sojeris irgi mato televizoriaus ekrane vakarykščių įvykių kroniką. Jis tikisi, jog dabar Deilas Hilbertsonas apsvarstys galimybę vėl sugrąžinti Arnoldą Chrabovskį į tarnybą. Jis pernelyg minkštos širdies ir neatsispirs Patrakėlio Vengro prašymams, o po vakarykščių įvykių ir aklas mato, jog Chrabovskis kreipsis į policijos viršininką su tokiu prašymu. Džekas taip pat tikisi, kad pagaliau Vendelas Grinas bus atleistas. Šlykštus tipas. Žurnalistai neturėtų patys save įvelti į savo reportažus, o Vendelas atvirai reikalavo kraujo tarsi koks vampyras. Bet, ką gali žinoti, galbūt Vendelui pavyks išsisukti, galbūt ir toliau jis bus pagrindinė kliūtis... Juk leisti miglą į akis - jo profesija. Galvoja Džekas ir apie keistą senį, klaidžiojantį "Nelsono" viešbučio koridoriais.

Tai buvo Žvejys. Pagaliau jis įgavo konkretų pavidalą. Senis... mėlynas chalatas, viena šlepetė geltonais bei juodais dryžiais... tarsi kamanė. Endis Railsbekas dar pagalvojo, jog tas senis galėjo čia atklysti iš "Makstono senelių namų". "O idėja visai verta dėmesio, - mąsto Soje-

ris. - Jei Čarlzas Bernsaidas padėjo į Poterio spintą tas nuotraukas, "Makstonas" jam ideali slėptuvė.

Vendelas Grinas taip pat žiūri naujienų laidą savo viešbučio kambaryje. Negali atplėšti akių nuo ekrano, jį užplūsta jausmų audra: pyktis, gėda, pažeminimas... Skausmas skrandžio srityje, ant galvos kumščio dydžio guzas. Grinas mato, kaip šitas apgailėtinas *faras* sėlina prie jo su žibintuvėliu rankoje, ir jo pirštai nervingai panyra į tankius garbanotus plaukus bei liečia guzą. Pomidoro dydžio... Ir, regis, tuojau pat sprogs. Dar gerai, kad apsieita be smegenų sukrėtimo. Šitas neūžauga šūdžius galėjo jį užmušti!

Žinoma, gal ir jis kiek persistengė, peržengė profesinės etikos ribą. Bet tik vos vos. Jis juk ne idealus žurnalistas. O kas dabar idealus? O vietiniai televizininkai tuoj nusprogs, bežarstydami pagyras Sojeriui. Šlykštu žiūrėti. Kas buvo pagrindinis Žvejo reikalų specialistas? Kas diena dienon pasakojo skaitytojams viską, ką tik jiems norėjosi sužinoti? Kas kiekvieną rytą išeidavo į priešakines fronto linijas. Kas sugalvojo monstrui tokią pravardę? Ne šitie bukagalviai Steisai ir Bakai... Atseit reporteriai. Jie tegali šypsotis į kamerą, demonstruodami puikų dantistų darbą. O jis, Vendelas Grinas, vietinės spaudos legenda, jis žvaigždė, žurnalistikos gigantas. Vakarų Viskonsine tokių niekada nebuvo ir turbūt nebus. Netgi Medisone, tardami Vendelo Grino vardą, turi omenyje kokybės ženklą. O jeigu taip... palaukite, kol galiausiai Žvejys ant kraujo aplaistytų pečių atneš jį iki garbingos Pulitcerio premijos.

Taip, pirmadienio rytą jam teks nuvykti į redakciją ir nuraminti redaktorių. Ne pirmas ir ne paskutinis kartas. Geri reporteriai - tiražo garantas. Tokia realybė. Įėjęs į redaktoriaus kabinetą, jis pasakys: "Tai dienos sensacija. Ar yra koks nors kitas žmogus, galintis adekvačiai ją nušviesti?" Ir po dešimties minučių redaktorius vėl bus kaip šilkinis. Tada Vendelas užsuks į "Golcą" pas Fredą Maršalą. Vienas patikimas šaltinis pranešė, jog Maršalas turi svarbios informacijos apie dingusį sūnų, galimai ketvirtą Žvejo auką.

Tuo metu Arnoldas Chrabovskis, didvyris savo žmonos Polos akyse, patenkintas žiūri informacinę laidą ir mąsto apie tai, jog dabar pats metas paskambinti policijos viršininkui bei paprašyti sugrąžinti jį į darbą. Žmona jo sprendimui pritaria.

Deilas Hilbertsonas galvoja apie tai, kur jam rasti Džordžą Poterį ir dar kartą mato ekrane epizodą, kur Chrabovskis "nukerta" įkyrų reporterį. Jam kyla mintis sugrąžinti Arnoldą į ankstesnį darbą. Smogė žmogus iš dūšios. Tas smūgis iškart pakėlė Deilui nuotaiką...

Vanda Kinderling, apie kurią mes jau buvome šiek tiek užsiminę, savo mažame namelyje, stovinčiame atokiau nuo plento, klausosi radijo. Kodėl ji klausosi radijo? Prieš keletą mėnesių moteriškei iškilo dilema: apmokėti

kabelinės televizijos sąskaitą ar nusipirkti butelį degtinės "Aristokratas". Ir Vanda pakluso širdies šauksmui... žinoma, televizijos nenaudai. O be kabelinės televizijos ekrane tik blankus vaizdas bei trukdžiai. Vanda niekuomet nemėgo Steisio ir Bako. Nemėgo ir kitų ekrane šmėžuojančių išsičiustijusių, savimi bei gyvenimu patenkintų veidų. Ypač rytinių žinių vedėjų. Vanda neteko visko. Tai vis tas išsišokėlis Džekas Sojeris, apkaltinęs jos vyrą žiauriais nebūtais nusikaltimais. Sojeris sugriovė jos gyvenimą, ir Vanda neketino to pamiršti bei atleisti kaltininkui.

Šitas žmogus įviliojo jos vyrą į spąstus. Pakišo jį. Suteršė gerą jo vardą, įgrūdo į kalėjimą... Moteriškė piktdžiugiškai viliasi, jog policija niekada nesugaus Žvejo. Taip jiems ir reikia. Gaus ko nusipelnę. "Kovoje prieš tuos prakeiktus *farus*, tinka bet kokios priemonės, - galvoja moteris. - Žvejys - tai bausmė, atpildas jiems. Ir tegul sau tas Žvejys žudo vaikus... šimtais, tūkstančiais. O po to tegul ir tėvus. Jos vyras Tornis negalėjo nužudyti tų kekšių Los Andžele. Žmogžudystės buvo įvykdytos iš seksualinių paskatų, o Tornio seksas nedomino. Visos jo kūno dalys atrodė normaliai, išskyrus vyrišką organą: jo daikčiukas tebuvo mažojo pirštelio dydžio. Ką ten kalbėti apie seksą. O štai Sojeris... Juk jis gyveno Los Andžele, galbūt pats nužudė tas kekšes, o apkaltino vargšą jos vyrą?"

Reporteris vis žavisi, vis giria buvusio leitenanto Sojerio veiksmus tą lemtingą vakarą, todėl Vanda, šnypšdama iš pykčio, griebia nuo staliuko stiklinę ir dideliu degtinės gurkšniu mėgina užgesinti įsiliepsnojusią viduriuose ugnį.

Gorgas, kuriam turbūt pats metas užsukti pas Vandą (moteris jį sutiktų išskėstomis rankomis), naujienų nežiūri ir radijo nesiklauso. Jis dabar yra toli nuo čia - Užribyje.

Čarlzas Bernsaidas guli savo lovoje "Makstono" centre bei mėgaujasi sapnais. Ne, ne savo sapnais, o visai kitos būtybės, iš kito pasaulio, kurio jam niekada neteks pamatyti. Apsikarstę skarmalais sulysę vaikai basomis kruvinomis kojomis žengia pro liepsnos liežuvius, suka milžiniškus ratus, tie savo ruožtu suka dar didesnius ratus, maitinančius energija naikinimo variklius, kylančius į juodą kruviną dangų. Ore tvyro aitrus įkaitinto metalo kvapas, dvokia kažkuo, primenančiu drakono šlapimą... ir beviltiškumu. Panašūs į driežus didžiuliai, ilgauodegiai demonai plaka vaikus. Bildesys, traškesys, dundėjimas plėšo ausų būgnelius. Tokie geriausio Bernio draugo bei jį mylinčio šeimininko sapnai. Ir senį jie, suprantama, džiugina.

Praeiname "Saulutės" korpuso koridoriumi, pro jaukų holą bei mažą priėmimo kambarį, kur stovi Rebekos Vailes stalas, ir užsukame į Mitruolio Makstono kabinetą. Jį domina kur kas labiau proziškos problemos. Nedidelis televizorius rodo, kaip karikatūriškai mažas *faras* Chra-

bovskis taikliu smūgiu paguldo ant asfalto reporterį Vendelą Griną, bet Mitruolio tas neužmirštamas reginys nejaudina. Jis turi surasti trylika tūkstančių dolerių, kuriuos pralošė lažybininkui, tačiau teturi tik pusę reikalingos sumos. Vakar žavioji Rebeka buvo nuvykusi į Milerį ir nuėmė nuo sąskaitos didžiąją pinigų dalį. Jis dar gali panaudoti savo du tūkstančius, bet reikia dar šešių "gabalų". Vadinasi, teks iš peties padirbėti su buhalterinės apskaitos knygomis. Laimei, šis užsiėmimas Mitruoliui patinka, tai savotiškas jo hobis. Ir dabar, gilindamasis į dokumentus, apsvarstydamas visus įmanomus variantus, jis jau mato ryškėjančias kai kurias galimybes...

Juk Mitruolis ir atėjo į šitą verslą visų pirma dėl to, kad galėtų netrukdomas vogti. Juk taip? Tik mis Vailes teikiamos seksualinės paslaugos ir sukčiavimas suteikia šitam vyriškiui tikrą džiaugsmą. Netgi pavogtų pinigų kiekis neturi ypatingos reikšmės - džiugina pats procesas. Jo kompiuteryje dviguba buhalterija. Jis be vargo gali nuimti pinigus nuo kompanijos sąskaitos, nesukeldamas auditorių įtarimo, nors po mėnesio jie turi atlikti patikrinimą. O jeigu auditoriai pareikalaus duomenų apie pajamų judėjimą per bankų sąskaitas, jis turi du ar tris dėmesį nukreipiančius manevrus, kuriais gali pasinaudoti. Žinoma, gaila, jog patikrinimas įvyks taip greitai. Turėdamas daugiau laiko, Makstonas galėtų užlopyti visas skyles. "Prarasti trylika tūkstančių - ne tokia jau didžiulė bėda, - mąsto Mitruolis. - Negerai, kad jis prašvilpė pinigus netinkamu momentu."

Ir Mitruolis sėdasi prie kompiuterio, pasirengęs duoti jam atitinkamas komandas.

Gal imkime ir persikelkime iš vienos beprotystės formos į kitą? Po to, kai priekabų aikštelės "Atostogos" savininkas drebančia ranka parodo Džekui, kur gyvena Tenzė Freno, Sojeris pasuka savo pikapą prie labiausiai apleisto namo ant ratų. Prie dviejų pirmųjų namų auga gėlės, o prie trečiojo - ryškiai žalias stogelis, po kuriuo stovi stalas bei plastikinės kėdės. Jų gyventojai bent kiek pamėgino papuošti savo gyvenamąją aplinką. Ko niekaip nepasakysi apie ketvirtąjį namelį. Aplink jį tik ištrypta žemė bei piktžolės. Užtamsinti langai. Namelis apgaubtas beviltiškumo, apatijos, nuosmukio aura. Jis net atrodo skirtingai nuo kitų. Nelaimė tarsi pakeitė jį, kaip pakeičia žmogaus išvaizdą. Džekas sustoja, išlipa iš automobilio ir jo abejonės dar sustiprėja. Dabar jis net suabejoja, ar apskritai buvo verta čia atvažiuoti. Jis staiga suvokia negalintis niekuo padėti Tenzei... nebent tik pagailėti jos, paguosti... ir jam suspaudžia širdį. Vyriškis nenori eiti į šitą namą, tačiau neturi pasirinkimo. Tik pirmyn... Štai kilimėlis prie durų, pats paprasčiausias kilimėlis, tarsi atsisveikinimas su realybe... Sojeris pakyla laiptais ir pabeldžia į duris. Nė garso. Gal moteris miega ir neturi jokio noro atsibusti? Jis supranta,

pritaria tokiems Tenzės pojūčiams. Kad taip kokią savaitę galima būtų neišlipti iš lovos. Kovodamas su noru apsisukti bei eiti šalin, Džekas dar kartą beldžia ir sako:

- Tenze, ar jūs atsibudote?

- Kuria prasme? - pasigirsta iš vidaus moteriškas balsas.

- Atsibudote? Aš - Džekas Sojeris. Mudu matėmės vakar vakare. Aš padedu policijai ir sakiau jums, kad šiandien užeisiu.

Jis girdi prie durų artėjančius žingsnius.

- Ar jūs tas vyriškis, kuris man padovanojo gėlių? Toks simpatiškas.

- Taip, tai aš.

Spragteli užraktas, pasisuka rankena. Durys vos prasiveria, pasirodo išblyškęs veidas bei spindinti akis.

- Tai jūs. Užeikite, tik greitai. - Ji kiek atsitraukia, kad Džekas galėtų pralįsti pro plyšį. Vos tik jam įžengus, durys vėl užsitrenkia ir užsirakina.

Viduje tamsu, tik pro užuolaidas kažkiek skverbiasi šviesa. Viena blanki lempa dega virš kriauklės, kita stovi ant nedidelio staliuko. Šalia jos - butelis kavos likerio, nešvari stiklinė bei albumas. Į šviesos ratą patenka pusė prie stalo stovinčios kėdės. Tenzė pasitraukia nuo durų, ji jau šalia Džeko. Pakelia galvą, rankomis paremia smakrą. Apsiblausęs moters žvilgsnis Džeką baugina. Jis nežino, ką jai pasakyti.

- Gal norite atsisėsti? - svetingu rankos mostu Tenzė rodo į kėdę su aukštu atlošu.

- Jei neprieštaraujate...

- Kodėl turėčiau prieštarauti? Aš atsisėsiu ant savo kėdės, todėl jūs galite užimti šitą.

- Dėkoju. - Džekas sėdasi stebėdamas, kaip moteris vėl grįžta prie durų ir tikrina, ar jas užrakinusi. Įsitikinusi, jog durys saugiai užrakintos, ji šypsosi ir gracingai, kaip tikra balerina, eina prie savo kėdės. Džekas klausia: - Jūs ko nors bijote, Tenze? Kažkas gali čia ateiti?

- Taip. - Moteris pasilenkia, suraukia antakius. - Bet tai ne žmogus. Ir aš niekada neleisiu jam užeiti į mano namus. O jus aš visada įsileisiu, nes esate labai mielas bei padovanojote man nuostabias gėles. Ir dar - jūs labai gražus.

- Jūs nenorite įsileisti į namus Gorgo. Jūs jo bijote?

- Taip, - tiesiai atsako Tenzė. - Ar norite arbatos?

- Ne, dėkoju.

- O aš truputį išgersiu. Tai labai gera arbata. Tik kvepia kaip kava. - Moteris kilsteli antakius, klausiamai žvelgia į jį. Džekas papurto galvą. Nepakildama nuo kėdės, ji įsipila kavos likerio, pastato ant stalo butelį. Dabar Džekas mato, jog ant jos stiklinės žavusis šuniukas Skubis Dū. Ji gurkšteli likerio. - Paklausykite, o jūs turite draugę? Aš galėčiau būti jū-

sų draugė, jei ir toliau dovanotumėte man gėles. Pamerkiau jas į vazą. Matote?

Ant staliuko stiklainyje pamerktos stovi nulinkusios lelijos. Be Teritorijų jų gyvenimas trumpas. Šitame pasaulyje tiek bjaurasties, kad su ja lelijos nepajėgios susidoroti. Viskas, ką lelijos gali duoti gero šitam pasauliui, greitai jame ištirpsta. Tenzė laikosi tik dėka stebuklingų lelijų iš Teritorijų atnešto aromato. Kai tik jis visiškai išnyks, moterį praris beprotystė. Džekas įsitikinęs, jog beprotystę Tenzei pasiuntė Gorgas.

- Aš turiu draugą, bet jis man nėra svarbus. Tai Lesteris Munas. Uostytojas bei jo vyrukai Lesterį vadina Dvokiančiu Sūriu. Net nežinau kodėl. Kai jis negirtas, nuo jo visai nedvokia.

- Papasakokite man apie Gorgą, - prašo Sojeris.

Tenzė vėl siekia stiklinės su likeriu. Susiraukia.

- Nemalonu apie jį kalbėti.

- Man reikia kuo daugiau apie jį sužinoti. Jei man padėsite, pasirūpinsiu, kad daugiau jis jums nedrumstų ramybės.

- Tikrai?

- Ir savo pasakojimu padėsite man surasti žmogų, nužudžiusį jūsų dukrą.

- Nenoriu dabar apie tai kalbėti. Man labai liūdna. - Laisva ranka moteris nupurto nuo kelių nematomus trupinius. Veidas persikreipia, keičiasi jo išraiška. Akimirka - ir priešais Džeką atsiranda apimta nevilties, bejėgė moteris, kuri bet kuriuo momentu gali nugrimzti į beprotystės gelmes.

- Ar Gorgas panašus į žmogų, ar dar į kažką?

Tenzė purto galvą. Ji kiek susitvardė, vėl pajėgia ignoruoti savo tikruosius jausmus.

- Jis neatrodo kaip žmogus. Nieko panašaus.

- Sakėte, jog tą plunksną, kuri kyšojo iš už jūsų diržo, davė Gorgas. Ar jis atrodo kaip paukštis?

- Jis ne tik atrodo, jis ir yra paukštis. Ir žinote koks? - Tenzė pasilenkia į priekį. Tai ne jos veidas, o šešiametės mergaitės, ketinančios atskleisti pačią baisiausią pasaulyje paslaptį. - Varnas. Štai kas jis toks. Didžiulis senas varnas. Visas juodas, tik neblizga. - Jos akys tokios rimtos. - Jis atėjo iš ten, kur amžinai viešpatauja naktis. Tai eilutės iš eilėraščio, kurį mes mokėmės devintoje klasėje. Ji buvo uždavusi mano mokytoja misis Normandi. Tai Edgaro Po eilėraštis "Varnas".

Tenzė atsitiesia. Ji patenkinta, kažkam atskleidusi savo praeities paslaptį. Akyse - nesveikas blizgesys.

- Ta vieta, kur amžinai karaliauja naktis... tai nėra šio pasaulio dalis, - tęsia moteris. - Jūs tai žinote? Ji yra už mūsų pasaulio ribų. Jums reikia surasti duris, jei norite tenai patekti.

Džekas staiga pasijunta taip, tarsi kalbėtųsi su Džude Maršal, tik tai Džudė, netekusi dvasinių lobių bei praradusi neįtikėtiną drąsą. Juk šios savybės ir išgelbėjo ją nuo tikros beprotystės. Kai tik jis prisimena Džudę, kyla nenumaldomas noras vėl su ja pasimatyti, nes ta moteris - vienas iš svarbiausių dėlionės fragmentų, kuriuos jis mėgina sudėlioti į bendrą piešinį. Ji turbūt raktas, bet kartu ir durys, kurias reikia tuo raktu atrakinti. Džekui norisi ištrūkti iš slogios aplinkos Tenzės draugijoje, atidėti susitikimą su *Griausminguoju penketu* ir dumti plentu Ardeno link, kur atskirtame nuo išorinio pasaulio D skyriuje surado laisvę švytinti žavioji Džudė Maršal.

- Bet aš neketinu ieškoti tų durų, nes visai neturiu noro tenai patekti, - tęsia Tenzė. - Ten, kur visada viešpatauja naktis... tai bloga vieta. Pernelyg daug ugnies.

- Iš kur jūs žinote?

- Man parodė Gorgas, - paslaptingai šnabžda Tenzė. Jos žvilgsnis nuo Džeko vėl nuklysta prie Skubio Dū stiklinės. - Gorgas mėgsta ugnį. Tik ne todėl, kad prie jos šilčiau - ji viską degina, ir Gorgui tai patinka. Jis sakė... - Ji kraipo galvą, priglaudžia stiklinę prie lūpų, bet negeria. Pakreipia stiklinę ir laižo skystį. Jos žvilgsnis vėl susiranda Džeko akis. - Manau, jog mano arbata stebuklinga.

Džekas mintyse atsidūsta. Jam gaila praradusios sveiką nuovoką moters.

- Čia negalima verkti, - pastebi Tenzė. - Tavo veidas toks, jog, regis, netrukus pravirksi. Bet čia negalima. Mano buvusi mokytoja misis Normandi neleidžia. Bet tu gali mane pabučiuoti. Ar nori pabučiuoti mane?

- Žinoma, noriu. Bet misis Normandi ir bučiuotis neleidžia.

- Gaila. - Tenzė vėl laižo likerį liežuviu. - Mudu galėsime pasibučiuoti vėliau, kai ji išeis iš kambario. Ir tu galėsi mane apkabinti, kaip tai daro Lesteris. Ir daryti su manimi viską, ką daro jis.

- Ačiū, - atsako Džekas. - Tenze, ar gali pasakyti, ką dar tau porino Gorgas?

Ji pakreipia galvą, atkiša lūpas, po to vėl įtraukia.

- Jis sakė atėjęs šičia pro ugnies angą. Sakė, kad aš motina, todėl turinti padėti savo dukrai. Eilėraštyje jos vardas buvo Linora, bet tikrasis mano dukros vardas Irma. Ir dar jis pasakė, jog piktas senis surijo jos koją, bet aš manau, jog mano mergaitei nutiko kažkas dar blogiau...

Porai sekundžių Tenzė dingsta, pasislepia už sustingusio negyvo veido: prasižiojusi, nemirksinčios akys. Po to vėl sugrįžta. Ji primena atgijusią statulą. Balsas vos girdimas: "Jis iš manęs reikalavo pribaigti šitą senį, atsikratyti jo visiems laikams, bet jūs man padovanojote lelijas, ir aš supratau, jog tas senis - ne žudikas. Juk taip?"

Džekui norisi šaukti.

- Jis tvirtino, jog Irmai galėjo nutikti kai kas dar blogiau, - šnabžda Tenzė, - bet nepasakė kas būtent. Tik parodė. Kol aš žiūrėjau, jaučiau, kaip dega mano akys. Bet matyti vis tiek galėjau.

- Ir ką jūs pamatėte?

- Kažką didelį, sukurtą iš ugnies, - pasakoja moteris. - Kylantį aukštyn. - Ji nutyla, kūnu nubėga šiurpuliukai. - Bet Irma ne ten. Ji mirė, ir pasiutęs senis surijo jos koją. Jis man išsiuntė laišką, tačiau aš jo negavau, todėl Gorgas man jį perskaitė. Nenoriu kalbėti apie tą laišką. - Ji primena mažą mergaitę, kuri kažką išgirdo ir dabar mėgina tuos gandus apipinti savo fantazija. Po to tarp Tenzės bei jos prisiminimų nusileidžia širma, ir moteris vėl sugrįžta į realybę. Džekui sugelia širdį pagalvojus, kas jai nutiks, kai lelijos visai nuvys.

- O dabar, jei neketini manęs bučiuoti, tau metas išeiti. Noriu pabūti viena.

Nustebintas netikėto Tenzės ryžtingumo, Džekas pakyla, ketindamas pasakyti jai ką nors mandagaus... beprasmiško. Moteris ranka parodo į duris.

Išorėje oras atrodė tirštas nuo nemalonių kvapų bei nematomų cheminių junginių. Lelijos iš Teritorijų turėjo daugiau galybės, negu Džekas tikėjosi - jos išvalė ir kiek praskaidrino orą vargšės Tenzės namuose. Žemė po Džeko kojomis suminta, o atmosfera prisotinta kartėlio. Vyriškis prisiverčia kvėpuoti, bet kiekvienas įkvėptas oro gurkšnis padeda jam lengviau prisitaikyti prie šito pasaulio. Tai juk jo pasaulis, nors pastaruoju metu jis ir atrodo užnuodytas. Jis tenori vieno: kuo greičiau 93 -iuoju plentu pasiekti Džudės Maršal pamėgtą apžvalgos aikštelę, po to pravažiuoti Ardeną, pasukti į automobilių stovėjimo aikštelę, įeiti pro ligoninės duris... ir galiausiai vėl žiūrėti į gyvybingą bei žavią Džudę Maršal.

Jam netgi atrodo, kad jis myli tą moterį. Gal taip ir yra? Žino, jog be jos negali: Džudė - jo durys bei jo raktas. Moteris, kuri jam reikalinga, kito, labai puikaus vyro žmona. Na, tai kas? Jis juk neketina jos vesti, net mylėtis su ja nesirengia. Džekui pakanka būti šalia jos ir stebėti, kas atsitiks. O kad kažkas būtinai atsitiks, jis tuo įsitikinęs. Tik kai mėgina tai įsivaizduoti, mato byrančias ant jo mažytes raudonas plunksneles... nors tikisi išvysti visai ką kita.

Viena ranka Sojeris atsiremia į automobilį, kita - daro dureles. Ir durelės, ir automobilio sienelė nudegina delnus, jis kurį laiką purto rankas. Galiausiai įlipa į pikapą. Sėdynė taip pat įkaitusi. Jis nuleidžia stiklą, liūdnai pastebi: sugrįžta įprasti pasaulio kvapai. Oras kvepia puikiai. Kvepia vasara. Tai kur jam dabar važiuoti? "Įdomus klausimas", - pamano Džekas, bet išvairavęs į plentą bei nuvažiavęs ne daugiau nei šimtą pėdų, pamato priešais save "Send" barą ir net nedvejodamas pasuka

į stovėjimo aikštelę. Pastebi didžiulį klevą ir pastato jo pavėsyje automobilį. Aikštelėje tik dvi mašinos.

Sojeris žiūri į laikrodį. Dvidešimt minučių po vienuoliktos. Jis alkanas. Pusryčiai buvo kuklūs, o po jų praėjo jau trys valandos. Ši diena žada būti ilga. O kodėl nepavalgius, belaukiant susitikimo su baikeriais?

Šalutinės baro durys atveda jį į koridorių, kuriame įrengti tualetai. Iš koridoriaus jis patenka į ilgą stačiakampę salę. Iš vienos pusės - spindintis baro prekystalis, iš kitos - kabinos, atskirtos viena nuo kitos medinėmis pertvaromis. Viduryje du didžiuliai bilijardo stalai, tarp jų, arčiau sienos, stovi muzikinis automatas. Priekyje, aštuonių ar devynių pėdų aukštyje, pakabintas televizorius. Jo ekranas didelis, todėl puikiai matosi ir nuo baro prekystalio. Rodo reklamą, tačiau garsas silpnas, todėl nesigirdi, kokį produktą reklamuoja. Džeko akims prireikia keleto minučių, kol jos prisitaiko prie švelnaus apšvietimo - gatvėje plieskė saulė. Jam įeinant į barą, barmenas (Džekas iškart suvokia, jog tai Lesteris Munas, Dvokiantis Sūris) pakelia galvą, bet tuojau pat ir vėl įninka į laikraštį "Heroldas", gulintį ant prekystalio. Kai Sojeris atsisėda, jis ir vėl kilsteli galvą. Ne toks jau ir baisus tas Dvokiantis Sūris, kaip kad jis manė. Balti švarūs marškiniai, apvalus smulkių bruožų veidas, nuskusta galva. Jo veide atsispindi profesionalumas bei nepasitenkinimas, būdingas žmonėms, jaučiantiems pareigą tęsti šeimos verslą, bet suvokiantiems, jog jie gali pasiekti kur kas daugiau. Intuicija kužda Džekui, jog būtent nusivylęs jo veidas ir paskatino baikerius sugalvoti jam tokią keistą pravardę. Jis atrodo kaip žmogus, kuris kiekvieną akimirką baiminasi pajusiantis nemalonų kvapą.

- Ar galiu pas jus užkąsti? - klausia Sojeris.

- Valgiaraštis priešais jus. - Barmenas parodo į baltą lentelę, kur magnetinėmis raidėmis užrašyti patiekalų pavadinimai. Sūrainiai, mėsainiai, dešrelės, sumuštiniai, keptos bulvės... Rankos mostu barmenas tarsi priekaištauja Džekui dėl jo nedėmesingumo, ir šis pripažįsta savo kaltę.

- Atleiskite, nepastebėjau.

Barmenas gūžteli pečiais.

- Prašau sūrainį su keptomis bulvėmis.

- Priešpiečius mes patiekiame nuo pusės dvylikos, apie tai aiškiai parašyta. Matote? - Dar vienas mostas ranka. Tarsi pašiepiantis. - Bet mano motina jau virtuvėje. Galiu jai perduoti jūsų užsakymą, ir ji, kai tik pasirengs darbo dienai, iškart pradės jį gaminti.

Džekas dėkoja jam, barmenas meta žvilgsnį į televizoriaus ekraną, eina prie kampo ir dingsta. Po keleto minučių vėl sugrįžta, klausia Džeko, ką jis gers.

- Imbierinį alų, - sako Džekas.

Žiūrėdamas į ekraną, jis atsuka čiaupą, pripildo bokalą, pastato priešais lankytoją. Paima distancinio valdymo pultelį.

- Tikiuosi, neprieštarausite, jei aš žiūrėsiu šitą seną filmą. - Jis padidina garsą, ir Sojeris išgirsta iš ekrano motinos žodžius: "Regis, Smoukis šiandien vėlai pareis. Norėtųsi, jog šitas mažas sukčius išmoktų neperžengti ribos."

Dar jam nespėjus pasisukti į ekraną, Lesteris klausia, ar jis prisimena Lili Kavano.

- Taip, žinoma.

- Kai buvau mažas, jis man visada patiko.

- Ir man.

Džekas iškart atpažįsta filmą. Tai "Dedvudo Galčio baisybės", komiškas 1950 metų vesternas, kuriame garsus aktorius Bilas Taunsas atlieka bailaus kortininko sukčiautojo vaidmenį. Lili Kavano vaidina nuostabiąją, šmaikščią saliūno "Leizi 8" šeimininkę, čia ir sukasi visas miestelio gyvenimas. Ji pelno pagarbą ir kaubojų, ir prekeivių, ir teisėsaugos tarnų, ir dykaduonių, ir kitokio plauko pašlemėkų, kurie kiekvieną vakarą užsuka į šią įstaigą. Ji priverčia savo klientus palikti prie durų ginklus ir saliūne elgtis padoriai, nors apie šių žmonių geras manieras net kalbėti juokinga. Pagal epizodą, kuris dabar rodomas ekrane, Džekas nusprendžia, jog filmas jau beveik įpusėjęs. Lili salone viena ir mėgina išvaryti į salę įskridusią bitę.

"Bitė Bičių Karalienei", - pagalvoja Džekas ir nusišypso.

Ji mėgina susidoroti su įkyruole, pasičiupusi laikraštį, po to - skudurą, šluotą, platų diržą. O bitė kažkokia nesugaunamoji, vis dūzgia, zvimbia, skraido nuo prekystalio prie stalo, nuo viskio butelio prie pianino, laukia, kol moteris priartės ir akimirksniu sprunka iš vietos, vos tik "ginklas" artėja prie jos. Epizodo tikslas - sukelti žiūrovams juoką. Ir iš tiesų, būdamas šešerių ar septynerių, Džekas juokdavosi iki iškritimo, stebėdamas, kaip jo mama niekaip negali pritvoti bitės, nors panorėjusi vienu smūgiu pasiektų rezultatą. Vaikystėje jis mamos paklausė, kaip filmo statytojams pavyksta priversti bitę atlikti tokius triukus. Ir Lili paaiškino, jog bitė netikra, ji sukurta specialiasiais efektais.

- Niekaip nesuprantu, kaip jiems pavyksta priversti bitę skristi ten, kur jiems reikia, - sako Lesteris, tarsi atspėjęs jo mintis. - Ji ką, dresuota?

- Iš pradžių jie nufilmavo tik aktorę, - aiškina Džekas, nusprendęs, jog Dvokiantis Sūris - visai normalus vaikinas. Ir moka vertinti aktorių meistriškumą. O po to, pasitelkus specialiuosius efektus, buvo sukurta bitė. Ji netikra. Piešta. Animacija... Bet ekrane sunku atskirti nuo tikros, ar ne?

- O jūs įsitikinęs, kad viskas tikrai taip? Iš kur žinote?

- Perskaičiau kažkokioje knygoje, - pasako Džekas, norėdamas, kad jį paliktų ramybėje.

Apsivilkęs prabangiu kortininko sukčiautojo kostiumu, į saliūną įeina Bilas Taunsas ir gašliu žvilgsniu žiūri į jo šeimininkę, vis dar gainiojančią bitę. Lili jo nepastebi. Bitė atsitūpė ant baro prekystalio. Bilo galvoje romantiškos mintys, tai išduoda jo eisena.

"Ko tu šiandien toks ankstyvas, - sako Lili. - Turbūt tau čia patiko?"

"Mažyte, juk čia pati jaukiausia užeiga į vakarus nuo Misūrio. Primena man vietą, kur aplošiau Juodąjį Džeką. Vargšelis. Nežinojo, kada reikia paaukoti kortą".

Triukšmingai zirzdama, nupiešta bitė, prasimanymas prasimanyme, atakuoja skrybėlėtą Bilo Taunso galvą. Jo veidas rausta nuo apsimestinio siaubo. Jis mosuoja rankomis, pašoka, šaukia. O bitė aplink jį brėžia aukštojo pilotažo figūras. Skrybėlė nukrenta nuo galvos, plaukai išsidraiko. Jis traukiasi arčiau stalo, mosuoja rankomis... galiausiai neria po stalu, ieškodamas priedangos.

Nenuleisdama akių nuo siautėjančios bitės, Lili eina prie prekystalio, paima stiklinę ir laikraštį. Atsargiai artėja prie stalo, ant kurio laipioja bitė. Prišoka ir uždengia vabzdį stikline. Bitė pakyla nuo stalo, daužosi į stiklinę, ieškodama išėjimo. Moteris pakreipia stiklinę, pakiša po ja laikraštį. Ir apverčia jau uždengtą laikraščiu stiklinę. Po to žiūrovas mato išsigandusį kortininką, lendantį iš po stalo, ir Lili, kuri išneša bei paleidžia bitę.

Už nugaros Džekas išgirsta Lesterio balsą: "Jūsų užsakymas, misteri."

Džekas valgo ir mėgina užmiršti filmą. Sūrainis puikus, bulvės taip pat gerai apkepintos, traškios. O susikaupti bei žiūrėti filmą toliau nelabai sekasi. Esmė ne ta, kad Džekas jį matė daugybę kartų - jam neduoda ramybės Tenzė Freno. Kelia nerimą tai, ką papasakojo moteris. Kuo daugiau jis galvoja, tuo mažiau supranta, apie ką kalbama.

Tenzė tvirtina, jog varnas Gorgas atėjo iš paralelinio pasaulio. Ji galėjo turėti galvoje tiktai Teritorijas. Moteris pavadino tą kitą pasaulį vieta, "kur visada viešpatauja naktis". Pagirtina, jog Tenzė prisimena posmus iš Edgaro Po eilėraščių, bet tai nėra būdinga Teritorijoms. Gorgas pasakė jai, jog visas pasaulis ugnyje, bet toks apibūdinimas netinka net Prakeiktoms žemėms. Džekas prisimena Prakeiktas žemes ir traukinį, kuris vežė juodu su Racionaliuoju Ričardu per didžiulę raudoną dykumą. Tenai gyveno keistos būtybės: žmonės-aligatoriai ir paukščiai, kurių snapai panašūs į barzdotų beždžionių snukius, bet ten tikrai niekas nedegė. Prakeiktos žemės - tai kažkokios senos katastrofos pasekmė, o ne šiuo metu siautėjančių gaisrų. Kaip ten sakė Tenzė? "Kažkas labai didelis, sukurtas iš ugnies, kylantis aukštyn." Ką gi ji matė, ką jai parodė Gorgas? Panašu į didžiulį degantį bokštą ar aukštą pastatą. Degantis bokštas, degantis pastatas degančiame pasaulyje... bet tai ne Teritorijos.

Per pastarąsias keturiasdešimt aštuonias valandas Džekas du kartus lankėsi Teritorijose ir matė tenai vien tik nuostabius dalykus. Sojeris žino pagrindinę Teritorijų paslaptį - jos apgaubtos kerais. Tais pačiais kerais, kuriuos jis pastebėjo supant Džudę Maršal. Ir dėka tų kerų Teritorijos gali daryti stebuklus su žmonėmis. Štai ir jo motinos, puikios aktorės Lili Kavano, gyvybę išgelbėjo kažin koks daiktas, atsivežtas iš Teritorijų. Todėl, kad Džekas lankėsi tenai, kad jis laikė rankose stebuklingą Talismaną, žirgų lenktynėse jis niekada neklysta - visada laimi jo pasirinktas žirgas; jo nupirktų akcijų vertė trigubėja, o lošiant pokerį visada jam krenta gera korta.

Tai apie kokį pasaulį kalbėjo Tenzė? Ir ką gali reikšti moters žodžiai, jog į šį pasaulį Gorgas pateko per ugnies angą?

Kai pastarąjį kartą Džekas atsidūrė Teritorijose, jis pajuto kažką nemalonų toli pietvakariuose ir įtarė, jog būtent čia jis galėtų rasti Žvejo Antrininką... Nužudyti Žvejį, nužudyti jo Antrininką. Nesvarbu, kuris būtų pirmas, antrasis iškart susilpnėtų. Bet...

Vis tiek galai nesueina. Juk keliaudamas tarp pasaulių, tu tiesiog peršoki nuo vieno į kitą... nesukeli gaisro kurio nors pasaulio pakraštyje, kad jis tau padėtų patekti į paralelinį pasaulį.

Likus kelioms minutėms iki vidudienio, motociklų griaudėjimas nustelbia televizoriaus garsą.

- Misteri, gal jums verčiau išeiti, - sako Munas. - Tai...

- Žinau, tai *Griausmingas penketas*, - linkteli Džekas.

- Gerai. Kai kuriuos mano lankytojus jie mirtinai gąsdina. Bet jeigu jiems neprieštarauji, o stengiesi įsiteikti, jie elgiasi pakenčiamai.

- Žinau. Nesirūpinkite.

- Noriu pasakyti: jeigu nupirktumėte jiems alaus, jie paliktų jus ramybėje.

Džekas nulipa nuo kėdės, žiūri jam į akis:

- Lesteri, galite nesijaudinti. Šitie ponai atvažiuoja čia susitikti su manim.

Barmenas mirksi. Džekas pirmą kartą pastebi, kokie ploni ir išlenkti jo antakiai.

- Pripildysiu grafiną Kingslendo alaus. - Jis paima iš po prekystalio grafiną, pakiša po čiaupu su užrašu "Kingslendo" ir atsuka. Gintarinio skysčio srovė putodama muša į grafiną.

Motociklų gausmas maksimalus. *Griausmingas penketas* jau prie baro. Staiga triukšmas nutyla... Pirmasis įeina Uostytojas, po to - Dokas, Peliukas, Sonis, Kaizeris Bilas. Atrodo tarsi tikri vikingai, ir Džekas patenkintas.

- Smirdale, išjunk suknistą televizorių, - riaumoja Uostytojas. Ir dar: mes čia ne gerti atėjome, todėl išpilk tą sušiktą alų į kriauklę. Jo vis tiek

gerti neįmanoma. O kai baigsi, nešdinkis į virtuvę pas mamytę. Mūsų ir šito vyriškio reikalai tavęs neliečia.

Vyrai išsirikiuoja prie prekystalio. Peliuko barzda supinta į dvi kasytes, Kaizeris bei Sonis savo karčius surišę į uodegas. Alus putodamas teka iš grafino į kriauklę.

- Gerai, vaikinai, - sako Munas ir išeina į virtuvę. Durys paskui jį užsidaro.

Visą dėmesį vyrai nukreipia į Džeką. Kai kurių rankos sukryžiuotos ant krūtinės, kauburiuoja raumenys.

Sojeris pastumia lėkštę, pakyla.

- Ar iki vakar vakaro kas nors buvo girdėjęs apie Džordžą Poterį?

Džekas atsisėda ant biliardo stalo krašto ir žiūri į Uostytoją bei Doką, įsitaisiusius ant aukštų kėdžių prie baro. Šalia Uostytojo sėdi Kaizeris Bilas, prispaudęs prie lūpų pirštą ir kiek pakreipęs galvą. Peliukas guli, išsitiesęs ant antrojo biliardo stalo, parėmęs rankomis galvą. Sonis raukydamasis, sugniaužęs kumščius, vaikšto po salę.

- Jūs įsitikinęs, kad jis kalbėjo apie Juodąjį namą? O gal apie "Nykiuosius namus", kaip Dikenso romane? - abejoja Peliukas.

- Įsitikinęs. Buvo kalbama būtent apie Juodąjį namą.

- Velnias, aš manau, kad... - Peliukas linguoja galva.

- Kokia to statybininko pavardė? - klausia Uostytojas.

- Čarlzas Bernsaidas. Pravardė Čamis. Kadaise jis turėjo kitą pavardę. Kažkas panašaus į Bir Stainą.

- Birstainas? Ar Berstainas?

- Nežinau, - sako Džekas.

- Manai, kad jis - Žvejys?

Džekas linkteli. Uostytojas įdėmiai žiūri į jį, tarsi norėtų perskaityti mintis.

- Esu įsitikinęs devyniasdešimt devyniais procentais. Jis pakišo Poteriui vaikų nuotraukas.

- Velniava, - Uostytojas nulipa nuo kėdės, eina už prekystalio, pasilenkia, paima telefonų abonentų knygą, verčia puslapius, vedžiodamas storu pirštu. - Gaila, Bernsaido nėra.

- Gera mintis, - sako Džekas. - Tačiau šįryt aš tą jau padariau.

Sonis sustoja prie muzikos aparatūros, nukreipia į Džeką pirštą.

- Ar seniai tas namas pastatytas?

- Beveik prieš trisdešimt metų. Aštuntame dešimtmetyje.

- Velniai rautų, juk tada buvome vaikai ir gyvenome Ilinojuje. Iš kur mums apie jį žinoti?

- Jūs daug važinėjate po apylinkes. Pamaniau, galėjote tokį namą pastebėti. Be to, tai bloga vieta, o apie tokias dažniausiai žmonės kalba.

Namai, kuriuose vaidenasi, kurie keletą metų stovi tušti, negyvenami, ar kuriuose kas nors baisaus atsitiko - jie traukia aplinkinių dėmesį. Pagalvokite apie tai, pamėginkite ką nors prisiminti. Juk gyvendami Frenč Lendinge galėjote ką nors girdėti apie namą, paženklintą prakeiksmu. Ir darbininkai nemėgo tos vietos. Bijojo jos. Sklandė gandai, jog ten žmonės praranda savo šešėlį. Kalbėjo, jog vaiduokliai ten apsigyveno, vos tik pradėjus namo statybas! Galiausiai darbininkai išsilakstė, ir Bernsaidui pačiam teko baigti statybos darbus!

- Namas turėtų stovėti kokioje nors nuošalioje vietoje, - pastebi Dokas. - Tai logiška.

- Tikrai, - linkteli Džekas. - Man derėjo apie tai anksčiau prisiminti. Poteris minėjo, jog jis stovi atokiau nuo kelio. Ten kirtimas. Jis pastatytas miške. Aplinkui nėra kitų namų.

- Ei, ei, ei, - Peliukas permeta kojas per biliardo stalo kraštą, atsisėda. Jis užsimerkęs, delnas prispaustas prie kaktos. - Kad taip galėčiau prisiminti... - Iš jo krūtinės išsiveržia nusivylimo atodūsis.

- Kas? - Uostytojo balsas skamba garsiau nei visada, žodis nuskamba tarsi ant šaligatvio žnektelėjęs akmuo.

- Žinau, kad mačiau šitą suknistą vietą, - atsako Peliukas. - Vos tik pradėjote apie tai kalbėti, pajutau, jog man kažkas pažįstama. Mačiau tą namą, tik atmintis blokuoja atsakymą - kur ir kada. Kai mėginau prisiminti, mačiau kažkokią akinamą ugnį. Vos tik Džekas užsiminė apie mišką, iškart pamačiau tą namą. Kaip paveikslėlyje. Apsuptą ugnies liežuvių.

- Bet tai nepanašu į Juodąjį namą, - pastebi Džekas.

- Dar ir kaip panašu. Ugnies tenai nebuvo, tai tik mano regėjimas. - Peliukas kalba tokiu tonu, tarsi aiškintų logiškai pagrįstus dalykus.

Sonis juokiasi, o Uostytojas nusprendžia:

- Mėšlas.

- Aš čia nieko nesuprantu, - prisipažįsta Džekas.

Uostytojas žiūri į Džeką, po to pakelia pirštą ir klausia Peliuko:

- Ar kartais tu kalbi ne apie du siautėjimo mėnesius - liepą bei rugpjūtį? Maždaug prieš dvejus metus?

- Suprantama, - atsako Peliukas. - Tai buvo "Neprilygstamos Rūgšties Vasara". - Jis žiūri į Džeką, šypsosi. - Prieš dvejus metus mes gavome šitos puikios rūgšties. Viena tabletė - ir tu turi penketą ar net šešetą valandų nuostabių regėjimų. Ir jokių šalutinių efektų, jokių minusų, vien tiktai pliusai. Ar jūs suprantate apie ką aš?

- Turbūt, - atsako Džekas.

- Ir netgi galima kažką veikti. Pavyzdžiui, važinėtis motociklu. Apžergi ir leki kaip patrakęs, kur tik panorėjęs. Ir viskas puiku. Neguli bejausmis, o esi maksimaliai aktyvus.

- Timotis Liris kai kur buvo teisus, - įsiterpia Dokas.

- Taip, tai buvo klasiškas dalykas, - toliau dėsto Peliukas. - Mes suvartojome visas tabletes ir "parišome". Padėjome riebų tašką. Daugiau su rūgštimi jokių reikalų. Aš netgi nežinau, iš kur mes tas tabletes buvome gavę.

- Tu ir nenorėsi žinoti, iš kur jos atsirado, - juokiasi Uostytojas. - Patikėk.

- Vadinasi, jūs tuo metu maudėtės rūgštyje, kai pamatėte Juodąjį namą, - patikslina Sojeris.

- Taip. Todėl aš ir regėjau ugnį.

- Kur tai buvo, Peliuk? - klausia Uostytojas.

- Tiksliai nežinau. Palauk, tą vasarą aš suartėjau su Mažyle Nense Heil, pameni?

- Žinoma, - linksi Uostytojas. - Velniškai liūdna istorija. - Jis pažvelgia į Džeką. - Mažoji Nensė po tos vasaros mirė.

- Man vos širdis nesprogo, - pasakoja Peliukas. - Jai staiga prasidėjo alergija... nuo oro, nuo saulės šviesos. Ir nuolat pykindavo. Odą išbėrė. Net iš namų negalėjo išeiti. Dokas negalėjo nustatyti diagnozės, todėl mes ją nuvežėme į La Rivjeros ligoninę, bet ir tenai nenustatė ligos. Ji taip kankinosi, taip sunkiai mirė. Negalėjau žiūrėti į jos kančias, maniau, ir pats numirsiu.

Jis ilgai tyli, žiūri žemyn. Visi kiti irgi neprataria nė žodžio.

- Gerai, - Peliukas pakelia galvą. - Aš prisimenu, kaip tą šeštadienį mudu su Nense maktelėjome po tabletę Neprilygstamosios ir nusprendėme pakeliauti po mums patinkančias vietas. Lankėmes La Rivjeros parke, nuvažiavome iki Dok Ailendo ir Lukaut Pointo. Grįždami atgal pakilome ant kalvos, gėrėdamiesi vaizdu. Namo nesinorėjo, todėl malėmės po apylinkes. Mažoji Nensė pastebėjo rodyklę su užrašu "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA". Aš pro tas vietas tūkstančius kartų esu pravažiavęs, tačiau jokio užrašo nepastebėjau. - Jis žiūri į Sojerį. - Nesu įsitikinęs, bet, regis, užrašas buvo, važiuojant 35-uoju plentu.

Džekas linkteli.

- Jei ne rūgštis, nemanau, kad ji būtų tą užrašą pastebėjusi. O, dabar viską prisiminiau. "Kas tai? - paklausė Nensė, o aš ilgai dairiausi, kol tą skydą pastebėjau. Toks sulankstytas, suvarpytas kulkų. Tarsi susiliejo su medžiais. - Kažkas nenori mums leisti pasukti šituo keliu, - sako mano Nensė. - Ką jie tenai slepia?" Žodžiu, ji ištarė kažką panašaus. Aš dairiausi. Nieko sau kelias. Vos viena nedidelė mašina galėtų pravažiuoti. Iš abiejų pusių aukšti medžiai tvirtais kamienais. Nemaniau, jog tenai kas nors įdomaus galėtų būti paslėpta. Nebent kokia vargana lūšnelė. O ir pats kelias man iškart kažkodėl nepatiko. - Jis meta žvilgsnį į Uostytoją.

- Kaip suprasti, kad nepatiko kelias. Negi tau patinka visi keliai, kuriais važiuoji. Kur čia suki, Peliuk?

- Pasakoju viską, kaip buvo. Tas užrašas tarsi bylojo: "LAIKYKIS NUO ČIA ATOKIAU, JEI PATS SAU GERO NORI". Sukėlė kažkokį nemalonų pojūtį.

- Tada tai iš tikrųjų pražūtinga vieta, - neištveria Sonis. - Aš mačiau tokių nemažai. Jie nenori, kad kas nors tenai užeitų ir įspėja apie tai.

- Sutinku, - linkteli Peliukas, - bet leisk pabaigti. Man norėjosi apsisukti bei važiuoti kur nors... velniškai norėjosi keptos vištienos, po rūgšties labai prie jos traukia, bet Mažoji Nensė užsispyrė važiuoti tuo keliu. Ji buvo velniškai drąsi. Ir mokėjo įtikinėti. Todėl aš suku iš plento, ji priglunda prie mano nugaros ir šnabžda: "Nedrebink kinkų, Peliuk, spustelėk kaip reikiant", - o aš ir spaudžiu. Visa aplinka kažkokia svetima, priešiška. Matau kirtimą bei kažką tokio šmėžuojant jame tarp medžių. Nors iš tiesų žinau, jog nieko tenai nėra.

- Kaip suprasti? - teiraujasi Sonis, tarsi tikslindamas gautus duomenis apie mokslinį eksperimentą.

- Prie kirtimo krašto pasirodo kažkokie tamsūs šešėliai ir žiūri į mane. Keli metėsi mano pusėn, bet aš nėriau pro juos tarsi pro dūmus. Nežinau, gal tai iš tiesų buvo tik dūmai.

- Velnias, tai vis rūgštis, - sako Uostytojas.

- Galbūt, bet pojūčiai buvo kitokie. Be to, Neprilygstamoji rūgštis nesukelia depresijos ar liūdesio. O čia aš prisiminiau Kizę Martin. Aiškiai pamačiau ją priešais save, tokią, kokią kėlė į greitosios pagalbos automobilį. - Jis pasisuka į Džeką. - Su ja draugavome, kai mokėmės universitete. Mergina maldavo, kad pasiimčiau ją pasivažinėti su baikeriais. Kaizeris kartą jai davė savo motociklą. Jai tai buvo tikra šventė, ji taip džiaugėsi... Po to užvažiavo ant kažkokios šakos...

- Ant poros colių storio šakos, - priduria Dokas.

- Bet to pakanka, kad pademonstruotum gebėjimą išlaikyti pusiausvyrą, ypač kai nelabai gerai valdai motociklą, - tęsia Peliukas. - Ji prašoko pro tą nelemtą šaką, motociklas tapo nevaldomas, mergina nukrito ant asfalto. Man vos širdis nesustojo.

- Supratau, jog Kiza negyva, kai tik prisiartinau ir pamačiau, kaip pakreipta jos galva, - įsiterpė Dokas. - Nebuvo reikalo net suteikti pirmąją pagalbą. Uždengėme ją striukėmis, ir aš nuvažiavau skambinti greitajai. Po penkių minučių ją jau kėlė į mašiną. Vienas iš felčerių mane atpažino, antraip būtume turėję nemalonumų.

- Vis negalėjau suprasti, ar tu gydytojas, ar ne, - sako Džekas.

- Baigiau Ilinojaus Universitete chirurginę rezidentūrą ir iškart išėjau iš medicinos, - šypsosi Dokas. - Valkiojausi su šitais vaikinais, domėjausi alaus gamyba. Vis geriau negu pasiguldyti žmogų bei pjaustyti.

- Peliuk, - nekantrauja Uostytojas.

- Taip. Taigi, kai tik priartėjau prie posūkio, priešais mane kaip gyva išniro Kizė. Akys užmerktos, galva nusvirusi tarsi rudenio lapas, kuris po akimirkos nukris nuo medžio. "O, ne, - pasakiau tada aš, - šito visai nenoriu matyti." Ir mane apėmė tokie patys jausmai, kaip tada avarijos metu. Man pasidarė bloga.

Po to pravažiavome posūkį, ir aš išgirdau kažkur miške staugiant šunį. Jis staugė taip, tarsi ten būtų dešimt įsiutusių šunų. Vis dairiausi, tikėjausi, kad netrukus priešais mus pasirodys vilkų ruja ar kas nors panašaus... ir staiga matau tą juodą namą.

Mažoji Nensė daužo man į nugarą, šaukia, kad sustočiau. Aš irgi nenoriu važiuoti prie to namo. Sustabdau motociklą, ji nulipa ir iškart pradeda vemti. Jaučiu, jog mano kojos tarsi medinės, kažkoks sunkumas užgulęs krūtinę. O tas bjaurus padaras vis staugia miške, tik vis arčiau ir arčiau. Pažvelgiu į namą. Jis tarsi šliaužia gilyn į mišką, slepiasi tarp medžių, nors iš tiesų stovi vietoje. Tada pamatau aplink jį švytinčią ugnį, šviesą. Kažkokią grėsmingą. Tarsi sakytų: "Nesiartink, laikykis atokiau nuo čia". Šalia prieangio dar vienas skydas su užrašu: "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA". Ir užrašas mirguliuoja - tai įsižiebia, tai vėl užgęsta, tarsi įspėtų: "ŠĮ KARTĄ ŽODŽIAI NESISKIRS NUO DARBŲ, BIČIULI".

Galva plyšta, bet aš pasodinu Mažąją Nensę ant motociklo. Ji prisiglaudžia prie mano nugaros, aš apsisuku ir nuvažiuoju. Kai sugrįžtame namo, ji atsigula į lovą ir nesikelia tris dienas. O aš sunkiai beprisimenu, kas įvyko. Visa šita istorija tarsi traukėsi į šešėlį. O ir nebuvo laiko leistis į prisiminimus, reikėjo pasirūpinti sergančia Nense. Dokas davė jai kažkokių vaistų, iš pradžių tarsi pagerėjo, ir mes vėl gėrėme alų, rūkėme žolę, lakstėme su motociklais, bet Nensė kažkaip pasikeitė. Rugpjūčio pabaigoje jai vėl pablogėjo, ir aš nuvežiau ją į ligoninę. O antrą rugsėjo savaitę Mažoji Nensė mirė. Nors ji kovojo iš paskutiniųjų.

- Kaip ji atrodė? - domisi Džekas, įsivaizduodamas stambią moterį, panašių gabaritų kaip Peliukas.

- Ūgiu ir figūra Nensė priminė Tenzę Freno. Galėjau ją pakelti ant delno.

- Ir jūs niekada apie tai su niekuo nekalbėjote? - klausia Sojeris.

- Kaip galėjau apie tai kalbėti? Iš pradžių sielojausi dėl Nensės, paskui po truputį viskas užsimiršo. Nemalonūs prisiminimai greitai išdyla iš atminties.

- Suprantu, - sako Džekas.

- Turbūt ir aš suprantu, - atsišaukia Uostytojas. - Tik nereikia pamiršti, jog rūgštis sujaukia realybės suvokimą, keičia jį. Ar tu tikrai tą Juodą namą matei?

- Be abejo.

Uostytojas atsisuka į Džeką:

- Sakai, jog tą namą pastatė Žvejys, tas niekšas Bernsaidas.

Džekas linkteli.

- Galbūt jis tenai gyvena ir įtaisė kažkokius specialius elektroninius įrenginius žmonėms atbaidyti.

- Visko gali būti.

- Manau, mudu su Peliuku pravažiuosime 35-uoju plentu, pamatysime, ar jam pavyks surasti tą keliuką. Ar palaikysi mums kompaniją?

- Negaliu, - atsako Džekas. - Iš pradžių turiu pasimatyti su vienu žmogumi Ardene. Tai moteris. Manau, ji taip pat gali mums padėti. Ji - dar vienas dėlionės fragmentas. Nepasikalbėjęs su ja, nieko negaliu jums pasakyti.

- Ta moteris kažką žino?

- Tikrai taip, - atsako Džekas.

- Gerai, - Uostytojas kyla nuo stalo. - Tavo pasirinkimas. Vėliau pasikalbėsime.

- Noriu drauge su jumis įeiti į Juodąjį namą. - Sojeris nutyla, rinkdamas tinkamus žodžius. Uostytojas sukinėjasi, nekantrauja kuo greičiau važiuoti ieškoti Žvejo landynės. - Be manęs jums nepavyks. Uostytojau, tu net negali įsivaizduoti, kiek čia visko pripinta. Netrukus viską suprasi, jūs visi pamatysite ir suprasite. Bet jei dabar pamėginčiau jums papasakoti, greičiausiai nepatikėtumėte mano žodžiais. Kai ateis laikas, jums pravers toks vedlys kaip aš. Dabar kritinė padėtis. Mums visiems. Ir niekas neturi dar labiau visko gadinti.

- Kodėl tu nusprendei, jog ketinu kažką gadinti? - apsimeta nerūpestingu Uostytojas.

- Bet kuris iš mūsų bet kada gali viską sugadinti. Mums reikia sudėlioti visą paveikslėlį iš atskirų fragmentų. Važiuokite. Jei pavyks Peliukui surasti prieš dvejus metus matytą namą, apžiūrėkite jį. Bet neikite į vidų. Čia jums prireiks mano pagalbos. Apžiūrėję grįžkite atgal. Parvažiuosiu, kai tik galėsiu. Būsiu čia maždaug pusę trijų... vėliausiai trečią.

- Kur tu būsi Ardene? Jei kartais tektų skambinti?

- Liuteronų ligoninėje, D skyriuje. Jei nepavyks manęs rasti, palik žinutę gydytojui Spaiglmanui.

- Vadinasi, D skyrius? - perklausia Uostytojas. - Gerai, regis, šiandien visi nušoko nuo proto. Turbūt man pakaks vien tik žvilgtelėti į tą nelemtą namą. Tuo labiau, jog po pietų tu paaiškinsi man viską, ko mano kvaila galva dabar nesugeba suprasti.

- Netoli atomazga, Uostytojau. Mes einame prie tikslo. O kvailiu tavęs tikrai nelaikau.

- Turbūt tu tikrai įspūdingas policininkas, - sako Uostytojas. - Nors

manau, jog pusė tavo žodžių gryniausios nesąmonės, kažkodėl vis tiek tavimi tikiu. - Jis nusisuka, trenkia kumščiu į prekystalį. - Dvokiantis Sūri! Mes jau pasikalbėjome. Trauk iš virtuvės savo baltaodę subinę.

19 skyrius

Džekas išvažiuoja iš stovėjimo aikštelės paskui baikerius. Kuriam laikui mes paliksime jį vieną 93-iajame plente. Jis važiuoja į šiaurę, link Džudės Maršal pamėgtos apžvalgos aikštelės, link Liuteronų ligoninės D skyriaus, kuriame uždaryta Džudė. Baikeriai taip pat lekia į nežinomybę, tiktai jie suka į vakarus 35-uoju plentu. Mums, žinoma, smalsu sužinoti, ką jie tenai suras. Nepasakysi, jog šitie šaunūs vyrukai nervinasi. Jie jaučiasi taip pat drąsiai, taip pat pasitiki savimi, kaip ir įžengdami į "Send" barą. Nervingumą jie nepratę demonstruoti. Tose situacijos, kurios kitiems kelia nerimą ar baimę, jie dažniausiai paleidžia į darbą kumščius. Kai baimė užsuka pas juos į svečius (tai pasitaiko retai), jie jaučia malonumą su ja kovodami. Jų nuomone, baimė - tai Dievo suteikta galimybė sutelkti kolektyvinę jėgą į vieną galingą kumštį. Vyrai tarpusavyje artimi, todėl šita jėga labai reikšminga. Solidarumas baikeriams - tai garantija, jog kažkas pridengs tavo nugarą. Jie vienas nuo kito priklausomi, ir visi tai žino. *Griausmingam penketui* saugumą apsprendžia draugų ir priešų kiekis.

Tačiau būsimasis susitikimas neturi analogų nei precedentų. Juodasis namas - kažkas nauja, neregėta, negirdėta, ir kiekvienam iš jų kiek neramu.

Už aštuonių mylių į vakarus nuo Sentralijos laukus pradeda keisti miškų juostos. Miškai driekiasi iki pat "Makstono". Peliukas ir Uostytojas važiuoja priešakyje, vienas šalia kito. Uostytojas kartais meta į bičiulį klausiamą žvilgsnį. Peliukas, jau trečią kartą papurtęs galvą, mosteli ranka, tarsi sakydamas: "Užteks mane kankinti. Kai pamatysiu, pats pasakysiu". Uostytojas pradeda kiek atsilikti. Likusieji nusprendžia, jog tai signalas ir išsirikiuoja vorele. Vadovauja kolonai Peliukas. Jis žiūri ne į plentą, o žvalgosi į šalis, apžiūrinėja mišką iš abiejų plento pusių. Siaurą keliuką ne taip lengva pastebėti, Peliukas tai žino. Tuo labiau, jog per porą metų jis dar labiau galėjo apželti. Bet vyriškis tikisi pastebėti nušiurusį skydą su užrašu: "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA". Turbūt jis irgi slepiasi gausioje augmenijoje. Peliukas mažina greitį iki trisdešimt penkių mylių per valandą. Baikeriai prisitaiko prie jo. Jie jau daugelį metų drauge, todėl veiksmai automatiškai derinami.

Iš visų Griausmingo penketo vyrų Juodąjį namą matė tiktai Peliukas. Ir sielos gilumoje jis net pats negali patikėti, jog vėl susiruošė į šias baisias vietoves. Iš pradžių nudžiugo, pavykus iš atminties gilumos prikelti tokią

svarbią informaciją. Dabar nuo prisiminimų darosi nejauku. Juk miško glūdumoje jų laukia rimti pavojai. Peliukas tuo neabejoja, jis tiki, jog galinga ir pikta jėga nusitaikiusi į juos ir pasirengusi lemtingam smūgiui. Prisiminimai prikėlė iš nebūties ir mintį, kad būtent šitas paslaptingas namas ir tapo Mažosios Nensės mirties priežastimi. Kraupus, šlykštus, jis, matyt, skleidė mirtinai pavojingus toksinus. Ir tie nuodai nužudė Nensę. Dabar Peliukas tą supranta, jis jaučia ant savo nugaros merginos rankas, mato jos trapius kaulus, padengtus pūvančiais audiniais.

"Jei būčiau liesas ir mažytis, būčiau supuvęs, kaip ir ji", - galvoja Peliukas ir naikintuvo piloto akimis naršo po mišką, ieško takelio, ieško skydo su užrašu, bet ne jam lemta juos rasti... Kažkas kitas suras, o jam nepavyks. Jo pasąmonė nubalsavo ir priėmė sprendimą: nematyti.

Likusieji baikeriai irgi mintyse susiejo Mažosios Nensės mirtį su Juoduoju namu. Tačiau jie įsitikinę, jog merginą nužudę nuodai - tai žmogaus rankų darbo produktas. Ir tas žmogus žinojo, ką daro. Visi šitie vyrai tvirtai tiki, kad, kol jie drauge, niekas jiems negresia. Jie kartu dar nuo koledžo laikų. Glumina juos tik vienas neįprastas dalykas: kolonai vadovauja Peliukas. Nors Uostytojas pats praleido bičiulį į priekį, tai šioks toks disonansas įprastiniam jų gyvenime.

Likus dvidešimčiai jardų iki "Makstono" ribų, Sonis nusprendžia, jog metas baigti šitą farsą, išnyra iš kolonos, pavažiuoja pirmyn ir susigretina su Peliuku. Šis klausiamai pažvelgia į bičiulį, o Sonis rodo ranka į kelkraštį.

Kai visi sustoja, Peliukas klausia:

- Soni, kokios bėdos?

- Bėda - tai tu, - atsako tas. - Arba tu pražiopsojai posūkį, arba apskritai niekada nesi jo matęs.

- Juk sakiau, kad nesu įsitikinęs, kur yra tas kelias. - Peliukas pajunta, jog mirusios Nensės rankos daugiau nebespaudžia jo pečių. Jis lengviau atsidūsta.

- Žinoma, juk tave nešiojo rūgštis.

- Taip. Ir labai puiki rūgštis.

- Gerai, toliau kelio nėra, tą aš tikrai žinau. Iki pat tų senų pirdžių draustinio visur pakelėje auga medžiai.

Peliukas dairosi, tarsi tikėdamasis rasti proskyną, tačiau ir pats žino, jog čia miškas tarsi siena.

- Velniava, mes jau beveik mieste, Peliuk. Netgi matau Kvino gatvę.

- Taip, - sutinka Peliukas. - Gerai. - Ir pagalvoja: jei jie pasieks Kvino gatvę, tos mirusios rankos daugiau neįsikibs į jo pečius.

Prie jų privažiuoja Uostytojas.

- Kas tau gerai, Peliuk? Tu sutinki, jog mes pravažiavome kelią ir jo nepastebėjome, ar vis dėlto jis kažkur kitoje vietoje?

Peliukas susiraukia, atsisukęs žiūri į plentą, kuriuo jie ką tik važiavo.
- Velniai rautų, man regis, jis kažkur čia. Jei tik aš tą dieną nebuvau visai atsijungęs.
- Kaip galėjo šitaip būti? - nesupranta Sonis. - Apžiūrėjau kiekvieną colį ir jokio keliuko nemačiau. O tu, Uostytojau, ar taip pat nematei kelio nei skydo su užrašu "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA".
- Tu nesupranti, - purto galvą Peliukas. - Tas mėšlas nenori, kad jį kas nors matytų.
- Gal tau reikėtų drauge su Sojeriu nuvažiuoti į D skyrių? - juokiasi Sonis. - Tenykščiai gyventojai nuolat mato kažką, ko visai nebuvo ir nėra.
- Raminkis, Soni, - įspėja Uostytojas.
- Aš ten buvau, o tu - ne. Kuris iš mudviejų žino, apie ką kalbama? - klausia Peliukas.
- Gerai, liaukitės abu, - nekantrauja Uostytojas. - Peliuk, ar tu vis dar manai, jog kelias kažkur čia?
- Kiek pamenu turi būti čia.
- Tada mes jį prašokome. Grįžkime atgal ir pamėginkime dar kartą. Jei nerasime, ieškosime kitoje vietoje. Gal jis tarp dviejų slėnių, kurie driekiasi išilgai 93-iojo plento, ar miškuose ant kalvos, kylančios į apžvalgos aikštelę. Laiko turime pakankamai.
- Kodėl tu toks įsitikinęs? - abejoja Sonis. - Jam kelia nerimą jų laukianti nežinomybė. Jau verčiau sugrįžti į barą, išgerti grafiną "Kingslendo", patraukti per dantį Dvokiantį Sūrį, o ne bastytis kažkur, ieškoti nežinia kokio kelio.
Uostytojas žiūri į jį ledinėmis akimis.
- O ar tu žinai kitas vietas, kur tiek medžių, kad galima būtų pavadinti mišku?
Sonis traukiasi atgal. Jis mato, jog Uostytojas neketina grįžti į barą, kad pasiryžęs ieškoti iki galo. Gal dėl savo dukros Emės, o gal dėl Sojerio. Praėjusį vakarą Sojeris paliko jam didžiulį įspūdį, jis pasirengęs tikėti kiekvienu Džeko žodžiu. O Soniui atrodo, jog Sojeris kartais kalba nesąmones. Bet... paradui vadovauja Uostytojas, todėl Sonis susitaikys ir vykdys įsakymus. Kol kas. Bet jei istorija užtruks daugiau negu dvi dienas, jis ketina pasikalbėti su Peliuku bei Kaizeriu. Dokas visada palaiko Uostytoją, o šiedu geba įsiklausyti į sveiko proto balsą.
- Vadinasi, taip, - komanduoja Uostytojas. - Suksime atgal ir dar kartą žiūrėsime. Važiuosime po vieną. Peliuk, tu vėl pirmas.
Peliukas linkteli, jis pasirengęs vėl pajusti ant pečių mirusios merginos rankas, spusteli savo "Storulį", apsisuka, lekia į priekį. Kiti išsirikiuoja paskui jį. Kaizeris paskutinis.
"Penkios poros akių, - galvoja Sonis. - Jei nesurasime dabar, nieka-

da nepamatysime to kelio nei skydo su kvailu užrašu. Turbūt taip ir bus, nes šitas suknistas plentas iki pusės valstijos driekiasi. O Peliukas su savo boba prisiragavę rūgšties galėjo velniai žino kur nuvažiuoti, galvodami, jog jie vis dar gretimame kvartale."

Visi įsmeigę akis į priešingoje kelio pusėje augantį mišką. Ieško proskynos tarp ąžuolų bei pušų. Peliukas važiuoja lėtai, medžiai šliaužia pro šalį. Tokiu greičiu važiuojant galima net samanas ant medžių kamienų pastebėti. Pirmoji medžių eilė stovi tarsi sargybiniai, už jos - nežinomi takai, medžių kamienai, šviesos ruoželiai, laukymės. Sonis staiga pastebi žvirblių būrelį, žvirbliškai gimnastikuojantį ant susipynusių žalių medžio šakų. Miške gausu ir kitokių paukščių.

Jis prisimena Pensilvanijos miškus, po kuriuos klaidžiojo vaikystėje. Po to tėvai atvyko į Ilinojų. Sonio įsitikinimas, jog Peliukas suklydo, pagrįstas asmenine patirtimi. Jis buvo užsiminęs apie pražūtingas vietas, vieną iš kurių matė savo akimis. Žino, kad tokios vietos tarsi įspėja, jog tu nesi čia laukiamas. Ir dažniausiai jos būna prie kažkokios ribos.

Vasarą, baigę vidurinę mokyklą, jie su draugais, taip pat užkietėjusiais motociklininkais, nuvažiavo į Rais Leiką. Čia gyveno dvi jo pusseserės, pakankamai simpatiškos, kad nebūtų gėda jas parodyti draugams. Solui ir Hariui merginos labai patiko, o jos nusprendė, jog baikeriai - tai egzotiška bei seksualu. Sonis atliko penkto vežimo rato vaidmenį. Po kelių čia praleistų dienų jis pasiūlė nuvažiuoti į Čikagą, išleisti tenai likusius pinigus alui bei prostitutėms, patirti naujų įspūdžių, o paskui grįžti namo. Draugams idėja patiko. Jie susirinko daiktus ir nurūko į pietus. O vakare visiškai pasiklydo.

Gal alus... o gal jaunuoliai nebuvo pakankamai atidūs, bet artėjant tamsiai nakčiai jie atsidūrė apleisto Harko miestelio pakraštyje. Miestelis buvo prie pat Viskonsino ir Ilinojaus valstijų ribos. Jo nebuvo net žemėlapyje. Apleistas motelis, apgriuvusi parduotuvė, elevatorius. Vaikinai pareiškė esą pavargę ir pasiūlė užsukti nakčiai į motelį.

Vos tik įvažiavus į tamsų kiemą, Sonį nusmelkė bloga nuojauta. Oras tarsi sutirštėjo, naktis tapo dar tamsesnė. Jis suprato: čia gyvena kažkas nematomas ir piktas. Visaip mėgino išvilioti bičiulius iš tos teritorijos, bet Solas su Hariu tik juokėsi, vadino jį mergiote, bailiu, netikėliu. Jie išlaužė duris ir pasitiesė miegmaišius tuščiame kambaryje. O Sonis nuėjo į kitą pusę bei miegojo laukuose.

Nubudo auštant, šlapiu nuo rasos veidu. Pakilo, pasižiūrėjo į motociklus, paliktus motelio kieme. Visi trys buvo savo vietoje, priešais išlaužtas duris. Kieme stovėjo lenta, kur parašytas motelio pavadinimas: "JAUNAVEDŽIŲ PRIEGLOBSTIS". Jis perėjo per kelią, nubraukė nuo motociklų rasą. Ir čia iš kambario, kuriame miegojo jo draugai, pasigirdo keistas garsas. Nujausdamas bėdą, jaunuolis puolė į vidų.

Solas sėdėjo ant grindų, jo veidas ašarotas, kruvinas. Ant jo kelių gulėjo nukirsta Hario galva. Krauju aptaškytos sienos, užlietos grindys. Nuogas Hario kūnas gulėjo ant kruvino miegmaišio. Solas vilkėjo tik kruvinais marškinėliais. Jis pakėlė rankas. Vienoje jų buvo medžioklinis peilis, kitos delnas kruvinas. Jis atsisuko į apstulbusį Sonį. "Nežinau, kaip tai atsitiko, - nesavu balsu suklykė jis. - Nepamenu, kaip aš tai padariau, kaip galėjau tai padaryti? Padėk man, Soni. Nesuprantu, kas atsitiko."

Netekęs žado, Sonis traukėsi atatupstas. Po to griebė motociklą ir nurūko. Nežinojo, kur važiuoja. Kad tik greičiau, kad tik toliau nuo šitos pražūtingos vietos. Kelias vaikiną atvedė į mažą miestelį - tikrą, gyvenamą. Kažkas nuvedė jį į policiją.

Harkas - pražūtingas miestelis. Jis neteko tenai dviejų pačių geriausių mokyklos draugų. Solas po pusmečio pasikorė kalėjime. Jis buvo nuteistas kalėti iki gyvos galvos už nužudymą. Šiame miestelyje Sonis nematė nei strazdų, nei genių, nei kregždučių. Net paukščiai laikėsi nuo jo atokiau.

Tačiau šitame ruože kol kas tik mielas jaukus miškas. Tai nepanašu į Harko miestelį, nieko bendra. Jie priešinguose pasauliuose. Sonio akiai bei sielai atsiveria tik jaukus miško masyvas, besidriekiantis išilgai plento. Jam norisi vienam pasukti į mišką, pastatyti motociklą po medžiais... pasivaikščioti tarp ąžuolų ir pušų, pajusti žolę po kojomis, pasiklausyti virš galvos čiulbančių paukščių.

Sonis žiūri pro pakelės medžius sargybinius, jo akys skverbiasi gilyn, jis jau mėgaujasi malonumais, kuriuos patirs, įžengęs į medžių paunksmę. Staiga po didžiuliu ąžuolu pastebi kažkokį baltą daiktą. Iš pradžių palaiko tai iliuzija, šviesos žaismu. Bet prisimena, jog turi ieškoti, pristabdo motociklą, nuleidęs galvą žiūri ir mato surūdijusią, suvarpytą kulkų lentos kraštą. Ten parašyta: "PAŠAL..." Pasuka į priešpriešinio judėjimo juostą, privažiuoja arčiau ir užrašas platėja iki "PAŠALINIAMS..." Jis negali patikėti savo akimis. Bet juk tai tas skydas, apie kurį kalbėjo Peliukas. Jis dar pavažiuoja pirmyn ir mato jau visą užrašą.

Sonis nukelia vieną koją ant žemės. Tamsa tarsi voratinklis driekiasi nuo vieno medžio prie kito. Dokas su Kaizeriu, kurie važiavo paskui jį, irgi sustoja. Sonis žiūri į pirmyn nuvažiavusius Uostytoją bei Peliuką.

- Ei! - šaukia jis, tačiau vyrai jo negirdi. - Ei, sustokite!

- Radai? - klausia Dokas.

- Pasivyk tuos šūdžius ir sugrąžink atgal, - sako Sonis.

- Jis čia? - Dokas žiūri į medžius.

- Manai, radau lavoną? Suprantama, čia jis.

- Dokai, ar tu ką nors matai? - šaukia važiuodamas artyn Kaizeris.

- Ne, - atsako tas.

- Iš ten nesimato, - atšauna jam Sonis. - Nestovėk kaip stulpas, vykis Uostytoją.

- O kodėl tu pats negali? - pykteli Dokas.

- Pajudėjęs iš vietos, daugiau galiu nesurasti šito suknisto skydo su užrašu.

Peliukas su Uostytoju jau už kokių šešiasdešimties pėdų. Vis nesėkmingai ieško.

- Vis tiek nieko nematau, - nepasiduoda Dokas.

Sonis atsidūsta.

- Ateik čia. - Dokas stato motociklą prie Sonio, juda pirmyn dar per kokį pora colių. - Štai. - Sonis rodo į užrašą.

Dokas prisimerkia, pasilenkia virš Sonio motociklo vairo:

- Taip, dabar matau. Na, ir kliuvo vargšeliui.

Kažkoks chuliganas, matyt, gerokai atitalžė skydą beisbolo lazda, o jo vyresnieji "broliai", labiau patyrę nusikalstamuose reikaluose, pamėgino jį nušauti ir suvarpė kulkomis.

- O kur turėtų būti keliukas? - klausia Dokas.

Soniui darosi negera vien tik pagalvojus apie keliuką. Jis rodo į tamsos ruožą, prasidedantį dešinėje skydo pusėje ir besidriekiantį link kito ąžuolo. Tamsa eina gilyn, į mišką, tarsi urvas ar juoda anga, skrodžianti orą. Urvo sienos platėja, ir jo žvilgsniui atsiveria maždaug penkių su puse pėdų keliukas. Turbūt jis čia visada ir buvo.

- Velniai žino kas! - sušunka Kaizeris. - Nesuprantu, kaip galėjome nepamatyti kelio, kai anksčiau čia pravažiavome.

- Viskas ne taip paprasta, - pastebi Sonis.

- Akys turi apsiprasti, - pritaria Dokas.

- Gerai. Važiuoju paskui Uostytoją ir Peliuką, - sako Kaizeris, įjungia pavarą, spaudžia greičio pedalą ir šokteli iš vietos tarsi Pirmo pasaulinio karo kurjeris, nešinas svarbiu pranešimu iš fronto linijos.

Pakankamai nutolę Uostytojas su Peliuku išgirsta motociklo riaumojimą ir sustoja.

- Turbūt taip ir yra, - Sonis sutrikęs žiūri į Doką. - Akys turi apsiprasti.

- Kitos priežasties negali būti.

Ir abu, palikę nemalonią temą, nusuka žvilgsnius į Kaizerį, besivejantį draugus. Pasivijo... rodo jiems į Sonį ir Doką. Tarsi kalbėtųsi nebyliai. Galiausiai visi apsisuka ir važiuoja atgal. Kaizeris sustoja kitoje surasto keliuko pusėje. Šalia jo - Uostytojas su Peliuku.

- Tarsi ir nesunku pastebėti keliuką, - balsu samprotauja Uostytojas. - Tiek to, mes pagaliau jį radome. Nes aš jau buvau bepradedąs abejoti, Peliuk.

- Aha. - Visada linksmas gyvybingas Peliukas kažkaip pritilo. Įdegusi, nugairinta vėjo jo oda išblyško.

- Vaikinai, noriu jums atvirai pasakyti, - tęsia Uostytojas. - Jei Sojeris neklysta dėl to namo, tas žmogžudys galėjo tikrai paspęsti čia visokių spąstų, paruošti nemalonių siurprizų. Nors namas pastatytas seniai, bet jeigu jo šeimininkas Žvejys, jis turi daugiau nei pakankamai priežasčių neprisileisti žmonių arčiau savo irštvos. Reikia būti atsargiems. Turime smogti visa jėga, bet prieš tai reikia pasiruošti ginklus, kad jie būtų po ranka. Tinka?

Uostytojas atidaro vieną iš bagažinėje stovinčių dėžių, išsitraukia 9 mm kalibro koltą su dramblio kaulo rankena, įdeda apkabą, nuima saugiklį. Sonis ištraukia 357 kalibro "Magnum", Dokas - tokį pat koltą, kaip ir Uostytojo, Kaizeris - seną 38 kalibro "Smit Veson", su kuriuo nesiskiria nuo aštuntojo dešimtmečio. Revolveriai ir pistoletai, iki šiolei naudoti tik tiruose, atkeliauja į odinių striukių kišenes. Peliukas, kuris neturi šaunamojo ginklo, susikiša į kišenes peilius.

- Puiku, - sako Uostytojas. - Tie, kas tenai gyvena, išgirs mus. O gal jau žino, jog atvykome, todėl maskuotis nėra reikalo. Veiksime greitai, ryžtingai. Priklausomai nuo to, kaip klostysis įvykiai, pasistengsime kuo arčiau prisėlinti prie namo.

- O jeigu nieko neįvyks? - klausia Kaizeris. - Jei niekieno netrukdomi privažiuosime prie namo? Nematau priežasčių tikėtis susitikimo su kažkuo antgamtišku. Na, nutiko Peliukui... po rūgšties kažkas blogo. Bet nebūtinai tai turi pasikartoti.

- Tada tiesiog pasivažinėsime, - atsako Uostytojas.

- Ir tu nenorėsi pasižiūrėti kas namo viduje, - neatlyžta Kaizeris. - O gal jis tenai laiko vaikus?

- Galbūt jis ir pats namuose. Tada, nesvarbu ką aš pažadėjau Sojeriui, mes jį iš ten išrūkysime. Gyvą ar mirusį. Žinoma, būtų geriau gyvą.

Bičiuliai jam pritaria. Tik Peliukas šiuo atveju turi savo nuomonę. Jis panarina galvą ir dar tvirčiau suspaudžia vairą.

- Kadangi Peliukas ten jau buvo, jis važiuos pirmas. Mudu su Doku - jam iš paskos, o Sonis su Kaizeriu mus pridengs. - Uostytojas žiūri į vaikinus. - Perdaug nenutolkite vieni nuo kitų. Aišku?

"Nesiųsk Peliuko priekyje, tu turi vadovauti, taip visada buvo", - pasigirsta Sonio galvoje vidinis balsas, bet vaikinas tik linkteli:

- Suprantama.

- Išsirikiuokite.

Jie patraukia motociklus, užima Uostytojo nurodytas vietas. Dar gerai, kad kelyje nėra automobilių. Visi įjungia variklius, pasirengia lėkti pirmyn. Sonis stukteli Kaizeriui kumščiu ir vėl įsisiurbia akimis į tamsų tunelį miške.

Ant apatinės medžio šakos nutūpia didžiulė varna, pakreipia galvą, žiūri. Ji turbūt žiūri į visus, tačiau Soniui atrodo, kad būtent į jį. Jos žibančios akys pašaipios. Sonį tai erzina, jis prisimena ginklą.

"O gal tave paversti kruvinų plunksnų kamuoliuku, gudruole?"

Varna atšoka atgal ir dingsta tarp medžių.

- VAŽIUOJAM! - šaukia Uostytojas.

Vos tik Peliuko motociklas pajuda iš vietos, negyvos pūvančios Mažosios Nensės rankos apkabina jo pečius. Liesi jos kaulai taip stipriai spaudžiasi prie vaikino, jog turbūt po striuke ant kūno liks mėlynės. Ir nors Peliukas žino, jog tai neįmanoma, negalima atsikratyti to, ko apskritai nėra, jis pamėgina numesti nepageidaujamą keleivę nuo motociklo. Ji sukelia vaikinui skausmą. Jis judina pečius, kraipo vairą. Kai tik motociklas pasvyra, Nensė dar tvirčiau įsikabina, o kai jis važiuoja ramiai, kaulėtos rankos apsiveja Peliuko kaklą, kūnas prisiglaudžia prie nugaros, kaukolė trinasi į pakaušį, dantys įsisiurbia į odą.

To jau per daug. Jis tikėjosi, kad mergina vėl atsiras, bet viskam turi būti ribos. Peliukas jaučia, jog orą pakeitė kažkokia tiršta lipni substancija, kurį stabdo jo judėjimą, traukia atgal. Ir jis pats, ir motociklas tapo kur kas sunkesni, tarsi šitame kelyje traukos jėga būtų stipresnė. Galvoje ūžia, iš miško jau girdisi šuns staugimas. Peliukas tikisi atsilaikyti, kad tik vėl nepasikartotų tas pats triukas kaip praėjusį kartą - tada jį sustabdė mirusi moteris Kizė Martin. O dabar mirusi moteris - Mažoji Nensė. Ir ji nė minutei nepalieka vyriškio ramybėje: daužo per galvą, per šonus, tampo už ausų. Viena jos ranka kabaruoja priešais jo akis. Jis ją mato, ir baimė dar labiau didėja. Odos draiskalai ant kaulų, balti kirminai ant odos bei audinių likučių. Ranka griebia už skruosto, šliaužia kakta... Ūmai Peliukas palūžta: panika sprogsta smegenyse, jis pajunta, jog nebevaldo motociklo. Vyriškis pasibjaurėjęs purtosi, ir motociklas virsta ant žemės.

Peliukas girdi visai šalia staugiant šunį. Motociklas prispaudęs jo koją, iš inercijos jis dar juda pirmyn, tempdamas drauge ir keleivius - realų bei šmėklą. Vos tik Peliukas pastebi pasislėpusį tarp medžių Juodąjį namą, kaulėta ranka delnu uždengia jam akis; pamėgina rėkti - jo šauksmą nustelbia šuns staugimas.

Po kelių akimirkų Uostytojas pajunta, jog oras darosi kažkoks lipnus ir vis tankėja. "Čia kažkoks triukas, - galvoja jis. - Iliuzija, kurią sukelia Žvejo skleidžiami toksinai. Jie veikia smegenis." Tikėdamasis, jog kitų šitie toksinai neišmuš iš vėžių, jis pakelia galvą ir žiūri į Peliuką. Čia kelias suka kairėn. Tankus oras slegia vis labiau, atsiranda galvos skausmas, jis plinta, skverbiasi giliau. Uostytojas suranda akimis Doką. Tas, regis, atrodo normaliai. Žiūri į spidometrą. Jau trisdešimt penkios

mylios per valandą, ir greitis vis didėja. Iki posūkio gali pasiekti šešiasdešimt mylių.

Kažkur dešinėje urzgia šuo. Baikeris išsitraukia iš kišenės pistoletą, girdi, jog urzgimas artėja prie posūkio tokiu pat greičiu, kokiu jie lekia. Skausmo zona plečiasi. Didžiulis šuo (žinoma šuo, kas gi daugiau galėtų būti) artėja, ir kraują stingdantis urzgimas priverčia Uostytoją pamatyti įniršiu trykštančią didžiulę galvą, krauju pasruvusias akis, pražiotus, pilnus aštrių tarsi ryklio dantų nasrus, ant žemės varvančias seiles.

Dvi priežastys trukdo jam susikaupti. Pirmoji - Peliukas, kuris staiga pradėjo blaškytis po kelią, tarsi norėdamas kažką nusimesti nuo pečių. Antroji - padidėjęs slėgis, kuris, regis, tuojau pat išstums akis iš orbitų. Ir kai tik jis pamato Peliuką krentant, jo akių kraujagyslės neišlaiko. Akis užlieja kruvinas raudonis... po to jis pereina į juodumą. O galvoje suskamba balsas. "Emė sėdi ant mano kelių ir apkabina mane. Aš nusprendžiau ją suvalgyti. Kai ji spardėsi bei draskėsi, ją teko pasmaugti..."

- Ne! - surinka Uostytojas, ir jo balsas panašus į duslų juoką. Kažkurią sekundės dalį jis mato aukštą, liesą, vienakį... iš po kepurės blyksteli dantys...

...Pasaulis staiga pasvyra, ir jis jau guli ant nugaros, o motociklas spaudžia krūtinę. Surinka Peliukas. Uostytojas pasuka į jį galvą - jis raudonas, guli ant raudono kelio, o prie jo bėga didžiulis raudonas šuo. Uostytojas negali surasti pistoleto, ginklas kažkur nuriedėjo. Riksmai, dejonės, motociklų gausmas sproginėja ausyse. Jis išsikapsto iš po motociklo, šaukdamas, tardamas kažkokius nesuprantamus žodžius. Raudonas Dokas pralekia pro šalį su raudonu motociklu ir vos jo nepartrenkia. Jis išgirsta šūvį, po to kitą...

Dokas pastebi Uostytojo žvilgsnį ir mėgina neparodyti, kaip jam blogai. Nešvarus vanduo burbuliuoja skrandyje, suka vidurius. Jam atrodo, kad juda pirmyn penkių mylių per valandą greičiu - toks tirštas ir šlykštus oras. Nežinia kodėl jo galva sveria kokius keturiasdešimt svarų, o visų įdomiausia - ar įstengs jis kaip nors sustabdyti viduriuose prasidėjusią revoliuciją. Oras vis tankėja, po to tankis - bum, tarsi išnyksta, ir galva virsta sunkiu boulingo kamuoliu. Ji nusvyra ant krūtinės, nes oras jos neprilaiko. Iš miško girdisi kurtinantis staugimas. Dokas vos suvaldo pykinimą. Akies krašteliu jis mato Uostytoją išsitraukiant pistoletą, suvokia, jog turėtų padaryti tą patį, tačiau jį užplūsta prisiminimai apie Deizę Temperli, ir jie paralyžiuoja vyriškio valią.

Būdamas rezidentu universiteto ligoninėje, Dokas, dalyvaujant patyrusiems specialistams, atliko apie šimtą įvairių operacijų. Ir asistentu ne kartą buvo. Iki pasirodant Deizei Temperlin viskas vyko sklandžiai. Laukė kojos operacija. Sudėtinga, bet jokios grėsmės pacientės gyvy-

bei nekėlė. Deizė pateko į autoavariją ir dabar jos kūną iš naujo dėliojo dalimis. Jai jau buvo atliktos dvi operacijos ir šita, žinoma, dar ne paskutinė. Likus dviem valandoms iki operacijos, skyriaus vedėją skubiai iškvietė į kitą operacinę. Ar todėl, kad nebuvo miegojęs keturiasdešimt aštuonias valandas, ar dėl to, jog nekantravo susitikti su savo naujais draugais baikeriais ir palakstyti plentu motociklais, Dokas suklydo. Ne operacijos metu. Suklydo jau po to. Skirdamas medikamentinį gydymą, neteisingai apskaičiavo dozę. Po dviejų valandų Deizė Temperlin mirė. Jis turėjo galimybių išgelbėti savo karjerą, bet to nedarė. Jam leido pabaigti rezidentūrą, po to jis atsisakė medicinos...

Dokas daugiau nebegali suvaldyti viduriuose siautėjančio uragano. Pakreipia galvą ir važiuodamas vemia. Tai ne pirmas kartas, kai tenka vemti vairuojant, bet pats skausmingiausias bei purviniausias. Apsunkusi galva trukdo ištiesti kaklą, jis apvemia dešinį petį bei ranką. Vemia su krauju, ir jo tai nestebina, nes skausmai viduriuose vis stiprėja, atrodo, jog vėmalai iš ten viską išraus su šaknimis.

Dokas nevalingai kiek pristabdo, o kai vėl pajuda greičiau ir pažvelgia į kelią, mato Peliuką krentant ant žemės. Motociklas jį tempia į posūkį. Ausyse ūžia, gaudžia, bet jis girdi Peliuko klyksmą, girdi prislopintą Uostytojo: "Ne!" Ir čia pat Uostytojo motociklas atsitrenkia į kažkokią kliūtį, lekia į orą bei užgriūva ant vairuotojo. Dokui šauna į galvą, jog jie pralaimėjo, jų misija nepavyko. Normalus pasaulis tarsi liko už plento, o jie įklimpo giliai į mėšlą. Jis priima vienintelį logišką sprendimą: išsitraukia pistoletą ir ieško pirmojo taikinio.

Ausys valosi, gyvenimo garsai sugrįžta. Peliukas vis kaukia. Dokas negali suprasti, kaip galėjo neišgirsti šuns urzgimo. Tai pats ryškiausias garsas miške. Štai šuo bėga prie jų, o Peliukas su Uostytoju iškritę iš "balnų" voliojasi ant žemės. Urzgia taip, tarsi būtų didesnis už lokį. Dokas vairuoja viena ranka, kitoje - pistoletas. Pralekia pro prispaustą prie žemės Uostytoją. Klaikus garsas - Dokas įsivaizduoja, kaip milžiniškas šuo pražiotais nasrais puola Peliuką, bet reginys netrukus išnyksta. Situacija keičiasi. Tikras kaleidoskopas... Ir jei tik jis kiek užsižiopsos, tie grėsmingi žandikauliai gali netrukus apkabinti jo paties galvą.

Vos tik jis spėjo pagalvoti: "Tai nepaprastas šuo. Turiu galvoje ne tik jo dydį..."

...kai kažkas juodas, milžiniškas iššoka iš miško jam iš dešinės ir skuodžia prie Peliuko. Dokas paspaudžia gaiduką, ir šūvio garsas paskatina žvėrį atsigręžti į jį. Vyriškis mato dvi raudonas akis, pražiotus nasrus, daugybę aštrių dantų, ilgą liežuvį. Girdi jam skirtą staugimą. Siaubas žaibu perveria visą jo kūną, jo motociklas apsisuka ir, atsistojęs skersai kelio, sustingsta. Vyriškiui atrodo, jog jį supa gūdi juoda naktis. Suprantama, šuns jis nemato: kaip galima įžiūrėti juodą šunį juodoje tamsoje?

Bet padaras vėl tarsi atgimsta ir lekia prie Peliuko.

"Jis nepuolė manęs, nes turiu rankoje ginklą ir dar todėl, kad du vaikinai važiuoja man iš paskos", - galvoja Dokas. Jo galva bei rankos, regis, dar pasunkėjo, bet jis kovoja su staiga atsiradusiu antsvoriu, ištiesia ranką ir vėl šauna. Šį kartą žino, kad pataikė į padarą, kuris trumpai akimirkai nukrypsta nuo kurso ir vėl atsuka snukį į savo skriaudėją. Padaras garsiai, pratisai staugia, iš burnos tyška seilės. Uodega laksto į šalis.

Kai Dokas žiūri į atvirą raudoną angą, jo ryžtingumas silpsta, rankos vėl darosi tarsi švininės, sunku nulaikyti galvą. Toks pojūtis, tarsi jis pats krenta į tuos raudonus nasrus. Pistoletas slysta iš nusilpusių pirštų. Padaras vėl dumia prie Peliuko. Dokas girdi, kaip keikiasi Sonis. Iš dešinės pasigirsta kurtinantis sprogimas, jis "išjungia" klausą, aplinkui įsiviešpatauja palaiminga tyla. "Atkeliavome, - tyliai ištaria Dokas. - Vidurnaktis vidury dienos".

Sonį tamsa užgula drauge su draskančiu skausmu galvoje bei viduriuose. Jam niekada nėra tekę patirti tokio skausmo, todėl jis supranta: būtent dėl to aptemo akys. Kaizeris šalia jo paleidžia iš rankų vairą ir griebiasi už galvos. Sonis puikiai supranta jo pojūčius: įkaitintas geležinis strypas įsmigo į galvą ir leidžiasi žemyn iki pat kiaušų, viską degindamas. "Ei, vaikine", - sako jis ir pastebi, jog oras tirštas tarsi sirupas. Jis net limpa prie odos. Jis mato užvirtusias aukštyn Kaizerio akis ir suvokia, jog bičiulis netrukus praras nuovoką. Žino, kad turi jam padėti, nesvarbu, jog ir paties kūną plėšo skausmas. Sonis ištiesia ranką, paima jo motociklo vairą. Kaizerio akių vyzdžiai pasislepia po viršutiniais vokais, iš nosies pasipila kraujas, kūnas nusvyra atgal, paskui nukrenta į šalį. Porą sekundžių baikeris tempia draugą, po to vienas batas užsikabina už vairo, ir Sonio ranka sustabdo motociklą.

Skausmas raižo jam vidurius. Neturėdamas kito pasirinkimo, Sonis leidžia Kaizerio motociklui nukristi ant žemės, o pats išvemia skrandžio turinį... turbūt per visą gyvenimą suvalgytą maistą. Skrandžiui kiek palengvėja, tačiau skausmas smeigia į galvą vieną adatą po kitos. Rankos ir kojos tarsi medinės. Jis spokso į motociklą nesuprasdamas, kaip galima būtų važiuoti toliau, bet kruvina ranka paspaudžia greičio rankeną. Jam pavyksta išsilaikyti balne, kai motociklas pajuda iš vietos. "Ar tai mano kraujas?" - spėlioja vyriškis, prisiminęs dvi raudonas sroveles, išsiveržusias iš Kaizerio šnervių.

Triukšmas turbūt nustelbtų besileidžiančio lėktuvo gaudesį. Sonis galvoja, jog šiandien jis neturi jokio noro pamatyti tokius kraupius garsus skleidžiantį gyvūną. Peliukas buvo teisus: tai pražūtinga vieta, Harko miestelio, įsikūrusio prie ribos su Ilinojumi, antrininkas. Jam daugiau nesinori į tą miestelį. Vieno karto per akis. Kurių galų važiuoti pirmyn,

jei galima apsisukti ir dumti 35-uoju plentu į saulėtą pasaulį? Jis neleis, kad tas milžiniškas šuo, staugiantis ne ką prasčiau už lėktuvo variklius, nukąstų jam kiaušus.

Skausmingos adatos vis sminga Soniui į galvą, o jis padidina greitį ir dairosi, kas vyksta aplinkui. Kažkas šaukia, bet jis negali suprasti kas būtent. Pro urzgimą tiktai atpažįsta krintančio ant žemės motociklo garsą ir pajunta, kaip suspurda krūtinėje širdis. "Uostytojas turi visada važiuoti pirmas, antraip lauk bėdos", - pagalvoja jis. Pasigirsta pistoleto šūvis. Sonis priverčia savo kūną prasiveržti pro lipnius oro atomus ir po kelių akimirkų mato, kaip Uostytojas keliasi nuo žemės, o šalia jo guli motociklas. Už kelių pėdų, kiek tolėliau - masyvi Doko figūra. Jis sėdi ant motociklo, nuleidęs kojas ant žemės, laiko rankoje pistoletą ir taikosi į kažką. Pagaliau iššauna, blyksteli raudonos liepsnos liežuviai.

Sutelkęs paskutines jėgas, Sonis nušoka nuo motociklo ir bėga prie Doko, mėgindamas įžvelgti, kas darosi priekyje. Iš pradžių pamato gulintį Peliuko motociklą... kaip tik ant kelio posūkio. Paskui - patį Peliuką. Jis šliaužia, mėgindamas pasprukti nuo kažkokio žvėries. Koks tai žvėris, neįmanoma suprasti. Matosi tik jo akys bei dantys. Paleidęs nuo liežuvio visą seriją keiksmažodžių, Sonis griebia revolverį ir šaudo į pabaisą, prabėgdamas pro Doką.

Dokas visai nesiorentuoja realybėje... Keistas žvėris griebia nasrais Peliuko koją, ketindamas atsiplėšti nemenką gabalą maisto, tačiau Sonis taiklus šaulys, ir jo kulka pasiekia taikinį. Ir čia, nepaisant fizikos dėsnių, nepaisant šaulio lūkesčių, kulka nepalieka pabaisos šone baisios skylės. Viso labo ji tik nubloškia žvėrį į šalį bei atitraukia jo dėmesį nuo Peliuko kojos. Tuo tarpu Peliukas kaukia iš skausmo.

Šuo atsisuka į Sonį, įsminga į jį raudonomis beisbolo kamuolio dydžio akimis. Nasrai prasižioja, demonstruodami aštrius baltus dantis. Po to šuo sučiaupia nasrus. Nuo žandikaulių tyška seilės. Pasilenkia, eina pirmyn ir vėl pradeda staugti. Tai tarsi įspėjimas Soniui: jei jis neapsisuks ir nedės į kojas, taps eiliniu pabaisos patiekalu.

- Velniop, - šaukia Sonis bei šauną šuniui į nasrus. Sprogstamoji kulka turėtų visą žvėries galvą paverst kruvinu mėsgaliu, tačiau po šūvio niekas nepasikeičia.

"Mėšlas", - pagalvoja Sonis.

Pseudošuns akys blizga, pagaliau iš tamsos išlenda galva. Sonis mato tvirtą kaklą, galingą liemenį, stiprias priekines letenas. "Gal situacija keičiasi į gera, - galvoja Sonis, - gal žvėris vis dėlto pažeidžiamas". Jis taikosi siaubūnui į krūtinę. Šūvio garsas jam tarsi vata užkemša ausis. Visos į galvą įsmeigtos skausmo adatos įkaista iki baltumo. Skausmas kiaurai perveria galvą.

Iš žvėries krūtinės ląstos pasipila tamsus kraujas. Sonį pagauna lau-

kinis pirmykščio žmogaus, nukovusio lokį, džiaugsmas. Matosi vis daugiau žvėries kūno. Plati nugara, užpakalinės letenos. Su tokiu padaru, keturių su puse pėdų aukščio, jis susiduria pirmą kartą. Kažkiek primena milžinišką vilką. Žvėris vis tiek artėja prie jo, ir Sonis vėl iššauna. Jam už nugaros, tarsi aidas, nugriaudėja dar vienas šūvis. Zvimbdama kulka pralekia visai šalia.

Padaras traukiasi, šlubuodamas užpakaline letena. Įniršiu degančios akys tiesiog gręžia Sonį. Jis atsisuka ir mato Uostytoją, stovintį viduryje kelio su pistoletu rankoje.

- Nežiūrėk į mane, šaudyk! - šaukia jis.

Jo balsas tarsi atgaivina Doką. Vyriškis pakelia pistoletą, prisitaiko. Ir visi trys iššauna. Kelias jau primena tirą. Pseudošuo (Sonis mintyse jį pavadino "Pragaro šunimi") dar šiek tiek pasitraukia, išsižioja ir suriaumoja. Pritūpia ant užpakalinių kojų, šuolis - ir kelias atviras.

Sonis vos įveikia norą atsisėsti ant žemės - jis jaučia palengvėjimą bei neapsakomą nuovargį. Dokas dar atsisuka ir šauna į tamsą. Uostytojas uždeda ranką jam ant peties, sako: "Pakaks". Oras dvokia paraku bei kažkokiu šlykščiu muskusu. Šviesiai pilki dūmai tamsoje atrodo balti.

Sukritęs Uostytojo veidas atsisuka į Sonį. Jo akių baltymai raudoni.

- Tu pataikei į tą sušiktą pabaisą, argi ne? - Sonio ausys vis dar tarsi užkimštos vata, jis vos išgirsta bičiulio žodžius.

- Velnias! Tikrai. Kokius du kartus. O gal ir tris.

- Ir mudu su Doku po vieną kartą pataikėme. Iš kur atsirado šitas padaras?

- Iš pragaro, iš kur jam daugiau atsirasti, - atsako Sonis.

Verkdamas iš skausmo, Peliukas jau trečią kartą šaukia: "Padėkite man!" - ir vyrai pagaliau jį išgirsta. Liesdami pirštais skaudamas vietas, jie eina keliu prie Peliuko. Atsiklaupia prie jo. Džinsai suplėšyti, kruvini, veidas iškreiptas skausmo.

- Jūs ką, apkurtote?

- Beveik, - atsako Dokas. - Sakyk, tau į koją kulka nepataikė?

- Ne, bet tik per stebuklą. - Jo veidas trūkčioja, pro dantis jis įtraukia orą. - Gaila, kad nepradėjote anksčiau šaudyti, kol jis neįsikibo man į koją.

- Aš pradėjau, - sako Sonis. - Todėl tu dar ir turi tą koją.

Peliukas žiūri į jį, linguoja.

- Kas Kaizeriui?

- Neteko daug kraujo ir prarado sąmonę, - sako Sonis. - Iš nosies tekėjo kraujas.

Peliukas atsidūsta:

- Manau, mums metas nešdintis iš šitos velniškos skylės.

- Ar tavo kojai viskas gerai? - klausia Uostytojas.

- Lūžių nėra, bet negaliu pasakyti, kad viskas gerai.
- O kas jai? - klausia Dokas.
- Nežinau. Apsivėmusiems tipams neatsakinėju į medicininius klausimus.
- Ar galėsi vairuoti?
- Uostytojau, eik tu... Juk žinai, kada aš negalėsiu vairuoti.

Vyrai padeda Peliukui atsikelti nuo žemės. Jis šlubuodamas žengia keletą žingsnių.

- Toli gražu ne viskas gerai.
- Tai blogai, - sako Uostytojas.
- Ar žinai, kokios tavo akys, Uostytojau? Raudonos kaip Drakulos.

Jie kiek galėdami skuba. Dokas nori apžiūrėti Peliuko koją, dar reikia įsitikinti, ar gyvas ir kaip jaučiasi Kaizeris, tačiau sprukti iš čia būtina kuo greičiau. Tenai, kur saulės šviesa, kur normalus oras. Galvose ūžia, nuo nežmoniškos įtampos skauda raumenis. Ir niekas nėra įsitikinęs, jog pragaro šuo nesirengia dar vienai atakai.

Kol kiti kalbasi, Sonis pakelia nuo žemės Peliuko motociklą, stumia jį šeimininkui. Šis paima vairą ir stumiasi į plentą, nors su kiekvienu žingsniu veidą iškreipia skausmas. Kiti irgi pakelia nuo žemės savo motociklus.

Uostytojas staiga prisiminė, jog, stovėdamas ant paties posūkio, jis nepažvelgė į Juodąjį namą. Pagalvoja apie Peliuko žodžius: "Šitas mėšlas nenori, jog jį matytų". Turbūt jis teisus. Žvejys nenori, kad kas nors pasuktų šiuo keliu, kad pamatytų jo namus. Dabar Uostytojas žino, jog teks viską papasakoti Sojeriui.

Po to jį nusmelkia baisi mintis ir jis klausia:

- Ar jūs pajutote kažką neįprasto, keisto, prieš pasirodant šitam padarui? Galvoje?

Pažvelgia į Doką. Tas nurausta. Matyt, kažkas vis dėlto atsitiko.

- Eik tu velniop, - niurzga Peliukas. - Neketinu apie tai pasakoti.
- Sutinku su Peliuku, - sako Sonis.
- Supratau, jog jūsų atsakymai teigiami, - daro išvadą Uostytojas.

Kaizeris guli kelkraštyje. Užsimerkęs... smakras, krūtinė, pilvas drėgni nuo kraujo. Oras vis dar lipnus, pilkas, kūnai sunkūs, motociklų ratai tarsi švininiai. Sonis sustoja prie gulinčio Kaizerio, stukteli koja į šonkaulius.

Tas atsimerkia, sudejuoja:

- Po velnių, Soni! Tu man įspyrei. - Pakelia galvą ir pastebi, kad visas kruvinas. - Kas atsitiko? Ar mane pašovė?
- Elgeisi, kaip tikras didvyris, - sako Sonis. - Kaip jautiesi?
- Šlykščiai. Kur mane sužeidė?
- Iš kur man žinoti. Kelkis, metas dingti iš čia.

Kiti praeina pro šalį. Kaizeriui šiaip taip pavyksta atsistoti ir pakelti motociklą. Stumdamas jį, vaikinas stebisi, iš kur tas baisus galvos skausmas ir kodėl jis toks kruvinas. Kai išeina iš už medžių į 35-ąjį plentą ir atsistoja šalia kitų, netikėtai ryški šviesa plyksteli į akis. Žemė pajuda iš po kojų, jis vėl vos nepraranda sąmonės.

- Manau, jog nesu sužeistas, - sako jis.

Niekas nekreipia į jį dėmesio. Dokas pasiūlo Peliukui iškart užsukti į ligoninę.

- Tik ne į ligoninę. Ligoninėse žudomi žmonės.

- Tada bent man leisk apžiūrėti tavo koją.

- Gerai. Žiūrėk.

Dokas pritūpia. Švelniai paliečia koją. Peliukas raukosi iš skausmo.

- Tokio šuns įkandimų man neteko matyti.

- Bet ir tokio šuns niekas nėra matęs.

- Žaizda labai keista. Tau reikalingi antibiotikai. Ir nedelsiant.

- Argi tu jų neturi?

- Žinoma, turiu.

- Tada užsukime pas Uostytoją ir tenai galėsi badyti mane kiek tinkamas.

- Tavo valia, - sako Dokas.

20 skyrius

Maždaug tuo pat metu, kai baikeriai pirmą kartą mėgina surasti skydą su užrašu "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA", Džekui kažkas paskambina mobiliuoju telefonu. Jis tikisi, jog tai Henris Laidenas nori pranešti apie pokalbio su Žveju 911 linija ekspertizės rezultatus. Žinoma, būtų puiku, jei Henriui pavyktų atpažinti balsą, tačiau Sojeris šito nesitiki. Žvejys (jeigu jis Bernsaidas) vyresnis už Poterį, todėl kažin ar gyvena aktyviai. Henris tegali pastebėti balso niuansus ir daug ką pasakyti apie kalbantįjį. Juk neregys girdi tai, ko kiti negali išgirsti. Jis nurodys porą svarbių detalių, ir tai jau palengvins paieškas.

O jei skambina kas nors kitas, Sojeris nusiteikęs kuo greičiau baigti pokalbį.

Tačiau jis išgirsta balsą ragelyje, ir visi planai keičiasi. Tai Fredas Maršalas. Jis beria kažin kokius nerišlius žodžius, ir Džekas prašo jo pakartoti.

- Džudei pablogėjo, - sako Fredas. - Ji vėl kažką kalbėjo, siautėjo, draskė sienas, kaip ir anksčiau... Viešpatie, jai uždėjo tramdomuosius marškinius, o ji tenorėjo tik padėti mūsų sūnui Tajui. Tai vis dėl to įrašo... Misteri Sojeri, aš tik norėjau pasakyti, atleiskite, pats nežinau, ką kalbu. Aš taip nerimauju.

- Tik nesakykite, jog kažkas jai atsiuntė pokalbio su Žveju įrašą 911 linija.

- Ne, ne... Kuo čia dėta 911 linija? Aš kalbu apie kasetę, kurią šiandien kažkas atsiuntė Džudei į ligoninę. Įsivaizduojate, jie leido mano žmonai ją paklausyti. Norisi pasmaugti ir tą gydytoją, ir medicinos seselę. Kas jiems šovė į galvą? Į ligoninę kažkas atnešа kasetę, o jie sako: "Misis Maršal čia jums atsiuntė labai mielą įrašą, palaukite, tuojau atnešiu magnetofoną..." Ir tai vyksta psichiatrijos skyriuje! Jie net patys prieš tai neperklausė įrašo. Paklausykite, aš nežinau, ką dabar veikiate, bet būčiau labai dėkingas, jei sutiktumėte su manim nuvažiuoti pas ją į ligoninę. Galėtumėte su ja pasikalbėti. Jūs vienintelis žmogus, kuris gali ją nuraminti. Užsuksiu pas jus.

- Nereikia. Aš jau važiuoju tenai. Kas buvo toje kasetėje?

- Nesuprantu. - Fredas Maršalas dar labiau sutrinka. - Kodėl jūs važiuojate į ligoninę be manęs?

Džekas sekundę mąsto ir pasirenka melą:

- Maniau, kad rasiu jus ten.

- Bent jau būtų užtekę proto prieš tai paklausyti įrašo. Jūs žinote, kas atsiuntė kasetę?

- Žvejys.

- Iš kur žinote?

- Jis mėgsta bendrauti, - atsako Džekas. - Ką jis ten kalba?

- Žinau tik tiek, ką man papasakojo Džudė ir po to daktaras Spaiglmanas. - Fredo balsas ima drebėti. - Jis tyčiojasi iš mano žmonos. Kalba: "Jūsų berniukas labai vienišas. Vis prašo, kad leisčiau jam paskambinti į namus ir pasikalbėti su mamyte." Džudė sako, kad jo akcentas kažkoks keistas... galbūt užsienietiškas, o gal jis turi kalbos defektą, nes sunku suprasti, ką kalba. Ir dar jis pasakė: "Perduok linkėjimus savo mamytei, Taileri", - ir Tajus... - Fredo balsas nutrūksta, jis kūkčioja. - Tajus, regis, toks išsigandęs, jog tegali tik šauktis pagalbos. - Iš ragelio pasigirsta rauda. - Tajus verkė, jis tik verkė, misteri Sojeri. - Fredas daugiau nepajėgia tvardytis, jis garsiai rauda. Džekui suspaudžia širdį. Pagaliau pašnekovas nusiramina. - Atleiskite. Kartais atrodo, jog ir man nepakenktų tramdomieji marškiniai.

- Ar kasetėje daugiau nieko nebuvo?

- Ne, tai ne viskas. - Fredas giliai įkvepia. - Jis vis gyrėsi, kad bus naujų aukų, kad jam norisi gerai pasilinksminti. Sakė, jog kirsiąs Frenč Lendingo vaikus tarsi kviečius. Kas jis toks?

- Kad aš žinočiau, - atsidūsta Sojeris. - Gal jis specialiai kalbėjo taip, norėdamas išgąsdinti. Galėjo ir balsą pakeisti. Paimsiu kasetę ir pats pasiklausysiu. Kai tik sužinosiu ką nors, paskambinsiu jums.

- Ir dar, - sako Fredas. - Turbūt padariau klaidą. Prieš kokią valandą buvo užsukęs Vendelas Grinas.

- Bet koks bendravimas su šituo žmogumi - klaida. Tai kas atsitiko?

- Regis, jis viską žinojo apie Taileri, tik norėjo išgirsti mano patvirtinimą. Pamaniau, kad jam papasakojo policijos nuovados detektyvai. Bet juk oficialaus Deilo pranešimo apie mūsų sūnų nebuvo, ar ne taip?

- Jis turi savo informatorių tinklą. Ką jam pasakėte?

- Beveik viską, - prisipažįsta Fredas. - Ir apie kasetę. Viešpatie, koks aš avigalvis. Pamaniau, jog vis tiek kada nors visi sužinos.

- Ar ką nors sakėte apie mane?

- Tik tiek, kad mano žmona jumis pasitiki ir kad mudu labai dėkingi jums už pagalbą. Regis, dar pasakiau, jog po pietų ketinate aplankyti Džudę.

- Ar neužsiminėte apie Tajaus kepurę?

- Manote, aš psichas? Tai judviejų su Džude reikalai. Jei aš ko nesuprantu, tai apie tai ir nekalbu. Prašiau, kad jis pažadėtų laikytis atokiau nuo mano žmonos. Žinoma, jo reputacija prasta, bet nemanau, jog jis toks padugnė, kaip apie jį kalba.

- Nereikėjo su juo atvirauti, - atsidūsta Sojeris. - Gerai, aš jums paskambinsiu.

Džekas iškart renka Henrio numerį.

- Turbūt pas tave atvažiuosiu vėliau. Dabar važiuoju į Liuteronų ligoninę. Džudė Maršal gavo Žvejo įrašytą kasetę. Jeigu man ją atiduos, atsivešiu pas tave. Kažkas ten keista... Jis kalba tarsi su užsienietišku akcentu.

Henris sako Džekui, jog šis gali neskubėti. Jis dar nespėjęs pasiklausyti pirmo įrašo. Dabar jau norės abu iškart pasiklausyti. Galbūt ką nors naudingo išgirs. Bent jau sulyginęs abu įrašus galės pasakyti, ar tai tas pats žmogus.

- Dėl manęs nesijaudink, Džekai. Misis Morton nuveš manę į KDSU. Šiandien Džordžas Retbanas turi progą pasireikšti - laukia šeši ar septyni reklaminiai skelbimai. "Net ir aklas mato, jog šįvakar jūs ketinate palepinti savo nuotaką, žmoną, meilužę ar geriausią draugę ir pavaišinti ją skaniais pietumis. Ir jeigu jūs iš tiesų norite savo balandėlei padaryti įspūdį, nuvežkite ją į "Kuzen Badis Pib Krib", pačiame La Rivjeros centre."

- Balandėlę, vadinasi?

- Būtent. Džordžas Retbanas mėgsta apibendrinti.

Džekas juokiasi, pažada Henriui būtinai užsuksiąs pas jį, spusteli greičio pedalą. O ką jam padarys Deilas? Nubaus už važiavimą dideliu greičiu?

* * *

Jis nevažiuoja į stovėjimo aikštelę, pastato mašiną priešais ligoninės fasadą. Galvoja apie Teritorijas, apie Džudę. Situacija vis keičiasi, bet įvykių centre - Džudė ir jis. Žvejys sąmoningai juos abu pasirinko, skirtingai nuo kitų trijų aukų. Vaikai į jo nagus pateko atsitiktinai. Jų vietoje galėjo atsidurti bet kuris kitas panašaus amžiaus paauglys. Bet Tajų jis pagrobė tik todėl, kad jis Džudės sūnus. Ta moteris lankėsi Teritorijose, Džekas taip pat po jas klaidžiojo... o Žvejys tenai gyvena. Tarsi vėžinė ląstelė sveikame organizme. Žvejys atsiuntė Džekui "dovanėlę", Džudei - kasetę. Susitikęs su Tenze Freno, jis suprato, jog Džudė - tai raktas ir durys, kurias galima šituo raktu atrakinti. O kur gali vesti šitos durys? Žinoma, tik į Džudės Užribį.

Užribis. Viešpatie, kaip puiku. Nuostabu.

Atmintyje iškyla Džudės veidas, ir jis suvokia, jog tos durys priklauso tik jam. Jos atsiveria. Akimirką Sojeris sustingsta, sustoją už šešių pėdų nuo įėjimo į ligoninę.

Į jo sąmonę įsiveržia srautas vaizdinių: sustojęs Ferio ratas, Santa Monikos policininkai, besibūriuojantys už geltonos juostos, kuria atitverta nusikaltimo vieta, šviesa, atsispindinti nuo plikos juodaodžio vyriškio kaukolės. Buvo dar ir gitara, bet... kažkur kitoje vietoje. Gitara priklausė nuostabiajam, nepakartojamam, reikliam, geros širdies žmogui Spidžiui Parkeriui. Dievo palaimintam žmogui, kuris, būdamas aklas, lietė gitaros stygas ir dainavo:

Keliaujantis Džekai, Keliaujantis Džekai,
Ilgas tavo kelias,
Bet dar ilgesnis bus sugrįžimas...

Pasauliai sukasi aplink jį, o juose - kiti pasauliai, atskirti vienas nuo kito plonytėmis membranomis... Ir tūkstančiai durų, jei tik tu žinai, kaip ir kur jas rasti. Tūkstančiai mažyčių raudonų plunksnelių įskrido pro vienerias duris. Pro Spidžio duris. Liepsnelės plunksnos bei mažyčiai jos kiaušiniai. Ačiū tau, Spidi... Ir dar tavo dainoje yra žodžiai: "Atsibusk, atsibusk, mieguistas tinginy."

Arba: "Atsibusk, atsibusk, TU BUKAGALVI".

Ir staiga pasigirsta Džordžo Retbano balsas: "Ne-t-t-gi A-K-L-A-S mato, kas mūsų laukia, BUKAGALVI!"

- Nejaugi? - balsu ištaria Džekas. Gerai, kad vyresnioji medicinos sesuo Džeina Bond, ji ir prižiūrėtoja Bond, ji ir agentas Nulis Nulis Nulis, jo dabar negirdi. Tokia griežta bei neteisinga. Jei išgirstų, čia pat užmautų jam tramdomuosius marškinius, prileistų raminamųjų ir nusitemptų į savo valdas. - Ką gi, seni, aš žinau kai ką, apie ką tu neturi nė mažiausio su-

pratimo. Džudė Maršal turi Antrininkę, ir kadaise jiedvi kalbėdavosi per sieną. Nieko stebėtino, kad galiausiai moteris pradėjo rėkti.

Rudaplaukis paauglys, vilkintis marškinėlius su užrašu "Ardeno vidurinės mokyklos beisbolo komanda", atidaro duris prieš pat Sojerio nosį ir meta į vyriškį neramų žvilgsnį. "Suaugusieji tokie keisti, - sako šitas žvilgsnis. - Kaip gerai, kad aš dar vaikas!" Bet jis, ačiū Dievui, tik mokinys, o ne psichiatras, todėl neturi tramdomųjų marškinių ir negali jų uždėti Džekui. Nesuleidžia jam net arkliškos raminamųjų dozės ir nenutempia į kambarį... su minkštomis sienomis. Jis tiktai apeina beprotį lanku ir spyruokliuojančia lengva eisena skuba savais reikalais.

Žinoma, tai vis Antrininkai. Kaip jis nepagalvojo anksčiau? Kol nepamatė šįryt per televizorių savo motinos, jam net nebuvo kilusi mintis apie monstro Antrininką.... Kai Džudė buvo maža mergaitė, jos Antrininkė kalbėdavosi su ja per pasaulius jungiančią membraną. O pastaruoju metu ji prakišo rankas pro membraną ir kaip reikalas supurtė Džudę. Džekas neturi antrininko, todėl Spidžiui pačiam teko derinti su juo kontaktus. Dabar, kai viskas pradėjo dėliotis į vietas, Sojeris niekaip negali suvokti, kaip anksčiau jis nematė akivaizdžių dalykų. Dabar aiškėja, kodėl jį taip traukė prie Džudės: ji raktas į jos Antrininkę, į Tailerį, į Žvejo bei jo Antrininko Teritorijose sunaikinimą. Ir šiandieninis pokalbis D skyriuje gali tapti lemtingu.

Džekas įeina į ligoninės holą. Tarsi viskas, kaip ir anakart: tie patys pacientai sėdi kampe ant kėdžių, tie patys gydytojai aptarinėja sunkaus ligonio gydymą, prie durų suvenyrų parduotuvėje akį džiugina tos pačios lelijos. Tai stiprina Džeko pasitikėjimą, jis pagreitina žingsnį net neįtardamas, kokie netikėtumai jo laukia penktajame aukšte.

Tas pats nuobodžiaujantis apsaugininkas įteikia jam plastiko kortelę su užrašu "LANKYTOJAS". Liftas pakelia jį iki ketvirto aukšto ir sustoja. Įlipa jaunas liesas gydytojas. Štai ir penktas aukštas. Čia kiek tamsiau negu erdviame hole. Nuo lifto jis eina tuo keliu, kuriuo jį vedė Fredas Maršalas - per dvigubas duris, pro gerontologijos skyrių, pro archyvą... Ir galiausiai įeina į jau kokio šimto metų senumo kambarį su langais palubėje bei medinėmis lentelėmis.

Čia jau pastovumui galime padėti riebų tašką, nes prie budėtojo stalo sėdi visai kitas žmogus - aukštesnis, jaunesnis, niūrus. Kai Sojeris pasako norintis pasimatyti su misis Maršal, jaunuolis, paniekinamai žvilgtelėjęs į plastiko lentelę su užrašu "LANKYTOJAS", klausia, kas jis toks. Giminaitis ar gydytojas? Nei vienas, nei antras, - pripažįsta Džekas. Bet jeigu jaunuolis praneš vyresniajai medicinos seseriai Bond, kad misteris Sojeris nori pasikalbėti su misis Maršal, Džeinė Bond būtinai įsakys atidaryti geležines duris ir jį praleisti. Taip jau buvo anksčiau.

Gal ir buvo, sutinka jaunuolis, bet šiandien ta moteris nedirba ir ji

negalės atidaryti jokių durų. O galbūt praėjusį kartą misteris Sojeris buvo atėjęs ne vienas, o su pacientės šeimos nariu? Galbūt su misteriu Maršalu?

Taip. Jeigu būtina, galima pasikalbėti su misteriu Maršalu telefonu. Jis mielai patvirtins, jog misteriui Sojeriui tiesiog būtina kuo greičiau pasimatyti su jo žmona.

Tai, žinoma, išeitis, pripažįsta jaunuolis, bet vidaus taisyklės neleidžia budėtojui skambinti kur nors už ligoninės ribų.

Džekas klausia, kas galėtų duoti tokį leidimą.

Suprantama, misis Rek, kuri šiuo metu pavaduoja vyresniąją medicinos seserį Bond.

Džekas nervinasi, delsimas jam tikrai ne į naudą. Jis prašo surasti tą moterį ir perduoti jo prašymą.

Ne, jaunuolis nemano privaląs vykdyti misterio Sojerio nurodymus, nenori tam gaišti laiką bei eikvoti jėgas. Juk misteris nėra Maršalų šeimos narys, todėl vis tiek jam niekas neleis skambinti misteriui Maršalui.

- Gerai, - Džekas mielai pasmaugtų šitą pasipūtusį tinginį. - Tada gal daktaras Spaiglmanas yra ligoninėje?

- Galbūt, - atsako jaunuolis. - Iš kur man žinoti? Jis neprivalo man pranešti, kur kada būna.

Džekas parodo į ant stalo stovintį telefono aparatą:

- Jums nebūtina žinoti, bet galite bet kada pasiteirauti. Taigi imkite į rankas telefoną.

Jaunuolis pasilenkia prie telefono, užverčia aukštyn akis, spusteli du mygtukus, atsuka nugarą įkyriam lankytojui. Kažką burbuliuoja po nosimi apie gydytoją, atsidūsta ir sako: "Gerai, sujunkite mane". Po to vėl kažką burbuliuoja. Mini Sojerio pavardę. Sulaukęs atsakymo, atsisuka ir nustebęs žiūri į Džeką.

- Taip, sere. Jis dabar čia. Aš jam pasakysiu. - Jis pakabina ragelį.

- Daktaras netrukus ateis. - Jis kiek pasitraukia nuo budėtojo stalo. Susikiša rankas į kišenes. - Jūs esate tas garsus policininkas, ar ne taip?

- Koks policininkas? - irzliai klausia Džekas.

- Iš Kalifornijos. Kuris atvažiavo čia ir areštavo misterį Kinderlingą.

- Taip, tai aš.

- Aš vietinis. Tas areštas čia visus sukrėtė. Tai neįmanoma. Niekas negalėjo patikėti, kad jis galėtų žudyti žmones.

- Jūs pažinojote jį?

- Čia mažas miestelis, visi vieni kitus pažįsta. Su juo aš tik pasisveikindavau, o štai jo žmoną puikiai pažįstu. Ji buvo mano mokytoja sekmadieninėje mokykloje prie liuteronų bažnyčios "Hebrono Kalnas".

Džekas tegali tik juoktis. Ir atsitik tu man šitaip: žudiko žmona moko vaikus liuteronų bažnyčioje. Jis prisimena, su kokia neapykanta ta

moteris į jį žiūrėjo, kai teisėjas skelbė nuosprendį, ir juokas iškart praeina. Bet jau vėlu - jaunuolis įsižeidė.

- Ir ką galite apie ją pasakyti? - klausia Džekas. - Kokia ji buvo mokytoja?

- Kaip ir visi. - Jo balse girdisi nuoskauda. - Vertė mus mokytis Bibliją. - Jis nusisuka ir murma: - Beje, kai kurie žmonės iki šiol įsitikinę, kad jis šito nedarė.

- Ką jūs pasakėte?

Jaunuolis pusiau atsisuka, įsmeigia akis į sieną.

- Sakiau, jog kai kas netiki tuo. Mano, kad jis tapo atpirkimo ožiu. Gyveno mažame miestelyje, nebuvo kam jo užtarti.

- Tai blogai. Norite žinoti tikrą teisybę?

Dabar jaunuolis visai atsisuka į Sojerį ir žiūri į jį.

- Jis kaltas ir pats prisipažino žudęs. Du liudininkai matė jį netoli nusikaltimo vietos, kiti du matė lėktuve, skrendant į Los Andželą, nors jis visiems buvo pasakęs, jog skrenda į Denverį. Galiausiai jis pripažino savo kaltę ir pasakė: "Gerai, aš tai padariau. Visada norėjau patirti, koks tai jausmas - žudyti moteris, ir vieną kartą smalsumas nugalėjo. Nuėjau bei nužudžiau dvi prostitutes." Advokatas mėgino įtikinti, kad šitam žmogui laikinai buvo aptemęs protas, tačiau prisiekusieji laikėsi nuomonės, jog jis įvykdė nusikaltimą, būdamas sveiko proto, ir jis atsidūrė kalėjime.

Jaunuolis pasilenkia ir vėl kažką veblena.

- Negirdžiu, - sako Džekas.

- Yra daug būdų priversti žmogų prisipažinti, - jau garsiai išrėžia jaunuolis.

Koridoriuje pasigirsta žingsniai. Prie Džeko prieina stambus, akiniuotas, baltu chalatu vilkintis vyriškis ir tiesia jam ranką. Jaunuolis nusisuka. Sojeris netenka galimybės įtikinti savo oponentą, kad jis nevertė nusikaltėlio prisipažinti. Vyriškis šypsodamasis paima Džeką už rankos, prisistato, sako, jog malonu susitikti su tokiu žinomu žmogumi. Jam už nugaros staiga išdyksta dar vienas vyriškis ir išpyškina: "Ei, daktare, žinote koks bus pats geriausias variantas? Jei misteris Garsenybė ir aš drauge pasikalbėsime su ta moterimi. Jai nereikės du kartus kartoti tą patį. Aukščiausia klasė."

Džekui susuka vidurius. Iki pilnos laimės jam trūko tik Vendelo Grino...

Pasisveikinęs su gydytoju, Sojeris atsisuka į reporterį.

- Ką jūs čia veikiate, Vendelai? Juk pažadėjote Fredui Maršalui laikytis atokiau nuo jo žmonos?

Reporteris pakelia rankas, pasistiebia, vėl atsistoja visa pėda.

- O jūs šiandien ramesnis, leitenante Sojeri? Nesirengiate su kumš-

čiais pulti spaudos atstovo, kruvinu prakaitu užsidirbančio duoną? Turiu pasakyti, jog man įgriso nuolat taikstytis su policininkų smurtu.

Gydytojas Spaiglmanas susiraukia, atsisuka į žurnalistą:

- Jūs čia apie ką, misteri Grinai?

- Vakar, dar iki tol, kol tas neūžauga *faras* nokautavo mane žibintuvėlio smūgiu į galvą, leitenantas Sojeris be jokios priežasties smogė man į pilvą. Gerai, kad aš blaiviai mąstantis žmogus, antraip būčiau ir vienam, ir kitam pareiškęs teisminį ieškinį. Tik ne toks mano darbo stilius. Esu įsitikinęs, jog geriausių rezultatų galima pasiekti tik bendradarbiaujant.

Džekas klausosi ir galvoja: "O, velnias", - o pats žvilgteli į jaunuolį ir pamato jo akyse panieką. Jis suvokia, jog visos pastangos įtikinti budėtoją savo teisumu nuėjo vėjais. Kai Vendelas pagaliau užsičiaupia, Džekui niežti rankos dar kartą jam užtvoti.

- Misteris Grinas pasiūlė man procentą nuo savo pajamų, jei leisčiau jam nufotografuoti nužudytos Irmos Freno kūną, - sako Sojeris gydytojui. - Ir dabar jo prašymas ne mažiau šventvagiškas. Juk jis pažadėjo Fredui Maršalui nesimatyti su jo žmona.

- Gal ką nors panašaus jam ir žadėjau, - ištaria Grinas. - Bet juk kartais žmogus lepteli ką nors nepagalvojęs, o po to gailiesi. Misteris Maršalas supranta, jog anksčiau ar vėliau vis tiek viskas paaiškės.

- Nejaugi?

- Ypač po paskutinės Žvejo žinutės, - tęsia Grinas. - Kasetė patvirtina, kad ketvirta jo auka - Taileris Maršalas dar gyvas. Įdomu, ar ilgai pavyks slėpti šiuos faktus nuo visuomenės?

- Aš atsisakau jums tarpininkauti šituose reikaluose. - Gydytojas rūsčiai pažvelgia į reporterį ir meta įspėjantį žvilgsnį į Sojerį. - Misteri Grinai, manau, turėčiau įsakyti apsaugai apskritai išprašyti jus iš ligoninės. Man reikia kai ką aptarti su misteriu Sojeriu prie keturių akių. Jei judu su leitenantu susitarsite, tai jau jūsų reikalas. Jokio bendro susitikimo su mano paciente nebus. Ligonė šiuo metu kiek ramesnė, tačiau jos būklė nestabili.

- Būtų geriausia, jei ji pati nuspręstų, - siūlo reporteris.

- Geriau patylėkite, misteri Grinai. - Gydytojo smakras išrausta. Jis žiūri į Džeką. - Kuo pagrįsite savo prašymą, leitenante?

- Daktare, ar ligoninėje yra kabinetas?

- Taip.

- Puiku. Norėčiau ramioje aplinkoje kokį pusvalandį pabendrauti su misis Maršal. Jūsų kabinetas - pati tinkamiausia vieta. Pokalbis bus konfidencialus. Skyriuje daug žmonių. Jie gali mums trukdyti arba klausytis mūsų pokalbio.

- Mano kabinetas, - pakartoja gydytojas.

- Žinoma, jei jūs neprieštaraujate.
- Eime su manim. Pasitraukite, misteri Grinai, ir netrukdykite mudviem su leitenantu praeiti.
- Jūsų valia. - Grinas nusilenkia kaip klounas ir pasitraukia prie stalo. - Esu įsitikinęs, jog mudu su šiuo simpatišku jaunuoliu surasime bendrą kalbą, kol jūsų čia nebus.
Šypsodamasis reporteris stebi, kaip Džekas su gydytoju išeina. Jų žingsniai nutolsta. Tada Grinas atsisuka į jaunuolį ir susitinka jo žvilgsnį.
- Visada skaitau jūsų straipsnius. Puikiai rašote.
Vendelas spindi kaip ką tik nušveistas varinis puodas.
- Jūs ne tik simpatiškas jaunuolis, bet dar ir protingas. Tai puikus derinys. Ir retas. Kuo jūs vardu?
- Etanas Evansas.
- Etanai, turime nedaug laiko, todėl negaiškime. Ar manote, jog atsakingiems spaudos darbuotojams turėtų būti prieinama visuomenę dominanti informacija?
- Be abejo.
- Jūs sutinkate, jog spauda - vienas iš galingiausių kovos su tokiais nusikaltėliais, kaip Žvejys, ginklų?
Tarp jaunuolio antakių atsiranda vertikali raukšlė.
- Ginklas?
- Suprantama. Kuo daugiau mes žinome apie nusikaltėlį, tuo didesnės mūsų galimybės jį sulaikyti.
Jaunuolis linkteli, raukšlelė išsilygina.
- Kaip manote, ar šitas gydytojas leis misteriui Sojeriui pasinaudoti savo kabinetu?
- Tikriausiai taip, - atsako Evansas. - Bet man nepatinka šito Sojerio darbo metodai. Jis žiaurus. Muša žmones, norėdamas priversti juos prisipažinti įvykdžius nusikaltimus, nors iš tikrųjų jie to nepadarė.
- Noriu jūsų kai ko paklausti. Ar daktaro Spailgmano kabinete yra tamsus kambarėlis, kažkas panašaus į sandėliuką? Ir ar galima į jį patekti iš koridoriaus?
- Aha. - Etano akys sublizga. - Jūs norite pasiklausyti...
- Pasiklausyti ir įrašyti. - Vendelas paliečia kišenę, kurioje guli diktofonas. - Viskas dėl visuomenės, tesaugo ją Dievas.
- Taip, yra, - atsako Etanas. - Bet daktaras Spailgmanas, jis...
Vendelo rankoje staiga atsiranda dvidešimt "žalių".
- Jei veiksime greitai, gydytojas nieko nesužinos. Tiesa, Etanai?
Jaunuolis griebia iš jo rankų kupiūrą, veda Griną prie šalutinių durų ir sako: "Užeikite, tik greitai".

Blankios lempos apšviečia koridorių.

- Supratau, jog mano pacientės vyras jums jau papasakojo apie kasetę, kurią ji gavo šįryt.

- Taip. Ar jūs žinote, kaip kasetė pateko į ligoninę?

- Patikėkite, leitenante, pamatęs, kokią reakciją ji sukėlė mano pacientei, aš pats tą kasetę išklausiau ir pamėginau išsiaiškinti, kaip ji pateko pas misis Maršal. Visa mūsų korespondencija mus pasiekia per ligoninės pašto skyrių. Iš ten du savanoriai darbuotojai atneša korespondenciją adresatams. Kiek supratau, kai savanoris atėjo į pašto skyrių, jis tenai jau rado kasetę. Atnešė ją į mūsų skyriaus registratūrą, o viena iš ten dirbančių merginų atnešė ją čia.

- Argi nereikėjo pasitarti su jumis, prieš perduodant kasetę misis Maršal?

- Žinoma. Medicinos sesuo Bond būtų iškart paskambinusi man, bet šiandien jai laisva. O ją pavaduojanti seselė, pamačiusi, jog siuntėjas pavadino mūsų pacientę vaikiška pravarde, pamanė, jog čia koks nors misis Maršal vaikystės draugas atsiuntė jai muzikinį įrašą, norėdamas pakelti nuotaiką. Todėl ji įdėjo kasetę į magnetofoną ir nunešė pacientei.

Tamsiame koridoriuje daktaro akys liūdnai sublizgėjo.

- O po to, kaip jūs jau supratote, prasidėjo tikras pragaras. Misis Maršal vėl sugrįžo į tą pačią būseną. Laimei, aš tuo metu buvau ligoninėje. Sužinojęs, kas nutiko, įsakiau duoti jai raminamųjų ir uždaryti į saugią palatą. Čia sienos padengtos minkšta medžiaga, leitenante... ji vėl susižalojo pirštus, norėjau, kad čia išvengtų traumų. Kai ji kiek nusiramino, pasikalbėjau su ja, paklausiau įrašą. Turbūt man derėjo skambinti į policiją, bet pirmiausia aš atsakau už savo pacientus, todėl paskambinau jos vyrui, misteriui Maršalui.

- Iš kur skambinote?

- Iš jos palatos. Mobiliuoju telefonu. Ji norėjo pati pasakyti keletą žodžių. Kalbėdama vėl susinervino. Teko dar kartą duoti raminamųjų. Po to aš vėl paskambinau misteriui Maršalui, papasakojau apie kasetės turinį. Norite paklausyti?

- Ne dabar, daktare. Mane domina dar vienas momentas.

- Klauskite.

- Fredas Maršalas pamėgino imituoti akcentą, kuriuo kalbėjo tas žmogus. Ką galite apie tai pasakyti. Gal jis vokietis?

- Aš galvojau apie tai. Jis kalba labai keistai. Tarsi prancūzas, mėginantis kalbėti angliškai su vokišku akcentu. Net nežinau, ar tai apskritai įmanoma. Man neteko girdėti nieko panašaus.

Nuo pat pokalbio pradžios daktaras Spailgmanas įdėmiai žiūri į Džeką, tarsi vertindamas pagal jam vienam žinomus standartus. O jo veidas išlieka bešališkas tarsi kelių policininko.

- Misteris Maršalas man pranešė ketinantis jums paskambinti. Sakė,

jog tarp judviejų su jo žmona egzistuoja kažkoks unikalus ryšys. Ji jumis besąlygiškai pasitiki. Jis prašė, kad leisčiau jums susitikti su mūsų paciente. Ir misis Maršal sakė norinti su jumis pasikalbėti.

- Tada ramia sąžine galite tai padaryti. Užtruksime maždaug pusvalandį.

Šypsena dingsta nuo gydytojo veido.

- Mano pacientė ir jos vyras pasitiki jumis, misteri Sojeri, bet esmė ne čia. Kažin ar aš galiu jumis pasitikėti?

- Pasitikėti manimi?

- Pirmiausia noriu žinoti, ar jūsų žodžiai nepakenks mano pacientės sveikatai? Ar ji nesusijaudins? Ar jūs nesuteiksite jai nerealių vilčių? Mano pacientė giliai įsitikinusi, kad paraleliai su mūsų pasauliu egzistuoja kitas pasaulis. Ji mano, jog būtent tame pasaulyje yra laikomas jos sūnus. Ir ši moteris, ir jos vyras įsitikinę, kad jūs pažįstate tą fantazijų pasaulį...

- Suprantu. - Džekas gali pasakyti gydytojui tik vieną dalyką ir jis tą daro: - Jūs, suprantama, turite suvokti, jog pokalbiuose su Maršalais aš dalyvauju kaip neoficialus Frenč Lendingo policijos viršininko Deilo Hilbertsono konsultantas.

- Neoficialus?

- Hilbertsonas prašė manęs padėti ieškoti Žvejo. Ir prieš dvi dienas, dingus Tajui Maršalui, aš sutikau padaryti viską, ką tik galėsiu, kad pagaliau sustabdytume šitą niekšą. Tačiau oficialaus statuso aš neturiu. Tikiuosi, jog mano žinios bei patirtis tikrai pravers policijai.

- Sudėliokime visus taškus. Ar jūs nekvaršinate misis Maršal galvos savo pažintimi su fantazijos pasauliu?

- Daktare, susipažinę su kasetės medžiaga, mes suprasime, jog Žvejys tikrai laiko užrakinęs Maršalų sūnų. Vadinasi, berniukas dabar ne mūsų, o Žvejo pasaulyje.

Daktaro antakiai pakyla.

- Jūs manote, jog tas monstras gyvena toje pačioje erdvėje, kaip ir mes? - klausia Džekas. - Aš taip nemanau. Žvejys gyvena savame pasaulyje, pagal paties sukurtus įstatymus. Aš esu kur kas geriau su tuo susipažinęs negu jūs, ponai Maršalai ir netgi policija. Turiu didžiulę patirtį...

- Jūs kalbate apie asmeninius profilius? Ar aš teisingai jus suprantu?

- Tarnaudamas policijoje dalyvavau specialioje programoje, kuriai vadovavo FTB, ir tenai daug ko išmokau, - sako Džekas ir galvoja: "Dabar kamuolys mūsų pusėje, daktare. Jums spręsti, ką su juo toliau daryti."

Spaiglmanas linkteli. Už akinių lęšių spindi akys.

- Manau, suprantu, apie ką kalbate. - Jis susimąsto, atsidūsta, sukryžiuoja rankas ant krūtinės, vėl susimąsto. - Gerai. Leisiu judviem

pasikalbėti akis į akį. Savo kabinete. Trisdešimt minučių. Nenoriu trukdyti. Panaudokite progresyvius tyrimo metodus.

- Ačiū, - sako Sojeris. - Pažadu, jog šitas susitikimas duos daug naudos.

- Aš pernelyg ilgai dirbau psichiatru, kad galėčiau tuo patikėti, leitenante. Tikiuosi, jog jums bent pavyks išgelbėti Tajų Maršalą. Leiskite jus palydėti į savo kabinetą. Ten palauksite, kol atvesiu pacientę.

Daktaras žingsniuoja tamsiu koridoriumi, pasuka kairėn, po to dar kartą kairėn, išsitraukia iš kišenės didžiulį raktų ryšulį, atrakina duris, ant kurių nėra jokios lentelės. Džekas įeina paskui jį į kabinetą. Patalpa iš dviejų dalių. Vienoje - ilgas rašomasis stalas, krėslas, kavos staliukas, užverstas medicinos žurnalais, spintos su dokumentais; antroje - kušetė su odiniu atlošu. Sienas puošia Džordžijos O'Kif, vienos iš garsiausių JAV dailininkių, reprodukcijos. Už stalo - durys, kurios, kaip Džekas suprato, veda į tamsų sandėliuką. Antros durys, esančios už kušetės, turbūt jungia daktaro kabinetą su gretimu kambariu.

- Kaip matote, aš čia ir dirbu, ir konsultuoju, - sako gydytojas Spailgmanas. - Daugelis mano pacientų ateina per priėmimo kambarį. Ir misis Maršal atvesiu pro čia. Po dviejų ar trijų minučių.

Džekas jam dėkoja, ir gydytojas išskuba iš kabineto.

Tuo metu tamsiame kambarėlyje Vendelas Grinas išsitraukia iš švarko kišenės diktofoną, prispaudžia jį prie durų ir prikiša ausį. Rodomasis pirštas guli ant mygtuko "RECORD", širdis pašėlusiai daužosi. Pats geriausias Vakarų Viskonsino žurnalistas ruošiasi atlikti savo pareigą visuomenei. Gaila, kad patalpa tamsi, bet jis juk ne pirmą kartą aukojasi, o ir matyti tereikia tik mažytę raudoną lemputę ant diktofono.

Ir štai - staigmena: nors daktaras paliko kabinetą, pasigirsta jo balsas. Jis šaukia Sojerį. Kaip jis galėjo sugrįžti, jei durys nei atsidarė, nei užsidarė? Ir kur dingo Džudė Maršal?

"Leitenante Sojeri, paimkite ragelį. Čia su jumis nori pasikalbėti. Regis, skubus reikalas."

Na, žinoma, jis kalba vidinio ryšio telefonu. Kas galėtų skambinti Sojeriui? Ir koks tas skubus reikalas? Vendelas tikisi, jog Auksinis berniukas spustelės garso mygtuką, bet, deja, jis šito nedaro, todėl reporteris priverstas tenkintis tik puse pokalbio.

- Skambina? - klausia Sojeris. - Kas?

- Jis atsisako prisistatyti, - sako gydytojas. - Tai žmogus, kuriam jūs pasakėte, jog būsite D skyriuje.

Uostytojas su naujienomis apie Juodąjį namą.

- Kaip galiu su juo pasikalbėti?

- Paspauskite mirksinti mygtuką. Pirma linija. Atvesiu misis Maršal, kai tik pamatysiu, jog baigėte pokalbį.

Džekas spusteli mygtuką:

- Džekas Sojeris klauso.

- Ačiū Dievui, - pasigirsta kimus Uostytojo Sent Pjero balsas. - Klausyk, privalai kuo greičiau atvažiuoti į mano namus. Situacija kritinė.

- Jūs jį radote?

- Namą radome. Ir jis nelabai svetingai mus pasitiko. Ši vieta iš tikrųjų nenori, jog kas nors ją matytų, ir tą akivaizdžiai demonstruoja. Mums visiems stipriai kliuvo. Po truputį kapstomės, bet štai Peliukui tikrai prastai. Jį apkandžiojo šuo, jei tai tikrai buvo šuo. Dokas padarė viską, ką galėjo, bet į ligoninę Peliukas nesutinka važiuoti. Elgiasi kaip beprotis.

- Kodėl prievarta jo nenuvežate, jei manote, kad tenai suteiks jam tinkamą pagalbą?

- Peliukas nesilankė jokiose ligoninėse nuo to laiko, kai vienoje jų mirė jo tėvas. Jei nuvešime, jis jau priėmimo kambaryje numirs. Kada tu atvažiuosi?

- Turiu susitikti su moterimi, apie kurią tau kalbėjau. Na, gal po kokios valandos ar kiek vėliau.

- Tu manęs nesupratai. Peliukas mišta ant mūsų rankų. Be to, mums yra apie ką pasikalbėti.

- Sutinku. Atvažiuosiu, kai tik galėsiu. - Jis padeda ragelį, atsisuka į duris ir laukia, kada jo pasaulis pasikeis.

"Ką visa tai reiškia?" - spėlioja Vendelas. Jis prarado dvi minutes, įrašinėdamas Sojerio pokalbį su tuo šunsnukiu, sugadinusiu jo juostelę, o teužrašė kažkokius kvailus kliedesius. Bjaurybė! Pardavęs nuotraukas Vendelas būtų galėjęs nusipirkti puikų naują automobilį, pasistatyti gražų namą ant upės kranto. Jis to vertas, užsidirbo sąžiningai. Pasijutęs tarsi apiplėštas, reporteris visai įsiunta. Auksiniams berniukams viskas lengvai pasiekiama, ne taip kaip darbiniams arkliams - žurnalistams? Štai ir dabar sukišo dvidešimt dolerių, kad galėtų įlįsti į šitą šikinyką ir atlikti savo darbą!

Atsidaro durys. Grinas įtempia klausą. Raudona lemputė dega, diktofonas paruoštas, siela džiūgauja: ir į jo namus atėjo šventė.

Pasigirsta gydytojo balsas. Jis užfiksuojamas besisukančioje juostelėje: "Dabar paliksiu jus vienu du".

Auksinis berniukas: "Ačiū, daktare. Labai jums dėkingas".

Daktaras Spailgmanas: "Trisdešimt minučių. Grįšiu dešimt minučių po dviejų".

Auksinis berniukas: "Puiku".

Durys užsidaro. Spragteli užraktas. Po to - ilgos tylos sekundės. "Kodėl jie nieko nekalba?" Aišku, laukia, kol daktaras nueis pakankamai toli nuo durų.

O, koks saldus, koks nuostabus jausmas! Auksinio berniuko žingsniai... jis eina prie durų. Taip, intuicija niekada neapgauna Vendelo, jo spėliojimai pasitvirtino!

Džudė Maršal: "Nepamiršk apie duris už tavo nugaros".

Auksinis berniukas: "Kaip tu?"

Džudė Maršal: "Kur kas geriau. Todėl, kad tu čia. Durys, Džekai."

Dar žingsniai. Užstumiamos metalinės sklendės garsas.

Auksinis berniukas, kuris netrukus bus išvoliotas purve: "Galvojau apie tave visą dieną. Aš galvojau apie tai."

Kekšė, prostitutė, pasileidėlė: "Ar mums užteks pusvalandžio?"

Tas, kurio viena koja spąstuose: Jeigu ne, jam teks belsti į duris."

Vendelas vos tvardosi, jam norisi šokinėti iš laimės. Jie akivaizdžiai ketina užsiimti seksu, nuplėšti vienas nuo kito drabužius, raičiotis, dulkintis kaip žvėrys. Štai jis, saldus kerštas. Ką gi, Džekai Sojeri, kai Vendelas Grinas iš peties pasidarbuos, tavo reputacija bus ne ką geresnė už Žvejo.

Džudės akyse nuovargis, plaukai nukarę, pirštai apibintuoti, bet akyse vis vien šviečia ta jėga, kurios ji pasisėmė sąmonės gelmėse, kad galėtų pažvelgti už šito pasaulio ribų. Džekas mato joje karalienę, nekaltai apkaltintą ir uždarytą į belangę. Net ligoninės chalatas bei seni naktiniai paryškina jos sielos kilnumą. Džekas tik akimirkai atitraukia nuo jos akis, uždaro antras duris ir vėl prieina arčiau.

Jis neturi ką pasakyti šiai moteriai: ji ir taip viską žino. Džudė tiesia į jį rankas.

- Galvojau apie tave visą dieną. - Jis paima ją už rankų. - Galvojau apie tai.

Džudė mato viską, ką privalo matyti, viską, ką jie turi padaryti.

- Ar pakaks pusvalandžio?

- Jei ne, jam teks belsti į duris.

Abu šypsosi. Ji tvirtai suspaudžia jo rankas.

- Ir tegul sau beldžiasi.

Ji prisitraukia Džeką arčiau, ir vyriškio širdis ima pašėlusiai daužytis krūtinėje.

Bet tolimesni moters veiksmai tiesiog apstulbina. Užuot prigludusi prie jo krūtinės, ji palenkia galvą ir bučiuoja Džeko rankas... vieną, po to - kitą. Tada priglaudžia skruostą prie dešinės rankos delno, žengia žingsnį atgal. Jos akys dega.

- Ar jūs žinote apie kasetę?

Jis linkteli.

- Visai netekau proto, kai išklausiau ją. Bet jis padarė klaidą. Per stipriai spustelėjo. Ir aš vėl tapau maža mergaite, kuri klausėsi per sieną kitos mergaitės šnabždesio. Pasiutau tiek, jog norėjau išlaužti sieną. Girdėjau sūnaus Tajaus pagalbos šauksmą. Jis buvo kitoje sienos pusėje. Mudviem teks tenai nukeliauti.

- Teks tenai nukeliauti.

- Bet aš negaliu pereiti kiaurai sieną, o jūs galite. Tai ir yra pagrindinė jūsų užduotis. Turite surasti tenai Tajų bei sustabdyti abalą. Nežinau kas tai, bet privalote jį sustabdyti. Juk jūs policininkas?

- Taip, jūs teisi. Tai mano pareiga.

- Turite atsikratyti Gorgo ir jo šeimininko misterio Manšano. Kai įsiutusi mėginau išlaužti sieną, ji kalbėjosi su manimi, šnabždėjo į ausį. Buvau jau arti tikslo!

O ką galvoja Vendelas Grinas apie šitą pokalbį? Juk tikėjosi visai ko kito: aistringų sueities dejonių, žvėriškų dviejų ištroškusių sekso žmonių garsų... Reporteris griežia dantimis, veidas iškreiptas, irzlus.

- Aš myliu tai, ką jūs sugebėjote pamatyti. Jūs nuostabi. Galbūt vienintelė per tūkstantį metų, sugebėjusi tai suprasti.

- Jūs per daug iškalbus.

- Noriu pasakyti, kad myliu jus.

- Taip, jūs savaip mane mylite. Ir žinote, atėjęs čia, sugebėjote daugiau dėl manęs padaryti negu aš pati. Iš jūsų sklinda šviesos spindulys, ir aš jame ištirpstu. Jūs tenai gyvenote, Džekai, aš galiu žvilgtelėti į tą pasaulį tik akies krašteliu. Ir to pakanka, daugiau net nenoriu. Jūs ir D skyrius suteikėte man galimybę keliauti.

- Keliauti jums leidžia tai, kas yra jūsų viduje.

- Gerai. Tegyvuoja beprotystė. O dabar - prie reikalo. Aš galiu įveikti tik pusę kelio, o jums teks panaudoti visas jėgas.

- Manau, jūsų jėga dar nustebins.

- Paimkite mane už rankų ir padarykite tai, Džekai. Keliaukite tenai. Ji jūsų laukia. Aš turiu jus atiduoti jai. Jūs žinote jos vardą?

Jis praveria burną, bet negali kalbėti. Jėga, tarsi sklindanti iš paties Žemės centro, viesulu įsiveržia į jo kūną, įelektrina kraują, suspaudžia galvą, sukabina pirštus su Džudės pirštais. Apima neįtikėtino lengvumo pojūtis, Žemės trauka Džeko jau nebeveikia, jis gali skraidyti. Grindys vibruoja po jų kojomis, Džekas galvoja apie tai, jog jų skrydis primins raketos startą.

Jis pažvelgia į Džudę. Moteris atsilošusi atgal, užsimerkusi, veide šypsena. Ją gaubia mirganti balta šviesa. Nuostabūs jos keliai bei kojos

švyti po senais naktiniais. Pradeda mirksėti lempos. "Ir visa tai daro ji, - galvoja Džekas. - Ji tai sugeba."

Į kabinetą tarsi įsiveržia vėjas. Nuo sienų nukrenta reprodukcijos, pasislenka sofa, nuo stalo skraido popieriai, lempa sudūžta, nukritusi ant grindų. Visose ligoninės palatose vibruoja lovos, išsijungia televizoriai, ant padėklų dreba medicininiai instrumentai, mirksi lempos. Nuo suvenyrų parduotuvės lentynų ant grindų lekia žaisliukai, vazos su lelijomis sliuogia grindimis.

Uraganinis triukšmas stiprėja, iškyla balta šviesos siena, susisuka į vieną tašką bei išnyksta. Drauge su ja išnyksta ir Džekas Sojeris bei... Vendelas Grinas iš sandėliuko.

Juos neša į Teritorijas. Išplėšia iš vieno pasaulio bei gabena į kitą. Džekui toks persikėlimas neįprastas. Jis žiūri į baltą skylėtą sieną, siūbuojančią tarsi burė. Aromatingas švelnus oras glosto vyriškį. Iš pradžių jis jaučia, kaip kažkas spaudžia jo dešinę ranką, po to mato šalia nuostabią moterį. Džudė Maršal? Ne, tai ne ji. Tai kita nuostabi moteris... ta, kuri per sieną šnabždėdavosi su Džude. Jis jau ketina ištart tos moters vardą, kai...

Pasirodo žavus veidas, kiek panašus į Džudės, bet ir skirtingas. Iškaltas iš to paties marmuro, to paties skulptoriaus darbas... tik į šį veidą įdėta daugiau kruopštumo bei šilumos. Džekas apstulbęs, jam užima kvapą. Šita moteris negimdė vaikų, nebuvo iškeliavusi iš savo numylėtų Teritorijų, neskraidė lėktuvais, nevairavo automobilių, nesinaudojo televizoriumi ar šaldytuvu. Jis mato jos sielos tyrumą, vidinį kilnumą. Ji švyti iš vidaus.

Protas, jėga, švelnumas šviečia jos akyse, jos veide, lūpose. Taip, jis žino jos vardą. Ir tas vardas idealiai jai tinka. Džekui atrodo, kad pačią pirmą akimirką įsimylėjo šitą moterį, kad pasirengęs sekti paskui ją į patį pasaulio kraštą. Galiausiai jis suranda savyje jėgų ir ištaria jos vardą:

Sofi.

21 skyrius

Sofi.

Vis tebelaikydamas ją už rankos, Džekas atsistoja. Pakelia drauge ir moterį. Kojos dreba. Akys švyti. Siaubas bei džiaugsmas vienu metu pripildo jo sielą. Širdis dainuoja. Antrą kartą mėgina ištarti jos vardą, tačiau lūpos sustingusios. Tarsi kas jas surakino ledu.

- Taip.
- Sofi.
- Taip.
- Sofi.

Kažkas pažįstama. Jis, kartojantis jos vardą... ji, atsakinėjanti vienu žodžiu. Ir čia jis prisimena beveik identišką sceną iš filmo "Devudo Galčo baisybės". Po to, kai kažkas smogė Bilui Taunsui buteliu į galvą ir jis susmuko, Lili išpila jam ant galvos kibirą vandens. Jis atsisėda ir jie...

- Tai įdomu. Geras epizodas. Mes abu pasijuoktume.

- Taip, - šypsosi Sofi.

- Iki nukritimo. Iki ašarų.

- Taip.

- Aš daugiau nekalbu angliškai, ar ne taip?

- Ne.

Iš jos mėlynų akių jis mato, kad ji nesupranta žodžio "angliškai", bet tikrai žino, apie ką jis kalba.

- Sofi... Sofi... Sofi.

Jis mėgina įsigyventi į jos realybę, įtikinti pats save, jog tai ne sapnas.

Sofi veidą nušviečia šypsena. Džekas galvoja, kaip malonu būtų bučiuoti jos lūpas ir jaučia, kaip linksta keliai. Tarsi jam vėl keturiolika, ir jis svarsto, ar išdrįs pabučiuoti savo merginą, kurią ką tik palydėjo į namus.

- Taip, taip, taip, - atsako ji, ir šypsena gęsta. - Ar tu supranti, jog esi čia? Ar žinai, kaip čia patekai?

Virš galvos ir aplink juos tarsi dūsaudamas plazda baltas audinys. Pučia švelnus vėjelis. Čia Džekas suvokia atsinešęs iš kito pasaulio prakaito. Turbūt jo oda dvokia. Greitu rankos judesiu jis nuvalo prakaitą nuo skruostų ir kaktos, nė akimirkai nepaleisdami iš akių Sofi.

Jie kažkokioje palapinėje. Milžiniškoje... iš daugybės patalpų.... Ir Džekas galvoja apie paviljoną, kuriame merdėjo Teritorijų karalienė, jo motinos Antrininkė. Tiktai ten sienos buvo iš brangių įvairiaspalvių audinių, kvepėjo smilkalais bei liūdesiu. Ši palapinė sena, apiplyšusi. Skylėtos sienos ir lubos, audinys susidėvėjęs, plonas. Džekas mato pro jį žemę bei augančius medžius. Tiesiai virš galvos regi panašų į kryžių siluetą.

- Džekai, supranti, kaip tu...

- Taip. Aš peršokau. - Nors iš jo lūpų pasigirsta kitas žodis. Jo literatūrinė reikšmė - horizontalus kelias. - Ir daug ką pasiėmiau iš gydytojo Spailgmano kabineto. - Jis pasilenkęs pakelia lentelę su joje iškalta gėle. - Regis, mano pasaulyje tai buvo Džordžijos O'Kif paveikslo reprodukcija. O čia... - Jis rodo į pajuodavusį, užgesusį fakelą prie baltos sienos. - Manau, tai halogeno lempa.

Sofija susiraukia:

- Ha-lo-geno...

Džekas jaučia, kaip sustingusios jo lūpos išsišiepia.

- Nesvarbu.

- Bet tau viskas gerai.

Sojeris supranta: jai reikia teigiamo atsakymo, todėl ir atsako, jog

viskas gerai, nors toli gražu taip nėra. Jis serga ir tuo džiaugiasi. Jo liga - meilė, nuo kurios jis niekada neišgis. Nekalbant apie meilę motinai - žinoma, tai visai kitoks jausmas - jam tai nutinka pirmą kartą. Džekas ir anksčiau kartais galvodavo, jog yra įsimylėjęs, tačiau tik dabar suvokė, kad tai nebuvo net panašu į meilę. Tuo vyriškį įtikina jos akių žydrumas, šypsena, netgi šešėliai, kuriuos suplyšusi palapinė meta ant jos veido. Jei tik ji paprašytų, šią akimirką jis pasirengęs pastumti kalnus, pereiti per liepsnojantį mišką, atnešti ledo iš šiaurės ašigalio, jog atšaldytų arbatos puodelį.

Jai reikia, kad jam viskas būtų gerai. Ir Taileriui šito reikia.

"Aš policininkas, - mąsto Sojeris. - Iš pradžių idėja atrodo nereikšminga, lyginant su Sofi grožiu, lyginant su tuo, jog apskritai ji yra, bet po to... viskas keičiasi. Idėja įgauna jėgą. Kas apskritai jį čia atvedė? Prieš jo valią."

- Džekai?

- Taip, viskas gerai. Man jau ir anksčiau yra tekę persikelti iš vieno pasaulio į kitą.

"Bet niekada šalia nebuvo tokios akinamo grožio moters, - galvoja jis. - Čia ir yra visa bėda. Jūs mano bėda, mieloji ledi."

- Taip. Ateiti ir vėl išeiti - tai tavo talentas. Vienas iš talentų. Man taip sakė.

- Kas?

- Netrukus sužinosi, - atsako Sofi. - Mudu turime daug ką suspėti, bet man reikia bent kiek atsikvėpti. Tu... pamačiusi tave visai sutrikau, net kvėpavimas sustojo.

Džekas džiaugiasi tai girdėdamas. Neapsakomai. Jis vis dar laiko Sofi ranką, bučiuoja ją. Ir mato apibintuotus tris piršus. Jam labai norisi apkabinti Sofi, bet jis nedrįsta: tokiam grožiui galima tiktai melstis. Ji kiek aukštesnė už Džudę ir plaukai šviesesni... vario spalvos. Vilki paprasta balta medvilnine suknele, papuošta mėlyna, derančia prie akių spalvos juostele. Iškirptė V formos. Suknelė dengia kelius. Ant vienos kojos plona, vos pastebima sidabrinė grandinėlė. Krūtinė kiek didesnė negu Džudės ir klubai platesni. Atrodytų, seserys, net strazdanos ant nosies vienodai išsidėsčiusios. Ant kairiųjų rankų - balti randai. Džekas tikrai žino, jog abi susižeidė rankas tą pačią dieną ir tą pačią valandą.

- Tu - jos Antrininkė? Turiu galvoje Džudę Maršal?

Ji žiūri žemyn, jos burna kiek prasiveria, ji pakelia galvą, mėgina nusišypsoti.

- Džudė kitoje sienos pusėje. Vaikystėje mudvi dažnai kalbėdavomės. Net ir kai užaugome... kalbėdavomės apie savo sapnus. - Jis sunerimsta, matydamas, kaip moters akis užtvindo ašaros ir tarsi pupos

ritasi skruostais. - Aš išvedžiau ją iš proto? Ji išprotėjo? Pasakyk man, jog tai netiesa. Maldauju!

- Ne, - atsako Džekas. - Ji, žinoma, vaikščioja lynu, bet kol kas laikosi, nenukrito. Džudė - stipri moteris.

- Tu privalai sugrąžinti jai sūnų, - kalba Sofija. - Dėl mudviejų. Aš niekada neturėjau vaikų. Negaliu pagimdyti kūdikio. Mane išniekino... jaunystėje. Tu gerai pažinojai tą žmogų.

Baisi nuojauta nusmelkia Džeką.

- Morganas iš Oriso?

Ji nuleidžia galvą. Džeko veidą iškreipia pykčio grimasa. Šią akimirką jis apgailestauja negalintis vėl nužudyti Morgano Slouto Antrininko. Norisi paklausti, kaip tai atsitiko, bet pagaliau jis suvokia, jog neverta.

- Kiek tau tada buvo metų?

- Dvylika, - atsako ji. Jis to ir tikėjosi. Juk tai įvyko tada, kai Džekiui sukako dvylika ir jis atėjo čia, pasirengęs išgelbėti savo motiną. Bet ar tikrai jis buvo atėjęs čia? Juk čia Teritorijos? Tarsi jo pojūčiai kitokie.. Panašu... bet ne visai tas...

Sojerio visai nestebina, kad Morganas išprievartavo dvylikmetę mergaitę, išniekino ją taip, kad ji negali turėti vaikų. Tas žmogus norėjo valdyti ne vieną ar du pasaulius, jis norėjo valdyti visą Visatą. Vyriškiui, turinčiam tokius užmojus, kelios išprievartautos mergaitės - vieni niekai.

Ji atsargiai pirštų galiukais paliečia Džeko paakius. Pirštai švelnūs tarsi plunksnelės. Nustebusi ji žiūri į vyriškį:

- Ko tu verki, Džekai?

- Prisiminimai, - atsako jis. - Jie visada sukelia ašaras. - Jis prisimena motiną, sėdinčią prie lango su cigarete rankoje ir klausančią "Kreizi armz". - Taip praeitis - pagrindinė priežastis. Ten skausmas, kurio negalima pamiršti.

- Galbūt, bet dabar ne laikas galvoti apie praeitį, - sako Sofi. - Šiandien privalome galvoti apie ateitį.

- Taip. Ar galėčiau tau pateikti keletą klausimų?

- Gerai, bet tik keletą...

Džekas mėgina klausti, bet lūpos atsisako praleisti garsus. Jis juokiasi:

- Kai žiūriu į tave, man užgniaužia kvapą.

Sofi skruostai nurausta, ji nuleidžia akis. Irgi nesėkmingai mėgina kažką pasakyti. Džekui norisi, kad ji prabiltų, tuo pat metu jis patenkintas, jog moteris tyli. Jis švelniai suspaudžia jos ranką. Ji pakelia galvą, mėlynos akis plačiai atvertos.

- Ar aš pažinojau tave, kai tau buvo dvylika?

Ji purto galvą.

- Bet aš tave mačiau.

- Galbūt. Didžiuliame paviljone. Mano motina buvo viena iš Gerosios Karalienės freilinų. Aš irgi... pati jauniausia. Tu galėjai mane matyti. Aš manau, jog tave esu mačiusi.

Džekui prireikia kelių sekundžių suvokti jos žodžius, po to jis tęsia... laikas nestovi vietoje. Jie abu tai žino. Jis vos ne fiziškai jaučia laiko tėkmę.

- Judvi su Džude dvynės, bet keliauti negalite. Ji niekada nebuvo tavo sąmonėje čia, o tu jos sąmonėje - ten. Judvi... kalbatės per sieną.

- Taip.

- Kai ji rašydavo kažkokius žodžius, tai buvai tu, šnabždanti už sienos.

- Taip. Žinojau, kad pernelyg stipriai ją spaudžiu, bet man nebeliko nieko kito. Ir ne tik dėl to, jog būtina kuo greičiau grąžinti jos sūnų. Yra ir kitų priežasčių.

- Pavyzdžiui?

Ji purto galvą.

- Ne mano misija tau apie tai pasakoti. Tai padarys kitas žmogus. Palyginus su juo, aš tik dulkė.

Jis žiūri į apibintuotus moters pirštus ir mąsto apie tai, kaip įnirtingai Sofi bei Džudė mėgino prasiveržti per sieną. Morganas Sloutas valios pastangomis tapo Morganu iš Oriso. Būdamas dvylikos metų, Džekas buvo sutikęs ir daugiau žmonių, turinčių panašių gebėjimų. Jis ne iš tų. Abiejuose pasauliuose jis liko Džekas. O štai Džudė bei Sofi negalėjo judėti viena kitos sąmonėje. Kažkas joms trukdė. Ir Džekui ta istorija atrodo labai liūdna.

Džekas dairosi po apdriskusią palapinę, pro skylę sienoje mato keletą lovų.

- Kur mes?

Ji šypsosi:

- Kai kam tai ligoninė.

- Taip? - Jis atlošia galvą, žiūri į kryžiaus kontūrus. Taip, kryžius kadaise buvęs raudonas... Bet kiek apsitrynęs.

Sofi plačiai šypsosi. Jis suvokia, jog moters šypsena ironiška. Kad ir kokia ši ligoninė, regis, čia pacientams teikiama ne tokia pagalba, kaip įprastinėse mūsų ligoninėse.

- Taip, labai senas. Kadaise tokių ligoninių buvo apie dešimt. Teritorijose, Viršutiniame pasaulyje, Viduriniame. Dabar nebeliko. Turbūt šita jau paskutinė. Šiandien ji čia, o rytoj... Gal kitoje sienos pusėje, ten, kur dabar Džudė.

- Kažkoks keliaujantis medicinos cirkas.

Ji juokiasi, ploja delnais:

- Taip! Nors vargu ar tu panorėtum čia gydytis.

"Ką reiškia jos žodžiai?"

- Turbūt nepanorėčiau, - sutinka jis ir dar kartą apsižvalgo. - Su sterilumu čia prastai.

- Tačiau, jei būtum pacientas, - sako Sofija, - pagalvotum, jog tai geriausia pasaulyje ligoninė. Nuolankiosioms seserims nėra lygių. Jos puikiai prižiūri ligonius ir rūpinasi jais.

Vyriškis vėl dairosi:

- O kur jos?

- Kol šviečia saulė, jos nesirodo. Ir jeigu mudu norime likti gyvi, turime dar nesutemus palikti šią ligoninę ir eiti kiekvienas savo keliu.

Jam suspaudžia širdį pagalvojus, kad teks išsiskirti. Nors žino, kad taip lemta. Bet smalsumas paskatina užduoti dar vieną klausimą:

- Kodėl?

- Todėl, kad Nuolankiosios seserys - vampyrai. Ir jų pacientai niekada nepasveiksta.

Džekas sutrinka, jo veide atsiranda nerimas.

Ji paliečia vyriškio ranką. Džeko kūną apima geismas.

- Nebijok, Džekai. Jos taip pat tarnauja Spinduliui. Viskas, kas gyva, tarnauja Spinduliui.

- Kokiam spinduliui?

- Nesvarbu. - Jos pirštai stipriau spaudžia vyriškio riešą. - Greitai pasirodys tas, kuris atsakys į tavo klausimus. Galbūt jis jau čia. - Ji žiūri ir šypsosi. - Kai išklausysi jo, tau bus lengviau klausinėti.

Džekas suvokia, jog tai mandagi užuomina į jo nemokšiškumą, bet tai sako Sofi, todėl jis nepyksta. Nuolankiai eina paskui ją iš vieno senos ligoninės kambario į kitą, suvokia, kokia tai didžiulė patalpa, jaučia nemalonų kvapą - vyno ir pūvančios mėsos. Jis žino, kokia tai mėsa. Šimtus kartų vyko į nusikaltimo vietą, kur jo laukė lavonas, todėl nesunku suprasti.

Tikriausiai būtų netaktiška palikti Džeką kaip tik tuo momentu, kai jis pagaliau sutiko savo gyvenimo meilę, todėl mes ir nepadarėme šito. Bet dabar, kol jiedu su Sofi vaikštinėja po ligoninę, išeikime už jos sienų. Išorėje mus sutinka sausa žemė, raudonos uolos, krūmai, gėlės, neaukštos pušys, keletas kaktusų. Iš kažkur girdisi vandens čiurlenimas. Lengvai, nerūpestingai sliuogiame palei tarsi burės plazdančias medžiagines ligoninės sienas ir matome šalia jų išmėtytus daiktus. Čia ir buvusios reprodukcijos, ir nedidelis kilimėlis, perpjautas pusiau... Daiktai, kurie drauge su Džeku atkeliavo iš vieno pasaulio į kitą. Apdegęs televizorius, stiklo nuolaužos, šukos ir (čia tai jau tikrai keista) baltos nailoninės moteriškos kelnaitės su rožiniu užrašu "Sunday". Įvyko dviejų pasaulių susidūrimas. Ir šitie daiktai demonstruoja jo jėgą.

Kur baigiasi daiktai, galima sakyti kometos uodegoje, sėdi mums jau

pažįstamas vyriškis. Taip apsitaisiusį mes jį matome pirmą kartą. Beformė ruda tunika, sandalai užmauti ant basų kojų, į arklio uodegą surišti plaukai perrišti odiniu kaspinu... Be jokių abejonių, tai Vendelas Grinas. Jis kažką veblena sau po nosimi, pro lūpų kampučius teka seilės. Žiūri išsproginęs akis į susuktus rašomojo popieriaus lapus, esančius dešinėje jo rankoje. Jei sugebės suvokti, kaip diktofonas "Panasonic" galėjo virsti rašomuoju popieriumi, gal tada atsipeikės ir supras, kas vyksta. Bet, regis, iki to dar toli. Vendelas pastebi "Diurasel AA" baterijas. Prieina, paima ir pradeda kišti į vamzdeliu susuktą popierių. Nors ir nemato jokio rezultato, tačiau jo tai nesustabdo. Kaip pasakytų Džordžas Retbanas: "Duokite šitam vaikinui tinklelį, ir jis pasistengs sugauti juo pietus".

- Vel... - ištaria garsusis reporteris, toliau kišdamas baterijas į popierinę tūtelę. - Ve... ve! Velniai rautų, lįsk į...

Pentinų žvangėjimo garsas nukreipia Vendelo dėmesį nuo jo užsiėmimo. Jis pakelia galvą. Akys išsprogusios. Tikriausiai galutinai dar nekuoktelėjo, tačiau šiuo metu jo protelis turbūt trumpam iškeliavo... nuvedė žmoną bei vaikus į "Disneilendą". O tai, ką jis mato prieš akis, tikrai nepadės protui greičiau sugrįžti.

Kadaise mūsų pasaulyje gyveno puikus aktorius Vudis Stroudas. Lili jį pažinojo ir XX a. septintojo dešimtmečio pabaigoje net nusifilmavo drauge su juo filme "Teisingumo ekspresas". Žmogus, kuris dabar artėja prie Vendelo Grino, labai panašus į šį aktorių. Išblukę džinsai, mėlyni marškiniai, ant kaklo užrišta skarelė, ant plataus odinio diržo - sunkus revolveris su šovinine ir keturiasdešimčia šovinių. Įdubusios akys, plikai nuskusta galva. Per petį permesta gitara. Ant kito peties kažkas panašaus į papūgą. Tik su dviem galvomis.

- Ne, ne, - išsprūsta reporteriui. - Ne, šito nėra. Šito aš nematau. - Jis nulenkia galvą ir vėl imasi savo bergždžio užsiėmimo.

Vyriškio šešėlis uždengia Vendelą, bet jis vis tiek nepakelia galvos.

- Sveikas, nepažįstamasis, - sveikinasi vyriškis.

- Reporteris vis dar nežiūri į jį.

- Mano vardas Parkusas. Esu tvarkos sergėtojų atstovas. O kuo tu vardu?

Iš seilėtų reporterio lūpų girdisi kažkokie nerišlūs garsai.

- Aš paklausiau, kuo tu vardu.

- Ven, - atsako mūsų senas pažįstamas (atleiskite, juk negalime jo pavadinti draugu), nepakeldamas galvos. - Ven Delas. Gri... nas. Aš...

- Neskubėk. - Parkerio balsas jautrus. - Palauksiu, kol tu sutelksi mintis.

- Aš - spaudos peslys!

- O? Tai štai kas tu toks. - Parkusas pasilenkia prie jo. Vendelas glaudžiasi prie palapinės sienos. - Taip, čia kažkas negirdėta. Visokių peslių man gyvenime teko matyti, bet spaudos peslį matau pirmą kartą.

Vendelas pakelia galvą, greitai mirksi akimis.

Viena papūgos, tupinčios ant Parkuso peties, galva prasižioja ir prabyla:

- Dievas - tai meilė.

- Eik ir išdulkink savo motiną, - čia pat išpyškina kita galva.

- Kiekvienas turi ieškoti savo gyvenimo upės, - vėl sako pirmoji.

- Čiulpk mano pimpalą, - išpyškina antroji.

- Mes augame, lygiuodamiesi į Dievą, - pirmoji.

- Apsimyžk, - antroji.

Galvos kalba, nepertraukdamos viena kitos, netgi jų balso tembras bei intonacijos panašios. O Vendelas vis dar tęsia savo užsiėmimą ir spraudžiasi kuo giliau į ligoninės sieną.

- Nekreipk į jas dėmesio, - pataria Parkusas. - Aš išmokau nekreipti. Beveik negirdžiu jų. Berniukai, užsičiaupkite.

Papūga nutyla.

- Viena galva - Šventumas, kita - Nešvankumas. Laikau šitą papūgą tam, kad ji man primintų...

Pasigirsta žingsniai, ir jis atsisuka. Prie jų skuba Džekas su Sofi. Jie susikibę už rankų tarsi mokiniai, grįžtantys iš mokyklos.

- Spidi! - sušunka Džekas, ir jo veidas nušvinta.

- Nejaugi Keliaujantis Džekas! - Parkusas plačiai šypsosi. - Leiskite į jus pasižiūrėti, sere... jūs taip išaugote!

Sojeris pribėga, jiedu apsikabina. Po to Džekas atsitraukia ir apžiūrinėja savo draugą.

- Tu buvai vyresnis... bent jau toks man atrodei abiejuose pasauliuose.

Parkusas šypsosi, paskui prabyla, tęsdamas žodžius kaip Spidis Parkeris:

- Tu buvai mažas berniukas, todėl aš tau ir atrodžiau vyresnis.

- Bet...

Parkusas mosuoja ranka.

- Kartais atrodau vyresnis, o kartais - ne. Priklauso nuo...

- Amžius - tai išmintis, - pagarbiai pareiškia pirmoji galva.

- Tu - silpnaprotis senas pirdžius, - atsiliepia antroji.

- ...priklauso nuo vietos bei aplinkybių, - užbaigia mintį Parkusas. - O jums, berniukai, aš liepiau užsičiaupti. Antraip nusuksiu sprandus. - Jis atsisuka į Sofi, kuri susižavėjusi žiūri į jį, drovi tarsi stirna. - Sofi. Kaip malonu tave matyti, mieloji. Argi nesakiau, kad jis ateis? Ir štai jis čia. Tiesa, jam prireikė daugiau laiko, nei aš maniau.

Ji padaro gilų reveransą, pritūpia, palenkia galvą:

- Ačiū tau. Ateik, šauly, ir tegul tave lydi mano meilė, kai tu tęsi savo kelionę po Spindulį.

Džekas jaučia, kaip nuo šių žodžių jo nugara nubėga šaltukas, nes žodžiai šie ištarti ypatingu tonu, juose glūdi gili prasmė.

Spidis, kaip Džekas vis dar vadina šitą žmogų, paima Sofi už rankos.

- Pakelk galvą, mergyte, ir pažvelk man į akis. Čia aš nesu šaulys, nors kartais ir tampausi su savimi šitą gelžgalį... Bet kuriuo atveju mums apie daug ką reikia pakalbėti. Laiko nedaug. Judu eisite su manim. Pasitarsime. Kartu ir užkąsime. Turiu paukštienos.

- O kaip... - Džekas parodo į kažką veblenantį Vendelą Griną.

- Regis, jis rado užsiėmimą, - numoja ranka Parkusas. - Sakė esantis spaudos peslys.

- Manau, jog pernelyg aukštai save vertina, - kraipo galvą Džekas. - Veikiau jau spaudos maitvanagis.

Vendelas kiek pasuka galvą. Į Sojerį pažvelgti nesiryžta, bet lūpos piktai šiepiasi. Turbūt refleksas.

- Auks... auksinis berniukas. Holivudas.

- Jam pavyko išsaugoti kažkiek žavesio bei meilės gyvenimui. Ar nieko jam čia nenutiks?

- Retai kas klaidžioja šalia Nuolankiųjų seserų palapinės, - sako Parkusas. - Jo niekas nelies. O jeigu pajus ore paukštienos kvapą ir užsuks pas mus, mes jį pamaitinsime. - Spidis pasisuka į reporterį: - Būsime štai už to kalnelio. Panorėsi ateiti į svečius, nesivaržyk. Ar supratai mane, Spaudos Vanage?

- Ven... delas Grinas.

- Taip, sere, Vendelas Grinas. - Parkusas žiūri į Sofi ir Džeką. - Eime, turime paskubėti.

- Kad tik nepamirštume, jog palikome jį čia, - sako Sofi. - Netrukus sutems.

- Nepamiršime, - sutinka Parkusas. - Negalima sutemus jo čia palikti. Tai geruoju nesibaigs.

Ant kito kalvos šlaito augmenija vešlesnė, yra netgi nedidelis upelis. Turbūt jis teka į didžiulę upę, nes tolumoje girdisi vandens šniokštimas. Kraštovaizdis labiau primena Šiaurės Nevadą nei Vakarų Viskonsiną. Džekas tuo nesistebi. Juk pastarasis perėjimas visiškai skirtingas nuo ankstesnių. Jis jaučiasi taip, tarsi jį kaip akmenį kas nors būtų paėmęs ir permetęs į kitą upės krantą. O vargšui Vendelui kaip kliuvo...

Dešinėje kalvos pusėje ganosi supančiotas arklys, kairė kalvos pusė nusėta akmenimis. Viduryje sukrautas laužas. Belieka jį užkurti. Džekui nepatinka šitie akmenys. Kyšo iš žemės tarsi aštrūs dantys. Ir ne jam vienam. Sofi sustoja, suspaudžia jo ranką.

- Parkusai, nejaugi mes einame tenai? Būk geras, pasakyk, kad ne.

- Kalbantis demonas paliko šitą ratą prieš daugelį amžių, mieloji, - švelniai taria Parkusas. - Ir tu žinai, jog geresnės vietos pokalbiui nerasi.

- Tačiau...

- Ne metas dabar baimintis, - nekantrauja Parkusas. - Tu laukei, kol jis ateis į Nuolankiųjų seserų ligoninę...

- Tik todėl, kad ligoninė yra kitoje sienos pusėje...

- ...o dabar noriu, kad eitum su mumis. - Jis staiga tarsi ūgteli. Jo akys spindi.

- Gerai, - sako Sofi. - Jei taip reikia. - Ji žiūri į Džeką. - Gal galėtum mane apkabinti?

Mes net neabejojame, jog Džekas mielai tą padarys.

Jiems praeinant pro du akmenis, Džeką užplūsta žodžių srautas. Vienas balsas - ryškus, aiškus - atkakliai skverbiasi į ausį, palikdamas gleivių takelį: "Tipena, tipena, tipena kruvinomis kojytėmis... greitai jis ateis, mano geras draugas Manšanas, ir aš jam paruošiau tokią dovaną..."

Džekas žiūri, kaip Parkusas pasilenkia prie kuprinės, atlaisvina virvę.

- Jis netoli? Žvejys? Ir Juodasis namas kažkur čia.

- Taip, - linkteli Parkusas ir ištraukia iš kuprinės tuziną nupeštų paukščių.

Žiūrėdamas į kurapkas, Sojeris prisimena Irmą Freno bei pagalvoja, jog negalės valgyti. Jo įsitikinimas stiprėja, kai jis stebi savo bičiulius, smeigiančius paukščių kūnus ant strypų. Po to, kai laužas užkurtas ir paukščių odelė po truputį ruduoja, skrandis taria savo svarų žodį. Kvepia nuostabiai, turbūt bus skanu. Be to, jis prisimena, jog šitame pasaulyje bet koks maistas skanesnis.

- Ir štai mes čia, kalbančiame rate. - Parkuso veidas rimtas, jis žiūri į Sofi bei Džeką, kurie sėdi susikibę rankomis, susiglaudę. Jo gitara atremta į akmenis. Šalia jos miega abi papūgos galvos, Šventumas ir Nešvankumas, sukišusios snapus į plunksnas. Žinoma, jos sapnuoja skirtingus sapnus. - Demono seniai čia nebėra, bet, pasak legendos, tas šėtonas palieka po savęs aurą, kuri padeda palaikyti pokalbį.

- Kaip "Blarni stoun"* atmosfera, - patikslina Džekas.

- Šiandien jokios apgaulės, - purto galvą Parkusas.

- Jei mes būtume susidūrę su paprastu niekšu, manau, aš susidoročiau.

- Tu teisus, - sutinka Parkusas. - Nors Karlas Birstounas nėra kažkoks išskirtinis. Tai paprastas maniakas. Tačiau Frenč Lendinge juo tiesiog naudojasi. Kaip pasakytų tavo pasaulyje, Džekai, jį apsėdo šėtonas. O mes Teritorijose sakome, kad jame apsigyveno šmėkla...

- Arba kad jį auklėjo kiaulės, - priduria Sofi.

Džekas vėl jį girdi. Jo akyse liūdna ugnis. "Kažkas... panašaus į Bir

* "Blarni stoun" - populiarus airiškas alaus baras Niujorke.

Stainą, - pasakė jam praėjusį vakarą, o gal prieš tūkstantį metų Džordžas Poteris. - Ne visai taip, bet panašiai."

- Karlas Birstounas, - pakartoja jis, pakelia sugniaužtą kumštį, purto jį. - Taip jį vadino Čikagoje, o Frenč Lendinge jis Bernsaidas. Pakaks, žaidimas baigtas. Kur jis, Spidi? Sutaupyk man laik...

- Nutilk, - pertraukia jį Parkusas.

Tyliai, bet griežtai. Sofi priglunda prie jo. Šitaip jo draugas niekada nekalbėjo. Džekas suvokia, jog neturėtų matyti jame Spidžio. Tai tik vaidmuo, kurį jis kadaise atliko, norėdamas pelnyti mažo berniuko, pabėgusio su savo motina nuo bėdos, palankumą.

Parkusas varto kepančią paukštieną. Ji jau parudavusi, į ugnį laša riebalai.

- Atleisk už piktą toną, Džekai, bet privalai suprasti, jog tavo Žvejys - tik smulkmena, palyginus su tuo, kas vyksta mūsų akyse.

"Kodėl tau šito nepasakius Tenzei Freno ar Uostytojui Sent Pjerui?" Džekas tik pagalvoja, bet neištaria savo minčių.

- Ir kalba visai ne apie Antrininkus. Išmesk tas mintis iš galvos. Tai tik ryšys tarp tavo pasaulio ir Teritorijų. Nužudęs vieną nusikaltėlį čia, tu nesustabdysi žmogėdros savo pasaulyje. O jei nudėsi jį Viskonsine, padaras, kuris gyvena jame, pereis į kitą kūną.

- Padaras?..

- Kadaise Albertas Fišas jį vadino Misteriu Pirmadieniu. Tą, kuris tau reikalingas, vadina Manšanu, nors iš tiesų jo vardas kitoks, tik jo neįmanoma ištarti jokia žmonių kalba jokiame žemiškame pasaulyje.

- Ir daug yra tų pasaulių?

- Daug. - Parkusas žiūri į laužą. - Ir mes turime prisiliesti prie kiekvieno. Antraip kurių galų turėčiau vaikytis tave, siuntinėti liepsnelės plunksneles, kiaušinėlius, daryti viską, kad tave pažadinčiau.

Džekas galvoja apie Džudę, draskančią nagais sieną, ir jam gėda. Spidis daro beveik tą patį.

- Atsibusk, atsibusk, bukagalvi, - sako jis.

Parkuso veide pasirodo kažkas panašaus į šypseną.

- Juk tu matei mane, prieš palikdamas tarnybą Los Andželo policijoje? Bėgai tarsi patrakęs. Net pamaniau, gal pasiųsti banginį, kad tave prarytų.

- Jaučiuosi taip, tarsi mane prarijo, - prisipažįsta Džekas.

- Mane taip pat, - sako Sofi.

- Visi mes praryti, - pareiškia vyriškis su revolveriu. - Esame siaubūno pilve, norime to ar ne. Tai *ka**, likimas, lemtis. Dabar mūsų *ka* - Žvejys. Kalbama ne vien tik apie žudymus.

---

* Ka - egiptiečių mitologijoje viena iš žmogaus esmės sudėtinių dalių. Ji apsprendžia žmogaus likimą.

Ir Džekas pamato tai, nuo ko jam stingsta kraujas: Lesteris Parkeris, jis ir Spidis, jis ir Parkusas, pats mirtinai išsigandęs.

- Tai susieta su Tamsiuoju bokštu, - priduria jis.

Iš Sofijos lūpų išsprūsta nevilties šauksmas, ji pakelia ranką ir parodo Piktosios Akies ženklą.

Šaulys nekreipia į ją dėmesio, jis toliau sukioja iešmus su paukštiena.

- O dabar klausykitės manęs. Ir kuo mažiau klausimų, - sako Parkusas. - Dar turime galimybę Džudei Maršal sugrąžinti jos sūnų, bet laikas nelaukia.

- Kalbėk, - sako Sojeris.

Parkusas kalba. Bekalbėdamas pamato, jog kurapkos iškepusios. Patiekia jas ant plokščių akmenų. Mėsa minkšta, pati slysta nuo kaulų. Džekas godžiai valgo, užgeria saldžiu vandeniu. Jis jau nelygina apkeptų paukščių su vaikų kūnais. Skrandis reikalauja karšto maisto ir mėgaujasi juo. Valgo ir Sofi, ji visai nesidrovėdama aplaižo grakščius pirščiukus. Ir Vendelas Grinas. Nors jis nesiryžo užeiti į akmenų ratą, Parkusas meta jam keptą paukštį, tas sugauna ir godžiai įsisiurbia dantimis į minkštą mėsą.

- Klausei, ar daug yra pasaulių, - sako Parkusas. - Taip, jų kur kas daugiau, negu galima įsivaizduoti. - Pajuodavusiu lazdos galiuku jis piešia ant smėlio begalybės ženklą.

- Yra Bokštas, kuris laiko juos drauge. Tai tarsi ašis, ant kurios sukasi daugybė ratų. Ir kai kas nori tą Bokštą sugriauti. Tai Ramas Abala.

Sulig tais žodžiais liepsnos liežuviai staiga tamsėja, darosi tamsiai raudoni. Džekui labai norisi tikėti, kad pasikeitusi spalva - tik jo fantazijos vaisius.

- Raudonasis Karalius, - išverčia jis.

- Taip. Jo fizinis pavidalas uždarytas kameroje, Bokšto viršūnėje. Bet jis turi ir kitą pavidalą, ne mažiau realų, kuris gyvena Raudonojo Karaliaus Rūmuose.

- Vadinasi, jis yra tuo pat metu dviejose vietose. - Savo kelionių iš vieno pasaulio į kitą dėka, Džekas be vargo supranta jo žodžius.

- Taip.

- Jeigu jis... ar kažkas kitas... sunaikins Bokštą, ar pasieks savo tikslą? Ar nepražudys vieno iš savo pavidalų?

- Kaip tik priešingai. Jis jį išlaisvins. Ir tada visur įsiviešpataus chaosas, ugniniai genai. Kai kurios Viduriniojo pasaulio teritorijos jau nugrimzdo šitoje ugnyje.

- Ką turėčiau apie tai žinoti? - klausia Sojeris. Jis suvokia, jog metas keliauti į pasaulį, esantį kitoje sienos pusėje.

- Sunku pasakyti, - atsako Parkusas. - Jei praleisiu ką nors svar-

baus, gali atsitikti taip, jog rytoj užges žvaigždės. Čia ir yra visas siaubas. Jau nuo neatmenamų laikų Karalius mėgina sunaikinti Bokštą bei išsilaisvinti. Tai lėtas procesas, nes Bokštą laiko susipynę jėgos spinduliai. Jie atlieka atotampos vaidmenį. Spinduliai tūkstantmečiais laikė Bokštą ir dar tiek pat laikys, bet pastaruosius du šimtus metų...

- Toks ilgas laikotarpis, - sako Sofi.

- Istorijos matmenimis - tai trumpas laikotarpis, tarsi virš laužo pakilusios kibirkšties blyksnis. Bet gėris lėtai prigyja, o blogis iššoka akimirksniu tarsi kipšas iš dėžutės. *Ka* - tai ir gėrio, ir blogio palydovas. - Parkusas atsisuka į Sojerį. - Tu, žinoma, girdėjai apie Geležies amžių? Ir apie Bronzos?

Džekas linkteli.

- Viršutiniuose Bokšto aukštuose yra tie, kurie pastaruosius du šimtus metų tavo pasaulyje vadina Užnuodytos minties amžiumi. Tai reiškia...

- Man to nereikia aiškinti, - įsiterpia Džekas. - Pameni, aš pažinojau Morganą Sloutą? Ir žinojau, ką jis ketina padaryti su Sofi pasauliu.

Tikrai, pagal planą buvo numatyta patį geriausią iš visų pasaulių paversti iš pradžių kurortu turtuoliams, po to - nekvalifikuotos darbo jėgos šaltiniu ir galiausiai - sąvartynu... turbūt net ir radioaktyvių atliekų. Juk tai ryškiausias užnuodytos minties pavyzdys.

- Tarp protingų būtybių visada pasitaikydavo esperų, - sako Parkusas. - Pasitaiko visuose pasauliuose, tik retai. Tu, Džekai, juos pavadintum neeilinių gabumų žmonėmis. Po to, kai tavo pasaulyje prasidėjo Užnuodytos minties amžius, jų vis daugėja. Žinoma, jų ne tiek daug kaip mutantų Prakeiktose žemėse, bet pasitaiko.

- Kalbi apie gebančius skaityti mintis? - klausia Sofi.

- Ir ne tik. Tai ir ateities pranašautojai bei teleporteriai, galintys persikelti iš vieno pasaulio į kitą, kaip mūsų Džekas Sojeris. Ir telepatai bei telekinezės specialistai. Pastarųjų nedaug, bet jie labai vertingi.

- Nori pasakyti, kad jie vertingi Raudonajam Karaliui?

- Taip. Pastaraisiais metais jis įnirtingai rinko tokių žmonių komandą. Daugiausia jų rasdavo Žemėje bei Teritorijose. Šitų vergų grupė - didžiausias jo laimėjimas. Mes juos vadiname Griovėjais. Jie... - jis susimąsto. - Ar žinote, kaip juda galera?

Jie abu linksi.

- Irkluotojai darniai judina irklus. - Sofija visu kūnu parodo irklavimo judesį.

- Dažniausiai tai vergai, sukaustyti viena grandine. Jie...

Netikėtai apie save primena Vendelas.

- Spar... takas. - Jis nutyla, susiraukia ir mėgina ištarti dar kartą: - Spartakas.

- Apie ką jis? - klausia Parkusas. - Džekai, tu supranti ką nors?

- Apie filmą "Spartakas", - sako Sojeris. - Vendelai, tu kaip visada neteisus, nes kalbi apie "Beną Hurą".

Vendelas susierzina. Jis tiesia riebaluotas rankas:

- Dar. Mėsos.

Parkusas nuima nuo strypo paskutinę kurapką ir meta jam.

- Šviežias grobis Spaudos Vanagui. Bet dabar, būk malonus, užsičiaupk.

- Arba - kas? - Vendelo akys kovingai sublizga.

Šaulys išsitraukia revolverį. Rankena apsitrynusi, tačiau ginklas blizga kaip naujas. Jam žodžiai nereikalingi. Reporteris pakyla ir dingsta už kalvos. Džekas džiaugiasi.

- Vadinasi, Raudonasis Karalius nori pasinaudoti Griovėjais bei sunaikinti Spindulius, - apibendrina Džekas. - Juk toks jo planas?

- Tu tarsi kalbi apie ateitį, - atsako Parkusas. - Bet viskas vyksta dabar. Pakanka žvilgtelėti į tavo pasaulį ir nesunkiai pastebėsime plintančią dezintegraciją. Iš šešių Spindulių visu pajėgumu veikia tiktai vienas. Dar du generuoja minimalų galingumą. Trys likusieji mirę. Vieno jų veikla sutriko prieš tūkstantį metų. Dar du sunaikino Griovėjai. Mažiau nei per du šimtmečius.

- Viešpatie, - sako Džekas. Dabar jis supranta, kodėl bičiulis Žvejį pavadino smulkmena.

- Bokšto bei Spindulių apsauga visada rūpinosi senoji Gileado šaulių gildija. Jie turėjo galingų ekstrasensorinių gebėjimų, todėl galėjo neutralizuoti Raudonojo Karaliaus Griovėjus, bet...

- Šauliai visi pakriko, išskyrus vieną, - praneša Sofija, žiūrėdama į didžiulį bičiulio revolverį. - Jei tu savęs nelaikai šauliu, Parkusai?

- Nelaikau, mieloji. Bet šaulys pas mus ne vienas.

- Maniau, jog liko tiktai Rolandas*. Taip liudija legendos.

- Jis parengė dar bent tris, - sako Parkusas. - Nežinau, kaip jam tai pavyko, bet tai tiesa. Jei Rolandas būtų likęs vienas, Griovėjai seniai būtų sunaikinę Bokštą.

- Nesuprantu, apie ką kalbi, - įsiterpia Džekas. - Iš pradžių dar kai ką supratau, o dabar - nieko.

- Tau nebūtina viską suprasti. Privalai atlikti savo darbą, - atkerta Parkusas.

- Ačiū tau, Dieve.

- O dabar pamirškime viską ir grįžkime prie vesternų, kuriuose filmavosi tavo motina. Pirmiausia įsivaizduok fortą dykumoje.

- Tai Tamsusis Bokštas, apie kurį tu nuolat kalbi. Jis - fortas?

- Taip. Ir fortą supa ne laukiniai indėnai...

* Rolandas - pagrindinis knygų ciklo "Tamsus Bokštas" veikėjas.

- O Griovėjai. Vadovaujami didžiojo vado Abalos.

Sofi murma panosėje: "Karalius savo bokšte valgo duoną su medumi. Griovėjai rūsyje kala jam pinigus."

Džeko nugara nubėga nemalonus šaltukas: jis galvoja apie žiurkių letenėles - tų žiurkių, kurių nagučiai brazdena stiklo šukes ant grindų.

- Kodėl tu tai pasakei?

Sofi žiūri, nurausta, purto galvą, suka į šalį akis:

- Šitaip kartais sako Džudė, kai girdžiu ją už sienos.

Parkusas vėl paima apdegusią šaką ir kažką piešia šalia begalybės ženklo.

- Tai fortas. Tai indėnai, kuriems vadovauja negailestingas ir tikriausiai beprotis vadas. Bet štai čia... - Kairėje pusėje dulkėse atsiranda strėlė. Jos smaigalys nukreiptas į ženklus, vaizduojančius indėnus bei fortą. - Kas tuose vesternuose visada pasirodo pačią paskutinę minutę?

- Kavalerija, - sako Džekas. - Nujaučiu, jog tai mes.

- Visai ne, - vos tvardydamasis atšauna Parkusas. - Kavalerija - tai Rolandas iš Gileado su savo naujaisiais šauliais. Ir tie iš mūsų, kurie nori, kad Bokštas išliktų. Raudonasis Karalius tikisi sunaikinti Bokštą dar iki atvykstant Rolandui. Todėl jam reikia kuo daugiau Griovėjų, ypač telekinezės žinovų.

- O Taileris Maršalas...

- Nepertraukinėk. Man ir taip nelengva.

- Seniau tu buvai kur kas linksmesnis, Spidi, - priekaištauja Sojeris, tikėdamasis, kad ant jo netrukus pasipils žodžių kruša, o gal įsiutęs bičiulis pavers jį varle... tačiau įtampa staiga atslūgsta, Parkusas juokiasi.

Sofija pakelia galvą, tvirčiau suspaudžia Džeko ranką, irgi juokiasi.

- Turbūt tu teisus, - pripažįsta šaulys. - Kuriems galams nervintis. - Jis paliečia revolverį. - Matyt, nusprendžiau, jog šitas gelžgalis suteikia man reikšmingumo.

- Žingsnis, o gal ir du pirmyn, - linkteli Sojeris.

- Ir Biblijoje, tai tavo pasaulyje, Džekai, ir Knygoje apie žemės ūkį, tai jau Sofi pasaulyje, yra panaši mintis... pamėginsiu ją atkurti: "Nes mano karalystėje yra daugybė namų." Taigi Raudonasis Karalius savo karalystėje turi daug monstrų. Jie Karaliaus kurjeriai, pasiuntinukai... Jiems duodama daugybė įpareigojimų, bet pastaruoju metu svarbiausias, regis - rasti kuo daugiau Griovėjų. Talentingų. Kuo talentingesnis Griovėjas, tuo didesnis atlygis.

- Jie medžioja galvas, - tyliai sako Džekas ir supranta, jog yra teisus. Šitas terminas turi ir tiesioginę reikšmę - jie žmogėdros.

- Taip, - sutinka Parkusas. - Jie turi mirtingus subrangovus, kurie dirba už... sunku ištarti šitą žodį, bet kitaip turbūt nepasakysi...

Priešais Džeką iškyla kraupus reginys: Albertas Fišas stovi Niujorke

ant šaligatvio su plakatu: "DIRBU UŽ MAISTĄ". Jis stipriau priglaudžia prie savęs Sofi. Mėlynos akys atsisuka į jį, ir vyriškis noriai paskęsta jose. Tai jį nuramina.

- Kiek Griovėjų Albertas Fišas pasiuntė tavo draugužiui Misteriui Pirmadieniui? - klausia Sojeris. - Du? Keturis? Tuziną? Jie mirė, jei Abalai tenka ieškoti pakaitalo?

- Ne, - atsako Parkusas. - Jie laikomi vienoje vietoje... rūsyje ar urve, kur laikas sustojęs.

- Skaistykloje. Viešpatie.

- Tai nesvarbu. Albertas Fišas seniai miręs. Misteris Pirmadienis, dabar jis misteris Manšanas, sudarė su tavo ieškomu žudiku sandėrį: Bernsaidas gali nužudyti ir suryti kiek tik nori vaikų... jei jie nėra talentingi. O kai tik pastebės talentingą, tai yra potencialų Griovėją, jis privalo iškart jį perduoti misteriui Manšanui. O tas nusiųs juos Abalai.

Džekas vėl pajunta atramą po kojomis ir apsidžiaugia.

- Jeigu Tajaus nenužudė, vadinasi, jis talentingas.

- Ne šiaip sau talentingas. Taileris Maršalas - vienas talentingiausių Griovėjų pasaulių istorijoje. Jei sugrįšime prie analogijos su fortu ir indėnais, tai galima pasakyti, jog Griovėjai - degančios strėlės, kurios permetamos per sieną... naujos rūšies ginklai. O Taileris - valdomas sprogstamasis užtaisas.

- Arba atominė bomba.

- Nežinau, apie ką čia jūs, - ištaria Sofi.

- Tau ir nebūtina žinoti, - atsako Džekas. - Patikėk mano žodžiais.

Sojeris vėl žiūri į piešinius ant smėlio. Ar jis nustebo sužinojęs, jog Tajus toks talentingas? Turbūt ne, jis puikiai žino, kokia jo motina. Jis mato, kad priešais jį karalienė. Ji nuostabi, bet grožis - ne vienintelis šios motes pranašumas.

- Džekai? - klausia Parkusas. - Ar tau viskas gerai?

Jis tarsi norėtų pasakyti, jog dabar pašaliniams dalykams nebėra laiko.

- Duok man vieną minutę, - prašo Sojeris. - Ir leisk atlikti savo darbą.

Iš po žalių plunksnelių prabyla viena papūgos galva: "Dievas myli vargšus darbininkus". Kita tuojau pat atsiliepia: "Todėl jis šitiek jų ir priveisė".

- Gerai, - sutinka Parkusas ir pakelia akis į dangų.

"Taigi ką mes turime? - mąsto Sojeris. - Turime labai talentingą berniuką. Ir Žvejys žino, koks jis vertingas. Bet berniukas dar nepateko į Manšano nagus, antraip Parkusas čia nesėdėtų. Ir kas iš to?"

Sofi susirūpinusi žiūri į jį, Parkusas vis neatitraukia akių nuo dangaus, esančio tarp dviejų pasaulių ribos. Džeko galvoje vis greičiau sukasi ratukai, didina greitį, tarsi iš stoties pajudėjęs ekspresas. Jis suvokia, jog juodaodis vyriškis plika kaukole danguje ieško pikto varno, o tuo

metu baltaodė moteris dievinančiomis akimis žiūri į jį. Galbūt tai kada nors peraugs į meilę. Bet šiuo metu jo galvoje knibžda kitokios mintys. Ir tai policininko mintys.

Dabar žudikas paseno. Ir jam akivaizdžiai trūksta kai kurių varžtų. Matyt, jis ir pats negali nuspręsti, ar Tailerį pasilikti sau, ar atiduoti Manšanui. Viskas priklauso nuo to, į kurią pusę vėjas papūs. Jei nuspręs nužudyti berniuką ir išvirti katile kaip ragana, bus bėda Fredui su Džude. Ką jau kalbėti apie Tajų: vaikas matė tiek, kad juo dėtas net bebaimis jūrų pėstininkas galėtų išsikraustyti iš proto. Jeigu žudikas atiduos berniuką Manšanui, kils grėsmė visam pasauliui. Ne veltui Spidis taip skubina įvykius.

- Jūs abu žinojote, jog šitaip bus. Ir Džudė žinojo. Todėl ji taip keistai elgėsi. Tada dar nebuvo prasidėjusios žudynės.

Parkusas sujuda, nuleidžia akis.

- Aš girdėjau, kad kažkas vyksta, buvo požymiai... tačiau užsiiminėjau kitais darbais. O Sofi negali pereiti į kitą pasaulį. Ją čia atgabeno skraidantys žmonės, o po mūsų pokalbio ir vėl išgabens.

Džekas atsisuka į moterį:

- Tu ta, kas kadaise buvo mano motina. Esu tuo įsitikinęs. Tu Lauros de Luizian paveldėtoja. Šito pasaulio karalienė.

Sofi sutrinka.

- Aukščiausioje hierarchijoje aš buvau niekas. Ir tai mane tenkino. Dažniausiai rašydavau rekomendacinius laiškus, dėkodavau žmonėms, atėjusiems su manimi susitikti... tik atlikdama oficialius įgaliojimus sakydavau "mes". Mėgdavau pasivaikščiojimus, piešiau gėles. Tačiau aplinkybės susiklostė taip, jog likau paskutinė karališkoje giminėje. Ir tapau to pasaulio karaliene. Buvau ištekėjusi už paprasto gero žmogaus, bet manasis Fredas Maršalas mirė ir paliko mane vieną. Sofi Nevaisingoji.

- Nekalbėk šitaip. - Moters žodžiai žeidžia Džekui širdį. Nesmagu, kai ji apie save kalba su tokia liūdnai pašaipia gaidele.

- Džekai, jei tu nebūtum unikumas, tavo Antrininkas būtų mano pusbrolis.

Dabar ji apsiveja vyriškio ranką gracingais pirščiukais, balsas pilnas emocijų.

- Palikime aukštas materijas. Žinau, jog Taileris - Džudės sūnus. Myliu ją ir nenoriu, kad tą moterį kas nors skaudintų. Dėl šito berniuko sielojuosi kaip dėl tikro savo sūnaus. Ir dar žinau, kad tu vienintelis, kuris gali jį išgelbėti.

- Kodėl? Kodėl aš?

- Todėl, jog tu lietei Talismaną. Ir nors laikui bėgant dalis jo galių išnyko, tavyje dar daug kas išliko.

Džekas prisimena lelijas, kurias Spidis jam paliko Deilo vonioje. Ir

tą kvapą, išlikusį ant jo rankų net po to, kai jis atidavė gėles Tenzei Freno. Jis prisimena, kaip atrodė Talismanas karališkojo paviljono tamsoje, kaip švytėjo, keitė viską aplinkui, kol galiausiai išnyko. "Jis iki šiolei viską keičia", - pagalvoja Džekas.

- Parkusai? - tai pirmas kartas, kai jis pavadina vardu savo bendradarbį... kitą policininką.

- Taip, Džekai.

- Ar pakanka to, kas liko iš Talismano? Pakaks, kad galėčiau įveikti Raudonąjį Karalių?

Parkuso veide siaubas.

- Žinoma, ne. Net negalvok. Jis tave užpūs tarsi žvakę. Bet galbūt to pakaks įveikti Manšaną... nukeliauti į karštas žemes ir išvesti iš ten Tajų.

- Ten mašinos. - Sofija tarsi nugrimzdo į transą. - Raudonos bei juodos mašinos. Jas gaubia dūmai. Ilgi transporteriai. Ant jų vaikai. Jie mina kojytėmis... giliai lapių urvuose. Giliai žiurkių urvuose, kur saulė niekada nepažvelgia. Urvuose, kur degančios žemės.

Džekas sukrėstas iki sielos gelmių. Prisimena Dikensą. Ne "Nykius namus", o "Oliverį Tvistą". Ir dar prisimena pokalbį su Tenze Freno. "Bent jau Irma ne ten, ne degančiose žemėse. Mergaitė mirusi, ir tas baisus senis apgraužė jos koją. Tačiau Taileris..."

- Jie vis pėdina ir pėdina, kol nepradeda kraujuoti kojos, - bamba jis. - Ir kelias tenai...

- Manau, tu ir pats žinai, - sako Parkusas. - Suradęs Juodąjį namą, tu rasi ir kelią į degančias žemes... pas misterį Manšaną... pas Tailerį.

- Berniukas gyvas. Jūs tuo įsitikinę?

- Taip, - choru atsako Sofi su Parkusu.

- O kur dabar Bernsaidas? Šita informacija gerokai paspartintų įvykius.

- Nežinau, - atsako Parkusas.

- Jei tu žinotum, kas jis toks...

- Yra pirštų atspaudai ant telefono aparato. Viskonsino policijos valdyba gavo iš FTB duomenų banko informaciją, kad jie priklauso Birstounui. Tu žinai, jog dabartinė jo pavardė Bernsaidas. To pakanka.

- Iš kur tu žinai?

- Turiu savo šaltinių tavame pasaulyje. Ir stebiu įvykius. Tokiam policininkui, koks esi tu, nebus sunku surasti tą žmogų.

- Džudė įsitikinusi, jog tavo draugas gali padėti, - netikėtai prabyla Sofi.

- Deilas Hilbertsonas? - Sojeriui nelabai norisi tuo patikėti... nors galbūt jis ir galėtų ką nors sužinoti.

- Aš jo vardo nežinau. Džudei atrodo, kad jis panašus į tuos, kurie gyvena čia, Užribyje. Žmogus, kuris daug mato, nors yra neregys.

Vadinasi, tai ne Deilas, ji turi galvoje Henrį.

Parkusas pakyla. Papūga pakelia galvas, pramerkia visas keturias akis. Šventumas ir Nešvankumas įsitaiso jam ant peties.

- Manau, jog mūsų pasitarimas baigtas. Ar tu pasirengęs grįžti į savo pasaulį, drauguži?

- Taip. Pasiimsiu ir Griną, nors nelabai to norėčiau. Nemanau, kad čia jis ilgai pratemps.

- Kaip sau nori.

Džekas su Sofi, vis dar susikibę už rankų, jau kyla, o Parkusas su savo papūga stovi akmenų rate.

- Tu neisi?

Jis purto galvą:

- Čia mūsų keliai skiriasi, Džekai. Galbūt dar pasimatysime.

"Jei aš išgyvensiu, - galvoja Džekas. - Jei kas nors iš mūsų liks gyvas."

- O dabar keliauk savo keliu ir būk garbingas.

Sofi vėl padaro gilų reveransą.

- Saj.

Parkusas linkteli jai ir saliutuoja Sojeriui. Sojeris nusisuka, veda Sofi prie senos palapinės. Galvoje sukasi mintys apie tai, ar pavyks dar kada nors susitikti su šiuo žmogumi.

Vendelas Grinas, puikus reporteris, bebaimis žurnalistas, pagarsėjęs svetimų apatinių baltinių blusinėtojas, sėdi ankstesnėje savo vietoje su popieriaus tūtele vienoje rankoje ir baterija kitoje. Vėl kažką veblena, nepakeldamas galvos. Jis negirdi artėjančių Sofi bei Džeko žingsnių.

- Tu padarysi viską, ką tik galėsi? - klausia Sofi. - Dėl jos.

- Ir dėl tavęs. O dabar paklausyk manęs. Jei viskas gerai baigsis, mes būsime sveiki... ir jei aš galėčiau čia sugrįžti... - Jis negali tęsti. Kokia neregėtai kvaila bei naivi drąsa! Ji karalienė. O jis kas toks? Ir dar mėgina su ja tartis dėl pasimatymo.

- Galbūt... - Mėlynos akys vis dar žiūri į jį. - Galbūt.

- Ar tu šito norėtum?

- Taip.

Jis pasilenkia, švelniai paliečia lūpomis jos lūpas. Vos... vos. Ir tai pats nuostabiausias bučinys jo gyvenime.

- Aš, regis, tuojau nualpsiu, - ištaria Sofi.

- Nejuokauk šitaip su manim.

Ji paima vyriškio ranką, priglaudžia prie savo širdies.

- Tai ne juokai. Ji netrukus iššoks iš krūtinės.

Moteris paleidžia jo ranką, bet Džekas neskuba jos atitraukti, dar keletą sekundžių laiko prispaudęs delną prie šilto kauburėlio.

- Jei galėčiau, keliaučiau su tavimi, - prisipažįsta ji.

- Žinau.

Sojeris žiūri į ją, suvokdamas, jog negali ilgiau užtrukti nė akimirkos. Tai ne tik nenoras skirtis su Sofi, yra dar vienas faktorius. Jis niekada nejautė tokios baimės... Galiausiai Džekas prisimena būtybę, kadaise buvusią Vendelu, ir priklaupia šalia jo.

- Tu pasirengęs, didysis berniuk? Nori sugrįžti prie didžiosios Misisipės?

- Neliesk manęs. - Po to vienu atsikvėpimu išpyškina: - Sušiktas Holivudas!

- Patikėk, liečiu tave tik todėl, kad tai būtina. Po to būtinai nusiplausiu rankas.

Jis žiūri į Sofi ir mato joje Džudę. Kokios jos abi gražios.

- Aš myliu tave.

Ir dar jai nespėjus atsakyti, griebia Vendelą už rankos, užsimerkia bei peršoka į kitą pasaulį.

22 skyrius

Šįkart jį pasitinka ne tyla - malonus šnaresys, kurį jis vieną sykį jau girdėjo. 1997 metų vasarą su parašiutininkų klubo "Skrajūnai" nariais Sojeris nuskrido į Vakavilį. Kartą padauginęs alaus priėmė jų pasiūlymą, o paskui negalėjo atsisakyti - nenorėjo būti apšauktas bailiu. Jis manė, jog bus mirtinai baisu, bet iš tiesų patyrė neapsakomą malonumą. Tačiau daugiau niekada nesiryžo pakartoti eksperimento. Ir dabar žino kodėl: šiuo momentu jis pernelyg priartėjo prie prisiminimų, ir kažkuri jo pasąmonės dalis tą suprato. Tą garsą jis išgirdo prieš patraukiant parašiuto žiedą: oro šnaresį, kuris perskrodžia esantį laisvame skrydyje kūną. O daugiau nieko nesigirdi, tik daužosi širdis ir, ryjant seiles, spragteli ausyse.

"Truktelėk žiedą, Džekai, - galvoja jis. - Metas truktelėti žiedą, antraip nusileidimas nieko gero nežada."

Ir čia pat pasigirsta kitas garsas. Iš pradžių tylus, po to vis garsesnis. "Gaisrinės signalizacijos sirena, - galvoja Sojeris. - Ne, tai gaisrinių signalizacijų simfonija." Tą pačią akimirką Vendelas ištraukia ranką iš jo delno. Jis girdi porininko riksmą, ir banga jį nuneša į šalį... Tuo met pajunta kvapą.

Sausmedžio...

Ne, jos plaukų.

Džekas aikčioja nuo krūtinę bei pilvą užgriuvusio sunkumo, jam atrodo, jog iš plaučių išspaudė visą orą. Jaučia rankų prisilietimą, viena - ant peties, kita - po strėnomis. Plaukai kutena skruostą. Ir staugia sirena. Sumišę šaukia žmonės. Girdisi bėgančių žingsnių aidas.

- Džekai, Džekai, ar tau viskas gerai?

- Paprašyk karalienės pasimatymo, peršok kitos savaitės viduryje, - veblena jis. Kodėl taip tamsu? Jis apako? Ar jis pasirengęs intelektualiam, gerai apmokamam elgetos darbui "Milerio parke"?

- Džekai! - Delnas pliaukšteli jam per žandą. Stipriai.

Ne, jis neapako. Tiesiog buvo užsimerkęs. O dabar atsimerkia ir mato prie jo palinkusią Džudę. Net negalvodamas, instinktyviai kaire ranka įsirausia į jos plaukus, priglaudžia prie savęs jos galvą ir bučiuoja. Iš netikėtumo ji vos atgauna kvapą, po to atsako į bučinį. Niekada gyvenime jo nebučiavo taip aistringai. Jo ranka įsėlina po Džudės naktiniais marškiniais, atsigula ant jos krūtinės. Kaip daužosi moters širdis! Tą pačią akimirką jos ranka neria po Džeko marškiniais, kurie kažkodėl atsegioti... susiranda krūties spenelį. Jis jau kietas, karštas. Jos liežuvis įlenda giliai į Džeko burną, juda visai kaip bitės straubliukas, rinkdamas nuo žiedų nektarą. Jis tvirtai apkabina moters kaklą... Tik Dievas žino, kuo viskas galėjo baigtis, jei ne triukšmas, sklindantis iš koridoriaus. Dūžta stiklai, kažkas klykia. Balsas plonas, apimtas panikos, cypiantis, net nesuprasi - vyriškas ar moteriškas. Tačiau Džekui atrodo, jog šaukia Etanas Evansas, paniurėlis, kuris saugojo įėjimą į D skyrių. "Grįžkite atgal! Liaukitės bėgioję, kad jus kur dievai!" Suprantama, tai Etanas. Tik sekmadieninės liuteronų bažnyčios "Hebrono kalnas" auklėtinis tokioje kritinėje situacijoje galėtų ištarti "kad jus kur dievai".

Jie atšoka vienas nuo kito. Abu ant grindų. Džudės naktiniai užkelti iki juosmens, matosi baltos nailoninės kelnaitės. Džeko marškiniai atsegioti, kelnės taip pat. Šalia parvirtęs kavos staliukas, ant grindų išsibarstę žurnalai. Kai kurių viršeliai nuplėšti.

Iš koridoriaus sklinda nauji šauksmai, dejonės, beprotiškas juokas. Budėtojas Etanas Evansas ir toliau šaukia ant pacientų, prie jo prisijungia dar ir moteriškas balsas. Vis dar kaukia gaisrinės signalizacijos sirena.

Staiga atsidaro durys ir į gydytojo Spailgmano kabinetą įgriūva Vendelas Grinas. Už jo nugaros - sieninė spinta. Joje išmėtyti daktaro drabužiai. Vienoje rankoje reporteris laiko diktofoną, kitoje - keletą blizgančių cilindro formos daiktų. Džekas galėtų lažintis, jog tai "Diurasel AA" baterijos.

Jei Džeko drabužiai tik atsegioti, tai Vendelo reikalai kur kas prastesni: iš jo marškinių tik skutai belikę. Pilvas kabo virš baltų trumpikių, ant kurių išplitusi geltona šlapimo dėmė. Rudos kelnės laikosi tik ant vienos kojos, velkasi grindimis tarsi nuplėšta gyvatės oda. Kojinė ant kairės kojos užmauta išvirkščia puse.

- Ką tu padarei? - riaumoja jis. - Holivude, kalės vaike! KĄ PADAREI MANO DIKTOFONUI?

Jis nutyla. Žandikaulis atvipęs. Akys išsprogusios. Plaukai stovi piestu.

Tą akimirką reporteris pastebi, jog Sojeris su Džude pusiau apsikabinę guli ant grindų tarp stiklo šukių bei išmėtytų popierių. Jų drabužiai netvarkingi. Juk jie visiškai... pasirengę sueičiai. Jo galvoje viskas sukasi, mintys nerimsta, šmėsčioja įvairūs prisiminimai, jis svirduliuoja, pilvas urzgia tarsi sugadinta skalbimo mašina, jam reikia griebtis kažko... suprantamo, gerai pažįstamo. Būtinos šviežios naujienos. Dar geriau būtų skandalai. O štai ir jie - Auksinis berniukas, Džekas Sojeris, voliojasi ant grindų su Džude Maršal, psichiatrinės ligoninės paciente.

- PRIEVARTAUJA! - nesavu balsu suriaumoja Vendelas, ir jo lūpas iškreipia beprotiška šypsena. - DŽEKAS SOJERIS MANE PRIKŪLĖ, O DABAR PRIEVARTAUJA PSICHIŠKAI NESVEIKĄ MOTERĮ! Netgi Vendelui aišku, jog apie jokį prievartavimą ir kalbos negali būti, bet neims gi jis rėkti: "DULKINASI SAVO NORU!" Argi šitaip atkreipsi visų dėmesį?

- Užčiaupk srėbtuvę šitam puspročiui. - Džudė pasitaiso naktinius ir mėgina atsistoti.

- Atsargiai, - įspėja Džekas. - Čia visur pilna stiklo duženų.

- Pati žinau, - atkerta moteris. Po to atsisuka į Vendelą, perveria bebaimiu žvilgsniu ir ištaria: - Užsičiaupk! Nežinau, kas tu toks, bet liaukis šūkavęs! Nieko čia ne...

Vendelas traukiasi toliau nuo Sojerio, tempdamas grindimis rudas kelnes. "Kodėl niekas neateina į kabinetą, - galvoja jis. - Jei ilgiau taip tęsis, jis mane pribaigs." Grinas net negirdi sirenų, triukšmo koridoriuje, o galbūt mano, jog tai tik jo fantazijos vaisius. O dar tie absurdiški "prisiminimai": ginkluotas juodaodis, nuostabaus grožio moteris baltais drabužiais, papūga su dviem galvomis... jis pats sėdintis ant smėlio ir lyg koks urvinis žmogus graužiantis pusiau iškepusią mėsą.

- Laikykis nuo manęs atokiau, Sojeri, - jis atkiša į priekį rankas. - Paliesi bent pirštu, ir mano advokatas tau paskutines kelnes nuplėš... OI! AI!

Vendelas užmynė stiklo šukę. Sojeris tą mato, jis atšoka atgal, kojos susipainioja ir pagaliau sudrimba į odinį daktaro krėslą.

Garsusis purvarausys su siaubu žiūri į prie jo artėjantį neandertalietį, po to šveičia į jį diktofoną.

- PRIEVARTAUJA! - cypauja Vendelas. - JIS PRIEVARTAUJA VIENĄ IŠ PSICHIŲ! JIS...

Džekas smogia jam į pasmakrę, kiek reguliuodamas smūgio stiprumą. Reporteris atsilošia krėsle, kūnas suglemba, akys užvirsta aukštyn, kojos ritmingai kruta. Matyt, ritmą diktuoja pusiau užgesusi sąmonė.

- Patrakėlis Vengras geriau būtų susidorojęs, - sumurma panosėje

Džekas ir pagalvoja, jog pastaruoju metu vargšo reporterio galvai nemenkai kliuvo. Matyt, teks kreiptis į psichiatrą pagalbos.

Durys į koridorių atsidaro. Džekas atsistoja priešais kėdę, užstodamas Vendelą, kišdamasis marškinius. Ačiū Dievui, kiek anksčiau spėjo užsisegti kelnių užtrauktuką. Į kabinetą įlenda susivėlusi moters galva. Mergina vilki saugumo tarnybos uniformą. Kokių aštuoniolikos metų.

- Kas čia šūkauja? - klausia ji. - Ar kas nors sužeistas?

Džekas nesumoja, ką atsakyti į tokį klausimą, tačiau Džudė iškart prabyla:

- Tai pacientas. Regis, Leklis. Įlėkė čia rėkdamas, jog mus visus išprievartaus. Po to vėl išbėgo.

- Jūs turite nedelsiant iš čia išeiti. Tik neklausykite šito idioto Etano ir nesinaudokite liftu. Mes manome, jog prasidėjo žemės drebėjimas.

- Jau išeiname, - sako Džudė, nors iš vietos nejuda. Bet apsaugininkei tokio atsakymo pakanka. Ji dingsta už durų. Džudė greitai eina prie durų. Jos užsidaro, bet neužsirakina, matyt, pakrypo stakta. Ant sienos kabojo laikrodis. Džekas pakelia akis, tačiau laikrodis žemyn ciferblatu guli ant grindų. Jis paima Džudę už rankų:

- Ar manęs ilgai nebuvo?

- Ne, - atsako moteris. - Bet kaip efektingai tu išvykai! Fantastika! Ar ką nors sužinojai? - Jos akys maldauja.

- Pakankamai, kad suskubčiau grįžti į Frenč Lendingą, - atsako keliauninkas. "Pakankamai, kad suprasčiau, jog myliu tave ir amžinai mylėsiu šitame ar kitame pasaulyje."

- Ar Taileris gyvas? - ji suspaudžia Džeko rankas visaip taip, kaip Sofi Užribyje. - Ar gyvas mano sūnus?

- Taip. Ketinu tau jį sugrąžinti.

Jo žvilgsnis sustoja prie gydytojo stalo, kuris "pasivaikščiojo" po kabinetą ir dabar stovi su išvirtusiais stalčiais. Viename jų Džekas mato kažką įdomaus ir skuba prie stalo. Kairėje pusėje viršutiniame stalčiuje guli kasetinis magnetofonas ir rudas vyniojamas popierius. Iš pradžių jis paima popierių. Ant jo užrašytos tos pačios šokinėjančios raidės, kurias jis jau matė užeigoje "Užkąskime Pas Edą" ir prie savo namo prieangio:

Perduoti DŽUDEI MARŠAL,
dar žinomai kaip SOFI

Viršutiniame kampe tarsi pašto ženkliukai, bet Sojeriui nėra reikalo juos tyrinėti. Jis ir taip žino, kad tai iš cukraus paketų iškirpti bei priklijuoti paveikslėliai. O juos priklijavo pavojingas senis, vardu Čarlzas Bernsaidas. Žvejo asmenybė, kaip ir sakė Spidis, neturi daugiau lemia-

mos reikšmės. Ne tiek svarbi ir jo gyvenamoji vieta, nes Džekas įsitikinęs, kad šitas žmogus gali lengvai persikelti iš vienos vietos į kitą.

"Bet jis negali pasiimti durų. Durų į degančias žemes, pas misterį Manšaną, pas Tajų. Jei Uostytojas su savo vaikinais surado duris..."

Džekas numeta į stalčių popierių, išima iš magnetofono kasetę, įsikiša į kišenę ir eina link durų.

- Džekai.

Jis žiūri į Džudę. Aplinkui kaukia gaisro signalizacijos sirenos, rėkauja ir beprotiškai kvatoja pacientai, sutrikę blaškosi po ligoninės patalpas darbuotojai. O mėlynose šviesiose Džudės akyse Džekas mato kitą pasaulį... su jo švelniais aromatais bei nepažįstamais žvaigždynais.

- Ten nuostabu, tiesa? Visai taip kaip mano svajonėse?

- Taip, ten nuostabu. Ir tu nuostabi. Laikykis, gerai?

Koridoriuje Džeko laukia nemalonus reginys. Etanas Evansas, tas pats jaunuolis, kurį kadaise sekmadieninėje mokykloje mokė Vanda Kinderling, sugriebęs už pečių visai praradusią orientaciją senutę purto it kriaušę. Žili moteriškės plaukai mataruoja.

- Užsičiaupk! - šaukia jis ant moters. - Nutilk, sena durna karve! Ir niekur tu neisi. Varyk į savo suknistą palatą!

Šypsena jaunuolio lūpose įtikinamai rodo, jog netgi tokiu momentu, kai pasaulis verčiasi aukštyn kojom, misteris Evansas mėgaujasi teise vadovauti bei galimybe skaudinti silpnesnius. Džekas įniršta. Labiausiai jį įsiutina, kad senutės veide tik išgąstis, bejėgiškumas ir jokio suvokimo apie tai, kas čia vyksta. Jis prisimena berniūkščius, tarp kurių kadaise gyveno "Saulėtuose namuose".

Ir dar įniršis pažadina mintis apie Vilką.

Nesustodamas, net nelėtindamas žingsnių (Žvejo istorijos atomazga jau čia pat, jie jau finišo tiesiojoje, ir Džekas tai žino) jis tvoja jaunuoliui į smilkinį. Tas paleidžia savo spiegiančią auką, skrenda prie sienos, atsitrenkia, slysta žemyn. Akys pilnos nuostabos, plačiai atmerktos.

- Arba tu nesupratai, ko tave mokė sekmadieninėje mokykloje, arba turėjai prastą mokytoją, - iškošia pro dantis Sojeris.

- Jūs... man... smogėte, - šnabžda jaunasis misteri Evansas. Jis jau sėdi ant grindų plačiai išskėstomis kojomis.

- Jei dar smurtausi bent prieš vieną pacientą, aš tave kaip reikalas išgražinsiu, - pažada Sojeris jaunuoliui. Ir bėga laiptais žemyn, nekreipdamas dėmesio į jį palydinčius susižavėjusius pacientų žvilgsnius. Šitiems žmonėms, vilkintiems ligoninės chalatais bei pižamomis, jis atrodo tarsi vizija, apgaubta šviesos aureole, tarsi stebuklas, ryškus bei paslaptingas.

* * *

Po dešimties minučių (Džudė Maršal be niekieno pagalbos jau sugrįžo į savo palatą) sirena nutyla. Ją pakeičia per garsiakalbį skambantis gydytojo Spailgmano balsas. Šito balso turbūt neatpažintų net gydytojo motina. Jį išgirdę, pacientai dar labiau pradeda nerimauti, verkia, šaukia...

- NETIKRAS PAVOJUS! - įtikinėja misteris Spailgmanas tiek pacientus, tiek ir ligoninės personalą. - NĖRA JOKIO GAISRO. VISI SKUBĖKITE Į SAVO AUKŠTO KONFERENCIJŲ SALĘ! KALBA DAKTARAS SPAILGMANAS. KARTOJU, PAVOJUS NETIKRAS!

Koridoriuje pasirodo Vendelas Grinas. Lėtai eina link laiptų, glostydamas smakrą. Mato sėdintį ant grindų jaunąjį Evansą, ištiesia jam pagalbos ranką. Jaunuolis, remdamasis į sieną, pakyla.

- GAISRO NĖRA! KARTOJU, NĖRA GAISRO! PRAŠAU MEDICINOS PERSONALO PALYDĖTI PACIENTUS Į KONFERENCIJŲ SALĘ, ESANČIĄ KIEKVIENAME AUKŠTE!

Vendelas žiūri į mėlynę, puošiančią jaunuolio Evanso smilkinį. Savo ruožtu Evansas žiūri į pamėlynijusį reporterio smakrą.

- Sojeris? - klausia Evansas.

- Sojeris, - patvirtina Grinas.

- Šitas niekšas ir man smogė, - sako jaunuolis.

- Kalės vaikas, užpuolė mane iš nugaros, - pasakoja apie savo susirėmimą su ekspolicininku Vendelas. - Ta Maršal. Jis ją pasiguldė ant grindų, ketino išprievartauti.

Regis, reporterio žodžiai visai nenustebino jaunuolio.

- Reikia kažką daryti, - priduria Vendelas.

- Jūs visiškai teisus.

- Žmonės privalo žinoti. - Vendelo akyse vėl įsižiebia ugnis. Ir žmonės apie tai sužinos. Tai jo, Vendelo Grino, darbas, jo pareiga! Jis viską papasakos!

- Taip, - linkteli Evansas. Jis ne žurnalistas, negali paskelbti apie tai visiems, bet yra vienas žmogus, kuriam jis būtinai papasakos apie įvykį. Tai moteris. Ji vieniša, reikalinga paguodos. Liko viena ant savo Alyvų kalno. Ji apsidžiaugs sužinojusi, koks siaubūnas yra tas Džekas Sojeris.

- Negalima šito leisti. Tokie poelgiai turi susilaukti atpildo! - sušunka Vendelas.

- Negalima, - pritaria Evansas. - Jokiu būdu!

Vos spėja Džekas išvažiuoti iš ligoninės, kai suskamba jo mobilusis. Jis ketina sustoti ir atsakyti į skambutį, bet už nugaros pasigirsta artėjančių gaisrinių sirenos. Jis ryžtasi kalbėtis vairuodamas. Kol dar gaisrinės neatsistojo skersi kelio.

- Sojeris klauso.

- Kur tave velnias nešioja? - riaumoja į ragelį Sent Pjeras. - Mano pirštas jau prilipo prie tavo telefono numerio.

- Aš buvau... - Nėra prasmės tęsti. Tiesa tokia, jog niekas tuo nepatikės. - Turbūt buvau patekęs už ryšio zonos ribų.

- Gerai, apsieikime be paskaitų apie netobulą mobilųjį ryšį. Greitai varyk čia. Surasi mano namus. Neilhauzo plentas. Namo numeris pirmas. Dviejų aukštų namas ant kampo. Ryškiai nudažytas.

- Žinau. Aš rasiu. - Jis spusteli greičio pedalą. - Jau lekiu.

- Kur tu dabar?

- Dar Ardene, bet jau išvažiuoju už jo ribų. Po pusvalandžio būsiu.

- Velnias! - Džekas girdi, kaip Uostytojas trenkia kumščiu į stalą. O gal į sieną.

- Nejaugi nesupranti. Sakau tau - Peliukas miršta. Tie, kurie likome, darome viską, ką tik galime, bet jis miršta. - Sent Pjeras sunkiai kvėpuoja. Regis, jis vos sulaiko ašaras. "Jei Sent Pjero tokia būsena, vadinasi, reikalai išties prasti", - galvoja Džekas. Žiūri į pikapo spidometrą. Rodyklė sukiojasi ties skaičiumi septyniasdešimt. Jis kiek pristabdo. Jei pats prisiplos ant plento, niekam jau negalės padėti.

- Kaip suprasti - tie, kurie liko?

- Nesvarbu. Skubėk, jei nori pasikalbėti su Peliuku. Esu įsitikinęs, jog jis šito nori. Jis vis kartoja tavo vardą... Arba kaukia iš skausmo. Dokas visaip stengiasi jam padėti. Ir mano žmona Lokė taip pat, ir aš, bet mes nesusidorojame.

- Pasakyk jam, tegul laikosi.

- Eik velniop. Pats ir pasakyk.

Ragelyje cypimas. Kažkoks bambėjimas, po to pasigirsta kitoks balsas, nelabai panašus į žmogaus.

- Tu turi paskubėti, privalai suspėti... tas padaras man įkando. Ten viskas dega tarsi apipilta rūgštimi.

- Peliuk, laikykis, - Džeko pirštai, laikantys telefoną, pabalo. - Pasistengsiu kuo greičiau atvažiuoti.

- Stenkis. Kiti jau pamiršo... Ne aš. - Iš jo lūpų pasigirsta krizenimas, nuo kurio Džeką nupurto. Juokas iš kapo... Ne kitaip. - Man suleido atminties serumą. Aš viską prisimenu.

Vėl girgždėjimas, telefonas kažkam perduodamas, pasigirsta moteriškas balsas. Sojeris supranta, jog tai Lokė.

- Privalai paskubėti. Pats įtraukei vyrus į šitą mėšlą. Negalima leisti, kad visos pastangos nueitų perniek.

Telefonas išsijungia. Džekas numeta jį ant sėdynės ir nusprendžia, jog septyniasdešimt mylių per valanda - ne toks jau didelis greitis.

Po kelių minučių, kurios jam pasirodė be galo ilgos, jis jau mato ir savo, ir Henrio namus.

Henris.

Džekas pirštais paliečia kišenę, į kurią įsidėjo kasetę, paimtą iš gydytojo Spailgmano kabineto. Ne taip skubu, galima bus ir vėliau perduoti ją Henriui. Tuo labiau jog Poteris pasakė, kad Žvejo pokalbio su policija įrašas ir Džudei atsiųsta kasetė nėra taip svarbu. Dabar reikia skubėti pas Sent Pjerą. Traukinys su vieninteliu keleiviu, Peliuku, netrukus pajudės... iš stoties.

Nors...

- Aš dėl jo nerimauju, - sako pats sau Sojeris. - Net aklas mato, kaip aš nerimauju dėl Henrio.

Henris ne vienintelis, dėl ko Džekas jaudinasi. Jis nujaučia, kad nemalonumai laukia visų jo bičiulių bei pažįstamų Frenč Lendinge - nuo Deilo Hilbertsono ir Fredo Maršalo iki senio Makėjaus, valančio batus prie viešosios bibliotekos ir taip užsidirbančio pragyvenimui, bei Ardžio Vokerio, mažos parduotuvės ant upės kranto savininko. Jie visi pažeidžiami... tarsi stikliniai. Jei Žvejys kaip reikiant treptelės koja, jie nukris ant žemės ir suduš. Tik, suprantama, Žvejys čia ne pats svarbiausias.

"Tai nusikaltimo tyrimas, - primena pats sau Sojeris. - Nesvarbu, kad jį tenka tirti ne tik šitame pasaulyje, bet ir Teritorijose, tai vis tiek tiktai tyrimas. Ir, beje, ne pirmas."

Gal ir taip, bet dažniausiai, vos nutvėrus siūlo galą, tas pojūtis išnykdavo. Šį sykį viskas daug blogiau. Ir jis žino kodėl. Už Žvejo nugaros šmėsčioja misterio Manšano šešėlis... nemirtingojo skauto iš kito pasaulio, ieškančio talentų. Ir jis dar ne paskutinis šioje virtinėje. Jis irgi meta šešėlį. Raudoną.

- Abala, - veblena Džekas. - Abala dun, misteris Manšanas ir varnas Gorgas - trys seni draugai, esantys tenai, kur visada viešpatauja naktis. Kažkodėl jis prisimena Vėplį bei Dailidę iš "Alisos". Ką ten jie pasiimdavo, eidami pasivaikščioti mėnesienoje? Moliuskus? Midijas? Jis negali prisiminti. Mintyse skamba tik kadaise motinos ištarta frazė: "Atėjo metas, - pasakė Vėplys, - apie daug ką pasikalbėti."

Abala turbūt savo buveinėje rūmuose (ta jo dalis, kuri neįkalinta kameroje Tamsiojo Bokšto viršūnėje, apie kurį užsiminė Spidis), o misteris Manšanas ir Žvejys gali būti bet kur. Ar jie žino, jog Sojeris ketina sugriauti jų planus. Suprantama. Šiandien tai žino visi. Ar jie pamėgins sustabdyti Sojerį, nukreipdami smūgį į kurį nors iš jo draugų? Taip, žinoma. Dabar, kai Džekas suformulavo, sudėliojo savo mintis, jis vėl jaučia nemalonias vibracijas, sklindančias iš pietvakarių, kurias juto, kai pirmą kartą persikėlė į kitą pasaulį, būdamas jau suaugęs. Kai kelias pasuka į pietryčius, vibracijos dingsta. Vėl pasuka į pietvakarius - ir vėl vibracijos su nemaloniais galvos skausmais.

"Tu jauti Juodąjį namą, tik tai visai ne namas, tai kirminų lizdas, įsi-

veisęs egzistavimo obuolyje ir nuo jo veda takelis iki pat degančių žemių. Tai durys. Galbūt iki šio ryto jos buvo tik truputį pravertos, bet po to, kai pasirodė Uostytojas su savo draugais, jos plačiau atsivėrė ir iš jų pasklido dvokas. Tajų būtina sugrąžinti. Be abejo. Bet ir duris reikia uždaryti. Visiems laikams. Nes tik vienas Dievas žino, kokie padarai pro jas patenka į mūsų pasaulį."

Džekas staigiai pasuka į Tamarako plentą. Padangos priešinasi, sucypia. Saugos diržas prispaudžia jį prie sėdynės, akimirką atrodo, jog pikapas apsivers. Bet jis atsilaiko ir toliau dumia link Norvilio plento. Peliukas neilgai temps, bet ir Henrio negalima palikti vieno. Kol viskas stos į savo vėžes, Džekas neketina paleisti Henrio toliau nuo savęs.

Galbūt viskas būtų gerai pasibaigę, bet Henrio namuose nebuvo. Išgirdusi Džeko skambutį, į priebutį išėjo Elvena Morton su skuduru rankoje. Ji valė dulkes.

- Išvažiavo į radijo stotį, šiandien reklamos diena, - sako Elvena. - Pati jį tenai nuvežiau. Nežinau, kodėl jis negali įrašyti reklaminio teksto studijoje. Jis kažką aiškino apie garso efektus. Keista, kad jis tau nepasakė.

Žinoma, sakė. Viską pasakė, netgi paaiškino, jog misis Morton jį nuveš. Bet po to pokalbio Džekui tiek visko nutiko: jis susitiko vaikystės draugą, įsimylėjo Džudės Maršal Antrininkę, sužinojo, kokia jo misija šitame pasaulyje, kokią užduotį jis turi atlikti... Sojeris sugniaužia kumštį, kaukšteli sau į kaktą, tiesiai į tarpuragį. Be reikalo. Gyvenimo verpete įvykiai taip greitai sukasi, kad kartais imi žmogus ir ką nors pamiršti.

Misis Morton sunerimusi žiūri į jį.

- Ar važiuosite jo pasiimti, misis Morton?

- Ne. Po laidos jis žadėjo užsukti į barą su kažkokiu vaikinu iš ESPN*. Henris sakė, jog tas vaikinas jį parveš namo. - Ir jau pašnibždomis ištaria: - Henris nieko nesakė, bet, manau, Džordžo Retbano laukia didžiulė sėkmė.

Henrio programa taps tarptautine? Džeko tai nestebina, tačiau nėra kada džiaugtis bičiulio sėkme. Jis ištiesia misis Morton kasetę... tik todėl, kad nebūtų visai veltui sugaištas laikas.

- Palikite matomoje viet...

Ir nutyla, pamatęs misis Morton akyse blykčiojant linksmas kibirkštėles. Jis vos neliepė palikti kasetę matomoje vietoje. Dar viena klaida. Kažkas ne taip mūsų detektyvui...

- Padėsiu ją studijoje ant pulto, - pažada moteris. - Ten Henris ją ras. Džekai, tai turbūt ne mano reikalas, bet tu prastai atrodai. Išblyš-

* ESPN - vienas įtakingiausių televizijos bei radijo kanalų.

kęs, regis, suliesėjai kokia dešimčia svarų. Ir dar... - Ji sutrinka. - Batai apauti ne ant tos kojos.

Tikrai, taip ir yra. Jis čia pat persiauna.

- Pastarosios keturiasdešimt aštuonios valandos buvo labai sunkios, bet aš laikausi, misis Elvena.

- Tai dėl Žvejo?

Jis linkteli:

- Turiu važiuoti. Laikas nelaukia. - Jis pasisuka link automobilio, vėl atsisuka į misis Morton. - Palikite jam pranešimą, gerai? Paprašykite, kad grįžęs paskambintų man į mobilųjį. - Viena mintis lipa ant kitos. Jis parodo į kasetę moters rankoje. - Jūs jos nesiklausykite, gerai?

Moteris lieka šokiruota:

- Niekada to nepadaryčiau. Tai tas pat, kaip atplėšti ir perskaityti svetimą laišką!

Džekas linkteli, nusišypso:

- Gerai.

- Kasetėje jis? Žvejys?

- Taip. Jis.

"Ir tie, kurie dar blogesni už jį, - pagalvoja Sojeris. - Kur kas blogesni."

Jis skuba prie automobilio.

Po dvidešimties minučių Džeko Sojerio automobilis jau prie Uostytojo namų. Pats Neilhauzo kelias ir nešvarios aplinkinės gatvelės tarsi sustingo tingioje vidudienio saulėje. Sarginis šuo (tas pats, kurį praėjusį vakarą mes matėme prie "Nelsono" viešbučio), šlubčiodamas perbėga per gatvę. Daugiau nieko gyvo bei judančio nesimato. Staiga Džekas mato, kaip Vėplys ir Dailidė žygiuoja rytine Misisipės pakrante, o jiems iš paskos seka paveikti hipnozės Neilhauzo plento gyventojai. Eina prie laužo, o virš laužo - katilas.

Jis tris kartus giliai įkvepia, mėgindamas susitvardyti. Artėjant prie miesto, netoli keliuko į "Užkąskime pas Edą", nemalonus dūzgimas galvoje pasiekė maksimumą. Vienu metu Džekas net būgštavo, jog netyčia paleis vairą iš rankų ir nuvažiuos kur nors į griovį, todėl sumažino greitį iki keturiasdešimties mylių per valandą. Bet po to ūžimas kiek aprimo. Sojeris nematė skydo su užrašu "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA", esančio prie keliuko, sukančio link Juodojo namo, bet tiesiog pajuto jį pravažiavęs. Tik klausimas, ar jis galės praeiti šituo keliuku, ir jo galva neplyš, vos tik žengus pirmą žingsnį.

- Negalvok apie tai, - įtikinėja jis save. - Dabar ne laikas.

Jis išlipa iš automobilio, eina šaligatviu. Mato ant šaligatvio kreida išbraižytas, jau apsitrynusias "klases" ir apeina jas, suvokdamas, jog tai

vienas iš nedaugelio įrodymų, kad čia neseniai vaikščiojo bei žaidė maža mergaitė Emė Sent Pjer... Priebučio laipteliai girgžda po kojomis. Džekui baisiai norisi gerti. "Turbūt ką nors nudėčiau už stiklinę vandens..."

Durys atsidaro, ant laiptų kaip kulka iššoka Sent Pjeras:

- Šventas Dieve, maniau, tu niekada nepasirodysi!

Žiūrėdamas į Uostytojo akis, Džekas suvokia niekada negalėsiantis prisipažinti šitam žmogui, jog galėjo surasti Juodąjį namą ir be Peliuko pagalbos. Sugrįžus iš Teritorijų, jo galva - tarsi į Juodąjį namą nukreiptas radaras... Nepasakys net tada, jei iki gyvenimo pabaigos jie liks geriausiais draugais, tarp kurių nėra jokių paslapčių. Sent Pjeras apimtas sielvarto, ir jam nereikia žinoti, kad jo bičiulio agonija bereikalinga.

- Ar jis dar gyvas?

- Per plauką nuo mirties. Su juo Dokas, aš ir Lokė. Sonis su Kaizeriu išsigandę pabėgo. Užeik, greičiau. - Ir pagriebęs Džeką už pečių, įstumia jį į vidų.

23 skyrius

- Dar po vieną! - sako vaikinas iš ESPN radijo stoties.

Skamba ne kaip pasiūlymas, o daugiau kaip įsakymas. Ir nors Henris nemato savo pašnekovo, jis žino, kad šitas žmogus niekada nesportavo. Nuo jo sklinda riebalinis tvaikas, liudijantis, jog žmogui sunku būtų net pašokti aukštyn. Ir tai, kad jis dirba sporto kanale, turbūt kompensacija, leidžianti numalšinti vaikystės prisiminimus, kai buvo perkami drabužiai storulių skyriuje, kai teko kęsti bendraamžių patyčias.

Jo pavardė Penimanas.

- Kaip ir Litlo Ričardo, - pasakė jis, kai jiedu susitiko radijo stotyje. - Žinomas praėjusio amžiaus šeštojo dešimtmečio rokenrolo muzikantas, Ričardas Veinas Penimanas. Gal prisimenate tokį?

- Miglotai, - atsakė Henris, - nors jo kolekcijoje yra beveik visi šio muzikanto išleisti singlai. - Turbūt tai vienas iš šiuolaikinės muzikos pradininkų?

Penimanas nusikvatojo, ir Henris pamatė tame savo galimą ateitį. Tik ar tokios ateities jis tikėjosi?

- Dar po vieną! - pakartoja Penimanas. Jiedu sėdi viešbučio "Ąžuolas" bare. - Dar po vieną, kad sutvirtintume sutartį!

Bet jie dar dėl nieko nesusitarė, ir Henris nėra įsitikinęs, ar nori dėl kažko su šituo žmogumi tartis. Džordžui Retbanui pereiti į ESPN radijo kanalą - viliojanti idėja, techniškai tarsi ir nėra jokių kliūčių, jo laida nušvies centrinės bei šiaurinės šalies dalies sporto įvykius, bet...

Kas, bet?

Jam dar nespėjus suformuluoti atsakymo, Henrio šnerves pasiekia

pažįstamas kvapas: kvepalai "Mano nuodėmė", kuriuos ypatingais vakarais naudodavo jo žmona Rada. Tai būdavo jos ženklas. Balandėlė, taip jis vadindavo žmoną tais vakarais, kai kambaryje viešpataudavo tamsa, ir juodu juto tik tų kvepalų aromatą... vienas kito odą bei kūnus.

Balandėlė.

- Manau, šiandien man pakaks, - sako Henris. - Jau eisiu. Turiu dar padirbėti. Aš rimtai apsvarstysiu jūsų pasiūlymą.

- Ne, ne, ne, - prieštarauja Penimanas, ir pagal oro virpesius Henris supranta, kad jis mosuoja pirštu jam prieš nosį. Henriui staiga kyla klausimas, kaip sureaguotų šitas džentelmenas, jei dabar jis pasilenktų bei nukąstų dalį jo piršto, šitaip pademonstruodamas Kaulio valstijos svetingumą. Pasinaudotų Žvejo maniera bendrauti. Ar labai garsiai suriktų šitas Penimanas?

- Argi jūs galite išeiti be manęs, - tęsia misteris Aš-Storulis-Bet-Tai-Dar-Nieko-Nereiškia. - Juk esu jūsų vairuotojas. - Jis jau knapso prie ketvirto stikliuko, todėl liežuvis pinasi.

"Drauguži mano, - galvoja Henris, - jau greičiau įsikišiu sau į subinę skėtį, nei sėsiu į automobilį, kurį tu vairuosi."

- Tarp kitko, galiu, - atsako jam Henris. Cha! Šiandien barmenui Nikui Everiui tikra šventė: storulis davė jam penkis "žalius", kad jis perjungtų kanalą, o neregys irgi davė penkis, kad iškviestų taksi... kol storulis sėdėjo tualete.

- Kas?

- Aš pasakiau, kad galiu. Barmene?

- Vairuotojas jūsų laukia, sere, - atsako jaunuolis. - Jau prieš porą minučių atvažiavo.

Sugirgžda kėdė - Penimanas pasisuka. Henris net nematydamas jaučia, kaip storulis susiraukia, pamatęs taksi.

- Paklausykite, Henri, - sako jis. - Manau, jūs kažko nesuprantate. Žinoma, yra sporto reportažų žvaigždės, kurių honorarai skaičiuojami šešiaženkliais skaičiais, tačiau jūs ne iš tų. Dabar jums į ten durys uždarytos. Bet aš nepakeičiamas durininkas. Vadinasi, jei sakau, kad mudviem reikia išgerti, tai...

- Barmene, - kreipiasi Henris ir purto galvą. - Negaliu jūsų taip vadinti. Kuo jūs vardu?

- Nikas Everis, sere.

- Kas dar yra bare?

Jaunuolis dairosi. Vienoje kabinoje du vyriškiai gurkšnoja alų, gale koridoriaus budintis kalbasi su kažkuo telefonu. Prie baro - nieko, išskyrus šiuodu vyriškius: vienas pasitempęs, šaltakraujiškas ir aklas, kitas - storas, prakaituotas, regis, pasirengęs sprogti bei nuleisti garą.

- Nieko nėra, sere.

- Netoliese nėra jokios damos?

- Ne.

- Paklausykite, - sako Penimanas, ir Henriui atrodo, jog niekada neteko sutikti žmogaus labiau nepanašaus į roko muzikantą Penimaną. Nors ir bendrapavardžiai. - Mes turime ką aptarti. Nebent norite pasakyti, jog mano pasiūlymas jūsų nedomina.

Henris jaučia, jog Penimanui tai atrodo neįmanomas dalykas.

- Nikai, ar jūs nejaučiate kvepalų aromato? Lengvi tokie, senamadiški, panašūs į "Mano nuodėmę"?

Putli ranka nusileidžia Henriui ant peties. Tarsi šildyklė su karštu vandeniu.

- Nuodėmė ta, kad jūs atsisakote dar po vieną išgerti su manim. Ir aklas mato...

- Patarčiau jums nuimti ranką, - sako Everis, ir turbūt storulio ausis skiria niuansus, nes ranka tuojau pat palieka Henrio petį.

Bet čia pat jau kita šalta ranka paliečia Henrio kaklą ir dingsta. Jis giliai įkvepia. Vėl pajunta kvepalų aromatą.

- Jūs nejaučiate kvepalų aromato? - Henrio balse maldavimas. Rankos prisilietimą prie kaklo jis dar galėtų palaikyti jutimine haliucinacija, bet dėl kvapo... Nosis jo niekada neapgaudavo.

Iki šios akimirkos.

- Atleiskite, - sako barmenas. - Aš jaučiu alaus kvapą, džino, arachisų, skutimosi losjono...

Henris linkteli. Jis pakyla. Jo tamsūs akiniai atspindi lempų šviesas.

- Man regis, jūs dar norite išgerti, mano drauge. - Storulio balse nuskamba mandagus grasinimas. - Po paskutinę. Atšvęskime mūsų sandorį ir aš parvešiu jus namo savo automobiliu.

Henris jaučia žmonos kvepalus. Jis tuo įsitikinęs. Ir kaklą palietė žmonos ranka. Tik jos. Bet netikėtai jo mintys persijungia... jis prisimena Rozeną Morisą, siūliusį jam pasiklausyti dainos "Kur išeina mūsų meilė", aranžuotos "Purvinos spermos". O po to Henris galėtų tą dainą leisti Viskonsino žiurkės laidoje... Apgraužtuose Moriso naguose kur kas daugiau taktiškumo, negu jo turi šitas storulis.

Jis uždeda ranką ant Penimano peties. Šypsosi jam į veidą. Nors veido nemato, bet jaučia, kaip po jo delnu atsipalaiduoja raumenys. Penimanas nusprendė, kad viskas bus taip, kaip jis nori.

- Jūs paimkite mano bokalą, - pabrėžtinai mandagiai ištaria Henris. - Ir drauge su savuoju susikiškite į savo storą subinę. O jei norite, kad jie iš ten neiškristų, prispauskite savo pimpalo galu.

Po to jis apsisuka ir greitu žingsniu pasuka durų link, dėl viso pikto atkišęs į priekį ranką. Barmenas Nikas ploja delnais, tačiau Henriui jau nerūpi nei jis, nei Penimanas. Jo mintis užvaldo paslaptingas "Mano

nuodėmės" aromatas. Išėjus į lauką, aromatas kiek silpsta, bet... argi ne atodūsį jis girdi prie kairiosios ausies? Pažįstamą, tą patį, kokį kartais girdėdavo po jųdviejų su žmona meilės žaidimų. Jo Rada? Jo Balandėlė?

- Ei, taksi, - šaukia jis nuo šaligatvio.

- Tu ką, bičiuli, aklas?

- Kaip šikšnosparnis, - atsako Henris ir eina tenai, iš kur sklinda balsas... Parvažiuos namo, įsipils arbatos, užkels kojas ant stalo ir paklausys tą prakeiktą pokalbio 911 linija įrašą. Gal iš čia ir tas neįprastas irzlumas? Juk laukia nemalonus vakaras - sėdėti tamsoje bei klausytis žmogėdros, vaikų žudiko balso. Turbūt... Jis juk neturi priežasčių bijoti Balandėlės. Argi ne? Jei ji nuspręstų sugrįžti ir persekioti Henrį, darytų tai su meile.

Juk taip?

"Taip", - nusprendžia jis ir įsitaiso ant keleivio sėdynės.

- Kur važiuosime, drauguži?

- Norvilio plentas, - atsako Henris. - Baltas namas mėlynais kampais, kiek atokiau nuo kelio. Nuo tilto iškart jį pastebėsite.

Henris atsilošia sėdynėje, pasuka galvą į atvirą langą. Šiandien Frenč Lendingas jam atrodo kažkoks... išsigandęs. Tarsi būtų slydęs, slydęs ir sutingęs ant paties bedugnės krašto, žinodamas, jog dar colis... - ir nugarmės žemyn.

"Pasakyk, kad ji sugrįžo. Pasakyk. Jei sugrįžo su meile, kodėl mane apima nemalonus jausmas, kai pajuntu jos kvepalų aromatą? Kodėl juo šlykščiuosi? Ir kodėl jos prisilietimas buvo nemalonus? O ranka tokia šalta?"

Atėjus iš lauko, Uostytojo svetainėje atrodo taip tamsu, jog Džekas iš pradžių nieko nemato. Po to akys apsipranta, ir jis suvokia kodėl: langai bei durys uždengti storomis antklodėmis.

- Jis negali žiūrėti į šviesą, - tyliai sako Sent Pjeras. Jo balsas nepasiekia prie sienos stovinčios sofos, ant kurios guli vyriškis. Kitas vyriškis klūpo prie sofos.

- Gal jį apkandžiojo pasiutęs šuo? - klausia Džekas, nors pats netiki savo žodžiais.

Uostytojas ryžtingai purto galvą:

- Tai ne fizinė reakcija, Dokas teigia, jog psichologinė. Kai jį paliečia šviesa, oda pradeda retėti. Ar ką nors panašaus esi girdėjęs?

- Ne. - Ir dar Džekui niekada neteko uosti tokio kvapo, koks dabar tvyrojo kambaryje. Veikia net du ventiliatoriai, jaučiasi judantis oras, bet svetainėje baisus dvokas. Pūvančios mėsos, kraujo, šlapimo, fekalijų - viskas sumišę... jis vos tvardosi neapsivėmęs ir mato, jog Uostytojas žiūri į jį su užuojauta.

- Žinau, tai baisus kvapas, bet tu netrukus priprasi prie jo. Kaip priprantama prie kvapo zoologijos sode.

Atsidaro durys, ir iš gretimo kambario į svetainę eina miniatiūrinė moteris. Jos šviesūs plaukai iki pat pečių. Rankose ji laiko dubenį. Peliukas iškart riksmu reaguoja į pro duris patekusią šviesą. Šaukia baisiai, ir nuo jo kaktos kyla kažkas panašaus į garus ar dūmus.

- Laikykis, Peliuk, - sako šalia sofos klūpantis Dokas.

Moteris irgi atsiklaupia šalia. Dokas paima iš dubens skudurėlį, kiek nugręžia bei deda Peliukui ant kaktos. Tas dejuoja, visas jo kūnas dreba. Vanduo teka skruostais į barzdą. Barzda pastebimai išretėjusi.

Džekas eina arčiau sofos, tikindamas save, jog netrukus pripras prie nemalonaus kvapo.

Svetainėje stovi muzikinis centras, dvi didžiulės kolonėlės, bet televizoriaus nesimato. Pasieniais stelažai su knygomis, todėl svetainė atrodo mažesnė. Knygos daugiausiai religinės bei filosofinės. Jis atkreipia dėmesį į Dekarto kūrinius, K. S. Liuiso, Stiveno Eiverio... tačiau yra ir beletristikos; knygų apie alaus gamybą; vienoje lentynoje guli Alberto Goldmano knyga apie Elvį Preslį. Reikia pripažinti, jog tai ne pati geriausia knyga apie jį. Džeko žvilgsnis sustoja ties mergaitės fotografija. Akinama šypsena, kuokštas rudų plaukų, strazdanos... Sojerį apima pyktis, širdį sugelia skausmas. Turbūt tikrai ant kortos pastatytas viso pasaulio likimas, bet jam pirmiausia reikia sustabdyti tą prakeiktą įsisiautėjusį senį. Negalima šito pamiršti.

Lokė pasitraukia į šalį, praleisdama Džeką arčiau. Ji vis dar klupo ir laiko rankose dubenį. Džekas mato jame dar du drėgnus skudurus ir kelis ledo gabaliukus. Jam dar labiau norisi gerti. Paima vieną ledo gabaliuką ir susikiša į burną. Po to žiūri į Peliuką.

Šis iki kaklo uždengtas languotu pledu. Veidas baltas. Akys užmerktos. Lūpos prasižiojusios, kyšo balti dantys.

- Jis... - ištaria Džekas, ir Peliukas atsimerkia. Sojeris pamiršta, ko ketino paklausti. Akių baltymai aplink žalsvai rudas raineles pasidarė kruvinai raudoni, tarsi Peliukas žiūrėtų į kraupų radioaktyvų saulėtekį. Pro akių kampučius iš vidaus teka juodi pūliai.

- "Filosofinė transformacija" - tai knyga, nagrinėjanti aktualiausias dialektikos problemas, ramiai nuskamba ligonio balsas. - Tas pačias problemas gvildena ir Makiavelis.

- Peliuk, tai Džekas Sojeris. - Raudonai žaliai rudos akys nerodo jokių atpažinimo požymių. Užtat pūlingi kirminai akių kampučiuose juda, tarsi būtų gyvi ir klausytųsi.

- Tai Holivudas. *Faras*. Pameni? - sako Sent Pjeras.

Viena Peliuko ranka guli ant languoto pledo. Džekas paima ją ir nustemba, kaip tvirtai Peliukas suspaudžia jo pirštus. Oda karšta. Įkaitusi.

Tarsi ką tik iš krosnies ištraukta bandelė. Ligonis garsiai atsidūsta, paskleisdamas baisų kvapą - pūvančios mėsos, nuvytusių gėlių... "Jis pūva gyvas, - galvoja Sojeris. - Iš vidaus. Jėzau Kristau, padėk man tai įveikti."

Gelbsti prisiminimai apie Sofi. Džekas ima galvoti apie jos tyras, mėlynas, nuostabias akis...

- Klausyk, - sako Peliukas.

- Aš klausau.

Regis, Peliukas kaupiasi, telkia jėgas. Po pledu kūnas trūkčioja. Kažkur tiksi laikrodis. Už lango loja šuo. Misisipės upėje tūtuoja laivas. Eliminavus visus šiuos garsus, lieka kraupi tyla. Džekas prisimena tik vieną tokią sudėtingą situaciją savo gyvenime: jis Beverli Hilso ligoninėje, kur ilgai ir sunkiai merdi jo motina... Kažkur berniukas Tajus Maršalas laukia, kol bus išgelbėtas. Tikisi. Kažkur iš peties darbuojasi Griovėjai, norėdami sunaikinti ašį, ant kurios sukasi visas pasaulis. Ir šita maža erdvė su silpna ventiliacija bei dusinančiu kvapu.

Peliuko akys užsimerkia, vėl atsimerkia. Fokusuojasi į naujai atvykusį veidą, ir Džekas staiga suvokia netrukus išgirsiąs didžiąją tiesą. Ledų kubelio burnoje nebeliko: gal sučiulpė, o gal net nepajutęs prarijo. Paimti antro nedrįsta.

- Rėžk, ką ketinai pasakyti, - ragina Dokas. - Po to suleisiu tau vaistų. Gal pavyks kiek pamiegoti?

Peliukas, regis, jo negirdi.

- Nepirk pačių brangiausių įrenginių, - ištaria jis, vėl paskleisdamas aplink save dvokiančių dūmų debesį.

- Ne?..

- Daugelis žmonių po metų ar dviejų nustos gaminti alų. Tai ne diletantams...

Džekas žiūri į Uostytoją. Tas nusigręžia.

- Jis tai atgauna sąmonę, tai vėl praranda. Pakentėk, palauk truputį.

Peliuko pirštai dar stipriau spaudžia Sojerio ranką, po to kiek atleidžia.

- Paimk didžiulį katilą, - sako Peliukas. Jo akys išsprogusios, raudoni šešėliai tai atsiranda, tai vėl išnyksta, tarsi skraidydami akių baltymo landšaftu. Ir Džekas suvokia: "Tai Raudonojo Karaliaus šešėlis. Peliuko viena koja jau jo rūmuose." - Fermentacijai geriau tinka plastikiniai... jie lengvesni... Aš visas degu. Viešpatie! Uostytojau, aš visas degu!

- Velniop, suleisiu jam vaistus dabar. - Dokas paima įrankius.

Sent Pjeras sulaiko jo ranką: - Dar anksti.

Kruvinos ašaros pasirodo ligonio akyse. Juodi kirminai tarsi išskleidžia čiuptuvus ir tiesia juos prie raudonų lašų.

- Fermentacijos vožtuvas, - šnabžda Peliukas. - Tomas Mertonas -

mėšlas. Neklausyk tų, kas teigia, jog taip nėra. Nė vienos vertingos minties. Reikia mažinti spaudimą ir kad dulkių nepraleistų... Džeris Garsija - irgi ne Dievas. Taip pat ir Kurtas Kobainas... Aromatas kvepalų, kurį jis jaučia... tai ne jo mirusios žmonos. Raudonasis Karalius juo domisi. Gorgas-tenas-abala. Opopanaksas mirė, tegyvuoja opopanaksas.

Džekas pasilenkia žemiau, pasineria į dvokiantį Peliuko kvėpavimą:

- Kas jaučia kvepalų aromatą? Ką nusižiūrėjo Raudonasis Karalius?

- Beprotis, blogas Karalius. Niūrus ir liūdnas. Ding, ding, ring... visi šlovina Karalių.

- Ką tokį pasirinko savo auka Karalius? - Džekas nežino, apie ką jis kalba, bet jaučia, jog tai svarbu. Kažkas visai neseniai kalbėjo panašius žodžius. Kas? Deilas? Tenzė? O gal, Dieve sergėk, Vendelas Grinas?

Peliukas nusisuka, įsiremia veidu į petį ir vemia. Lokė šaukia. Vėmalai geltoni tarsi pūliai su juodais taškeliais, panašiais į tuos, kurie susitelkę ligonio akių kampučiuose. Jie gyvi.

Uostytojas atidaro duris, skuba išeiti iš svetainės. Džekas pridengia Peliuką nuo pro duris pasirodžiusios saulės šviesos.

Peliukas pastebimai silpsta.

Džekas pasisuka į Doką:

- Manote, tai pabaiga?

Dokas purto galvą:

- Tiesiog atsijungė. Peliukas taip lengvai nepasiduos. Jei tai blogai baigsis, kaltė teks jums.

Uostytojas sugrįžta su skudurais, užsidėjęs pirštines. Tylėdamas valo vėmalus. Sojeris pastebi, jog vėmalai tarsi rūgštis išgraužė sofos apmušalus.

- Noriu trumpam nuimti pledą, - sako Dokas. Lokė pakyla su dubenėliu rankose, pasitraukia, atsuka į sofą nugarą. Ją purto drebulys.

- Dokai, ar aš turiu tai matyti?

- Manau, turite. Jūs net dabar neįsivaizduojate, kas čia darosi. - Jis nuima pledą. Kažkas juodas lenda iš mirštančio žmogaus panagių. - Prisiminkite, misteri Sojeri, tai įvyko vos prieš porą valandų.

Stovėdama nugara į sofą, Siuzana "Lokė" įsmeigia akis į filosofijos šedevrus ir verkia. Džekas mėgina sulaikyti iš krūtinės besiveržiantį riksmą, tačiau jam nepavyksta.

Henris atsiskaito su taksistu, įeina į namus, giliai įkvepia. Pajunta lengvą, saldų aromatą. Matyt, misis Morton bus priskynusi savo mėgstamų gėlių. Gal jis ir klysta, tačiau apie šmėklas dabar nesinori galvoti. Nuotaika pasitaisė. Malonu pasiųsti velniop tokį pasipūtėlį. Tai tikra šventė, ypač žmogui, turinčiam dvi kreditines korteles, kuriose niekada nesibaigs pinigai, ir grafiną šaltos arbatos šaldytuve.

Henris eina į virtuvę, dėl viso pikto atkišęs į priekį ranką, jei kartais misis Morton ką nors būtų perstačiusi. Namuose ramu, tik tyliai šnabžda kondicionierius, ritmingai ūžia šaldytuvas, girdisi jo žingsniai...

...ir atodūsis.

Meilės atodūsis.

Henris akimirką sustingsta, po to atsargiai atsisuka. Pasisukus veidu į svetainę, salstelėjęs kvapas stiprėja. Ir tai ne gėlių aromatas. Kam save apgaudinėti. Tai "Mano nuodėmė".

- Rada? - pašaukia jis, po to jau tyliau priduria: - Balandėle?

Atsakymo nėra. Žinoma, nėra. Jam haliucinacijos ir nieko daugiau. Juk kartais šitaip būna, ar ne?

Nėra jokių kvapų. Jokių aistringų atodūsių. Tačiau vis tiek jo nepalieka mintis, jog žmona stovėjo svetainėje ir stebėjo jį. Jo Balandėlė sugrįžo iš kapų truputį paviešėti. Galbūt pasiklausyti naujų įrašų...

- Atsipeikėk, - įspėja jis pats save. - Liaukis, idiote.

Įeina į didžiulę virtuvę. Vos peržengęs per slenkstį automatiškai spusteli mygtuką ir iš garsiakalbio pasigirsta misis Morton balsas. Garso sistema puiki, todėl balsas tarsi gyvas, tarsi misis Morton visai šalia.

- Buvo užsukęs Džekas Sojeris ir paliko pasiklausyti antrą kasetę. Na, tu supranti... to blogo žmogaus balsas.

- Teisingai, blogo žmogaus, - sumurma Henris, atidaro šaldytuvo dureles, mėgaujasi šalto oro gūsiu. Ranka nevalingai pasiekia Kingslendo alaus skardinę, vieną iš trijų, buvusių šaldytuve.

- Abi kasetės tavo studijoje, ant pulto. Džekas norėjo, kad paskambintum jam į mobilųjį. Tikiuosi, pasakysi jam, jog būtų atsargus... Ir pats būk atsargus. - Pauzė. - Nepamiršk vakarienės. Ji šaldytuve. Antroje lentynėlėje, kairėje pusėje.

- Tik nereikia manęs mokyti, - šypsosi Henris ir atidaro alaus skardinę. Po to eina prie telefono bei surenka Džeko numerį.

Suskamba Džeko telefonas, gulintis automobilyje ant keleivio sėdynės. Bet kabina tuščia, automobilis stovi prie Uostytojo namų, todėl signalų niekas negirdi.

"Abonentas šiuo metu neatsako. Pabandykite paskambinti vėliau."

Henris padeda ragelį, sugrįžta prie durų, paspaudžia kitą mygtuką. Balsai, kurie praneša laiką ir oro temperatūrą. Tai jo personažai, tačiau Henris nežino, kada kieno balsą išgirs. Šį kartą tai Viskonsino žiurkė.

- Ketvirta valanda dvidešimt dvi minutės po vidurdienio. Lauke temperatūra aštuoniasdešimt du laipsniai! Patalpoje - septyniasdešimt!* Ir kas tau iš to? Valgyk, gerk, vis tiek viskas išeis iš vienos vietos...

* Pagal Farengeito skalę. Pagal Celsijų atitinkamai 28 ir 21 laipsnis.

Teisingai. Henris vėl paspaudžia mygtuką. Nejaugi laikas taip greitai prabėgo? Regis, ką tik buvo vidurdienis. Tikrai. O ar taip seniai jam buvo dvidešimt metų ir jis buvo kupinas energijos?.. Kas...

Atodūsis pasikartoja. Ar tai atodūsis? Jau greičiau kažkas darosi kondicionieriui.

- Ar čia kas nors yra? - klausia Henris. Balsas virpa, ir jis nekenčia savęs už tai. Tai senatvė... - Ar kas nors namuose yra?

Akimirką jis išsigąsta: o jei kas nors atsilieps? Bet, suprantama, niekas neatsiliepia, ir Henris trimis didžiuliais gurkšniais išmaukia pusę skardinės. Nusprendžia eiti į svetainę bei truputį paskaityti. Gal Džekas pats paskambins? Gal alkoholis padės jam nuraminti įsisiautėjusius nervus?

"O gal po penkių minučių pasaulis nustos egzistavęs, - pagalvoja jis. - Ir tada tau neteks klausytis to baisaus balso. Tos prakeiktos kasetės guli studijoje ant pulto tarsi nesprogusios bombos."

Henris lėtai sugrįžta į svetainę, tikindamas save, jog visai nebijo prisiliesti prie mirusios žmonos veido.

Džekas Sojeris nemažai matė savo gyvenime, lankėsi tokiose vietose, kurių kiti net nesapnavo, bet ir jam vaizdas po pledu sukėlė šoką. Tiksliau, šokiravo Peliuko koja... tai, kas iš jos beliko. Kojos forma kažkiek išliko, bet audiniai atsiskyrė nuo kaulų. Odos virto panašia į drebučius substancija, pieno bei riebalų mišiniu. Raumenys taip pat pasikeitė. Koja tarsi perėjo iš kieto būvio į skystą. O tas skystis graužia net sofą, ant kurios guli ligonis. Ir dar kvapas...

Iš šitos dar kiek primenančios koją masės styro pėda, išlikusi visai sveika. Tarsi ji priklausytų kitam žmogui. Džekui darosi bloga, jis palenkia galvą, mėgina nugalėti pykinimą.

Turbūt Sojerį išgelbsti ranka, palietusi jo petį. Tai Sent Pjeras. Gyvybė tarsi paliko jo veidą. Jis atrodo kaip ką tik iš kapo pakilęs motociklininkas, daugelio legendų apie baikerius herojus.

- Matote, - Doko balsas sklinda kažkur iš toli. - Tai ne vėjaraupiai, nors iš pradžių kai kurie požymiai sutapo. Raudonos dėmės jau atsirado ir ant kitos kojos, ant pilvo, ant kiaušų. Taip atrodė oda aplink įkandimo vietą, kai mes jį čia atvežėme. Buvo raudona bei sutinusi. Maniau, kad tai nieko baisaus, įveiksiu vaistais. Tačiau vaistai čia bejėgiai. Tos išskyros ėda sofą, manau, tuojau persimes ir ant grindų. Tai kas gi čia? Esu įsitikinęs, jog tik judu su Peliuku žinote atsakymą.

- Jis žino, kur yra tas namas, - sako Sent Pjeras. - O aš jau nebeprisimenu, nors mes ką tik iš tenai sugrįžome. Dokai, juk tu irgi neprisimeni?

Dokas linkteli:

- Bet Peliukas žino.

- Siuzi, mieloji, atnešk kitą pledą, - kreipiasi Uostytojas į Lokę. - Šitas netrukus visai suirs.

Lokė išeina. Džekas atsistoja. Kojos medinės, bet vis dar laikosi.

- Uždenkite jį. Aš einu į virtuvę. Jei neatsigersiu vandens, mirsiu iš troškulio.

Džekas godžiai geria, kol prisipildo pilnas skrandis, po to kaip arklys raugėja. Kurį laiką stovi, žiūri į kiemą. Tarp kiemą okupavusių piktžolių mato sūpuokles. Jam vėl sugelia širdį, bet jis vis tiek žiūri. Tai priminimas, kodėl jis čia ir ką turi daryti. Ir gerai, kad tas priminimas sukelia skausmą.

Saulė jau leidžiasi link Misisipės. Ji auksinės spalvos. Spigina į akis. Vadinasi, laikas nesustojo, nors jam vienu metu taip atrodė. Bent jau nesustojo už šito dviaukščio namo ribų. Jo neapleidžia mintis, kad be reikalo čia atvažiavo. Kaip ir pas Henrį be naudos užsuko. Sojeris mano, jog misteris Manšanas ir jo bosas abala kvailina jį, vedžioja už nosies, o patys tuo metu tęsia savo juodus darbelius. Ūžesiai galvoje parodys jam, kur yra Juodasis namas, tai kodėl jam dabar nesėdus į pikapą ir nenuvažiavus tenai?

"Kvepalų aromatas, kurį jis jaučia, ne jo mirusios žmonos."

Ką tai reiškia? Kodėl jį taip baugina šitie žodžiai?

Į virtuvės duris beldžia Uostytojas. Džekas net krūpteli iš netikėtumo. Jo žvilgsnis sustoja ties stačiakampio formos medžiagos gabalu, kabančiu virš virtuvinio stalo. Čia vietoje įprastinių žodžių: "VIEŠPATIE, PAŁAIMINK MŪSŲ NAMUS", išsiuvinėta "TEGYVUOJA SUNKUSIS METALAS", o kiek žemiau - "HARLIS-DEVIDSONAS".

- Ateik, - sako Sent Pjeras. - Jis atgavo sąmonę.

Henris stovi ant miško takelio. Gal tai kirtimas? Ir kažkas yra už jo nugaros. Kaskart, kai tik atsisuka pasižiūrėti kas ten toks (šitame sapne jis atgavęs regėjimą), pamato vis daugiau. Tai tarsi vyriškis, labai aukšto ūgio, juodu kostiumu. Virš raudonos apatinės lūpos styro dantys. Ir jis vienakis. Nejaugi tai įmanoma?

Atsisukęs pirmą kartą, Henris matė tik siluetą, šmėkščiojantį tarp medžių. Antrą - jau juodą smokingą ir raudoną dėmę. Gal tai kaklaraištis? Prieš akis persekiotojo buveinė - dvokianti skylė, kuri tik atrodo kaip namas. Šitas namas sukelia Henrio galvoje ūžesius. Miškas iš abiejų kelio pusių dvelkia ne pušų kvapu, o kažkuo saldžiu. Tai "Mano nuodėmės" aromatas.

"Mane vilioja į šitą pseudonamą, - pagalvoja Henris ir jam darosi bjauru. - Nežinau kas tas persekiotojas, bet mane varo kaip medžiotojai elnią."

Jis jau nusprendžia sukti iš kelio, nesvarbu į kurią pusę, ir dumti į

mišką. Tuo labiau kad atgavo regėjimą. Reikia tuo pasinaudoti. Tačiau... po mišką klaidžioja kažkokie padarai. Tamsūs. Ir nuolat keičiasi jų forma. Vieną jam pavyksta iš arčiau pamatyti. Tai milžiniškas šuo su ilgu raudonu liežuviu, lygiai tokiu pat kaip jo šeimininko kaklaraištis. Ir akys išsprogusios.

"Negalima leistis įvaromam į namą, - galvoja Henris. - Turiu pasukti iš kelio, kol jis manęs neatvedė prie namo. Bet kaip?"

Atsakymas toks paprastas, kad jis net nustemba. Tereikia atsibusti. Juk tai tik sapnas. Žinoma...

- Tai sapnas! - surinka Henris ir pasilenkia pirmyn. Jis niekur neina. Sėdi savo krėsle. Užmigo su "Kingslendo" alaus skardine rankoje ir, regis, viskas baigėsi šlapiomis kelnėmis...

Ne, kelnės sausos. Nes nėra jokios alaus skardinės. Jis atsargiai ištiesia ranką ir suranda ją ant stalo. Matyt, padėjo, prieš nugrimzdamas į šitą košmarą.

Bet Henris galėtų lažintis, kad nieko panašaus nedarė. Jis rankose laikė knygą, o skardinė buvo tarp kojų, kad pirštai netrukdomi galėtų liesti įspaustus taškelius ant puslapių. Jam užsnūdus, kažkas paėmė knygą bei alų ir padėjo ant stalo. Kažkas... skleidžiantis "Mano nuodėmės" aromatą.

Aromatas tvyro ore.

- Ne, - garsiai galvoja Henris. - Aš jaučiu gėlių kvapą, šampūno kilimams valyti, kepintų svogūnų, likusį nuo vakar vakaro. Vos juntamas, bet jis liko. Nosis jį užuodžia.

Tikrai. Bet kvepalų aromatas taip pat buvo. Jis dabar dingo, nes išėjo jinai... Bet jinai sugrįš. Ir staiga jis suvokia, jog tikrai nori, kad ji sugrįžtų. Jei iš pradžių kiek ir baiminosi, tai tebuvo nežinomybės baimė, ar ne taip? Jis nenori čia būti vienas, nenori galvoti apie tą košmarišką sapną.

Ir dar tos kasetės.

Privalo paklausyti įrašą. Juk pažadėjo Džekui.

Henris pakyla, eina į svetainę. Šį sykį jį pasveikina Henris Šeikas - klausytojų manymu, linksmas ir šmaikštus vaikinas.

- Sveiki visi, kačiukai bei katytės. Septinta valanda keturiolika minučių, artėja vakaras. Lauke temperatūra septyniasdešimt penki laipsniai, o čia, didžiojoje salėje "Mūsų saldžiosios svajos" - septyniasdešimt. Metas paimti pinigus, nusipirkti medaus ir atsiduoti magijai!

Keturiolika minučių po septintos! Kada taip buvo, kad dienos metu jis išmiegotų beveik tris valandas?

O kada sapnavo, jog atgavo regėjimą? Turbūt to apskritai nebuvo?

Kur tas kelias ar kirtimas? Kas sekė jam iš paskos? Koks ten stovėjo namas?

- Nesvarbu, - sako Henris tuščiai svetainei (žinoma, jei ji tuščia!) - Juk tai tebuvo sapnas. Kasetės kitoje pusėje...

Jis nenori jų klausytis. Bet reikia. Jei tai padės išgelbėti Tailerio Maršalo ar kokio nors kito vaiko gyvybę... būtina paklausyti.

Henris lėtai kiūtina į studiją, kur jo laukia dvi kasetės.

- Alaus danguje nėra, - monotonišku balsu paskelbia Peliukas.

Ant jo skruostų atsiranda nesimpatiškos raudonos dėmės, nosis nusvyra tarsi šalnos pakirstas augalo stiebas.

- Štai kodėl mes alų geriame čia. O kai mes iš čia išeisime... mūsų draugai išgers visą alų.

Tai tęsiasi jau ne vieną valandą: filosofiniai apmąstymai, patarimai pradedančiam aludariui, eilutės iš dainų...

Peliukas nutilo, užsimerkė. Po to vėl prabyla:

- Šimtas alaus butelių ant sienos. Visas šimtas... jei bent vienas nukris...

- Aš turiu eiti, - neištveria Džekas. Jis delsė kiek galėdamas, tikėjosi, jog Peliukas pasakys ką nors svarbaus. Bet jam reikia skubėti, nes kažkur kitoje vietoje jo laukia Tajus Maršalas.

- Palaukite, - sustabdo jį Dokas. Rausiasi savo lagamine, ištraukia švirkštą

- Kas tai?

Dokas žiūri į Sent Pjerą, į Sojerį, liūdnai šypsosi.

- Tai skatinamieji, - atsako jis ir įbeda adatą į Peliuko ranką.

Akimirką nevyksta nieko. Džekas jau vėl nori pasakyti, jog jam metas eiti, tik staiga ligonis atsimerkia. Akys visai raudonos... kraujo spalvos. Tačiau, kai jos atsisuka į Džeką, jis supranta, jog Peliukas mato.

Lokė rėkdama: "Pakaks, pakaks, pakaks..." - išbėga už durų.

- Velnias, - gargaliuoja Peliukas. - Aš ką, atsidūriau subinėj?

Uostytojas švelniai paliečia draugo galvą:

- Taip. Mes tikimės, jog mums padėsi.

- Tik vieną kartą man įkando... ir štai... - raudonos akys atsisuka į Doką. - Vos tave atpažįstu. Sušiktos akys nė velnio nemato.

- Tau prastai, - sako Dokas. - Neketinu meluoti.

- Ne, nieko panašaus, taip lengvai neišeisiu, - atšauna Peliukas. - Duokite man rašymo priemonę. Reikia nupiešti žemėlapį. Greičiau. Nežinau, ką man suleidai, bet šitas šuns šūdas vis tiek stipresnis. Ilgai netversiu. Greičiau!

Sent Pjeras pasilenkia per sofą ir paima nuo lentynos knygą "SEPTYNI ŽMONIŲ, EFEKTYVIAI NAUDOJANČIŲ SAVO LAIKĄ, ĮPROČIAI". Džekas vos tvardosi nesusijuokęs. Uostytojas nuplėšia viršelį, ištiesia Peliukui.

- Pieštuką, - išstena tas. - Greičiau. Viskas yra mano galvoje.

Uostytojas išsitraukia iš vidinės kišenės pieštuką. Peliukas ima jį, mėgina nusišypsoti. Akių kampučiuose juodų gleivių vis daugėja, jos šliaužia per skruostus tarsi drebučiai. Pūliai teka ir iš kaktos. Juodi taškeliai primena Džekui Brailio raštu parašytas Henrio knygas, skirtas akliesiems. Kai Peliukas užsimiršęs prikanda apatinę lūpą, oda tuojau pat sprogsta, į barzdą teka kraujas.

Peliukas kažką piešia.

- Žiūrėk, - sako jis Sojeriui. - Tai Misisipė.

- Taip, - linksi Džekas. Pasilenkęs arčiau, Sojeris dar stipriau jaučia kvapą. Jis tarsi gyvas - mėgina įšliaužti jam į gerklę. Bet Džekas nesitraukia. Jis žino, kokių pastangų reikalauja kiekvienas Peliuko judesys.

- Tai pakrantė... "Nelsonas", taverna "Lakiz", kinoteatras "Edžinkortas", "Grilio baras". Štai Čeizo gatvė pereina į Lailo plentą, po to 35-asis plentas... "Veteranų namai", "Golcas". O viešpatie...

Peliukas pradeda blaškytis po sofą. Atsiveria žaizdos ant veido bei viršutinėje kūno dalyje, teka pūliai, kraujas. Jis šaukia iš skausmo. Ranka be pieštuko pakyla prie veido, liečia...

Staiga Džekas girdi vidinį balsą, tą patį, kurį prieš daugelį metų girdėjo, skubėdamas pas motiną. Jis mano, jog tai Talismano balsas, tos jo dalies, kuri dar išliko kūne bei širdyje.

"Kažkas nenori, kad jis kalbėtų, kad pasakytų, mėgina jį nužudyti, kol dar nepasakė. Galbūt tai ta juoda šlykštynė, turi jį išvaduoti nuo juodų pūlių."

Džekas nevalingai, negalvodamas ištiesia ranką, griebia pirštais juodas gleives ir traukia į save. Iš pradžių ta masė tempiasi tarsi guma, po to jis pajunta, kaip ji raitosi tarp pirštų, tarsi stengiasi įkąsti bei pasprukti. Ir galiausiai triukšmingai atitrūksta nuo Peliuko veido. Džekas surinka, numeta ją ant grindų.

Pūliai mėgina šliaužti po sofa, kol Džekas valosi rankas į marškinius. Dokas pastato ant juodos dėmės savo lagaminą su medikamentais, kitą primina batu Uostytojas. Juodulys sucypia.

- Kas čia per mėšlas? - cypiančiu balsu klausia Dokas. - Kas tai...

- Tai ne iš šio pasaulio, - atsako Džekas. - Tiek to. Pažvelkite į Peliuką!

Raudonas blizgesys iš jo akių dingo. Jos atrodo visai normalios... Peliukas juos mato, turbūt ir skausmas išnyko.

- Dėkoju, - atsidūsta vyriškis. - Norėčiau, kad ištrauktum iš manęs ir visą kitą bjaurastį, bet ji vėl sugrįžta. Įdėmiai klausykis.

- Aš klausau, - linkteli Džekas.

- Tau atrodo, jog tu žinai. Bet tu žinai ne viską, ką reikia žinoti... o, velnias. - Po pledu tarsi kažkas sprogsta. Peliuko veidu teka prakaitas,

sumišęs su juodais nuodais, kurie sunkiasi iš odos porų ir teka į barzdą. Ji jau virto pilka kempine. Akys užvirsta aukštyn, ir Džekas mato vėl jose pasirodžiusį raudoną blizgesį.

- Iš manęs čiulpia gyvybę, - aimanuoja Peliukas. - Niekada nemaniau, kad šitaip baigsis mano gyvenimas. Žiūrėk, Holivude... - Ir jis piešia žemėlapyje nedidelį stačiakampį. - Tai...

- Žinau. Tai "Užkąskime pas Edą", tenai mes radome Irmą, - sako Sojeris.

- Taip, - šnabžda Peliukas. - Dabar žiūrėk... kitoje pusėje. Šuberto ir Geilo gatvės... o vakaruose...

Peliukas veda liniją į šiaurę nuo 35-ojo plento. Iš kiekvienos pusės piešia mažus ratukus. Džekas supranta, jog tai medžiai. O skersai linijos rašo: "PAŠALINIAMS ĮEITI..."

- Taip, - iškvepia Dokas. - Tai ten Juodasis namas.

Peliukas nekreipia į jį dėmesio, sako Džekui:

- Klausyk manęs, *fare*. Klausai?

- Taip.

- Viešpatie, verčiau jau aš tavęs pasiklausyčiau, - išstena jam Peliukas.

Kaip visada darbas Henrį užvaldo, paima į nelaisvę, atitraukia nuo neramių minčių. Nei liūdesys, nei baimė negali konkuruoti su ta didžiule traukos jėga... Sunkiausia įdėti į magnetofoną kasetę. Šiuo momentu jis įsitikinęs, jog jaučia mirusios žmonos kvepalų aromatą netgi studijoje. Be to, Henris mano, kad namuose yra dar kažkas. Tikrai yra. Ir tas kažkas stovi už studijos durų bei stebi jį pro stiklą. Henris neklysta. Mes juk nesiskundžiame regos sutrikimais, puikiai matome. Norėtųsi jam pasakyti, kas stovi už tų durų, patarti, kad užsirakintų studijos duris... Deja, mes galime tik stebėti.

Henris tiesia ranką, ketindamas įjungti magnetofoną, bet po to jo pirštas pasuka kitur ir įjungia garso ryšį.

- Ei, ar čia kas nors yra?

Žmogus, stovintis už durų, išsiviepia.

Vienoje rankoje jis laiko sodo žirkles, kuriomis karpomos gyvatvorės.

- Paskutinė galimybė, - priduria Henris ir, negavęs atsakymo, virsta Viskonsino žiurke, staugia į mikrofoną, norėdamas išmušti iš vėžių tą, kuris nenori būti pastebėtas. - Išeik, mielasis, išlįsk greičiau, tu šunsnuki, ir pasikalbėk su Žiurke!

Žmogus atšoka, kaip atšoktų gyvatė, pastebėjusi, kad jos auka imituoja ataką, bet ir toliau tyli. Tarp nudilusių dantų pasirodo susiraukšlėjęs liežuvis, aplaižo lūpas, įsliuogia atgal į burną... Šitas nekviestas svečias surado kvepalų flakonėlį ir dabar skleidžia "Mano nuodėmės" aromatą.

Henris nusprendžia, jog vaizduotė vėl iškrėtė jam pokštą, jog tai klaida... ir paspaudžia mygtuką "PLAY".

Girdi, kaip kažkas atsikosi, po to Arnoldas Chrabovskis prisistato skambinančiam. Žvejys neleidžia jam baigti ir sako: "Sveikas, trintuke".

Henris iškart atsuka kasetę atgal, klausosi dar kartą. Taip, jis tikrai kažkur girdėjo šitą balsą. Jis tuo įsitikinęs. Bet kur? Henris įdėmiai klausosi, bėgioja pirštais po valdymo skydelį tarsi pianistas po klaviatūrą. Pojūtis, kad jis stebimas, išnyksta... nors žmogus stovi toje pačioje vietoje už studijos durų, apsiavęs geltonomis bei juodomis juostomis išmargintomis šlepetėmis, primenančiomis kamanę. Ir jo rankose vis dar sodo žirklės. Tik kreiva šypsenėlė dingo nuo veido. Veidas senas, niūrus, žvilgsnis kiek sutrikęs, galbūt netgi išsigandęs. Nepatinka seniui, kad Henris gali atpažinti jo balsą. Nors tai neturi didelės reikšmės, netgi kiek pralinksmintų...

"Problemos iškilo jums, ne man. Jums."

- Ne man, o jums, - puikiai imituoja balsą Henris.

"Tavo pats baisiausias košmaras. Abala. Aš Žvejys".

Henris labai susikaupęs. Prasuka kasetę ir keturis kartus klausosi vienos frazės: "Pabučiuok man į subinę, beždžione... beždžione..."

Kuo čia dėta beždžionė?

- Nežinau, kur tu po to gyvenai, bet tikrai užaugai Čikagoje, - murma Henris. - Saut Saide. Ir...

Veidas pajunta šilumą. Jis prisimena tą momentą, kai jo veidas pajuto šilumą.

"Tu viso labo tik beždžionė ant karties...

Beždžionė... ant karties".

- Beždžionė, - balsu ištaria Henris ir pirštų galiukais pasitrina smilkinius. - Beždžionė ant karties. Kas tai pasakė?

Jis vėl įjungia įrašą. Ir atmintį įjungia.

Šiluma ant veido.

Karštis? Šviesa?

Ir viena, ir antra.

Henris išima iš policijos gautą pokalbio įrašą ir įdeda antrą, atvežtą Džeko jam nesant namuose.

"Sveika, Džude. Ar šiandien tu Sofi? Abala tau siunčia labų dienų, o Gorgas sako: "kar, kar, kar!" - Ir gergždžiantis senio juokas. - Tajus irgi siunčia mamytei linkėjimų. Tavo sūnelis čia labai vienišas."

Kai pasigirsta Tajaus rauda, Henris raukosi ir prasuka kasetę pirmyn.

"Bus naujų aukų."

Akcentas staiga stiprėja, tampa groteskiškai juokingas. Beveik nieko nebelieka iš anglų kalbos.

"Mazus vaikus aš kiršiu kaip kviešius. Kaip kviešius kiršiu..."

- Kas gi tu toks, kalės vaike? - sako Henris.
Vėl įdeda pirmą kasetę.
"Rimbai pragare ir grandinės Šeole."
Rimbai. Grandinės. Beždžionė. Ir čia jaučiamas akcentas.
Staiga jo atmintyje iškyla dar viena frazė.
"Ledi Magoven košmaras", kurį atlieka Vudis Ermanas.
- Dieve mano, - atsidūsta jis. - Šokiai. Jis buvo šokiuose. Tas žmogus.
Dabar viskas dėliojasi į savo vietas. Kokie jie buvo kvaili! Nusikalstamai, neatleistinai kvaili! Berniuko dviratis, juk jis tenai ir liko. Jėzau Kristau, tiesiog tenai ir liko! Jie visi akli!
- Bet jis toks senas, kažkoks silpnaprotis, - šnabžda Henris. - Kas galėjo pagalvoti, kad jis - Žvejys?
Pasipila klausimų virtinė. Jei Žvejys gyvena "Makstono senelių globos namuose", kur jis galėjo paslėpti berniuką? Ir kaip tas niekšas juda po miestą? Ar jis turi automobilį?
- Nesvarbu, - veblena Henris. - Bent jau dabar svarbiausia, kas jis ir kur jis.
Šiluma ant veido... jo protas ieško, naršo, mėgindamas surasti vietą bei laiką. Prožektoriai, suprantama, Simfoninis Stenas... rožinės spalvos... braškės. Ir kažkokia moteris, miela senutė...
"Misteri Stenai, ei, misteri Stenai?"
...ir paklausė, ar jis priima užsakymus.
"Aš čia pirmas atėjau, sene."
Rūstus, gergždžiantis vyriškas balsas su lengvu vokišku akcentu, atvykusio į Čikagą emigranto sūnaus ar anūko.
- Beždžionė, - sako Henris, žiūrėdamas tiesiai priešais save. Pats to nežinodamas, jis žiūri tiesiai į Bernsaidą. - Ant karties... Kirsti kaip kviečius.
Kas gi čia dabar? Senas maniakas, kalbantis kaip Arnoldas Švarcenegeris?
Kas buvo ta moteris? Jei prisimins jos vardą, galės paskambinti Džekui... arba Deilui. Ir pasibaigs Frenč Lendingo košmaras.
"Ledi Magoven košmaras", kurį atlieka Vudis Ermanas".
- Košmaras, - sako Henris. Po to pakeičia balsą ir kalba tęsdamas žodžius kaip tas senis: - Koš-ma-ras.
Jis puikiai imituoja balsą. Senis, stovintis už durų su sodo žirklėmis rankoje, galvoja, jog pernelyg puikiai. Ir kaip neregiui šitaip pavyksta? Blogai. Senam maniakui norisi išpjauti iš Henrio Laideno gerklės balso stygas. Jis pažada sau, kad netrukus tai padarys.
Ir suvalgys.
Besisupdamas kėdėje bei nervingai barbendamas pirštais, Henris

prisimena trumpą susidūrimą Braškių festivalyje, vos tik prasidėjus šokiams.

"Pasakykite, kuo jūs vardu ir ką norite išgirsti?"

"Aš Elisa Viters. Jeigu galima, norėčiau "Mėnesieną"... Beno Gudmano".

- Elisa Viters, - sako Henris. - Tai jos vardas.

Jis pakyla nuo kėdės, ir tą pačią akimirką kažkas tyliai pabeldžia į durų stiklą.

Lokė prieš savo valią prieina arčiau, ir dabar jie visi apstoja sofą. Peliukas jau pusiau sulindęs į ją. Panašus į žmogų, kurį lėtai, bet atkakliai užpila lakusis smėlis.

"Ne, tai ne smėlis, - galvoja Džekas. - Bet jo mirtis tikrai baisi."

- Klausykite, - ištaria ligonis. Juodos gleivės vėl susidaro jo akių kampučiuose, bėga iš burnos. Vienas po kito jo vidaus organai nustoja kovoti, ir dvokas nuo to dar stiprėja.

- Kalbėk, - sako Uostytojas. - Mes klausome.

Peliukas žiūri į Doką:

- Kai baigsiu, suleisk man "Kadilako". Supratai?

- Nori pralenkti mirtį?

Peliukas linkteli.

- Sutinku. Išeisi šypsodamasis.

- Abejoju. Bet aš tikrai pasistengsiu.

Raudonomis akimis jis pažvelgia į Sent Pjerą.

- Kai viskas baigsis, susukite mano kūną į nailoninį tentą. Įdėkite į vonią. Galiu lažintis, jog iki vidurnakčio jums beliks nuplauti likučius... kaip alaus putas. Tik būkite atsargūs, nesilieskite prie to, kas liks.

Lokė pradeda raudoti.

- Neverk, mieloji, - sako jai Peliukas. - Aš išeisiu anksčiau. Dokas pažadėjo.

- Padarysiu viską, drauguži.

- Paminėkite mane, gerai? Paskaitykite Odeno Visteno eilėraštį... tą patį, nuo kurio iki pat kiaušų per visą kūną šiurpuliukai nubėga.

- "Neskaitykite Biblijos tik dėl prozos", - Uostytojas verkia. - Būtinai, Peliuk.

- Pasiklausykite "Riplų"* ir išgerkite daug "Kingslendo" alaus... Garbingai palydėkite mane į kitą gyvenimą.

Džekas nesusivaldo, nusijuokia. Ir tada raudonų akių žvilgsnis įsminga į jį.

- Pažadėk man, *fare*, jog tenai eisi tik rytoj.

---

* "Riplai" - roko grupė iš Mičigano. Buvo populiari aštuntajame dešimtmetyje.

- Nesu įsitikinęs, kad galiu tau tai pažadėti.

- Privalai. Jei nueisi šiandien... dabar miške yra ne tik pragaro šuo, o dar kažkas. Kažkas dar blogiau. - Raudonos akys užvirsta aukštyn, pasipila juodos gleivės... teka per barzdą.

- Manau, man teks rizikuoti, - sako Džekas. - Juk kažkur tenai mažas berniukas...

- Jis saugus, - šnabžda Peliukas.

Džeko antakiai pakyla. Jis nėra įsitikinęs, ar teisingai išgirdo paskutinę frazę. Ar gali patikėti tokiais žodžiais? Juk Peliukas gavo dozę nuodų.

- Kol kas jis saugus, - tęsia ligonis. - Jį gali pasiekti, bet tik ne tas misteris Mančingas, ar kaip jis ten. Kuo jis vardu?

- Manau, tu kalbi apie Manšaną. Iš kur apie jį žinai?

Peliukas atsako šypsena. Tai mirštančio pranašo šypsena. Jis vėl paliečia kaktą, ir Džekas pastebi, kad jo pirštai sulipo, o jų galiukai pajuodavo.

- Iš čia, iš kurgi daugiau? Viskas iš smegeninės. Daugiau nėra iš kur. Ir nerizikuok kvailai. Jei tu mirsi, gelbėdamas berniuką, jis tikrai atsidurs abalos rankose. Tai sako... tavo draugas.

- Koks draugas? - įtariai klausia Dokas.

- Nesvarbu. Holivudas žino. Ar ne taip, Holivude?

Džekas nenoriai linkteli. Suprantama, jis turi galvoje Spidį.

- Palauk iki rytdienos. Iki vidurdienio, - sako Peliukas. - Kai abiejuose pasauliuose saulė bus zenite. Pažadėk.

Džekas iš pradžių tyli. Jį drasko prieštaringi jausmai.

- Kol pasieksite 35-ąjį plentą, jau sutems, - pastebi Lokė.

- Miške iš tiesų veisiasi keisčiausi žvėrys. - įsiterpia Dokas. - Palyginus su jais "Juros periodo parko" dinozaurai - tik naminiai gyvūnėliai. Nemanau, kad sutemus panorėsite tenai eiti. Nebent norite su gyvenimu suvesti sąskaitas.

- Kai viską padarysite... - šnabžda Peliukas. - Jei kuris nors iš jūsų liksite gyvas, sudeginkite tą namą. Iki pamatų. Uždarykite tas duris.

- Taip, drauguži, - sako Sent Pjeras. - Mes tave supratome.

- Ir paskutinis dalykas. - Dabar jis kreipiasi į Džeką. - Turbūt tu jį surasi, bet tau dar kai ką reikia žinoti. Tai žodis. Tavo lūpose jis įgaus didžiulę galią, nes tu buvai prisilietęs prie vieno daikto... Seniai. Nežinau kas tai, bet...

- Teisingai. Buvau prisilietęs, - sako Sojeris. - Koks tai žodis, Peliuk?

Akimirką jam atrodo, jog Peliukas nesugebės to žodžio ištarti, nusineš jį į kapus. Kažkas atkakliai priešinasi, neleidžia jam prasižioti, bet ligonis kovoja ir galiausiai nugali. Tai paskutinė pergalė jo gyvenime.

- D'amba, - ištaria jis. - Dabar tu pakartok.

- D'amba, - pakartoja Džekas, ir visa eilė knygų nusliuogia nuo stelažų... pakimba ore, po to nukrenta ant grindų šalia sofos.

Lokė surinka.
- Nepamiršk šito žodžio, - šnabžda Peliukas. - Tau jo prireiks.
- Kam man jo reikės?
Peliukas vos pastebimai purto galvą:
- Nežinau.
Uostytojas pasilenkia ir paima popieriaus lapą, panašų į žemėlapį.
- Susitiksi su mumis rytoj "Send" bare. Atvažiuok pusę dvyliktos, kad dvyliktą jau galėtume būti ant to prakeikto kelio. O kol kas tegul žemėlapis lieka pas mane. Tai bus garantija, jog tu paklausysi Peliuko patarimo.
- Gerai, - sako Džekas. Jam nereikalingas žemėlapis, jis ir taip suras Juodąjį namą, tačiau Peliukas teisus: nesinori sutemus eiti į tą vietą. Žinoma, gaila palikti Tajų Maršalą degančiose žemėse, bet Džekas suvokia, kad ant kortos pastatyta kur kas daugiau negu mažo berniuko gyvybė.
- Uostytojau, tu įsitikinęs, jog nori tenai sugrįžti?
- Velniava! Aš įsitikinęs, kad to nenoriu. Bet kažkoks siaubūnas nužudė mano dukrą... ir tas padaras išlindo iš tenai! Nori pasakyti, jog nežinai, ar aš teisus?
Džekas tyli. Žinoma, Uostytojas teisus. Ir jis nori, kad jiedu su Doku eitų drauge su juo prie to namo... jei tik pavyks prie jo prieiti.
"D'amba, - galvoja jis. - Nepamiršk."
Jis atsisuka į sofą:
- Peliuk, kaip tu...
- Turbūt jam jau neteks suleisti vaistų, - sako Dokas.
- Ką? - Džekas buku žvilgsniu spokso į drūčkį baikerį ir jaučia, jog mirtinai pavargo.
- Tiksi tik jo laikrodis, - priduria Dokas ir pradeda dainuoti. Prie jo prisijungia Sent Pjeras, po to Lokė. Džekas pasitraukia šalin. Jo galvoje sukasi Henrio žodžiai: "Kodėl taip greitai prabėgo laikas? Kaip galėjo šitaip atsitikti?"
- Alaus danguje nėra... todėl mes geriam čia... ir kai mes išeisime... iš čia...
Ant pirštų galų Džekas pereina svetainę. Ant sienos laikrodis. Jis meta žvilgsnį į ciferblatą ir netiki savo akimis. Jau beveik aštunta. Jo rankinis laikrodis tai patvirtina. Jis išbuvo čia kone visą dieną.
Beveik sutemo, o Žvejys vis dar klaidžioja po miestą. Jau nekalbant apie jo bendrus iš kito pasaulio.
"D'amba", - pagalvoja Sojeris, atidarydamas duris. O išėjęs iš namo ir pasinerdamas į besibaigiančią dieną, nuoširdžiai ištaria: "Spidi, mielai dabar nusukčiau tau sprandą".

24 skyrius

D'amba - tai aktyvus galingas užkeikimas. Kartą atsiradęs, jis sudarė tinklą ir plinta, apraizgydamas Visatą. Kai Sojeris nuplėšia nuo Peliuko akių gyvus nuodus, d'amba pirmą kartą nušvinta mirštančiojo smegenyse, ir jo protas akimirksniu suvokia, kas atsitiko. Užkeikimas apima vis naujas erdves, panaudodamas Peliuko smegenų psichinę energiją... Greitai jis pasiekia Henrį Laideną, pakeliui paliečia Tenzę Freno, dar vėliau - Deilą Hilbertsoną. Tas važiuoja namo iš policijos nuovados ir staiga suvokia, kaip jam trūksta Džeko Sojerio. Jam suspaudžia širdį, ir jis pažada pats sau būtinai sugauti Žvejį. D'amba siunčia signalą Džudei Maršal, atveria jai langą į Užribį, kur ji mato kameroje miegantį sūnų Tajų. Berniukas gyvas, sveikas ir laukia, kada bus išvaduotas. Čarlzo Bernsaido smegenyse užkeikimas suranda kontaktą su tikru Žveju, misteriu Manšanu, kuris anksčiau buvo Misteris Pirmadienis. Ryšys atsiranda kaip tik tuo metu, kai senis beldžia į Henrio studijos durų stiklą. Manšanas priima užkeikimą kaip šalto oro gūsį krūtinėje, kaip įspėjimą. Jam ta intervencija sukelia laukinį įniršį bei neapykantą. Čarlzas Bernsaidas, kuris apie užkeikimą neturi jokio supratimo, jaučia savo pono emocijas ir prisimena tą įvykį Čikagoje, kai berniukas, kuris tarsi jau buvo miręs, staiga išlindo iš brezentinio maišo bei išterliojo krauju galinę automobilio sėdynę... Šitas velniškas kraujas persekioja jį, kabo virš galvos tarsi Damoklo kardas, net ir po to, kai jis kruopščiai nuplovė kraujo dėmes. O štai Henris nejaučia nei džiaugsmo, nei įniršio. Jis gauna tik informacijos dozę. D'amba tarsi išvalo jam smegenis.

Jis suvokia, jog mirusios žmonos Rados vizitai - tai tik sunkios vienatvės pasekmė. Ir, kildamas laiptais, jaučia nenumaldomą norą būti su žmona. O ta būtybė už durų - tai baisus senis iš "Makstono", trokštantis padaryti jam tą, ką padarė trims vaikams. Kas gi dar galėtų tokiu metu atsirasti jo namuose ir pabelsti į durų stiklą? Žinoma, tai ne Deilas, ne Džekas ir juolab ne misis Morton. Visi likusieji būtų paspaudę skambutį prie lauko durų.

Henriui prireikė poros sekundžių, kol jis įvertino situaciją bei sugalvojo veiksmų planą. Juk jis stipresnis ir vikresnis už tą senį, kuriam turbūt jau gerokai per aštuoniasdešimt. Jis turi ir dar vieną kozirį: Žvejys neįtaria, kad jo auka žino, esanti medžiojama. Todėl iš pradžių namų šeimininkas nusprendžia būti draugiškas. Žvejys atidarys studijos duris ir veiks ryžtingai bei greitai.

"Ar mes tam pasirengę? - klausia savęs Henris ir suvokia: - Tai vienintelis šansas."

Ar dega šviesa? Ne. Jis ketino dirbti vienas, todėl neįjungė šviesos. Ar gatvėje jau sutemo? Turbūt ne. Dar valanda, ir jis galėtų nepastebė-

tas pabėgti per atsarginį įėjimą. Bet jo šansai pakankamai dideli, nes saulė jau leidžiasi, ir sulig kiekviena minute darosi vis tamsiau.

Praėjo turbūt dvi sekundės nuo beldimo į duris, ir Henris, kuris apsimetė neišgirdęs beldimo, daugiau negali gaišti nė sekundės. Jis mėgina sudaryti įspūdį, jog yra vis dar paskendęs savo mintyse, tačiau viena ranka apkabina sunkios statulėlės pagrindą (dovana geriausiam radijo laidų vedėjui), o kita paima nuo padėklo lenktinį peilį, kuriuo nuimdavo plastmasinį diskelio aplanką. Sulenktas, paslėptais ašmenimis, peilis buvo panašus į rašiklį. "Dvi ginklų rūšys geriau negu viena, - mąsto Henris, - tuo labiau, kai antrasis nelabai panašus į ginklą".

Po beldimo į duris praėjo jau keturios sekundės. Bernis ir misteris Manšanas kiekvienas savaip nervinasi. Manšanas pasipiktinęs, kad tokią palankią įvykių eigą netikėtai sudrumstė d'amba. Užkeikimo atsiradimą galima tik taip paaiškinti: kažkokiam žmogui, kuris pakankamai artimas neregiui, pavyko priartėti prie Juodojo namo bei išsiaiškinti, kas jo šeimininkas. Ir tai rodo, jog landūnas Džekas Sojeris, be abejo, žino apie namą bei pasirengęs jį atakuoti. Taigi metas susidoroti su neregiu ir grįžti namo.

Bernis tik fiksuoja savo valdovo emocijas: neapykanta bei kažkas panašaus į baimę. Žudikas niršta ant Henrio už tai, kad taip tiksliai atkartojo jo balsą, suvokia, jog neregys kelia rimtą grėsmę. Jį skatina veikti ne tik troškimas žudyti, bet ir savisaugos instinktas. O nužudęs Henrį, monstras ketina susidoroti dar su vienu žmogumi... ir tik po to keliauti į Juodąjį namą, persikelti į realybę, kurią jis vadina Šeolu.

Laiko bei artrito deformuoti kaulėti Bernio krumpliai vėl beldžia į stiklą.

Šį sykį Henris pasuka galvą į garsą, nutaiso nustebusį veidą.

- Manau, jog ten kažkas yra. Kas jūs?.. Užeikite, atsiliepkite. - Jis pasisuka ir kalba į mikrofoną: - Jei jūs ką nors sakėte, tai aš neišgirdau jūsų. Duokite man porą sekundžių, sutvarkysiu čia viską ir būsiu su jumis. - Jis žiūri priešais save, palenkia galvą. Kaire ranka paliečia statulėlę. Tarsi susimąsto, o iš tiesų gaudo kiekvieną garsą.

Girdi lėtai pasisukant durų rankeną. Durys prasiveria per colį, du... keturis. "Mano nuodėmės" kvapas pasklinda po studiją. Girdisi šlepsėjimas kilimu. Henris suspaudžia ginklą ir laukia ypatingo garso, kuris bus signalas pulti. Girdi dar žingsnį, kitą, suvokia, jog Žvejys stovi jam už nugaros. Pro kvepalų aromatą jis pajunta nupjautos žolės bei tepalų kvapą. Užpuolikas irgi ginkluotas. Henris nemato, koks tai ginklas, bet pagal oro judėjimą suvokia, kad jis sunkus, ir monstras laiko jį abiem rankomis.

Henris mintyse modeliuoja situaciją: priešininkas už nugaros, pasirengęs smogti. Jis pakėlęs rankas, kuriose laiko kažką panašaus į sodo

žirkles. Henris taip pat ginkluotas, bet pagrindinis jo ginklas - netikėtas atsakomasis smūgis. Reikia tiksliai apskaičiuoti smūgio laiką. Kai tiktai senis išties ranką, įsitemps jo nugara, sušnarės drabužiai, pajudėję kūnu, galbūt diržas sugirgždės, pasigirs atodūsis... Paprastas žmogus to neišgirs, bet Henrio klausa nepaprasta.

Pagaliau jis girdi. Sujuda drabužiai, padvelkia oro srovė. Henris pastumia kėdę, atsisuka ir smogia statulėle savo priešininkui. Yra! Jis girdi dejonę - joje nuostaba bei skausmas. "Mano nuodėmės" aromatas trenkia į šnerves. Henris paspaudžia mygtuką ant lenktinio peilio, jaučia, kaip išlenda ilgi ašmenys. Peilis įsminga į užpuoliko kūną. Pasigirsta įnirtingas riksmas... už aštuonių colių. Jis vėl smogia monstrui statulėle, ištraukia peilį ir kerta juo antrą kartą... Kaulėtos rankos griebia jį už kaklo, už pečių, į veidą plūsteli monstro dvokas.

Henris suvokia esąs sužeistas: skausmas nusmelkia nugarą. Matyt, antras smūgis peiliu perskrodė tik orą. Grubi ranka griebia jį už alkūnės, kita - už peties. Rankos tempia jį, jis užkelia koją ant kėdės, mėgindamas nepasiduoti, ir gauna smūgį į tarpuakį. Vos nenukrenta akiniai... Toliau prasideda tikras košmaras: dvi eilės dantų įsisiurbią į kairį jo skruostą, plėšo odą. Teka kraujas. Dantys išplėšia dalį skruosto. Galvą perveria neapsakomas skausmas. Jis jaučia, kaip jo kraujas tyška pabaisai į veidą. Baimė, šleikštulys, adrenalino pliūpsnis suteikia jam jėgų išsiveržti iš Žvejo gniaužtų ir smogti jam peiliu dar kartą. Kontaktas įvyko. Galbūt pataikė į ranką, bent jau taip atrodo Henriui.

Ūmai pat pasigirsta sodo žirklių spragtelėjimas - jos apkabina dešinę Henrio ranką, kurioje jis laikė peilį. Drasko odą, traiško kaulus, nupjauna du pirštus.

Po to Henriui pavyksta išsilaisvinti. Jis puola pro duris, pargriūna ant krauju paplūdusių grindų, kojos slysta, sunku atsikelti. Nejaugi tai tik jo vieno kraujas?

Balsas, kurį jis girdėjo kitame amžiuje, kitoje erdvėje, jį pasiveja:

- Tu man smogei peiliu, trintuke.

Henris nesiklauso. Jis bėga, apgailestaudamas, kad palieka tokį ryškų kraujo pėdsaką. Visi drabužiai permirkę krauju, kraujas teka per veidą. Vyriškis jaučia, jog jėgos jį apleidžia. Kiek dar jam liko laiko? Dvidešimt minučių?

Perbėga per koridorių, bėga į svetainę.

"Nepavyks man nuo jo pasprukti, netekau daug kraujo, - mąsto Henris. - Tačiau bent jau numirsiu gryname ore."

Ir vėl jį pasiveja Žvejo balsas:

- Paragavau tavo veido, dabar ketinu sukramtyti pirštus. Ar girdi mane, suknistas trintuke?

Henris pasiekia duris. Jos nenori paklusti šeimininkui, kruvina ranka nuslysta nuo rankenos. Žvejys jau čia pat, jo balsas piktas.

Henriui tereikia paspausti mygtuką bei atidaryti duris. Akimirka, ir jis paspruks iš namo. Bet likę ant rankos pirštai jam nepaklūsta. "Gerai, numirsiu, - ramina jis pats save. - Nukeliausiu pas savo Radą, savo Balandėlę."

Jo ausis pasiekia keistas garsas: Žvejys kažką kramto, jo dantyse traška kaulai.

- Tu baisiai neskanus. Valgau tavo pirštus - tikras mėšlas. Žinai, ką labiausiai mėgstu? Mažų vaikų sėdmenis. Albertas Fišas irgi mėgo. O taip! M-m-m! VAIKŲ SĖDMENYS! Pirštus aplaižysi. Tai bent skanumėlis!

Henris staiga suvokia sudribęs ant žemės. Jis šliaužia už sofos, ant kurios jiedu sėdėdavo su Džeku ir skaitydavo Čarlzą Dikensą. Kažin kaip baigiasi jo romanas "Nykūs namai". Jau nesužinos... Staiga suvokia daug ko nespėjęs padaryti. Ir Džeko daugiau nebepamatys.

Žvejys įeina į svetainę, sustoja.

- Kur tu, trintuke? Tau nuo manęs nepavyks pasislėpti. - Jo rankose grėsmingai čiaukši sodo žirklės.

Ar Žvejys aklas, kaip ir Henris, ar jau taip tamsu svetainėje. Henriui staiga nušvinta vilties kibirkštėlė.

- Trintuke! Trintuke! Felniai rautų, kur tu pašislėpei? Felniai rautų!

"Keista, - mąsto Henris. - Kuo labiau monstras niršta, tuo keistesnis jo akcentas. Ir visai ne vokiškas. Įspūdis toks, jog kažkas mėgina kalbėti su vokišku akcentu, nors niekada nėra girdėjęs vokiečių kalbos.

- Tu sušeidei mane, tvokianti kiaule! Sušeidei, kiaule!

Žvejys prišoka prie kėdės, paspiria ją:

- Kai tave surašiu, nupjausiu kalvą, traukuži.

Sunkūs žingsniai girdisi dešinėje kambario pusėje. Nukrenta toršeras.

- Neregys slepiasi tamsoje... Kietai, ar ne? Štai ką tau pasakysiu. Seniai neragavau liežuvio. Netrukus tavojo paragausiu. - Ant grindų lekia staliukas su ant jo buvusia lempa. - Štai ką pasakysiu: senių liešufiai skoniu nedaug skiriasi nuo faikų. Tik faikų kiek šultingesni. Daug liešufių suvalgiau, cha, cha...

Kumštis trenkia į sieną, žingsniai artėja. Henris remiasi alkūnėmis, ieško prieglobsčio po stalu. Kraujas iš jo plūste plūsta.

- Tu negali amžinai slapstytis, - sako monstras ir staiga pats save sudraudžia: - Pakaks, Berni, turi ir šfarbešnių leikalų.

- Jis mane sužeidė!

- Lapės lapių ološe, žiulkės - žiulkių, jos taip pat suzeistos. Ir mano nelaimingi faikai dar labiau suzeisti.

- O kaip jis?

- Jis miftinai nukraujuos... miftinai. Palik jį.

Tamsoje prastai matosi, tačiau Bernis tarsi imituoja dvi Parkuso papūgos galvas - Šventumą ir Nešvankumą. Kai kalba savo balsu, žiūri į kairę, kai prabyla su kvailu akcentu - į dešinę. Tarsi koks komikas. Tik nieko linksmo šitame žmoguje nėra. Abi jo kūne gyvenančios būtybės baisios. Akivaizdžiai matosi, jog paradui vadovauja kairioji "galva", o pats Bernis - tik paklusnus vergas. Ir visai suprantama, jog visai netrukus Manšanas atsikratys Bernsaido tarsi senos nereikalingos kojinės.

- Bet aš noriu jį NUŽUDYTI! - stūgauja Bernis.

- Jiš jau miręš... miręš. Tu keliauk į "Makstoną" ir nuvudyk Mitruolį. Juk nori tą padaryti?

Bernis veblena:

- Noriu nužudyti Mitruolį. Sukapoti tą šūdžių į gabalus ir išvirti iš jo kaulų sultinį. O jeigu jo kalė ten bus, noriu nupjauti jai galvą bei suvalgyti liežuvį.

Henriui šitas pokalbis - neregėta beprotystė. Kraujas vis plūsta iš žaizdos nugaroje, iš pirštų... jis negali nieko padaryti. Pykina, svaigsta galva, kūnas sustingęs. Jis privalo laikytis, neprarasti sąmonės. Būtina perduoti Džekui svarbų pranešimą.

- Tai eime, Berni. Ir padavysime su Mitruoliu višką, ko norime. Pribaigšime jį, po to eišime į Juodąjį namą bei luosimės šusitikimui su Raudonuoju Karaliumi!

- Noriu su karaliumi susitikti, - sako Bernsaidas ir jo akys nušvinta tamsoje, per smakrą teka seilės. - Nuvesiu Karaliui tą šunytį Maršalą, ir Karalius mane mylės.

- Jis tave pamilš, todėl kad myli mane, mifterį Manšaną. Mane, mane, mane... O kai jis tapš fisatos valdovu, mūsų galios didėš ir štiprės. Mes tapsime tokie kalingi, jog kalėsime traiskyti pasaulius kaip riesutų kefalus.

- Kaip kevalus, - juokiasi Bernsaidas. - Eime. Bet iš pradžių noriu... palikti laišką.

Po to Henris girdi keistą čepsėjimą... ant lipnių grindų nukrenta šlapi apatiniai drabužiai. Durys po laiptais į antrą aukštą triukšmingai atsidaro, studijos durys triukšmingai užsidaro. Atsiranda ozono kvapas ir vėl išnyksta. Henris neabejoja, kad liko vienas. Jis dar turi reikalų. Svarbesnių.

- Jokių abejonių, - sako jis. - Šitas vaikinas toks pat vokietis kaip aš višta perekšlė.

Išlenda iš po stalo, šiaip taip pakyla. Kai nugara išsitiesia, sąmonė staiga paskęsta pilkame rūke, Henris griebiasi už toršero... išsilaiko ant kojų.

- Neapalpk! Neturi teisės! Laikykis!

Henris gali vaikščioti, jis tuo įsitikinęs. Juk šitiek metų vaikščiojo. Be to, jis moka ir vairuoti automobilį, tik niekas jam neleido to daryti. Vairuoti lengviau negu vaikščioti. Nors... šiuo momentu nėra po ranka automobilio, ir Henriui teks įveikti visai nedidelį atstumą - tik keletą žingsnių.

Akivaizdu, kur jis eina. Palieka krauju plūstančią svetainę bei skuba į studiją. Į savo nuostabiąją mažytę studiją.

Vėl sąmonę apgaubia pilkas rūkas. Reikia vengti tos pilkos spalvos. Juk mes turime pilkajam antipodą, ar ne taip? Taip, turime: tai skausmas - aštrus, nepakenčiamas. Sveikąja ranka Henris kerta per nukirstų pirštų likučius. Atrodo, jie dega, liepsnoja.

Ir tegul... Tegul ritasi ašaros. Mirusieji juk neverkia...

- Kraujo kvapas panašus į juoką, - ištaria Henris. - Kas taip pasakė? Kažkas. Nuostabi mintis. O dabar dėliok kojas. Iš pradžių vieną, po to - antrą.

Akimirką jis atsiremia į sieną. Silpnumo banga gimsta krūtinėje ir plinta po visą kūną. Jis pakelia galvą. Kraujas nuo veido plūsteli į sieną.

- Pirmyn, asile! Eik bei įtikink save, jog nieko geresnio neturi. Ir žinai ką? Tik taip tu galėsi gyventi - eidamas pirmyn ir pirmyn!

Ir jis eina. Jo balso stygomis dabar naudojasi Džordžas Retbanas: "Bičiuliai, o juk jūs VISI esate mano bičiuliai. Čia, radijo stotyje, mes, regis, susidūrėme su tam tikromis techninėmis problemomis. Įtampa krinta, energijos perdavimas stringa. Taip, reikia tą pripažinti. Bet jūs nesibaiminkite, mielieji! Šiuo momentu iki studijos durų beliko kokios keturios apgailėtinos pėdos. Ir labai greitai mes užimsime savo teisėtą vietą prie mikrofono. Taip, užimsime. Jokiems seniams žmogėdroms nepavyks eliminuoti mūsų radijo stoties iš žaidimo, bent jau iki tol, kol mes perduosime... paskutinį savo reportažą."

Jis išsitraukia nosinę, apvynioja pirštų likučius, ieško savo kėdės.

"Regis, Rafaelis Furkelis visiškai sutriko... niekaip negali rasti kamuolio... Palaukite, nejaugi vis dėlto rado? TAIP! Griebė kamuolį! Atsisėda, artėja prie valdymo pulto. Mes pastebime, jog čia daug kraujo, bet juk beisbolas - kruvinas žaidimas, ypač jei tenka žaisti, kai tavo pirštai nupjauti."

Kaire ranka jis spusteli klavišą "ON" ant magnetofono, patraukia arčiau mikrofoną. Sėdi tamsoje, klausosi besisukančios juostelės ir jaučia didžiulį malonumą... nors darė tą tūkstančius vakarų. Švelni nuovargio palaima apgaubia kūną bei sąmonę, lėtina judesius, mintis. Kaip gera jai pasiduoti, pasinerti į ją. Jis taip ir padarys, tik prieš tai pabaigs darbą. Privalo pasikalbėti su Sojeriu. Ir Henris pasitelkia visų savo personažų balsus.

Džordžas Retbanas: "Devintas kėlinys, ir mūsų komanda rengiasi į

dušo kabiną. Bet juk žaidimas dar NEBAIGTAS, kol GYVAS paskutinis NEREGYS!"

Henris Šeikas: "Kreipiuosi į tave, Džekai Sojeri. Nenoriu, kad nušoktum į kitą kanalą, supranti mane? Išlik šaltakraujiškas, paklausyk savo seno draugo Henrio Šeiko. Gerai? Žvejys apsilankė mano namuose, o iš čia iškeliavo į "Makstoną". Jis ketina nužudyti Mitruolį, "Makstono senelių globos namų" savininką. Paskambink į policiją, jei gali išgelbėk vyruką. Žvejys gyvena tuose globos namuose. Ar tu žinojai? Tai demono apsėstas padaras. Jis norėjo mane sustabdyti, kad nepraneščiau tau, jog atpažinau jo balsą. Jis mano, jog nužudęs mane, sukliudys tau veikti. Padaryk taip, kad jam nepavyktų, gerai?"

Viskonsino žiurkė: "TODĖL, JOG ŠITAS PASAULIS IŠ TIKRŲJŲ GRIŪVA! ŽUVIAAKIS TAVĘS LAUKS SKYLĖJE, KURI VADINAMA "JUODUOJU NAMU". TAU TEKS PASIRUOŠTI SUSITIKIMUI SU TUO NIEKŠU! NURAUK JAM KIAUŠUS!"

Žiurkės dejones nutraukia kosulio priepuolis.

Henris Šeikas (sunkiai kvėpuodamas): Mūsų Žiurkę iškvietė svarbiais reikalais. Jis labai impulsyvus, lengvai pasiduoda emocijoms."

Džordžas Retbanas: "SŪNAU, ar tik nemėgini MAN pasakyti, kad..."

Henris Šeikas: "Nusiramink. Jis turi teisę rėkti. Bet Džekas nenori, kad kas nors ant jo šauktų. Jam reikalinga informacija."

Džordžas Retbanas: "Tai paskubėk. Pasidalink su juo informacija."

Henris Šeikas: "Klausyk, Džekai. Žvejys nelabai protingas. Ne ką gudresnis ir jį apsėdęs demonas. Demono vardas, regis, Mančingas. Jis baisus garbėtroška."

Henris atsilošia kedėje ir kelias sekundes žvelgia į niekur. Nejaučia kūno žemiau juostos, o aplink dešinę ranką prie mikrofono susidarė kraujo balutė.

Džordžas Retbanas: "Dabar ne laikas alpti, bičiuli".

Henris purto galvą, palinksta pirmyn ir sako: "Garbės troškimą bei kvailumą tu nugalėsi, Džekai. O aš turiu baigti. Neliūdėk dėl manęs. Aš nugyvenau velniškai puikų gyvenimą, o dabar išeinu pas savo Radą. - Jis šypsosi tamsai. - Sveika, Balandėle!"

Turbūt kartais kraujo kvapas panašus į... juoką.

O kas vyksta Neilhauzo plento gale? Skraidančių objektų debesis apsupa Džeką Sojerį ir mirštančios dienos šviesoje kiekvienas jų šviečia iš vidaus tarsi šventojo rašto puslapiai. Tai ne kolibriai, šitie pernelyg maži. Ir ne vapsvos. Jos negelia. Maži jų kūneliai ropoja po veidą, rankas, trinasi į odą tarsi katė į savo šeimininko kojas.

Džekui malonu. Jis net negali suprasti kodėl. Šios būtybės - tai bi-

tės, naminės bitės. Jei situacija būtų paprasta, Sojeris pamanytų patekęs į bičių spiečių. Tai būtų baisu. Tuo labiau kad šitos bitės didelės, tai superbitės. Tokių jam dar neteko matyti. Ir ryškios - ryškiai auksinės, ryškiai juodos. Tačiau baimės Džekas nejaučia. Nuo pat pradžių tikėjo, kad jos nepadarys žalos. Jei būtų norėjusios, seniai būtų sugėlusios. Jų kūnelių prisilietimas stebėtinai švelnus, šiltas, dūzgimas ramus, harmoningas, skamba tarsi psalmė. Pirmos nustebimo sekundės praėjo, ir Džekas nusprendė tiesiog joms netrukdyti.

Bitės glaudžiasi vis arčiau, jų dūzgimas pulsuoja ausyse, primena dainą... žodžius. Jos aptūpia Džeko galvą, uždengia tarsi šalmu, tarsi apklotu užkloja rankas, krūtinę, nugarą, kojas. Jų nesuskaičiuojama galybė, tačiau jos besvorės. Pojūtis toks, tarsi atviras kūno vietas kažkas apgaubė kašmyru. Jis kilsteli ranką, ir bitės kyla drauge.

Džekui teko matyti aplipusių bitėmis bitininkų nuotraukas. Bet jis ne bitininkas, ir tai ne nuotraukos. Ir dar jį sukrečia tas keistas nuostabos bei džiaugsmo jausmas. Kol bitės aptūpia jo kūną bei ropinėja po jį, jis pamiršta apie kraupią Peliuko mirtį, apie tai, kokia pavojinga kelionė jų laukia rytoj. Atmintyje išlieka tik Sofi. Ir dar jam norisi, kad Uostytojas su Doku išeitų iš namų bei pamatytų, kas jam darosi. O kad Sofi tai matytų! O gal ir mato. Gal tai kažkas ramina jį, nori jam gero. Kažkas nematomas, bet geranoriškas, mylintis. Tai tarsi palaiminimas. Įpakuotas į švytintį bičių kostiumą, Džekas jaučia, kad galėtų pakilti į dangų ir skristi. Bitės nuneštų jį virš miškų, virš kalvų. Jis neturi sparnų, bet jį ore laikytų tūkstančiai mažų bičių sparnelių.

Sojeris prisimena, jog mūsų pasaulyje temstant bitės sugrįžta į avilius. Ir tikrai - tarsi prisiminusios savo darbotvarkę, jos staiga pakyla nuo Džeko galvos, kaklo, nugaros, rankų, kojų. Kiek aukščiau susiburia į spiečių ir skrenda į rytus, kol galiausiai dingsta iš akiračio.

Keletą sekundžių vyriškis stovi vietoje. Jam atrodo, kad kažkas jį stebi. Kas? Atsakymas ateina tada, kai jis rakina automobilio dureles: kažkas buvo jį apkabinęs...

Jis dar negali įsivaizduoti, kokia svarbi jam bus šito apkabinimo šiluma. Nenutuokia, jog šiąnakt jis ir vėl bus apkabintas.

Pirmiausia - Sojeris visiškai išsikvėpė. Tokia diena, suprantama, turėjo baigtis kažkuo siurrealistiniu... pavyzdžiui, bičių spiečiaus apkabinimu: Sofi, Vendelas, Džudė, Parkusas... šitas kataklizmas... baisi Peliuko mirtis... Jis visai virsta iš kojų. Kūnas reikalauja poilsio. Kai mašina išvažiuoja iš miesto ir prasideda laukai bei miškai, Džeką tiesiog traukia sustoti šalikelėje ir bent pusvalandį nusnūsti. Tirštėjanti tamsa žada visavertį miegą. Tai jį baugina. Juk gali visą naktį išmiegoti kabinoje, po to visą dieną jausis nepailsėjęs. O diena laukia sunki.

Šiuo metu jis prastos formos, apie ilgas distancijas nėra ko net svajoti. Džekas laikosi tik valios pastangų dėka. Tačiau nusprendžia, jog atras jėgų nuvažiuoti iki Henrio namų. Įdomu, kaip jam pavyko susitarti su tuo vyruku iš ESPN radijo stoties. Gal jo bičiulis pagaliau pakils į aukštumas, ir pinigai pasipils kaip iš gausybės rago. Henris ir taip gana padoriai uždirba, jo gyvenimas sutvarkytas, bet Džekui patinka galvoti apie tai, kad Henris turėtų dar daugiau pinigų. Galėtų viską sau leisti. Jis įsivaizduoja, kaip jiedu važiuoja į Niujorką, apsistoja geriausiame viešbutyje, vaikšto po prabangias parduotuves... Jis padėtų Henriui išsirinkti drabužius.

Henris turi puikų skonį. Ir figūra nepriekaištinga. Jis atrodys nuostabiai! Keista, iš kur neregys gali turėti tokį skonį?

"O, - suvokia Džekas, - tai iš motinos. Turbūt iš jos paveldėjo."

Nuo tų minčių kažkodėl Džeko akyse pasirodė ašaros. "Darausi pernelyg emocionalus, ypač kai pervargstu. Ei, atsargiau, nes emocijos įveiks tave." Bet vis tiek ir toliau galvoja apie Henrį. Matyt, jis daug ką paveldėjo iš motinos: aštrų protą, meilę muzikai, santūrumą, ramumą, reiklumą sau, drąsą...

Henris iš tiesų labai drąsus, prisimena Džekas. Bebaimis. Tos jo kalbos apie tai, jog, būdamas aklas, gali vairuoti automobilį. Ir Džekas tiki, kad jeigu tik Henriui kas nors leistų, jis tikrai atsisėstų už vairo, įjungtų variklį ir išlėktų į plentą. Ne todėl, jog galėtų prieš kitus pasipuikuoti, kažkam kažką įrodyti. Jam tai svetima. Jis tik ramiai žiūrėtų į priekinį stiklą ir sakytų: "Pažiūrėk, kaip šiemet išstypo kukurūzai" arba: "Džiaugiuosi, kad Dvenas pagaliau perdažė savo namą." Viskas gal ir taip - ir su kukurūzais, ir su namu, tačiau Henrio informacijos šaltinis būtų ne regos organai...

Džekas tvirtai nusprendžia: jei jam pavyks gyvam ištrūkti iš Juodojo namo, jis būtinai suteiks Henriui galimybę pavairuoti. Gal visas malonumas pasibaigs griovyje, tačiau jis galės stebėti laimingą vairuojančio bičiulio veidą. Dėl šito verta rizikuoti. Kurį nors šeštadienį jis leis Henriui pavairuoti 93-uoju plentu iki "Send" baro. Ir suves Henrį su Uostytoju bei Doku. Jie galės pabendrauti, jei iki tol jų nesukramsnos vampyras. Jie tikrai vieni kitiems patiktų, nes turi daug bendro.

Būtų gerai, jei Henris galėtų drauge su jais keliauti į Juodąjį namą. Bet tai neįmanoma, Džekas negali jam leisti šitaip rizikuoti.

- Apie tai kvaila net galvoti, - įspėja save Džekas ir apgailestauja nebuvęs iki galo atviras su bičiuliu. Baimindamasis dėl Henrio, jis ne viską jam papasakojo. Reikėjo nuo pat pradžių nieko neslėpti. Raudonos plunksnelės, liepsnelės kiaušinėliai, vis stiprėjantis nerimas. Henris būtų jam padėjęs, būtų atvėręs akis.

Bet dabar viskas jau praeitis. Džekas nusprendžia, jog nuo šiolei

tarp jųdviejų nebus jokių paslapčių. Jis džiaugiasi draugyste su Henriu ir ją vertina. Dabar jis papasakos apie savo praeitį Teritorijose, apie Spidį, apie negyvėlį Santa Monikos pirse, apie Tajaus Maršalo beisbolo kepurę, apie Džudę... Ir apie Sofi... Privalo jam papasakoti apie Sofi. Henris pasidžiaugs dėl jo. Jis kaip niekas kitas moka džiaugtis draugo sėkme. Žiūrėdamas į jo švytintį iš laimės veidą, ir pats dvigubai labiau pradedi džiaugtis. Jo nepažįstantis žmogus sunkiai patikėtų, kad esama tokių puikių bičiulių. Bet juk gyvena toks Henris Laidenas...Viskonsino valstijoje, Frenč Lendinge... ir laukia, kada Sojeris jam paskaitys Dikenso "Nykius namus". Turbūt ir dabar, belaukdamas Džeko, įjungė šviesas virtuvėje bei svetainėje.

Džekas pagalvoja: "Turbūt nesu blogas žmogus, jei turiu tokį puikų draugą. Aš tiesiog dievinu Henrį."

Dabar, netgi tamsoje, viskas jam atrodo nuostabiai. "Send" baras, neonu spindintys automobilių stovėjimo aikštelės žiburiai, medžių siluetai, laukai, ant "Rojaus parduotuvės" laiptų mirgančios lemputės. Pravažiavęs tiltą, jis pasuka kairėn, į slėnį. Mato fermerio namus ryškiai apšviestais langais. Viskas įgauna kažkokią prasmę, viskas liudija amžinybę. Apgaubtas palaimingos tylos, automobilis rieda šventa giraite. Džekas prisimena, kaip Deilas pirmą kartą jį atvežė į šitą slėnį, tie prisiminimai taip pat šventi.

Jis ir pats nepajuto, kaip iš akių pasipylė ašaros... ir ritasi skruostais. Kraujas kunkuliuoja. Balti fermerių namai šviečia tamsoje, iš tamsos išnyra tigrinių lelijų galvutės. Jos pasitiko Džeką ir tada, kai jis čia atvyko pirmąjį kartą. Lelijos švyti žibintų šviesoje, tarsi tyliai kažką šnabžda bei traukiasi, atsilieka. Jų šnabždesys susilieja su čiužesiu ratų, kurie vis sukasi ir sukasi, artindami Džeką prie jaukių Henrio namų. Jis žino, kad ši naktis gali būti paskutinė jo gyvenime, rytoj jis gali žūti. Išdidžios ambicingos imperijos, kilnios epochos ne visada laimėdavo. Galbūt Raudonasis Karalius išsiverš iš Bokšto ir įniršęs praskries virš pasaulio, sėdamas chaosą.

Jie visi gali mirti: ir jis, ir Sent Pjeras, ir Dokas... tame prakeiktame name. Ir tada Taileris Maršalas taps supergriovėju, atomine bomba, ja pasinaudojusi abala pavers visus pasaulius milžinišku laužu, kuriame degs žmonių kūnai. "Tik per mano lavoną", - pagalvoja Sojeris ir iš jo lūpų pasigirsta isteriškas juokas.

Ar gali šitaip būti? Jis juokiasi, o skruostais ritasi ašaros. Paradoksalu. Tarsi jis būtų plėšomas į dvi dalis. Grožis ir siaubas, grožis ir skausmas - niekur nuo šito nedingsi. Pavargęs, nusikamavęs, jis labai aštriai jaučia aplinkinio pasaulio trapumą, jo neišvengiamą judėjimą link mirties; suvokia, jog šitame judėjime ir yra egzistencijos prasmė. Tu

matai visą šį kvapą gniaužiantį grožį? Įsižiūrėk atidžiau, nes gali būti taip, jog po akimirkos tavo širdis nustos plakusi.

Ir čia jis vėl prisimena bičių spiečių: būtent nuo šito bitės jį ir gynė. Nuo palaimų palaimos, kuri... laikina. Ką myli, privalai mylėti dar stipriau, nes ateis diena, kai to neteksi. Taip ir yra, nors ir labai mums šito nesinori.

Nakties tamsoje prieš jo akis iškyla milžiniškas Raudonojo Karaliaus siluetas. Jis laiko rankose mažą berniuką. Nori juo pasinaudoti ir paversti pasaulius pelenais. Turbūt Parkusas teisus, sakydamas, jog Džekas nepajėgus sunaikinti šitą milžiną, bet berniuką jis gali išgelbėti.

Bitės šnabždėjo: "Išgelbėk Tajų Maršalą".

Bitės šnabždėjo: "Mylėk Henrį Laideną".

Bitės šnabždėjo: "Mylėk Sofi".

Džekas tai girdėjo. Jis mano, kad jos dar šnabždėjo: "Dirbk savo darbą, policininke". Bet jis būtent tą ir daro. Kas dar belieka po šitiek stebuklų.

Širdyje pajunta šilumą, kai įsuka į takelį, vedantį prie bičiulio namo. Juk Henris - taip pat stebuklas.

Šiandien jis pradžiugins draugą. Papasakos jam visą savo kelionių istoriją, viską, kas buvo prieš dvi dešimtis metų. Apie Prakeiktas žemes, apie Ričardą, apie Talismaną. Henris godžiai gaudys kiekvieną jo žodį... ypač apie Vilką. Ir tai bus savotiškas Džeko Sojerio atsiprašymas už ilgą tylėjimą.

O kai jis baigs savo pasakojimą, šitas pasaulis pasikeis, nes jame atsiras žmogus, žinantis visą jo istoriją. Koks tai bus džiaugsmas, kai sugrius vienatvės siena, skyrusi Džeką nuo viso pasaulio, koks palengvėjimas! Vien tik mintis apie tai užlieja sielą džiaugsmu.

Dabar... Keista. Henris neįjungė šviesos. Namas atrodo tamsus, liūdnas... Turbūt jis užsnūdo. Džekas šypsodamasis išjungia variklį, išlipa. Iš patirties žino, jog, vos tik jis įeis į svetainę, Henris atsibus. Bet kas šiandien vyksta? Jis tarsi ketino rengti Lesterio Jango bei Čarlio Parkero jubiliejinę laidą. Gal nusprendė, jog tamsa padės jam susitelkti? Ir dar ketino vakarienei pagaminti žuvį. Ar nusprendė, jog tamsoje kepama žuvis būna gardesnė? Beje, dabar Džekas pasirengęs bet kokią žuvį suvalgyti. Galbūt jiedu atšvęs ir Henrio sutartį su ESPN!

- Henri? - Džekas beldžiasi, atidaro duris, įkiša galvą į vidų. - Apsimetėli tu, ar miegi?

Henris neatsiliepia, ir klausimas pakimba. Sojeris nieko nemato. Kambarys - juodas dvimatis audeklas.

- Henri, aš jau čia. Noriu tau papasakoti pritrenkiančią istoriją.

Atsakymas - mirtina tyla.

- Ei, - Džekas įeina į vidų. Iškart nubunda savisaugos instinktas ir

šnabžda: "Eik iš čia, bėk, dink kuo greičiau!" Bet iš kur tas kvailas jausmas? Juk čia Henrio namai, jis čia laukiamas, jis buvo čia tūkstančius kartų. Turbūt bičiulis užsnūdo ant sofos? O gal pasirašė sutartį su ESPN ir iš laimės negalėdamas tverti savame kailyje nužingsniavo iki jo, Džeko, namų, ketindamas pasidalyti džiugia žinia. Kadangi Džekas ilgai negrįžo, nusprendė jo palaukti. Ir gal dabar miega pas Sojerį ant sofos?

Tai visai įmanoma, bet jo nervai atkakliai siunčia visai kitokius signalus: "Išeik! Kuo greičiau! Nėra ką tau čia veikti!"

Jis dar kartą pašaukia Henrį, bet atsakymo nėra.

Puiki Džeko nuotaika akimirksniu dingsta. Jo mintys pačios keisčiausios. Jei jis būtų žmogžudysčių tyrimo detektyvas, tai dabar būtent tas momentas, kai reikia išsitraukti ginklą... Jis įžengia į svetainę. Į šnerves lenda du stiprūs kvapai. Vienas kvepalų, o kitas...

Jis jau žino, koks tai kvapas. Šio kvapo atsiradimas Henrio namuose tegali reikšti viena - Henris miręs. Kažkuri Sojerio dalis mėgina ginčytis, tvirtina, jog kraujo kvapas nebūtinai turi reikšti, kad bičiulis miręs. Gal Žvejys jį sužeidė ir nutempė į kitą pasaulį, kaip Tajų Maršalą. Po to paslėpė kur nors Teritorijose, kad prisiviliotų tenai Džeką. Galbūt jiedu su Tajumi sėdi drauge ir laukia, kada bus išvaduoti.

Džekas žino, jog tai tik jo fantazijos. Henris miręs, ir jį nužudė Žvejys. Dabar jis turi surasti kūną. Mažiausiai jam norisi žiūrėti į draugo lavoną, bet tai nieko nekeičia. Liūdesys būna skirtingas, tačiau tas, kuris dabar apėmė Sojerį, panašus į granito uolą. Jis sulėtina Džeko žingsnius, suspaudžia jo žandikaulius.

Džekas uždega šviesą, žiūri į sieną... Ant grindų guli toršeras, nuversta kėdė. Vyriškis pasuka galvą ir jį nustebina kitokie pasikeitimai. Pirma - raudonas užrašas ant kreminės spalvos sienos. Antra - kraujo pėdsakai ant grindų. Kraujo dėmės padeda nustatyti Henrio maršrutą: iš pradžių į svetainę, po to - iš jos. Prasideda pėdsakai koridoriuje, po to eina link sofos. O čia jau visa balutė. Kita balutė - po stalu. Iš po stalo naujas pėdsakas veda vėl į koridorių...

Kol Henris gulėjo negyvas ar tik merdėjo, Žvejys merkė į kraujo balutę kažkokį drabužį ir rašė juo ant sienos raides. Rašė tol, kol čia pasirodė užrašas:

SVEIKAS, HOLIVUDE! PABANDYK MANE SURASTI!
RK... RK... RK... RK

Bet Raudonasis Karalius negalėjo pats parašyti savo inicialų. Ir Čarlzas Bernsaidas negalėjo. Vadinasi, juos paliko ant sienos Žvejo kūno šeimininkas, kurio vardas mūsų ausims skamba kaip misteris Manšanas.

"Nesijaudink, netrukus aš ateisiu", - pagalvoja Džekas.

Tą akimirką niekas nebūtų pasmerkęs, jei Sojeris būtų išėjęs į tyrą orą ir surinkęs policijos nuovados telefono numerį. Gal šiandien budi Bobas Diulakas? Gal ir Deilas dar neišvažiavęs namo? Jam tereikia ištarti keletą žodžių, ir bus atlikta pilietinė pareiga. Tada beliks įsidėti į kišenę mobilųjį, atsisėsti ant laiptų bei laukti atvykstant įstatymo sergėtojų. Daug jų atvažiuos, atlėks keturios ar penkios mašinos. Teks pranešti ir detektyvams iš Viskonsino policijos valdybos, Braunui su Blekui, o tie informuos FTB. Po keturiasdešimties minučių Henrio svetainė bus pilna žmonių. Jie matuos, kažką užsirašinės, fotografuos. Atvyks techniniai bei medicinos ekspertai... O kai baigs darbą, du baltais chalatais vilkintys sanitarai per galines duris išneš neštuvus ir įkels juos į automobilį.

Džekas apie tai galvoja porą sekundžių. Jis pats turi pamatyti, ką Žvejys bei Manšanas padarė Henriui. Kito pasirinkimo nėra. To reikalauja sielvartas, ir jeigu jis nepaklus sielvarto reikalavimui, niekada daugiau nebus pats savimi.

Liūdesys veda Džeką gilyn į bičiulio svetainę. Jis juda lėtai, ieškodamas švarios vietos ant grindų, kur saugiai būtų galima pastatyti koją. Raudonos didžiulės kruvinos raidės pašaipiai stebi jį nuo sienos:

SVEIKAS, HOLIVUDE

Mirksi jam tarsi neoninė reklama:

SVEIKAS, HOLIVUDE, SVEIKAS, SVEIKAS
PABANDYK MANE SURASTI
PABANDYK MANE SURASTI

Norisi keiktis, bet liūdesys neleidžia ištarti tų žodžių, kurie sukasi ant liežuvio. Šviesa iš svetainės prasiskverbia į koridorių per kokias tris pėdas. Virtuvėje aklina tamsa. Durys į studiją praviros, šviečia viršutinė stiklinė plokštė.

Koridoriuje viskas užlieta krauju. Jis juda pirmyn, neatitraukdamas akių nuo pravirų durų. Henris visada uždarydavo studijos duris. Antraip eidamas į virtuvę galėjo į jas atsitrenkti. Kraujas, žudiko palikta netvarka, erzina Džeką. Kaip Žvejys drįso pasikėsinti į jo bičiulį?

Pasiekia duris, pastumia, atidaro plačiau. Plūsteli sumišęs kvepalų bei kraujo kvapas. Studijoje kiek daugiau šviesos negu virtuvėje. Matyti pulto kontūrai, prie sienos kolonėlės. Laikydamasis ranka už durų, jis eina toliau ir mato kėdės atlošą, o ant kėdės tarsi žmogaus figūros kontūrus. Tik dabar išgirsta besisukančios ritės šnypštimą.

- Viešpatie, - atsidūsta jis. Besisukančios ritės garsas nepalieka jo-

kių abejonių, jog Henris miręs. Liūdesys išveja lauk visas kitas mintis. Jis negali išeiti...

Pirštai suranda jungiklį ir sustingsta ant jo. Jį pykina. Pagaliau spragtelėjimas, ir užsidega šviesa.

Henris sėdi odiniame krėsle, palinkęs virš stalo, abiem rankomis įsikibęs mikrofono. Su juodais akiniais. Iš pradžių Džekui atrodo, jog viskas nudažyta raudonai, nes krauju užlietas visas stalo paviršius ir ant jo esanti aparatūra. Nuo stalo kraujas lašėjo ant Henrio kelnių. Iškąstas gabalas jo žando, trūksta dviejų dešiniosios rankos pirštų. Baisi žaizda nugaroje, turbūt dėl jos Henris neteko tiek daug kraujo. Tikriausiai Žvejys pažeidė kokį nors vidaus organą, o gal palietė arteriją.

Ant studijos magnetofono kraujo nedaug. Džekas nelabai prisimena, kaip jis veikia, bet ne vieną kartą matė, kaip su juo elgėsi Henris, todėl žino, ką daryti. Įdeda juostą, laisvą galą pritvirtina prie tuščios ritės, spusteli klavišą "REWIND". Juosta slysta, vyniojasi nuo vienos ritės ant kitos.

- Tu įrašei kažką man, Henri? - klausia jis. - Galiu lažintis, jog būtent taip ir padarei. Tikiuosi, tai nebuvo tavo mirties priežastis?

Juostelė sustoja. Džekas spusteli "PLAY" ir sulaiko kvėpavimą.

Pasigirsta Džordžo Retbano balsas: "Devintas kėlinys, ir mūsų komanda rengiasi į dušo kabiną. Bet žaidimas dar NEBAIGTAS, kol GYVAS paskutinis NEREGYS!"

Džekas atsiremia į sieną.

Pasigirsta Henrio Šeiko balsas ir sako, kad jam reikia skambinti į "Makstoną"... Viskonsino žiurkė kalba apie Juodąjį namą... Džekas neištveria. Jis negali sulaikyti ašarų, net ir nemėgina to daryti. Tegul rieda. Paskutinis Henrio reportažas sukrečia jį iki širdies gelmių. Štai koks buvo Henris. Kovojo iki paskutinio, persikūnydamas tai į vieną, tai į kitą savo personažą. Tai buvo ištikima ir patikima komanda - Džordžas, Šeikas bei Žiurkė, ir jie visi nugrimzdo į dugną, drauge su laivu... Neturėjo kito pasirinkimo. Vėl pasigirsta Henrio Laideno balsas, kuris su kiekviena akimirka vis labiau silpsta. Mirdamas Henris kalba apie tai, jog nugyveno puikų gyvenimą. Ir jau visiškai pašnibždomis ištarti du žodžiai: "Sveika, Balandėle". Džekas šiuose žodžiuose girdi bei jaučia bičiulio šypseną.

Vyriškis išeina iš studijos. Jam norisi verkti, daugiau nieko... bet jis neturi teisės nuvilti nei Henrio, nei savęs. Jis kiūtina koridoriumi, šluostosi ašaras tikėdamasis, jog tvirtas tarsi granitas liūdesys padės jam įveikti sielvartą. Taip. Jis padės ir susigrumti su Juoduoju namu, neleis jam pralaimėti.

Henrio Šeiko šmėkla sako jam: "Džekai, šitas liūdesys niekada tavęs nepaliks. Ar esi tam pasirengęs?"

- Ir nenoriu, kad būtų kitaip.

"Nepaliks, nesvarbu, kuriame pasaulyje tu būsi, su kokia moterimi. Jei turėsi vaikų, ir jiems persiduos tas liūdesys. Girdėsi jį muzikos garsuose, matysi knygose. Taip bus amžinai."

- Aš - tas liūdesys. Liūdesys - tai aš.

Džordžo Retbano šnabždesys nustelbia Šeiką: "Na ką, sūnau, ar galiu aš išgirsti, kaip tu ištari žodį D'AMBA?"

- D'amba.

"Regis, tu žinai, kodėl bitės tave buvo apkabinusios. Metas skambinti."

Taip, metas. Bet jis daugiau negali pasilikti krauju paplūdusiame kambaryje, privalo pasinerti į šiltą vasaros naktį. Džekas išeina už durų. Liūdesys žingsniuoja greta, nes jiedu susiliejo į vieną. Beribis dangus virš jo galvos nusėtas žvaigždėmis. Jis išsitraukia mobilųjį.

Ir kas pakelia ragelį policijos nuovadoje? Suprantama, Arnoldas Chrabovskis. Jis ką tik gavo pirmą pravardę "Rankinis žibintuvėlis" ir buvo sugrąžintas į tarnybą. Džeko naujiena jį labai sujaudina. Ką? Viešpatie! O, ne! Tuo neįmanoma patikėti! Taip, sere, tuojau pat imsiuosi šito reikalo. Galite nesijaudinti.

Kol Chrabovskis drebančia ranka renka šefo telefono numerį ir praneša jam naujieną, Džekas išeina iš Henrio namų. Nueina toliau nuo visko, kas susieta su jo puikiais prisiminimais apie šiuos namus - į pievą... į aukštą žalią žolę. Liūdesys jį veda tenai. Jis geriau žino, ko šiuo metu Džekui reikia.

Pirmiausia jam reikia poilsio. Miego, jei tik galės užmigti. Jam reikia surasti vietą toliau nuo šurmulio, nuo blyksinčių žibintų, mašinų... kur žmogus gali atsigulti ant nugaros ir žiūrėti į dangų. Nukulniavęs pusę mylios, jis suranda tokią vietą tarp kukurūzų lauko bei uolėto kalvos šlaito, kurio viršūnė apaugusi mišku. Liūdesio apimtas protas įsako pavargusiam kūnui atsigulti. Kūnas paklūsta. Virš galvos žvaigždės virpa, vibruoja... nors realiame danguje, pasaulyje, kurį mes pažįstame, žvaigždės šitaip nesielgia. Tai tik optinė iliuzija. Džekas išsitiesia visu ūgiu. Skausmo apimtas protas sako pervargusiam kūnui, jog reikia pamiegoti, ir, nors tai atrodo neįmanoma, kūnas užmiega.

O jau po keleto minučių miegantis Sojerio kūnas pradeda transformuotis. Kraštai darosi neryškūs... plaukų, švarko, odos, batų spalva šviesėja. Kūnas tampa permatomas, vis labiau primena rūko sankaupą ar debesį, kol galiausiai pro jį jau galima pastebėti sugulėtos žolės stiebelius. Kuo ilgiau žiūrime, tuo ryškau matome žolę ir tuo skaidresnis darosi kūnas. Galiausiai iš jo lieka tik lengvas mirgėjimas, o netrukus ir tas išnyksta.

25 skyrius

Pamirškime apie tai. Mes juk žinome, kur nukeliavo Džekas Sojeris, išnykęs nuo kukurūzų lauko krašto ir žinome, su kuo jis ten susitiks. Pakaks apie tai. Norime dar pasilinksminti, atsidurti įvykių epicentre! Tuo labiau, jog turime po ranka žavų senuką Čarlzą Bernsaidą. Toks niekada neleis liūdėti. O dabar jis kaip tik išeina iš antros vyrų tualeto kabinos. Mes pastebime, kaip mūsų Bernis abiem rankomis spaudžia prie krūtinės sodo žirkles, spaudžia švelniai tarsi kūdikį. Ant jo kaulėto dešinio dilbio raitosi pjautinė žaizda, burna piktdžiugiškai šiepiasi, akys tarsi dvi kulkos. Ir pastebime, kad jis toli gražu nėra nusiminęs. Ant jo kelnių Henrio Laideno kraujas, o marškiniai patamsėję nuo jo paties kraujo, tekančio iš žaizdos pilve.

Susiraukęs jis atidaro duris ir išeina iš kabinos į tuščią tualetą. Lempų šviesa palubėje atsispindi ilgame veidrodyje, kabančiame virš kriauklių. Baltos grindų plokštės (ačiū Batčui Jorksai, kuris dirba antrą pamainą), blizga. Šiame švytinčiame baltume kraujas ant Bernio kūno bei drabužių atrodo ryškiai raudonas. Jis nusivelka marškinius ir įmeta į kriauklę. Po to skuba į tualeto kampą, kur ant sienos kabo spintelė, ant kurios durelių pleistru užklijuotas užrašas: "TVARSTOMOJI MEDŽIAGA". Seneliams dažnai pasitaiko pargriūti tose visuomeninio naudojimo vietose, todėl Mitruolio tėvas ir pasirūpino tvarstomąja medžiaga ten, kur jos galėtų prireikti. Ant baltų grindų plokščių Bernis palieka kraujo pėdsaką.

Jis atsiplėšia nuo konteinerio keletą popierinių rankšluosčių, sudrėkina juos, padeda ant kriauklės krašto. Po to iš spintelės išsiima pleistrą bei marlinių servetėlių. Nuvalo kraują nuo žaizdos pilve, priglaudžia drėgną popierių. Paskui jį nuima ir pakeičia servetėlėmis. Iš viršaus užklijuoja pleistru. Tą patį padaro su žaizda rankoje.

Pasilenkęs nuvalo kraujo pėdsakus nuo grindų.

Sunkiai vilkdamas kojas prieina prie kriauklės, į kurią įmetė marškinius. Atsuka vandenį, ir vanduo pasidaro raudonas. Jis trina tol, kol ryškiai raudona spalva lieka blankesnė. Patenkintas rezultatu, išgręžia, papurto marškinius ir apsivelka. Šie prilimpa prie kūno. Bernio tai nejaudina. Kad tik nebūtų kraujo dėmių, antraip atkreips kitų dėmesį. Kelnių klešnės bei šlepetės (vėl Elmero Džespersono) iškruvintos, bet juk niekas nežiūrės į jo kojas.

O galvoje grubus balsas vis kala: "Greičiau, Berni, greičiau".

Segiodamasis sagas, pažvelgia į veidrodį. Tai buvo klaida. Tai, ką jis pamatė, sukėlė šoką. Gal jis niekada ir nebuvo gražuolis, bet dažniausiai Bernsaidui patikdavo atvaizdas, kurį jis matydavo veidrodyje. O šį sykį į jį pažvelgė visai kitoks žmogus: išsekęs, silpnaprotis, ligotas, įkri-

tusios akys bei skruostai, išvirtusios venos... Tokie seniai tinka tik vaikus gąsdinti.

"Tavimi tik vaifus gąšdinti, Berni".

Netiesa, negali jis taip prastai atrodyti. Turbūt pasaulis jį mato kitokį. Tualetas per daug baltas, todėl oda atrodo tokia keista.

Bet jo šeimininkas neduoda Berniui ramybės, vis veblena, ragina: "Laikas, laikas".

Bernis žino, kad Manšanas nori sugrįžti į Juodąjį namą. Jo gimtinė toli nuo čia, o kai kurie Juodojo namo aukštai atrodo kaip jo gimtosios vietos. Tai patys giluminiai aukštai, kur Bernsaidas užeina retai, nes ten jis blogai jaučiasi, ir jėgos jį apleidžia. Kai tik Bernis pamėgina įsivaizduoti pasaulį, davusį Manšanui gyvybę, jis mato duobėtą žemę, nusėtą kaukolėmis. Ant plikų kalvų stovi panašūs į pilis namai, kurie keičia formą, o retsykiais gali ir visai išnykti. Iš tarpeklių girdisi mašinų gausmas bei skausmingi vaikų riksmai.

Bernsaidas taip pat nori sugrįžti į Juodąjį namą, tik dėl kitos priežasties: žemutiniuose aukštuose jis galės pailsėti, prisivalgyti konservų, paskaityti komiksus. Jis dievina šiuos kvapus: čia kvepia puvėsiais, prakaitu, pridžiūvusiu krauju, pelėsiais. Be to, tas mažylis, vardu Tajus Maršalas, kuris užrakintas kameroje. Bernis nekantrauja jį pakankinti, pasivaikščioti raukšlėtomis rankomis po švelnią jo odą. Tas berniukas jį audrina...

Bet yra ir daugiau malonumų šitame pasaulyje, ir dabar pats metas jais pasimėgauti. Bernis pažvelgia pro durų plyšį ir mato Batčą Jorksą, įveiktą nuovargio. Šis sėdi ant kėdės kaip milžiniška lėlė, rankos ant stalo, riebi pasmakrė patogiai įsitaisiusi ant kaklo. Ir jo mylimiausias akmuo čia pat po ranka. Ne, Bernio akmuo nedomina, jis turi geresnį ginklą. Tik apgailestauja anksčiau neįvertinęs sodo žirklių. Ašmenys iš viršaus, ašmenys iš apačios. Tik čekšt - ir viskas. Ir kokie aštrūs! Jis net neketino tam neregiui nupjauti pirštų, manė pasinaudosiąs įrankiu kaip peiliu, tačiau žirklės pačios prasiskleidė bei apkabino jo pirštus.

Taip, ir su Mitruoliu pavyks pasilinksminti kaip reikiant. Jis to nusipelnė. Bernis pamatė veidrodyje, koks jis sulysęs. Tai dėl to, kad juos prastai maitina. Mitruolis vagia pinigus, skirtus maistui, vagia prisidengdamas įvairiomis medicininės pagalbos programomis. Visus jis mulkina. Porą kartų, manydamas, jog Čarlzas Bernsaidas nieko nesupranta, pakišo jam pasirašyti kažkokį popiergalį, kur buvo parašyta, jog seniui atliktos prostatos bei plaučių operacijos. O pinigai, kurie buvo skirti toms fiktyvioms operacijoms, žinoma, atsidūrė misterio Makstono kišenėje.

Bernsaidas išeina į koridorių, pasuka link holo, palikdamas paskui save kraujo pėdsakus. Sodo žirkles jis užsikiša už diržo, iš viršaus dar pridengia marškiniais nes turi praeiti pro budėtojo postą. Už stalo matosi

sudribę skruostai, akiniai, skysti plaukai. Tai ta sena ragana Džordžeta Porter. "Galėjo būti ir blogiau", - pagalvojo Bernis. Po to, kai kartą įėjusi į M18 Džordžeta užtiko jį visiškai nuogą besimasturbuojantį viduryje kambario, moteriškę pradeda purtyti drugys su juo susitikus.

Ji žvilgteli į Bernį, susitvardo ir vėl grįžta prie savo užsiėmimo. Moters rankose knyga. Bernis artėja prie stalo, galvodamas, jog būtų neblogai supažindinus sodo žirkles su Džordžetos fizionomija, bet nusprendžia, jog neverta gaišti laiką ir eikvoti jėgas.

Moteris įtariai pažvelgia į praeinantį senį.

- Tu šiandien puikiai atrodai, Džordžeta.

Ji meta žvilgsnį į koridorių, į holą ir suvokia, jog teks pačiai tvarkytis su Berniu.

- Jūs jau turėjote būti savo kambaryje, misteri Bernsaidai. Jau vėlu.

- Nekišk nosies į svetimus reikalus. Turiu teisę pasivaikščioti.

- Prašau pasilikti "Saulutės" korpuse. Misteris Makstonas nemėgsta, kai pacientai vaikšto po kitus korpusus.

- Ar bosas dar yra?

- Manau, taip.

- Gerai.

Jis nusisuka ir kiūtina toliau. O moteris sušunka:

- Palaukite!

Jis atsisuka. Moteris sunerimusi. Ji atsistoja.

- Juk neketinate dabar trukdyti misterio Makstono, ar ne taip?

- Dar žodis, ir aš sutrukdysiu tave.

Moteris ranka prisidengia kaklą. Galiausiai ji pastebi kraują. Jos antakiai kyla aukštyn.

- Misteri Bernsaidai, kuo išteptos jūsų šlepetės? Ir kelnės? Jūs čia palikote pėdsakus...

- Vadinasi, negali tylėti, taip?

Įsiutęs senis eina prie jos, moteris prisiglaudžia prie sienos, ir pirmiau, nei suvokia, jog reikėjo bėgti, pamato Bernį prie pat savęs. Budėtoja atkiša į priekį ranką, vildamasi, kad tai jį sulaikys.

- Bukagalvė kalė.

Iš už diržo išlenda sodo žirklės, Bernis suspaudžia jų rankeną ir lengvai tarsi žolės stiebelį nupjauna moteriškei pirštus.

- Kvailė.

Džordžetą ištinka šokas. Ji bukai žiūri į trykštančius krauju keturis mėsgalius.

- Idiotė.

Bernis praskleidžia žirkles ir įsmeigia vieną smaigalį Džordžetai į kaklą. Gerklėje sugargaliuoja. Moteris mėgina griebti už žirklių, bet monstras ištraukia ginklą iš kaklo ir pakelia aukščiau. Bernsaido veide

pasibjaurėjimas. Kruviną smaigalį jis įbeda į dešinę moters akį, ir ji miršta dar iki tol, kol kūnas siena nuslysta ant grindų.

Už trisdešimties pėdų koridoriuje snaudžia Batčas ir kažką per sapnus kalba.

- Jie niekada neklauso, - Bernsaidas kraipo galvą. - Stengiesi kaip įmanydamas, o jie nenori klausyti. Ir štai rezultatas. Regis, jie patys šito nori, kaip tos kekšės Čikagoje. - Jis ištraukia ginklą iš moters galvos, nuvalo ašmenis į jos palaidinę. Prisiminimai apie kekšytes pabudina jo įnagį: jis sujuda kelnėse, pradeda tvinkti. "Svei-kas!" Ak... saldžių prisiminimų magija. Kaip mes matėme, per miegus jam dažnai pasitaiko erekcija, bet atsibudus šito beveik nebūna. Todėl dabar jam kilo noras nusimauti kelnes ir pasitikrinti, ką jis dar sugeba. Bet jeigu atsibus Batčas? Jis pamanys, jog Bernį sujaudino Džordžetos Porter lavonas. O šito jam tikrai nereikia. Ir monstrai turi išdidumo. Verčiau jau eiti į Mitruolio kabinetą ir tikėtis, jog plaktukas išliks stačias iki tol, kol pasitaikys proga įkalti vinį.

Jis užsikiša už diržo sodo žirkles, eina koridoriumi iki galo, pasiekia holą ir... galiausiai - metalines duris su užrašu: "DIREKTORIUS VILJAMAS MAKSTONAS". Atidaro duris, ir iš atminties iškyla viena iš pirmųjų jo aukų - dešimtmetis berniukas Hermanas Flegleras, pravarde Pudelis. Švelnutis Pudelis! Tos ašaros, skausmo bei džiaugsmo rauda, savo bejėgiškumo pripažinimas. Purvas ant apibrozdintų berniuko kelių, švelnios jo pažastys, čiurkšlė šlapimo iš išsigandusio mažyčio pimpaliuko.

Su Makstonu tokios palaimos nepatirsi. Bernis įsitikinęs. Nieko. Dar laukia Tajus Maršalas.

Bernsaidas velkasi per mažą Rebekos Vailes kambariuką, o prieš akis vis stovi baltas minkštas Pudelio užpakaliukas. Jis paima už durų rankenos, akimirką stabteli, norėdamas nusiraminti, pagaliau pasuka rankeną. Durys prasiveria. Vienintelis šios karalystės monarchas sėdi prie stalo apsivertęs popieriais, kažką pieštuku žymi. Lūpose žaidžia šypsena, akys blizga, pieštukas bėgioja nuo vienos popierių šūsnies prie kitos. Jis visas pasinėręs į darbą ir pastebi lankytoją tik tada, kai šis kojos spyriu uždaro kabineto duris.

Mitruolis pakelia galvą, žiūri į nekviestą svečią. Vos tik pamačius, kas atėjo, jo veido išraiška keičiasi.

- Vadinasi ten, iš kur jūs atvažiavote, į duris nesibeldžiama? - geraširdiškai klausia jis. - Visi tiesiog įsiveržia į kambarį?

- Būtent, - atsako svečias.

- Na, gerai. Ir pats ketinau su jumis pasikalbėti.

- Pasikalbėti su manim?

- Taip. Užeikite, užeikite. Sėskitės. Regis, jūs turite nedidelį rūpestį, todėl norėčiau iš anksto viską aptarti.

- Aha, rūpestį, - linksi Bernis. Atplėšia šlapius marškinius nuo kūno ir eina prie stalo, palikdamas nežymius kraujo pėdsakus. Makstonas jų nepastebi.

- Sėskitės, - Mitruolis rodo į kėdę. - Ir atsipalaiduokite. Mudviem reikia atvirai pasikalbėti.

- Aha. - Bernis sėdasi, nugara išlieka tiesi kaip strėlė, nes ten už diržo užkištas ginklas. - Atvirai - tai atvirai.

- Taip. O, jūsų marškiniai šlapi? Negalima šitaip, dar persišaldysite ir numirsite, o to nė vienas iš mūsų nenorime, ar ne? Jums reikia sausų marškinių. Netrukus tuo pasirūpinsiu.

- Nėra reikalo jaudintis, suknista beždžione.

Mitruolis jau pakilęs nuo kėdės... senio žodžiai jį pribloškia. Tačiau vyriškis susitvardo, nusišypso ir sako:

- Pasilikite čia, Čikaga.

Jau vien tik išgirdus gimtojo miesto pavadinimą, senio nugara nubėga šiurpuliukai, tačiau veidas išlieka abejingas. Mitruolis eina prie durų. Bernsaidas stebi jį. Čikaga... ten gyveno ir mirė nemažai jo aukų, telaimina jas Dievas. Su visomis jų šypsenomis bei klyksmais... Ir visi lūšnelių vaikai. Jų dramblio kaulo spalvos oda padengta purvo žieve, jie niekam nereikalingi. Ploni kauliukai... Bernio organas vėl sujuda ir sukietėja, prisiminęs geras dienas. "Tajus Maršalas, - burkuoja panosėje senis. - Su tavim, mažyli, mudu kaip reikiant pasilinksminsime. O po to atiduosiu tave bosui. Būtinai pasilinksminsime."

Už nugaros trinkteli durys, nutraukdamas erotines svajones. Bet jo įnagis lieka kovinėje parengtyje, kaip ir tais gerais tolimais laikais.

- Hole nieko nėra, - skundžiasi Mitruolis. - Ta sena ožka, galiu lažintis, nuėjo į virtuvę. Jai terūpi prisikimšti pilvą, o Batčas miega prie stalo. Tai ką man daryti? Pačiam ieškoti marškinių?

Jis skėsteli rankomis, sėdasi prie stalo. Tai tik žaidimas, bet Bernio taip lengvai neapgausi, jam teko ir geresnių artistų sutikti. Net jeigu šitas ožys ką nors žino apie Čikagą...

- Nereikia man naujų marškinių, trintuke, - sako senis.

Mitruolis atsilošia, šypsosi. Šitas pacientas įdomus, tikrai įdomus.

- Gerai, nėra reikalo pravardžiuotis. Daugiau manęs neapsuksi aplink pirštą, seni. Daugiau nereikia apsimetinėti, nesergi tu jokia Alzhaimerio liga.

Jis elgiasi laisvai tarsi lošėjas, kurio rankose visi keturi tūzai. Bernis suvokia, jog direktorius jį ketina šantažuoti, todėl artėjanti keršto akimirka darosi dar saldesnė.

- Turiu pripažinti, jog tau pavyko visus apkvailinti. Ir mane. Šitiek reikia valios pastangų, kad galėtum sėdėti krėsle, apsimesti, kad esi pa-

ralyžiuotas, leistis maitinamam iš šaukštelio, tuštintis kelnėse, apsimesti, jog nesupranti, ką tau sako.

- Aš neapsimetinėjau, ožy.

- Nieko stebėtino, kad tu greitai pradėjai sveikti. Kada tai įvyko? Prieš metus? Atsibodo vaidinti mirštantį augalą, todėl mes ir padarėme stebuklą - išgijome. Išsikapstėme iš paskutinės Alzhaimerio stadijos, pasveikome kaip nuo paprasto gripo. Vėl pradėjai vaikščioti, valgyti. Personalui sumažėjo darbo. Tu kaip ir anksčiau vienas mylimiausių mano pacientų, Čarlzai. O gal tave vadinti Karlu?

- Man nusišikt į tai, kaip tu mane vadinsi.

- Bet juk tikrasis tavo vardas Karlas?

Bernis net pečiais negūžteli. Jis tikisi, kad Mitruolis prisikapstys iki esmės, kol dar neatsibudo Batčas, nepastebėjo kraujo pėdsakų ir neaptiko budėtojos kūno. Jam darosi įdomus Mitruolio pasakojimas, bet Batčas šefą tikrai sustabdytų. Tačiau jis miega.

Vis dar manydamas, jog katės ir pelės žaidime jis yra katinas, Mitruolis šypsosi seniui, vilkinčiam šlapiais marškiniais.

- Šiandien man skambino detektyvas iš valstijos policijos valdybos. Pasakė, kad FTB atpažino jiems atsiųstus pirštų atspaudus. Jie priklauso nusikaltėliui Karlui Birstounui, paieškomam jau beveik keturiasdešimt metų. 1964 metais jis buvo nuteistas mirties bausme už vaikų nužudymą ir jų kūnų išniekinimą. Tačiau vežamas į kalėjimą pabėgo, plikomis rankomis nužudęs du apsauginінkus. Ir nuo to laiko tarsi skradžiai žemę prasmego. Dabar jam turi būti maždaug aštuoniasdešimt penkeri, todėl detektyvas ir pamanė, kad vienas iš mūsų pacientų galėtų būti Birstounas. Ką tu į tai pasakysi, Čarlzai?

Suprantama, nie-ko.

- Žinoma, Čarlzas Bernsaidas nėra Karlas Birstounas, tačiau jiedu panašūs, ar ne? Mes neturime jokių duomenų apie tavo praeitį. Tu unikalus mūsų pacientas - tarsi būtum nukritęs iš dangaus. Žinome tik tavo amžių. Ir jis būtent toks, kaip ir ieškomo nusikaltėlio.

Bernsaidas išsišiepia visa burna:

- Iš čia darosi aišku, jog aš - Žvejys.

- Turint galvoje tavo amžių, abejoju, ar sugebėtum po visą miestą gainioti vaikus. Bet manau, jog tu esi Karlas Birstounas, ir *farams* labai norisi tave surasti. Prieš keletą dienų gavau laišką. Ketinau su tavim jį aptarti, bet dienos pasitaikė labai užimtos... - Jis ištraukia iš stalčiaus lapą popieriaus. - "De Peras. Viskonsinas" - toks siuntėjo adresas. Data nepažymėta. "Kas kam rūpi" - tai adresatas. O štai kas parašyta laiške: "Apgailestaudama pranešu, kad daugiau negalėsiu mokėti už savo sūnėno Čarlzo Bernsaido išlaikymą." Ir viskas. Vietoje parašo spausdintinėmis raidėmis parašyta vardas ir pavardė. "Eltė Bernsaid".

Mitruolis padeda lapą ant stalo, ranka išlygina jį.

- Tai kas čia vyksta, Čarlzai? Pirma, nurodytu adresu tokia moteris negyvena. O jei ir gyventų, ji negali būti tavo teta. Juk jai turėtų būti daugiau nei šimtas metų. Aš tuo netikiu. Bet čekius mes gaudavome tvarkingai, jie niekada nevėluodavo. Nuo pat tos dienos, kai tu apsigyvenai "Makstone". Matyt, kažkoks buvęs "bendražygis" rūpinosi tavimi? Ar ne taip? Ir mudu abudu norime, kad jis ir toliau rūpintųsi.

- Man nerūpi, trintuke. - Gal tai ir teisybė, bet ne visa. Bernis žino, jog tuos įnašus kažkaip organizuodavo Manšanas, o jeigu jie baigiasi, na... kas tuomet baigiasi drauge su jais? Juk jiedu su misteriu Manšanu porininkai, ar ne?

- Štai šito nereikia, - purto galvą Mitruolis. - Laukiu iš tavęs visai ko kito. Turi padėti ir man, ir sau. Juk nenori, kad tave uždarytų į kamerą, paimtų pirštų atspaudus... jau nekalbant apie tai, kas bus po to. Aš irgi nenoriu, jog viskas taip pasibaigtų. Žinau, kad tikrasis blogiukas šitoje istorijoje - tai tavo porininkas. Juk praeityje tu jam esi padėjęs, tiesa? O jis pamiršta apie tai. Galiu lažintis, jog tu gali jam kai ką priminti.

Bernio vyriškas organas suminkštėjo, subliūško tarsi pradurtas balionas. Ir gera senio nuotaika išgaravo. Jau vos tik įėjęs į šito vagišiaus kabinetą, jis neteko kažko svarbaus: pasitikėjimo savimi, tikslingumo, pojūčio, jog yra visagalis. Jis nori kuo greičiau į Juodąjį namą, tai sugrąžintų jam viską, ką jis prarado, nes Juodasis namas - tai magija, juodoji magija. Visas jo sielos kartėlis sudėtas į namo statybą, negatyvumu pritvinkusi kiekviena pertvara, kiekviena sija. Misteris Manšanas padėjo jam statyti, atskleidė namo galimybes. Nors yra kampelių, kurių Čarlzas nepažįsta. Tai jį baugina: požeminėje namo dalyje viena vietelė susieta su slapta jo praeitimi Čikagoje. Tenai jis girdi pasmerktų vaikų graudžias raudas bei dejones, girdi savo komandas, aistringus atodūsius. Tik dabar triumfuojančios praeities pergalės kažkodėl jam kelia baimę, jis nesijaučia valdovu... Yra ir dar vienas labai mažas kambarėlis. Tenai seife paslėpta jo vaikystė. Jis ten niekada nebuvo užėjęs. Vien tik užuomina apie tą kambarį paverčia Bernį kūdikiu, paliktu sušalti gatvėje.

Žinia apie "Eltės Bernsaid" išdavystę sukelia jam pyktį.

- Taip, - sako senis, - išsiaiškinkime. Suraskime išeitį iš šitos situacijos.

Bernis pakyla nuo kėdės ir išgirsta garsą, kuris jį priverčia judėti greičiau. Tai policijos sirenų gausmas. Jų kokios trys. Senis įtaria, jog Sojeris bus radęs savo draugo kūną... o gal Henris dar nebuvo miręs ir pasakė atpažinęs žudiko balsą? Ir tada Sojeris paskambino į policiją.

Vienas žingsnis - ir jis jau prie stalo. Pažvelgęs į dokumentus, iškart supranta, ką čia veikė Mitruolis.

- Dviguba buhalterija, taip? Tu ne tik trintukas, tu dar ir sukčius, vagišius.

Per keletą sekundžių Mitruolio veide atsispindi vos ne visas žmogiškų emocijų spektras: įniršis, nuostaba, sutrikimas, pažemintas išdidumas, pyktis... Ir kol jo veido raumenys juda, Bernis išsitraukia savo ginklą. Kabinete sodo žirklės atrodo dar didesnės bei pavojingesnės negu erdvioje Henrio Laideno svetainėje.

Mitruoliui žirklių ašmenys - tarsi dalgiai. O priešais save jis mato ne žmogaus, bet tikro demono veidą. Bernsaido akys šviečia raudona ugnimi, lūpos kraupiai išsiviepia, išlenda panašūs į stiklo nuolaužas dantys.

- Sustok, drauguži, - išstena Mitruolis. - Policija jau hole.

- Aš nekurčias. - Monstras įsmeigia vieną žirklių pusę direktoriui į burną ir suspaudžia ašmenis. Mitruolio akys išsprogsta, kraujas liejasi ant stalo. Bernis traukia į save žirkles, išraudamas keletą dantų ir dalį liežuvio. Mitruolis mėgina sugriebti už jo ginklo. Žudikas kiek atsitraukia ir perpjauna dešinį jo riešą.

- Velnias, ir aštrūs gi šitie ašmenys, - iškošia pro dantis.

Makstonas iššoka iš už stalo, viską užliedamas krauju ir kraupiu balsu rėkdamas. Bernsaidas prisitaikęs smeigia ginklą jam į pilvą. Direktorius sudejuoja, sudrimba ant grindų. Kraujas liejasi iš jo tarsi vanduo iš parversto grafino. Jį traukia prie žemės. Mitruolis pasiremia alkūnėmis, purto galvą. Pakraujavusios akys įsmigusios į Bernsaidą - jose maldavimas pasigailėti.

- Radai ko prašyti. - Monstras juokiasi, pasilenkia, apgaubia žirklėmis vyriškio kaklą, spusteli ir beveik nukerpa jam galvą.

Sirenos kaukia Kvino gatvėje. Netrukus į holą įsiverš policininkai. Žudikas įsmeigia nusikaltimo įrankį į aukos nugarą ir palieka, apgailestaudamas neturįs laiko nusišlapinti ant direktoriaus kūno bei apdergti jo galvą. Misteris Manšanas skubina: "Laikaš, laikaš".

- Aš nekvailas, nėra reikalo mane mokyti, - atsako Bernsaidas.

Išeina iš kabineto, skuba į koridorių. Jau iš ten mato mirksint už gyvatvorės stovinčių policijos mašinų švyturėlius. Bernis pagreitina žingsnius. Kai pasiekia "Saulutės" korpuso koridorių, du policininkai jau lenda pro gyvatvorę.

Batčas stovi prie stalo, trina akis. Žiūri į Čarlzą Bernsaidą ir klausia:

- Kas atsitiko?

- Nešdinkis iš čia, - sako senis. - Nuvesk juos į kabinetą. Direktorius sužeistas.

- Sužeistas? - Ir nejudėdamas iš vietos Batčas spokso į kruvinus paciento drabužius bei rankas.

- Eik!

Batčas pasisuka į holą, ir kai jauni policininkai įlekia pro stiklines duris, rodo į kairę:

- Kabinetas! Bosas sužeistas!

Kol vyrukas bendrauja su policininkais, Bernsaidas prasispraudžia pro juos ir eina į "Saulutės" korpuso vyrų tualetą, kur užsidaro vienoje iš kabinų.

O kaip ten Džekas Sojeris? Mes jau žinome, kad jis užsnūdo gale kukurūzų lauko, kalvos papėdėje. Žinome, jog jo kūnas darėsi vis lengvesnis, vis labiau primindamas debesį, kol galiausiai liko permatomas. Tuo metu Džekas miegojo. Ir sapne (mes galime tik spėlioti) turbūt matė dangų, spalva primenantį liepsnelės kiaušinio lukštą, virš savo namų Beverli Hilse, kai Džekiui tebuvo šešeri, o gal ir dvylika metų, o jo tėtis nuostabiai grojo triūba. ("Nusispjaut į šitą sapną", - pasakytų jums Henris Šeikas... paskutinė Deksterio Gordono albumo melodija "Tėtis groja triūba".) Šitame sapne visi išvyko į kelionę, berniukas keliauninkas gavo pagrindinį prizą, o Lili Kavano stiklinėje pagavo kamanę. Šypsodamasi moteris išėjo su stikline į lauką ir paleido kamanę. Po to kamanė keliaudavo į Užribį bei atgal, o jos kelionės metu pasauliai judėjo, susiliesdavo, sudrebėdavo, vėl nutoldavo. Džekas irgi keliavo į beribį mėlyną dangų... paskui kamanę. Paskui sugrįždavo į Teritorijas ir miegodavo tiesiog lauko viduryje. Tame pačiame sapne Džekas, kuriam mažiau nei dvylika ir daugiau negu trisdešimt, prislėgtas sielvarto bei meilės, aplanko kažkokią moterį. Ji atsigula šalia jo į minkštos žolės patalą, apkabina jį, ir jo kūnas jaučia jos prisilietimų bei bučinių palaimą. Ką jie daro dviese Užribyje, tai jau mūsų neliečia, todėl mes tik palaiminame juos ir paliekame mėgautis vienas kito draugija. Paliekame juos - mergaitę bei berniuką, vyrą bei moterį.

Sugrįžimą, žinoma, lydi žemės, bei kukurūzų kvapas, gaidžių giedojimas Hilbertsonų fermoje. Ant apsamanojusio akmens draikosi voratinklis, Džeko riešu lipa skruzdė, vilkdama V formos žolytę, kurios smaigalyje blykčioja rasos lašelis. Džekas jaučiasi tarsi naujai užgimęs, nuovargio kaip nebūta. Jis atsargiai numeta ant žemės darbštuolę skruzdę ir pakyla. Jo plaukuose žvilga rasa. Už pusės mylios - Henrio namas.

Tigrinės lelijos virpa vėjyje...

Pamatęs kyšantį savo pikapo kapotą, jis viską prisimena: Peliuką ir jam duotą pažadą, Henrio namus bei jo priešmirtinį laišką. Policininkai jau turbūt išvažiavo, ir namas liko tuščias. Turbūt Deilas bei detektyvai jo ieško. Džeko nedomina atvykėliai detektyvai, bet su Deilu jis norėtų pasikalbėti. Metas jam atskleisti kai kuriuos faktus. Deilui turbūt akys

iššoks ant kaktos, bet teks išklausyti viską iki galo. Jo ryžtingumo ir ištikimybės Sojeriui dar prireiks. Juk laukia Juodasis namas.

Eidamas pro Henrio namą, Džekas priliečia medinę sieną lūpomis, pabučiuoja medį. "Tai tau, Henri, nuo visų pasaulių, nuo Tajaus Maršalo, nuo Džudės, nuo Sofi ir nuo manęs. Henriui Laidenui."

Mobiliajame, paliktame mašinoje, trys žinutės. Visos Deilo. Jis jas ištrina. Namuose autoatsakiklyje mirksi raudonas skaičius 4. Džekas spusteli mygtuką "PLAYBACK". Keturis kartus nevilties apimtu balsu Deilas maldauja Džeką Sojerį pranešti apie savo buvimo vietą ir pasikalbėti su juo apie Henrio mirtį bei skerdynes "Makstone". Deilas taip pat klausia, ar jis ką nors žinąs apie Čarlzą Bernsaidą.

Džekas žiūri į savo rankinį laikrodį ir negali patikėti, kad šitaip gali būti. Tačiau laikrodis virtuvėje patvirtina informaciją. Taip, dabar 5:42 ryto. Vėl jį užplūsta nuovargis, sunkesnis net už gravitaciją. Žinoma, policijos nuovadoje kažkas budi, bet jis nori kalbėtis tik su Deilu. O dabar Deilas miega savo lovoje. Džekas tarsi katinas žiovauja. Net laikraščių dar neatvežė.

Sojeris nusivelka švarką, dar kartą žiovauja. Galbūt tas kukurūzų laukas nelabai tinkama vieta miegoti: kaklas tarsi surakintas, skauda nugarą. Jis prisiverčia pakilti laiptais, numeta drabužius miegamajame, krenta į lovą. Žvilgsnis sustoja ties Ferfildo Portero paveikslu ant sienos. Jis prisimena, kaip Deilui patiko peizažas tą dieną, kai Sojeris atvyko čia ir jiedu kabino paveikslus. "Gerai, - pagalvojo Džekas, - jei mums pavyks gyviems išeiti iš Juodojo namo, padovanosiu jam paveikslą. Būtinai turės jį paimti. Antraip pagrasinsiu atiduosiąs Vendelui Grinui."

Jo akys užsimerkia, jis panyra po antklode, užmiega ir sapnuoja.

...Vingiuotu mišku takeliu jis leidžiasi nuo kalvos, eina prie degančio namo. Iš abiejų takelio pusių stūgauja bei kaukia žvėrys. Jie visai nesirodo, bet kartais šmėkščioja uodegos, letenos su ilgais aštriais nagais, pasirodo panašūs į pelekus sparnai. Džekas juos kapoja kardu. Skauda ranką, gelia visą kūną. Jis plūsta krauju, bet nežino, kur yra žaizda, tik jaučia, kaip kraujas teka per kojas. Žmonės, kurie buvo drauge su juo, nebegyvi, ir jis pats turbūt merdi. Jis apgailestauja likęs vienas, jam darosi baugu.

Degantis pastatas, Džekui artėjant prie jo, darosi vis aukštesnis. Aplink jį stūkso pajuodavę medžiai, iš vidaus sklinda šauksmai. Atrodo, jog pastatas ryja viską aplinkui. Viską, kas gyva. Viskas baigta. Degantis pastatas ir beširdė būtybė jo viduje švęs pergalę. Jie liks vieni sudegintame pasaulyje. Amen. Ugnis šluoja viską savo kelyje.

Jam iš dešinės medžių šakos linksta, šlama lapais, milžiniški kamienai dejuoja, šakos pinasi, sudarydamos ištisinę sieną. Pro šakų sieną iš-

lenda kaulėta pilka galva. Ji milžiniška. Išlenda pro šakas ir dairosi Džeko. Ši galva jį baugina, viskas joje dvelkia blogiu. Veidas miglotai primena monstrą, vardu Elrojus, kuris mėgino išprievartauti mažąjį Džeką nutriušusiame Outlio bare. Po to Sojeris įžiūri veide Morgano iš Oriso bruožus... o dar vėliau - Čarlzo Bernsaido. Galva dairosi, sukiojasi, ir visi šitie pikti veidai susilieja į vieną. Baimė paverčia Džeką bedvase statula.

Veidas žiūri žemyn į taką, po to atsisuka į Džeką. Aklos akys jį mato, nosis uodžia. Pasitenkinimo virpulys nubėga lapais, ir veidas drąsiau išlenda bei dar padidėja. Negalėdamas pajudėti iš vietos, Džekas atsigręžia atgal ir mato irstantį žmogaus kūną, kuris staiga keliasi iš lovos, išsižioja bei šaukia: D'AMBA!

Džekas pašoka iš lovos. Jis visas dreba. Per kaktą ir veidą teka prakaitas. Galiausiai drebulys praeina. Jis įsitikina, kad nėra jokios sienos iš lapų, kad jis savo miegamajame. Ant sienos kabo paveikslas, kurį jis ketino padovanoti Deilui Hilbertsonui. Laikrodis rodo 9:47. Jis išmiegojo keturias valandas. Metas ruoštis kelionei.

Po keturiasdešimt penkių minučių, nusiprausęs, nusiskutęs, apsirengęs bei papusryčiavęs, Džekas skambina į policijos nuovadą ir prašo sujungti jį su Deilu Hilbertsonu. O 11:25 jiedu su Deilu, kuris vis dar abejoja, ar jo bičiulio papasakota istorija nėra tik fantazijos vaisius, ir trokšta gauti įrodymus, išlipa iš šefo automobilio, pastatyto po vieninteliu medžiu prie "Send" baro, ir pasuka prie šalutinio įėjimo.

Ketvirta dalis
JUODASIS NAMAS ir UŽ JO

26 skyrius

Mes jau kalbėjome apie nuopuolį, ir dabar nelabai norėtume grįžti prieš šios temos, bet jūs turbūt neneigsite, kad daugelis namų - geras būdas šito išvengti. Tai bent jau bandymas sukurti sveikai mąstančio pasaulio iliuziją. Pagalvokite apie nedidelį jaukų namelį Libertivilyje, kuriame kadaise drauge gyveno Fredas, Džudė bei Tajus Maršalai. Tą patį galima pasakyti ir apie Deilo Hilbertsono, ir apie Džeko, ir Henrio namus. Ir apie daugelį kitų Frenč Lendingo namų. Tai odė kasdienybei, pagiriamoji giesmė proziškumui. Viską griaunantis uraganas, prasiautęs virš miesto, negali pakeisti vieno paprasto fakto: namai saugo nuo išorinių veiksnių, kukliai bei nepastebimai rūpinasi tuo. Namai - sveikos nuovokos buveinė.

Tačiau Juodasis namas - tarsi Širlės Džekson "Hilhauzas", tarsi "Rauz Redas", tas siaubingas statinys, pastatytas Sietle devyniolikto bei dvidešimto amžių sandūroje. Jokiu sveiku protu čia net nekvepia. Jis ne visiškai priklauso šitam pasauliui. Kai žiūri į jį iš išorės, vaidenasi velniai žino kas, kontūrai juda, keičiasi. Bet geriau įsižiūrėjus, galima pamatyti trijų aukštų pastatą, kurio gabaritai nestulbina vaizduotės ir niekuo ypatingu neišsiskiria. Tik spalva neįprasta - blyškiai juoda, netgi langai juodi. Bet yra jame kažkas nemalonaus. Atrodo, jog tie trys aukštai - tik regimybė, iliuzija... tačiau, atmetus kitų pasaulių atspindžius, namas gali pasirodyti įprastinis, toks pat kaip Džudės su Fredu... tik ne toks prižiūrėtas ir išpuoselėtas.

Viduje, savaime suprantama, viskas atrodo kitaip.

Viduje Juodasis namas milžiniškas.

Viduje jis atrodo be galo, be krašto.

Žinoma, žmonės retai tenai patenka, ir tie, kurie patenka, jau nesugrįžta. Pasiklysti Juodajame name labai paprasta. Dažniausiai užklysta benamiai. Ir suaugusieji, ir vaikai. Dingsta tenai ir Čarlzo Bernsaido (Karlo Birstouno) aukos. Nors kai kas lieka: lieka jų drabužiai, graudūs užrašai ant kamerų sienų, kaulų krūvos. Kartais lieka kaukolės.

Pasiklysti Juodajame name ir aršiausiam priešui nepalinkėsi.

* * *

Gal pereikime po Juodojo namo kambarius, užkaborius, koridorius. Mes juk esame tvirtai įsitikinę, jog galėsime sugrįžti į išorinį pasaulį kada tik panorėję. Argi ne? Nors vis tiek leisdamiesi laiptais, eidami ilgais koridoriais jaučiamės labai nejaukiai. Girdime tolumoje kažkokį gausmą, mechanizmų dundėjimą. Girdime vėjo švilpavimą... galbūt už sienos, o gal kituose aukštuose. Kartais girdisi piktas lojimas, ir mes žinome, jog tai loja pragaro šuo, tas pats, kuris apkandžiojo vargšą Peliuką. Kartais girdime sardonišką kranksėjimą ir suprantame, jog Gorgas taip pat čia, tik nežinome kur būtent.

Einame per kambarius, kur viskas sujaukta, ir per kambarius, kur viskas gražiai įrengta bei sutvarkyta. Galiausiai pasiekiame nedidelį kuklų kambarėlį, kuriame matome tik seną sofą ir nublukusias raudono aksomo kėdes. Kambarėlyje tvyro ruošiamo maisto kvapas, vadinasi, kažkur netoliese virtuvė (kur jau verčiau nekišti nosies, jei nesinori kasnakt sapnuoti košmarų). Elektros prietaisams maždaug septyniasdešimt metų. Nors Juodasis namas pastatytas 1970 metais, bet dalis jo stovėjo šioje vietoje jau anksčiau. Sunkios, išblukusios užuolaidos. Šitas kambarys, matyt, tiktų pirmame "Nelsono" viešbučio aukšte. Jis niūrus, banalus, labai tinkama vieta senam monstrui, kuris slepiasi nuo savo persekiotojų. Dabar jis kaip tik miega ant aptriušusios sofos, apsivilkęs marškiniais su raudona kraujo dėme pilvo srityje. Juodasis namas priklauso ne jam, nors jis galvoja priešingai, ir misteris Manšanas nesiima jo perkalbėti. Bet šitas kambarėlis tikrai jo.

Prie žalių tapetų priklijuotos iškarpos pasakoja mums viską, ką turime žinoti apie mirtinus Čarlzo Bernsaido pomėgius.

"TAIP, AŠ JĄ SUVALGIAU", - PAREIŠKIA ALBERTAS FIŠAS." "Niujork Herald Tribune"

"BILIO HAFNIO DRAUGAS TVIRTINA: "PILKAS ŽMOGUS PAČIUPO BILĮ. TAI BUVO VAIDUOKLIS." "Niujork Vorld Telegram"

"GREISĖS BAD KOŠMARAS TĘSIASI: FIŠAS PRISIPAŽĮSTA!" "Long Ailend Star"

"FIŠAS PRIPAŽĮSTA: "KEPIAU, VALGIAU." - "Niujork Ameriken"

"FRICAS HARMANAS, VADINAMASIS HANOVERIO MĖSININKAS, NUBAUSTAS MIRTIMI 24 DIENĄ." - "Niujork Vorld"

"VAMPYRAS PAREIŠKIA: "MANE ĮKVĖPĖ MEILĖ - NE AISTRA." HARMANAS MIRŠTA, NEATLIKĘS ATGAILOS." "Gardian"

"PASKUTINIS HANOVERIO ŽMOGĖDROS LAIŠKAS: "JŪS NEGALĖSITE MANĘS NUŽUDYTI, BŪSIU TARP JŪSŲ AMŽINAI." "Niujork Vorld"

Vendelui Grinui tai tikrai patiktų, ar ne taip?

Iškarpų yra ir daugiau. Padėk mums Dieve, jų čia labai daug. Pacituotas netgi Džefris Dameris: "AŠ NORĖJAU ZOMBIO".

Žmogus ant sofos sudejuoja, sujuda.

- Ašibušk, Berni! - Žodžiai tarsi skamba savaime... ore, ne Bernio lūpos juos taria, nors lūpos juda.

Senis dejuoja, pasuka galvą kairėn.

- Ne:.. turiu pamiegoti. Viską skauda.

Galva sukasi į dešinę, tarsi sakydama, jog Bernis neketina keltis. Tačiau vėl pasigirsta Manšano balsas:

- Kelkiš, jie nefrukus ateiš. Tu turi išeiti.

Galva vėl sukasi kairėn. Dar neatsibudęs Bernis galvoja, jog misteris Manšanas, kaip ir anksčiau, šeimininkauja jo galvoje. Pamiršo, jog čia, Juodajame name, viskas kitaip. Kvailas Bernis, praktiškai iš jo jau jokios naudos, bet dar ne laikas visai atsisakyti jo paslaugų.

- Negaliu... palik mane ramybėje... pilvą skauda... suknistas neregys perdūrė man pilvą.

Bet kai galva pasisuka vėl į kitą pusę, balsas jau zyzia prie dešinės monstro ausies. Tas kratosi balso, nenori paklusti ir keltis, jam skauda. Pasirodo, žaizda kur kas rimtesnė, negu jis manė. Bernis įtikinėja įkyrų balsą, jog berniukas saugiai paslėptas ir niekas jo nesuras, net jeigu ir pateks į Juodąjį namą. Jie čia pasiklys ir klaidžios po labirintus, kol numirs arba išeis iš proto. Tačiau Misteris Manšanas žino, jog Džekas Sojeris kitoks, jis buvo prisilietęs prie amžinybės, todėl kelia tikrai rimtą grėsmę. Todėl, jo nuomone, berniuką reikia išvesti iš čia ir nugabenti į Galutinį pasaulį, į didžiosios ugnies prieglobstį. Jis įtikinėja Bernį, kad su berniuku jis galėsiantis pabendrauti tik vėliau ir ne čia. Čia labai pavojinga. Atleisk.

Bernis mėgina prieštarauti, bet mes žinome, jog šito mūšio jis nelaimės. Kambario oras jau pradeda vibruoti, nes atvyksta įkyraus balso turėtojas. Iš pradžių matome juodą viesulą, po to raudoną dėmę, galiausiai kažką panašaus į neįtikėtinai ilgą baltą veidą, kuriame dominuoja vienintelė juoda ryklio akis. Tai ir yra misteris Manšanas - būtybė, galinti egzistuoti tik Juodajame name arba Bernio galvoje. Netrukus jis visai materializuosis, pažadins Bernį ir pasinaudos juo savais tikslais. Kol dar yra kuo naudotis. Nes pats Manšanas negali išgabenti berniuko Tajaus iš Juodojo namo. Kai tik berniukas atsidurs Galutiniame pasaulyje, Bernio terminologija kalbant, Šeole, tada situacija pasikeis.

Pagaliau Bernis atsimerkia. Jo gumbuotos rankos liečia žaizdas ant kūno. Jis mato, kaip išplito raudona dėmė ir šaukia iš baimės. Monstras net negalvoja apie tai, jog nužudęs tiek vaikų jis nusipelno bausmės. Neregio smūgis peiliu jam atrodo neteisybės viršūnė.

Pirmą kartą Berniui į galvą šauna nemaloni mintis: o jeigu teks sumokėti už savo darbelius? Jis matė Galutinį pasaulį, matė per jį vingiuojantį Kongžerio kelią, vedantį į didžiąją ugnį. Išrausta, išdeginta vietovė primena pragarą. Kas bus, jei jį apgyvendins būtent ten? Kas, jeigu...

Baisus skausmas perveria vidurius. Tai misteris Manšanas materializavosi, tiesia jau ne visai permatomą ranką ir baksteli į žaizdą pilve.

Bernis surinka. Seno vaikžudžio skruostais rieda ašaros.

- Nekankink manęs!

- Tada daryk, kaip tau liefiu.

- Negaliu, - inkščia Bernis. - Aš mirštu. Pažiūrėk, kiek kraujo. Man aštuoniasdešimt penkeri suknisti metai!

- Nurimk, Berni... kitoje pušėje yra tie, kas be varko iškydyš tavo žaišdas. - Ne taip lengva žiūrėti į Manšaną, beje, kaip ir į Juodąjį namą. Jis vibruoja, sklaidosi prieš akis, šitame šlykščiame ilgame veide matosi tai viena akis, tai dvi. Kartais ant galvos rudų plaukų kupeta, kartais jis atrodo visai plikas. Tik raudonos lūpos ir tarp jų kyšantys dantys nesikeičia.

Bernis viltingai žvelgia į savo bendražygį. Jo rankos vis dar čiupinėja kietą kauburiuotą pilvą. Turbūt tie kauburėliai - sukepęs kraujas. Negali būti, kad sužeidimas toks sunkus. Juk jį žadėjo saugoti, ginti nuo...

- Višai įmanoma, - sako Manšanas, - jog tau pafyks atšikratyti metų nafštos ir tu vėl sugrįši į Kristaus amžių.

- Vėl tapti jaunu. - Bernis garsiai atsidūsta. Jo iškvepiamas oras dvokia krauju bei pelėsiais. - Aš to norėčiau.

- Šinoma. Ir tai įmanoma. - Manšanas linksi, jo veidas vis juda. - Šitą malonę kali padofanoti abala, aš to nekaliu. Bet kaliu tau kai ką pašadėti.

Būtybė stebėtinai greitai prišoka prie senio. Jo ranka susigniaužia į kumštį, vėl neria po žudiko marškiniais ir sukelia tokį skausmą, kokio Bernis niekada gyvenime nebuvo patyręs. Jo veidas pakimba virš Bernsaido, vienintelė akis žiba.

- Tu jauti škausmą? Tai aš laikau rankoše tavo fiduriuš. Ir jei nenuštosi vilkinęs laiko, išplėšiu juoš iš tavęs bei apvyniošiu aplink kaklą! Mirši šinodamas, jog tave pašmaugė tavo paties šarnomis! Šito fokuso išmokau iš paties Frico Harmano. Tai tu jį atveši ar nori pūti pašmaugtas?

- Atvesiu! - šaukia senis. - Tik palik, man skauda.

- Atvešk jį į štotį. Šitas perniukas ne šiurkių ir ne lapių urfams. Jo-

kių kraujuojančių kojų; Taileris padirbėš abalai štai šituo. - Jis pakelia ilgą pirštą su juodu nagu prie smilkinio ir pabeldžia. - Tau aišku?

- Taip! Taip! - Bernio viduriai tarsi ugnyje. O ranka vis suka ir suka, ir milžiniškas veidas kabo virš jo.

- Į štotį, kur ir kitus ypatinguš atfedi.

- TAIP!

Manšanas atitraukia ranką, traukiasi toliau, pradeda tirpti ore. Pro jį matosi geltonos iškarpos ant sienų. Bet žibanti akis viską mato.

- Pasirūpink, kad jiš pūtų šu kepure. Pūtinai turi būti šu kepure.

Bernis energingai linkčioja.

- Kepurė. Taip, aš turiu kepurę.

- Būk atsargus, Berni. Tu šenas ir sušeistas, o perniukas jaunaš ir neturi ko prarasti. Jei jis nuo tavęs pabėgš...

Bernis įveikia skausmą ir šypsosi. To nebuvo, kad koks nors vaikas nuo jo pabėgtų. Kliedesiai!

- Nesirūpink. Tik kai kalbėsi su juo... su abala, pasakyk, jog manęs dar anksti atsižadėti. Jei jis pagydys mane, nepasigailės. O jei dar sugrąžins jaunystę, atvesiu jam tūkstančius vaikų. Tūkstančius Griovėjų.

Misteris Manšanas vis tirpsta. Dabar jau liko tik ore kabantis mažas debesėlis. Jis palieka namą, suvokęs, jog kažkas juo pasirūpins, nes pats yra jau garbingo amžiaus ir to negali padaryti.

- Atvešk jam tą... Berni, ir tau buš atlykinta.

Manšanas išnyksta. Bernis keliasi, pasilenkia prie sofos. Skausmai tik sustiprėja, bet jis nepaiso, lenda į tamsą po sofa ir ištraukia juodą odinį maišą. Išeina iš kambario, vienoje rankoje laikydamas maišą, kitą spausdamas prie kraujuojančio, skausmu pulsuojančio pilvo.

O kaipgi mūsų Taileris Maršalas, apie kurį tiek daug kalbame? Ar stipriai jam kliuvo? Ar jis išsigandęs? Ar sugebėjo išsaugoti blaivų protą?

Jam buvo sukrėstos smegenys, bet dabar jau galva nesvaigsta. Skausmas irgi praėjo. Liko tik guzas. O šiaip... Žvejys tik glostė jo galvą ir sėdmenis. Tie jo prisilietimai tokie šlykštūs. O dėl jo dvasinės būsenos... Būsite šokiruoti, bet tuo momentu, kai Manšanas priverčia senąjį Bernį pakilti nuo sofos, Fredo ir Džudės sūnus jaučiasi laimingas.

Taip. O kodėl gi ne? Jis "Miler parke".

Milvokio "Aludariai" šį sezoną įveikė visus savo priešininkus, nors kai kas pranašavo jiems paskutinę vietą turnyro lentelėje. Ką gi, iki sezono pabaigos dar toli, bet Nepriklausomybės diena atėjo ir praėjo, o dabar "Briuzeriai" kaunasi prieš "Cincinatį".

"Briuzeriai" pirmauja, ir Tajus stebi rungtynes! NUOSTABU! Ne šiaip sau stebi, o sėdi pirmoje eilėje. Šalia jo - drūtas prakaituotas vyriškis raudonu veidu, su alaus skardine rankoje, pats Puikusis Džordžas,

kuris staugia visa gerkle. Jis šokčioja, plikė šviečia, mėlynos akys žiba, ir Tajus laukia, ką jis pasakys. Jis - geriausias beisbolo žinovas... ir ne tik Kaulio apskrityje. Iš jo veido matyt, jog viskas klostosi gerai.

"NAGI, VAIKINE, MESK KAMUOLĮ! MESK, JEI TAIP NORISI! NET AKLAS MATO, KAD JIS JAU BAZĖJE!"

Žiūrovai, kurie sėdi pirmosios bazės sektoriuje, atsiliepia į šituos žodžius, palaiko riksmu, o virš jų galvų plaikstosi didžiulis plakatas: "MILERIO PARKAS" SVEIKINA DŽORDŽĄ RETBANĄ IR "ALAUS KONKURSO" NUGALĖTOJUS". Taileris tai pašoka, tai vėl atsisėda, juokiasi, mosuoja "Aludarių" kepuraite. Jam atrodė, kad šiais metais jis pamiršo nusiųsti atviruką, paraišką dalyvauti konkurse, bet, pasirodo, kažkas už jį nusiuntė (gal tėvas ar motina), ir jis laimėjo. Ne, pagrindinio prizo negavo, bet, jo nuomone, jo prizas ne ką prastesnis. Jau nekalbant apie laimėtą galimybę sėdėti pirmoje eilėje tarp kitų laimėtojų. Suprantama, Ričis Seksonas - tai ne Markas Makgvairas, tačiau šiais metasi Seksonas daro stebuklus, ir Tajus laimėjo...

Kažkas trukteli jį už kojos.

Tajus mėgina sulenkti koją, jam nesinori atsibusti iš sapno (tai geriausias prieglobstis nuo visų berniuką ištikusių baisenybių), bet ranka negailestinga. Ji vis tampo už kojos.

- Atsibusk, - girgžda nemalonus balsas, ir sapnas ima blankti.

Džordžas Retbanas pasisuka į Tajų, ir įvyksta neįtikėtinas dalykas: dar prieš keletą akimirkų ryškiai mėlynos, pastabios akys staiga darosi blankios, prigesusios. "Dieve, jis juk aklas, - galvoja berniukas. - Iš tiesų Džordžas Retbanas..."

- Atsibusk. - Nemalonus balsas vis arčiau. Taileris žino, jog po akimirkos sapnas visai išnyks.

Bet prieš tai Džordžas spėja jam pasakyti keletą žodžių. Jo balsas ramus, nepanašus į radijo komentatoriaus.

"Tavo išgelbėtojai jau pakeliui. Stenkis išlikti ramus, berniuk. Stenkis..."

- Atsibusk, šūdžiau!

Pirštai grubiai suspaudžia kirkšnį, koją nusmelkia skausmas. Tajus surinka ir atsibunda. Jis sugrįžta į realų pasaulį.

Iškart prisimena kur esantis. Jo kamera su aprūdijusiomis grotomis yra akmeniniame, silpnai apšviestame koridoriuje. Viename kampe - dubuo su kažkokiu jovalu. Kitame - kibiras, kur jis gali nusišlapinti. Ir dar kameroje guli senas suplyšęs čiužinys, nuo kurio Bernis ką tik berniuką nutempė.

- Na, štai, - veblena senis. - Pagaliau atsibudai. Tai jau gerai. O dabar stokis. Greičiau, trintuke! Laikas nelaukia.

Taileris atsistoja. Svaigsta galva. Jis paliečia ranka tą vietą, kur su-

kepęs kraujas. Nuo prisilietimo visą kūną nusmelkia skausmas. Ant rankos taip pat sukepęs kraujas. "Tai štai kur jis man kirto akmeniu. Jei būtų kiek stipriau smogęs, dabar jau... būčiau negyvas."

Bet ir seniui gerokai kliuvo. Marškiniai kruvini, veidas tarsi vaškinis. Už jo nugaros atidarytos kameros durys. Berniukas mintyse įvertina atstumą iki koridoriaus, tikėdamasis, jog Bernis neįtars apie jo ketinimus. Bet senis pasikaustęs tokiuose reikaluose. Ne vienas snarglius mėgino nuo jo pasprukti... kruvinomis kojytėmis, cha, cha...

Jis įkiša ranką į juodą maišą ir ištraukia kažkokį šaunamąjį ginklą su pistoleto rankena bei blizgančia plienine buože.

- Ar žinai, kas čia, Taileri?

- "Tazeris"*, - atsako berniukas. - Ar ne taip?

Bernis šiepiasi, matosi dantų likučiai.

- Protingas vaikis! Pastabus. Ne be reikalo televizorių žiūri. Tai specialus "Tazerio" modelis. Paguldo karvę trisdešimties jardų atstumu. Aišku? Bandysi sprukti - ir tavęs tas pats laukia. Eime iš čia.

Tajus išeina iš kameros. Berniukas neturi supratimo, kur jį veda šitas baisus senis, bet, išėjus iš kameros, jam palengvėja. Jis žino, kad buvo ne vienintelis vaikas, laistęs ašaromis šitą suplyšusį čiužinį. Jų čia būta nemažai.

- Pasisuk į kairę.

Berniukas paklūsta. Senis eina iš paskos. Po akimirkos jo kaulėtos rankos griebia jį už sėdmenų. Senis tai daro nebe pirmą kartą, bet šį sykį prisilietimas kitoks... judesys silpnesnis.

"Dvėsk greičiau, - pagalvoja Tajus. - Ir šita šaltakraujiška mintis galėjo priklausyti Džudei. - Greičiau, seni, tada man neteks padėti tau numirti."

- Tai mano, - švokščia senis, glostydamas berniuko sėdmenis... Jis kvėpuoja sunkiai ir balsui stinga pasitikėjimo. - Pusę išvirsiu, kitą pusę pakepinsiu.

- Nemanau, kad tu daug suvalgysi, - Tajų nustebino ramiai nuskambėjęs jo paties balsas. - Regis, kažkas tau atliko pilvo ventiliaciją...

Girdisi ginklo spragtelėjimas, skausmas perveria kairį petį. Tajus surinka, prisišlieja prie sienos, mėgina patrinti pažeistą vietą, susitvardyti, neverkti, mėgina sustabdyti atmintyje nuostabaus sapno likučius, kur stebėjo rungtynes su pačiu Džordžu Retbanu ir "Alaus konkurso" laimėtojais. Jis prisimena neišsiuntęs atviruko, bet sapne tokie dalykai netenka prasmės. Tam ir yra sapnas...

Tačiau skausmas stiprus. Ir iš akių pasipila ašaros.

---

* "Tazeris" - specialus policijos naudojamas ginklas, kuris laikinai paralyžiuoja nusikaltėlį, nesukeldamas vėlesnių pasekmių.

- Nori dar? - girgžda senis. Balsas ligotas, isteriškas. Tai pavojingas derinys, tą žino net tokie berniukai kaip Tajus.

- Ne, - iškvepia Tajus. - Nereikia manęs mušti elektros srove. Prašau, nereikia.

- Tada kulniuok! Ir kad negirdėčiau jokių komentarų.

Tajus kulniuoja. Girdi kažkur lašant vandenį. Iš toli sklinda varnos kranksėjimas. Gal tai ta pati, kuri priviliojo jį prie gyvatvorės. Kad taip dabar turėtų ginklą, išsklaidytų jos blizgančias juodas plunksneles. Bet pasaulis, kuriame jis iki šiol gyveno, matyt, už kelių šviesmečių nuo jo. Džordžas Retbanas pasakė, jog gelbėtojai jau skuba jam į pagalbą, o kartais sapnai pildosi... Ir mama jam minėjo apie tai, dar tada, kai jai nebuvo pasimaišęs protas.

Jie prieina prie sraigtinių laiptų, kurie, regis, leidžiasi iki pat Žemės centro. Iš gilumos kyla sieros kvapas ir ugnies karštis. Tarsi girdisi dejonės bei riksmai. Ir mašinų gaudesys. Grėsmingas transporterių bei grandinių girgždėjimas.

Berniukas sustoja. Jis pagalvoja, jog senis panaudos savo ginklą tik būtinu atveju, nes belaisvis jam reikalingas gyvas. Bent jau kol kas. O Tajus gali pargriūti, nusiristi nuo laiptų, nusisukti sprandą... Berniukas nežinia kodėl pasitiki savo intuicija.

- Misteri, kur mes einame?

- Sužinosi. - Senis sunkiai kvėpuoja. - Tu klysti manydamas, kad nesiryšiu pakutenti tavęs "Tazeriu", kol tu lipi laiptais. Pėdink.

Taileris leidžiasi žemyn pro didžiules galerijas, balkonus... laiptai vis sukasi ir sukasi, žemyn ir žemyn. Kartais oras pakvimpa raugintais kopūstais, kartais degančiomis žvakėmis, kartais drėgme. Jis suskaičiuoja šimtą penkiasdešimt laiptelių ir liaujasi skaičiavęs. Už nugaros sunkiai kvėpuoja senis, kelis kartus suklumpa, nusikeikia, griebiasi už medinių turėklų.

- Sustok, bjaurybe. - Seniui pritrūksta oro. - Atsisuk į mane.

Atsisukęs berniukas apsidžiaugia, pastebėjęs išsiplėtusią kraujo dėmę ant senio pilvo. Bet žudiko ranka tvirtai spaudžia ginklą.

"Velniai rautų, - galvoja Tajus. - Tavo vieta pragare."

Senis padeda maišą ant nedidelio staliuko, pats sustoja šalia, mėgina atgauti kvapą. Po to kiša ranką į maišą ir ištraukia rudą kepurę. Tokias dėvi aktoriai filmuose. Tokie kaip Šonas Koneris. Monstras ištiesia Tajui kepurę:

- Užsidėk. Ir nemėgink griebti man už rankos, gausi elektros srovės dozę.

Berniukas ima kepurę. Jaučia, kad ji kieta, metalinė, maldaujamai žiūri į senį:

- O būtinai reikia?

Bernis kilsteli ginklą, šiaušiasi.

Tajus užsideda kepurę.

Galvoje pasigirsta gaudesys. Jis nebegali mąstyti... bet po akimirkos tai praeina, lieka tik silpnumas ir pulsuojantis skausmas smilkiniuose.

- Ypatingiems berniukams reikalingi ypatingi žaislai, - sako Bernis. - Dabar galime eiti.

"Su kepure ant galvos aš nepavojingas", - pagalvoja Tajus, bet tuojau pat atmeta šitą mintį. Jis mėgina prisiminti savo antrą vardą... ir neprisimena. Mėgina prisiminti, kaip pasivadino ta šlykšti varna... neprisimena. Ir suvokia, jog kepurė - tai trukdis, kliūtis. Jos paskirtis - neleisti Tajui padaryti tai, ką jis privalo.

Per galeriją jie išeina į kiemą. Padvelkia medžių bei krūmų kvapu. Kvapai sunkūs, slogūs. Pilkas dangus taip žemai, regis, ranka pasiekiamas. Sieros kvapas ir dar kažin ko kartaus... Mašinų gausmas dar labiau girdisi.

Ant plytų nuolaužų stovi golfo vežimėlis. Gamintojas "E-Z-GO".

- Mano tėvas tokius pardavinėja, - sako Taileris. - Jis dirba "Golce".

- O iš kur jis čia atsirado, trintuke? Kaip manai? Lipk. Prie vairo.

Taileris išsprogina akis. Mėlynos akys pasruvo krauju, negali sufokusuoti žvilgsnio. Gal tai kepurės kaltė?

- Aš dar per mažas vairuoti.

- Susidorosi. Ją ir kūdikis galėtų vairuoti.

Tajus paklūsta. Jei atvirai, "Golco" aikštelėje jam jau teko vairuoti tokį golfo vežimėlį. Aišku, ant keleivio sėdynės sėdėjo tėvas. Dabar jo vietoje įsitaiso šlykštus senis - dejuodamas, susiėmęs ranka už pilvo. Bet kitoje rankoje ginklas. Ir jis atsuktas į Tajų.

Raktas įkištas. Berniukas pasuka jį. Po raktu, ten, kur yra akumuliatorius, kažkas spragteli. Ant prietaisų skydelio užsidega žalias stačiakampis su užrašu: "CHARGE". Belieka spustelėti akceleratorių ir, žinoma, vairuoti.

- Kol kas viskas gerai. - Senis atitraukia ranką nuo pilvo ir kruvinu pirštu rodo į krūmais apaugusį takelį. - Važiuok tenai. Tik lėtai.

Tajus spusteli pedalą. Golfo vežimėlis staigiai šokteli iš vietos. Senis susvirduliuoja, nusikeikia, mosuoja ginklu.

- Būtų lengviau, jei bent kepurę galėčiau nusiimti, - sako berniukas. - Prašau. Aš įsitikinęs, jog be kepurės...

- Ne! Kepurė lieka! Judėk! Tajus jau kiek švelniau spusteli akceleratorių. Golfo vežimėlis rieda per kiemą, po padangomis trakši plytos. Kiemas baigiasi, ir jie važiuoja jau takeliu. Sunkios, drėgnos, šaltos medžių šakos liečia berniuko rankas. Jis nevalingai trūkčioja. Vežimėlis pasvyra į šoną. Senis įremia jam į šonkaulius ginklą:

- Dar kartą taip padarysi, ir gausi visą dozę! Pažadu!

Gyvatė raitosi jiems per kelią, Tajus išsigąsta, surinka. Jis negali pakęsti gyvačių, net ir mažų, o šita didžiulė tarsi pitonas, rubino akimis, iš nasrų kyšo nuodingi dantys.

- Važiuok pirmyn! - senis kiša jam į panosę ginklą. Spengia ausyse. Už ausų...

Keliukas suka į kairę. Virš jo - nusviręs medis. Vietoje šakų ant jo kabo čiuptuvai. Čiuptuvų galiukai kutena Tajui pečius, kaklą.

"Mūsų... berniukas, mūsų..."

Šitas garsas skamba galvoje, negelbsti net kepurė. Tolimas, silpnas, bet aiškiai girdisi.

- Mūsų, mūsų berniukas. Taip...

Bernis šypsosi:

- Girdėjai? Tu jiems patikai. Man taip pat. Mes čia visi draugai, supranti? - Veidą iškreipia grimasa. Jis vėl griebiasi už pilvo. - Prakeiktas aklius! - iškvepia Bernis.

Medžiai atsilieka. Vežimėlis išrieda į niūrų slėnį. Tajus mato pliką akmenuotą žemę: žemos kalvos tolsta po grėsmingu pilku dangumi. Virš jų tingiai skraido keletas didžiulių paukščių. Kažkoks gauruotas žvėris prabėga tarp kalvų ir išnyksta iš akiračio. Tajus net nespėja suprasti, koks tai žvėris. Mašinų dundėjimas net drebina žemę. Berniukas jaučia, kaip vairas šokinėja jo rankose. Priekyje takelis įsiveržia į platesnę žemės juostą. Turbūt tai kelias. Tolumoje matosi siena iš baltų apvalių akmenų.

- Tu girdi: Raudonojo Karaliaus energijos stotis, - išdidžiai pareiškia Bernis, tačiau jo balse girdisi baimė. - Didžioji Kombinacija. Milijonas vaikų mirė jos konteineriuose, bet jų vietas vis užima kiti. Bet tu tenai nepateksi, Taileri. Galbūt tavęs laukia geresnė ateitis. Bet iš pradžių aš pasiimsiu, kas man priklauso. Taip, žinoma.

Kruvina jo ranka paglosto berniuko sėdmenis.

- Geras agentas turi teisę gauti dešimt procentų. Net toks senis, kaip aš, šitą žino.

Jo ranka pasitraukia nuo Tajaus sėdmenų. Ačiū Dievui! Berniukas vos nepradėjo šaukti, bet susitvardė, įsivaizdavęs, jog sėdi šalia Džordžo Retbano ir stebi beisbolo varžybas...

Jis suvokia, kad gyvenime visko pasitaiko, kartais nutinka tai, ko mes negalime išvengti. Įvyksta, kas būtinai turi įvykti.

Jam belieka tikėtis, jog šito senio užmačios nebus vienas iš tokių įvykių.

- Suk kairėn, - urzgia Bernis atsilošdamas. - Trys mylios ir šimtas jardų.

Pasukęs berniukas supranta, jog virš žemės kyla visai ne rūkas - tai dūmai.

- Šeolas, - aiškina Bernis, tarsi skaitydamas jo mintis. - Ir vienintelis

kelias per jį - Kondžero plentas. Išsuksi iš jo - ir pateksi padarams, kurie sudraskys tave į skutelius jau vien dėl to, kad išgirstų tavo riksmą. Mano draugas pasakė, kur turiu tave nugabenti, bet numatytą planą teks kiek pakeisti. - Jo veidas iškreiptas skausmo, niūrus. - Jis taip pat man suteikė skausmo, vos neištraukė mano vidurių per žaizdą pilve. Nepasitikiu juo. - Ir tęsdamas priduria: - Karlas Birstounas nepasitiki misteriu Manšanu. Daugiau nebepasitiki!

Tajus tyli. Jis mėgina vairuoti viduriu Kondžero plento. Kartą surizikuoja atsisukti, bet nemato nei namo, nei vešlios augmenijos aplink jį. Viską užstoja erozijos suvarpyta kalva.

- Jis gaus, kas jam priklauso, o aš pasiimsiu savo dalį. Ar tu girdi mane, berniuk? - Tajus tyli, todėl senis vėl pakelia "Tazerį". - Ar girdi mane, trintuke?

- Taip, - atsiliepia Tajus. - Žinoma.

"Ir kodėl tu niekaip negali padvėsti? Viešpatie, kodėl Tu neištiesi rankos ir neperduri šitos siaubingos širdies, kad ji pagaliau nustotų plakusi?"

Kai Bernis vėl prabyla, jo balse girdisi šelmiškos gaidelės.

- Ar atkreipei dėmesį į kitą sienos pusę? Manau, nelabai. Tau derėtų tai pamatyti.

Senis kiek atsilošia, kad berniukui geriau matytųsi... Didžiuliai balti akmenys, įmūryti į sieną iš plento pusės, visai ne akmenys. Tai kaukolės.

Kas čia per vieta? Viešpatie, kaip Tajui norisi dabar atsirasti šalia mamos! Kaip norisi sugrįžti namo!

Su ašaromis akyse, sumišęs, nesugebantis galvoti, Tajus vairuoja golfo vežimėlį gilyn į degančias žemes. Į Šeolą.

Gelbėtojai, jei tokių ir yra, niekada nesugebės čia patekti.

27 skyrius

Džekas su Deilu įžengia į vėsa dvelkiantį "Send" barą. Salė tuščia, čia tik trys vyriškiai. Uostytojas su Doku sėdi prie baro. Priešais juos stovi po limonado stiklinę. "Pasaulio pabaiga, - pagalvoja Džekas. - Ne kitaip". Kiek tolėliau trinasi Dvokiantis Sūris. Baikerius gaubia bloga aura, todėl barmenas laikosi atokiau nuo jų. Pirma, jis niekada nėra matęs šių dviejų vyrų be Peliuko, Sonio ir Kaizerio. Antra... o Dieve, šitas Kalifornijos detektyvas ir Frenč Lendingo policijos viršininkas.

Muzikinis centras išjungtas, veikia tik televizorius, ir Džekas nenustemba pamatęs, jog programoje "Dienos kinas" rodomas filmas, kuriame vaidina jo motina bei Vudis Stroudas. Jis mėgina prisiminti filmo pavadinimą ir galiausiai jam pavyksta. Tai "Teisingumo ekspresas".

"Neverta tau veltis į šitą reikalą, Bea, - sako Vudis (šiame filme Lili

vaidina turtingą Bostono paveldėtoją Beatrisę Lodž, kuri atvyksta į Vakarus ir susideda su gauja, norėdama įgelti savo pernelyg konservatyviam dorovės klausimais tėvui). - Regis, tai bus paskutinis mūsų žygis".

"Ir gerai" - atsako Lili (Beatrisė). Jos balsas ledinis, akys taip pat.

Filmas, žinoma, šlamštas, bet Lili vaidina puikiai, ji natūrali. Džekas nusišypso.

- Kas čia tau? - stebisi Deilas? - Visas pasaulis išsikraustė iš proto, o tu šypsaisi.

Ekrane Vudis sako: "Ką reiškia gerai? Visas prakeiktas pasaulis išprotėjo."

Džekas Sojeris tyliai ištaria: "Mes pasistengsime pakloti, kiek sugebėsime. Tegul žino, su kuo turi reikalą."

Ekrane Lili ir Vudis rengiasi įeiti į "Teisingumo ekspresą". O po to ims kristi galvos: geros, blogos, išsigimusios.

Deilas nustebęs spokso į Sojerį.

- Žinau mintinai beveik visus jos vaidmenis. Ji buvo mano motina, - sako Džekas tarsi atsiprašinėdamas.

Džekas prisijungia prie baikerių. Pažvelgia į laikrodį, kabantį šalia televizoriaus: 11:40. Greit pusiaudienis. Pats tinkamiausias laikas pradėti tokį svarbų žygį.

- Džekai, - Sent Pjeras linkteli Sojeriui. - Kaip laikaisi?

- Laikausi. Ar jūs ginkluoti?

Dokas kilsteli liemenę, parodo ginklo rankeną. "Koltas-9".

- Tokį pat turi ir Uostytojas. Geri ginklai, užregistruoti. - Jis kreivai pažvelgia į Deilą. - Kiek suprantu, jūs ketinate vykti su mumis?

- Tai mano miestas, - atsako Deilas. - Ir Žvejys ką tik nužudė mano dėdę. Nesuprantu daug ko, ką man pasakojo Sojeris, bet tikiu, kad yra galimybė išgelbėti Maršalų sūnų. Vadinasi, mes turime ta galimybe pasinaudoti. - Jis atsisuka į Džeką. - Paėmiau tau revolverį "Ruger". Jis mašinoje.

Džekas linkteli. Vargu ar jiems prireiks šaunamojo ginklo. Kai tik jie peržengs šio pasaulio ribą, tas revolveris gali virsti kuo tik nori: kokia nors ietimi ar akmenų svaidykle. Jie ketina pasivažinėti "teisingumo ekspresu", tai gali būti paskutinis Sojerio gaujos žygis. Tuo ir baigiasi panašumas į septintojo dešimtmečio filmą. Ginklą jis, žinoma, paims. Jo gali prireikti dar šitame pasaulyje. Kas žino, ko tikėtis, artėjant prie Juodojo namo?

- Eime? - klausia Uostytojas. Jo akys įdubusios. Sojeris nujaučia, kad naktį jam nepavyko užmigti. Jis vėl žiūri į laikrodį, ir nusprendžia paklusti prietarams. Dar anksti. Jie išeis iš baro, kai laikrodis rodys lygiai vidurdienį. Užburta Hario Kuperio valanda.

- Tuojau, - sako jis. - Ar turi žemėlapį, Uostytojau?

- Man regis, tau nelabai reikia žemėlapio?
- Gal ir ne, - prisipažįsta Džekas, - bet reikia apsidrausti.
Uostytojas linkteli:
- Sutinku. Išsiunčiau saviškę pas motiną, į Aidahą. Po atsitikimo su Peliuku ilgai įkalbinėti nereikėjo. Niekada anksčiau nebuvau išsiuntęs, o dabar turiu blogą nuojautą. - Jis tyli, paskui tęsia: - Man atrodo, niekas iš mūsų neliks gyvas.
Džekas uždeda ranką jam ant peties:
- Dar ne vėlu pasitraukti. Tai nepakeis mano nuomonės apie tave.
Uostytojas pagalvoja, purto galvą:
- Mažoji Emė kartais ateina į mano sapnus. Mudu pasikalbame. Kaip galėsiu po to kalbėtis su dukra, jei atsisakysiu ieškoti jos žudiko? Ne, aš keliauju su jumis.
Džekas pažvelgia į Doką.
- Aš su Uostytoju, - atsako jis į nebylų klausimą. - Negalima slapstytis už kitų nugaros... Po to, kas atsitiko Peliukui... - Jis gūžteli pečiais. - Vienas Dievas žino, kuo mes galėjome nuo jo apsikrėsti. Arba nuo to baisaus namo... Bet kuriuo atveju ilgas gyvenimas mums negresia.
- Kas buvo, man išėjus? - teiraujasi Džekas.
Dokas susijuokia.
- Taip, kaip ir sakė Peliukas. Trečią valandą nakties mes tik nuplovėme iš jo likusias putas. - Jis susiraukia, baigia gerti limonadą.
- Jei norime kažką padaryti, - sako Deilas. - Mums jau metas.
Džekas vėl žiūri į laikrodį. 11:50.
- Dar anksti.
- Mirti nebijau, - kalba Sent Pjeras. - Net to pragaro šuns nebijau. Jį galima sulaikyti, gerai suvarpius kulkomis. Bet tas prakeiktas namas man kelia baimę. Oras aplik jį kažkoks tirštas. Galvą skauda, kūnas darosi sunkus. Jautiesi kaip pagiringas.
- O man dar ir vidurius suka, - priduria Dokas. - Ir... - Jis nutyla. Nenori prisiminti Deizės Temperli, moters, kuriai išrašė netinkamą vaistų dozę, bet mato ją priešais save taip aiškiai kaip kaubojus televizoriaus ekrane. Šviesūs plaukai, rudos akys...
- Aš dėl Peliuko einu, - tęsia Dokas. - Privalau. Bet tai pražūtinga vieta. Jūs to negalite žinoti. Turbūt manote žinantys, kur einate, bet taip nėra.
- Aš suprantu daugiau, negu tu gali įsivaizduoti, - sako Sojeris. Dabar jo eilė sustoti, apsižvalgyti. Ar prisimena vaikinai tą žodį, kurį mirdamas ištarė Peliukas? Ar prisimena užkeikimą? Juk buvo tenai, matė, kaip krito nuo lentynos knygos... Bet Džekas kažkodėl įsitikinęs, jog paklausti dabar jie tik nustebtų. Todėl, kad tą žodį sunku įsiminti. Ir dar

todėl, kad žodis buvo skirtas tik jam, Džekui Sojeriui, Lili bei Filo sūnui. Jis - Sojerio gaujos vadas, nes jis kitoks. Keliaujantis Džekas...

Ką jam derėtų papasakoti apie keliones? Turbūt nieko. Bet šitie žmonės turi juo pasitikėti, todėl Džekas privalo pasinaudoti Peliuko žodžiu. Tik labai atsargiai... Jei jie nepatikės Džeku, bandymas išgelbėti Tajų baigsis tuo, kad jie klūpos priešais Juodąjį namą su kruvinomis nosimis, raudonomis akimis, išmuštais dantimis, spjaudydami krauju į užnuodytą tirštą orą.

Iki pusiaudienio dar septynios minutės.

- Lesteri, - pašaukia jis.

Barmenas stovėjo nuošaliau, nenorėdamas atkreipti jų dėmesio.

- Ar jūs turite medaus? - klausia Džekas.

- Medaus?

- Na taip, bičių medaus. Apsukruoliai daro pinigus, o bitės... medų.

Iš Lesterio akių aiškėja, jog jis suvokia reikalo esmę.

- Taip, žinoma. Mes jį vartojame kokteiliams gaminti, o taip pat...

- Padėk ant baro staliuko, - prašo Džekas.

Deilas mindžikuoja, nekantrauja:

- Juk tu sakei, Džekai, kad laiko turime nedaug...

- Tai svarbu. - Sojeris stebi, kaip barmenas padeda nedidelį plastikinį medaus indelį. Medų reikia spausti iš smailios indelio nosytės. Jis pagalvoja apie Henrį. Štai kam būtų pravertęs stebuklas, kuriam dabar ruošiasi Džekas.

- Aš netrukus atnešiu, - drąsiai sako barmenas. - Aš nebijau.

- Palik tenai, kur stovi, - sako Džekas. - Nebūtina perduoti man į rankas.

Lesteris paklūsta. Plastikinį meškiuko formos buteliuką apšviečia saulės spinduliai. Laikrodis rodo 11:54. Ekrane šaudo. Džekas atsiriboja nuo aplinkos, susikaupia, sufokusuoja mintis į vienintelį saulės spindulį, po to sviedžia į jį vieną žodį:

"D'AMBA."

Ir čia pat išgirsta ūžimą. Jis stiprėja, virsta dūzgimu. Vyrai susižvalgo. Saulės nutvieksta durų anga tamsėja. Į "Send" barą įplaukia nedidelis lietaus debesėlis. Barmenas rikteli ir atatupstas traukiasi link virtuvės durų.

- Vapsvos! - šaukia jis. - Gelbėkitės, tai vapsvos!

Bet tai - ne vapsvos. Gal kas ir gali apsirikti, o Deilas su Uostytoju tikrai ne. Jie užaugo kaime, todėl skiria vapsvą nuo bitės. Džekas neatitraukdamas akių žiūri į spiečių. Jo kakta išrasojo. Mintimis jis stengiasi įteigti bitėms, ką jos turi daryti.

Bitės tankiai nusėda medaus indelį, jo beveik nesimato. Dūzgimas

dar sustiprėja, indelis pakyla nuo baro staliuko ir lėtai plaukia prie vyrų. Jis laikosi ant gyvų bičių pagalvės.

Džekas ištiesia ranką delnu į viršų. Sugniaužia kumštį... Operacija baigta.

Bitės pakyla jam virš galvos. Jų dūzgimas rungiasi su Lili šūkavimu iš ekrano: "Šitą aukštaūgį niekšą palik man! Tai jis išprievartavo Stelą!"

Po to bitės skrenda prie durų ir dingsta.

Iki vidurdienio lygiai trys minutės.

- Šventa Marija, Dievo Motina, - šnabžda Uostytojas. Jo akys it kulkos... visai iššokusios iš orbitų.

- Tu giliai slėpei savo talentus, - pastebi Deilas.

Prie baro kažkas triukšmingai nukrenta ant grindų: Dvokiantis Sūris pirmą kartą gyvenime prarado sąmonę.

- Dabar jau mums metas, - sako Džekas. - Uostytojau, judu su Doku važiuosite pirmi. Mes Deilo mašina - jums iš paskos. Kai pamatysite keliuką ir užrašą "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA", nesukite iš plento, o tik pastatykite motociklus kelkraštyje. Toliau važiuosime visi kartu Deilo mašina. Bet iš pradžių pasitepsime štai šituo panoses. - Sojeris pakelia ranką, kurioje plastikinis buteliukas. Meškiuko šonai kiek įdubę, nes barmenas jau keletą lašų medaus išspaudė į kokteilį. - Galima truputį ir į šnerves įlašinti.

Deilo akyse pritarimas bei supratimas:

- Tai tas pats, kas patepti panosę "Viks" tepalu, einant į nusikaltimo vietą.

Džekas linkteli. Nes juk svarbiausia - tikėjimas.

- O padės? - Doko balse abejonė.

- Taip, - patvirtina Sojeris. - Pajusite nedidelį diskomfortą. O po to mums teks pereiti ribą... na, patekti ten, kur aš niekada nebuvau ir nenumanau, kas mūsų tenai laukia.

- Maniau, berniukas tame name, - sako Uostytojas.

- Atrodo, jį išgabeno iš ten. O tas namas... jis nepaprastas, ne šiaip sau namas. Tai durys į kitą pasaulį... na, galbūt į kitą vietą.

Televizoriaus ekrane į Lili pataikė pirmoji iš šešių paleistų kuklų. Šitame filme ji miršta. Vaikystėje Džekas negalėjo pakęsti šito filmo. Bet moteris ne veltui atidavė savo gyvybę - ji nužudė keletą niekšų, tarp jų ir tą, kuris išprievartavo jos draugę. Tai jau gerai. Džekas tikisi, kad galės padaryti tą patį. Bet pati didžiausia jo svajonė - sugrąžinti Tailerį jo tėvams.

Laikrodis šalia televizoriaus rodo 12:00.

Uostytojas ir Dokas apžergia savo "geležinius žirgus". Džekas su Deilu eina prie policijos automobilio. Tuo momentu į aikštelę įsuka

"Fordas". Iš po ratų lekia žvyras, mašina rieda prie jų, palikdama dulkių šleifą.

- Viešpatie, - išlemena Deilas.

Iš ant viršugalvio patupdytos beisbolo kepuraitės Džekas atpažįsta Fredą. Bet Tajaus tėvas be reikalo viliasi galėsiąs dalyvauti gelbėjimo operacijoje.

- Ačiū Dievui, kad jūs dar neišvykote! - šaukia Fredas, iššokdamas iš automobilio.

- Ko dar laukti? - šnypščia Deilas. - Vendelo Grino? Tomo Kruzo? Džordžo Bušo?

Džekas beveik jo nesiklauso. Iš bagažinės Fredas ištraukia kažkokį ilgą daiktą. Turbūt įvyniotas šautuvas? Džekui įdomu ir jis pasuka link "Fordo".

- Ei, važiuojam, drauguži! - šaukia Uostytojas. Jo motociklas atgyja. - Mums...

Uostytojas surinka. Dokas taip pat. Kažkokia jėga jį nubloškia į šalį, ir vyriškis vos neatsiduria ant žvyro drauge su motociklu. Džekas jaučiasi taip, tarsi jo galvą būtų pervėręs žaibas. Jis bėgte pasileidžia prie Fredo, kuris kažką nerišliai veblena. Akimirką negalima suprasti, ar jiedu šoka, laikydami tą suvyniotą daiktą, ar mėgina ištraukti jį vienas kitam iš rankų.

Tiktai Deilas Hilbertsonas, kuris nebuvo Teritorijose, nematė Juodojo namo ir nėra berniuko Tajaus tėvas, nieko nejaučia. Bet net ir jo galvoje tarsi pasigirsta kažkoks garsas. Žemė susiūbuoja po kojomis. Spalvos darosi ryškesnės.

- Kas čia buvo? - klausia jis. - Kažkas gero ar blogo? Velniai rautų, kas vyksta?

Niekas negali nieko atsakyti. Visi apstulbę.

Tuo metu, kai bičių spiečius pakelia nuo staliuko medaus indelį ir neša baikeriams, monstras Bernis įsako Taileriui nusisukti veidu į sieną.

Jie nešvarioje mažoje lūšnelėje. Mašinų gaudesys visai čia pat. Berniukas girdi riksmus, aimanas, raudą. Švilpia rimbai. Jie visai arti Didžiosios Kombinacijos. Tajus ją matė. Metalinis statinys už pusės mylios į rytus, iš dūminančios duobės kylantis į debesis. Jį priverčia judėti vaikai, kurie suka transporterius ir traukia už svertų. Pats statinys skęsta raudonuose dūmuose, kylančiuose į dangų.

Kol Tajaus vairuojamas golfo vežimėlis riedėjo taku, jis du kartus matė būrelius keistų žalių žmonių. Jų veidai nelabai priminė žmonių veidus, oda padengta žvynais kaip roplių kūnai. Kai kurie nešėsi ietis, kiti - rimbus.

"Prižiūrėtojai, - paaiškino Bernis. - Rūpinasi, kad progreso ratai

suktųsi." Po to pradėjo kvatoti, bet greitai nutilo, susirietė iš skausmo, sudejavo.

"Ir gerai, - šaltakraujiškai pagalvojo berniukas. - Greičiau jau nusibaigtų tas senis."

Pravažiavę maždaug dvi mylias, jie atsirado prie milžiniškos medinės platformos. Virš jos kyla kažkas panašaus į keltuvą. Jo "strėlė" ištiesta iki pat kelio. Nuo jo nukarusios virvės siūbuoja vėjyje. Po platforma, ant žemės, kuri niekada nematė saulės, išmėtyti balti kaulai ir supilti kalnai dulkių. Kitoje pusėje - krūvos avalynės. Kodėl jie palieka drabužius, bet nuima avalynę, Tajus niekaip negali suprasti, tik iš pasąmonės staiga išnyra frazė: vietiniai papročiai. Regis, tėvas kadaise kažką panašaus kalbėjo, nors berniukas gerai neprisimena. Jis net tėvo veido aiškiai negali įsivaizduoti...

Kartuvės - mėgstama varnų vieta. Jos juda, stumdosi, sukioja galvas, stebi riedantį golfo vežimėlį. Ypatingos varnos čia nėra. Tos, kurios vardo Tajus negali prisiminti. Bet jis žino, kodėl varnos čia. Jos nori pasimėgauti šviežia mėsyte. Ir išlesti akis naujam negyvėliui. Ką jau kalbėti apie basas kojas...

Už numestos avalynės kalno takelis suka į šiaurę, link kalvos, iš kurios rūksta dūmai.

- Steišno kelias, - pasakė Bernis tarsi ne Tajui, o pats sau. Šiuo keliu aš turiu vežti ypatingą berniuką. Misteris Manšanas nuvažiavo vienabėgio traukinio... Galutinio pasaulio traukinio. Kadaise jų buvo du. Patricija ir Bleinas... Bet jų nebėra. Turbūt išprotėjo. Ir nusižudė.

Tajus vairuodamas tylomis galvojo, jog išprotėjo turbūt senis Bernis. Berniukas žino apie vienabėgius traukinius, netgi važinėjosi vienu Volto Disnėjaus parke, Floridos valstijoje. Bet kad traukiniai turėtų tokius vardus? Nesąmonės kažkokios.

O raudonai žaliai pilka Didžioji Kombinacija artėjo. Tajus jau galėjo išskirti ant konvejerių judančias figūras. Tai vaikai. Kai kurie iš kitų, matyt, greta esančių pasaulių, bet dauguma vaikų iš Tajaus pasaulio. Tai vaikai, kurių nuotraukos trumpam pasirodydavo laikraščių puslapiuose, o po to visam laikui išnykdavo. Suprantama, jie kuriam laikui išlikdavo tėvų širdyse, bet laikui bėgant... likdavo tik fotografijos. Vaikai, kurie pripažinti mirusiais, palaidoti bevardžiuose kapuose tų pačių iškrypėlių, pasinaudojusių jais, o po to atsikračiusių. Tačiau jie ne kapuose, jie pateko čia. Bent jau kai kurie iš jų. Ir dabar suko ratus, traukė svirtis, priversdami suktis galingus transporterius, o geltonakiai žaliaodžiai prižiūrėtojai pliekė juos rimbais.

Tajaus akyse vienas tokių darbštuolių skruzdėliukų nusirito žemyn nuo aukšto statinio. Berniukui pasirodė, kad jis išgirdo trumpą siaubo šūksnį... O gal palengvėjimo, išsilaisvinimo?

- Puiki diena, - sumurmėjo Bernis. - Ir bus dar puikesnė, kai gausiu pavalgyti. Valgis visada man pakelia nuotaiką. - Jo senos akys tyrinėja Tajų, lūpos šiepiasi. - Geriausias maistas - tai kūdikio sėdmenys, bet neblogos ir tavo. Tiks. Jis liepė nuvežti tave į pačią stotį, bet tuomet kažin ar aš gausiu savo dalį. Savo... komisinius. Gal jis ir sąžiningas... gal iki šiolei tebėra mano draugas, tačiau verčiau jau iš pradžių pasiimsiu, kas man priklauso, kad paskui nekiltų nereikalingų klausimų. - Jis ištiesia ranką, liečia berniuko sėdmenis. Net per džinsus Tajus jaučia, kokie kieti senio nagai. Berniui nutįsta seilės. Senis nusijuokia, ir berniukas apsidžiaugia pamatęs seilėse kraują. - Aš iš apačios atsipjausiu, supratai? - Pirštas vėl sminga į sėdmenis.

- Supratau, - atsako Tajus.

- Tu vis tiek galėsi būti Griovėju, - toliau postringauja senis. - Pamanykite, nėra dalies sėdmenų. Kam tai rūpi? - Vėl juokiasi. Tarsi užsimiršo, bet ginklą tebelaiko tvirtai. - Važiuojam toliau, vaikine. Dar pusė mylios. Pamatysi lūšnelę skardiniu stogu. Dešinėje pusėje. Tai ypatinga vieta. Ypač man. Pasuksi tenai.

Tajui beliko paklusti. Ir štai dabar...

- Daryk kas tau pasakyta! Stok veidu į sumautą sieną! Pakelk rankas ir įkišk į šitas kilpas.

Tajus žino, jog šitie metaliniai žiedai - visai ne kilpos. Tai geležiniai pančiai. Panika užlieja protą, kėsinasi paralyžiuoti mintis. Tajus mėgina su ja kovoti... priešinasi, sukandęs dantis. Jei pasiduos panikai, pradės verkti, dejuoti, rėkti, jam viskas bus baigta. Arba senis jį pribaigs ir išpjaus iš sėdmenų mėsos gabalą, arba jo valdovas nuveš į kažkokią baisią vietą, vadinamą didžiąja ugnimi. Bet kuriuo atveju jis daugiau nebepamatys nei mamos, nei tėvo... Ir Frenč Lendingo taip pat. Bet jeigu išliks šaltakraujiškas... lauks savo šanso...

Žinoma. Bet kaip sunku. Kepurė, kuri ant jo galvos, gal kiek jam naudinga: jos slopinantis efektas padeda pažaboti paniką. Bet vis tiek tai labai sunku. Todėl, kad jis ne pirmas vaikas, kurį čia atsiveda Bernis, kaip nebuvo vienintelis, sėdėjęs senio namuose kameroje. Kairiajame lūšnelės kampe aprūkęs, riebaluotas grilis. Prie jo prijungti du dujų balionai. Ant kiekvieno jų šono užrašyta "PROPANAS". Ant sienos kabo pirštinės, mentės, žnyplės, didžiulės šakutės. Čia pat žirklės ir keturi gerai išaštrinti mėsininko peiliai. Vienas peilis ilgas kaip kardas.

Šalia kabo nešvari prijuostė su užrašu: "VIRĖJĄ GALIMA PABUČIUOTI".

Kvapas primena Tajui "Karo veteranų namų" surengtą iškylą, į kurią jis buvo nuvažiavęs su tėvais. Šventė vyko ant upės kranto La Foleto parke... Gilioje duobėje buvo sukurtas didžiulis laužas, ant jo kepami

paršiukai. Vadovavo viskam moterys, vilkinčios sijonais iš žolių ir vyrai su ryškiais marškiniais, ant kurių nupiešti paukščiai bei augalai. Iš tos duobės sklido toks pat kvapas. Tik lūšnelėje jis labiau pridvisęs... ir kepė čia ne...

"Žinoma, čia kepė ne kiaulieną, - pagalvoja Tajus, - o..."

- Aš ką, visą dieną čia turėsiu stovėti ir žiūrėti į tave?

"Tazeris" vėl atgyja. Dozuota injekcija skausmingai perveria berniuko kaklą. Šlapimo pūslė neišlaiko, ir Tajus apsišlapina. Nevalingai. Iš kažkur atsiradusi ranka (galbūt iš kitos galaktikos) stumia jį prie sienos, link grandinių, pritvirtintų prie plieninių plokščių maždaug penkių su puse pėdų aukštyje nuo žemės.

- Čia! - šaukia Bernis ir isteriškai juokiasi. - Žinojau, kad prisiprašysi dar vienos dozės. Vadinasi, protingas berniukas? Vunderkindas! O dabar kišk rankas į kilpas ir jokių kvailysčių!

Tajus pakelia rankas, kad veidu neatsitrenktų į sieną. Jo akys netoli medinės sienos, jis puikiai mato sukepusio kraujo dėmes. Jos įsisenėjusios, jų čia daug. Kraujo kvapas sumišęs su metalo. Po jo kojomis žemė spyruokliuoja. Tarsi guminė, tarsi būtų drebučiai. Šlykštu. Turbūt tai iliuzija, bet berniukas supranta, jog tai bausmės vieta. Galbūt senis ne kiekvieną kartą čia puotaudavo, bet tikrai mėgdavo čia ateiti. Juk ir pats ką tik sakė, kad ši vieta jam ypatinga.

"Jei leisiu, jog jis sukaustytų grandinėmis abidvi mano rankas, - galvoja Tajus, - man galas. Jis supjaustys mane į gabalus. Pradėjęs pjaustyti, jau nesugebės sustoti, pamirš viską, net misterį Manšaną. Todėl reikia ruoštis."

Šita mintis priklauso visai ne jam. Tai tarsi motinos balsas. Ar kitos, į ją panašios moters. Panika išnyksta, galva šviesėja, žinoma, kiek leidžia kepurė. Jis žino, ką turi padaryti. Bent jau pamėginti.

Tajus jaučia, kaip "Tazerio" vamzdis slysta jo tarpkoju ir prisimena gyvatę, peršliaužusią jiems per kelią bei jos grėsmingus, nuodus spjaudančius nasrus.

- Tuojau pat kišk rankas į kilpas, antraip iškepsiu tavo kiaušus kaip austres.

- Gerai, - atsako berniukas cypiančiu balsu. Jis nori, kad atrodytų, jog balsas išsigandęs. Ne taip ir sunku imituoti tokį balsą. - Gerai jau, tik nesukelkite man skausmo, matote, viską darau kaip liepiamas.

Jis įkiša rankas. Žiedai platūs, rankos laisvai kabaruoja juose. Vadinasi, laisvai gali ir išsmukti.

- Kišk giliau! - balsas švokščia prie pat ausies, tačiau ginklo tarpkojyje jau nebėra. - Įkišk rankas kiek galima giliau!

Tajus paklūsta. Žiedai nuslysta žemiau riešų. Už nugaros kažkas barška. Bernis rausiasi savo maiše. Tajus suvokia, jog ten turbūt antran-

kiai. Žinoma, jie buvo naudojami ne vieną kartą. Jis uždės dar ir juos, suspaus Tajaus rankas virš žiedų. Ir jis stovės, o gal kabos (jei neteks sąmonės), kol senis jį mėsinės.

- O dabar klausyk, - senio kvėpavimas silpsta, bet iš balso jaučiasi, jog monstras pagyvėjo. Pasimėgavimo perspektyva suteikė jam jėgų. - Viena ranka dėsiu tau antrankius, o kita prisitaikęs laikysiu ginklą. Jei tik sujudėsi, berniuk... gausi visą dozę. Supratai?

Tajus linkteli krauju užlietai sienai.

- Nejudėsiu, - cypauja jis. - Garbės žodis, nejudėsiu.

- Iš pradžių vieną ranką, po to kitą. Visada taip darau. - Balsas pasitikintis, patenkintas. "Tazerio" vamzdis įremtas į Tajaus šonkaulius. Sunkiai kvėpuodamas, senis pasilenkia per kairį berniuko petį. Tajaus nosis užuodžia kraujo bei senatvės kvapus.

Antrankis apkabina kairįjį riešą. Bernis garsiai kvėpuoja berniukui į ausį. Jis siekia antrankio, ginklas pasislenka į šalį. Monstras užsega antrankį. Dabar kairiosios rankos jau neištrauksi iš geležinio žiedo. Kitas antrankis laisvai kabaluoja ant metalinės grandinėlės, jungiančios abu antrankius.

Sunkiai kvėpuodamas, senis pasitraukia dešinėn. Tiesia ranką, norėdamas sugriebti kitą antrankį. Ginklas vėl tvirtai įsiremia į berniuko nugarą. Tajus supranta, kad jeigu senis pasieks antrankį, jo dainelė sudainuota. Ir jis pasiekia... tik paskutinę akimirką antrankis išslysta iš drebančių pirštų. Bernis dar labiau palinksta į priekį. Kaulėtas veidas remiasi į berniuko petį.

Tajus pajunta, jog vamzdis jau ne taip stipriai įremtas į nugarą, o po to ir visai jo nejaučia.

"Nagi! - šaukia jo galvoje Džudės balsas. O galbūt Sofi? O gal šaukia jos abi. - Greičiau, Tajau! Tai tavo šansas, kito nebus!"

Berniukas lengvai ištraukia dešinę ranką iš metalinio žiedo. Nuleidžia žemyn. Stumti Bernį nėra prasmės, senis sunkesnis už Tajų šešiasdešimčia svarų, todėl šis nė nemėgina. Jis tik visu kūnu pasvyra kairėn, perkeldamas svorį į kairį petį bei ranką, užspaustą geležiniu antrankiu.

- Ką... - prasižioja monstras, bet dešinė berniuko ranka jau pasiekia tikslą. Ji sugriebia senį už kiaušų. Tajus jaučia, kaip jie suspausti. Jis pradeda garsiai šaukti, rėkti ir tame riksme susilieja pasibjaurėjimas, siaubas bei triumfas.

Netikėtai užkluptas Bernis irgi klykia, mėgina išsilaisvinti, bet Tajus laikosi įsikibęs į jo kiaušus. Jo nedidelė, atrodytų silpna ranka staiga tapo mirtinu ginklu. Bernio pirštai atsigniaužia, "Tazeris" iškrenta ant grindų.

- Paleisk! Man SKAUDA! SK...

Bet nespėjus jam baigti, Tajus iš visų jėgų trukteli į save minkštą kapšiuką senose kelnėse. Trukteli įnirtingai ir jaučia, kaip jo pirštuose

kažkas sprogsta. Bernis staugia, kaukia. Jis net negalėjo įsivaizduoti, kad gali būti šitoks skausmas... kad jam teks tokį skausmą kęsti.

Bet tai dar ne viskas. Džudės balsas sako, jog to nepakanka. O gal Tajus ir pats tą žino. Jis senį sužeidė, tačiau tai dar ne viskas. Paleidžia Bernį ir pasisuka kairėn, panaudodamas kairę ranką tarsi ašį. Mato sverdėjantį senį, o už jo nugaros - golfo vežimėlis. Stovi tarpduryje. Dangų dengia pilki debesys bei dūmai. Monstro akys didžiulės, išsprogusios, skruostais ritasi ašaros. Jis dar neatsigavo nuo šoko ir tik kvailai spokso į berniuką, sukėlusį jam neapsakomą skausmą.

Bet netrukus žudikas atsikvošės. Ir tada pagriebs nuo sienos vieną iš peilių ar kokį kitą įrankį ir nusmeigs savo belaisvį, keikdamas jį, vadindamas trintuku, beždžione ir dar visaip. Atsipeikėjęs jis pavirs baisiu žvėrimi, visai nepanašiu į žmogų. Ir suplėšys bejėgį vaiką į skutelius.

Taileris, Džudės bei Fredo Maršalų sūnus, nesuteikia žudikui tokio šanso. Jis prisimena senio žodžius apie Manšaną: "Jis sukėlė man skausmą, vos neištraukė mano vidurių". Ir berniukas pagalvoja apie tokią galimybę. Pakibęs ant surakintos rankos, jis įkiša dešinę ranką po senio marškiniais. Pirštai sučiuopia kažką slidaus, drėgno. Suima ir traukia. Iš žaizdos pasirodo Čarlzo Bernsaido žarnos.

Bernis pakelia veidą į lūšnelės lubas. Žandikaulis atvimpa, raukšlėto kaklo sausgyslės įsitempia, jis svaido prakeiksmus. Mėgina išsprukti, pasvyra atgal, bet tai turbūt buvo blogiausias sprendimas, nes žarnos dar labiau lenda iš žaizdos. Storos kaip dešrelės... matyt, dar nesuvirškintas maistas, ne taip seniai pietavo "Makstono" valgykloje.

Iš burnos išsiveržia paskutiniai Čarlzo Bernsaido žodžiai: "PALEISK MANE, MAŽAS TRIN-TU-KE."

Taileris nepaleidžia. Jis vis traukia į save žarnas, dar patampydamas jas, kaip katinas tampo pelę.

- Dvėsk! - girdi berniukas įsiutusį savo paties balsą. - Dvėsk, senas ožy, DVĖSK!

Bernis dar pasitraukia atgal. Išsižioja. Viršutinis dirbtinis žandikaulis iškrenta ant žemės. Žudikas žiūri į savo paties žarnas, kurias traukia šlykštaus vaikėzo dešinė ranka, ir mato kažką dar baisesnio: Tailerį gaubiančią baltą šviesą. Tai ji suteikia berniukui tokią neregėtą jėgą, kad jis gali ištraukti Bernio žarnas. O, kaip skauda-a-a...

- Dvėsk! - spiegia Tajus. - KADA GI TU PAGALIAU PADVĖSI?

Ir štai ji, ilgai laukta akimirka - Bernis suklumpa. Jo apsiblausęs žvilgsnis susifokusuoja į "Tazerį", jis ištiesia drebančią ranką į ginklą. Bet čia sąmonė palieka Bernį. Žinoma, jis nepatyrė nė šimtosios dalies to skausmo bei kančių, kurioms pasmerkdavo savo aukas. Tačiau senas jo kūnas daugiau nebegali ištverti. Žudikas gargaliuoja, griūva ant nugaros. Žarnos vis dar lenda, bet šito Bernis nebejaučia. Jis jau nieko nejaučia.

Karlas Birstounas, jis ir Čarlzas Bernsaidas, miršta.

Trisdešimčiai sekundžių įsiviešpatauja tyla. Taileris gyvas, bet jis kaip maišas pakibęs ant kairės rankos, kuri įsprausta į kilpą ir surakinta antrankiu. Kita jo ranka spaudžia Bernio žarnas. Galiausiai į jo veidą sugrįžta sąmoninga išraiška. Jis paleidžia žarnas, mėgina pasistumti į duris, bet, pajutęs aštrų skausmą, suvokia, jog yra prirakintas prie sienos.

"Kol kas viskas gerai, - šnabžda jam į ausį Džudė-Sofi. - Bet privalai kuo greičiau iš čia ištrūkti."

Tajaus veidu ritasi ašaros. Veidas purvinas, baltas kaip drobė. Jis išsižioja ir šaukia visa gerkle: "Padėkite man! Padėkite kas nors! Aš lūšnelėje. LŪŠNELĖJE!"

Stovėjimo aikštelėje prie "Send" baro Uostytojas nulipa nuo motociklo ir eina prie Džeko, Deilo ir Fredo. Tą ilgą daiktą, kurį atsivežė Fredas, jau laiko rankose Džekas. Fredas kimba jam į atlapus. Deilas mėgina jį sustabdyti, bet Fredui Maršalui visame pasaulyje beliko du žmonės: jis ir Džekas Sojeris.

- Tai buvo jis, ar ne taip? Tai Tajus, mano berniukas? Aš jį girdėjau!

- Taip, - atsako Džekas. - Tai tikrai jis, ir jūs tikrai jį girdėjote. - Jis išbalęs. Uostytojas tą mato, bet yra ramus. Ir Džeko visai nejaudina, kad Tajaus tėvas traukia jį už marškinių, visas jo dėmesys sutelktas į siuntinį.

- Jas čia vyksta? - klausia Deilas. Jis žiūri į Uostytoją: - Jūs ką nors suprantate?

- Berniukas kažkokioje lūšnelėje, - atsako Sent Pjeras. - Ar aš teisus?

- Taip, - patvirtina Džekas.

Fredas paleidžia jį, pasitraukia atgal. Jis rauda. Džekas nekreipia į Maršalą dėmesio, nemėgina susitvarkyti marškinių. Jis žiūri į siuntinį, tikėdamasis pamatyti dirbtinius pašto ženklus su paukščiukais, iškirptus iš cukraus paketų. Bet ne. Čia įprastinis pašto siuntinys. Nurodytas tikslus Fredo Maršalo namų adresas. Taip pat ir adresato: Misteris Džordžas Retbanas, KDSU, Peninsulo gatvė 4, Frenč Lendingas. Kiek žemiau didžiulėmis juodomis raidėmis:

NET IR AKLAS MATO, JOG KAULIO APSKRITIS MĖGSTA ALAUS KONKURSUS!

- Henri, tavęs niekas nesulaikys, ar ne taip? - murma Džekas. Ašaros graužia akis. Nuo minties, kaip jam dabar reikės gyventi be Henrio, sugelia širdį.

- Kuo čia dėtas dėdė Henris? - nesupranta Deilas. - Džekai, bet juk jis mirė.

Džekas jau ne visai tuo įsitikinęs.

- Važiuojam, - nekantrauja Uostytojas. - Reikia skubėti į pagalbą berniukui. Jis gyvas, bet jam gresia pavojus. Važiuojam. Kitas problemas vėliau išsiaiškinsime.

Bet Džekui, kuris girdėjo Tajaus riksmą ir akimirką viską pamatė berniuko akimis, dabar prieš akis tik vienas rūpestis. Jis prieina prie raudančio Fredo.

- Fredai.

Tas nesiliauja raudojęs.

- Fredai, jeigu norite pamatyti savo sūnų, susitvardykite ir paklausykite manęs.

Maršalas pakelia galvą, jo skruostais rieda ašaros. Ant viršugalvio vis dar tupi kvailai atrodanti sūnaus beisbolo kepurė.

- Kas čia?

- Turbūt konkurso, kurį kiekvieną vasarą veda Džordžas Retbanas, prizas... "Alaus konkurso". Bet nesuprantu, kaip mano sūnus galėjo tą konkursą laimėti. Prieš porą savaičių jis krimtosi pamiršęs išsiųsti dalyvio paraišką. Paklausė, gal aš išsiunčiau, o aš... na, nuvijau jį šalin. - Nuo tų prisiminimų jis dar labiau susijaudina. - Tai atsitiko, kai Džudė pradėjo keistai elgtis... jaudinausi dėl jos ir nesirūpinau Tajumi. Suprantate? - Jis sunkiai kvėpuoja, gerklėje kažkas gargaliuoja, Adomo obuolys juda. - O Tajus tepasakė: "Viskas gerai, tėti". Nesupyko. Jis toks.

- Kodėl nusprendėte atvežti man beisbolo lazdą?

- Paskambino jūsų draugas ir pasakė, kad, kol jūs neišvykote, turiu jums perduoti šitą siuntinį. Jis pavadino jus...

- Jis mane pavadino Keliaujančiu Džeku.

Fredas nustebęs spokso į jį.

- Visiškai teisingai.

- Gerai. - Sojeris linkteli. - Metas važiuoti ieškoti jūsų sūnaus.

- Aš su jumis. Turiu bagažinėje medžioklinį šautuvą...

- Tegu jis ten ir lieka. Važiuokite namo. Paruoškite namus sūnaus ir žmonos sugrįžimui. Ir leiskite mums daryti tai, ką privalome. - Džekas pažvelgia į Deilą, po to - į Uostytoją. - Važiuojam.

Po penkių minučių Frenč Lendingo policijos viršininko automobilis rieda 35-uoju plentu į vakarus. Priekyje, tarsi garbės eskortas, vienas greta kito važiuoja motociklais Dokas ir Uostytojas. Jų "plieniniai žirgai" blizga saulėje. Žali medžių vainikai linksta link kelio.

Artėjant prie Juodojo namo, Džeko galvoje prasideda ūžesiai. Jis jau išmoko valdyti šį ūžimą, neleisti jam trikdyti mintis, bet vis tiek nemalonu. Už mėlynų džinsų diržo Sojeris užsikišęs Deilo duotą revolverį. Džekas net pats nustebo, su kokiu malonumu jis paėmė į rankas revol-

verį, tarsi seniai būtų laukęs šito momento. Pasaulyje, esančiame už Juodojo namo, iš ginklo jokios naudos nebus, bet juk iš pradžių jie dar turi tenai patekti. O jie puikiai žino, jog svetingo sutikimo tikėtis neverta.

- Deilai, ar turi peiliuką?

- Bagažinėje, - sako Deilas ir šnairuoja į siuntinį, gulintį ant Sojerio kelių. - Nori jį atplėšti?

- Teisingai galvoji.

- Gal kai ką man paaiškinsi? Ko mums reikia tikėtis? Ar vos tik įėjus į tą prakeiktą namą, Čarlzas Bernsaidas iššoks iš slėptuvės ir puls mus su kirviu?

- Jau praėjo tos dienos, kai Bernsaidas puldinėjo žmones, - sako Džekas. - Jis miręs. Tajus nužudė senį. Būdami prie "Send" baro, mes tą pajutome.

Policijos viršininko automobilį mesteli į šoną, jis išlekia į priešingą kelio juostą. Sent Pjeras veidrodyje pastebėjęs tokį keistą manevrą, atsigręžia. Džekas gestu jam parodo, jog viskas gerai. Uostytojas vėl sutelkia dėmesį į kelią.

- Kas? - iškvepia Deilas.

- Senis, žinoma, buvo nukriošęs, bet, manau, Tajus parodė daug drąsos bei tvirtybės. - Džekas pagalvojo apie tai, kad Henris pradėjo, o mažasis Tajus pribaigė žudiką. Džordžas Retbanas tai pavadintų komandiniu žaidimu.

- Kaip...

- Jis plikomis rankomis per pilve buvusią žaizdą ištraukė žudiko vidurius. Tiksliau, viena ranka. Manau, kita jo ranka prikaustyta prie sienos.

Deilas tyli, stebi, kaip baikeriai suka iš plento. Vėjas draiko iš po šalmų kyšančius ilgus jų plaukus. Tuo metu Džekas perpjauna rudą vyniojamą popierių ir išima baltą kartoninę dėžutę. Viduje kažkas ridenasi.

- Tu tvirtini, jog dešimtmetis berniukas "išdarinėjo" žudiką maniaką? Žmogėdrą? Ir tu nežinia kokiu būdu apie tai sužinojai.

- Taip.

- Negaliu tuo patikėti.

- Turint galvoje, kas jo tėvas, aš tave suprantu. Fredas... - Mintyse sukasi žodis "skystablauzdis", bet tai būtų neteisinga, neatitiktų tikrovės. - Fredas švelnios širdies. O štai Džudė, atvirkščiai...

- Jos valia geležinė, - pertraukia Deilas. - Man pasakojo.

Džekas nelinksmai šypsosi. Ūžesį jis jau uždarė mažame smegenų kamputyje, bet dabar tenai kaukia tarsi gaisrinės sirena. Jie jau beveik prie pat tikslo.

- Taip, - linkteli Džekas. - Taip pat ir jos sūnaus. Jis labai drąsus. - Džeko galvoje sukosi visai kitas žodis: "Jis - princas".

- Ir jis gyvas.

- Taip.
- Kažkokioje lūšnelėje prirakintas prie sienos. Tai už Bernsaido namo.
- Regis, taip.
- Kiek suprantu, ta lūšnelė kažkur miške prie Šuberto bei Geilo gatvių.
Sojeris šypsosi ir tyli.
- Na, gerai. - Deilas sunkiai atsidūsta. - Ką aš ne taip pasakiau?
- Nesvarbu. To negalima paaiškinti. - Džekas tikisi, jog Deilo galvoj viskas gerai, nes artimiausią valandą, o gal ir dvi, jiems teks tiek visko pamatyti ir patirti, kad bet kam gali nučiuožti stogas.

Jis atidaro dėžutę. Viduje minkštas popierius. Džekas ištraukia jį ir pamato prizą, kurį laimėjo Tajus Maršalas, net nedalyvaudamas konkurse. Iš Džeko lūpų išsiveržia džiaugsmo šūksnis. Berniukas, kuris dar gyvas jame, negali nesidžiaugti tuo, ką jis pamato. Šitoje beisbolo lazdoje yra kažkas ypatinga. Kažkas susieta su mūsų tikėjimu savo komanda, tikėjimu, jog sportinės dvikovos vyksta garbingai. Žinoma, sava komanda visada pati geriausia bei kilniausia. Ir nors kai kas tvirtintų, jog tai viso labo didelė lazda, kuria muša per kamuolį, Džekas žino, kad taip nėra.

- O tu, šventa karve! - išsprūsta Deilui, vos pamačius beisbolo lazdą. Jis, kaip ir Džekas, sugrįžta į vaikystę, jame taip pat gyvas berniukas... Deilo akys išsiplečia. - Kieno ji?

Džekas atsargiai ištraukia dovaną iš dėžutės. Juodu markeriu ant jos užrašyta "Meidžikas".

TAJUI MARŠALUI. KOVOK IR NEPASIDUOK.
TAVO DRAUGAS RIČIS SEKSONAS.

- Ričio Seksono, - sako Džekas. - Kas jis toks?
- Tai geriausias "Briuerių" puolėjas, - atsako Deilas.

Vis dar laikydamas rankose beisbolo lazdą, Džekas pasilenkia ir spaudžia garso signalą.

- Suk iš plento, - sako Sojeris. - Šitie vyrukai tik vakar čia lankėsi, o jau pralėkė pro šalį.

Deilas pasuka, pažvelgia į Džeką. Jo veidas išblyškęs.

- Džekai, man bloga. Gal kažką tokio suvalgiau per pusryčius? Jaučiu, tuojau apsivemsiu.
- O dėl ūžimo galvoje taip pat pusryčiai kalti? - juokauja Sojeris.

Deilas vėl išsprogina akis.

- Iš kur žinai?
- Aš taip pat jį girdžiu. Ir pykinimą jaučiu. Tai vis Juodasis namas. - Džekas išsitraukia plastikinį buteliuką. - Imk, pasitepk panosę. Ir į šnerves truputį įspausk. Iškart palengvės. - Džeko balsas skamba įtikinamai, nes buteliuke ne koks nors ypatingas tepalas, tenai paprastas me-

dus. Svarbiausia - tikėti. Jie paliko realybę, išjungė sveiką protą, įžengė į kitos realybės zoną. Vos tik atidaręs mašinos dureles, Džekas tai suvokia.

Motociklininkai apsisuka ir grįžta. Uostytojas jau iš tolo mosuoja rankomis: "Ne, ne čia".

Deilas irgi išlipa, prieina prie Džeko. Policijos viršininko veidas vis dar išbalęs, panosė meduota, tačiau, regis, jis tvirtai laikosi ant kojų.

- Ačiū, Džekai. Jau geriau. Nežinau, kokios įtakos medus panosėje gali turėti ausims, bet ūžesiai gerokai susilpnėjo, jie vos girdimi.

- Ne čia! - šaukia Uostytojas ir sustoja priešais policijos automobilį.

- Kaip tik čia, - ramiai atsako Džekas. Jis nukreipia žvilgsnį į mišką - į saulėje tviskančią lapiją, tamsius šešėlių zigzagus. Viskas mirguliuoja, virpa. - Būtent čia misterio Manšano ir jo parankinių slėptuvė.

Doko motociklas sustoja šalia.

- Uostytojas teisus. Velniai rautų, juk mes tik vakar čia buvome! Ar manote, jog esame visai kvaili?

- Iš abiejų plento pusių tik siauras miško ruožas, - palaiko baikerius Deilas. Jis rodo į kitą pusę, kur tarp medžių policininkų nutiesta geltona juosta. - Tas kelias veda į užeigą "Užkąskime pas Edą". Turbūt mums reikia važiuoti toliau...

"Tu kalbi nesąmones, nors jauti, kad Juodasis namas čia, - pagalvoja Džekas. - Stebuklas".

Džekas nukreipia žvilgsnį į Doką ir Uostytoją. Jiedu sutrikę. Sojeris jau išsižioja, norėdamas nuraminti bičiulius, kai viršutiniame jo apžvalgos plote kažkas sumirguliuoja. Jis įveikia nevalingą norą pakelti akis į viršų ir įsitikinti, kas ten juda. Kažkas jį nuo šito sulaiko, leidžia suprasti, jog tai prasta mintis. Kažkas juos stebi. Ir tam stebėtojui nereikia žinoti, kad jį pamatė.

Sojeris padeda beisbolo lazdą ant automobilio kapoto. Paima iš Deilo buteliuką su medumi, ištiesia Uostytojui:

- Štai, pasitepk.

- Ne tai dabar svarbu, kvaily tu neraliuotas, - išsprūsta Sent Pjerui. - Sakau tau, kad sustojome ne toje vietoje!

- Tau iš nosies truputį teka kraujas, - ramiai sako Džekas. - Dokai, tau taip pat.

Dokas brūkšteli pirštu panosėje, nustebęs žiūri į raudoną dėmę.

- Bet aš žinau, kad...

Vėl judėjimas virš galvų. Džekas jį ignoruoja, ištiesia ranką pirmyn. Visi žiūri ta kryptimi. Deilas pirmas pastebi lentą su užrašu.

- Kad tave kur, - sumurma jis. - "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA". Jis ir anksčiau čia stovėjo?

- Taip, - linkteli Džekas. - Manau, daugiau nei trisdešimt metų.

- Po paraliais, - ištaria Uostytojas ir įninka tepti medumi panosę. Ir į šnerves nepamiršta įkišti. - Mudu taip ir būtume toliau važiavę, Dokai. Nežinia iki kur. - Jis ištiesia Dokui buteliuką, pažvelgia į Džeką. - Atleisk. Neturiu argumentų.

- O kur keliukas? - Klausia Deilas ir čia pat priduria: - O, štai ir jis. Galėjau prisiekti...

- Kad čia gūdus miškas, - pabaigia mintį Sojeris. Jis šypsosi, žiūri į savo bičiulius. Į Sojerio gaują. Stengiasi nežiūrėti nei į virš galvos plazdenančius sparnus, nei į savo ranką, traukiančią iš už diržo revolverį. Jis visada buvo taiklus šaulys. Dabar nežino, ar iki šiol išsaugojo savo meistriškumą, bet netrukus bus proga tuo įsitikinti.

Šypsodamasis, stebėdamas, kaip Dokas susikaupęs kankina savo nosį, jis visiems paaiškina:

- Mus kažkas stebi. Nežiūrėkite aukštyn. Pasistengsiu pašauti objektą.

- Kas tai? - klausia Deilas. Jis šypsosi ir žiūri priešais save. Dabar jau aiškiai mato kirtimą, tikriausiai vedantį prie Bernsaido namo.

- Tai ne žmogus, - sako Sojeris ir staiga pakelia ginklą bei pradeda šaudyti. Didžiulį juodą varną, įsitaisiusi ant ąžuolo šakos, šaulys užklumpa nelauktai. Iš jo snapo išsiveržia netikėtumo šūksnis: "KA-A-AR...", o kulkos jį suvarpo į skutus. Plunksnos plevena žemyn it juodi vidurnakčio šešėliai. Ir kūnas triukšmingai žnekteli prie kelio. Juodoje akyje, kuri žiūri į Džeką, sustingusi nuostaba.

- Tu iššovei penkis ar šešis kartus? - Uostytojas kalba pagarbiai. - Pyškinai taip greitai, kad nespėjau net suskaičiuoti.

- Visą apkabą iššaudžiau, - atsako Sojeris. Jis džiaugiasi, jog vis dar puikiai šaudo.

- Tai didžiulė sumauta varna! - sušunka Dokas.

- Čia nėra paprasta varna, - patikslina Džekas. - Tai Gorgas. - Jis prieina prie gulinčio paukščio. - Na, kaip reikalai, dranguži? Kaip savijauta? - Džekas nusispjauna į varną. - Tai tau atpildas už tai, kad priviliodavai vaikus. - Jis spiria koja, ir kūnas lekia į krūmus. - O čia už Irmos motiną.

Visi trys vyrai susižavėję žiūri į jį. Tas žvilgsnis kiek kelia baimę, ir Džekas jaučiasi pavargęs. Nors puikiai suvokia, jog kitaip būti negali.

- Eime, - sako jis. - Į mašiną. Pabaigsime viską iki galo. - Taip, jie turi paskubėti, nes toks vienakis ponas taip pat nekantrauja susitikti su Tajumi. Tai misteris Manšanas. "Karaliaus akis, - pagalvoja Sojeris. Abalos akis. Štai ką Džudė turėjo galvoje... misterį Manšaną... kad ir kas jis būtų."

- Nesinori čia palikti motociklų, - sako Uostytojas. - Kas nors gali ateiti ir...

- Niekas jų nepastebės, - nuramina Džekas. - Kol čia stovėjome, pro šalį pravažiavo trys ar keturi automobiliai, ir niekas net nepažvelgė į mūsų pusę. Ir jūs puikiai žinote kodėl.

- Mes jau pradėjome pereidinėti ribą, ar ne taip? - klausia Dokas. - Tai riba? Pasienis?

- Opopanaksas, - atsako Džekas. - Žodis nevalingai išsprūsta.

- Kas?

Džekas paima Tajui atsiųstą beisbolo lazdą ir atsisėda ant keleivio sėdynės.

- Metas. Greičiau užbaikime, ką pradėję.

Ir štai Sojerio gauja išvyksta į paskutinį žygį - išmintu keliuku link Juodojo namo. Ryški vidurdienio saulė pastebimai blanksta. Panašu į lapkričio vakaro prieblandą. Tarp medžių šliaužioja, bėgioja ir netgi skraido juodi šešėliai. Džekas mano, kad neverta jų bijoti. Tai tik fantomai.

- Ketini vėl užtaisyti revolverį? - klausia Sent Pjeras nuo galinės sėdynės.

- Ne, - atsako Džekas. - Manau, jo daugiau neprireiks.

- Tai kam mes turime ruoštis? - nervinasi Deilas.

- Viskam, - taria Džekas ir liūdnai nusišypso bičiuliui. Pasirodęs priešais juos namas neįgyja formos, o juda, plečiasi, siūbuoja. Žinoma, tai jų nedžiugina. Tai jis atrodo kaip paprastas fermerio namas, tai jo gabaritai didėja iki dangoraižio. Ir dar: jis kartais traukiasi gilyn į mišką. Iš namo girdisi kažkoks gausmas, ūžesys, primenantis balsus.

- Būkite viskam pasirengę.

28 skyrius

Iš pradžių nieko nevyksta.

Visi keturi jie išlipa iš Deilo automobilio ir sustoja priešais jį, tarsi pozuodami grupinei nuotraukai, turėsiančiai papuošti kažkieno kabinetą. Tik fotografas turėtų stovėti ant Juodojo namo laiptų, todėl, kad atvykėliai žiūri į jį... Nieko nesimato, tiktai stulpas, o ant jo lenta su tokiu pačiu užrašu: "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA". Kažkas dar nupiešė šalia kaukolę. Žymekliu. O gal Bernio flomasteriu? Kažkoks paauglys, išdrįsęs prisiartinti prie namo? Deilas daug pokštų iškrėtė, būdamas septyniolikos ir rizikavo ne kartą, tačiau jis abejoja, kad čia paauglio darbas.

Oras sunkus, tvankus tarsi prieš audrą. Ir dvokia baisiai. Tik medus kiek neutralizuoja įprastinį šio namo kvapą. Iš miško girdisi garsas... prislopintas, baisus, kokio Deilui niekada neteko girdėti. "Gro-o-o-o-o."

- Kas tai? - klausia jis Džeko.

- Nežinau, - atsako tas.

- Aš girdėjau jautines varles. Jos šitaip šaukia, kai ateina poravimosi metas.

- Juk čia ne Evergleidsas*.

Dokas šypsosi:

- Bet ir ne Viskonsinas, jei jūs dar šito nepastebėjote.

Deilas daug ką pastebėjo. Ir kad namas juda bei keičiasi, ir medžius pastebėjo. Seni ąžuolai, pušys, beržai primena kaulėtas šmėklas. O klevai? Jų daug šitose vietovėse, tačiau jie kažkokie keisti. Kartais atrodo, kad jie juda. O, Dieve, Deilas tikisi, jog iš tiesų taip nėra. Bet jie tikrai kažką šnabžda, kužda. Deilas tuo įsitikinęs. Žodžiai smelkiasi į jo galvą. Ir jie nėra malonūs. Nuo jų šiurpsta oda.

Nužudyk juos... suvalgyk juos... nekęsk jų...

- O kur šuo? - klausia Uostytojas. Jo rankose ginklas. - Ei, šuneli! Kai ką tau turiu! Ateik arčiau, gausi dovanėlę!

Šuo nesirodo, o štai iš miško staugimas girdisi garsiau ir jis artėja. Ir medžiai vis šnabždasi. Deilas stebi namą, kuris staiga pasistiebė vos ne iki dangaus, pats pasidarė baltas bei šaltas... Vyriškiui svaigsta galva. Džekas paima jį už alkūnės, prilaiko. Bet policijos viršininkas nusisuka nuo bičiulio, susiriečia ir vemia.

- Gerai, - išgirsta jis Džeko balsą. - Teisingai elgiesi. Atsikratyk nereikalingo balasto. O kaip jūs? Dokai? Sent Pjerai?

Baikeriai patvirtina, kad jiems viskas gerai. Kol kas taip ir yra, bet Uostytojas neįsitikinęs, ar ilgai tai truks. Jo pilvas atkakliai maištauja.

Džekas veda juos prie priebučio, paspiria koja lentą su užrašu: "PAŠALINIAMS ĮEITI DRAUDŽIAMA". Lenta krenta į žolę... žemyn užrašu ir kaukole. Deilas prisimena, kaip jo bičiulis spjovė į varną ir po to tarsi atjaunėjo, atgavo jėgas.

- O mes štai imsime ir įeisime, - sako Džekas. - Nepaisant nieko.

Iš pradžių atrodo, kad nieko nebus. Durys ne tik užrakintos. Tarp jų bei staktos nėra nė mažiausio plyšelio. Ir apskritai iš arti susidaro įspūdis tarsi durys ne realios, o tik nupieštos.

Už jų nugarų miške pasigirsta riksmas. Deilas net krūpteli. Riksmas vis kraupesnis, pereinantis į maniakišką juoką... Ir vėl įsiviešpatauja tyla.

- Šeimininkai nervinasi, - pastebi Dokas.

- Gal pabandom pro langą, - pasiūlo Uostytojas.

- Ne, įeisime pro duris, - ryžtingai sako Sojeris.

Tardamas šiuos žodžius, Džekas pakelia Ričio Seksono beisbolo lazdą. Po to nuleidžia. Iš toli pasigirsta dūzgimas. Su kiekviena akimirka jis stiprėja.

- Kas dabar? - klausia Uostytojas ir atsisuka į automobilį, pastatytą

* Evergleidsas - didžiulis pelkėtas rajonas pietinėje Floridos dalyje.

šalia priebučio. Jis pakelia ginklą, prisitaiko. - Kas... - Nutyla. Ranka leidžiasi žemyn. Burna prasižioja.

- O šventas šūde, - išsprūsta Dokui.

- Džekai, tai tavo darbas? - klausia Deilas. - Džiaugiuosi, kad taip gudriai slėpei savo talentus.

Šviesa nublanko, nes kirtimą priešais Juodąjį namą uždengė bičių marška. Bitės vis skrenda ir skrenda. Jų dūzgimas nustelbia iš namo sklindantį nemalonų ūžesį. Staugimas miške nutyla, dingsta ir tarp medžių šmėžavę šešėliai...

Džeko mintys netikėtai sugrįžta prie motinos bei jos vaidmenų: štai Lili šoka, štai ji su cigarete rankoje vaikšto priešais filmavimo kamerą, štai sėdi ant palangės svetainėje, klausosi muzikos ir žiūri pro langą.

Kitame pasaulyje ji, suprantama, taip pat buvo karalienė, nors ir kitokia, o karalienė privalo turėti svitą.

Sojeris žiūri į bičių debesį. Jų milijonai... galbūt net milijardai. Turbūt šiandien Vidurio Vakaruose ištuštėjo visi aviliai. Jis šypsosi. Akyse susikaupusios ašaros ritasi skruostais. "Sveikos, mano mielosios", - pagalvoja jis.

Dūzgimo tonas kiek pasikeičia, turbūt bitės jam atsako. O gal tai tik vaizduotės žaismas?

- Kodėl jos čia, Džekai? - nesupranta Uostytojas.

- Tiksliai nežinau. - Džekas pasisuka į duris, pakelia beisbolo lazdą, kerta vieną sykį, bet labai stipriai. - Ei, atsidaryk! - sušunka. - Įsakau tau karalienės Lauros de Luizianos ir savo motinos vardu.

Pasigirsta traškėjimas - toks garsus, kad Deilas su Uostytoju raukosi tarsi iš skausmo ir traukiasi atgal. Dešinėje pusėje viršuje atsiranda plyšys. Jis leidžiasi žemyn. Pro plyšį skverbiasi nemalonus, Džekui jau pažįstamas, kvapas. Tai mirties kvapas.

Džekas paima už rankenos, ji lengvai pasisuka. Jis atidaro duris į Juodąjį namą.

Bet mums dar nespėjus visų pakviesti į vidų, Dokas staiga pradeda šaukti.

Kažkas, turbūt Ebis, o gal Ti Dži, o gal bukagalvis Ronis Mecgeras, traukia jį už rankos. Ranką velniškai skauda, bet ne tai blogiausia. Tas, kuris traukia, dar ir skleidžia keistus garsus, kažkokį ūžesį, nuo kurio galvoje viskas vibruoja. Be to, netoliese kažkas dunda.

(Didžioji Kombinacija... Tai Didžioji Kombinacija), bet šitas dundėjimas!.. Jis sukelia tokį baisų skausmą!

- Nustok, - murma Tajus. - Ebi, nustok, antraip aš...

Pro gausmą pasigirsta riksmai, ir Tajus atsimerkia. Jis iškart viską prisimena, suvokia, kur esąs ir kas jam atsitiko.

Kol senis nemirė, berniukas laikėsi. Pakluso galvoje skambėjusiam motinos balsui bei išliko šaltakraujiškas. Bet vos tik pradėjo šauktis pagalbos, panika vėl jį užplūdo. O gal tai buvo šokas? O gal ir viena, ir antra. Ir jis prarado sąmonę. Kažin ar ilgai kabojo ant vienos rankos? Šito nepasakysi. Dundėjimas girdisi nuolat. Taip pat vaikų šauksmai, dejonės, botagų švilpimas. Šitaip prižiūrėtojai palaiko darbininkų entuziazmą. Didžioji Kombinacija niekada nesustoja. Palaikoma kraujo ir siaubo, ji dirba dvidešimt keturias valandas per parą, septynias dienas per savaitę.

Bet ką reiškia tas elektrinių variklių ūžesys? Iš kur jis?

"Misteris Manšanas nuvažiavo atsigabenti vienabėgio traukinio, - pasigirsta galvoje Bernio šnabždesys. - Vienabėgio Galutinio pasaulio traukinio."

Baimė įšliaužia į Tajaus širdį tarsi šalta nuodinga gyvatė. Jis net neabejoja, kad šiuo momentu girdi, kaip tas traukinys įvažiuoja į Steišno gatvę, kaip Manšanas dairosi, ieškodamas savo berniuko, o nepamatęs (nepamato ir Bernio), keliauja jo ieškoti.

- Žinoma, puls ieškoti, - murma Tajus, - juk tai aišku kaip dieną.

Jis žiūri į kairę ranką. Jei ne tas antrankis, iš žiedo jis ją ištrauktų. Berniukas pamėgina patampyti ranką, bet išgirsta tik barškant antrankius. Antrasis, kuriuo žudikas nespėjo surakinti kitos rankos, kabaliuoja bei primena neseniai jo matytas kartuves.

Ir staiga ūžesys, kuo kurio gelia dantis, svaigsta galva, ašaroja akys... nutyla.

"Jis išjungė variklius. Dabar ieško manęs stotyje ir netrukus įsitikins, kad manęs ten nėra. O kas tada? Ar jis žino šitą vietą? Žinoma, žino."

Jį apima siaubas. Bernis šitą mintį paneigtų, pasakytų, jog lūšnelė - jo maža paslaptis, ir niekas apie ją nežino. Jis buvo toks pasitikintis savimi, net nepagalvojo, kad jo bendras galėjo naudotis ta pačia lūšnele ir savais tikslais.

Galvoje vėl skamba motinos balsas, Tajus neabejoja, jog tai ji. "Neturi laukti, kol tave išgelbės. Jie gali ir nespėti. Privalai pats iš čia ištrūkti."

Bet kaip?

Tajus žiūri į negyvą senį, gulintį ant kruvinų grindų galva į duris. O misteris Manšanas skuba kuo greičiau surasti berniuką ir nuvežti abalai. Jis veja šalin šitą mintį. Nuo jos kyla panika, o panikuoti jis neturi laiko.

- Aš negaliu pritempti jo arčiau, - balsu ištaria Tajus. Jei raktas senio kišenėje, aš žuvęs. Žaidimas baigtas. Žvilgsnis užkliūva už ant grindų gulinčio maišo, iš kurio Bernis ištraukė antrankius ir kepurę.

"Turbūt raktas taip pat maiše, jei ten buvo antrankiai."

Tajus kiek įstengdamas ištiesia kairę koją. Nepasiekia maišo. Lieka kokie keturi coliai. O misteris Manšanas vis arčiau ir arčiau.

Berniukas jį jaučia.

* * *

Dokas šaukia visa gerkle. Šaukia ir kiti, tik jie šitaip mėgina nutildyti bičiulį. Bet juk viskas normalu, nėra ko bijoti, nebent iš gerklės pasipiltų kraujas. Svarbiausia, kad Holivudas atidarė duris į Juodąjį namą.

O Dokas mato priešais save Deizę Temperli, rudakę merginą. Ji vilki gražia rožine suknele. Oda balta tarsi popierius, tik dešinėje kaktos pusėje iškritęs gabalas odos ir matosi raudona kaukolė.

- Užeik, Dokai, - sako Deizė. - Pasikalbėsime apie tai, kaip tu mane nužudei. Po to galėsi man padainuoti. Ar padainuosi man? - Ji išsiviepia. Matyti visa eilė vampyro dantų. - Tu man dainuosi amžinai...

Dokas traukiasi atatupstas, apsisuka, ketindamas bėgti iš čia kiek kojos neša, bet Džekas sugriebia draugą ir purto. Dokas - drūčkis, tačiau Sojeris purto jį taip, kad galva laksto į šonus. Plaikstosi ilgi plaukai.

- Tai haliucinacijos, - ramina jis. - Jų tikslas - neįsileisti mūsų į vidų. Nežinau, ką tu matei, bet šito tikrai nėra.

Dokas nepatikliai pažvelgia pro Džeko petį. Akimirką mato tolstančią rožinę dėmę, po to ir ji išnyksta. Jis pasuka galvą į Sojerį. Įdegusiu, vėjo nugairintu tvirto vyro veidu ritasi ašaros.

- Nenorėjau jos žudyti, - sako jis. - Aš ją mylėjau. Bet tą vakarą buvau labai pavargęs. Juk buvote kada nors pavargęs?

- Žinoma, - linksi Džekas. - Jei mes gyvi iš čia išeisime, aš miegosiu visą savaitę. Bet dabar... - Jis pasisuka į kitus bendražygius. - Mes dar daug pamatysime ir patirsime. Namas prieš mus panaudos pačius baisiausius mūsų prisiminimus: neteisingus mūsų poelgius, netyčia padarytas kam nors skriaudas. Bet viskas baigsis gerai. Manau, jog mirus Berniui, namas neteko dalies savo nuodingų galių. Dabar mums belieka surasti kelią, kuriuo Tajus perėjo į kitą ribos pusę.

- Džekai, - Deilas sėdi ant slenksčio, kaip tik toje vietoje, kur ką tik Dokas matė merginą. Jo akys it kulkos.

- Kas?

- Surasti kelią. Pasakyti lengva, bet kaip tą padaryti?

Jie eina pro duris. Didžiulis apvalus holas. Džekui jis primena Švento Petro Baziliką. Ant grindų nuodingai žalios spalvos kilimas, ant kurio pavaizduotos kankinimų scenos. Iš holo į visur atsiveria durys. Iš pradžių Džekas mato ketverius laiptus. Sumirksi akimis - ir laiptai jau šešeri. Dar sumirksi - jų jau dvylika. Ir veda nežinia kur.

Jis girdi Juodojo namo gausmą. Ir dar girdi juoką.

"Užeikite, - sako jiems baisusis namas. - Užeikite, ir per amžius pasilikite klaidžioti po šituos kambarius."

O Džekas jau mato tūkstančius laiptų, jie juda - vieni išnyksta, kiti atsiranda. Už durų - paveikslų galerija. Skulptūros, fontanai.

- Ką gi mums daryti? - nekantrauja Deilas. - Ką dabar daryti?

* * *

Tajus niekada nematė Bernio šeimininko, bet jis nesunkiai gali jį įsivaizduoti. Šitame pasaulyje misteris Manšanas - reali būtybė... bet jis nėra žmogus. Berniukas mato jį einant Steišno gatve. Juodu kostiumu, kaklaraištis raudonas. Didžiulis veidas, kuriame dominuoja raudona burna ir vienintelė akis. Abalos emisaras, jo dešinioji ranka. Jis vilki liemenę, kurios sagos - žmonių kaulai...

"Turiu išsivaduoti, privalau pasiekti maišą. Bet kaip?"

Jis vėl žiūri į negyvą senį, į kyšančias iš pilvo jo žarnas. Sportbačiu užkabina žarnų kilpą, pakelia, mesteli aukštyn.

Jos nukrenta už maišo.

Puiku. Dabar reikia patraukti arčiau maišą. Kad tik jis neišslystų iš kilpos. Tajus vėl ištiesia koją. Pakiša po žarnų kilpa ir traukia į save. Labai lėtai, labai atsargiai.

- Tai neįmanoma, - nerimsta Uostytojas. - Jis negali būti toks didžiulis. Tu juk žinai, tiesa?

Sojeris giliai įkvepia, po to iškvepia. Vėl įkvepia ir ištaria tik vieną žodį, ryžtingai bei aiškiai.

- Diamberis? - klausia Uostytojas. - Ką tai reiškia?

Džekas nemato reikalo atsakyti. Iš milžiniško bičių debesies atsiskiria viena vienintelė bitė. Ji (niekam nekyla abejonių, jog tai ir yra bičių Karalienė) praskrenda tarp Doko ir Deilo, akimirką sustingsta priešais Sent Pjerą, vertindama patį baikerį, o gal medaus likučius jo panosėje, paskui pakimba virš Sojerio. Tokia putli, stebėtinai graži. Tik neaišku, kaip tokie maži sparneliai išlaiko ore stambų jos kūną. Džekas pakelia pirštą tarsi profesorius per paskaitą, prieš pasakydamas ką nors svarbaus. Bitė nutūpia ant piršto.

- Tave atsiuntė ji? - Džekas paklausia taip tyliai, kad niekas jo negirdi. Jis ir pats tiksliai nežino, ką turi galvoje. Savo motiną? Laurą de Luizianą? Džudę? Sofi? O gal tai kokia nors kita galybė, priešiška Raudonajam Karaliui? Turbūt yra tokia jėga, tik Džekas apie tai niekada nesužinos.

O bitė tik žiūri į jį juodomis akimis ir plazdena sparneliais. Džekas supranta, kad jam net nereikalingi atsakymai į šitą klausimą. Namas milžiniškas, pilnas pykčio, kraupių paslapčių. Ir kas iš to. Jo rankose Tajaus prizinė beisbolo lazda, su juo draugai, su juo d'amba, o dabar dar ir bičių Karalienė. Šito pakanka. Be to, jo nuotaika pakili, jis pasirengęs eiti giliau į Juodąjį namą.

Sojeris prikiša pirštą prie burnos, švelniai pūsteli į bitę ir nupučia ją į namo holą. Akimirką ji skraido ratu, po to pasuka kairėn.

- Eime, - ištaria Džekas. - Dabar mes turime palydovę.

Vyrai susižvalgo ir seka paskui Džeką, keliauja pasitikti bendro jų likimo.

Neįmanoma pasakyti, kiek laiko Sojerio gauja praleido Juodajame name, bauginančioje skylėje, kuri traukė į save Frenč Lendingą bei aplinkinius miestus. Neįmanoma aprašyti, ką jie tenai pamatė. Pasivaikščiojimą po Juodąjį namą būtų galima palyginti nebent su kelione po psichiškai nestabilaus žmogaus smegenis... o tokioje struktūroje neįmanoma aptikti nei planų ateičiai, nei praeities prisiminimų. Bepročio smegenyse - tik kunkuliuojanti dabartis su laukiniais geismais, paranojiškomis mintimis, fantastiškais svaičiojimais. Todėl nereikia stebėtis, jog šitame name patirti įspūdžiai turi iškart išsitrinti iš atminties, vos tik žvilgsnis nuklysta prie kito čia esančio objekto... Savotiška gailestingoji amnezija.

Karalienė juos veda, bičių spiečius juda iš paskos, trikdydamas dūzgimu šimtus metų milžiniškuose kambariuose viešpatavusią tylą... Kažkuriuo momentu ketvertas vyrų leidžiasi žemyn žalio stiklo laiptais. Pro laiptelius jie mato paukščius, kurie blaškosi tarsi maitvanagiai, mato sutrikusius vaikus... išblyškusiais veidais, kaukiančius iš baimės. Pailgame kambaryje, primenančiame vagoną, būriuojasi animacinių filmų personažai: du triušiai, lapė, varlė baltomis pirštinėmis... Susėdę už stalo, jie kažką valgo... regis, blusas. Tai praėjusio amžiaus penktojo dešimtmečio animacinių filmų herojai, kai kinas dar buvo juodai baltas. Jie tarsi tikri, realūs. Triušis merkia Džekui akį, kai jie praeina pro šalį, o kita jo akis dega troškimu... žudyti. Jie praeina pro tuščią salę, kurioje skamba užsienietiški balsai. Kalba lyg ir prancūzų, bet žodžiai nesuprantami. O štai kambarys, pilnas tropinių augalų. Ant vieno medžio kokonas, o jame - mažas drakoniukas. "Negali jis būti drakonas, - visai rimtai tarsi mokslinėje konferencijoje pareiškia Dokas. - Drakonai išsirita iš kiaušinių." Jie eina ilgu koridoriumi, kuris galiausiai virsta tuneliu ir leidžiasi žemyn. Juos lydi iš nematomų garsiakalbių sklindanti tranki muzika. Sienos prasiskiria, ir kažkurią akimirką jie slysta virš bedugnės. "Vairuokite rankomis bei kojomis! - šaukia Uostytojas. - Jei nenorite įkristi, VAIRUOKITE!" Galiausiai nuolydis juos numeta į, kaip išsireiškė Deilas, Žemės kambarį. Jie eina, apšviesti kabančių palubėje ryškių lempų. Žemė šlykščiai dvokia, po ją šliaužioja žaliai baltų vorų būreliai. Vyrai sunkiai kvėpuoja. Drabužiai sutepti, smėlis lenda į batus. Priešais - trejos durys. Jų palydovė dūzgia ir suka ratus ties vidurinėmis. "Ne, - prieštarauja Deilas, - esu įsitikinęs, jog mums reikalingos tos durys, kurios už portjeros."

Džekas pritaria bitės pasirinkimui ir atidaro jos nurodytas duris. Už jų milžiniška automatinė skalbykla, kurią Uostytojas čia pat pavadina Švaros holu. Susispietę krūvon, jie seka paskui bitę įkaitusiu drėgnu

koridoriumi, tarp ūžiančių skalbimo mašinų bei džiovyklų. Kvepia bičių duonele... Skalbimo mašinos, kiekviena jų su langeliu, pastatytos ant stelažų, iš kurių viršutinis pakeltas į penkiasdešimties pėdų aukštį. Virš jų rūke skraido žvirbliai. Jie vis atsitrenkia į kaulų krūvas ar kitus įrodymus, kad žmonės čia kartais užklysdavo... arba kas nors juos atvesdavo. Koridoriuje jie randa motorolerį, jis jau apaugęs šiukšlėmis. Dar toliau - surūdijusios pačiūžos. Bibliotekoje, ant raudonmedžio stalo iš žmonių kaulų išdėliotas žodis: "JUOKAS". Bitė atveda juos į prabangią svetainę. Čia vieną sieną puošia žmonių veidai. Jie tikri: nupjauti, išdžiovinti, ištempti ir pritvirtinti. Tuščiose akiduobėse nupieštos milžiniškos nustebusios akys. Deilui pasirodė, jog jis atpažino vieną veidą. Tai buvęs jo mokytojas Miltonas Vanderlis, kuris prieš trejus metus dingo kaip į vandenį. Visi manė, kad jis tiesiog kažkur išvyko iš miesto. "Taip, - pagalvojo Deilas, - jis tikrai išvyko. Tik ne į kitą miestą, o į kitą pasaulį." Bitė įlekia į vieną nešvarią kamerą ir suka ratus virš suplyšusio čiužinio. Gaujos nariai iš pradžių tyli. Ir taip viskas aišku. Ne taip seniai čia buvo Tajus. Jie jaučia berniuko kvapą... jo baimę. Uostytojas atsisuka į Džeką. Jo mėlynos akys švyti įniršiu.

- Senas ožys kažkuo jį nudegino ar panaudojo elektros šoką.

Džekas linkteli. Jis irgi pajuto kvapą.

- Bernsaidas jau nieko daugiau nenuskriaus, - ištaria jis.

Bičių Karalienė išskrenda į koridorių. Kairioji koridoriaus dalis pilna dūzgiančių bičių. Bet jie suka į dešinę, ir Karalienė juos veda žemyn... ilgais laiptais. Vieną akimirką jie pajunta ant jų lašant vandenį: Juodajame name prakiuro vamzdžiai. Keli laipteliai visai šlapi - ir jie mato pėdsakus. "Vargu ar ekspertai galėtų juos atpažinti, - pagalvoja Deilas ir Džekas, - bet jie teikia vilties: tai suaugusio žmogaus ir vaiko pėdsakai... beje, visai neseni. Vadinasi, kryptis teisingai pasirinkta!" Jie paspartina žingsnius, greitėdamas leidžiasi ir dūzgiantis bičių spiečius... Visai kaip skėriai iš Senojo Testamento.

Turbūt Sojerio gaujai laikas nustojo egzistuoti, bet Tajui Maršalui jis lekia pasiutusiu greičiu. Berniukas nežino, ar tikrai misteris Manšanas skuba link lūšnelės, ar tai tik jo vaizduotė įsišėlo, bet tas prakeiktas maišas niekaip nepasiduoda. Su žarnomis pavyko jį pritemti arčiau, bet nesiseka sugriebti.

Nepavyksta, visos jo pastangos bergždžios. Skausmo ašaros ritasi skruostais, nuo kaktos rieda prakaitas.

Kojos padu berniukas nustumia maišą prie sienos, prispaudžia, pradeda kelti aukštyn. Ir tuo pat metu siekia maišo rankomis... na, jau visai nedaug... jau...

...ir odinis maišas išsprūsta, nukrenta ant grindų. Deja.

- Berni, tu vis dar nepaleidi jo, ar ne taip? - Tajus sunkiai kvėpuoja. - Tu tarsi prižiūrėtojas, ar ne? - Šį kartą maišas išsprūdo, vos tik paliestas koja. Laisva ranka berniukas daužo į sieną.

"Kodėl taip elgiesi? - klausia šaltakraujiškas balsas. Tarsi jo motinos, o gal ir ne. - Ar tai tau padės?"

- Ne, - piktinasi berniukas. - Bet man palengvėja.

"Tau palengvės, kai iš čia išsivaduosi. Pamėgink dar kartą."

Tajus vėl prispaudžia odinį maišą prie sienos. Pradeda kelti. Jaučia, kad viduje kažkas yra. Gal ir raktas, bet kaip sužinosi? Argi per sportbatį pajusi? Maišas lėtai šliaužia aukštyn. Atsargiai, svarbiausia... neprarasti kamuolio...

- Neįleisk jo, Berni, - šnabžda jis negyvėliui už nugaros. - Tu man skolingas, todėl turi padėti. Nenoriu tuo vienabėgiu traukiniu važiuoti į Galutinį pasaulį. Nenoriu tapti Griovėju. Net nežinau, kas jie tokie, bet neketinu būti vienu iš jų. Norėčiau būti tyrinėtoju... galbūt povandeninio pasaulio, kaip Žakas Kusto... arba karo lakūnu... arba... ŠŪDAS! - Pastarasis žodis reiškia ne tik susierzinimą, tai įniršis bei panika.

Misteris Manšanas nelabai skuba. Bet vis artėja. Kad nuvestų jį abala dun. Iš kur jis niekada nepaspruks.

- Gal to prakeikto rakto net nėra tame maiše, - balsas liūdnas, verksmingas. - Ar yra, Berni?

Bernsaidas pasirenka tylėjimą. Jis nieko neatsako.

- Galiu lažintis, jog nieko tinkamo tenai nėra, na, nebent "Tams" tabletės, nes turbūt žmogiena sunkiai virškinama.

Tačiau berniukas vis tiek prispaudžia maišą prie sienos, tiesia į jį rankas ir vėl mėgina kelti.

Deilas Hilbertsonas Kaulio apskrityje pragyveno visą gyvenimą. Jis pripratęs matyti miškus, pievas, laukus. Galbūt todėl išdegintos žemės aplink Kondžero gatvę jį piktina.

- Kur mus velnias atnešė? - klausia jis Džeko. Ir vis dūsauja. Sojerio gauja neturi golfo vežimėlio, todėl keliauja pėsčiom. Bet jie eina greičiau, negu Tajus važiavo su "E-Z-GO".

- Tiksliai nežinau, - atsako Džekas. - Prieš daugelį metų mačiau panašias vietoves. Jos buvo vadinamos Prakeiktomis žemėmis. Ten...

Iš už didžiulių akmenų išlenda žalias žvynuotas žmogus ir puola juos. Rankose jis laiko rimbą. Džekas nežinia iš kur žino, jog tai ne šiaip sau rimbas, o bizūnas. "Bar-r-r-r!" - šaukia pabaisa. Jo balsas panašus į Ričardo Slouto.

Džekas pakelia Tajaus beisbolo lazdą ir klausiamai žiūri į žalią žmogų: "Nori paragauti štai šito?" Žinoma, žaliasis to nenori. Keletą sekundžių jis žiūri į ateivius, po to apsisuka ir nubėga. Dingsta už didžiulių akmenų.

- Nepatinka jiems Vanderbojus, - Uostytojas pagarbiai žiūri į beisbolo lazdą. Ji nepasikeitė, taip ir liko beisbolo lazda. Tą patį galima pasakyti ir apie kitus jų ginklus bei apie pačius Sojerio gaujos narius. Sojerio tai nestebina. Šitas pasaulis kažkur netoli Teritorijų, bet tai nėra Teritorijos. Džekas kažkaip buvo apie tai pamiršęs.

"Taip, pamiršau, nes šitiek daug visko reikėjo prisiminti. Galvoje netilpo."

- Nežinau, vaikinai, ar atkreipėte dėmesį į sieną kitoje kelio pusėje, - pasakė Dokas, - bet, man regis, sienoje ne balti akmenys, o kaukolės.

Uostytojas įdėmiai pasižiūri į sieną, paskui vėl žiūri pirmyn.

- Mane labiau domina štai tas daiktas. - Virš kalvų kyla milžiniškas statinys iš stiklo ir metalo, prigrūstas kažkokių mechanizmų. Viršutinė pastato dalis skendi debesyse. Jie mato mažas figūras, girdi rimbų smūgius. Tokiu atstumu smūgiai primena šūvius iš smulkaus kalibro šautuvų. - Kas tai, Džekai?

Pirma Džekui į galvą šovusi mintis - tai Raudonojo Karaliaus Griovėjai. Bet ne, jų pernelyg daug. Panašu į kažkokią gamyklą ar energijos stotį... čia dirba vergai. Turbūt tai vaikai, kurie nepakankamai talentingi, kad galėtų tapti Griovėjais. Jo širdyje gimsta įniršis. Bitės turbūt tą pajunta, nes jų dūzgimas sustipręja.

Staiga Džekas išgirsta Spidžio balsą: "Atvėsk, Sojeri. Nepamiršk, jog tavo pagrindinė užduotis - išgelbėti berniuką. O laiko turi nedaug."

- Viešpatie, - Deilas pakelia ranką, - ar akys manęs neapgauna?

Jis rodo į kartuves.

- Jei matote kartuves, tai jums nereikia kreiptis į okulistą, - sako Dokas. - Taip, tenai kartuvės.

- Pažiūrėkite į šituos batus, - neatlyžta Deilas. - Kam jie suvertė šitą krūvą avalynės?

- Dievas žino, - gūžteli pečiais Uostytojas. - Manau, toks jų paprotys. Džekai, ar mums dar toli?

Sojeris žiūri į kelią, vedantį prie milžiniško statinio, paskui į kitą kelią, tolstantį nuo jo.

- Netoli, - sako jis. - Manau...

Tuomet pasigirsta riksmas. Šauksmas vaiko, stovinčio prie beprotystės ribos. O galbūt jau ją peržengusio...

Tajus Maršalas girdi artėjantį bičių dūzgimą, bet mano, jog dūzgia tik jo galvoje, jog tai nerimo padarinys. Jis jau begalę kartų mėgino pakelti tą užkeiktą Bernio maišą, o rezultatas nulinis. Jam net į galvą neatėjo, kad, nusiėmus kepurę, judesių koordinacija pagerėtų. Net pamiršo apie tą nelemtą kepurę. Pavargęs, suprakaitavęs, jis tegalvoja apie vieną - jei kuo greičiau nepasieks maišo, viskas baigta.

"Turbūt sutiksiu eiti su tuo misteriu Manšanu, jei jis man pažadės stiklinę vandens", - galvoja berniukas. Bet jis turi geležinę motinos valią, o ir Sofi vis ragina jį nepasiduoti. Todėl Tajus ir vėl griebiasi maišo. Šį kartą skaudančią koją prilaiko dešine ranka.

Dešimt colių... aštuoni... jau arčiau, negu pavykdavo iki tol...

Maišas ima slysti, tuojau ir vėl nukris... Ir vėl!

- Ne, - šnabžda berniukas. - Šį kartą ne.

Jis dar stipriau spaudžia prie sienos sportbatį, kelia maišą.

Šeši coliai... keturi... trys. Maišas vis labiau svyra į kairę pusę. Tuojau vėl nukris.

- Ne! - išrėkia Tajus ir palinksta pirmyn. Kažkas sutraška nugaroje ir kairiame petyje. Bet jo pirštai slysta oda, po to suspaudžia ją. Jis tempia maišą į save, vos nepaleidžia. - Ne, Berni, nieku gyvu. - Purto, spaudžia prie krūtinės. - Dabar jis niekur nuo manęs nedings! - Tajus griebia maišą dantimis. Kaip jis dvokia. Kažkoks Bernsaido odekolonas. Bet berniukui tai nerūpi. Jis dešine ranka karštligiškai naršo viduje. Iš pradžių nieko neranda, po to apčiuopia nedidelį metalinį daiktą. Ištraukia ranką iš maišo. Joje - raktai!

"Kad tik neišmesčiau, - baiminasi Tajus. - Išprotėsiu, jei išmesiu."

Neišmeta. Įkiša raktą į nedidelę skylutę, pasuka ir antrankis prasiskleidžia.

Tajus lėtai išlaisvina ranką iš geležinio žiedo. Antrankiai nukrenta ant grindų. Berniukas nuleidžia kairę ranką ir čia jam į galvą šauna baisi mintis: juk jis kameroje, Juodajame name, miega ant nutriušusio čiužinio... Ir atgauta laisvė - tik iliuzija, vilties kibirkštėlė, likimo padovanota jam prieš tai, kol jis atsidurs katile.

Išorėje girdisi Didžiosios Kombinacijos griaudėjimas, vaikų aimanos, kurie vis eina ir eina... sukruvintomis kojomis, sukdami įrenginį. Ir kažkur jau visai netoli misteris Manšanas, ketinantis išvežti Tajų toli... kur bus dar blogiau negu čia.

Ir tai ne sapnas. Tajus nežino, kur jis eis, ar sugebės sugrįžti į savo pasaulį. Tačiau pirmas žingsnis - išeiti iš šitos lūšnelės bei iš šitos vietos. Kojos linksta kaip žmogaus, ilgą laiką gulėjusio sunkios ligos patale, bet Tajus peržengia per Bernio kūną ir išeina į lauką. Dangų dengia debesys, žemė plika, gelia visą kūną, tačiau berniuką užlieja neapsakomas džiaugsmas. Pagaliau jis laisvas. Tik dabar suvokia, jog buvo beveik atsisveikinęs su gyvenimu. Akimirką užsimerkia, pakelia veidą į dangų... Todėl ir nepastebi figūros, kuri kukliai stovi už kampo ir lūkuriuoja jo. Šitam ponui svarbu, kad berniukas išeitų su kepure. Įsitikinęs, jog kepurė ant Tajaus galvos, lordas Manšanas - tiksliau jokia žemiečių kalba negalima ištarti jo vardo - žengia pirmyn. Jo milžiniškas veidas panašus į oda aptrauktą samtį, vienintelė akis išsprogusi, raudonos lūpos šiepiasi.

Kai jis apkabina Tajų, berniukas pradeda rėkti ne tiek iš baimės ir nuostabos, kiek iš įniršio. Juk šitiek padėjo pastangų, mėgindamas išsilaisvinti! Šitiek bergždžių pastangų!

- Tyliau! - šnabžda Manšanas, bet kadangi iš berniuko krūtinės ir toliau veržiasi riksmas (viršutiniuose aukštuose kai kurie vaikai sustoja bei atsisuka į garsą, ir tik prižiūrėtojų rimbai vėl jiems primena, jog nevalia atsitraukti nuo darbo), lordas ištaria dar vieną žodį, jau Juodąja kalba: - Pnangas.

Tajus iškart sudrimba. Neprilaikomas jis būtų nukritęs ant žemės. Protesto aimanos ir toliau veržiasi iš vaiko krūtinės, bet jis jau neberėkia. Lordas Manšanas pasuka savo ilgą veidą link Didžiosios Kombinacijos ir šypsosi. Gyvenimas nuostabus! Po to užeina į lūšnelę... Tik akimirkai.

- Nužudei jį, - sako Manšanas. - Būdamas su kepure ant galvos. Nepakartojamas vaikis! Karalius panorės asmeniškai su tavimi susitikti. Turbūt net pavaišins pyragu ir kava. Tu tik įsivaizduok, jaunuoli! Pyragas su kava abalos draugijoje! Prie vieno stalo su karaliumi!

- ...nenoriu niekur eiti, noriu namo... pas mam-a-a-a-ą... - žodžiai išsilieja it kraujas iš mirtinos žaizdos.

Lordas Manšanas paliečia pirštu Tajaus lūpas, ir jos susičiaupia.

- Tyliau, - sako abalos šunytis. - Mane labai erzina plepus pakeleivis. O kelionė mūsų laukia ilga. Tie kraštai toli nuo tavo namų, artimųjų, draugų... bet tu neverk, mažasis Tajau. Tu turėsi kitų draugų. Pavyzdžiui, Vyriausiasis Griovėjas. Visi berniūkščiai jį myli. Jo vardas misteris Bratigenas. Galbūt jis tau papasakos savo pabėgimų istorijas. Jos tokios linksmos ir įdomios! O dabar mudu turime keliauti. Tavęs laukia karaliaus kava bei pyragas. Nepamiršk to.

Lordas Manšanas putlus, kojos trumpos, išlenktos lanku, bet stiprus. Jis pasikiša berniuką po pažastimi, tarsi šis būtų lengvas laikraščių ryšulėlis. Dar meta paskutinį žvilgsnį į Bernį. Abejingą... Bernis savo atitarnavo, o Niujorko valstijoje atsirado puiki pamaina - jaunas daug žadantis vyrukas. Lordas pakreipia galvą į šoną, nusijuokia, dar tvirčiau užmaukšlina Tajui ant galvos kepurę ir leidžiasi į kelionę. Tajus bus ne šiaip sau Griovėjas, o turbūt pats galingiausias iš kada nors gyvenusių ar dabar gyvenančių. Tik jis pats, laimei, net neįtaria turįs tokių gabumų.

Tvirtu žingsniu, netgi niūniuodamas kažką panosėje, Manšanas išeina į Kondžero plentą, pasuka kairėn, tikėdamasis, jog įveikęs pusę mylios, jis išeis į Steišno gatvę... ir čia pat sustingsta. Kelią jam pastoja ketvertas vyrų, kuriuos lordas vadina Ter-ra. Tai nelabai palanki pravardė. Knygoje apie teisingą žemdirbystę Teru vadinamas Pilnos Žemės periodas, kai vyksta naminių gyvūnų poravimasis. Lordas Manšanas pasaulį, esantį už Juodojo namo ribų, laiko didžiuliu akvariumu su įvairio-

mis žuvytėmis, kur jis bet kada gali įlįsti ir abalos labui sugauti reikiamą subjektą.

Ketvertas vyrų iš Teros? Jo lūpos paniekinamai išsiviepia, o veidas dar labiau ištįsta. Ką jie čia veikia? Kaip apskritai jiems pavyko čia patekti? Ko jie tikisi?

Šypsena blanksta, kai jis pamato beisbolo lazdą vieno vyriškio rankoje. Ji šviečia įvairiomis spalvomis, bet galiausiai visos jos susilieja į baltą spalvą. Akinanti šviesa. Manšanas tik žino, jog panašiai švyti Amžinybės Sfera, kurią kažin koks mažas klajojantis berniukas laikė Talismanu. Berniukas tik kartą palietė tą daiktą, bet tas prisilietimas liko visiems laikams.

Šypsena visai išnyksta, kai Manšanas suvokia, jog lazdą laikantis vyras ir yra tas pats berniukas. Jis vėl atėjo, vėl ketina sujaukti jų planus, bet jeigu tikisi susigrąžinti pagrindinį prizą, jis klysta. Juk tai tik lazda, o ne Sfera. Ir net jeigu Sferos galia vis dar gyva šitame žmoguje, tai jos nedaug belikę. Po šitiek metų ji jau virto dulkėmis.

"O jei nevirto? Tada jie mane pavers dulkėmis, jei tik Taileris atiteks jiems, - galvoja misteris Manšanas. - Aš turiu..."

Vienintelė jo akis pastebi už atvykėlių iš Teros kabantį tamsų debesį. Šis dūzgia. Ar tai bitės? Su geluonimis?

Tiek to, pirmiausia jis turi išsiaiškinti su šitais įkyriais vyrais.

- Laba diena, ponai, - sveikinasi lordas kiek galima malonesniu balsu. Vokiškas akcentas dingsta be pėdsakų. Kalba tikras anglas aristokratas. - Kaip malonu, jog nusprendėte atvykti pas mane. Iš taip toli. Ir dar diena tokia apsiniaukusi. Tikrai malonu. Tik, deja, čia visos dienos apsiniaukusios, į Galutinį pasaulį saulė retai kada užklysta. Taip jau susiklostė istoriškai. Tik, žinote, negaliu su jumis pasilikti, turiu skubėti. Reikalai. Manęs laukia kitoje vietoje. Jo taip pat.

Lordas Manšanas pakelia Tajų ir papurto. Nors berniukas spokso išpūtęs akis, ir, be abejo, viską supranta, jo kojos bei rankos kabo it skudurinės lėlės.

- Pastatyk jį ant žemės, Manšanai, - sako tas, kurio rankose lazda, ir lordas staiga suvokia, jog gali kilti keblumų. Tikrai gali. Jo šypsena darosi dar platesnė, išlenda didžiuliai aštrūs dantys. Jei jau jie į ką nors įsikibs, gabalas būtinai liks jo kaulėtoje burnoje.

- Manšanai? Čia tokių nėra. Ir misterio Pirmadienio nėra. Visi išėjo alia ūliū. O dėl berniuko, tai aš negaliu jo pastatyti ant žemės. Daviau žodį. Be to, turite būti laimingi. Jūsų mieste baigėsi siaubas. Valio! Žvejys miręs... šitas nuostabus berniukas jį nugalėjo. - Jis vėl purto Tajų, saugodamas, kad nenukristų jam nuo galvos kepurė.

Tik bitės neduoda jam ramybės.

"Kas atsiuntė bites?"

- Berniuko motina beprotnamyje, - sako vyriškis su lazda. Manšanas pastebi, jog lazda šviečia vis ryškiau. Jis bijo, bet ta baimė pagimdo pyktį. Nejaugi jie tikrai gali atimti berniuką? - Ir moteris nori, kad jos sūnus sugrįžtų namo.

Jei taip, tai už jų pastangas bus atsilyginta lavonu.

Savo baimę lordas vis dar slepia po šypsena. Pakelia sudribusį berniuką aukščiau ir kaukšteli dantimis prie pat jo kaklo.

- Pasiūlykite jos vyrui, tegul įkiša į ją savo lazdą ir padaro dar vieną vaiką. Esu įsitikinęs, kad jis tai sugebės.

- Jai reikia šito vaiko, - prieštarauja kitas vyras. Galingas... su barzda.

- Bet man jis taip pat reikalingas, mielasis. Labai reikalingas. - Šį kartą Manšanas lengvai kanda Tajui į kaklą, pasirodo kraujas. Už Manšano nugaros, kaip ir anksčiau, griaudėja Didžioji Kombinacija, bet riksmai nutilo. Tarsi vaikai, kurie vertė suktis galingus mechanizmus, būtų suvokę, jog kažkas pasikeitė arba gali pasikeisti, pasaulis darosi nestabilus.

Vyriškis su švytinčia rankoje lazda žengia pirmyn. Lordas Manšanas kiek atsitraukia. Žino, kad negalima parodyti savo baimės ar silpnumo, bet nieko negali padaryti. Nes priešais jį ne paprastas žmogus. Jis iš Viršutinio pasaulio šaulių gildijos.

- Dar žingsnis, ir aš perkąsiu jam gerklę, mielasis. Labai nesinori man šito daryti, bet aš padarysiu. Galite neabejoti.

- Ir lygiai po dviejų sekundžių mirsi pats, - atsako vyriškis su lazda. Jis visai nebijo. - Tu šito nori?

Turbūt Manšanas verčiau pasirinktų mirtį, negu ryžtųsi sugrįžti pas Raudonąjį Karalių tuščiomis rankomis. Bet jis tiki, jog taip toli nebus nueita. Raminamasis žodis suveikė, padėjo berniukui, jis nuramins ir kitus tris vyriškius. O kai tie stovės išplėtę akis tarsi statulos, nejausdami nei rankų, nei kojų, tada Manšanas galės susidoroti su ketvirtuoju vyru. Tai, be abejo, Sojeris. O ir bitėms jis turi pakankamai žodžių, kad galėtų ištrūkti iš čia bei nudumti iki vienabėgio traukinio. O jei keletą kartų ir įgels, nieko čia baisaus.

- Ar tu šito nori? - pakartoja savo klausimą Sojeris.

Manšanas šypsosi.

- Pnangas! - surinka jis, ir trys vyrai už Džeko nugaros staiga sustingsta.

Manšanas dar labiau išsišiepia.

- Ir ką jūs dabar darysite, mano mielasis, kai jūsų draugai jau niekuo nebegali jums...

Bet Sent Pjeras pajuda link Džeko. Pirmasis žingsnis sunkus, kojos tarsi švininės, o vėliau jau darosi lengviau. Dabar jau šypsosi jis.

- Tu kaltas dėl mano dukters mirties, - ištaria jis. - Gal tu pats jos

ir nežudei, bet Bernsaidas veikė tavo nurodymu. Ar taip? Aš - jos tėvas, šūdžiau. Manai, gali sustabdyti nužudytos mergaitės tėvą vienu sušiktu savo žodžiu?

Dokas irgi pajuda iš vietos ir prisijungia prie savo bičiulio.

- Tu pridergei mano mieste, - suriaumoja Deilas Hilbertsonas. Ir eina paskui kitus.

Lordas Manšanas negali patikėti savo akimis. Juodasis žodis jų nesustabdė. Nė vieno nepaveikė. Šitie vyrai pastoja jam kelią! Pastoja kelią į progresą! Kaip jie išdrįso!

- Užmušiu jį! - staugia Manšanas. - Aš jį užmušiu. Ką tu į tai pasakysi, Auksinis berniuk? Kaip mane sustabdysi?

Situacija rimta: kas ką? Mes negalime stebėti susirėmimo iš viršaus, nes varna, kuri mus skraidino (galiu jus patikint, jog Gorgas čia niekuo dėtas), nebegyva. Tačiau ir iš šalies matosi, kad ši scena primena scenas iš tūkstančių senovinių filmų... Ne viename iš jų filmavosi ir Lili Kavano.

Džekas pakreipia beisbolo lazdą, rankeną įremia į petį, taikosi į Manšano galvą.

- Paleisk vaiką ant žemės, - sako jis. - Duodu tau paskutinį šansą.

Lordas Manšanas pakelia berniuką aukščiau.

- Nagi! - šaukia jis. - Paleisk į mane elektrinį užtaisą! Žinau, kad gali tai padaryti! Bet pataikysi ir į berniuką! Pataikysi...

Iš Ričio Seksono beisbolo lazdos smaigalio išsiveržia akinamai ryškus spindulys. Jis plonas tarsi pieštuko smaigalys. Pataiko į vienintelę Manšano akį ir ją išdegina. Demonas sukaukia, pasilenkia pirmyn, išsižioja, ketindamas įkąsti...

Bet nespėja. Antras spindulys, blykstelėjęs iš sidabrinio Sent Pjero žiedo, skrieja abalos emisarui į gerklę. Raudonas jo lūpas apgaubia liepsna... bet jis išsilaiko ant kojų. Stovi ant kelio nugara į Didžiąją Kombinaciją, vėl mėgina įkąsti, nužudyti talentingą berniuką Tajų Maršalą.

Deilas puola pirmyn, sugriebia vaiką už juosmens bei pečių, išlupa iš Manšano rankų, atšoka į kelkraštį. Išblyškęs jo veidas rūstus bei ryžtingas.

- Pribaik jį, Džekai! - staugia Deilas. - Pribaik šitą kalės vaiką!

Džekas artėja prie apakinto, nudeginto, kaukiančio demono, įnirtingai mosuojančio rankomis. Užsideda lazdą ant dešinio peties, abiem rankomis laikydamas už rankenos. Spinduliais lazda jau pasišaudė, pats metas panaudoti ją pagal tiesioginę paskirtį.

- Štai tau, mielasis. - Ir tvoja taip, kad net Ričis Seksonas pavydėtų. Beisbolo lazda atsitrenkia į didžiulę lordo Manšano galvą ir sutraiško ją it papuvusį arbūzą. Pasipila ryškiai raudoni purslai. Dar po akimirkos galva sprogsta, aptaškydama visus savo turiniu.

- Regis, karaliui teks ieškoti naujo berniuko pasiuntinuko. - Uostytojas nusivalo nuo veido užtiškusį demono kraują, paskui valosi rankas į džinsus. - Bėgimas ratu, Džekai. Ir aklas tai mato.

Deilas supdamas ant rankų Tajų, priduria:

- Balius baigtas, svečiai skirstosi po namus.

Frenč Lendingo policijos viršininkas atsargiai pastato berniuką ant žemės. Šis žiūri į jį, po to - į Džeką. Akyse įsižiebia ugnelė. Turbūt palengvėjimo, o gal suvokimo, kas atsitiko.

- Beisbolo lazda, - silpnu balsu ištaria Tajus. Po to atsikosi ir pakartoja: - Aš apie tokią svajojau.

- Tikrai? - Džekas atsiklaupia priešais berniuką, ištiesia jam lazdą. Tajus paliečia ją ranka. Paglosto krauju aptaškytą paviršių. Neatitraukdamas akių žiūri į Džeką, tarsi mėgindamas suvokti kas jis toks, suprasti, kas čia vyksta, patikėti, kad jis iš tiesų išgelbėtas.

- Ar Džordžas Retbanas iš tikrųjų aklas? - klausia berniukas.

- Taip, - atsako Džekas. - Bet kartais neregys nebūna aklas. Ar tu žinai, Tajau?

Berniukas linkteli. Džekui niekada gyvenime neteko matyti tokio išvargusio, nusilpusio žmogaus.

- Noriu, - Tajus apsilaižo, atsikosi. - Noriu gerti. Vandens... Pas mamą noriu. Namo.

- Turiu neblogą planą, - sako Dokas. - Nuvežkime berniuką į Viskonsiną, kol čia dar neapsireiškė vienakio draugužiai.

- Tikrai, - linkteli Uostytojas. - Pirmutinis mano noras - sudeginti iki pamatų Juodąjį namą. Būtinai pirmą degtuką numesiu aš. O gal man vėl pavyks iš žiedo išskelti ugnį. Bet iš pradžių, manau, turime sugrįžti.

- Sutinku su jumis, - palaiko baikerius Deilas. - Nemanau, kad Tajus galės eiti pats, bet mes iš eilės...

- Ne, - kaip kirviu nukerta Džekas.

Visi nustebę žiūri į jį.

- Džekai, - kaip įmanydamas švelniau sako Sent Pjeras. - Man regis, mes užsibuvome svečiuose.

- Mes dar nebaigėme, - atšauna Džekas. Po to pasitaiso: - Tajus dar nebaigė.

Sojeris vis dar klūpo ir jo galvoje sukasi mintys: "Aš buvau ne ką vyresnis už šitą berniuką, kai išmaišiau visą Ameriką bei Teritorijas, kad išgelbėčiau savo motinos gyvybę." Jis žino, jog tai tiesa, bet pats negali patikėti. Prisimena tą pojūtį, kai dvylikmetis berniukas - išsigandęs, vienas, bejėgis - bėgo genamas šešėlių, grasinančių pavyti jį ir praryti. Viskas turi pasibaigti. Tajus praėjo devynis pragaro ratus, jis turi teisę sugrįžti namo.

Bet paskutinis taškas, deja, dar nepadėtas. Dar liko vienas reikaliukas.
- Tajau.
- Noriu namo.
Jau beužsižiebianti berniuko akyse ugnelė vėl užgęsta. Jo veidas panašus į pabėgėlio ar į žmogaus, stovinčio prie koncentracijos stovyklos vartų. Pernelyg daug laiko jis praleido opopanakso žemėje. Ir jis dar vaikas. Tik vaikas, po paraliais! Jis nenusipelnė to, ką su juo ketina padaryti Sojeris. Nors, kita vertus, Sojeris irgi nenusipelnė tų kančių, kurias jam teko patirti. Tai suteikia jam pasiryžimo įgyvendinti savo užmačias.
- Tajau, - jis paima berniuką už peties.
- Vandens. Namo. Noriu pas mamą.
- Dar ne dabar, - purto galvą Džekas. - Jis atsuka į save berniuką. Ant jo veido blizga lordo Manšano kraujo lašai. Džekas jaučia, jog žmonės, kurie čia atvyko drauge su juo, rizikuodami savo gyvybėmis, nepatenkinti. Tačiau suvokia, kad privalo užbaigti pradėtą darbą. Jis policininkas, o čia vyksta dalykai, kurie prieštarauja įstatymams.
- Tajau.
Tyla. Berniukas stovi, panarinęs galvą. Stengiasi virsti augalu, galinčiu tiktai kvėpuoti.
Džekas rodo į siaubingą pastatą, rodo į vaikus, judančius tarsi skruzdės. Didžiosios Kombinacijos bokšto viršūnė dingsta debesyse, o pamatai - žemėje. Ir niekas nežino, kokiu atstumu. Per mylią? Dvi? Ar yra vaikų virš debesų? Galbūt jie užsidėję deguonies kaukes ir tenai suka mechanizmus? Ar yra vaikų požemiuose... dūstančių nuo požeminės ugnies karščio? "Lapių olose... žiurkių olose", kur niekada nebūna saulės.
- Kas tai? - klausia berniuko Džekas. - Kaip tu tai vadini? Kaip tai vadino Bernsaidas?
Tajus tyli.
Džekas papurto vaiką už peties. Nelabai švelniai.
- Kaip tu tai vadini?
- Ei, - Doko balsas pasipiktinęs. - Štai šito jau nereikia.
- Užsičiaupk. - Džekas nežiūri į baikerį. Jo žvilgsnis įsmeigtas į Tajų, jis mėgina įžvelgti mėlynose berniuko akyse ką nors daugiau nei tuštumą. Jam reikia atverti vaiko akis, reikia, kad jis pamatytų šitą milžinišką, dejuojantį gremėzdą. Pamatytų ir pasibaisėtų. - Kas tai?
Po ilgos pauzės Tajus atsako:
- Didžioji... Didžioji Kombinacija. - Žodžiai lėtai slenka nuo lūpų. Tarsi jis kalbėtų sapne.
- Taip. Didžioji Kombinacija. O dabar sustabdyk ją.
Uostytojo žandikaulis atvimpa
- Džekai, tu išprotėjai, - neištveria Deilas, bet greitai nutyla.

- Aš... aš negaliu. - Tajus įsižeidęs žiūri į Džeką, tarsi norėdamas pasakyti, kad jis ir pats turėtų šitą žinoti.

- Tu gali, - neatlyžta Sojeris. - Gali ir sustabdysi. Kaipgi kitaip, Tajau? Manai, mūsų negrauš sąžinė, jei dabar atsuksime šitiems nelaimėliams nugaras ir vešime tave pas mamą, kad ji pagirdytų tave karštu šokoladu bei paguldytų į lovytę miegučio? - Jis pakelia balsą ir nenutyla, nors mato, jog berniukas verkia. Ir vėl purto Tajų. Vaikas susiriečia į kamuoliuką, bet nemėgina išsilaisvinti. - Manai, sugebėsime būti laimingi po to, kai pamatėme, kaip dirba šitie nelaimėliai vaikai... Vargšeliai juda tol, kol netekę jėgų nusirita žemyn, o juos pakeičia kiti. Ir vėl viskas iš pradžių... Juk tau sapnuosis išsekę šitų vaikų veidai. Iki gyvenimo pabaigos. Jų veidai, purvinos rankos, sukruvintos kojos, tu sapnuosi juos.

- Liaukis! - neiškenčia Uostytojas. - Antraip gausi nuo manęs į snukį.

Džekas atsisuka. Jo žvilgsnis įniršęs. Uostytojas traukiasi.

- Taileri.

Berniuko lūpos dreba, skruostais teka ašaros.

- Pakaks. Aš noriu namo!

- Tik po to, kai sustabdysi Didžiąją Kombinaciją. Ne anksčiau.

- Aš negaliu!

- Gali, Taileri. Dar ir kaip gali.

Berniukas žiūri į Didžiąją Kombinaciją. Džekas jaučia, kad jis mėgina kažką padaryti. Tačiau niekas nesikeičia. Konvejeriai juda, botagai švilpia, kartais rėkianti "skruzdėlė" nukrenta (o gal pati nušoka) nuo pastato viršaus.

Taileris vėl sugrįžta žvilgsniu prie Džeko. Sojeris netveria pykčiu, matydamas tuščią berniuko žvilgsnį. "Aš nega-a-aliu!" - cypia Taileris, ir Sojeris stebisi, kaip tokiam netikėliui pavyko išlikti gyvam. O gal tam jis ir išeikvojo visą savo potenciją? Nejaugi? Džekas negali susitaikyti su tokia mintimi. Jį apima pyktis. Nesusitvardęs Sojeris skelia jam antausį. Deilas garsiai aikteli. Tajaus galva pasvyra, akys išsiplečia. Jis nustebęs.

Tada kepurė nukrenta nuo galvos.

Džekas klūpojo prie berniuko. Jį nusviedžia atgal, jis vos neatsisėda gatvėje. Berniukas... ką?

"Pastūmė mane. Minties galia pastūmė."

Taip. Džekas iškart pajunta naujų jėgų antplūdį - tokių ryškių, kad jos galėtų rungtis ryškumu su iš beisbolo lazdos išlėkusiu spinduliu.

- Kas atsitiko? - klausia Dokas.

Bitės taip pat pajunta šitą jėgą, galbūt dar aštriau negu žmonės. Jų dūzgimas iškart sustiprėja, debesis tamsėja. Tarsi jos būtų tvirčiau susispietusios krūvon. Dabar jos primena sugniaužtą kumštį, pasiruošusį smūgiui.

- Kodėl jūs man smogėte? - šaukia Tajus, ir Džekas staiga suvokia, jog panorėjęs berniukas galėtų jį nužudyti. Viskonsine jo galia buvo paslėpta nuo visų. O čia... čia...

- Norėjau tave pažadinti! - Džekas irgi garsiai šaukia. Jis pakyla, rodo į kepurę: - Ar priežastis ji?

Tajus žiūri, po to linkteli. "Taip. Kepurė. Bet tu nežinojai, negalėjai žinoti, kaip stipriai ji sumažina tavo potencialą, būdama ant galvos, jei kas nors nebūtų jos numetęs." Jis žiūri į Džeką. Dabar akys protingos, kupinos ryžto. Ankstesnės tuštumos, abejingumo kaip nebūta. Ir pats Tajus spinduliuoja šviesą, ją jaučia visi... ir jėgą, kuria taip norėjosi pasinaudoti lordui Manšanui.

- Ką aš turiu padaryti? - klausia Taileris Maršalas, liūtės sūnus.

Džekas vėl rodo į Didžiąją Kombinaciją:

- Tu Griovėjas, Taileri. - Jis pasilenkia ir šnabžda berniukui į ausį: - Turi ją sugriauti.

Taileris su Džeku susitinka žvilgsniais:

- Sugriauti?

Sojeris linkteli, ir berniukas vėl dirsteli į galingą statinį.

- Gerai, - sako jis tarsi pats sau. Sumirksi akimis, išsižergia, sukryžiuoja ant krūtinės rankas. Tarp antakių atsiranda vertikali raukšlė. Lūpų kampučiai pakyla. - Gerai, - pakartoja Tajus.

Porą sekundžių niekas nesikeičia.

Po to Didžiosios Kombinacijos gilumoje pasigirsta dundėjimas. Viršutinė jos dalis sujuda, sumirguliuoja tarsi miražas karštą dieną. Prižiūrėtojai sutrinka, nežino, kaip elgtis, pasigirsta lūžtančio metalo čerškėjimas. Vaikai žiūri aukštyn, dairosi į šalis. Čerškėjimas stiprėja, krumpliaračiai pradeda suktis į priešingą pusę, lankstai užstringa, saugikliai iššoka iš lizdų. Visas milžiniškas statinys siūbuoja, vibruoja. Po žeme sproginėja garo katilai, į paviršių veržiasi liepsnos bei garų stulpai. Kažkur sustoja ir susprogsta transporteriai, kurie tūkstančius metų judėjo, sukami vaikų, trepsinčių kruvinomis kojytėmis. Pojūtis toks, tarsi milžiniškas metalinis indas būtų susproginėjęs iškart šimtuose vietų. Džekas stebi, kaip vaikai iš viršaus leidžiasi žemyn. Išsibėgioja į visas puses.

Kol žaliaodžiai dar neatsipeikėjo ir nepamėgino jų sustabdyti, bitės jau apspito milžinišką statinį. Ir kai tik prižiūrėtojai griebiasi rimbų, jos atakuoja niekšus iš visų pusių bei skaudžiai gelia... Vieni prižiūrėtojai krenta žemyn nuo transporterių, kiti kaip pamišę daužo rimbais visus, kas tik papuola po ranka.

Sojerio gauja laukia, kol viskas pasibaigs. Priskrenda bičių Karalienė, apsuka ratą virš jų galvų ir veda vyrus atgal, prie Juodojo namo.

Visuose egzistuojančiuose pasauliuose blogiui prasideda sunkūs laikai: despotai miršta, paspringę vištienos kauliukais; tironai krinta, pakirs-

ti žudikų kulkų, ar iškeliauja į kitą pasaulį, nunuodyti meilužių; kankintojai susmunka ant krauju užlietų grindų. Tajaus veiksmai pasiekia visus pasaulius, ir visur blogis pralaimi. Galbūt laikinai, bet vis tiek... Už trijų pasaulių nuo mūsų, viename didžiuliame mieste - Londinoriume, Terneris Tofemas, parlamento narys jau dvi dešimtis metų ir pedofilas, turintis trisdešimties metų stažą, vaikštinėja po Pika Derio aveniu ir staiga virsta liepsnojančiu fakelu... Dar už dviejų pasaulių simpatiškas jaunuolis, vardu Fredis Karveris, mažiau žinomas Tofemo klano narys, degikliu sudegina iki kaulų savo kairę ranką...

Aukštai aukštai, pačioje Tamsiojo Bokšto viršūnėje, Raudonasis Karalius staiga pajunta skausmą viduriuose, susiraukia ir susmunka į krėslą. Jis žino, nujaučia, jog atsitiko kažkas svarbaus, ir situacija jo siaubingoje karalystėje iš esmės pasikeitė.

Sekdamas paskui bičių Karalienę, Taileris Maršalas spindinčiomis akimis, bebaimiu veidu... sėdi ant Džeko nugaros, tarsi berniukas-karalius. Iš paskos eina visi išvaduotojai, o paskui juos seka būriai atgavusių laisvę vaikų. Kai kurie vaikai iš mūsų pasaulio, bet yra ir iš kitų. Žingsniuoja per pliką lygumą, artėdami prie "durų", pro kurias galės patekti į savo pasaulį. Šlubuojančių vaikų batalionai primena apgirtusių skruzdžių kolonas.

Vaikai apiplyšę, kai kurie beveik visai pliki. Jų fotografijas mes matėme laikraščiuose arba dingusių vaikų paieškų tinklalapiuose. Ten buvo parašyta "IEŠKOMI". Šitie veidai be paliovos sapnuojasi vilties netekusiems tėvams... Kai kurie buvę belaisviai juokiasi, kiti verkia. Jie net nežino, kur eina, jiems vis vien. Vaikai džiaugiasi, kad Didžioji Kombinacija paleido juos iš savo kietų gniaužtų, jie žino, jog atgavo laisvę. Milžiniškas monstras, atėmęs iš jų jėgas, gyvenimo džiaugsmą, viltį, pagaliau virto griuvėsiais, o juos saugo bičių debesis. Jie laisvi!

Ketvirtą valandą šešiolika minučių Sojerio gauja išeina į Juodojo namo prieangį. Dabar Taileris jau sėdi ant galingų Uostytojo pečių. Jie nusileidžia nuo laiptų, sustoja priešais Deilo Hilbertsono automobilį. Negyvos bitutės guli ant kapoto bei po valytuvais.

- Pasižiūrėkite į namą, - sako Dokas.

Sojeris pakelia galvą. Dabar tai paprastas trijų aukštų namas. Galbūt kada nors jis buvo visai neblogas, bet prastai prižiūrimas gerokai aptriušo. Kažkoks neišmanėlis jį nudažė juodais dažais. Visą. Net ir langų rėmus bei stiklus. Vaizdas liūdnas, tačiau jokios baimės namas nekelia. Jis jau nejuda, nesikeičia, stovi sustingęs, kaip ir priklauso bet kuriam namui. Liko tik apleista senio buveinė, išprotėjusio bei pavojingo senio. Dabar blogis, kadaise kerojęs šitame name, paliko jį, išsisklaidė,

tarsi jį būtų išpūtęs gaivus vėjas. Džekas privalo kažką padaryti su šia pavojinga vieta, juk jis pažadėjo mirštančiam Peliukui.

- Dokai, tu tik pažiūrėk, - prabyla Uostytojas.

Didžiulis šuo atšlubčioja keliu, vedančiu į 35-ąjį plentą. Didžiulis, bet ne koks nors pabaisa. Turbūt bokserių bei dogų mišrūnas. Pusė galvos ir užpakalinės letenos suvarpyta kulkų.

- Tai pragaro šuo, - priduria Uostytojas.

Dokas spokso į šunį:

- Ką?

- Tas pats, - sako Uostytojas ir išsitraukia ginklą, ketindamas palengvinti gyvūno kančias. Bet šuo pats atsigula ir jų akyse padvesia. Uostytojas atsisuka į bičiulius: - Jis pastebimai sumažėjo, matyt, po to, kai nustojo veikusi ta velniška mašina.

- Aš noriu susitikti su mama, - ištaria Tajus. - Ar galiu?

- Taip, - linkteli Džekas. - Ar neprieštarausi, jei užsuksime į jūsų namus ir pasiimsime drauge tavo tėvą? Manau, jis mielai važiuos su mumis.

Taileris šypsosi:

- Taip, užsukime.

- Puiku.

Deilas atsargiai apsuka automobilį ir jau važiuoja link kirtimo, kai Tajus staiga surinka:

- Žiūrėkite! Jie ateina!

Deilas spaudžia stabdžius, pasižiūri pro veidrodį:

- Šventa Marija! Motina Dievo!

Išlipa iš automobilio. Kiti paseka jo pavyzdžiu. Visi žiūri į Juodąjį namą. Atrodo jis kaip paprastas namas, bet, matyt, dar neprarado savo magiškų galių. Kai kur dar išlikusios atidarytos durys: rūsyje, miegamajame, priterštoje virtuvėje. Šitoje durų pusėje - Kaulio apskritis, kitoje - Kondžero gatvė, dūmuose skendinti Didžioji Kombinacija bei didžioji ugnis.

Bitės išskrenda į priebutį. Drauge su jomis ir vaikai - bitės juos veda. Vaikai susikibę rankomis, jie juokiasi ir verkia. Džekas pagalvoja, jog turbūt taip pat išgelbėti žmonės drauge su gyvūnais išėjo iš Nojaus laivo.

- Šventa Marija, Dievo Motina, - vėl šnabžda Deilas. Kirtimas priešais Juodąjį namą prisipildo vaikų.

Džekas prieina prie Uostytojo. Tas išsišiepęs ligi ausų.

- Kai visi vaikai išeis, turime uždaryti duris, - sako Džekas. - Visiems laikams.

- Žinau, - linkteli Uostytojas.

- Ar turi idėjų?

- Jei pažadėsi be reikalo manęs neklausinėti ir daugiau apie tai neprisiminti, aš dar iki vidurnakčio surasiu kokią nors efektingą priemonę.

- Ką? Dinamitą?
- Argi nepasakiau - efektingą?
- Tu ketini...
Uostytojas šypsosi, akys susiaurėja.
- Džiaugiuosi, kad mane palaikai. Pasimatysime maždaug vidurnaktį ant kelio. Pasistengsime neatkreipti niekieno dėmesio, nors manau, jog niekas mums netrukdys.
- Juk grįžtant tikrai niekas netrukdė.
Dokas tapšnoja Deilui per petį:
- Tikiuosi, šitame pasaulio krašte yra organizacijų, kurios rūpinasi beglobiais vaikais. Manau, mums prireiks jų pagalbos.
- Šventa... - Deilas maldaujamai žiūri į Džeką. - Ką gi man daryti?
Sojeris šypsosi:
- Manau, kad tau pats metas skambinti... detektyvams.
Deilo Hilbertono akyse pasirodo vilties kibirkštėlė. O gal tai išankstinis mėgavimasis triumfu? Džonas Redingas iš FTB, Viskonsino policijos valdybos detektyvai Peris Braunas bei Džefris Blekas... Jis įsivaizduoja, kaip šita trijulė pasijus, susidūrusi Vakarų Viskonsine su vaikų Kryžiaus žygiu. Kiek popierių jiems teks prirašyti... Juk įvykis neeilinis. Prireiks mėnesių, galbūt metų. O kiek pareikalaus nervų. Tada jiems neberūpės Deilas Hilbertsonas, Frenč Lendingo policijos viršininkas.
- Džekai, ką siūlai?
- Trumpai tariant, siūlau tau suversti visą juodą darbą jiems, o pačiam pasiimti laurus. Ką tu į tai atsakysi?
Deilas galvoja:
- Tai būtų teisingas sprendimas. O dabar vežkime berniuką namo, o po to - į Ardeną, pas motiną.
- Puiku, - linkteli Džekas. - Gaila, kad su mumis nėra Henrio.
- Sutinku. - Deilas sėdasi prie vairo. Po akimirkos jie jau rieda keliu.
- O kaip tie vaikai? - klausia Tajus, žiūrėdamas pro galinį stiklą. - Ketinate juos čia palikti?
- Kai tik išvažiuosime į plentą, aš paskambinsiu į Viskonsino policijos valdybą, - sako Deilas. - Manau, jie nedelsiant įsijungs į operaciją. Taip pat ir FTB.
- Suprantama, - linkteli Uostytojas.
- Žinoma, - pritaria Dokas.
- Puikus sprendimas. - Džekas pasisodina Taileri ant kelių. - Jiems nieko blogo nenutiks, - šnabžda jis berniukui į ausį. - Viskonsinas nepalyginamai geresnė vieta už tą, iš kur jie atėjo.

Gal drauge su vėjeliu pasitraukime nuo vairuotojo lango ir palydėkime žvilgsniu keturis be galo drąsius vyrus bei berniuką, kuris jau

niekada nebus toks jaunas ir toks naivus. Kirtimas aplinkui Juodąjį namą jau nepavojingas, jis neteko magiškų galių. Dabar jį užtvindė vaikai - išvargę, išsekę, purvinais veidais, nustebusiomis akimis. Kalba jie ne tik angliškai. Kai kurie iš jų kalba tokiomis kalbomis, jog susigriebtų už galvos ir pats geriausias lingvistas. Čia gimsta pasaulinė sensacija (jau ateinančią savaitę pirmame "Times" puslapyje pasirodys sensacingas straipsnis "Vaikai - stebuklas iš niekur") ir, kaip ir numatė Deilas, prasideda didžiulis biurokratinis košmaras.

Tačiau jie gyvi, ir tai svarbiausia. Gyvi ir šaunieji mūsų vyrukai. Visi jie sugrįžo iš kito pasaulio ir visi sveiki, ko mes tikrai nesitikėjome. Dažniausiai tokie avantiūristiški siužetai neapsieina be vienos kitos aukos... bent jau šalutinio personažo, pavyzdžiui, tokio kaip Dokas. Bet viskas gerai, kas gerai baigiasi. Tai jau ir galėtų būti mūsų pasakojimo pabaiga, jei to norite. Tačiau, jeigu norite skaityti toliau, būkite malonūs, nesakykite, kad jūsų niekas neįspėjo: gali būti taip, jog jums nepatiks tai, kas vėliau įvyks.

"Dradž Report" praneša:

Frenč Lendingo policijos viršininkas atsisako atšaukti spaudos konferenciją. Miesto valdininkai jį palaiko. Šaltiniai patvirtina, jog spaudos konferencijoje dalyvaus garsus policininkas iš Los Andželo. FTB atstovai ir Viskonsino policijos valdyba kategoriškai prieš šitą konferenciją.

* * Ekskliuzyvas* *

...Vienas iš jų - Taileris Maršalas iš Frenč Lendingo. Kita mergaitė, Džozela Reikina, iš Beitingo, nedidelio kaimelio Anglijos pietuose. Dar vienas berniukas iš Bagdado. Praėjo savaitė nuo to momento, kai vadinamuosius stebuklingus vaikus aptiko žingsniuojančius 35-uoju plentu, o atpažinta jau septyniolika žmonių. Tačiau šitie septyniolika - tik aisbergo viršūnė.

Tyrimui artimi šaltiniai pranešė, jog iš viso yra apie 750 vaikų, kur kas daugiau, negu buvo oficialiai paskelbta. Kas jie? Kas ir iš kur juos atvedė? Kaip jiems pavyko patekti į nediduką Frenč Lendingo miestelį, kurį keletą pastarųjų savaičių terorizavo žudikas maniakas (dabar kalbama, kad jis jau miręs)? Kokį vaidmenį šitoje istorijoje suvaidino Džekas Sojeris, detektyvas iš Los Andželo, kuris savo šlovės viršūnėje, būdamas trisdešimt viene-

rių, išėjo iš tarnybos policijoje? Ir kas atsakingas už galingą sprogimą, sunaikinusį paslaptingą namą miške. Kalbama, jog tai buvusi Žvejo buveinė.

Atsakymai į kai kuriuos iš šitų klausimų bus gauti rytoj La Foleto parke, kur vyks Frenč Lendingo policijos viršininko spaudos konferencija. Jo senas draugas Džekas Sojeris, kalbama, kad būtent jis ir aptiko Žvejo pėdsakus, taip pat dalyvaus konferencijoje. Laukiama, jog atvyks ir dar du policininkai, kurie praėjusią savaitę dalyvavo gelbėtojų ekspedicijoje. Tai Armanas Sent Pjeras ir Redžinaldas Ambersonas.

Spaudos konferencija įvyks, nepaisant aktyvaus specialiosios tyrėjų brigados, vadovaujamos FTB agento Džono Redingo, bei Viskonsino policijos valdybos detektyvo Džefrio Bleko, prieštaravimų. "Tyrimo brigados vadovai įsitikinę, jog spaudos konferencija - tai paskutinis Deilo Hilbertsono mėginimas išsilaikyti policijos viršininko poste, - praneša mūsų šaltinis. - Jis viską sugadino, bet, laimei, atsirado draugas, puikiai išmanantis viešuosius ryšius."

Oficialūs Frenč Lendingo asmenys laikosi priešingos nuomonės. "Šita vasara buvo tikras košmaras mūsų miestelio gyventojams, - pasakė mums miesto iždininkas Betas Verenas. - Policijos viršininkas Hilbertsonas nori įtikinti gyventojus, jog košmaras pagaliau baigėsi. Ir kuo daugiau jis pateiks mums atsakymų apie atsiradusius vaikus, tuo bus geriau."

Suprantama, jog didžiausią susidomėjimą kelia Džekas Sojeris, Holivudas, kuris susipažino su Deilu Hilbertsonu ir pačiu Frenč Lendingo miestu, kai tyrė Tornbergo Kinderlingo, prostitučių žudiko, bylą. Tai Hilbertsonas jį įtikino prisidėti prie Žvejo paieškų. Ir, regis, Holivudas suvaidino labai svarbų vaidmenį pastarųjų dienų įvykiuose.

O kokie tai įvykiai? Šitą nekantrauja sužinoti visas pasaulis. Jau rytoj La Foleto parke, ant didžiosios Misisipės kranto, gali pasigirsti pirmieji atsakymai.

Laukiama...

29 skyrius

- Na ką, vyrai, pasirengę? - klausia Deilas.

- Oi, nežinau, - kokį penkioliktą kartą kartoja Dokas. Jis išblyškęs, sunkiai kvėpuoja. Visas ketvertas stovi namelyje ant ratų, esančiame prie La Foleto parko. Šalia platforma, kur jie netrukus turės pakilti ir atsakyti į daugybę klausimų. Visi atsakymai jau pasverti, aptarti, patikrinti: bet koks neatsargus žodis gali brangiai kainuoti. Ant šlaito susirinko beveik keturi šimtai reporterių, šešios amerikiečių televizijos komandos ir, Dievas žino, kiek svečių, atvykusių iš užsienio. Spaudos atstovai nelabai patenkinti, nes geriausios vietos priešais platformą rezervuotos Frenč Lendingo gyventojams. Jos buvo laimėtos loterijoje. Tokia Deilo Hilbertsono sąlyga.

Idėja surengti spaudos konferenciją kilo Džekui Sojeriui.

- Tvardykis, Dokai, - pyksta Uostytojas. Su pilkomis kelnėmis ir baltais marškiniais atlenkta apykakle jis atrodo dar didesnis: visai kaip lokys su smokingu. Vyriškis net ryžosi susišukuoti vešlią augmeniją ant savo galvos. - Ir jei tikrai manai, jog nusipersi, apsišlapinsi ar pargriūsi, tada jau verčiau pasilik vagonėlyje.

- Ne, - sunkiai atsidūsta Dokas. - Aš su jumis. Jei jūs einate, aš irgi.

Deilas atrodo puikiai, jam tinka paradinė uniforma. Džekas vilki vilnoniu pilku kostiumu, pasirišęs mėlyną kaklaraištį. Iš kišenės ant švarko krūtinės kyšo kamputis prie kaklaraiščio priderintos nosinės.

- Tu įsitikinęs, jog mes elgiamės teisingai?

Žinoma, Džekas įsitikinęs. Priežastis ne vien ta, kad jis nenori leisti pasisavinti pergalės laurus detektyvams iš Viskonsino. Svarbiausia - suteikti galimybę senam bičiuliui Deilui ir toliau ramiai dirbti savo darbą. Jis vertas būti policijos viršininku. Ir Džekas šito pasieks, papasakojęs paprastą istoriją. Likusiems trims vyrams liks tik patvirtinti jo žodžius. Žinoma, Tajus taip pat patvirtins, Sojeris tuo net neabejoja. O istorija tokia: Džeko bičiulis, nuo Žvejo rankos žuvęs Henris Laidenas, iš telefoninio pokalbio įrašo nustatė Žvejo asmenybę. Juostą su įrašu jam davė jo sūnėnas Deilas. Henris žuvo nuo monstro rankos, tačiau kovėsi iš paskutiniųjų ir sužeidė užpuoliką. Be to, jis spėjo pranešti policijai Žvejo pavardę bei vardą. Patikrinus nekilnojamojo turto Frenč Lendinge savininkų sąrašus, paaiškėjo, jog Čarlzui Bernsaidui priklauso namas, esantis miške šalia 35-ojo plento. Deilas, pasitelkęs Džeką Sojerį ir dar du atsitiktinai šalia atsiradusius vyrus (turima galvoje Sent Pjeras bei Dokas), nuvyko prie Žvejui priklausančio namo...

- Po to jūs turite kartoti tik du žodžius, kurie dažniausiai padeda išteisinti kaltinamuosius, - daug kartų kalė į galvas Džekas savo bičiuliams. - Nagi, kokie tai žodžiai?

- Aš neprisimenu, - už visus atsakė Deilas.

Džekas linktelėjo:

- Būtent. Jei nieko neprisimenate, tai viskas baigsis gerai, ir jie nepastebės kokių nors nesutapimų. Juk tame name buvo kažkokia keista atmosfera...

- Tikra teisybė, - burbtelėjo Uostytojas ir susiraukė.

- ...ir mes praradome atmintį. Prisimename tik, jog Tajus Maršalas buvo vidiniame kieme, prirakintas prie sienos. - Prieš Uostytojui, Dokui bei Džekui prasmunkant pro policijos postą ir susprogdinant Juodąjį namą, kažkoks reporteris spėjo ten apsilankyti bei padaryti daugybę nuotraukų. Suprantama, mums visiems aišku, kas buvo tas reporteris... Pagaliau Vendelas Grinas realizavo savo ambicingas svajones apie šlovę bei didžiulius pinigus.

- Ir Bernsaidas gulėjo negyvas prie Tajaus kojų, - pridūrė Uostytojas.

- Taip. O jo kišenėje radome raktus nuo antrankių. Deilai, tu radai raktus bei išlaisvinai berniuką. Kieme buvo ir daugiau vaikų, bet kiek jų...

- Mes nepamename, - pabaigia jo mintį Dokas.

- Ir dėl jų lyties...

- Keletas berniukų bei keletas mergaičių, - įterpia Deilas. - Negalime pasakyti kiek.

- O kaip pagrobė Tajų ir kas jam atsitiko...

- Jis sakė, jog nieko neprisimena, - plačiai nusišypso Deilas.

- Mes išvažiavome. Regis, kalbėjomės su kitais vaikais...

- Bet tiksliai neprisimename, - priduria Uostytojas.

- Teisingai. Nusprendėme, kad kol kas vaikai saugūs, jiems niekas negresia. O kai susėdome į automobilį, pastebėjome, jog jie irgi suka į plentą.

- Tada kreipėmės pagalbos į Viskonsino policijos valdybą, - linkteli Deilas. - Šitą aš prisimenu.

- Žinoma, prisimeni, - sutiko Sojeris.

- Bet supratimo neturime, kas galėjo susprogdinti tą prakeiktą namą. Ir kaip jiems pavyko tą padaryti.

- Kai kuriems žmonėms tiesiog niežti nagus, norisi surengti nusikaltėliams savo teismą, nelaukiant tvarkos sergėtojų nuosprendžio. - Džeko balse skambėjo smerkiančios gaidelės.

- Dar laimė, kad jie patys nenukentėjo per sprogimą. Juk ir jiems galėjo nutraukti galvas, - atsiduso Deilas.

- Gerai, - galiausiai sako Džekas. Jie stovi prie durų. Dokas išsitraukia iš kišenės "žolytės", patraukia kokius keturis kartus, kiek nusiramina. - Svarbiausia, nepamirškite, kodėl mes tai darome. Taigi mes tikrai atvykome tenai patys pirmieji ir radome Tajų, pamatėme keletą vaikų, bet nusprendėme, jog mirus Čarlzui Bernsaidui, jis ir Karlas Birstounas, jis

ir Pietų Čikagos monstras, jis ir Žvejys, jiems nieko blogo nenutiks. Bet Deilas iškart susisiekė su Viskonsino policijos valdyba bei FTB, kurie dabar ir atlieka tyrimą. Taigi vaikai - jų rūpestis. O Frenč Lendinge jau ramu. Tai nemenkas Henrio Laideno nuopelnas, nes jis nustatė Žvejo asmenybę. Mūsų herojus, nors ir buvo aklas, ne tik spėjo pranešti policijai, bet sugebėjo ir sunkiai sužeisti pavojingą nusikaltėlį. Ir už tai sumokėjo savo gyvybe.

- Amen, - iškvepia Deilas. - Dėdė Henris tikrai vertas pagyrų.

Pro duris girdisi šurmulys, triukšmas. Tenai susirinko šimtai žmonių. Deilas galvoja, jog turbūt tą patį jaučia roko žvaigždės, prieš išeidamos į sceną. Prie gerklės atslinko kamuolys, bet vyriškis ryžtingai nustumia jį atgal. Jis įsitikinęs, kad nieko blogo jam nenutiks. Negali to būti, jei jis galvos apie dėdę Henrį.

- Štai dar kas, - nutraukia pauzę Džekas. - Klausimai gali būti labai specifiniai...

- Mes nieko neprisimename, - išpyškina Uostytojas.

- Nes tenai buvo baisus oras, - pritaria Dokas. - Jame daug chloro ar dar kokio ten velnio...

Džekas žiūri į juos, šypsosi. "Kokia laimė turėti tokius draugus", - galvoja jis. Ir, suprantama, visai negalvoja apie tai, kad jam liko gyventi vos keletas minučių...

- Tada pirmyn. Šiandien mes - politikai, esame spaudos konferencijoje... o į valdžią išrenka tik tuos, kurie nekalba, ko nereikia, sako tik tai, ką nori išgirsti žmonės.

Jis atidaro namo ant ratų duris. Minios triukšmas dar sustiprėja.

Prie platformos vyrai žengia žąsele: Uostytojas, Deilas, Džekas ir mūsų gerasis daktaras Dokas. Pasipila fotoaparatų blyksniai, juos užlieja šviesos. Džekas nesuvokia, kam televizijai bei fotografams reikia tiek šviesos: diena šilta ir saulė skaisčiai šviečia, bet turbūt tai jų duona, be šito jie negali gyventi. "Pasisukite taip! Pasisukite anaip!" - tik ir girdisi iš visų pusių. Jie apiberiami klausimais, kuriuos, žinoma, ignoruoja. Atsakys, kai ateis tam laikas. Žinoma, atsakys, jei tik galės, o dabar jie tiesiog sutrikę, apstulbę, nes apsidūrė dėmesio centre.

Bet tikrasis triukšmas prasideda tada, kai juos pamato pirmose eilėse įsitaisę Frenč Lendingo gyventojai. Jie atsistoja, ploja, kai kurie iškelia kumščius, sveikindami savo herojus tarsi bokso varžybų nugalėtojus. Reporteriai taip pat neatsilieka, todėl vyrai pakyla ant platformos, aidint griausmingiems plojimams. Mes taip pat stovime ant platformos, šalia mūsų herojų. Viešpatie, kiek čia pažįstamų veidų! Čia ir Morisas Rozenas, tas pats, kuris įkišo Henriui "Purvinos spermos" diską. Čia ir keletas žmonių iš buvusio "Makstono", kuris dabar jau uždarytas: Elisa Vi-

ters, Elmeras Džespersonas, invalido vežimėlyje sėdi Ada Mejerhof. Čia ir Flora Frostad bei broliai Hermis ir Tomas Botčeriai... O štai Tenzė Freno (dar ne visai atsigavusi, bet beprote jos jau nepavadinsi) stovi šalia Lesterio Muno. Jis ją apkabinęs... Arnoldas Chrabovskis, Tomas Lundas, Bobas Diulakas bei kiti Deilo Hilbertsono pavaldiniai ploja, garsiai sveikina. Čia ir Maršalų kaimynė Enida Pervis, ta pati, kuri, pastebėjusi siautėjant Džudę, paskambino Fredui į darbą. Ir Rebeka Vailes - tokia kukli, rami... Bet mums neverta jos gailėtis, dirbdama pas Mitruolį, ji ir savęs nepamiršo, atsiriekė nemenką kąsnį. Minios gilumoje, gėdydamiesi dėl savo bailumo, bet negalėję nepasidžiaugti bičiulių triumfo valanda, stovi Sonis su Kaizeriu. O pažvelkite štai čia! Džeko Sojerio kirpėjas Herbas Rauperis stovi su Baku Evicu, kuris išnešioja paštą. Dalyvauja čia ir kiti mūsų bendri pažįstami. Pirmoje eilėje nenustygsta vietoje Vendelas Grinas. Vienas Dievas žino, kaip jam pavyko čia patekti, juk jis gyvena ne Frenč Lendinge, o La Rivjeroje. Jis vis fotografuoja ir fotografuoja. Du karus stumtelėjo šalin Elveną Morton, Henrio namų valdytoją. Po trečio karto moteriškė vožtelėjo jam į nugarą. Vendelui tai nė motais, jis net nepajunta smūgio. Visai neseniai (pamenate!) jo galvai kliuvo dar labiau. Kiek nuošaliau stovi žmogus, kurį mes taip pat galime atpažinti. O gal ir ne. Pagyvenęs tamsiaodis su tamsiais akiniais. Kažkuo primena Holivudo aktorių Vudį Stroudą.

Aplodismentai vis stiprėja. Žmonės šaukia. Lekia aukštyn kepurės. Įvertinus liūdnus pastarųjų savaičių įvykius, toks šiltas šitų žmonių sutikimas - tikras stebuklas. Pirmiausia miesto gyventojai ploja todėl, kad baigėsi košmaras. Piktadarys mirė, padvėsė savo paties kieme, ir miesto gyventojai dabar saugūs.

Kokie patenkinti šitie žmonės, apsupę Džeką Sojerį, leisdami drauge su juo paskutines jo gyvenimo valandas Žemės planetoje! Kaip triukšmingai jie reiškia savo džiaugsmą! Net paukščiai pakilo nuo upės pakrantės ir nuskrido ieškoti ramesnės vietos. Upe plaukiantis krovininis laivas atsiliepė į triukšmą, pasiuntė žmonėms garso signalus. Kiti laivai taip pat prisijungė prie bendros kakofonijos. Instinktyviai Džekas susikimba rankomis su Doku bei su Deilu. Deilas paima Uostytojo ranką, ir Sojerio gauja, atsisukusi veidu į minią, iškelia rankas.

Minia pasiekia ekstazę. Jei ne tai, kas įvyks po kelių akimirkų, šitas reginys galėtų tapti dešimtmečio, o galbūt ir viso šimtmečio tiumfu. Jie išdidžiai stovi ant platformos, pakėlę į viršų rankas. Gyvi pergalės simboliai. Minia džiūgauja, šėlsta, videokameros ūžia, fotoaparatai spragsi... Kaip tik šią akimirką iš trečios eilės pakyla moteris ir pradeda spraustis pro minią. Ji artėja prie platformos. Tai irgi mūsų pažįstama, bet prireikia keleto sekundžių, kad įsitikintume, jog tai tikrai ji. Ši moteris niekaip nesusieta su įvykiais, dėl kurių visi čia susirinko. Du šimtai

vietų priešais platformą laimėtos loterijoje, kurioje dalyvavo visi Frenč Lendingo gyventojai. O lapelius su laimingų nugalėtojų pavardėmis traukė Debė Anderson, Pema Stivens ir Ditas Džespersonas. Mūsų minėtai moteriškei atiteko 199 numeris. Žmonės traukiasi, užleidžia jai kelią, instinktyviai, nesureikšmindami to, nesuprasdami, ką daro. Nes jų dėmesys nukreiptas į vyrus, stovinčius ant platformos. Moteris išbalusi, šviesiaplaukė, dvokia prakaitu bei alkoholiu. Veidas byloja apie ilgas nemigo naktis. Rankose laiko rankinę. Rankinė atidaryta. Ji įkiša ranką... Ir mes, tapusieji dešimčių žmogžudysčių bei pasikėsinimų nužudyti liudytojais, puikiai suvokiame, ką ji ketina ištraukti iš rankinės. Norime surikti, įspėti ant platformos stovinčius, vis dar tvirtai susikibusius už rankų keturis vyrus, tačiau mūsų misija - tik stebėti įvykius.

Tik juodaodis vyriškis su tamsiais akiniais pastebi, jog kažkas čia vyksta. Jis pasisuka, mėgina prasiskverbti prie platformos, bet suvokia, kad ta moteris pasieks ją anksčiau...

"Ne, - pagalvoja Spidis Parkeris, - negali viskas šitaip pasibaigti. Na, negali."

- Džekai, gulk! - sušunka jis, bet jo niekas negirdi, balsas ištirpsta žmonių aplodismentuose. Minia tarsi tyčia blokuoja jį, atstumia atgal, neleidžia prasibrauti prie platformos. Kažkurią akimirką Vendelas Grinas (jis blaškosi kaip beprotis, jo galva laksto iš vienos pusės į kitą tarsi epileptiko... priepuolio metu) atsiranda ant žudikės kelio. Ji nušveičia reporterį šalin su beprotiška jėga. O argi yra ne taip? Juk ši moteris ir yra beprotė.

- Bičiuliai... - prabyla Deilas į mikrofoną, ir ant medžių įtaisyti garsiakalbiai atkartoja jo žodžius. Jis vis dar susikibęs rankomis su Džeku bei Sent Pjeru. Jo veidas šypsosi. - Dėkoju jums, bičiuliai, mums labai vertingas jūsų visų palaikymas, bet jeigu jūs galėtumėte nutilti...

Ūmai Džekas ją pamato.

Praėjo nemažai laiko, bet jis iškart ją atpažįsta. Negali neatpažinti: ta moteris spjovė Džekui į veidą, kai vieną dieną jis išėjo iš teismo pastato Los Andžele, ir pavadino jį niekšu. "Nuo to laiko ji gerokai sulyso, - galvoja Sojeris. - Numetė kokius penkiasdešimt svarų. O gal ir daugiau." Jis pastebi, jog moters ranka įkišta į rankinę ir žino, kas netrukus įvyks.

Baisiausia, kad Sojeris nieko negali padaryti. Dokas bei Deilas tvirtai laiko ir vieną, ir kitą jo ranką. Jis giliai įkvepia ir šaukia: "Ginklas!" Bet Deilas turbūt nesupranta, jam girdisi visai kas kita, jis patenkintas linkčioja, tarsi sakytų: "Viskas klostosi velniškai gerai." Džekas mato, kaip pro rėkaujančią minią prie moters skverbiasi Spidis Parkeris, bet jei jis neturi magiško burtažodžio...

Burtažodžio nėra. Spidis Parkeris, Teritorijose žinomas kaip Parku-

sas, tik išsiveržia iš minios, o moteris jau prie pat platformos. Ji išsitraukia ginklą. Ginklas rimtas. Tai "buldogas", stambaus kalibro pistoletas, jo rankena apvyniota juoda izoliacine medžiaga. Džekas mažą sekundės dalį viliasi, jog ginklas išslys jai iš rankų.

- Ginklas! - vėl surinka jis. Dokas jį išgirsta, pamato moterį prie pat platformos.

- Po velnių, - išsprūsta jam.

- Vanda, ne! - šaukia Džekas. Dokas paleidžia jo ranką, ir Sojeris ištiesia ją moteriai... Pirmoji Vandos Kinderling paleista kulka perskrodžia Sojerio delną, atšoka ir pataiko į kairįjį petį.

Vanda kažką šaukia, Džekas negirdi, bet jis ir taip žino: "Atsiimk, kalės vaike. Tornis siunčia tau linkėjimų."

Likusios penkios kulkos pataiko Džekui į kaklą bei krūtinę.

Aplodismentai ir minios šūksniai nustelbia Vandos pistoleto šūvių garsą, tačiau Vendelo Grino fotoaparatai visada paruošti. Kai Sojeris atšlyja atgal, mūsų mylimo reporterio pirštas tuojau pat spusteli "Nikono" mygtuką. Jis išpyškina aštuonis kadrus. Trečias - labiausiai pavykęs. Čia Džekas Sojeris ramiai žiūri žemyn į šaudančią moterį. Jo veido išraiška - tai atsisveikinimas. Pro skylę delne skverbiasi šviesa. Raudoni tarsi rubinai kraujo lašai pakibę ore. Jie laša iš sužeisto kaklo.

Šūksniai bei aplodismentai iškart nutyla. Virš minios pakimba keistai neįprasta tyla. Džekas Sojeris su dviem kulkomis plaučiuose bei viena širdyje, peršautu delnu bei kaklu stovi ant platformos krašto ir žiūri į skylę rankoje. Vanda Kinderling įsmeigusi į jį akis. O Spidžio Parkerio akyse sustingęs siaubas. Jam iš kairės, viename iš televizijos bokštelių, jaunas operatorius netenka sąmonės ir nukrenta ant žemės.

O po to sustingęs pasaulis, kurį pats to nežinodamas Vendelas Grinas įamžino savo juostoje, staiga atsigauna, sujuda.

Vanda Kinderling sušunka: "Susitiksime pragare, Holivude", - ir (tai patvirtino keletas žmonių) prikiša sau prie smilkinio pistoleto vamzdį. Tačiau vietoje šūvio pasigirsta tik spragtelėjimas: apkaba tuščia.

Po akimirkos ji jau nebeegzistuoja šiam pasauliui. Dokas šoka ant moters nuo platformos, pargriauna ir prispaudžia prie žemės: sulaužytas sprandas, petys, keturi šonkauliai.

Džekas Sojeris nustebęs žiūri į Deilą, mėgina kažką pasakyti. Dar akimirką... kitą jis laikosi ant kojų, po to susmunka ant žemės.

Deilo veide siaubas. Jis griebia mikrofoną ir šaukia: "Į JĮ ŠOVĖ! MUMS REIKALINGAS GYDYTOJAS!" Garsiakalbiai atkartoja jo žodžius, tačiau ant platformos nepakyla nė vienas gydytojas. Minią apima panika, ji vis didėja, ir žmonės bėga iš čia kur akys mato.

Uostytojas, priklaupęs ant vieno kelio, atverčia Džeką. Tas žiūri į jį, sutelkia visas jėgas, mėgina kažką pasakyti... lūpų kampučiuose telkiasi kraujas.

- Velnias! Deilai, tai blogai, labai blogai, - blaškosi Uostytojas, ir čia pat kažkas jį pargriauna. Kas galėtų pagalvoti, jog liesas pagyvenęs juodaodis tarsi plunksnelę numes šalin tokį dručkį. Bet tai juk ne šiaip sau senas negras. Mes tai puikiai žinome. Jį gaubia baltas švytėjimas. Tą pamato ir Uostytojas. Jo akys iš nuostabos iššoka ant kaktos.

Minia skirstosi. Panika apima ir kai kuriuos spaudos atstovus. Tik, žinoma, ne Vendelą. Jis stovi tarsi uola, fotografuoja vieną kadrą po kito, kol pasibaigia juostelė... panašiai kaip kulkos žudikės Vandos pistolete. Nufotografuoja negrą, laikantį Džeką Sojerį ant rankų, Deilą, kai šis uždeda ranką juodaodžiui ant peties, o šis atsisuka ir kažką jam pasako... Kai po to Vendelas paklaus Frenč Lendingo policijos viršininko, ką tąkart jam pasakė negras, tas atsakys, jog nieko neprisimenąs... o galbūt jis nieko negirdėjo, juk buvo didžiulis triukšmas. Žinoma, tai grynų gryniausia nesąmonė, bet Džekui patiktų toks bičiulio atsakymas. Jei abejoji, verčiau sakyk, jog nieko neprisimeni.

Paskutinėje nuotraukoje Vendelas Grinas užfiksavo, kaip Uostytojas su Deilu tarsi užburti palydi žvilgsniu seną juodaodį, išsinešantį ant rankų Džeką Sojerį. Vendelui netelpa galvoje, kaip jis gali lengvai pakelti ir nešti tokį stambų vyriškį. Juk Sojerio ūgis šešios pėdos bei du coliai, o svoris ne mažesnis nei šimtas devyniasdešimt svarų. Nejaugi tai ta pati situacija, kai iš skausmo praradusi sveiką nuovoką motina pakelia automobilį, partrenkusį ir prispaudusį jos vaiką. Nors ne tai dabar svarbiausia. Tai niekis, palyginti su tuo, kas vyksta po to... Kai grupė vyrų su Deilu, Doku bei Sent Pjeru priešakyje įsiveržia į namelį ant ratų (žinoma, Vendelas Grinas lipa jiems ant kulnų), jie randa tenai tik nuverstą kėdę ir keletą Džeko kraujo lašų virtuvėje, kur prieš tai savo bičiuliams Sojeris davė paskutinius nurodymus. Kraujo pėdsakai veda į namelio gilumą... sudedama lova... tualeto kabina. Čia pėdsakai nutrūksta. Džekas ir jį išnešęs senis dingo.

Dokas su Uostytoju kažką lemena, isteriškai, be ryšio... Klausinėja vienas kito, kur dabar Džekas, mėgina prisiminti, kas vyko iki prasidedant šaudymui. Jie negali prisiminti, ir Deilas žino, jog praeis nemažai laiko, kol jis pats atsigaus po patirto šoko. Dabar policijos viršininkas supranta, kad Džekas pastebėjo artėjančią prie platformos moterį ir mėgino ištraukti ranką, o jis dar stipriau ją spaudė.

Deilas susimąsto apie tai, jog turbūt jam metas palikti tarnybą policijoje ir pasiieškoti kito darbo. Žinoma, ne dabar. Dabar jo užduotis - apsaugoti Doką bei Sent Pjerą, duoti jiems laiko nusiraminti. Jis privalo

kai ką pasakyti šiems vaikinams ir labai tikisi, kad jo žodžiai juos paveiks teigiamai.

Tomas Lundas bei Bobas Diulakas prisijungia prie Deilo. Trise jie išveda Doką su Uostytoju iš namelio ant ratų, kuris, FTB ir detektyvų iš Viskonsino nurodymu, apjuosiamas geltona juosta. Deilas žiūri į sielvarto iškreiptus baikerių veidus.

- Paklausykite.

- Man reikėjo uždengti jį savo kūnu, - sako Dokas. - Mačiau ją artėjant, kodėl aš ne...

- Užsičiaupk ir paklausyk!

Dokas nutyla. Tomas su Bobu taip pat klausosi, išsproginę akis.

- Šitas juodaodis man kai ką pasakė.

- Ką? - klausia Uostytojas.

- Jis pasakė: "Leiskite jį pasiimti... galbūt dar yra šansas."

Iš Doko lūpų (o jis pakankamai matė šautinių žaizdų) pasigirsta nelinksma pašaipa.

- Ir tu juo patikėjai?

- Iš pradžių nelabai, - atsako Deilas. - Bet kai įėjome į priekabą ir pamatėme, kad ji tuščia...

- Ir jokio atsarginio išėjimo, jokių kitų durų tenai nėra... - priduria Sent Pjeras.

Doko skepticizmas po truputį nyksta.

- Tu ką, iš tikrųjų manai, jog...

- Taip, - linksi Deilas Hilbertsonas ir trina akis. - Aš turiu tikėtis. O jūs, vaikinai, turite man padėti.

- Gerai, - linksi Uostytojas. - Mes padėsime. Ir tau, ir sau taip pat.

Ir čia, mūsų nuomone, turėtume su jais išsiskirti, palikti šiuos vyrus... ant Misisipės kranto, šalia krauju apšlakstytos platformos. Netrukus gyvenimas vėl įsuks juos į savo sūkurį, išblaškys, bet šią akimirką jie drauge, juos jungia viltis, jog mūsų bendras bičiulis dar turi šansą išsigelbėti.

Taigi palikime juos.

Palikime su viltimi.

SENIAI, LABAI SENIAI TERITORIJOSE...

Seniai, labai seniai (taip anais laikais prasidėdavo geriausios pasakos) visas randuotas kapitonas Farenas vedė išsigandusį berniūkštį, vardu Džekas Sojeris, per Karalienės rūmus. Pačių rūmų berniukas nematė: jie ėjo slaptais koridoriais, apie kuriuos nedaug kas žinojo. Čia buvo vorų buveinė ir kai kur jautėsi keptos mėsos kvapas, o kai kur dvokė pašvinkę nutekamieji vandenys.

Galiausiai Farenas pasikišo berniuką po pažastimi ir pakėlė. "Ten priešais tave turi būti lentelė, - sušnabždėjo jis. (Jūs pamenate? Esu įsitikinęs, jog buvote tenai. Manau, mes abu tenai lankėmės, tik tuomet buvome kur kas jaunesni, ar ne taip?) - Paslink ją į kairę."

Džekas taip ir padarė. Ir pamatė Karalienės kambarį. Čia visi susirinkę, nes Karalienė merdėjo... lygiai taip pat, kaip Džekas galvojo, kad jo motina numirs "Alhambro" viešbutyje Niuhempšire. Ryškiai apšviestame kambaryje būriavosi medicinos seserys, kurios nežinojo, kaip padėti savo pacientei. Berniukui iš pradžių pasirodė, kad jis išvydo savo motiną, magišku būdu persikėlusią į Teritorijas. Mes, tąkart viską stebėję drauge su juo, žinoma, net neįtarėme, jog po daugelio metų, jau tapęs vyru, Džekas Sojeris pats gulės toje pačioje lovoje, kur pirmą kartą pamatė savo motinos Antrininkę.

Parkusas, atnešęs jį čia iš Frenč Lendingo, dabar stovi prie langelio, pro kurį kadaise Džekas stebėjo Karalienę. Šalia jo Sofi, kurią Teritorijose dar vadina Jaunąja karaliene arba Gerąja Sofi. Medicinos seserų prie Sojerio lovos nėra. Virš jo galvos nepaliauja suktis ventiliatoriai, veidas baltas, akių vokai pamėlyniję. Lininis užklotas, kuriuo jo kūnas pridengtas iki pat kaklo, lėtai kilnojasi. Jis kvėpuoja.

Gyvas, bent jau kol kas.

- Jei jis nebūtų prisilietęs prie Talismano... - šnabžda Sofi.

- Jei nebūtų jo lietęs, laikęs rankose, būtų miręs iškart ant platformos, - atsako Parkusas. - Jei ne Talismanas, jis net nebūtų čia patekęs.

- Kokie jo šansai? - Sofi viltingai žiūri į Parkusą. Kažkur, kitame pasaulyje, Džudė Maršal po truputį atsigauna, grįžta į normalų gyvenimą. Jos Antrininkei to, deja, nenusimato: sunkūs laikai ateina tam Visatos kampeliui, kur ji gyvena. Ir jos akys liūdnos. - Sere, aš noriu žinoti tiesą. Melo man nereikia.

- Ir neketinu meluoti, mano valdove, - atsako jis. - Aš tikiu, jog,

globojamas Talismano, jis pasveiks. Ir vieną gražią akimirką - nežinau, ar tai bus rytas, ar vakaras - jis atmerks akis. O tu sėdėsi šalia. Gal ne šiandien, gal ne šią savaitę, bet jau greitai.

- Ir sugrįš į savo pasaulį? Pas savo draugus?

Parkusas atgabeno jį į šitą vietą, nes čia gyveno berniuko Džekio siela. Jis lankėsi čia dar prieš pasukdamas sunkių išbandymų keliu. Būdamas dar visai naivus. Didelė to vaikiško naivumo dalis jame išliko. Tai nustebino Parkusą ir sujaudino iki sielos gelmių. Šito jis tikrai nesitikėjo. Turbūt ir čia pasireiškė Talismano galia.

- Parkusai. Tavo mintys blaškosi.

- Jei jos ir pabėga, tai netoli, mano ponia. Tu klausi, ar jis galės sugrįžti į pasaulį, kuriame buvo sunkiai sužeistas, kur kulka beveik sudraskė jo širdį? Aš atnešiau Džeką šičia, nes magija, pakeitusi jo gyvenimą, čia stipresnė. Gerai tai ar blogai, bet Džekui nuo pat vaikystės Teritorijos yra tarsi gaivus šaltinis. Ir mano pastangos nenuėjo veltui. Jis gyvens. Bet atsipeikėjęs bus kitoks. Taps tarsi...

Parkusas nutyla, giliai susimąsto. Sofi tylėdama stovi šalia. Iš virtuvės sklinda nemalonūs garsai: virėjas auklėja savo padėjėją.

- Jūros gyvūnai kvėpuoja žiaunomis, - galiausiai nutraukia tylą Parkusas. - Bet laikui bėgant kai kuriems iš jų išsivysto plaučiai. Tokios būtybės gali gyventi ir vandenyje, ir sausumoje. Juk taip?

- Taip mane mokė vaikystėje, - ištaria Sofi.

- Bet kartais žiaunos atrofuojasi. Tokie gyvūnai gali gyventi tik sausumoje. Manau, jog Džekas Sojeris dabar vienas iš tokių. Tu ir aš, mudu galime panerti po vandeniu ir kurį laiką būti tenai. Turbūt ir jis galės trumpam sugrįžti į savo pasaulį... suprantama, ne dabar, o kiek vėliau. Bet jeigu kuris nors iš mūsų pamėgintume nuolatos gyventi po vandeniu...

- Mudu paskęstume.

- Būtent. Tas pats ir Džekui. Jeigu jis pamėgintų sugrįžti į savo namus Norvilyje, po keleto dienų ar savaičių jam ir vėl atsivertų žaizdos. Turbūt kitokios... Manau, mirties liudijime būtų nurodyta, jog mirties priežastis - širdies nepakankamumas, tačiau vis tiek pagrindinė priežastis - Vandos Kinderling paleistos kulkos. - Parkusas nusipurto. - Šlykšti boba! Kiek ji pridarė blogo!

Sofi nereaguoja į jo žodžius. Ji žiūri į kitame kambaryje miegantį vyriškį.

- Pasmerktas gyventi šitame nuostabiame pasaulyje.... - Ji atsisuka į Parkusą. - Tai nuostabus pasaulis, ar ne taip, sere? Nuostabus, nepaisant nieko?

Parkusas šypsosi ir nusilenkia. Ant jo kaklo žvanga ryklio dantys, kabantys ant auksinės grandinėlės.

- Žinoma.

Sofi linkteli.

- Jo gyvenimas čia nebus toks baisus.

Jis tyli. Po kelių akimirkų Sofi sunkiai atsidūsta:

- Nenorėčiau būti atskirta nuo savo pasaulio... Nenorėčiau, kad man tenai būtų galima tik trumpam sugrįžti... kol prasidės skausmai krūtinėje... Tai tikras košmaras.

Parkusas gūžteli pečiais.

- Jam teks su tuo susitaikyti. Nori jis to ar ne, jo žiaunos jau atrofavosi. Dabar jis Teritorijų gyventojas. Dievas žino, jog ir čia jam atsiras darbo. Kova dėl Bokšto artėja link lemtingo susirėmimo. Manau, kad Džekui Sojeriui teks joje dalyvauti, nors tikrai nesu įsitikinęs. Bet kuriuo atveju, kai tik jis pasveiks, atsiras ir užsiėmimas. Jis juk policininkas.

Sofi žiūri pro angą sienoje, jos nuostabus veidas kupinas nerimo.

- Tu privalai jam padėti, mieloji, - sako Parkusas.

- Aš jį myliu, - vos girdimai ištaria moteris.

- Ir jis tave myli. Bet lengva nebus.

- Kodėl taip sutvarkytas gyvenimas, Parkusai? Kodėl jis reikalauja tiek daug atiduoti, o mainais į tai žmogus gauna tiek mažai?

Jis išskečia rankas, kviesdamas ją į savo glėbį. Sofi priglunda prie vyriškio krūtinės.

Slapto įėjimo tamsoje, už kambario, kuriame guli Džekas Sojeris, sienos, Parkusas jai atsako vieninteliu žodžiu:

- *Ka.*

EPILOGAS

Pirmąją Pilnaties naktį ji sėdi prie lovos. Praėjo dešimt dienų po jos pokalbio su Parkusu. Sofi girdi, kaip netoli rūmų dainuoja vaikai. Ant jos kelių rankdarbis - ji siuvinėja. Lauke vis dar vasara, ir ore tvyro jos kvapai.

O kambaryje, kur kadaise gulėjo jo motinos Antrininkė, Džekas Sojeris atmerkia akis.

Sofi padeda rankdarbį į šalį, pasilenkia, priliečia lūpomis jo ausį.

- Sveikas sugrįžęs, - šnabžda ji. - Mano siela, mano gyvenime, mano meile - sveikas sugrįžęs.

2001 metai, balandžio 14 diena.

DAUGIAMILIJONINIS BESTSELERIS

Džekas Sojeris yra pensijon išėjęs žmogžudysčių skyriaus detektyvas. Prieš dvidešimt metų, gelbėdamas savo mirštančią motiną, Džekas pabuvojo keistame pasaulyje, pavadintame Teritorijos, prisilietė prie paslaptingojo Talismano. Kai nedidelį Viskonsino miestelį sukrečia klaikios vaikų žudynės, Džeko Sojerio paprašoma padėti tirti šiuos nusikaltimus. Netrukus detektyvas ima regėti pranašiškus sapnus, gauti šiurpias žinutes. Paralelinis pasaulis, Teritorijos, palaipsniui įtraukia Džeką savo įtakon, ir sunku suprasti, ar Džekas įgaus stiprybės, ar tik bus klaidingai suvedžiotas...

